

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP MÁSODIK SZOMBATJÁN.

SZERKESZTI:

MARKUSOVSKY BÉLA

a garamszentkereszti tűzoltóság tisztb. parancsnoka, stb.

HARMADIK ÉVFOLYAM.

1905.

LAPTULAJDONOS:

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG,

mely tagtestületeinek a lapot ingyen küldeti.

A harmadik évfolyam tartalomjegyzéke.

Vezércikkek:

	Melyik számban
1. Balogh Dezső dr.: A tüzeknél előforduló balesetek	Junius
2. Markusovszky Béla: { József főhercegnél	Április
{ József főherceg 7.	Julius
{ A szegedi nagygyűlés	Szeptember
3. Omikron: Vidéki városok tűzrendészeti szabályrendelete	Január
4. Országos szövetségünk elnöksége: { Jelentés az 1904-ik évi működésről	Március
{ Felhívás Magyarország tűzoltóságaihoz	Augusztus
{ Megkeresés a törvényhatósági bizottságokhoz	Október
5. Óvári Ferenc dr.: Szükségtelen tulzás	Május
6. R.: A sárvári műselyemgyár ügye	December
7. T.: Kongresszusi eredmény	Február
8. Vass János dr.: Evolúció	November

Mikkel foglalkozott az elnökség 1905. évi ülésein.

	Oldal		Oldal
Acetylen-világítás vezetéke a padláson	55	Kotlár Pál mentőkészüléke	117
Acetylen szabályrendelet módosítása	38	Koronajáradék, kötvények vásárlása	115
Alapszabályok véleményezése		Kongresszusi zárszámadás	180
38, 70, 103, 117, 132, 150, 166, 182	182	Közigazgatási tanfolyamok	4, 40, 85, 101, 132
Ásványolajok szállítása és tartása	70, 181, 183	Közös hadsereg-és a tűzoltás	165
Beszterce-Naszód vm. szöv. alapszabályai	103	Kéményseprők orsz. egyesülete	101
Brassó vm. szövetség	72, 102	Kurtz Sándor német kézikönyve	101, 116
Bajai tűzvész	102	Kötelezett tűzoltók szolgálati utasítása	5
Bars vm. szövetség	165	Katonaság közreműködése tűznél	5, 165
Csendőrök kiképzése a tűzoltásban 55, 69, 116, 132, 181	181	Kormányrendeletek	38
Császár-jubileum-alapítvány stipendiumai hogy		Lovrin község nem akarja segíyezni tűzoltóságát	87
kérelmezendők	66	Leleletezése egy bélyegtelen nyugtának	72
Debreczeny Miklós oltóanyaga	5	Miskolci színház-szabályrendelet	166
Dynamit fagyási foka	132	Minimax	71, 116, 132
Díszokmány	181	Nagykátá fecskendőbeszerzése	5, 38, 78
Elnökség fölterjesztése az ásványolajok szállítása		Nyomatvány-minták	38
és tartása tárgyában kiadott belügyi rendelet		Népszerű tankönyv	54, 69, 73, 164
kapsán	184	Orsz. tanfolyam	85, 100, 116, 134, 54
Előadók utiköltsége	150, 166	Postai portómentesség	38, 44, 85, 149, 182
Eberhardt-féle oltóanyag	87	Pályázat egységes kocsifecskendőre	164, 180, 149
Egyenruházati és rangjelzési szabályzatunk	41, 53	Pécsi II. önk. testület	85, 103
Egységes kocsifecskendő beszerzése	149, 164, 180	Robbanásmentes edények	70, 117, 149
Fazekas kemencékre nem kell telepengedély	73	Skala Alajos önműködő tűzjelzője	41
Pöldmüves iskolák tanulóinak kiképzése	102	Szövetségi alapszabályok módosítása	148
Felügyelőbizottság megalakulása	180	Sajóvamos és a Generali biztosító	117
Gyakorló szabályzat	52, 86, 101	Szabó Ferenc tűzoltó kátéja	86
Győri Royal-szálló égése	70, 102	Szaktanfolyam	90, 100, 116, 125, 126
Győr vm. szövetség	117	Segélyző-pénztár zárszámadása	21
Hivatalos lap szerkesztése	148	Segédtitkári állás	134
Hivatalos lap expedálása	181	Szerek gondozása című népies pályamű	40
Hivatalos lapban bírálatok tüzesetekről 70, 164, 165, 181	181	" " kézikönyv	116
Hivatásos tűzoltók rendőrokból	117	Szomolnoki tüzeset	149, 165
Hircsarnok	101, 114, 165	Sárvári selyemgyár telepengedélye	181
Honvédesapatok kiképzése a tűzoltásban	102	Szegedi nagygyűlés programja	118
Heves vm. tanfolyam	86	" jegyzőkönyve	136
Irodabérlet	86, 131, 150	Szily József jubileuma	116
Jász-Nagykun-Szolnok vm. szövetség	165, 180	Torda-Aranyos vm. szövetség	117
József fhg. alapítvány	100, 115, 151	Tulbiztosítás megakadályozása	38
Jegyzőkönyvek szerkesztése	148	Tisztai minősítés szabályozása	3, 18, 52, 68
Kéményseprési szabályrendelet Torontálban	39	Tiszti vizsga	181
Keszthelyi gazdasági intézet és a tűzoltás		Tűzfelügyelők vasuti jegye	87, 102
tanítása	38, 72, 86	Tűzoltótiszti ruhában napszámos-munka	40

	Oldal		Oldal
Töketerebes tüzeset	149, 180	Tűzoltóság és lövészegetlet	166
Tűzrendészet című tankönyv 2-ik kiadása	5, 39, 69	Ujpest tűzvédelmi berendezése	55, 72
Tűzoltóság és közigazgatás viszonya	164	Vasuti vonatok tűzbiztonsága	4, 73, 141
Tórnac vm. szövetség	165, 180	Választmányi tagok utiköltsége	72, 102, 133
Tűzoltói egyenruha politikai körmeneteknél	166	Vasfüggönyön figyelmeztető feliratok	87
Torontál vm. szövetség javaslatai	180	Versenygyakorlatok	84, 102, 115, 131, 134, 135, 148
Tűzrendészeti szabályrendeletek véleményezése :		Vulcanus extincteur	180
5, 39, 55, 70, 86, 103, 117, 150,	166	Villamos vezetékek tűzveszélyessége	55
Tűzrendészeti törvény	148	Vízvezetéki hydransok elhelyezése	103
Tűzoltóság és közigazgatás	164	Zárószámadás 1904-ik évről	21

Közlemények:

	Oldal		Oldal
Ajkay Zoltán: A sárvári műselyemgyár	152	Markusovszky Béla: {	A sárvári selyemgyár ka- tasztrófája 173
Apáthi Vilmos: A szomolnoki tűzvész	167		
Barabás István: Tűzoltóságaink figyelmeibe	10	Merkefka István: A modern színház tűzbiztonságához	58
Bernauer Izidor: A gáz és veszedelmei	11	Olejárk Károly: Egy taktikai feladat megoldása	120
Breuer Szilárd: Egy előszó	174	Ratinckx Jenő: Az automobil a tűzoltás terén	22
Csertán Károly: Községi köteles tűzoltók szolgálati szabályzata	23	R. {	Acetylène dissous gyártása 105
Giersberg Erich: Szinpadi díszletek tűzbiztonságáról	56		
Glász Kálmán dr.: Gyöngyös tűzveszedelme	74	A magyar színház tűzbiztonsága	171
Glober: {	A porosz és a szász 47	Tűzoltó-ügy haladása Ausztriában	157
Goldoni Emil: Mechanikai nagy létrák	7	Világító gázt adó kutak	77
Harcz Lajos: A szegedi tűzoltóság működéséről	27	Görögországi állapotok	45
Hausegger Menyhért: Acetylène dissous	91	Ruh Géza: Az óbudai hajógyár tűzoltósága	172
Kállay Imre: Tűzoltók otthona	30	Szabó Gyula: {	Sércz község szabályrendelete 109
Karkoványi Ákos: Robbanásmentes edények	18		
Kozmári Dezső: A gyöngyösi tűzvész	75	Tűzrendészeti szemle Kismartonban	124
Markusovszky Béla: {	Földalatti villamos vasut biztonsága 45	Gróf Széchenyi Viktor: A szegedi nagygyűlés meg- nyitó beszédje	137
		London tűzoltósága	137
		Mi az a Hennebique-rend- szer?	77
		Nemzetközi kiállítás Mi- lanóban	106
Páris	74	Scossa Zoltán: Szabadkai statisztika	26
		Sztenográf: Szóljon Szily Józsefről az ének	152
		Thurner Albert: Emlékbeszéd	11
		Vidéki: Tűzoltói poemák	121
		Uprimny Mihály: Szófia tűzoltósága	24

Apróságok:

	Oldal		Oldal
Adatok	126	Kerékpár a tűzoltói szolgálatban	111
Acetylenlámpa robbanásmentes	143	Krupp-féle ágyugyár tűzoltósága	111
Ártézi kutak	15, 175	Kurz Sándor német kézikönyve	63
A sárvári robbanás oka	191	Milanói kiállítás	94, 106, 175
A tüzet hol nem ismerik	63	Nernst-féle villamos lámpa	32
Bécsi tűzoltóság	31, 62	Parafatéglák	30
Bécsi tűzoltószerkiállítás	14, 190	Pálinkaivás a tűzoltóknál	95
Befogadókéesség templomokban	127	Párizsi tűzoltók létszáma	111
Berlin	158	Scossa Zoltán	127
Budapest gőzfecskendőinek vizszállító képessége	112	Szaktanfolyam hallgatói	125
" lakott helyiségeinek a száma	159	" tanrendje	126
Budapesti új börzepingala	175	Szászországi viszonyok	127
" Szent-István-templom	190	" tűzoltó-szövetség	95
Budapesten mennyit építettek	79	Színházak száma a világon	191
Celluloid gyúlékonysága	29	Színházban hogy viselje magát a közönség	15
" készítése	159	Színházmodell tűzpróbája	191
Építőkövek üvegből	191	Tűzálló festék	10
Farakások megengedett magassága	146	Tüzes esztendő	46
Felvonók szabályzata	59	Tűzoltó parancsnok, egyetemi magántanár	14
Földgázok	159	Tűzoltók fizetésének letilthatása	192
Japán házak	111	Tűzveszélyes közilampák	15
Kémények seprése a 18-ik században	29	Vízvezeték felengesztelése	31
Kénés gyújtó	190		

Szövetségeink köréből:

	Oldal		Oldal
B arsvármegyei szövetség közgyűlése	157	Soroksári évi jelentés	108
B udapesti önkéntes testület évi jelentése	60	Székesfehérvár tűzjelző hálózata	90
K aposvári tisztújítás	62	T izezredik őrség	159
S zeged	107	Tűzoltótisztek országos egyesülete	28
Szegedi nagygyűlés ünnepeinek sorrendje	118	U jvidék	96
" " napirendje	119	V asvármegyei szövetség közgyűlése	28
" " lefolysa	137	Veszprémi testület közgyűlése	77
" országos versenyek	135, 159	Veszprémvármegyei szövetség évi jelentése	123
S omogyvármegyei szövetség	95	" " zirczi közgyűlése	156
S opronvármegyei "	9, 93	Z alavármegyei szövetség	95
S oproni évi jelentés	92		

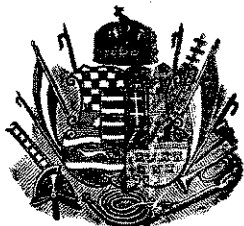
Rendeletek. Statisztika:

	Oldal		Oldal
A z acetylgáz előállításáról szóló rendelet ki- egészítése	47	V árosok és községek vízvezetési tervei	190
B elügyeministerium 112.771/1905. számú körrende- lete az ásványolajok szállítása és tartásáról	183	Veszprém vármegye alispánjának körrendelete atűz- rendészeti intézkedések tárgyában	104
E rdőegések megakadályosása	79, 111	Veszprém vármegye alispánjának körrendelete arról, hogymiként lépünk be a segélyző szövetségbe	7
F ejér vármegye alispánjának körrendelete	103	Veszprém vármegye alispánjának körrendelete a gyakorlatok tartása és az iskolázás tárgyában	21
T űzstatisztika	143		
A merikai tűzstatisztika	192		

Képeink:

Bolgár tűzoltó-tisztek (25. oldal. A schaeerbeckeri tűzoltóság automobilja (22). Egy taktikai feladat (120). A szomolnoki tűzvész helyszínrajza (169). A nürnbergi villammotoros tolólétra (186). A Temesvár-gyárvárosi

tűzoltó-laktanya (188). A Temesvár-belvárosi tűzoltó-laktanya (189). A Temesvár-józsefvárosi tűzoltó-laktanya helyszínrajza (189). A temesváriak szénsavas fecskendője (189. és 190. oldal).

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség irodája IV., Kossuth Lajos-u. 8.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazására formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy statisztikai díjért.
--	---	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Vidéki városok tűzrendészeti szabályrendelete.

Igen örvendetes mozgalmat regisztrálhatunk. Több vidéki város rendőrkapitánya égető szükségnek jelzi a tűzrendészeti szabályrendeletek revízióját s rámutatva azokra az irányelvekre, melyeken a rendészeti tevékenységnek emez ágazata t. i. a *tűzrendészet* felépül, előterjesztéseikben arra kéri a városi tanácsokat, hogy a kormány által is sürgetett új szabályrendeletet, az idevonatkozó tervezetnek rendes úton való letárgyalását iniciálván, mielőbb alkossák meg.

Országos szövetségünk elnökségének és a szaktanfolyamok előadójának kifejtett tevékenysége, mintha kezdené megteremni a maga gyümölcsét. Az igen illetékes körökben megindult e mozgalomban, kétségkívül a központból szétsugárzó jótékony ráhatásnak üdvös eredménye mutatkozik.

Az elkészített s már szétküldött új szabályrendeleti tervezetek irányelveinek ismertetésével is találkoztunk vidéki lapokban; egy ily ismertetést olvasóinknak is bemutatunk.

* * *

A tűzrendészeti szabályrendeleteknek hármas irányuk van: t. i. *megelőző*, *mentő* és *földérintő*. Hogy a sok szakaszból álló tervezetnek több, mint fele az első helyen említett *megelőző* tevékenységre vonatkozó rendelkezéseket foglalja magában, az egész természetes! Hisz, ha vala-

hol, úgy e téren van helye a „jobb a bajt megelőzni korán!” elve alkalmazásának.

A helyes, céltudatos és szigorral végrehajtott *praeventivák* képezik a rendészet sarkoszlópaiát, e végből a tervezetben is arra kellett törekedni, hogy a preventív intézkedések ezen követelményeknek a legszélesebb mederben s a legkisebb részletekig megfeleljenek. Mindezekelőtt azokat a helyeket vette figyelembe, a hol a tűz mindennapi használatban van, a hol a tűz mint háztartásunk nélkülözhetetlen segítő eszköze, avagy mint iparunk elősegítője mutatkozik: ezek a tűzhelyek és illetőleg a tüzelő anyagok elégségének mellékterményeit elvezető kémények.

A tüzelőhelyek és kémények célszerű be rendezése, azok tisztán- és jókarban való tartása elemi követelmények, de éppen azért fontosak. Világos tehát, hogy a szabályrendeletben ezekről gondoskodni kellett. Igaz, hogy ezen rendelkezések egy része egy más — legközelebb szintén ismertetendő — szabályrendeletben, a kéményseprő iparról szólóban már fel vannak ölelve, de a tűzrendészeti szabályrendelet egyéb rendelkezéseivel annyira összefüggnek, hogy éppen e miatt a tűzrendészeti szabályrendelet integrális része, onnan ki nem hagyható. Egyes kéményseprési teendők elvégzésénél a tűzoltóságnak igénybe vétele teljesen megokolt, mert a tűzoltóság szakszerű közreműködése a kéményseprő munkájának biztonságát és veszélytelenségét csak emeli.

Gondoskodni kellett, hogy az általános használatban lévő gyúlékony anyagok, u. m. széna, szalma stb. hogyan halmoztassanak fel a nélkül, hogy veszélyessé lennének, továbbá gondoskodni kellett arról is, hogy nagyobb-fajta nyílt tüzeléssel járó munkálatok és tűzi játékok miképp végeztessenek.

Nem kevésbé fontos a világító eszközök használatának szabályozása, mert tapasztalati

tény, hogy éppen ezeknek gondatlan kezelése nagyfokú veszélyt rejt magában. Különösen szükséges ez manapság, a midőn már nem gyertya, nem is petróleum a világító anyagunk, hanem gáz, gazolin, ligroin, acetylen, etylén, methán, villamosság és spiritusz szolgáltatják a világosságot. A világítási vállalatok vetekedve, minél nagyobb világosságot igyekeznek árasztani, de gyakran élet- és vagyonszűztetés jár ezen világosság nyomában. Nincs az a szigorú preventia, mely e helyütt megokolva nem volna.

A megelőző, vagyis preventiv intézkedések egy jó nagy része a tüzelő és világító anyagok előállítására, felhalmozására és raktározására vonatkozik. Városokban, a hol a házak tömötten egymás mellett állanak, a hol az utcák jobbára szűkek, igen fontos, hogy a tüzelő és világító anyagok ne halmozódjanak fel egy-egy helyütt nagy mértékben, azért is ezen anyagok mennyisége veszélyességük mértékének megfelelőleg korlátok közé van vetve. Különösen korlátok közé kellett szorítani azon anyagok mennyiségét, melyeknek nemcsak gyújtó hatásuk van, hanem felrobbanásuk természetüknél fogva iszonyú pusztítást vonhat maga után.

Fontos ezen anyagok felhalmozási módja is, mert hisz egynémelyiknek a felhalmozásánál olyan gondatlanság történik, hogy már ez a mód is veszélyt rejt magában. Így például, ha tüzelő vagy ipari célokra szolgáló fatömeget egy rakásra halmozunk vagy petróleummal tele hordókból tornyot készítenénk. A robbanó anyagok és gyúlékony olajok raktározása is különös gondot igényel, mert ezek mindenikének a gyúlékonysága, égése és hatása más lévén, másnak kell lennie a raktározásnak, ha meggyulladásukat és robbanásukat megakadályozni akarjuk. A szabályrendeleti tervezet ezekre bőven tartalmaz a tapasztalat által kipróbált preventivakat.

Végre a tűzrendészeti megelőző intézkedéseknek ki kell terjedniök a gyárakra, műhelyekre és oly nyilvános épületekre, melyekben az emberek nagyobb tömege szokott összegyűlni s így ezeknél nemcsak a vagyonsbiztonságot, de a testi épséget is szem előtt kell tartani.

A helyes preventivának azonban nemcsak negativ rendelkezésekkel kell hatnia, hanem positive is belenyúlni oly módon, hogy készletben tartassanak mindazon eszközök és anyagok, melyek a tűz kitörésekor bennünket a mentő szolgálatra képessé tegyenek. De sőt a jól alkalmazott preventiv intézkedések közé tartozik az is, hogy a tűz keletkezésének a híre gyorsan és megbízható módon, minél nagyobb körben jusson tudomására azoknak, a kik a tűz eloltására akár önként vállalkoztak, akár arra kötelesek.

A tűzrendészeti szabályrendelet másik iránya ehhez képest a mentőszolgálatra vonatkozó rendelkezések összesége.

Tűz esetében rendes körülmények közt még a legdurvább lelkű ember is igyekszik embertársain segíteni. Faluhelyen úgy van ez mostan is, városokban azonban önkéntes, vagy hivatásos tűzoltók látják el a mentő szolgálatot. De hogy ez elegendőképpen hatásos legyen, a tűzoltóságnak nemcsak a hatóságokra, hanem gyakran a társadalom tevékenységére is van szüksége.

A tervezet harmadik fejezete foglalja magában a tűzoltóság, a hatóság és a magánosok szerepét, hivatását a mentő szolgálat teljesítését illetőleg. A főszó a tűzoltóságra nehezedik, mint olyanra, mely a tűz oltására s a vele járó egyéb teendőre kioktatva van.

Kétségtelen, hogy olyan tűzoltóságot, mely minden tüzesettel megbirkózni képes legyen, semmiféle város nem képes fentartani, a tűzoltóság nem ritkán tehát másokra is szorul. Leghivatásosabb segítője a tűzoltóságnak a katonaság, mely nemcsak a rendőrségnek segít, hanem a mentési szolgálatban is tevékeny részt szokott venni. De segítője lehet a tűzoltóságnak maga a közönség is, ha annak célirányos rendelkezéseit fogadatosítja, ha nem ellenkezik vele és ha éppen szükséges, a mentésnél közvetlenül is közreműködik.

Egyik fontos kellék, hogy a tüzeseteknél a hatóság is jelen legyen, mert a tűzoltóság sokszor olyan ténykedésre kényszerül, a mit, habár a tűzoltó szolgálat közben hatósági közegnek is tekintendő, a hatóság külön engedélye, vagy közbenjárása nélkül még sem fogadatosíthat. A szabályrendelet bőven tartalmaz utasítást arra, hogy mely hatósági személyek tartoznak megjelenni a tüzesetnél s a tűz elfojtásánál activ tevékenységet kifejteni.

A szabályzat *harmadik* iránya a felderítő tevékenység.

A tüzeset keletkezésének okát felderíteni egyike a legnehezebb feladatoknak, de minél nehezebben lehet megállapítani, annál szükségesebb, mert a tüzeset okának ismerete a legtöbbszor kimutatja a gyarlóságot, mely szabályaink megalkotásánál közre játszik és mindenkor bő okulásra szolgáltat alkalmat.

A tüzeset megvizsgálása, okainak lehetőség szerint való kikutatása a tűzrendőri bizottságnak feladata. A tűzrendőri bizottság lévén hivatott arra, hogy az összes tűzrendőri szempontból szükséges előzetes vizsgálatokat megtegye, helyes tehát, hogy az okok kikutatását is ez a bizottság végezze, mert egy lefolyt tüzeset ennek a bizottságnak a legbővebb tanulmányt nyújtja.

Az ilyen felderítő vizsgálat egy-egy sarkkővét képezi a preventiv intézkedéseknek a jövőre nézve.

Omikron.

Január havában

a közbejött képviselőválasztási mozgalmak miatt az elnökség

ülést nem tart.

HIVATALOS RÉSZ.

2692.
1904. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó szövetség elnöksége — az 1905. évi január hó 21-ére tervezett ülését az országgyűlési képviselők választása miatt elhalasztván — legközelebbi ülését 1905. február hó 18-án d. u. 3 órakor tartja, melyre az elnökség t. tagjait ezennel tisztelettel meghívjuk.

Az ülés fontosabb tárgyai:

1. A tanfolyamszabályzat módosított tervezete.
2. A csendőrtanfolyamok tanterve.
3. A „szerek gondozása“ című pályamű bírálata.
4. Szabó Gyula előadó javaslata a szervezési szabályzat módosítása tárgyában.
5. Jelentés az 1904. évről.
6. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. 1/23 órakor a **segélyző-pénztár elnöksége** is tart ülést. Budapest, 1904. december 30.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

2693.
1904. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvértetett Budapesten, 1904. december 17-én a magyar országos tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd. Jelen voltak: Dr. Szily József titkár-pénztárnok, Barabás István, Lukáts Gyula, Markusovszky Béla, Publíg Ernő, Scossa Zoltán, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Vida Pál előadók. Elmaradásukat kimentették: Gróf Széchényi Viktor elnök, dr. Glósz Kálmán és Varga Lőrinc előadók.

284. Elnök az ülést megnyitván, **Markusovszky Béla** előadó bejelenti, hogy a m. á. vasut fiemei tűzoltóságának reorganizációja ügyében Fiumében járván, ezen alkalommal **József főherceg ő fensége** által fogadtatott. Ő fensége változatlanul élénk érdeklődést tanusít a szövetség működése iránt és most is sajnálkozásának adott kifejezést, hogy betegsége a lezajlott kongresszuson való megjelenésében megakadályozta. Végül engedélyt kér arra, hogy az ő fenségével folytatott eszmecsere a hivatalos lapban közölhesse. Ő fensége érdeklődéséről szóló ezen jelentés örömmel tudomásul vétetvén, az eszmecsere közölhetésére a hivatalos lapot az elnökség készséggel átengedi.

285. A mult ülés határozata értelmében napirendre tüzetvén a **tiszti minősítés szabályozásának kérdése**.

Lukáts Gyula ismétli ez irányban tett javaslatát, mert a tiszti minősítéshez a 3 heti tanfolyamot kevésnek tartja; legyen ezen tanfolyam csak utmutatás a tanulandókhöz, azután töltsön el a hallgató egy évet a praxisban, a melynek végeztével jelentkezhetnék vizsgára; csak ezen alapos megvizsgálás alapján legyen azután az országos érvényű tiszti minősítés megadható. Ezen vizsga csak az országos szövetségénél legyen megejthető; megengedné azonban azt, hogy 1—2 tárgyból a meg nem felelő pótvizsgát tehessen.

Publíg Ernő attól fél, hogy a vizsga szigorítása esetén nem lesz elég számu jelentkező a tanfolyamra; helytelennek tartja az előképzettség kikötését is, mert ha valaki otthon a közbizalomnak megfelel, miért legyen a szövetség ellene? aki kellő értelmiséggel bír, kapja meg a bizonyítványát, mert ez nem életpálya, hanem nobile officium. Későbbben, ha csak vizsgázott lesz tisztnek megválasztható, elfogadja Lukáts javaslatát.

Szokoly Ignác szükségesnek tartja a qualificatio előfeltételét, mert a tűzoltóság élén csak tekintélynek örvendő intelligens egyén felelhet meg; tiszti minősítést csak országos tanfolyamon adna, de a kik nem feleltek meg, vagy vidéki tanfolyamot végeztek, tehessenek itt külön vizsgát.

Barabás István konstatálja, hogy a tiszti minősítést mindenkinek megadni nem lehet; a katonaságnál is lehet valamely őrmester ügyesebb sok tisztnél, társadalmi állásánál fogva még se lehet tiszt. Nézete az, hogy tiszti minősítés ne adassék minden előfeltétel nélkül; a tanfolyam tiszti minősítést ne adjon, de a látogatási bizonyítvány fejezze ki a tanfolyam eredményes elvégzését pl. olyképen, hogy az illető vezetőségre alkalmas stb. Ha tiszti minősítést adni kell, úgy ő is alapos külön vizsga mellett van.

Vida Pál elfogadja Barabás nézetét annál is inkább, mert ilyen vizsgabizottság már is működött annak idején a budapesti önk. tűzoltótestület kebelében. Ha valaki hivatást és képességet érez magában, hadd tehesse le a vizsgát tanfolyam látogatása nélkül is ily bizottság előtt.

Markusovszky Béla úgy tudja, hogy a képesítések osztogatása az attól való félelemből nőtte ki magát, hogy ha a tanfolyamon nem adnak minősítést, megfogó majd a hallgatók száma; tanfolyamra mindenkit bocsátana, de a közigazgatási tanfolyamoknál divó szokás szerint minősítést nem adna ott, mert így az intézményt gyűlölő elkeseredett ellenségeket is nevelünk, hanem Barabás javaslata szerint jeleznék csupán a látogatás eredményét; országos érvényű tiszti minősítésre külön vizsgát kíván s felteszi, hogy arra csak olyan erős ambícióju, komoly érdeklődésű egyének fognak jelentkezni, mint volt annak idején Szabó Gyula, meg Vida Pál. Egyébként pedig ki kell adni az előadók kérdéseit összegyűjtve tájékoztatás céljából s aki 1 évig praktizált, melylyel az országos szaktanfolyam elvégzése aequivalens volna, csak az jelentkezhessek e vizsgára. A tanfolyam vizsgája se legyen kötelező, de ezt előre tudomására kell hozni a hallgatóknak.

Szokoly Ignác kimondaná, hogy az orsz. tanfolyam előadói is alakulhassanak át vizgabizottsággá, a mely az előtte letett *szigorított vizsga* alapján a minősítést megadhassa. A tanfolyamra jövőktől előqualifikatiót kívánna.

Barabás István a qualificatio hiányától szigorított vizsga mellett nem fél, mert az írásbeli feladatok kidolgozásánál annak hiánya azonnal kitűnik és az illető a vizsgán helyt nem állhat, ha a vizsga tananyaga úgy van összeállítva, hogy ily egyén strébereskedése rajta megtörjék.

Publíg Ernő előfeltételül kikötné azt, hogy saját együletében az illető legalább őrparancsnoki vizsgát tett legyen.

Lukáts Gyula azon nézeten van, hogy annak előqualifikációját kutatni már nem kell, a ki a szigorított külön vizsgán megfelelni képes.

Szily József azt tartja, hogy e kérdésben kivezető utat találni nem oly könnyű. Az előqualificatio kikötése sem vihető keresztül, mert az élet mindig reánk cáfol; jöjjön a tanfolyamra bárki, csak feleljen meg. A tiszti minősítésre szükség volt, míg a hallgatók számát szaporítani kellett, de most a közigazgatási tanfolyam mellett és midőn a hallgatók a hatóságok által küldetnek fel, nincs reá szükség ezen szempontból; ezért a tanfolyam címéből a

„tisztí“ jelzést elhagyná. A tapasztalat azt mutatta, hogy a tanfolyam-hallgatók gyakorlati ismeretei gyengék; két nap alatt 50—60 embert alaposan megvizsgáztatni lehetetlen és a tanfolyam alatt tett megfigyelések e hiányt nem teszik észrevehetővé; ezért törölné a tanfolyam-vizsgát és rendszeresítene külön tisztí vizsgát. Ennek kivitele azonban a gyakorlatban nem oly könnyű dolog, mert ha sok a jelentkező, s a bizottság nem tud megfelelni, mit teszünk? A tanfolyam elvégzése után adassék látogatási bizonyítvány, de a Barabás által javasolt osztályozás nélkül, mert a cél nem a tisztí cím, hanem a tudás. Aki tisztí vizsgát kíván tenni, az jöjjön külön vizsgára, mert ily vizsga a tanfolyam végén sem tartható, mivel a jelentkezés tömeges lenne, a vizsga kivitele érdekében a jelentkezők száma megszorítandó lenne; a költséget a hallgatóra kiróni nem lehet, de tömeges költséget a szövetség sem bírna el; itt kell tehát az előqualifikációt kikötni s nem a tanfolyamnál, mert ha sok a hallgató, legyen két tanfolyam; a tisztí vizsgára azonban ne bocsáttassék csak évenként 4—5 egyén, a ki otthon őrparancsnoki vizsgát tett, vagy 1 évig tényleg működő tűzoltó volt, érettségi stb. oklevéllel bír, avagy országos tanfolyamot végzett. A kérdés fontosságánál fogva ma határozatot nem hozna.

Barabás István úgy látja, hogy végeredményben a nézetek megegyezők; a bizonyítványban 6 csak a szorgalmat kívánta kifejezésre juttatni; feleslegesnek tartja szigorított vizsgánál az előqualifikáció kikötését.

Lukáts Gyula a tanfolyam bizonyítványában csak azt jelezné, hogy a tanfolyam mikép lett látogatva: szorgalmasan, igen szorgalmasan stb. A szigorított vizsgára bárkit bocsátana, ugyanis megbukik, ha nem arra való. A kérdés eldöntését nem halasztaná, hanem a tanfolyamszabályzatot kiadná egy bizottságnak, hogy az itt hangoztatott elvek szerint dolgozza át és terjessze az elnökség elé.

Scossa Zoltán az őrparancsnoki vizsga kikötését előfeltétel gyanánt nem tartja helyesnek, mert mindenütt nincs vizsga, de tűzoltóság sem; a külön vizsga az elnökséget nagy mérvben fogja igénybe venni; e vizsgákhoz a kormánybiztos meghívása is szükséges lesz; a vizsga egyébként a tanfolyam végén is lenne megtehető.

Breuer Szilárd teljesen osztja Szily nézetét; szükségesnek tartja azonban, hogy az elnökség visszavonja azon régebben hozott határozatát, hogy a vármegyei tanfolyamok is adhassanak országos érvényű tisztí minősítést, mivel általában valamennyi tanfolyamnál a tisztí minősítés megadása kizárandó lenne a külön vizsgára való tekintetből; ez azonban nem zárja ki azt, hogy a vizsgabizottság Budapesten kívül más alkalmas helyen is ne ejthesse meg a vizsgát. A vizsgadíjat szükségesnek tartja azért, hogy a budapestiek — a kiknek ez költséget nem okoz — és a nem ide való elemek könnyelmű hozzááramlását megakadályozza; e díjat általánosságban állapítaná meg s a többlet-költséget a szövetség fedezné, ha a vizsga nem magánérdekből, hanem közérdekből vált szükségessé.

Szokoly Ignác nem fogadja el a vizsgadíjat ott, a hol közérdekből jönnek vizsgázni; az iskolai képzettségűnél a 4 polgári iskolát végzetteneket sem rekesztené ki a tisztí vizsgára bocsátástól; s kimondaná, hogy vizsgára jöhet mindenki, a ki a szövetség által elismert tanfolyamot végzett avagy egy évi tényleges tűzoltói praxist mutat ki.

Szabó Gyula az irányelvek ily megállapítása után a bizottság kiküldését javasolja.

Többek ismételt hozzászólása után kiadja az elnökség a tanfolyamszabályzatot revideálás végett a Breuer, Markusovszky és Barabás előadókból álló bizottságnak azzal, hogy azt megfelelően mielőbb dolgozza át és javaslatát nyomtassa ki a legközelebbi lapszámban, hogy azt egyik közeli ülésen tárgyalni lehessen. Irányelvek felállítja az elnökség a következőket: a tanfolyam címéből a „tisztí“ jelzés hagyassék el; a mostani tanrend megtartása mellett előqualifikáció nem kívántatik és a tanfolyam vizsgája elhagyatik; a hallgatók csak látogatási bizonyítványt kapnak, látogatta szorgalmasan, igen szorgalmasan és látogatta jelzéssel; a tisztí minősítés elérésére külön szigorított vizsgát kíván, a melyre mindenki jelentkezhetik, a ki a szövetség által elismert tanfolyamot végzett vagy 1 évi tényleges tűzoltói praxist tud kimutatni; a hallgatók száma 45, kivételesen 50-nél több nem lehet; felveendőek első sorban vidékiek; ha egy városból többen jelentkezének, csak egy bír elsőbbséggel; a felvétel az igazgató által eszközöltetik legjobb belátása szerint és a jelentkezés sorrendjében; a 45 ön felüliek felvétele feltételes s erről azzal értesítendőek, hogy az esetben, ha hely lesz, táviratilag be fognak rendeltetni; vizsgadíj megkivánandó; előírandó a vizsga tárgya, kivitele, tartama, a bizottság megalakítása, tagjainak díjazása; a vizsga írásbeli, szóbeli és gyakorlati legyen; az osztályozás mikéntje stb. stb.

286. **Skala Alajos** (Pozsonyvm. Bácsfa) bemutatja önműködő tűzjelzőjének mintáját. E tűzjelző azon alapul, hogy egy öngyuló zsinég elég és ezáltal a záródó villamos kontaktus egy csengőt, indikatort hoz működésbe. A zsinég gyapotból készül, mely 9 r. koncentrált salétromsavban, 3 r. koncentrált kénsav fűrdőben lett áztatva, vízben mosva, sóoldaton áthuzva, néhány napig víztelenítve és 20 R^o-nál szárítva; készíthető olyképen, hogy tetszés szerinti hőfoknál 38 R^o-tól felfelé magától meggyuladjon. A ruhán eléggő zsinég nyomokat nem okozott.

Az elnökség a tűzjelző elméletét helyesnek találja, az önműködő tűzjelzőknek alkalmazását középületekben, gyárakban kívánatosnak tartja, azonban a jelen berendezés gyakorlati célszerűségét veszélyeztetve látja az által, hogy a főalkatrészt s a tulajdonképeni találmányt képező zsinég nyílt lánggal ég el és hogy a zsinég, a levegő, nedvesség, hőség és por behatásának kitéve állagában változást szenvedhet s így feltétlen megbízhatósága kérdésessé válhat.

287. A közigazgatási tanfolyamok idejét illetőleg **Szabó Gyula** előadó jelenti, hogy Nagybeeskereken a tűzoltói tanfolyam május hóban fog megtartatni; **Publig Ernő** Debrecenben március, április hónapokban tartja; a hallgatók száma 27; **Vida Pál** Pécsen május hóban, **Barabás István** Szombathelyt március, ápril, május hónapokban tartja meg.

Tudomásul vétetett.

288. **Oláh Miklós** parancsnok (Szarvas) a diákospart részére, melyben a tanítóképezde III. és IV. évfolyama is bennfoglaltatik, 42 plny. „Tűzrendészet“ ingyenes átengedését kéri.

Az elnökség a könyvet csupán a IV. éves tanítóképezdeszek részére tartja átengedhetőnek s erről kérelmezőt értesíteni rendeli.

289. A vasuti vonatok tűzbiztonsága érdekében az elnökség felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszteriumhoz, a melyben a mozdonyok injectoraihoz a vonat hosszának megfelelő

tömlőkészlet, avagy vízzel telt puttonyfecskendők és lapátok elhelyezését javasolta.

Tudomásul vétetett.

290. Titkár bejelenti, hogy a belügyminiszter jóváhagyta *Zalavármegyének a kötelezett tűzoltók részére alkotott szolgálati utasítását.*

Tudomásul vétetett.

291. Titkár jelenti, hogy *Zala-Szent-Gróth* önk. tűzoltótestülete a *tűzoltói-gyufából* 5000 dobozt hozatott.

Örvendetes tudomásul szolgált.

292. A *szolnoki* testület parancsnoka panaszt emelt a **katonaság** ellen, mely tűznél segílyt nyújtani a parancsnok felhívására nem hajlandó, hanem hatósági felhívásra vár és költségeket számít fel, melyt nem állami épület és vagyon mentéséről van szó; intézkedést kér, hogy a katonai szolgálati utasítás megfelelően módosíttassék.

Mint hogy a mult ülés határozatából folyólag ily értelmű felterjesztés a Belügyminiszteriumhoz már intéztetett, az elnökség további lépések vételét szükségesnek nem látja.

293. *Pest vármegye* alispánja arról értesít, hogy **N-Káta** azért szerzett be *szívómű nélküli fecskendőket*, mert ott a kutak sekélyek, a házak előtt azokhoz közvetlen közel állanak, a vízhiányon pedig csak artézi kutak furása és lajtok beszerzése után lesz segítve. Az elnökség ezen műszaki és tűzoltói szempontból absurd indokot helyesnek el nem ismerhetvén, alispánt a dolog helytelen értelmezéséről újabban felvilágosította, kimutatván, hogy a szívómű épen a jelzett, de általában minden körülmények között a legelőnyösebb kihasználását a fecskendőknek teszi lehetővé és hogy jelzett indok a szabályellenes beszerzést semmiképen sem tudja indokolni.

Helyeslőleg tudomásul vétetett.

294. A *kaposvári* önk. testület parancsnoksága a város részére egy új **tűzrendészeti szabályrendeletet** dolgozott ki és a városi közgyűléshez való benyújtása előtt annak elbírálását kérelmezte.

Breuer Szilárd ismertetvén a törvényjavaslattal és a budapesti színházi szabályrendelettel megegyező tervezetet, azt egészét en megfelelőnek tartja, csupán egyes pontok lennének kiegészítendők; így: a robbanó folyadékok robbanásmentes edényekben tartassanak; a fetelek őrbódéi szabadon álljanak és falazott kéménnyel birjanak; a farakások közötti közök mérete praeciroztassék; a beraktározható üres petroleumhordók száma általában határozottassék meg; a villamos vezeték a magyar mérnökegylet szabványai szerint szereltessek; öngyulásnak kitett anyagok szellős helyen tartassanak; szemle a parancsnok kívánságára is ejtessék meg; a vízszerezés minden módja biztosíttassék; a városban csak egy önk. testület lehessen; a színházban az állóhelyek 1 m²-re legfeljebb 3 egyén bocsáttassék; a szinpadon tüzet csak a parancsnok engedélyével lehessen használni; a házi szolgák a tűzoltói teendőkben kiképeztesenek; a ruházat megtérítése csak a tűzoltókra vonatkoztassék.

Az elnökség e véleményt magáévá teszi és a kérelmező testületnek megküldeni rendeli.

295. Titkár jelenti, hogy a **Debreceny Miklós-féle oltóanyaggal** a tűzpróba dec. hó 17-én a déli órákban megejtetett s pedig olyképen, hogy két egyenként 1 m³-nyi puhafarakás gyújtatott fel és az egyik oltóvízzel töltött annihilatorral, a másik tiszta vízzel töltöttel oltatott el összehasonlításképen; végül a farakásnak a meghagyott parázstól való újbóli lángba borulása figyeltetett meg. A próbánál jelen voltak dr. Szily József, Szabó Gyula és Breuer Szilárd

előadók. Az anyagból 11 kg. lett 14 liter vízben felhigitva, azután 3 annihilatorban megosztva annyi vízzel összekeverve, hogy a gép 25 literes tartánya megtelt. Az első rakás 5 perc alatt jól égett és az oltóanyaggal 2 perc alatt egy 25 literes töltés felhasználásával oltott el úgy, hogy csak kevés parázs maradt vissza; a lazán és vékonyabb lécekből alkotott rakás 17 perc múlva felerészben ismét lánggal égett. A másik rakás 7 perc alatt borult teljesen lángba és egy tiszta vízzel telt 25 literes annihilatorral oltatott el úgy, hogy csak a fenékén maradt parázs, a melytől 10 perc múlva újból teljesen lángba borult. E rakás nagyobb darabokból tömöttebben volt rakva s így a sugár belsejét kevésbé érthette, a fellángoló tűz pedig könnyebben terjedhetett át egyik darabról a másikra. Az anyaggal impregnált papír lánggal nem égett, csak megüszkösödött és elszenesedett. A bizottság véleménye ennek alapján az, hogy az oltóanyag oltóhatása a tiszta vízzel szemben aránylag csekély s leginkább abban nyilvánul, hogy az újbóli kigyulladás a vele eloltott tárgyaknál lassabban megy végbe. A Debreceny Miklós által javasolt oltórendszer azonban, hogy t. i. minden ház előtt az utcán egy földalatti víztartó, e felett egy szekrényben kis puttonyfecskendő és egy üvegben oltóanyag helyeztessék el, a gyakorlatban költségénél és körülményes voltánál fogva aligha alkalmazható, de nem is vezetne célhoz, mert a puttonynak csak egyszeri megtöltésére szolgál, melynek elfogytával feltaló szerint az oltásra folytatolag tiszta víz lenne használendő. A jelen esetben használt anyag azonfelül szemcsés iszapszerű volt, tehát a vízben nem tökéletesen oldódott. Az anyag kémiai és fizikai tulajdonságai nem voltak felülbíráhatók, mert feltaláló annak alkotórészeit megnevezni nem akarta. Az anyag kötelező beszerzése és e védelmi rendszer alkalmazása tehát nem javasolható.

Az elnökség a jelentést tudomásul vevén, magáévá teszi és elrendeli, hogy az ügy József főherceg ő fenségéhez, mint a Belügyminiszteriumhoz véleményképen felterjesztessék.

296. A *hevesvármegyei* tűzoltó-szövetség az 1905. évben rendezendő **vármegyei tanfolyamhoz** 500 K. segítly utalványozását kérte.

Tekintettel arra, hogy pénzbeli segítly adására praecedens még nem volt, de egyébként is e címen a költségvetésben fedezetről gondoskodás nem történt, az elnökség a kérelmet teljesíthetőnek nem találta.

297. Titkár jelenti, hogy a „**Tűzrendészet**” című könyv második kiadása tárgyában az egyes fejezetek szerzői közül Breuer, Markusovszky, Köhler, Kállay a revízió eszközlésére vállalkoztak és a művet kiadásra átengedni hajlandók.

Markusovszky Béla kívánatosnak tartja, hogy a szerzők a mű terjedelme és egyéni felfogásuk tekintetében meg ne köttessenek. A revideáló bizottságba küldessék ki a szerzőkön kívül más elnökségi tag is; az előadók pedig felkérendők, hogy a mű hibáira vonatkozó észrevételeiket küldjék be a titkárnak figyelembevétel céljából.

Dr. **Óvári Ferenc** a revíziót akkép tartja megejtendőnek, hogy a műben ellentétes állítások és ismétlések elő ne forduljanak. A revízióval bizassanak meg a régi szerzők, de a hiányokat illetőleg instrualni kell őket. Az egész revíziót pedig olvassa el egy egyén, a ki a szerzőkkel az ellentéteket kiegyenliti s ha az nem sikerül, a kérdést az elnökség elé terjeszti.

Szabó Gyula az egyes fejezetek külön címlapjait elhagyni és e helyett az alap-, szolgálati

és gyakorlati szabályok kivonatát bevenni kéri; a szerzők neve csak az előszóban említettessék.

Dr. Szily József, Barabás István, Breuer Szilárd a címlapok meghagyása mellett van, mert minden fejezet más szerző műve, tehát nem egységes mű s mert a könyv nem a szövetség által alkotott szabályzatféle, hanem önálló irodalmi becsü művek gyűjteménye, melyek tartalmáért elsősorban a szerzők felelősek. A szabályzatok kivonatát a műbe felvenni nem kívánják.

Dr. Szily József az orvosi első segélynek külön fejezet gyanánt való felvételét ajánlja.

Szabó Gyula annak megírásával dr. Balogh Dezsőt kéri megbízni, még pedig oly terjedelmet javasolván, mely a többi fejezettel arányban van.

Barabás István azt kívánja, hogy a könyv ne hírlapi cikk módjára terjengősen legyen megírva, hanem lényegét kiemelve, röviden, módszeresen, érthetően. A mostani kiadás néhol sokat mond, másutt, pl. a taktikából, keveset.

Az elnökség a mű revideálására a régi szerzőket felkéri és azzal megbizza; az előadókat az észlelt hiányok bejelentésére felkéri; az orvosi első segély megírásával dr. Balogh Dezsőt megbizza és e fejezet terjedelmét mintegy két ívben állapítja meg; kívánatosnak jelzi, hogy az egész mű a mostani terjedelmet lehetőleg meg ne haladja; kimondja, hogy az alap-, szolgálati és gyakorlati szabályzat kivonatát a könyvbe fel nem veszi és végül felkéri a szerzőket, hogy a revíziót március hó közepéig elkészítsék.

298. Az alap- és szolgálati szabályzatminta revideálását és újbóli kinyomatását dr. Szily József függőben tartani kéri azért, mert a Belügyministerium az alapszabálymintát felülbírálni kívánja, hogy azután a felterjesztett alapszabályokon kevesebb kifogás essék.

Az elnökség az alapszabályminta revízióját és kinyomatását ez okból függőben hagyja; elrendeli azonban, hogy az alapszabályok felülbírlására a Belügyministerium felkértezzék; a nyomtatás ennek leérkezése után fog eszközöltetni és addig a szolgálati szabályzat kinyomatása is függőben tartatik.

299. A „tűzoltószerkezetek gondozása“ című pályamű bírálatára a kiküldött előadók által írásban nem nyújtatván be s mert egyik bíráló az üléstől távol van,

a jövő ülés napirendjére tüzetik ki, ugyszintén a csendőrtanfolyamok tanrendje, valamint Szabó Gyulának a rangjelzés módosítására vonatkozó javaslata is.

300. Elnök javaslatára felhatalmazza az elnökség pénztárnokot, hogy a kezelés egyszerűsítése szempontjából a feles pénzt az escomptebankban helyezhesse el, alkalomadtán pedig zálogleveleket, vagy járadékot vásárolhasson.

301. A jövő ülés határidejéül 1905. évi január 21-ének d. u. 3 órája tüzetik ki.

302. A jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére felkértettek Markusovszky Béla és Vida Pál előadók.

Ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Markusovszky Béla, Vida Pál
előadók.

603
1904. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapest, 1904. december 17-én a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyző-pénztárának elnökségi ülésében.

Elnök: Dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: Dr. Szily József titkár-pénztárnok, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Vida Pál előadók.

85. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy Kálig Károly, Kuluncsics Simon, Manheim József, Drasdik Károly, Győri Dezső, Schiffer Mátyás segélyei a felterjesztésnek megfelelően utalványoztattak, Handler Mátyás örökösait illetőleg pedig az I. m. ált. igazgatóságának a kért felvilágosítás megadatott.

Tudomásul vétetett.

86. Titkár jelenti, hogy a hivatalos lap melléklete gyanánt ismét szétküldettek tagbejelentési űrlapok.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

87. Faa János (Veszprém) november 10-én tűznél egy falról leugrott, elesett és jobb kezén 12 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 24 korona segélyre felterjesztetni rendeltetett.

88. Minthogy a várapolai önk. testület Morócz Györgynek, az orsovai testület pedig titkárának sérüléséről szóló igazolványokat háromszori felhívás dacára sem küldötte be és azokra nem is válaszolt:

tárgyiratok irattárba helyeztetni rendeltettek.

89. Skolik Pál (Erzsébetfalva) november 9-én tűznél karján megsérült.

Minthogy a testület az 1904. évben nem lett tagja a segélyzőpénztárnak, de az eset bejelentése is elkészen eszközöltetett s így segélyigényjogosultság nem áll fenn, kérvény figyelembe vehető nem volt.

90. Fendrik Károly, Branovszky Vitomir (Zenta), Fister János (Kismarton), ifj. Kertész András (Dálnok) segély iránti kérvényei

az igazolványok hiánya miatt érdemlegesen elintézhettek nem voltak s a jövő ülés napirendjére tüzetik azzal, hogy a szabályszerű esetek — az igazolványok beérkezése esetén, — elnököleg elintézhettek.

91. Az évi jelentés az orsz. választmányhoz beterjesztendő lévén:

utasittatik titkár annak elkészítésére és bemutatására.

Több tárgy nem lévén, az ülés ezzel véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

* Hevesvármegye alispánja valamennyi községi előjáróságnak a vármegyei tűzoltó-szövetség tagdíjainak beküldése tárgyában az alábbi körrendeletet adta ki:

A Hevesvármegyei Tűzoltó-Szövetség elnökségének kérelme folytán felhívom a községi előjáróságokat, hogy amennyiben kötelezett tűzoltóságuk részéről, a múlt évre, szövetségi tagdíjjal (évi 12 korona) lennének hátralékban fizetési kötelezettségüknek azonnal tegyenek eleget.

Hogy lépünk be a segélyző-pénztárba?

Veszprémmegye alispánjának körrendelete a tűzoltóknak baleset ellen való biztosítása tárgyában.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének jelentéséből arról győződtem meg, hogy az elmúlt évben 183 községből 105 község tűzoltói baleset ellen biztosítva nem voltak, s így 105 község nem felelt meg a törvényhatósági bizottság által reájuk rótt ama kötelezettségének, amely szerint a vármegyebeli összes községek kötelesek költségvetéseikbe a tűzoltóknak baleset ellen való biztosítására évente legalább 20 koronát felvenni s ebből a tűzoltókat baleset ellen biztosítani.

Utasítom ennél fogva az összes községek biráit, hogy a községi költségvetésekbe e célból beállított tétel terhére a községi önkéntes, vagy kötelezett tűzoltókat baleset ellen a magyar országos tűzoltó-szövetség kebelében fennálló magyarországi tűzoltó testületek segélyző-szövetségénél (Budapesten, Kossuth Lajos-utca 8. sz.) személyenként 20 fillér évi díj fizetése mellett haladéktalanul biztosítsák.

A biztosítás bejelentésével követendő eljárás a következő: a községi önkéntes vagy kötelezett tűzoltókról egy névjegyzék állítandó össze az alábbi minta szerint 2 példányban, u. m.:

Kimutatás

a..... önkéntes, vagy kötelezett tűzoltó-testület azon működő tagjairól, kik 1905. évre a magyar országos tűzoltó-testületek segélyző-szövetségének tagjai sorába lépnek.

Folyó-szám	A működő tag neve	Polgári foglalkozása	Tűzoltói minősége vagy rangja

Ezen névjegyzék kelettel ellátandó és a parancsnok vagy elnök és jegyző, vagy titkár által aláírandó.

Ezen 2 kimutatás és annyiszor 20 fillér, ahány biztosítandó tagja van a testületnek, a magyar országos tűzoltó-szövetséghez (Kossuth Lajos-utca 8. Budapest) küldendő be.

A kimutatás egyik példányát a magyar országos tűzoltó szövetség bejegyzés után záradékolva visszaküldi a testületnek avagy községnek és segélyezésben csakis a bejegyzési záradékkal ellátott névsorban felsorolt tűzoltók részesednek. Időközben beálló személyváltozások esetről esetre bejelentendők a magyar országos tűzoltó-szövetségnek.

Tűzoltói szolgálatban, — gyakorlatok közben, vagy tűz esetén — történt megbetegedések, vagy megsebesülések folytán beállott munkaképtelenség esetén a biztosítottak segélyezése a következő módon történik:

a) a megsebesülés, vagy megbetegedés időpontjától számított 120 napi időtartamig bezárólag naponta 1—2 korona segélyiel.

b) Ha a munkaképtelenség 120 napnál tovább tart, akkor a családi és vagyoni viszonyok, valamint a segélyezésre rendelkezésre álló alap figyelembevételével végkielégítés adatik, mely teljes munkaképtelenség, vagy halál esetére 1000 koronáig terjedhet. A megbetegedés orvosi bizonyítvánnyal és parancsnoki jelentéssel 8 nap alatt igazolandó.

Felhívom a járások főszolgabiráit, hogy ezen rendelet végrehajtását a községi és körjegyzőkön kívül ők is ellenőrizzék.

Mechanikai nagylétrák.

Irta és a budapesti kongresszuson felolvasta:

Goldoni Albert Emil, milánói parancsnok.

Uraim!

Az volt a célom, hogy az alábbiakba foglalt észrevételeim helyett, melyeket az Olaszországban használt tűzoltósági mechanikai létrákat illetőleg Önökkel közölni óhajtok, egy lehetőleg teljes és a létrákat általánosságban tárgyaló művet mutassak be. Sajna előre nem látott körülmények és közbejött betegségem megakadályoztak céloom eléréseben és azért arra kérem Önöket, sziveskedjenek elnézéssel lenni, ha most csak egy kivonatos kisebb leírással szolgálok. Ebben egyedül azon megfigyelésekről leszen szó, melyeket az olaszországi tűzoltók a mechanikai létrák alkalmazása közben ezekre vonatkozólag tettek.

A nagy létrák két általános rendszer szerint csoportosíthatók, melybe az összes a tűzoltás terén használatos géplétrákat belefoglalhatjuk.

Ezen két rendszer a következő:

1. Nagy géplétrák, melyek nem támasztatnak alá és a melyeket repülő létráknak lehetne nevezni és
2. az alátámasztott nagy géplétrák.

Az első rendszerhez tartozó főlétracsoportok a következők:

a) Az egymáshoz illeszthető részekből álló létrák csoportja (Porta-féle olasz létrák és ezeknek válfajai).

b) a kihuzható és egymásra helyezkedő részekből álló létrák (belga és olasz létratípusok) és a (német Braun, Lieb, Magirus-féle létrák).

c) önműködőleg hajlékony szalagok segítségével kihuzható létrák (Canciani-féle olasz létrák).

A második rendszerbe sorolhatók azok a létrák, melyek kizárólag egymásra helyezkedő avagy kihuzható részekből állanak és melyeknek legfelsőbb része használat közben a falnak támasztandó (támasztás dugólétrák és kihuzós létrák).

Ez utóbbi rendszerű létrák, melyek Olaszországban nem igen használatosak, rendszeren csak 2—3 egymásból kitolható részből állanak.

Evvel szemben a támasz nélküli, vagyis az első rendszerbe sorolt létrák öt-hat részből állanak (sőt a Porta-féle rendszerrel tizenötből is).

Ezeknek hajlási szöge minimum 55° és maximum 80°; azonban a gyakorlatban néha nagyobb is, különösen mikor a létra a megterhelés alatt meggömbül, akkor az utolsó darabnak, mely a legkevesebb támaszt nyeri, hajlása nagyobb is lehet. Ily módon pl. a Porta-féle létrák még hídként is használtatnak.

Támasznélküli vagy szabad mechanikai létrák összeilleszthető részekkel. Ilyenek a Porta-féle létrák és azok válfajai.

A Porta-féle eredeti létra több fából való részből áll, melyeknek hossza három méter és a melyek egymásra illeszthetők, úgy hogy mindegyik rész az előbb felszereltnek meghosszabbodásához csatolódik, míg a kellő magasság eléretett.

Minden rész vagy elem 2 hosszgerendából áll, melyek fokokkal vannak egymással összekötve, belső végükön a merevítő rudak, vagy kötelek megerősítésére szolgáló csavarok és szorítókkal. A legalsó létrarész már teljesen fel van szerelve és a helyszínén csak ehhez csatolják a többi részeket.

A Porta-féle létra, akár az eredetiről van szó, akár pedig annak válfajairól, horizontális helyzetben szerelendő fel, a miért is a létra állványzata

előtt oly nagy helynek kell lenni, mely a létra egész hosszának megfelelően.

Dacára ennek a követelménynek és azon lassúságnak, a melylyel e létrával való gyakorlatozás jár, az mégis nagyon elterjedt és Olaszország sok kis és nagy városának tűzoltóságánál rendkívüli tulajdonságai miatt ma is alkalmazásban van.

A megfigyelések ezen létrát illetőleg a következő általános eredményt szolgáltatottak: a létra, melynek részei merev és egységes rendszert alkotnak, kifejtve teljes, sőt mondhatni automatikus biztonságot nyújt és feltétlen merevsége és stabilitása teljes mértékben megvan.

Megemlítésre érdemes, hogy e létrát 40 méter magasságig lehet összerakni és mégsem lesz azáltal kevésbé kezelhető vagy nehézkesebb a szállításra nézve.

A legnagyobb Porta-féle létrát a milánói Szt.-Balázs székesegyház égésénél alkalmazták a tűzoltók 1896-ban. E létra segítségével lehetségessé vált 40 méter magasságból hatalmas vizsugarakat lövellni az égő építményre. A létra segítségével sikerült a tűzoltóknak az égő tetőszerkezetet megközelíteni és így a tűzvész urává lenni, ami 25 méteres létrákkal sohasem sikerült volna.

A Porta-féle létrák daruk és bakok gyanánt is szerepelnek. Igen gyakran előfordult ami városunkban, hogy a mondott létrák segítségével a szivattyúkat mindenestül felemelték oly tetemes magasságokra, a hol ezeket másképp nem lehetett volna felhasználni.

A létra emelési képessége majdnem aránylagosan emelkedik az egyes szerelt vagy kifejtett részek hosszának csökkenésével.

A milánói tűzoltóság a létra ezen tulajdonságát nagyobb állatoknak gödrökből való kiemelésére is használja. E célból a létrát egy különleges emelő készülékkel látták el, mely a hosszgerendákra szereltetik és a melynek segítségével az említett munkák igen gyorsan és nagyon csekély fáradsággal hajtathatók végre.

*

Mechanikai létrák egymásra fektetett kitolható részekkel.

Az egymásra fektetett kihúzható részekből álló létráknak Olaszországba való bevezetését a Braun, Lieb és Magirus cégeknek köszönhetjük.

Az ezen rendszerbe sorolható létrák, melyek a tűzoltó testületeknél alkalmazásban vannak, 12—25 méter magasságra épülnek.

Nemrég Milánó városa egy Lieb-féle 27 méter hosszú létrát vett.

Az ezen rendszerbe tartozó létrák működésénél két mozzanatot lehet megkülönböztetni:

1. a létrának, mely a szállítás alkalmával fekvő helyzetben van, a következő mozzanatra való készenlétbe helyezését,

2. a kitolást, mely alatt az egyes részeknek egymás fölött való csusztatását kell érteni és a mely addig folytatódik, míg a létra egy egyenes vonalba ki nem fejtődött.

Az első mozzanat vagy fokozatosan megy végbe (egy felvonószerkezet által hajtva) vagy pedig hirtelen mikor is egy ellensúly működése által a létra egy fix tengely körül fordul el. (Ez utóbbiak a Braun-féle balance-létrák.)

Az említett felvonószerkezet úgy emberi erőre, mint motorikus hajtásra rendezhető be.

Ezen létráknak a megbízhatósága valamint azon gyorsaság, melylyel a kezelések jár, kiválóan alkalmasá tette őket a mentési célokra.

Fogókészülékek a létrának tekintélyes stabilitást kölcsönöznek; a kifejtett létra minden részének súlya a többiekre adódik át és a szalagban fellépő feszültséggel együtt a felvonó dobján egyesülnek.

Ezen létrák nem igényelnek a felszerelésnél

nagy helyet, hanem ugyyszólván oly kis térben is üzembe hozhatók, amilyent maga a létrát hordó szerkezet foglal el.

Különböztetnem azt is, hogy a gyakorlatban szerzett tapasztalatok mit mondanak e létrákról.

Mindenekelőtt a fogókészülékekben fordulhatnak elő egyes hibák és így nem ritkán — üzemzavart okoznak.

3. A létra fixrozására szolgáló fogazat a Magirus és Lieb létráknál oly természetű, hogy a létrát nem lehet minden helyzetben használni, azért sok esetben, midőn mentésről volt szó, először megfelelő helyet kellett keresni a létra felállíthatására.

4. Az ellensúly, melylyel a Braun-féle négykerékű kocsiszerkezeteken ülő létrák fel vannak szerelve, menet közben fokozza az ütközések hevesességét és oly városokban, hol rosszul vannak az utcák kövezve, magának a létrának a romlását is magca után vonja.

5. Az ezen fajtához tartozó létrák régebben kenderkötél- vagy láncmerevitőkkel voltak ellátva, most azonban ezeket vasrudak helyettesítik. A kenderkötélek igen különböző hosszúságokban alkalmaztattak. A láncok pedig gyakran szakadásnak voltak kitéve.

A legutolsó ezen rendszerbe tartozó létrák, melyek Olaszországban megszerzettettek, majdnem kivétel nélkül forgó alzattal, koronggal vagy alaplappal vannak ellátva, miáltal ezen létrák üzembehelyezésének gyorsasága, még a legszűkebb utcákban is kiváló módon előmozdított.

Ámbár tűzvészek alkalmával még nem szerepelt, mégis biztosra vehető, hogy a legkiválóbb eredményeket azon forogható tolólétrával lehetne elérni, melynél a működés egy komprimált szén-savgéppel eszközöltetik és a milyen egy, az én tűzoltóim birtokában is van hét év óta.

A motorral hajtott mechanikai létrák tekintetében a következő észrevételeket lehet tenni:

1. Minthogy az idevonatkozó szerkezetek főjellemzője a tökéletes kivétel, szükséges, hogy a kezeléssel szakszerűen képzett, hozzáértő emberek bizsának meg.

2. Szükséges a kezelő személyzettel folytonosan gyakorlatokat végeztetni.

3. Szem előtt tartandó, hogy a szerkezet igen finom és komplikált, miért is tekintettel kell lenni arra, hogy a létrát, különösen tűzvész alkalmával baj érheti. Szükséges tehát, hogy a beosztott legénység teljes számban ott legyen a létra szerelésénél és esetleges üzemzavarok elhárítása céljából készen álljon. Csak miután a létra teljesen felszereltetett, adható át az üzemnek; előbb a legénység nem foghat hozzá a mentés- vagy oltáshoz.

4. Megemlítendő még, hogy különböző külső behatások, mint sűrű füst vagy elektromos vezetők több esetben megakadályozzák a motoros létrákkal való mentést vagy oltást.

Végül kijelentem, hogy a motoros létrák alkalmazása kizárólag nagy városokra szorítkozik, mert használhatósága alá van vetve a tűzjelzés terén tett haladásnak és a szállítási és tűzoltási eszközök tökéletesítésének.

*

Canciani-féle létrák önműködő hajlékony merevitőkkel.

A Canciani-féle létra talán az egyedüli, mely önműködő hajlékony merevitőkkel van ellátva.

A létra több körülbelül 4 méter hosszú részből áll; e részek egymásra fekszenek és hasonlóak a Porta-rendszerű létráknál használatos elemekhez. A rudak itt acélkötelek vagy szalagok által vannak helyettesítve, a melyek a megerősítési helyeken alkalmazott tárcsákra tekerceselődnek.

A Canciani-féle létrák szerkezete nagyon nehézkes és mindenképpen törekedni kell, hogy a káros

ellenállásokat, melyek e rendszernél nagy számban vannak, lehetőleg csökkentsek. E célból különös gond fordítandó a fának a kiválasztására és még a legkisebb részletek szerkezetére is. Egész a mai napig dacára mindenféle tanulmányoknak mégsem sikerült ezen rendszer számára biztos szerkesztési szabályokat felállítani.

Én azonban, a ki 15 év óta mindig használtam tűzoltóim által e létrát, mondhatom Önöknek, hogy mindazon tulajdonságokat, melyekkel a menési és tűzoltási szempontból valamely létrának birnia kell, teljes mértékben megtaláljuk nála. Főbb tulajdonságai a következők:

1. A szállításra kész létrának *csekély méretei* vannak;

2. a *kezelése* nagyon egyszerű, mindenféle szélső helyzet lehetséges és ezek függetlenek a fogókészülék relatív helyzetétől; használni lehet 80—0° hajlás*szög alatt.

A tudományos kritika azonban minden bizonynyal meg fogja támadni ezt a létrát, mert biztonsága egészen a fémszalagoktól függ.

Több évi gyakorlat kimutatta ugyan, hogy a kitűnő minőségű acélszalagok a használat által nem egy könnyen mennek tönkre; csak a szalagok tulságos igénybevétele jár azok meghosszabbodásával, mely a közeli szakadást jelenti és így mielőtt ez következne, észre is vehető, mert a szalag nyulása megakadályozza a normális üzemet.

A végrehajtott kísérletek különben azt mutatták, hogy 25° hajlásnál a teljesen kifejtett létra acélszalagjai tökéletes biztonságot nyújtanak.

A létra rugalmassága, ámbár tekintetbe veendő, mégsem tulságos; sőt ellenkezőleg, bizonyos határok között épen egyike a létra kiváló tulajdonságainak, melynek révén a tűzvések alkalmával oly gyakran fellépő rázkódtatásokat veszély nélkül képes elviselni.

Mint hogy az acélszalagok tágulása a megterhelés nagysága következtében nagyobb, mint ugyanazon létráknál, melyek azonban rudakkal vannak ellátva, ez előbbi szerkezetű létrák magasságát 20—22 méternél nagyobbak sohasem vették. A legjobb idevonatkozó gyártmányok magassága a 20 métert nem haladja túl.

Annyi bizonyos, hogy a Cancsiani-féle létra tanulmányok és javítások tárgya lesz; vagy arra fognak törekedni, hogy a létrák elérhető magasságát fokozni lehessen, vagy arra, hogy az üzembelyezés gyorsasága, mely most kétségkívül a sok káros ellenállás miatt korlátozva van, emeltesse.

*

Olaszországban 16—20 méter magasság elérésére általánosságban a Cancsiani-féle létrát alkalmazzák. Ezt a magasságot egy összetett művelettel szokták túllépni, azáltal tudniillik, hogy e létrán horgokkal ellátott létrákat visznek még fel.

20—25 m. magasságra a német létrákat alkalmazzák leginkább, mint a milyenek a Lieb-, Braun- és Magirus-félék; végre 25 métertől 40-ig az összerakható elemekből álló Porta-féle létrákat használják.

* * *

Ha az egymásra fektetett részekből álló kitolható létrákat a tűzoltók voltaképeni segédeszközeikül tekinthetjük is, mégsem szabad a Porta-féle létrák egyszerűségét és megbízhatóságát szem elől veszteni. Azért fogadták az olasz tűzoltók olyan rekonferéssal a Cancsiani-féle létrát, mely arra látszik hivatva lenni, hogy a két typus kiválóságait egyesítse.

Igen örvendének, ha alkalmam nyilhatna majd az 1906-iki Milánói kongresszuson Önöknek bemutatni

és gyakorlatot végeztetni a Cancsiani-féle létrával, azon célból, hogy ezáltal külföldi kollegáimnak észrevételeik megtehetésére alkalmat nyujtsak és ezáltal az olaszországi tűzoltóságok jövőbeli létrájának alakításában és tökéletesítésében a kezdeményezés szerepét játszhasam.

Jegyzőkönyv.

Felvetetett Sopronban a városháza nagy üléstermében a „Sopronvármegye és városa tűzoltótestületei szövetségének“ 1904. szeptember hó 4-én tartott közgyűlésén.

Elnök: Rösch Frigyes szöv. elnök.

Jegyző: Szabó Gyula szöv. alelnök.

Jelenvoltak: dr. Baán Endre alispán, ifj. Döry Miklós szöv. titkár, Békeffy József, Démy Sándor, Hában József, Kiss Jenő, Postl Mihály és Rontai István járási tűzrendészeti felügyelők; Blaschek Vilmos, Haoki József, Kruesz János és Kund Frigyes választmányi tagok; továbbá a szövetségi tagtestületek írásbeli meghatalmazással ellátva: *Bükről*: Riedinger Károly par. 14, *Csepregből*: Bruckner József par. 10, *Völsejéből*: Hában József par., *Zsivárról*: Kis Jenő par., *Lövőről*: Madarász Pál par. 16, *Osornáról*: Kokas Ferenc par. 12, *Kapuvárról*: Kocsis Mihály alp. 8, *Mihályiból*: ifj. Döry Miklós par., *Vesz-kényből*: Sipos Sándor par., *Pitőkázról*: Rontai István par. 9, *Hövejről*: Póca Pál par. 4, *Kismartonból*: Kritsch Károly alp. 7, *Lajta-Pordányról*: Tinhof Lőrinc par. 7, *Nagyhöflányból*: Steiner János par. 13, *Szent-Györgyről*: Móser Keresztély par. 16, *Völggyfaluról*: Kruesz János par. 4, *Nagymartonból*: Simmel Alajos par. 1, *Sopronból*: Róth Gyula alp. 40, *Rusztól*: Schreiner József par. 7, *Bánfalváról*: Steiner Mihály par., *Kópházáról*: Borenich István par. 17, *Medgyesről*: Tóth Mátyás par. 15, *Czenkről*: Molnár Gyula par. 2. Összesen 23 tagtestület 208 taggal.

Elnök üdvözölvén a közgyűlés tagjait: „jelenti, hogy mivel a vármegye helységei közül egy sem hitta meg a megyei tűzoltó-szövetséget, hogy ez évi közgyűlését ott tartsa, a választmánynak ismételten Sopron városát kellett a közgyűlés helyül kijelölni.

Azután konstatalja az elnök, hogy az 1904. év a gyakori tüzek miatt felejtetlen fog maradni, mert alig találkozik egy tűzoltó testület, a melynek ne kellett volna egy vagy több ízben minden erőt megfeszítőleg dolgozni a pusztító elem ellen. Megvagyok győződve, ugymond, hogy tűzoltó-testületeink bátor és önfeláldozó munkája és az iskolázott és szabályozott tűzoltás által elért eredmények folytán a legtöbb esetben elismerést is arattak.

Kötelességemnek tartom továbbá a nemzetközi kongresszusnak a megemlítését, mely augusztus 17—20 napjai között ami fővárosunkban, Budapesten tartatott. Minden résztvevő sok tanulságot és új bátorítást nyerhetett ottan, de egyszersmind azon meggyőződésre is juthatott, hogy még soknak kell történnie, míg a tűzoltóság megszabadul a ruházatban és rangjelzésben még mindig divó hiu diszektől. A mi megyénkben ebben a tekintetben már lényeges haladás vehető észre és bárcsak mielőbb teljes mértékben jutna érvényre a kívánatos egyöntetőség.

Ezen kívánattal őszinte szíveimből üdvözlöm dr. Baán Endre alispán urat, a választmány tagjait és a tagtestületek képviselőit, minden tűzoltó bajtársat s a tisztelt vendégeket. A közgyűlést pedig ezennel megnyitottnak nyilvánítom.

A napirendre áttérve, az ülés jegyzőkönyvének vezetésére Szabó Gyula szöv. alelnök kérésére föl.

1. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Blaschek Vilmost, Démy Sándort rendes és Kruesz Jánost, Postl Mihályt póttagul jelöli ki.

2. Felolvastatik a szövetségi elnök évi jelentése az 1903/4. évről, melynek szövege kéziratban e jegyzőkönyvhöz csatoltatott. Szabó Gyula szöv. alelnök indítványára Rösch Frigyes szöv. elnöknek ezen nagy gondal összeállított jelentés elkészítéseért a közgyűlés e jegyzőkönyvileg fejezi ki köszönetét.

3. A számvizsgáló-bizottság jelenti, hogy a szövetségi pénztárt és az 1903/4-ik évről szóló lezárt számadásokat tételenként tüzetesen megvizsgálta s az illető számlákkal és nyugtatványokkal mindenben megegyezőnek találta s kitűnik, hogy 1903. június hó 3-ától 1904. szeptember hó 4-ig a bevételek összege 3813 kor. 88 fill., a kiadások összege pedig 2171 korona 76 fillér, a pénzmaradvány 1642 korona 12 fillér. A számvizsgáló-bizottság a lezárt számadást teljesen rendben levőnek találta és annak folytán Hillebrandt János szöv. pénztárosnak az 1903/4. évről a felmentvény megadását javasolta.

A közgyűlés ezen jelentés alapján a szövetségi pénztárosnak a felmentvényt megadja s neki buzgó fáradozásáért köszönetét nyilvánítja.

4. Elnök jelenti, hogy Hillebrandt János szöv. pénztáros előrehaladott kora és folytonos gyengékedése miatt a szövetségi pénztárosi tisztségről lemondott.

A közgyűlés Hillebrandt lemondását sajnálattal veszi tudomásul s 18 évi lelkiismeretes és pontos pénztárosi működéseért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz. A megüresedett szöv. pénztárosi tisztségre Blaschek Vilmos szolgabíró választmányi tag egyhangulag megválasztott.

5. A közgyűlés szövetségünknek az 1904. IX/4—1905. XII/31. évi költségelirányzatát szöv. pénztárosnak a választmány által pártolólág beterjesztett javaslata alapján következőleg állapította meg.

Bevétel:

1. Pénzmaradvány 1904. IX/4	1642 kor. 12 fill.
2. Az 1905. évi tagsági díjakból	2160 " — "
Összesen:	3802 kor. 12 fill.

Kiadás:

a) Országostűzoltó-szövetségtagdíjak	360 kor. —
b) Járási tűzrendészeti felügyelők tiszteletdíja	1200 " —
c) Irodai és postakiadások	500 " —
d) Utazási- és fuvar költség	400 " —
e) Irodalmi munkásságért tiszteletdíj	200 " —
f) Különfelékre	400 " —
g) Pénzmaradvány, mint egyenleg	742 kor. 12 fill.
Összesen:	3802 kor. 12 fill.

6. *Magyar Eleket*, Ruszt szab. kir. r. t. város polgármesterét — hosszu évek során működő tűzoltót és szövetségünknek is több évig volt választmányi tagját — a tűzoltóság és tűzoltás körül, valamint szövetségünk irányában kifejtett érdemei elismerésül a közgyűlés egyhangulag a szövetség *tiszteletbeli tagjává* választotta.

7. A legközelebbi közgyűlés — miután a tagtestületek egyike sem küldött meghívót a szövetség székhelyén — Sopronban fog megtartatni.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettvén, elnök szíves köszönetet mond a tagtestületek képviselőinek tűzoltóügyünk iránt ezúttal is tanúsított szíves érdeklődésükért és dr. Töpler Kálmán polgármesternek a termék átengedéseért s a közgyűlést bezárja.

Kmft.

Rösch Frigyes,
szövetségi elnök.Szabó Gyula,
szöv. alelnök,

a titkár helyettesítője.

Hitelesítjük:

Blaschek Vilmos, Démy Sándor.

Tűzoltóságaink figyelmébe.

Vármegyénknek — írja a *Barabás* István országos szövetségi előadó szerkesztésében megjelenő „Vasvármegyei Tűzrendészeti Közlöny” — ma 209 szervezett önk. tűzoltósága van, de ezek közül a negyedrészt nem tagja a magyar országos tűzoltó-szövetségnek s így nem részesül ama kedvezményekben, melyekben az országos szövetség tagjai részesülnek. Mik e kedvezmények?

Az orsz. tűzoltó-szövetséghez tartozó tűzoltóságok kapják először is az országos szövetség bő terjedelmű hivatalos közlönyét, mely Markusovszky Béla ügyes szerkesztésében nemcsak hazánk, de az egész művelt világ tűzrendészetéről hoz tájékoztató cikkeket.

Kapják az orsz. szövetséghez tartozó tűzoltóságok, az országos szövetség kiadványait, a melyek évenként nagy értékűek. Ilyen kiadvány például a Tűzrendészet és Tűzoltás tankönyve, igazán jeles mű, mely nélkül ma tűzoltóság el sem lehet, mert bibliája ez a könyv ma a tűzoltóságoknak.

Most pedig nyomás alatt van a tűzoltók gyakorlókönyve, a mely munka a sok szemléltető ábrával az egész tűzoltói ténykedést, különösen a szerek kezelését oly hiven adja elő, hogy annak nyomán még a legtájékozatlanabb ember is belejöhet a vezénylésbe és betaníthatja testületét a legszabályosabb működésbe.

Hogy mindezt tudva miért tartja magát még ma is annyi tűzoltóság távol az orsz. szövetségtől, az egyenesen érthetetlen.

Még ha a 12 korona évi tagdíj tartaná vissza a testületeket, azt még meg lehetne érteni, mert hát némely testületnek ez a 12 koronája is hiányzik. De hát pl. a vasvármegyei tűzoltó-szövetség révén minden testület 2 koronával tagja lehet az országos szövetségnek is. Két korona egy *egész* évre a díj és ezért kaphatja a tűzoltóság nemcsak a vármegyei szövetség kiadványait, de még az országos tűzoltó-szövetség hivatalos lapját és kiadványait is.

Már ez a 2 korona csak nem tartja vissza a testületeket az orsz. szövetséghez való csatlakozástól?

Csakis a nemtörődömség lehetne e szerint az oka az elmaradásnak.

De hát ezt sem lehet föltételezni, mert azok, a kik a testületek élén állanak, csak törődnek a reájuk bízott tűzoltósággal. Egyetlen egy ok marad így fönn: a *feledékenység!* Elfelejtjük beküldeni azt az évi 2 koronát.

És azután közli annak a 73 tagtestületnek a nevét, a melynek vezetői ilyen bűnben vagy gondatlanságban nem leledzenek, a többit pedig iparkodik felrázni a testületük érdekeivel való vétkes nemtörődömségből.

*

Egy vármegyében tehát meg van állapítva a parancsnokságok sokáig érthetetlen maguktartásának voltaképeni oka.

* **Olcsó, tűzálló festék.** Fatárgyakra és alkatrészekre (deszkázatra, kerítésre) igen jó, olcsó és tartós festék a következő: A legjobb fajta *cementből* (portland cement) és *tejből* csináljunk olyan sűrű keveréket, mint a közönséges olajos festék, vagy mint a meszelésre használt mésztej s azt jól dörögöljük össze. Ha az így készült festékekkel valami deszkafélet bemázolunk, akkor azon a tűz sem igen fog, az eső pedig alig tudja lemosni róla. A bemázolás gyalultatlan fán jobban tart, mint a gyalultatlan.

És a többiben? Vajjon nem azonos nem-bánomság s feledékenység lehet ott is az országos tűzoltó-szövetségbe belépéssel való késlekedés oka?!

Tagtestületeink vezetői meghozhatnák az áldozatot, hogy érdeklődve a dolog iránt s megállapítva, mely társtestület van még mindig hiányával azoknak az előnyöknek, amelyek számukra az országos szövetséghez való csatlakozás révén önként kínálkoznak, felhívhatnák őket, most az év elején, az eddig elmulasztott belépésre.

Mennyire szép lenne, ha legalább abból a 2020 egyesületekből, a melyik önkéntes szervezetben szolgálja hazánkban jó ügyünket, az idén Szegeden tartandó nagygyűlésünkön egyiknek sem hiányoznék szavazati joggal is bíró képviselője.

A belépés módozataira vonatkozólag szívesen ad felvilágosítást az országos tűzoltó-szövetségnek Budapesten, IV., Kossuth Lajos-u. 8. szám alatt levő irodája.

A gáz és veszedelmei.

A gáz világít, főz, süt, kályhát melegít és gépeket hajt. Valóságos áldás; felfedezése pedig nagy kulturhistóriai momentum.

A világító gáz azonban az alkalmazásához nem értő ember kezében vagy hanyag kezelés mellett, veszedelmes is. A gáz veszedelmes voltára ujabban két megrázó eset hívta fel ismét a közfigyelmet. Az egyik a Syvetoné, a másik Borbás Károly honvéd vezérkari századosé. A Syveton esete pláne egész Franciaországot izgalmomba hozta.

Ime a gáz, a mely ölni is tud!

Ez a nyomban egymásután következett két szerencsétlenség alkalmas arra, hogy a gáz al-

kalmazása ellen ellenszenvet vagy félelmet támasszon. Pedig nincs ok reá.

A Borbás-féle esetben kétségbevonhatatlan ugyan, hogy a halált a gázkályhából kiömlő gáz okozta. De milyen körülmények között? A szerencsétlenül járt százados megnyitotta a gázcsapot, anélkül, hogy azt meggyújtotta volna. A lapok h iradása szerint ittas volt, ilyen állapotban félre lökte a gáz-kályhát, mely elszakadt a csőtől. A gáz tehát tömegekben ömlött ki s a magával tehetetlen embert megölte. Nem a gáz ölte meg, hanem a magával való tehetetlensége.

Bernauer Izidor a légszesz-társulat új igazgatója, ki röviddel ezelőtt szakszerű felolvasást tartott a Technológiai Muzeumban a világító gázzal, a gáz által okozott szerencsétlenségeket két csoportba osztja: u. n. gázrobbanásból és gázmérgezésből előálló balesetekre. A gázmérgezés folytán előálló baleset igen ritka. Sokkal gyakoribb a gázrobbanásból származó szerencsétlenség.

A gázrobbanások rendszerint úgy keletkeznek, hogy vagy a lámpa csőve nincs jól hozzáillesztve a gázcsőhöz s innen ömlik ki a gáz; vagy a gázcsapot hagyják nyitva. A gáz, mint a levegőnél könnyebb test, felszál s betölti a szoba felső részét. A belépő megérzi a gáz szagát. Tudja, hogy ebből veszedelem származhatik s mégis gyufát, gyertyát gyújt s akkor bekövetkezik a robbanás. Pedig mindenképpen kitanítják a felet, hogy ha érzi a kiömlő gáz szagát, akkor először is nyisson ajtót, ablakot s ne gyújtson gyertyát. Aztán hívasson ahhoz értő szerelőt s minden veszedelem nélkül megigazítják a lámpát. Ez be van írva minden gázfogyasztónak a könyvébe s ezt elmondják élől szóval is a gáz bevezetésekor s mindennek dacára nem

Thurner Albert emlékbeszédéből,

melyet a szatmárnémeti tűzoltóság őrtornya emléktáblájának leleplezése alkalmából tartott diszközgyűlésén mondott.

A romboló tűznek gátat vetni már évszázadokkal előbb megkísérelték az emberek. S nem mondhatom, hogy kevesebb sikerrel, mint ma! Meg volt azonban az a nagy előnyük a régieknek, hogy a községek vagy városok házai nem voltak oly közvetlen szomszédsággal építve, mint ma vannak.

A mint azonban a szaporodás következtében a föld értéke növekedett s a mint a városok utcái mind szűkebbre korlátolták a beépítetlen teret: fokozódott a tűzveszedelem.

Ebből folyólag már előzetes intézkedésekről kelle gondoskodni; részben az által, hogy minél kevesebb égő anyag használtassék az építkezésekhez, másrészt, ha tűz talál kiütni, legyen olyan intézmény, mely feladatául tűzte ki magának a tűzveszedelemmel szemben a védekezést és erre a feladatra a szakszerű képesítést.

Városunkban három évtized óta áll fenn ez az intézmény. S csaknem harminc esztendő óta van az őrtorony kérdése is felszínen. Mind eddig azonban jámbor óhajítás maradt. S leginkább az őrtorony hiánya miatt bizony nem egyszer történt meg, hogy tűzoltóink jó későn érkeztek a vész színhelyére!

Mig pl. egy negyedórányi távolságról bejött valaki

a tüzet jelezni, a mig az őrség a szereket elindította s a vész helyére kiért: a tűz kitörésétől számítva bizony nem ritkán fél óra eltelt. Nagy idő ez!

S bizony-bizony az a fogadtatás, a melyben a későn érkezett tűzoltók részesülnek, nem irigyelendő!

S ha valahol igaz a „kétszer ad, ki gyorsan ad!“ közmondás, úgy leginkább itt igaz, mert ha a segílyt gyorsan nyújthatja a tűzoltóság, kiszámíthatatlan az, hogy mennyi értéket ment meg a pusztulástól.

Hogy pedig gyorsan nyújthasson segedelmet, okvetlenül szükséges, hogy a tűz kitöréséről lehetőleg a kitörés pillanatában értesülve azonnal utnak indíthassuk a készenléletet a vészhez! Mindez eddig nem volt lehető, mert magasabb megfigyelő pont nem állott a tűzór rendelkezésére; és — a tűzjelzésére szolgáló villamos készülék sincs még berendezve!

Pár évvel ezelőtt Tankóczy Gyula lett úgy az önkéntes, valamint a fizetett tűzoltóság főparancsnoka. Elég korán belátta az intézmény hiányosságait s megismerkedett a hibákkal. Amin saját hatáskörében a költségvetésszerű fedezet körén belül segíthetett, segített is; sőt az anyagilag jól sikerült népmulatságok jövedelméből sok olyan hiányt pótol, a mi különben a városi költségvetést terhelte volna meg. De nagyobb beszerzésekre, építkezésekre természetesen még csak nem is gondolhatott. A hivatalos városnak pedig annyi emberbaráti és közművelődési intézménnyel kell törődnie, annyinak kell támogatást nyújtania, no meg talán az

követik a jó tanácsot. E helyett hívják a házmestert, aki létrával felmászik a lámpa csövéhez s első dolga gyufát gyújtani. A robbanás pedig bekövetkezik, ha a kiömlött gáz csekély is. Ezt ő a felolvasásán gyakorlatilag is bemutatta. Sőt minél kevesebb a gáz a levegőhöz viszonyítva, annál nagyobb a robbanás.

A gázmérgezés már sokkal ritkább. A Borbásféle eset pedig páratlanul áll a maga nemében. Bernauer azt mondja, hogy hosszú tapasztalatai alatt egyetlen egy eset sem fordult elő, hogy a gázkályhából kiömlő gáz valakit megölt volna. A gázkályhák sokkal veszélytelenebbek, mint a szén- és kokszkályhák. A szén- és kokszkályhákánál csak a kürtöt kell elzárni, mint a Syveton-esetnél is történt s rögtön fejlődik a gyorsan élő szénoxid. A gázkályhánál ez ki van zárva. A gázkályhának azonban nyílással kell bírnia a kéménybe, mert különben a szobában maradnak az égési termékek, a szénsav és vízgőz. A kürtő arra való, hogy ezeket elvezesse.

A gázmérgezés már csak azért is ritka, mert a gáz szagát nyomban meg lehet érezni s védekezni ellene igen könnyű. 15 évvel ezelőtt egy Frankfurter nevű egyén halt meg gázmérgezés következtében, de ez az asztali gázlámpa kaucsukcsövét a torkába vezette — öngyilkossági szándékból.

A budapesti kéményseprők szabályrendelete.

A székesfővárosi tanács most dolgozta ki a kéményseprő iparról szóló új szabályrendeletet. Az eredeti tervezetet ugyanis a kormány nem hagyta jóvá. A főváros azt akarta, hogy a háztulajdonos szabadon választhasson a közigazgatási kerületben levő kéményseprők között, holott a miniszter — a tűzoltói főparancsnokság véle-

ményét téve magáévá — a zárt kerületek mellett foglalt állást.

A kéményseprő kerületek számát az új szabályzat 46-ról 56-ra emeli. Az iparendély díját 40 koronáról 200 koronára emelte fel. A háztulajdonos a munkát odaadhatja más kéményseprőnek is, de az illetékes kéményseprő díját azért meg kell fizetnie.

A díjakat így állapítja meg:

Mászható kémény egyszeri vakolása 3 k., orosz kéményé 2 k., vastűzhely tisztítása egy sütővel 20 f., két sütővel 30 f., két sütővel és egy üsttel 40 f. Vendéglőkben a nagyság szerint 60 fillértől egy koronáig. Vaskályha tisztítása 40 f., Meidinger kályháé 60 f., közönséges légfűtőszerkezeté 1 k., komplikáltabbé 2 k., vízfűtőszerkezeté 4 k., központi fűtőszerkezeté 2 k., gőzfűtő kazáné 6 k., közönséges gőzkéményé 20 f., végre gyárüzemű gőzkazának egyszeri tisztításáért 24 korona. A kémények végében alkalmazott koromgyűjtőt a kéményseprő évenként kétszer díjtalanul köteles kitisztítani; a korom eltávolítása és kihordása a lakó kötelessége.

Rendes kéményt minden hónapban egyszer kell tisztítani, erősebb tüzelésűeket minden 14, illetőleg 8 naponként.

A háztulajdonos kötelessége gondoskodni arról, hogy a mászható kémények üregei rakatárul ne használtassanak, azokba papírt, rongyot, szalmát vagy más hulladékot fel ne halmozzanak.

Minden padláson a háztetőre kijáró nyílásnál, a kilépő ajtó közelében célszerű és elegendő erős létra legyen; a világító udvarokat gyalogjáróval kell körülvenni vagy mindkét oldalon korlátokkal ellátott vastraverzekkel áthidalni. Minden kéményhez vezessen egy korláttal bíró járó a tető felett.

isteni Gondviselést sem kicsinyelte, hogy a tűzoltóság-nak nagyobb tökebefektetésre nem tellett!

A nemes becsvágy azonban Tankóczy parancsnokot pihenni nem hagyta; nem tudott betörődni abba, hogy egy oly nagy város, mint a miénk, a mely rohamos haladásával szinte automobil rekordokat ér el: épen a tűzoltásban maradjon el hazánk kisebb városai mögött s épen polgárai vagyonát dobja áldozatul az e téren való haladás ellenének, vagy a bűnös szükmarkúskodásnak!

Gondolt a főparancsnok merészet és nagyot minden eddigi socialis elvvel ellentétben: a mit a sok ember, a társadalom nem bír megvalósítani, azt egy ember megteremtheti!

Ez az egy ember városunk legnagyobb s egyuttal legszerényebb embere. Zajtalanul, csendes elvonultságban él s dolgozik embertársaiért és valósítja meg a szocialismust nem Marx és Lassale elvei, de a Jézus Krisztus tanításai, példája alapján. Ő nem csak predikálja a szeretetet, ő nem csak az ajkain hordja az irgalmasságot, ő nem csak hitsorsosaival tesz jót: ő vagyonát és jövedelmét adja az összes embertársainak, nemes, követendő példáját szolgáltatván annak, hogy mi módon kell az emberbaráti, közművelődési intézményeket támogatni; kiket a sorscsapása sujtott felemelni, éhezőket megvendégsélni, szenvedőket vigasztalni, az érdemet jutalmazni. — Mindenki ismeri ezt az igazán Embert: Meszlényi Gyula püspököt!

A főparancsnok tudva azt, hogy a Kegyelmes ur, a

hol közérdekről, embertársai javáról van szó az áldozatkészségben nem tűr versenyt; de módjához mérten annyit ad, a mennyit adhat: hozzáfordult az őrtorony építésének kérdésével.

S a mit sem a hivatalos város, sem a társadalom a maga erejéből megépíteni nem bírt, az e beszélgetés után megtett!

Az őrtornyot a Dittler Ferencz budapesti műépítész által az önkéntes tűzoltó egyesületnek ajándékba készített csinos tervei alapján Vajnai Lajos helybeli építőmester építette fel.

S most, midőn az őrtornyot átadjuk a rendeltetésének, hogy a rajta örökös ör ébersége idejében jelezze a veszedelmet: hulljon le a lepel a márványtábláról, mely a Meszlényi Gyula fekköl nemes lelkének, áldozatkészségének egyik újabb bizonyosságát mutatja! A hideg kőtábla aranybetűi régen fakók lesznek, míg unokáink szívében még élénken fog visszahangzani a jótékony kegyes főúr áldandó emléke!

Papp Géza polgármester nevét is nem csupán e tábla fogja hirdetni; de haladó városunk egész újabb története, mely az ő nevével szoros összefüggésben áll.

S végül Tankóczy Gyula neve előtt álljunk meg!

Másfél évtizeddel ezelőtt, mint III. jegyző került a városhoz; fokról-fokra haladt képességei, szorgalma s becsvágya által. Első aljegyző, tanácsjegyző, tanácsos lett egymásután a polgárság kitüntető bizalmából. S midőn egy évi helyettes főkapitányi működése után jelen állására kineveztetett: városunk egész társadalmá-

Lakásokban a tűzhelyek és kályhák *eltávolítása után* a csőlyukakat *érfedőkkel kell elzárni*, a végleg használaton kívül helyezett kéménynyílások pedig befalazandók.

A kéménybe torkoló füstcsöveket a lakóknak kell tisztítaniok. Minden koromgyűjtő mindig könnyen hozzáférhető s jól nyíló és záródó kettős vasajtóval ellátott legyen.

Robbanásmentes edények.

Most egy éve közöltük, annak a tűzoltói gyakorlóterén rendezett próbának a lefolyását, amelynek eredményeképp a magy. fémlemez- és részvénytársaság által gyártott kannákat és tartányokat belső robbanás ellenében mentesítettéknek jelentettük ki:

Azóta a műegyetem gépkísérleti állomása is megejtette a próbákat ez edényekkel.

Íme a róluk kiállított hivatalos bizonyítvány.

Tárgy: A „Magyar fémlemez ipar r. t.” Budapesten (VII., Gizella-ut) saját készítményű és szabadalmazott robbanásmentes elzáró készülékeivel felszerelt vashordókat küldött be kipróbálás és véleményezés végett.

Leírás: A robbanásmentes elzáró készülék 45 mm. belső átmérőjű és 600 mm. hosszú kettős lyukgatott falú bádogcsőből áll, melynek kettős fala között finom drótháló van kiveeztve. A cső alsó elzárt végére csavaros toldat van erősítve, aminek segítségével a csövet — a hordó töltőnyílásán át a szemben elhelyezett és menetekkel ellátott tokba csavarva — teljesen rögzíteni lehet. Az így rögzített elzáró készülék egy hengeres töltő vagy kezelőteret különít el a hordó belsejének többi részétől, úgy, hogy e két tér egymással csak a biztonsági cső lyukgatott bádogfalain, illetve a finom dróthálón át közlekedhet. A finom drótháló hivatva van a biztonsági csőben esetleg keletkező robbanásnak a hordó belsejében való tovaterjedését a Davy-lámpa elve szerint meggátolni; a kettős falú bádogcső csak arra szolgál, hogy a finom sodronyszövetet a beszakadástól vagy deformálódástól megvédje. A biztonsági csövet egy biztonsági dugó egészíti ki; a töltőnyílást elzáró csavaros fedőlapba ugyanis kör alakú tárcsa van könnyen olvadó öntvénynyel

őromünnepet ült. Alig van városunknak akár közművelődési, akár emberbaráti intézménye, melyben Tankóczy Gyula vezető szerepet ne játszanék. S mint ilyen, a ki állandóan és minden iránt érdeklődik a mi polgártársai sorsával, jobblétével, haladásával összefüggésben áll — került a tűzoltóság élére.

Azon rövid pár év alatt, hogy mit tett a tűzoltóságért, azt csak a tűzoltók tudják igazán megmondani! A kívülállók csak részben ismerhetik e szakadatlan, önfeláldozó, céltudatos munkát. Ilyen e torony létesítése is!

Tankóczy Gyula nemcsak hivatalánál, de hivatásánál fogva is szolgálja a köz érdekét. De a ki úgy szolgálja a közönség, a társadalom javát, mint ő, ki minden idejét, minden erejét, összes tudását a köznek szenteli s ki nem pusztán kötelességét teljesíti, de a mire vállalkozik, azt szívvel lélekkel önzetlenül és önfeláldozással munkálja: méltó a polgártársai tiszteletére, hálás elismerésére és odaadó szeretetére.

Az isteni Gondviselés tartsa meg őt e város közönségének hasznára még sok évtizedig! S ha fáradna, ha csüggedne a munkában: merítsen mindig új erőt a polgárság iránta állandóan tanusított nagybecsüléséből, szeretetéből s jutalma legyen: a megelégedettség!

Legyen e torony nemcsak őrizője, polgáraink életének, vagyonának, de hirdesse mindenkor a megyés püspök urban megtestesült felebaráti szeretetét, a békét és munkát!

beforrasztva, amely öntvény, ha a hordó bármely okból bizonyos fokon túl felmelegszik, kiolvad, a keletkezett belső nyomás az összeköttetésében meglazult biztonsági tárcsát kilöki s egy 45–47 mm. átmérőjű kör alakú nyílást tesz szabaddá, melyen át a fejlődő folyadékgökök kiszabadulhatnak s lángra lobbanhatnak anélkül, hogy a láng a hordó belsejébe behatolhatna.

Kísérletek: Annak megállapítására, hogy fent leírt készülék céljának mily mértékben felel meg, különböző kísérleteket végeztünk, kiterjeszkedve a hasonló próbáknál rendszeren használni szokott motorbenzinon kívül a szénkénegre is, mely folyadék nálunk Magyarországon a filoxerás szőlők regenerálásához nagy mértékben használtatik, tehát gyakori szállítás tárgyát képezi s robbanékonyaságára nézve a petroleumpárlatokkal, így pl. a benzinnel vetekedik.

A kísérletsorozat a következő próbákból és kísérletekből állott:

1. A beküldött hordókat 4 atm. víznyomásra kipróbáltuk, hogy azok tömörségéről meggyőződjünk. A hordók 430 mm. átmérő és 540 mm. belsőhossz mellett kb. 80 liter űrtartalmuak voltak s elektromosan voltak hegesztve.

2. Meghatároztuk a biztonsági tárcsát körülvevő könnyen olvadó öntvény olvadási pontját s ezt 80–81° C között állapítottuk meg.

3. Annak kiderítésére, hogy vajjon a robbanásmentes elzáró készülék alkalmazása a hordók szilárdságát nem-e gyöngíti, négy hordót hidraulikus uton széjjel nyomtunk. A hordók 8 atmoszféra nyomást bírtak ki s kivétel nélkül a fenéklap elektromos hegesztésénél nyitak meg, a robbanásmentes készülék beillesztése körül tömitetlenséget vagy a biztonsági tárcsa meglazulását nem észleltük.

4. Egy robbanásmentes hordóba 10 liter benzint töltöttünk s a hordót elzárva máglyára helyeztük. Pár perccel a máglya meggyújtása után a biztonsági dugó körül fémcseppek mutatkoztak, jelezvén a biztonsági öntvény megolvadását; kevéssel rá a biztonsági tárcsa kirepült; a szabaddá vált nyíláson át kitóduló benzingökök lángrobbanva, nyugodt lánggal égtek, mely lángot vízzel vagy nedves ronggyal könnyűséggel el lehetett oltani.

5. Egy robbanásmentes hordóba 10 liter szénkéneget töltöttünk s a hordót elzárva, az előbbi kísérlethez hasonlóan máglyára helyeztük. A kísérlet eredménye ugyanaz volt, mint előbb, avval a különbséggel, hogy a képződő szénkénegökök a biztonsági tárcsát nagyobb erővel lökték ki s a kitóduló lángot csak akkor sikerült eloltani, mikor a máglya szétszedése után a hordó már bizonyos fokra lehült.

6. Egy robbanásmentes hordót szinig töltöttünk szénkéneggel s a hordót elzárva máglyára raktuk. Bizonyos idő múlva, — a mely idő a dolog természeténél fogva jóval hosszabb volt, mint előbb — a biztonsági dugó itt is kirepült s a szabaddá vált nyíláson át 20–25 méter magas égő szénkéneg-lángoszlop csapott ki, a mi azonban csakhamar lelohadt s a hordó továbbiakban úgy viselkedett, mint a megelőző kísérleteknél.

7. Egy az előbbiekhöz hasonló vashordóba, a mely azonban már nem volt ellátva robbanásmentes elzáró készülékkel, 10 liter benzint töltöttünk s a hordót elzárva összehasonlítás céljából szintén máglyára tettük. Körülbelül 10 perc múlva a máglya meggyújtása után a fenéklap hegesztésének egyik pontján a máglya lángjától teljesen elütő fényes fehér láng jelentkezett, a mely folytonosan erősödött, mindaddig, míg a benzin, a hordó egyik fenekét kivágva, egész tömegében felrobbant, miközben a hordó eredeti helyzetétől 12 m. nyire lökte el.

Vélemény: Fenti kísérletek alapján kimondhatjuk, hogy a magyar fémlemez-ipar r. t. robbanásmentes elzáró készülékei az azokkal felszerelt hordókat vagy egyéb tartányokat — feltéve, hogy utóbbiak a külső behatásoknak egyébként is ellentálni képesek, nevezetesen az esetleg környező lángok behatására tömitetlenné nem válnak — belső robbanás ellen elegendőképpen biztosítják. A készülék előnyei közül különösen kiemeljük, hogy a bizton-

sági cső egy hengeres kezelőteret különít el, melybe a töltőnyíláson át a megtöltésnél tölcserő, a kiürítésnél a szivattyú szivócsövet vagy egyéb csövet, a folyadék vizsgálatánál sűrűségmérőt lehet elhelyezni a nélkül, hogy a biztonsági csövet ki kellene csavarni, vagyis a készülékkel felszerelt hordó vagy egyéb edény robbanás ellen állandóan biztosítva van; hogy a biztonsági szita-szövetet a lyukgátott kettős bádoglemez minden sérülés ellen védi és hogy a biztonsági ötvény kiolvadása után elég nagy nyílás válik szabaddá, mely a nagy mennyiségben fejlődő gőzöket gyorsan átocsátani képes.

Gyakorlati hasznát tekintve a készüléket alkalmasnak tartjuk arra, hogy az avval felszerelt hordókban benzin, szénkéreg és egyéb lobbánékony folyadékok az eddiginél előnyösebb feltételek mellett legyenek szállíthatók és raktározhatók.

Budapesten, 1904. évi szeptember hó 24-én.

Karkovány Ákos s. k.

okl. gépészmérnök,
a gépkísérleti állomás
adjunktusa.

Lázár Pál s. k.

műegyetemi ny. r. tanár,
a gépkísérleti állomás
főnöke.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Vidéki városok tűzrendészeti szabályrendelete. Irta: *Omikron*. — *Hivatalos rész:* Meghívó. Az elnökség december 17-én tartott ülésének jegyzőkönyve. A segélyező pénztár ülésén felvett jegyzőkönyv. Hevesvármegye alispánjának rendelete. Hogy lépünk be a segélyező pénztárba. — Mechanikai nagylétrák. Irta: *Goldoni A. E.* — A sopronvármegyei szövetség ülésén felvett jegyzőkönyv. Közli *Szabó Gyula*. — A gáz és veszedelmei. — Thurner Albert Szatmárnémetiben tartott emlékbeszédéből. — A budapesti kéményseprők szabályrendelete. — Robbanásmentes edények. — *Különfélek*. — Beszerzési források.

— **József főherceg nagybeteg.** Ez a lesújtó hír érkezett hozzánk a magyar tengerpartról január 3-án. A körülmény, hogy a midőn november 22-én lapunk szerkesztője audientian volt Ő fenségénél Fiumében, már akkor is, mint gyöngéledőt, tolokocsiban találta a főherceget, könnyen hihetővé tette állapotának aggasztóra fordultát. Szerintünk a fenséges ur betegsége inkább csak a 72 esztendő kornak gyengeségi symptomája és így remélhető, hogy az az aggodó szeretet, mely a Giuseppe villabeli beteg ágyát körül lengi és amely szeretet a magyar nép millióinak szívében olthatlan lánggal ég a legmagyarabb főhercegért s végre azok az őszinte imák, amik a hercegprimás rendeletéből szállnak most az ég felé — megállásra bírják a természetet s a főherceg edzett szervezete megint megbirkózik az őt környékező veszedelemmel. Az Ő fenségénél tett látogatásnak ma számunkban közzé tenni ígért lefolyását azonban máskor jelentjük meg.

— **Tűzoltóparancsnok — egyetemi magántanár.** A hannoveri királyi műegyetem rektora; nemrég közhírré tette, hogy az odaváló hivatásos tűzoltóság főparancsnoka (Branddirektor **Reichel**) a tűzrendészet és ezzel rokon tárgyak magántanára kíván lenni. **Reichel**, azóta, hogy e hivatalos közlemény a hannoveri rektor fekete tábláján kifüggesztetett, a habilitáláshoz szükséges próba előadását már meg is tartotta. Thémája ugyanaz volt, amiről *Seserbovszki Szaniszló*, budapesti főparancsnok tartott előadást az internationalis kongresszuson. Amit

tehát ezelőtt pár évtizeddel még csak mint a jövő század regényét emlegettünk, valósággá kezd válni. A tűzrendészet és tűzoltás a mesterségek s kézügyességek szűk keretéből ime kinőtt, hogy elfoglalja helyét — a tudományok sorában. **Reichel** az új docens különben azonos azzal a tűzoltó főparancsnokkal, aki Németországban az első (kocsis ló és istálló nélküli) tűzörséget szervezte, automobil gőzfecskendőből, villamos automobil gyanánt épített szerkocsiból és automobil tololétrából állítván azt össze.

— **A müncheni viszontbiztosító** intézet igazgatója **Thieme**, a társaság legutóbbi közgyűlésén szintén foglalkozott a baltimorei tűzvészszel, melynek 300 millió márkányi kárából 200 millió márka biztosítva volt. Szerinte az Amerikában kötött biztosítási üzletnek ez volt a tűzpróbája. Tíz társulat belebukott, 8 másik kénytelen volt részvénytökjét emelni. A magyar idei tüzes esztendőről is megemlékezett az igazgató és azt a kijelentést tette, hogy ez az üzlet alig járt megrázkódtatással; a magyar tűzbiztosítás egészséges üzlet, sőt jövedelmező.

— **Gróf Zichy Jenő levele.** A francia sajtó régóta nem érdeklődött annyira a magyarországi események iránt, mint most. A nagyobb újságok, mint a *Temps*, a *Journal des Débats*, a *Gaulois*, a *Figaro*, többször külön cikkekben foglalkoztak a magyar politikai helyzettel, a *Matin* pedig, a legelterjedtebb francia lapok egyike, napról-napra részletes távirati tudósításokban számol be olvasóinak a Magyarországon történekről. A francia nationalisták közlönye, a *La Patrie*, melynek igazgatója a nálunk járt *Emile Massard*, jól ismeri hazánkat, egyik számában *La révolution en Hongrie* (Forradalom Magyarországon) címmel gróf Zichy Jenőnek a lap igazgatójához intézett politikai tartalmu levelét közli egész terjedelmében. Ebben a levélben gróf Zichy Jenő felidézi annak a Balaton-Almádban a nemzetközi tűzoltó kongresszus alkalmából rendezett bankettnek az emlékét, a melyen *Massard* lendületes rögtönzésben a magyar lobogó három színét magasztalta, a zöldet, fehéret és a pirosat, melyeket a magyar nemzet *reménye, tisztasága és hősiessége* szimbolumának mondott. Azután ismerteti gróf Zichy a képviselőházban lezajlott viharokat, az ellenzék szervezkedéseinek mozzanatait, az országban támadt izgalmat és felháborodást a kormány hipokrita és önkényes eljárása miatt. A *Patrie* hozzáteszi, hogy ő nem kételkedik a magyar hazafiak ellenállásának diadalában.

— **Az osztrák tűzoltó-szövetség VIII. nagygyűlését** 1906-ban Bécsben tartja. Ez az első eset, hogy *Wien* falai közt lesz egy *Feuerwehr*-tag. Ha már nem internationalis, legalább birodalmi. A milánói kongresszus rendezőinek is kijut tehát a bosszuságból, melyet a nemzetközi tűzoltó szövetségre duzzogó Bécs, hagyományos szokásához híven azért okoz, mivel a harmadik internationalis összejövetel színhelye — Budapest volt.

— **Az artézi kutak veszedelme.** Az utolsó nyári szárazság miatt különösen sok artézi kutat furtak szerteszét az országban. Még a hegyvidéki községekben is kísérleteznek a mélyfurásokkal, a mikre temérdek pénzt pazarolnak s többnyire hiában. Számos furóvállalkozó tönkre ment már oly módon, hogy a saját rizikójára kereste a vizet dombtetőkön s magas főkvesű községekben, a hol természetesen vizet nem kapott. De ez még a kisebbik baj, a mely csak egyes községeket s egyes vállalkozókat sujt. Sokkal nagyobb veszedelem fenyegeti a rendszertelen furások miatt a már meglevő artézi kutakat. Ugyanis a mélységbeli víztartó rétegek annyira meg vannak csapolva, hogy a kiömlő víz mennyisége évről-évre fogy. Így Versecen ma már minden artézi kutból szivattyuzni kell a vizet, míg a nyolczvanas években magától szökött fel a víz több méternyi magasságra. Ennek pedig az az oka, hogy jelenleg több mint száz kut van Versecen s egyik a másiknak a vizét elvette. A szegedi vasuti állomás kutja, a mely kezdetben naponként négyezer hectoliter vizet ontott magából, ma már alig ad kétezer hektolitert s a vízszlop is mind mélyebbre sülyed úgy, hogy maholnap ezt is szivattyuzni kell. A vízmennyiség fogyásának az oka szintén az, mint Versecen. Szeged városában és vidékén ujabban annyi artézi kutat furtak, hogy a föld mélyében levő vízforrások már kimerültek s nem képesek valamennyit táplálni.

— **Hogyan viselkedjék a színház közönsége tűzvész alkalmával?** Az a rettenetes pánik, mely a legkétségbeejtőbb katasztrófáknak volt okozója színházégeséskor alkalmával, sokakat gondolkodóba ejtett, miképen lehetne a tömeget rátanítani a józan viselkedésre az igazi veszedelem pillanatában. A sajtó jó szolgálatot tesz ez irányban, de sajnos, meddőt, mert a kritikus pillanatban mégis csak az állati ösztönök kerekednek fölül. Egynehány berlini színház ujabban praktikus módját eszelte ki a közönség kitanításának. A zenével felderített unalmas felvonásközökben a vasfüggönyre vetítik a következő mondásokat:

- Nyugodtan távozzunk!
- Uralkodjunk magunkon tűzvész alkalmával!
- Csakis a legközelebb eső kijárást felé távozzunk!
- A kijáratokban ne álldogáljunk!
- A ruhatárat gyorsan hagyjuk el!
- Engedelmeskedjünk a rend-fentartóinak!

Efféle figyelmeztetéseket vetítenek éles megvilágítással a függönyre. Csupa unalomból — hiszen szembeötlik — buzgón olvasgatja az egész publikum, mely a vész gondolatához ekkép lassanként hozzászokik. S nincs egy is, a ki el ne határozná a férfias viselkedést.

A hágai udvari színháznak asbestfüggönyén pedig nagy betűkkel ez a figyelmeztető áll:

„Eloek die hier zit,
Bedencke dit:
Is onraedt daer...
Dreicht soms gevaer.
Kalm 't huis verlaet,
Ghy zyt op straat.“

A mi magyarul azt teszi: „Mindnyájan, a kik itt ültök, gondoljatok arra, hogy ha riadalom, vagy ép veszedelem támad, nyugodtan el kell hagynotok a házat, kimenvén egyenesen az utcára!“

— **Tűzveszélyes tűzoltói kézilámpák.** Ami nélkül egykor, mondjuk 30 év előtt, a csővezető avagy mászó nem is tekintette completnek a felszerelését, de amit ma már nálunk a vidéki tűzoltóságoknál sem igen láthatni: ugyanazon régi módu kézi lámpának a célszerűtlen voltáról a német alaposság csak most győződött meg, s hozzá meglehetősen kritikus körülmények közt. *Chemnitzből* írják, hogy ott a városi színházban, előadás alatt, egyik önkéntes tűzoltó lámpája felrobbant s a színpadon tűz okává vált, melyet azonban sikerült csirájában elfojtani. *Chemnitzben* ugyanis az önkéntes tűzoltószínházi szolgálatra ilyen kézilámpával szoktak felvonulni, melyben repceolaj ég. Hogy jobban égjen az egyik tűzoltó, a nem egészen ismeretlen szokás szerint, az olajat petroliummal keverte. Minthogy pedig az ilyen lámpák fedele annyira át szokott melegedni, hogy kézzel nem is igen nyulhatni hozzájuk, nyitott ajtócskával félre szokták azt állítani. Így állt a zsinórpadlás egy sarkában ez a lámpa is a fal felé fordítva, míg fel nem robbant. Az égve szétfolyó petroliummal kevert olaj azután leesepegett a színpadra s ott gyújtott is. Szinte csoda, hogy a kézi lámpák ilyen kezelés mellett, már rég le nem égett a chemnitzi színház, azé a városé, amelynek tűzoltó matadorjai, a régi praeoccupált állásponton megmaradni kívánván, még csak annyit sem tartanak érdemesnek az ő sächsisch Journaljukban megemlíteni, hogy Budapesten nemzetközi tűzoltó kongresszus — volt!

— **Uj tűzörsegek.** A berlini tűzoltóságot egy teljes új örséggel szaporítják. Ez lesz a 20-ik tűzörsege, 450 ezer márka költséget szavaztak meg reá. — *Leipzig* is kap egy kerületi örséget, melyre a város 163 500 márkát engedélyezett. Végre *Budapest* székesfőváros hivatásos tűzoltósága is szaporodik egy örséggel, melynek céljaira a belvárosi központi városházán adaptáltak a megfelelő helyiségeket. Az új örség a városház telkének *Garlóczy-utca* felé eső részén áll, benne a tisztai szobán, sürgőnyoszobán, legénységi termen, szertáron és egyéb mellék-helyiségen kívül öt pár ló részére való istálló is van. A permanens szolgálatát e helyen tavasszal megkezdő örség számára a székesfőváros tanácsa egyebek közt egy szénsavhajtásra construált, de lófogatra berendezett tolólétrát is szándékszik megrendelni.

— **Bécsben** abból az alkalomból, hogy az ottani udvari és államnyomda száz éves fennállásának a jubileumát ünnepelte, az intézet házi (gyári) tűzoltóságát feloszlatták. A testület, melynek tagjait kizárólag a nyomda alkalmazottai képezték, ezelőtt 23 évvel alakult. A szervezete is rossz volt, hiányos felszerelése is sürgős kiegészítésre szorult. Másutt azonban e bajokon nem egészen e módon szokás segíteni. Különben „umgekehrt ist auch gefahren!“ — bécsi mondás.

— **Rögtönzött tűzoltóság.** Egy viczinalis vasutnak csigalassúsággal haladó masinája sziporkáival a hegyoldal száraz fűvét felgyújtotta. A vonaton egy tűzoltó-parancsnok is utazott. Ez rábirta a vonatvezetőt, hogy állítsa meg rövid időre a vonatot, amibe ez az előtte álló

emelkedésre és saját mozdonyának keheességére való tekintetből igen szívesen ment bele. A tűzoltó-parancsnok most felhívta a vonatkísérő személyzetet és férfi utasait, hogy segítsenek neki a fűgés elfojtásában. Ezek köztélnek álltak s a tűz 8 perc alatt el volt oltva. A vonat pedig a kilencedik percben dőcögött tovább.

* **A krakkói kölcsönös biztosító társulat** felügyelő bizottsága az egyes kerületek és városok számára egy-egy, millió koronás 4%-os kölcsönöket szavazott meg arra a célra, hogy ebből az összegekből tűzmentes háztetőket, az ilyen fedőanyagot előállító gyárakat s kutakat és ahol lehet vízvezetéseket építsenek és ilyen módon a galicziai tömeges tűzvészeknek elejét vegyék. A társulat ugyan a biztosítási üzleten is inkább fog ilyformán nyerni, meg a valószínűleg jelzálogilag biztosított kölcsönpénzek után is huzza a 4 százalékot, — de legalább átsegíti a községeket azon a legnehezebb lépésén, melyet bármennyire átérzik is az okos praeventiva előnyeit s áldásait, földhöz ragadt szegénységük miatt, a maguk erejéből, soha sem tudnának megtenni.

— **Alkalmi vétel.** Egy 20 méteres nürnbergi tololétra eladó Veszprémben. Bővebb értesítés ad Szeglethy György polgármester, mint a veszprémi tűzoltó-testület elnöke.

— **A budapesti önkéntes tűzoltó-testület** segélyalapja javára, február 1-én, a „Terézvárosi Kaszinó” disztermében táncvizigalmat rendez, melyre jegyek — a meghívó előmutatása mellett — a VIII. ker. Kun-utczai tűzoltó-laktanyában levő önkéntes tűzoltó-testületi irodában, a bizottsági tagoknál és a bál napján a pénztárnál válthatók.

— **Du Obermeyer!** Ég a házad! kiáltja be a kocsmablakán egy falubeli. — „Bánom is én — feleli O. — nem vagyok a tűzoltóság tagja!”

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kéziratokat legkésőbb a hónap utolsó hetében kérjük címünkre megküldeni.

Ügyvéd. Tűzrendészeti ügyekben a fővárosban első fokozat az előjáróság II-od fokozat a tanács határoz, a másodfokozat véghatározatot pedig a közigazgatási bizottság veszi felülvizsgálat alá. Ennek, III-od fokozat meghozott, tehát jogerős határozata ellen felebbezésnek helye nincs ugyan, azonban az 1901. évi XX. t.-c. és a 4600/1904. M. E. sz. rendelet 10. §-ában felsorolt esetekben *ujrafelvételi kérelemnek van helye.*

B. Z. Interlakenben azt így mondják: „Ihne z'Dank mit ganzem Druck Näh m'r jitz e Füturwehr-Schluck!”

Sch. „Hell Quentcher” egy amerikai extinktörnek a neve. Magyarul olyan készülék, mely a pokol tűzét is eloltja, szóval „tűzölő”. Alakjára a botanikusok bádogdobozához hasonlít; tartalma ugyanaz, mint a Minimaxé, az ára is azonos, t. i. 10 dollár = 50 korona.

Beszerezési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geitner és Rausch** tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

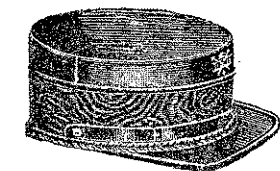
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság (ezelőtt **WALSER FERENC**)
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfecskendőket és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
Saját készítményű: tűzi fecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

Tiller Mór és Társa
a tűzoltóság szállítója
Budapest, IV., Váci-utca 35. sz.
küld a tűzoltó-testületeknek **egyenruháról, felszereléséről** ingyen árjegyzéket.
Legjobb ajánlható bevásárlási forrás.

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

15 államban szabadalmazott robbanásmentes kannákat, tartályokat, hordókat gyárt a
Magyar fémlemez-ipar részvénytársaság
Budapest, VII., Gizella-út 53. sz.
Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat
legjobb és legolcsóbban készit
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenden.
Kívánatra árjegyzék és katalógus.

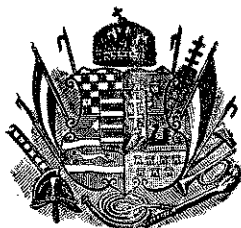
Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár
Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sapkák, szárad-kürtök, valamint **tűzoltó-zenekarok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.**
STOWASSER J., udv. hangszergyáros.
— Hadsereg szállító. —
Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5.
Árjegyzék ingyen küldetik szét.

TÜZOLTÓK GYUFÁJA.

Készit **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának jut.

HIRDETÉSEKET

félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi **50 korona**, vagy félévi **25 korona** lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a többi az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség irodája IV., Kossuth Lajos-u. 8.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy „tisztelő-díjért.”</p>
--	---	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Kongresszusi eredmény.

Rég bebizonyosodott tény, hogy a városok közvetlen környezetükre, a szomszédos községekre, kevés kulturális ráhatással bírnak. Minél nagyobb valamely város s minél kisebbek a szomszéd falvak, annál kevésbé. A túlnagy ellentét kifolyása ez.

Igy van Budapest is a maga többszomszédságával. Csak ahol a föllendülő ipari tevékenység némi városias színezetet kölcsönöz a községi életnek, ott mutatkozik egy kis hajlandóság a nagyváros kulturális vagy humánus közintézményeinek az átültetésére. Az egyikre példa Ujpest, Kispest, Budafok és Erzsébetfalva; a másokra Budaeörs, Budakeszi, Hidegkut, Üröm, Békásmegyér és a Rákos mezején elterülő községek egész raja.

Amit azonban a közönséges uton nem tudunk elérni, hogy t. i. felrúzzuk e Budapestet környező falvakat az ő csökönyös mozdulatlanságukból: az most, az internationalis tűzoltó-kongresszus útján, mintha sikerült volna. Az első lökést a haladás kezdete felé ez a rendkívüli alkalom megadta. Tudjuk pedig, hogy ez a legnehezebb. A megmozdult kőnek néha újabb lökésre már nincs is szüksége. A tehetetlenség törvényénél fogva, mely miatt előbb helyéből mozdulni képtelen volt, később gurul tovább magamagától is.

Az augusztusi kongresszus egy ily eredményét engedi sejtetni az alábbi cikk, melyet a „Rákos Vidéke” című hetilapból veszünk át, mely fennállása óta először foglalkozik ezuttal a tűzoltó intézménnyel — vezércikkben. Címe: „Védekezés a tűzvész ellen” s szövege a következő.

* * *

Általános, mély érdeklődést keltett a harmadik nemzetközi tűzvédelmi kongresszus, melyet Budapesten tartottak meg. A dolog jelentősége sokkal kézzelfoghatóbb, hogy sem fejtegetésre szorulna. A tűzoltóság a legförládóbb, légderekabb humánus testület, egész társadalmi életrendünkben. A fantasztikus, csillogó egyenruha, olykor-olykor felülő hiúságának komikuma mögött, a legnemesebb emberi erények vonulnak meg az önkéntes tűzoltó-testületek szapora soraiban, kik a legvakmerőbb hadseregnek, a hivatásos tűzoltóságnak erejével kapcsolatosan végzik a legnemesebb feladatot, védeni a pusztító elem veszedelme ellen a megtámadott s áldozatul esendő ember életét és vagyonát. Okosan jegyezték meg a kongresszuson, hogy a tűzoltó is katona, s talán még sokkal keményebb, önfeláldozóbb katonája az emberszeretet nagy eszméjének, mint az igazi.

A tűzoltóság iránt érzett közbecsülés mértéke ellen nem lehet panasz; a budapesti kongresszus pedig — bár rendezésének körülményeihez és arányaihoz néhány szó férhet — a közbecsülés fokozására alkalmasnak bizonyult s a nagyközönség szempontjából meg volt az a fontos eredménye is, hogy a tűzoltó intézmények iránt való érdeklődést intenzívebbé — közvetlenebbé — és időszerűbbé tette.

Ez az alkalmosság ébreszt bennünk is régen lappangó gondolatokat és gondokat. Hiva-

tásunknál fogva első sorban is mindenkor a magunk háza előtt kell söpörnünk s így legelső gondolatunk mindig annak a környéknek a fontos érdeke, melynek szolgálatára vállalkoztunk.

Bizony a *Rákosmezőn* ha végig tekintünk, fájdalommal kell észlelnünk, hogy mifelénk eddigelé tűzoltó intézkedésekről a legeslegelembb és kezdetlegesebb apró és jelentéktelen rendelkezéseket nem tekintve — még csak szó is alig esett. — Egyetlenegy községben sincs szervezett tűzoltó intézmény, nincs megfelelő tűzoltó eszköz.

A Gondviselés különös kegyelme, hogy ke-serves példa, súlyos csapás nem oktatótt eddig a mulasztásunk nagyságára. Bezzeg, ha valami szerencsétlenség riasztaná végig az embereket, majd hirtelen észhez térnének s a legnagyobb erőfeszítéssel igyekeznének a tűzoltás szervezésén.

Mert ugyan miből áll a mai védekező berendezésünk? Itt van például a leghaladot-tabb, illetve legnagyobb község, *Rákosszent-mihály*: egy rozszant tűzi feckendő az összes tűzoltó „intézménye”. A legjobb barátom kezét tűzbe merném tenni érte, hogy talán éppen akkor mondaná fel a szolgálatot, amikor legjobban lenne szükség reá! De hasonlóképen áll a dolog a többi érdekelt községben is, holott igazán nem tűrhető, hogy ilyen intelligens és minden tekintetben alkalmas közönség anyagát és hajlandóságát fel ne lehetne használni arra a célra, hogy a megfelelő és közmegnyugtató szerző tűzoltó testületet ne lehessen teremteni soraiból. Mert az, úgy hisszük vitatkozás tárgya

sem lehet, hogy ilyen anyagi eszközökben szü-kölködő helységben a tűzoltóságot csakis önkéntes jelleggel lehet megszervezni és nincs okunk, hogy így ezt meg is ne tegyük.

Nem látunk semmi különös nehézséget benne, hogy önkéntes tűzoltóságot ne lehetne például Rákosszentmihályon szervezni, olyanformán, hogy szűkebb környékének nagyobb bajai-ban is hasznos szolgálatot tehessen. Egy-két agilis vezető férfi akarata kell csak hozzá, hogy rövid idő alatt jól begyakorolt és kellő-képen felszerelt önkéntes tűzoltó-testületünk alakuljon s ezzel minden eshetőség ellen megnyugtató biztosítékot szerezzünk.

A magyar nemzetnek és a magyar fővárosnak dicsőségét a nemzetközi tűzoltó-kongresszus emlé-kezetét örökítsük meg így mi, a nagy főváros kicsike származékai, kiket ez a száraz nyár ugyancsak megtanithatott kiapadt kutaival, fel-perzselt kaszálóival s itt is, ott is mind gyakoribb tűzveszedelmével — a vörös kakastól való féle-lemre.

Gyöngyös szomorú példája, egymaga szörnyű intőjele a borzalomnak, nincs késedelmes-kedni való időnk, tehát: tűzoltóságot ké-rünk, fokról-fokra tökéletesebb és megfelelőbben felszerelt rendszeres tűzoltóságot. A kérdést természetesen társadalmi uton óhajtanók meg-oldani.

Miért ne táncolhatnánk egyszer már a tűz-oltóság kellékei javára, miért ne tarthatnánk belépődíjas gyakorlatokat és így tovább. A leg-kisebb vidéki város is jó példával szolgál, csak tessék követni. T.

HIVATALOS RÉSZ.

2692.
1904. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó szövetség elnöksége 1905. február hó 18-án d. u. 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség t. tagjait ezennel tisztelettel meghívjuk.

Az ülés fontosabb tárgyai:

1. A tanfolyamszabályzat módosított tervezete.
2. A esendőrtanfolyamok tanterve.
3. A „szerek gondozása” című pályamű bírálata.
4. Szabó Gyula előadó javaslata a szervezési szabályzat módosítása tárgyában.
5. Jelentés az 1904. évről.
6. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. 1/23 órakor a segélyző-pénztár elnöksége is tart ülést. Budapest, 1904. december 30.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

99
1905. szám.

Szabályzat a tűzoltói szaktanfolyamokról és a tűzoltó-tiszti képzésről.

(Módosítási tervezet.)

I. Általános határozatok a tűzoltói szaktanfolyamokról.

1. A magyar országos tűzoltó-szövetség alkalmat és módot kívánván adni az ez iránt érdeklődőknek arra, hogy a tűzrendészetben és tűzoltásban szakismereteket szerezhessenek,

kellő számu jelentkező esetén lehetőleg évenként Budapesten, szükség szerint egyebütt is, országos tűzoltó-szaktanfolyamot rendez. E tanfolyamoknak célja általában a tűzoltói szakismereteket terjeszteni, különösen pedig oly tűzoltó-tiszteket nevelni, a kik a hatóságoknak kellő szakvéleményt adni, nemkülönbben tűzoltóságokat szervezni, kiképezni és vezetni képesek.

2. A vármegyei tűzoltó-szövetségek, sőt az egyes tűzoltó-testületek is rendezhetnek tanfolyamot, azonban e tanfolyamok csak úgy válnak országosan érvényesekké, ha azok tananyag-tervezetét, tan- és órarendjét az orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége helybenhagyja és a fölkért előadókat is a tanfolyam vezetésére alkalmasaknak találja. Ez okból köteles a vármegyei szövetség vagy testület az előadók névsorát az országos szövetség elnökségének jóváhagyás végett a tanfolyam kezdete előtt legalább 30 nappal előzőleg bemutatni a tanfolyam költségeit is viselvén. Az országos szövetség elnöksége az általa tudomásul vett tűzoltói tanfolyamokhoz egy vagy több előadót küld ki, a kik a tanfolyam vezetésében irányadólag működnek közre, a tanterv keresztülvitelét ellenőrzik és külön vizsgabiztos hiányában a vizsgán az országos szövetséget képviselik.

3. A vármegyei szaktanfolyamok célja főleg a községi tűzoltóságok számára alkalmas tiszteket, vezetőket képezni ki, a tűzrendészet és tűzoltás ismereteinek gyakorlati részét terjeszteni.

Ez alapon a vármegyei tanfolyamok csak altszti minősítésre szóló avagy minősítés nélküli bizonyítványokat állítanak ki azoknak, a kik a tanfolyamot szorgalmasan látogatták; de egyébként a tisztvi vizsgára bocsátáshoz kellő előqualificatióul csak az esetben tekinthetők s az ily tanfolyamon szerzett bizonyítvány alapján a hallgatók tisztvi vizsgára csak akkor bocsáthatók, ha a tanfolyamnak tartama legalább 60 előadási órára terjed. A közigazgatási tanfolyamokon, tanítóképezdekben stb. ezekkel egyenrangú tanintézetekben az orsz. szövetség elnöksége által kiküldött előadó vezetése alatt minden tekintetben az orsz. szövetség szellemében s legalább 40 órán át megtartott tanfolyamokon való szorgalmas részvétel a tisztvi vizsgára szintén előqualificatióul tekintetik.

II. Az orsz. tűzoltó-szaktanfolyam.

4. Az országos szaktanfolyam rendszeren a nyári iskolai szünet idejében rendeztetik és tartama 20 nap körében 14 előadási nap à 6 óra = 84 óra és két vizsganap az elméleti és gyakorlati vizsgákhoz. Tananyagát, tanrendjét, órendjét az orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége alapítja meg, a mely a tanfolyam parancsnokát és az előadókat is mindenkor egy tanfolyam tartamára kinevezi. Ugyancsak az elnökség alapítja meg az előadók tiszteletdíját is. Az elnökség gondoskodik továbbá arról, hogy a tanfolyam kellőképen közhírré tétessék, a hallgatók lehetőleg ingyenes elszállásolásban, kedvezményes vasúti jegyek és olcsó étkezésben részesüljenek és a szükséges egyenruhával, felszereléssel elláttassanak, végül hogy a tanfolyam megtartásához nélkülözhetetlen szerek, helyiségek, terek stb. rendelkezésre álljanak.

5. Tanfolyamra jelentkezhetik minden 18—42 éves, feddhetlen előéletű, ép testtel bíró férfi. A tanfolyamhallgatók száma 45-ben, sok jelentkező esetén kivételesen 50-ben állapittatik meg.

6. A jelentkezés írásban intézendő a magyar országos tűzoltószövetség elnökségéhez, legelőszerűbben a kiküldő hatóság, tűzoltóság, vagy intézet, gyár utján. A jelentkező irathoz csatolandók a rendelkezésre álló tűzoltói, iskolai, katonai bizonyítványok, esetleges kiküldetést igazoló hatósági, testületi, intézeti vagy gyári igazolványok, valamint bejelentendő a netán kapott segélyösszeg is. A kihirdetett határidőn túl jelentkezők sem felvételre, sem utazási, elszállásolási kedvezményre igényt nem tarthatnak; az elszállásolás a rendelkezésre álló hely szerint, a jelentkezés sorrendjében eszközöltetik. A tanfolyam teljesen díjmentes. A tanfolyam megkezdése után csak kivételesen és különösen indokolt esetben vehetők fel jelentkezők a hallgatók sorába.

7. A felvételt a tanfolyam parancsnoka eszközli saját belátása szerint és a jelentkezés sorrendjében. Felveendőek első sorban a vidéki jelentkezők és olyanok, a kik valamely hatóság vagy tűzoltóság által küldetnek ki, vagy a kiknek kiképzése a tűzrendészet fejlesztésére előreláthatólag előnyösnek mutatkozik és a kik oly iskolai előképzettséggel, értelmiséggel bírnak, hogy az előadások tudományos részeit megérteni képesek. Az egy községből jelentkezők közül csak egyik bír felvételi elsőbbséggel más községbeliekkel szemben és pedig az, a ki a hatóság vagy tűzoltóság kiküldöttje avagy alkalmasabbnak találattik. Ha a tanfolyamra 45-nél több alkalmas egyén jelentkezne, ugy ezek végleg nem utasítandók el, hanem akképen értesítendőek, hogy felvételök feltételes és hogy valamely felvett jelentkező be nem vonulása

esetén a megüresedett helyre táviratilag fognak behivatni.

8. A felvett egyén köteles a tanfolyam megkezdése napján és idejében pontosan megjelenni s a tanfolyam parancsnokánál jelentkezni. Ha pedig a megjelenésben bármi oknál fogva akadályoztatnék, köteles erről a parancsnokot, illetve a magy. orsz. tűzoltó-szövetséget idejekorán értesíteni, hogy üresen maradó helyére a jelentkezési sorrendben következő s alkalmasnak talált jelentkező behivatható legyen.

9. Az országos tűzoltó-szövetség a tanfolyamon való résztvevést megkönnyítendő, minden egyes tanfolyam alkalmából több ösztöndíjat tűz ki, a melyre a kitűzött határideig bélyegmentes kérvénnyel s a 6. pontban említett okmányok csatolásával az illetékes hatóság, parancsnokság, igazgatóság utján folyamodni lehet. A határidőn túl beérkezett kérvények figyelembe nem vétetnek. Az ösztöndíjak odaítélése az orsz. tűzoltó-szövetség elnökségének jogai közé tartozik; elnyerésöknél előnyben részesülnek ama katonaviselt folyamodók, a kik érettségi, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bírnak és valamely testülettől vagy hatóságtól a tanfolyamra segélyt kellő mértékben nem kapnak, valamint a kiknek kiképzettése a tűzrendészeti ügynek különösen előnyére szolgálhat. Az ösztöndíj összege 3 részletben utólagosan fizettetik ki az illető kezéhez. Az előadói kar egyeteme megvonhatja a további részletek kifizetését attól, a ki a tanfolyamot végig nem hallgatja, avagy kellő buzgalmat nem fejt ki.

10. A tanfolyam keresetlívitelének részleteit az előadói kar intézi és ugyanaz alapítja meg a tanfolyam-parancsnok elnöklété alatt tartott ülésében az ügyeletes előadók beosztását. Az előadói kar a szükséghez képest tart ülést és a saját kebeléből választott jegyzővel minden ülésről jegyzőkönyvet vétet fel. Ily előadói üléseken intéztetnek el az előforduló adminisztratív s fegyelmi ügyek, valamint a záróvizsga eredménye is ily ülésben állapittatik meg. Az előadói kar eljárásáról és a tanfolyam lefolyásáról az orsz. tűzoltó-szövetség elnökségéhez írásbeli jelentést terjeszt be.

11. A tanfolyam végén tartandó vizsga a Belügyminiszter, az orsz. tűzoltó-szövetség kiküldöttjei, valamint a tanfolyam-parancsnok jelenlétében az illető előadó által tartatik meg. A vizsga szóbeli és gyakorlati; a szóbeli kiterjed ugy az elméleti, mint a gyakorlati tantárgyak mindegyikére. A vizsga eredményét az előadói kar osztályozó ülésében — az egyes tantárgyak fontosságára való tekintettel — szótöbbséggel állapítja meg és a kormánybiztos, esetleg a szövetségi kiküldött hirdeti ki az eredményt a hallgatóknak.

12. A tanfolyam végeztével az azon mindvégig résztvevett hallgatók „látogatási bizonyítványt“ kapnak, a melyen a vizsgán is résztvevett hallgatók — a vizsga eredményéhez képest — „szorgalmas“, illetve „igen szorgalmas“ minősítést is nyerhetnek.

13. A bizonyítványokat a magy. országos tűzoltó-szövetség elnöksége állítja ki a betérjesztett vizsga-jegyzőkönyv alapján s a Belügyminiszter és az orsz. tűzoltó-szövetség kiküldöttjei, a tanfolyam parancsnoka, valamint az összes előadók írják alá.

14. Az országos tűzoltó-tanfolyam bizonyítványa minden más ily tanfolyam bizonyítványa felett elsőbbséggel bír.

III. Az országos tűzoltó-szaktanfolyam tanterve.

Marad, mint volt.

IV. A hallgatók kötelességei.

Marad, mint volt.

V. A vármegyei és egyéb szaktanfolyamok.

40. A vármegyei szövetségek vagy egyéb testületek által rendezett oly tanfolyamok, a melyek a tiszti-vizsga letételére előkészítő tanfolyamokul a magy. orsz. tűzoltószövetség elnöksége által elismertetnek, az országos szaktanfolyammal azonos, bár összevont tantervvel rendezendők; tartamuk legalább 10 előadási napon tartandó 60 óra kell, hogy legyen.

41. A vizsgán a magyar országos tűzoltószövetség vizsgabiztos által képviselteti magát, a ki a tanfolyamról és a vizsga eredményéről az orsz. tűzoltószövetség elnökségének írásbeli jelentést köteles mindenkor betérjeszteni.

42. A tanfolyam vezetése és keresztülvitele az országos tűzoltó-tanfolyam mintájára eszközendő és az osztályozás is az ott előírt módon végzendő.

43. A vizsga eredményéről felvett jegyzőkönyv alapján a látogatási bizonyítványokat a tanfolyam rendezője adja ki és az összes előadók aláírják.

VI. Tűzoltó-tiszti vizsga.

45. Tűzoltó-tiszti minősítés csakis külön tiszti vizsga után szerezhető meg. A vizsga a magyar orsz. tűzoltószövetség elnöksége által kiküldött vizsgabizottság előtt tételik és tárgya a tűzrendészet és tűzoltás összes ismerete és gyakorlati alkalmazása, valamint tűzoltócsapat vezetése legalább is az országos tanfolyam részére megállapított tantervnek megfelelő mérvben. Ezen vizsga megejthető Budapesten (pl. az orsz. tanfolyam utolsó napjain) vagy a magy. orsz. tűzoltószövetség elnöksége által meghatározott vidéki városban is, ahol a gyakorlati vizsgához szükséges csapat, szerek, gyakorlóter rendelkezésre állnak. A vizsga idejét a szövetség elnöksége állapítja meg, oly időben, hogy az elméleti és gyakorlati vizsga lehetőleg egyhuzamban legyen megejthető. A vizsga iránti kérvények a szövetség elnökségéhez nyújtandók be és melléklendők a tűzoltói, iskolai, katonai esetleg egyéb okmányok, valamint a vizsgadíj is.

46. A magy. orsz. tűzoltószövetséghez tartozó tűzoltóságok tagjai, ha a vizsga letétele iránt parancsnokságuk után folyamodnak, továbbá hatóságok által kiküldött vizsgázók, 20 kor. vizsga-alapdíjat fizetnek be a szövetség pénztárába, míg minden más folyamodó azonfelül az összes a vizsgával felmerülő egyéb költségeket is előzetesen befizetni tartozik. E díjak csak az esetben térítetnek vissza, ha folyamodó a vizsgára való jelentkezést még akkor vonta vissza, amikor ebből költségek nem merültek fel; ellenesetben a már okozott költségek a befizetett összegből levonásba hozatnak.

47. Tiszti vizsgára bocsáttainak azok, akik legalább 3 évi megszakítatlan, ügybuzgó tűzoltói ténykedést okmányilag mutatnak ki avagy valamely az orsz. szövetség elnöksége által elismert szaktanfolyamot sikerrel végeztek és utána még 2 évi tényleges tűzoltói ténykedésben ott szerzett ismereteiket kiegészítették, illetve a budapesti önkéntes tűzoltótestület kebelében s annak vizsgaszabályzata szerint az örparancsnoki vizsgát letették vagy az orsz. szaktanfolyamot sikerrel elvégezték és utána 1 évig tényleges tűzoltói praxist mutatnak ki, továbbá azok, a kik oly általános és iskolai műveltséggel bírnak, hogy a vizsgán előforduló tudomá-

nyos kérdésekre előreláthatólag megfelelni képesek lesznek és társadalmi tekintetben is a tiszti rangnak megfelelő helyet töltenek be s a gyakorlati életben, mint hatósági szakértők, helyüket megállani képeseknek mutatkoznak.

48. A vizsgabizottság tagjait a magy. orsz. tűzoltószövetség elnöksége nevezi ki előadói és egyéb elismert szakképzettségű tisztek sorából. A bizottság az elnökön kívül 4 tagból áll, akik közül legalább egynek orsz. szövetségi előadónak kell lenni, aki ez esetben a vizsga folyamatát intézi és a minősítést illetőleg vétőjoggal ruháztatik fel. Ha ezen előadó vétőjogát alkalmazná, akkor a vizsgajegyzőkönyv kapcsán az ügy a magy. orsz. szövetség elnöksége elé terjesztendő, a mely a minősítés megadása tekintetében végérvényesen dönt. A vizsgabizottság határozatát szótöbbséggel, kivánatra titkos szorítkozik, hogy vajjon a vizsgázó tisztté képesíttessék-e vagy sem? s ezt indokolni nem tartozik. A vizsga után azonnal felvett jegyzőkönyv az orsz. szövetség elnökségéhez terjesztendő be és a vizsgabizottság valamennyi tagja által irandó alá.

49. A vizsga az orsz. szaktanfolyam tanterve értelmében ejtetik meg t. i. szóbeli és gyakorlati, de taktikából és tűzrendészetből írásbeli is. Elsőnek az írásbeli vizsga ejtendő meg egyik vizsgabiztos felügyelete alatt. A feladat olyan legyen, hogy annak legfeljebb egy óra alatt megfelelni lehessen. A vizsgázó tartozik azt önállóan feldolgozni; netán észlelt visszaélés esetén az illető vagy új feladat kidolgozására utasítandó vagy a vizsgától esetleg egészen eltiltható. Azután tartatik a szóbeli vizsga, a melyen minden tárgyból legalább 3 kérdés intézendő a vizsgázóhoz. Ha a jelölt az írásbeli és szóbeli vizsgán teljes tájékozatlanságot mutat úgy, hogy a vizsga eredménye előreláthatólag negatív lesz, a vizsgabizottság a gyakorlati vizsgát elejtheti és vizsgázót újabb vizsga letételére utasíthatja, a mely azonban ugyanezen éven belül többé meg nem ejthető és a melyért — újabb kérvény kapcsán — a vizsgadíj is újból befizetendő. A gyakorlati vizsgánál mindenkor figyelembe veendő a vizsgázó lakhelyén létező viszonyok is, valamint mód nyújtandó neki arra is, hogy a rendelkezésére bocsátandó szereket, erőket s a gyakorlat helyét előre megismerhesse. A vizsgaeredmény megállapításánál szem előtt tartandó a tantárgyak fontossága, továbbá különösen az írásbeli és gyakorlati vizsga eredménye.

50. A vizsgát sikerrel letett vizsgázó tűzoltó-tisztté való minősítéséről bizonyítványt kap, melyet részére a vizsgajegyzőkönyv alapján az országos szövetség elnöksége állít ki és a vizsgabizottság összes tagjai aláírják. A képesített tűzoltó-tisztekről az országos szövetség elnöksége törzskönyvet vezet. A bizonyítványok a tiszti törzskönyv számával láttatnak el.

51. A tiszti vizsgán nyert tiszti minősítés csak az esetben jogosítja az illetőt tűzoltói egyenruha és tiszti rangjelzés viselésére, ha egyébként is valamely tűzoltóság működő tagja és tiszti állásra megválasztatott vagy kineveztetett vagy vármegyei tűzrendészeti felügyelőül alkalmaztatott.

VII. Függelék.

a) *Órarend-minták.*

b) *A magy. orsz. tűzoltószövetség tanszergyűjteményének kezelési szabályzata.*

Marad, mint volt.

A magyar országos tűzoltó-szövetség zárószámadása az 1904. évről.

Bevétel.		Kor.	Kor.
1. Pénzmaradvány az 1903. évről . . .			8643-02
2. Államsegély az 1904. évre		11,000—	
3. Tagsági díjakból, és pedig:			
a) Közvetetlen tagtestületektől . . .	2355-24		
b) Alsószövetségben állóktól:			
a) bácsvárm. szövetség utján	8—		
a) bihar " " "	78—		
a) budapesti " " "	44—		
a) csanádvárm. " " "	32—		
a) fejér " " "	122—		
a) hajdu " " "	58—		
a) heves " " "	234—		
a) pest " " "	56—		
a) pozsony " " "	198—		
a) sopron " " "	336—		
a) temes " " "	132—		
a) tolna " " "	44—		
a) torontál " " "	274—		
a) vas " " "	142—		
a) veszprém " " "	362—		
a) zala " " "	24—	4549-24	
4. Takarékpénztári kamatokból			91-22
5. Különlélekből, és pedig:			
a) Szakkönyvek eladásából	126-53		
b) A Tűzrendészeti Közlöny elő- fizetéseiből	59-80		
b) A Tűzrendészeti Közlöny hir- detéseiből	170-83	357-16	
		Összesen	19640-64

Kiadás.

	Kor.	Kor.
1. Irodai és postakiadások		113-99
2. Tisztviselők tiszteletdíja		3120—
3. Előadók "		822—
4. " utiköltsége		1610-84
5. Felügyelők "		38-40
6. Irodahelyiség lakásbére		776—
7. " takarítása		240—
8. " fűtése és világítása		197-70
9. Szabályzatok kiadása		217-25
10. Nyomatványok		8—
11. Tűzrendészeti Közlöny kiadása:		
a) Nyomdaköltség	1204-56	
b) Szerkesztői tiszteletdíj	600—	
c) Hirlapbélyeg	376—	
d) Szétküldési költségek	72—	2252-56
12. Országos tiszti szaktanfolyam ren- dezése:		
a) Ösztöndíjak	280—	
b) Előadók tiszteletdíja	774—	
c) 61 vászonzubony és nadrág beszerzése	671—	
d) Szállásberendezés és mosás	44-44	
e) Szolgaszemélyz. jutalmazása	103—	
f) Nyomatványok	47-50	1919-94
13. Közigazgatási tanfolyam rendezése		49-50
14. Tanítóképezdei " "		7—
15. Különlélekre:		
a) Szaklapok előfizetése	26—	
b) Újévi jutalmak	24—	
c) Tűzpróba költségei	5-36	
d) Előfizetési díj visszatérítés	3—	
e) Tagsági díj visszatérítés	12—	
f) Órajavítás	3—	73-36
16. Pénzmaradvány mint egyenleg		8194-14
	Összesen	19640-64

Kelt Budapesten, 1904. évi december hó 31-én.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

A magyar országos tűzoltó-szövetség segélyző-pénztárának zárószámadása az 1904. évről.

Bevétel.		Érték.	Pénz.
		Kor.	Kor.
1. Pénztári maradvány az 1903. évről . . .	47400	6094-07	
2. Tagsági díjakból		4171-74	
3. Értékpapírok vásárlásából	8600		
4. Kamatokból:			
a) értékpapírok szelvényeiért: 2240—			
b) takarékbetétek után:	67-9	2307-09	
5. Jutalék a Tűzoltók Gyufája eladásából		42-42	
	Összesen:	56000	12615-32

Kiadás.

	Érték.	Pénz.	
	Kor.	Kor.	
1. Irodai és postakiadások		38-15	
2. Nyomatványok		168-60	
3. 8600 kor. értékpapír vásárlása		8540-75	
4. Segélyezések		278—	
5. Pénztári maradvány mint egyenleg	56000	3589-84	
	Összesen:	56000	12615-32

Kelt Budapesten, 1904. évi december hó 31-én.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Körrendelet.

(A tűzoltóságok gyakorlat tartása és iskoláztatása tárgyában).

A vármegyei tűzoltó-szövetség jelentéséből arról győződtem meg, hogy vármegyénk községeknek kötelezett tűzoltóságai sem elegendő gyakorlatot, sem téli iskoláztatásokat nem tartanak, sem éjjeli őrszolgálatot nem teljesítenek, így aztán vesz esetén kötelességüknek megfelelni nem tudnak.

Mint hogy vármegyénk tűzrendészeti szabályrendelete 32. §-a szerint minden község kötelezett tűzoltósága évenként köteles annyi gyakorlatot és téli iskoláztatást tartani, a mennyi a tűzoltók kiképzéséhez szükséges, mint hogy ezt vármegyénk legtöbb községe kötelezett tűzoltósága elmulasztotta, s éjjeli őrszolgálatot sem tartott: utasítom közjegyző ur utján a község kötelezett tűzoltóságát, hogy olyan időben, midőn a tűzoltók polgári foglalkozásukban legkevésbé vannak akadályozva, kellő számú gyakorlatokat és téli iskoláztatást, április hó 15-től október hó 15-ig pedig éjjeli őrszolgálatot is tartasson s így a tűzoltóságot kötelességeinek teljesítésére képessé és alkalmassá tegye.

Ha netán oktatóra volna szüksége, e célból forduljon a vármegyei tűzoltó-szövetséghez Veszprémbe, a mely szövetség díjtalanul bocsát oktatót rendelkezésére.

Ha bármelyik községi kötelezett tűzoltó kötelességét nem teljesíti s mulasztását nem igazolja, a járási főszolgabírónak feljelentendő.

Jelen körrendeletem miként lett teljesítését és annak eredményét hozzám május hó 15-ig jelentse be.

A járási főszolgabíró urakat utasítom, hogy körrendeletem teljesítését szigoruan ellenőrizték és saját hatáskörükben a mulasztók ellen járjanak el.

Koller Sándor, s. k.
Veszprémvármegye alispánja.

Néhány szó az automobil használhatóságáról a tűzoltás terén.

Irta és a budapesti kongresszuson felolvasta:

Ratincx Jenő,

Schaerbeek város (Belgium) önkéntes tűzoltóságának parancsnoka.

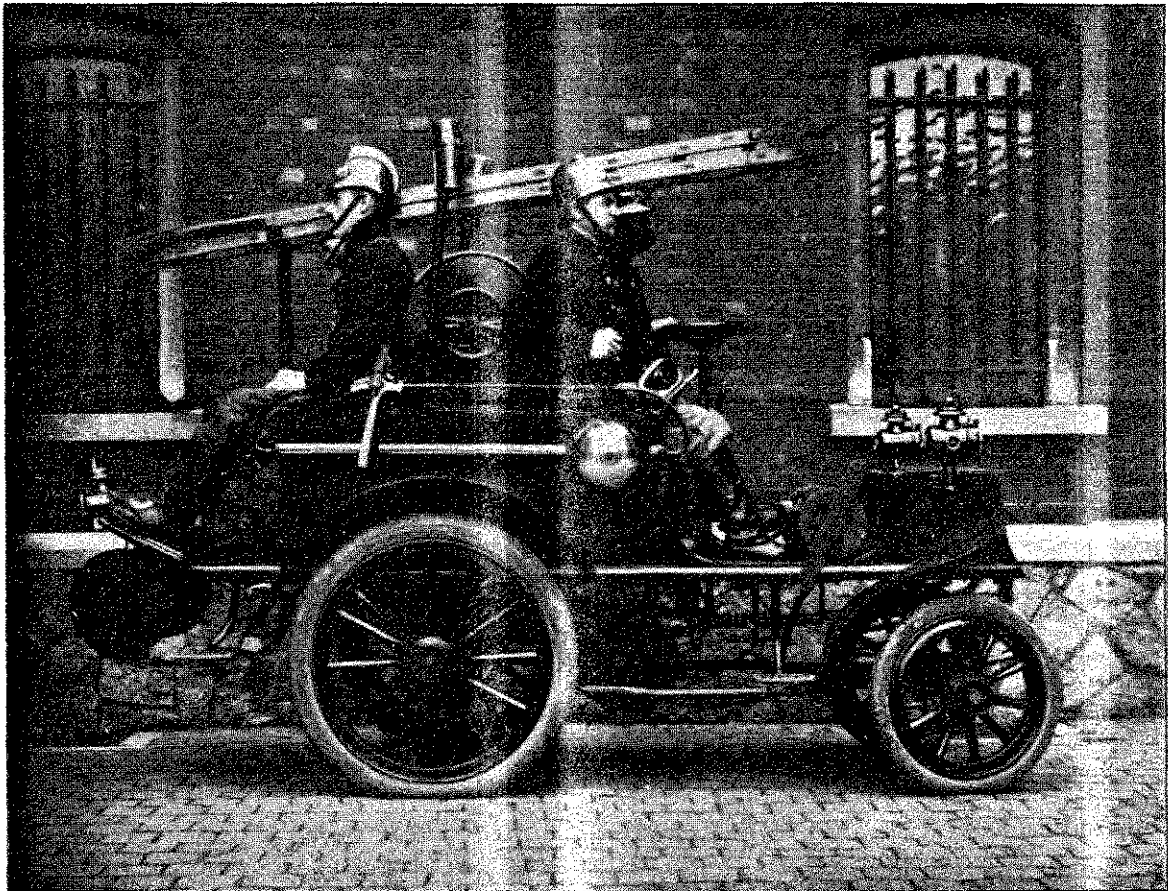
Tisztelt Uraim!

Annál élénkebb örömmel ragadom meg az alkalmat, melyet e kongresszus elnöke nekem szívesen rendelkezésemre bocsátott, minthogy e kongresszust már bizonyos türelmetlenséggel vártam — és bátor leszek az automobilnak a tűzvédek alkalmával való fontos szerepéről egy néhány szót szólni.

Azon ezer kérdés közül, melyek egy, hivatása magaslatán álló tűzoltótiszt érdeklődését felkeltani képesek, engem különösen azon téma foglalkoztatott, melynek röviden a „tűzi automobil” címet szeretném megadni és több év óta azon fáradozom, hogy erre vonatkozó elméle-

felszerelt kocsit látunk, melyet hőségtől elcsigázott, kimerült emberek húznak egy meredek utcán végig. Biztos vagyok benne, hogy ez embereknek, kik a kimerültségtől és izgatottságtól álomszerű állapotban vannak, a tűzvész színhelyére érkezve jó sokáig semmi hasznát sem lehetne venni és jó negyedórába telnek, míg erejüket és különösen hidegvérüket annyira visszaszerezték, hogy kiküldetésüknek megfelelő munkát végezhesenek.

A második oldalán a képnek egy automobil száguld végig a kövezeten. Öt ember ül rajta, mindnyájan nyugodtak, figyelők és elkészültek annak a szerepnek a pontos betöltésére, melyre hivatvák; mindnyájuk át van hatva azon felelősség érzetétől, melylyel hivatásuk jár. És a kocsis felszerelése nem szorítkozik a legszükségesebb és esetleg adott körülmények között meg sem felelő szerszámokra, hanem ez egy teljes és minden váratlan körülményre való tekintettel kiválasztott gyűjteménye a tűzoltói szerszámoknak.

temet szóval és bemutatott kísérletekkel széles körben ismeretessé és kedvelté tegyem. Ezért is emlékeztetükbe hozom azon érdekes kísérleteket, melyekkel a schaerbeeki tűzoltók 1900 október 14-én az automobil használhatóságát illetőleg foglalkoztak és a mely kísérletek azt eredményezték, hogy az önkéntes tűzoltóság használatára egy elektromos hajtású automobil szereztek be.

*

Uraim, ismeretesek Önök előtt a mértékleteségi egyesületek azon törekvései, hogy az embereket egyrészt a komoly és mértékletes munkás boldog életét, másrészt a részegeskedők szégyenteljes kalváriáját feltűntető képeknek egymással szembehelyezésével, a mértékletlenség káros hatásáról felvilágosítsák. Én hasonló képekről álmodom, melyeket a hatóságok szeme elé szeretnék helyezni. Ilyen volna a következő kép is:

Az egyik oldalon egy tömlődobbal és a többi elsőrendű szükségességű szerszámmal

A szerencsétlenség színhelyére érkezve az öt ember gyorsan leszáll a földre, az egyik megfogja a sugárcsövet s mialatt a kocsis tovább halad és a tömlőmotóláról a tömlő legöngyöltődik, a másik végét a legközelebbi vízvezeteki csaphoz erősítik

Szeretném e mellett feltételezni, hogy az automobil segítségével, mely 5 emberrel és az összes felszerelésekkel meg van rakva, meredekebb lejtőkön is fellehet hajtani.

Az automobilnak a felszerelése a következő:

1. Egy tömlőmotóla 150 méter gummizott kendertömlővel;
2. Két elosztó villa, valamint a tömlő másik végére illeszthető csatlakozó részek;
3. Egy kétkaru horgas létra, melynek segítségével a padlásablakon vagy az erkélyen át az égő házak belsejébe juthatni;
4. Egy motóla 30 méter gummitömlővel, mely a füstvédő sisakkal való összekötésre szolgál;

5. Egy füstvédő sisak;
6. Egy légszivattyú;
7. Egy láda az asbest védő ernyővel;
8. Kalapácsok, lapátok, balták és más eszközök és kiegészítő részek.

Az automobil 15 másodperc alatt indulásra készen áll.

De kérdem uraim, nem volt-e már mind-egyiküknek hasonló ábrándjuk? Hisz az automobil kérdése a tűzoltás szolgálatában egy oly szociális kérdés, mely további demonstrációra sem szorul és különösen nem, ha a önkéntes tűzoltótestületekre gondolunk, melyek legtöbbször általánosságban még lovakkal sem rendelkeznek.

Nem kétkedem, uraim, hogy Önök segédkezet nyújtanak majd nekem, hogy a hatóságokat rábirjuk, hogy azon utra térjenek, melyet a belga Schaerbeek városnak a hatósága nekik kijelölt! Mert ha a tűzi automobil segítségével csak annyit is sikerül majd elérnünk, hogy egyetlen egy embertársunkat megmenthessük, vagy csak egyetlenegy bajt is elhárítsunk, már ez az eredmény is teljesen elégséges, hogy emberi és tűzoltói szempontból is egyaránt örüljünk a kis sikernek.

* * *

Mielőtt jelentésemet befejezném, nem mulasztatom el, hogy a Nemzetközi Gyűlés Választmányának köszönetet ne mondjak, a miért nekem alkalmat nyújtott, hogy itten felszólalhassak. Be kell vallanom, hogy ezen a közjóra oly hasznos és tartalmas felszólalásokban gazdag összejövetelek folyamán érlelődött meg bennem az a terv, hogy az automobil a tűzoltás céljaira felhasználjam és ajánljam.

Tervem első sorban az volt, hogy evvel különösen az önkéntes tűzoltóknak, a kik többnyire nem rendelkeznek lóállományal, oly hathatós segédeszközt nyújtsak, melynek célja mindenek előtt a tűzvész által fenyegetett élet gyors megmentése.

De ez alkalommal az automobil szerkesztőkhöz is fordulok egy kéréssel. Eddig ugyanis igen fényes berendezésű és kényelmes kocsikat mutattak be, melyek azonban természetesen oly drágák voltak, hogy a rendesen szerény költségvetéssel dolgozó tűzoltó-testületek nem igen szerezhették meg azokat; annál kevésbé a kis községek. Azon kéréssel fordulok tehát a konstruktorokhoz, hogy fősúlyt fektessenek e kocsik egyszerűségére és olcsóságára, mert csak így érhető el, hogy a tűzi automobil alkalmazása általánossá váljék. Ez esetben a rendes laktanokban elhelyezett tűzoltóságok is lemondának a lovak használatáról és az automobil alkalmazására térnének át.

* * *

Mielőttez előadói asztalt elhagynám, úgy vélem uraim, hogy még egy kedves kötelességemnek kell eleget tennem. Hogy ugyanis a schaerbeeki községtanács egy tűzi automobil beszerzésére rászánta magát, az leginkább azon szíves előterjesztéseknek és tanácsoknak köszönhető, melyekben a párisi tűzoltók részéről részeltünk.

Itt látom az urak között a párisi bajtársak főnökét, Bellanger ezredes urat. Neheztelnem kellene magamra, ha a kedvező alkalmat elszalasztanám, hogy külön is kifejezzem neki köszönetemet. Tehát őszinte szívből kiáltom feléje: köszönet, ezredes ur, köszönet; fogadja kiváló tiszteletem és rokonérzésem kifejezését.

Községi köteles tűzoltók

szolgálati szabályzata, jóváhagyta Zalavármegye felterjesztésére a m. kir. belügyminiszter 1904. november 17-én.

I. Rész.

Községi tűzoltóság szervezése, betanítása és kötelességei oly községekben, a melyekben nincs önkéntes tűzoltó egyesület.

1. §. A községi köteles tűzoltóságot szervezni, azt szakaszokra felosztani és oktatásukról gondoskodni a község birája felelősség terhe mellett köteles és ebben, ha nem önmaga a tűzoltók parancsnoka, a tűzoltóparancsnokkal egyetértően jár el.

A., Szervezet.

2. §. A tűzoltók rendes parancsnoka oly községekben, amelyek községi vagy körjegyzői székhelyet képeznek, a községi-illetőleg körjegyző, más községekben pedig a községi bíró. De amennyiben e köteleességeknek elfogultságuk vagy kellő szakismeret hiánya vagy egyéb okok miatt nem bírának megfelelni, a községi képviselő-testület a parancsnoki tisztséggel a tűzoltás körül már némi szakképzettséggel bíró előjárósági tagot vagy más községi lakost, ha nem tartozik is a tűzoltó szolgálatra kötelezettek közé, bizhat meg.

3. §. A parancsnok a tűzoltókat három szakaszra osztja. Az első szakasz a tűzoltó-gépek és szerek kezelését (szivattyusok), a második a tűztől megtámadott épületek és tárgyak mentését és esetleg szükséges bontását (mászók és mentők) teljesíti; végre a harmadik a rendre és vagyonzabiztonságra, valamint a vízszállításra ügyel fel (rendőri szakasz).

A szivattyus-szakasz élére a szivattyúk számára képest 1—2 szakaszparancsnok, 1—2 szivattyu-mester, 1—2 szivattyu-felügyelő, 1—2 vízszűrő vezető és egy kürtös állítandó.

A mászó szakasz élére ugyancsak egy szakaszparancsnok, 1—2 őrsvezető, 2—4 csővezető, ugyanannyi segédcsővezető és egy kürtös állítandó.

A rendfentartó szakasz élére egy szakaszparancsnok, 1—2 őrsvezető és 2 rendfentartó rajvezető állítandó.

A parancsnok mellé pedig egy segéd-tiszt és egy kürtös osztandó be, akik annak parancsait közvetítik.

B., Betanítás.

4. §. Ott, a hol kellő szakértelemmel bíró egyén a tűzoltók között nincs; köteles a községi előjáróság valamelyik legközelebbi tűzoltóegyesület szakértője által, vagy más alkalmas módon a szakteendőkre és különösen a tűzoltó-gépek (főleg a szivattyúk) kezelésére tűzoltóit beoktatni, a minek költsége a község költségvetésébe veendő fel.

5. §. A községi tűzoltók kötelesek a parancsnok rendelkezésére minden hónapban rendszeresen egyszer gyakorlatra megjelenni, de szükség esetén több gyakorlat is tartható.

A gyakorlat csakis a legszükségesebb rend- és szergyakorlat oktatásából állhat.

Mindenik tűzoltó köteles épügy mint tűz alkalmával a gyakorlaton is, a megyei karkötőt viselni és a gyakorlat tartama alatt szigorú rendet tartani, az oktatásra feszülten figyelni, a vezényleteket és egyéb utasításokat szigorú pontossággal teljesíteni.

Sürgős mezei munkák idején a gyakorlat alól a tűzoltókat az előjáróság a parancsnok előterjesztésére felmenteti.

Előleges bejelentés nélkül történt elmaradását tartozik a tűzoltó 3 nap alatt indokolva igazolni, ellenesetben az elmaradás miatt bírság alá esik.

C., Szergondozás.

6. §. A parancsnok és a tűzoltó-gépeket és szereket kezelő szakasz vezetője felelősség terhe mellett köteles a tűzoltó-gépek és szerek jókarban tartásáról gondoskodni és a lajtokat friss vízzel megtöltve tartani. Ennek megtörténését köteles a községi bíró és parancsnok minden vasárnapon hivatalosan megvizsgálni. Ahol fődött szertár nincs, viz csak fagymentes időben tartható a lajtokban.

D., Tűzjelzés.

7. §. Amint a tűzjelzés megtörténik, köteles:

Az I. szakasz azonnal a gépek raktaránál megjelenni és azokkal haladéktalanul a tűz helyére sietni.

A II. szakasz egyenesen a tűznek színhelyére sietve, ott a lehető legrövidebb idő alatt megjelenni és a szakaszvezető parancsai szerinti munkát végezni.

A III. (rendfentartó) szakasz szintén egyenesen a vész színhelyére siet és azon van, hogy az oltással és vízszerezéssel foglalkozó szakaszok vagy rajok fennakadás nélkül végezhessek teendőiket. E végből a tűz körül kötélláncot képeznek; az utcán pedig gondoskodnak, hogy a vízszállító kocskák fennakadás nélkül közlekedhessenek.

E., A tűznél.

A tűzvésznel minden munka a parancsnok (vagy helyettese) utasítására történik.

A mászó szakasz parancsnoka a vezénylete alatt álló mászók elhelyezésére, egyuttal a légben függő sugártömölök jó elhelyezésére és rendes összeköttetésére felügyel. A nyert utasítást szigorúan végrehajtja, de a vezetőse alatt álló legénység személybiztonságára is ügyel.

Befejezett tűzoltás után a mászószereket számba veszi s a netalán hiányzó vagy károsodott szereket a parancsnoknak bejelenti.

A szivattyús szakaszparancsnok a vezénylete alatt álló szivattyús legénységre és a fecskendők működésére ügyel fel és a nyert utasításokat szigorú pontossággal végrehajtja.

Megfigyeli a használatban levő tömlők összeköttetéseit és a hiányokat helyreigazítja.

Legfőképpen, pedig arra ügyel, hogy víz elegendő mennyiségben legyen és hogy a fecskendő működése ellenkező vezénylet nélkül pillanatra se szüneteljen. Ha az összegyűlt szivattyúsok a munkát nem győznék, a közönségből igyekszik megszerezni a kellő munkaerőt.

Tűzoltás befejeztével a fecskendő visszaszereléséről gondoskodik és az ahhoz tartozó szereket számba veszi a netalán fel nem található szereket elvezetéséről vagy azok károsodásáról a parancsnoknak jelentés tesz.

Az őrsvezető és szivattyumester a szakaszparancsnokoknak segédkeznek teendőik végzésében, azokat esetleg helyettesítik.

A csővezetők kézhez vevén a sugárcsövet, a nyert utasításhoz képest helyüket elfoglalják és az utasítás értelmében működnek.

A segédcsővezetők működés közben a csővezetők mögött állanak és segítik a tömlőt tartani, magasabb pontok megszállhatását ők készítik elő, hosszabb működés közben pedig felváltják a csővezetőket.

A szivattyu-felügyelő a felszerelt fecskendő mellett marad, végeztetvén az olajozást, csavarok meghuzását, váltó-csapok állítását stb., a vízszező vezető pedig kellő mennyiségű vizről gondoskodik.

A kürtösök a nyert utasítás szerint kürtjellel közvetítik a parancsot.

A parancsok magasabb pontokon (épületek tetején) foglalnak állást és azt a tűz ellen pemettel vagy ponyvával védelmezik.

Végzik az esetleg vezényelt rombolást és az oltás befejezése után a takarítást teljesítik.

A szivattyúsok a fecskendőt felszerelik és azt folytonosan működésben tartják.

Fecskendőjüket csak közvetlen parancsnokuktól kérésre engedély mellett hagyhatják el.

8. §. Tűznél a fővezényletet csak a helyi viszonyokkal ismerős helybeli tűzoltóparancsnok gyakorolhatja.

9. §. A tűzvésznel használandó trombita vagy sipjelzéseknek mindenütt egyenlőknek kell lenniök s ezek a következők.

F., Kürt és sipjelek.

Jelmagyarázat: A vonal feletti jelek = magas, vékony hangok.

Ajtott alatti jelek = mély, vastag hangok: [■] = nyújtott hang; [■] = rövid hang].

A hol vonás (.) van, ott egy kis szünet tartandó.

II. Rész.

Oly községekben, melyekben a községi köteles tűzoltóság mellett önkéntes tűzoltó egyesület is van:

10. §. A községi köteles tűzoltóság a községi önkéntes tűzoltóegyesületnek kiegészítő részét képezi. Ennek szolgálati beosztását a szabályai rendelkezése alatt áll. Önkéntes tűzoltóegyesület parancsnoka eszközl.

Mindazonáltal az önkéntes tűzoltóegyesület kiegészítő részét képező köteles tűzoltóság tagjai szolgálat tekintetében gyakorlatokra csak a jelen szabályok 5. §-ának korlátai között kötelezhetők, ellenben tűzvésznel az önkéntes tűzoltókkal egyformán kell a parancsnok rendelése szerint közreműködniök.

Szófia tűzoltósága.

A 70.000 lakossal bíró bolgár főváros tűzoltó-főparancsnoka: *Troleff Dimitri* már Budapesten tudomásul vette látogatásomat. *Troleff* 1899-ben alparancsnoka volt e tűzoltóságnak s később *Rusztuk* parancsnokává lett. Innen meghívás folytán került vissza Szófiába, ahol már eddig is sok modern átalakítást végeztetett s jelenleg is további rendszerváltozást illetőleg vannak tervei.

Maga a 10.000 hektár területtel bíró Szófia modern város benyomását teszi a szemlélőre, különös tekintettel széles utcáira, amelyeken villanyos vasut bonyolítja le a forgalmat. A város nagyobb része 2 légkörnyomással bíró vízvezetékkel van ellátva, amely nagyban megkönnyíti a tűzoltók munkáját. A tűzoltóság főparancsnoka kitűnő szívéllyességgel fogadott. Miután a bolgár nyelvet nem értem, a tűzoltóság — török származású — állatorvosa vállalta magára a tolmács szerepét.

A tűzoltó-laktanya a város nem éppen kellő közepén, a fejedelmi palota közelében áll. Magát az épületet, amely a törökök idejében kór-

ház volt, az idő viszontagsága igen megviselte. A szerház egy földszintes, 16 kapuval bíró fa-épület s maga a laktanya is fából épült és csak fölemelet magasságu, amelyről a legénység egy dobogón jár le.

A tűzoltóság létszáma 1 főparancsnok, 1 alparancsnok, 1 állatorvos és 40 tűzoltó; ezek közül 2 tisztos, akik oktatói szolgálatot végeznek.

Az udvarban van a főparancsnok szobája, amely egyuttal inspectiós szoba, telefontal és a riasztáshoz szükséges 2 billentyűvel. A főparancsnok sorra mutatta a helyiségeket.

A szerház kapuin belül igen célszerű 5 méter hosszúságu, széles vassínak vannak a földbe beeresztve a szerek betolásának megkönnyítése végett.

Felszerelésük: egy 120^{mm}-es kocsifecskendő, egy 90^{mm} 2 kerekű központi szelepes, egy ugyancsak 90^{mm} 2 kerekű gummi szelepes, végre egy 120^{mm} átm. előkocsival bíró mozdony-fecskendő. Valamennyi magyar gyártmány. Egy 2 kerekű billenő fecskendő átalakítás alatt van a város saját műhelyében, kocsifecskendővé. Van továbbá 2 szerkocsijuk, az egyik angol dugó

III. Rész.

Fegyelmi eljárás.

12. §. A melyik tűzoltó ezen szabályokat megsérti: a) kötelesség mulasztás, b) engedetlenség, c) illetlen magaviselet és d) botrányos életmód követése által, az fegyelmi vétséget követ el és amennyiben a vármegyei szabályrendelet vagy a kihágási büntető törvénykönyv határozatainak súlya alá eső cselekmény nem forog fenn, a következő büntetés alá esik: a) parancsnoki megrovás; b) községi előjárósági dorgálás; c) 1—5 forintig terjedhető pénzbírság, d) a tűzoltók sorából való kizárás és a rendesnél nagyobb váltság fizetésére való kötelezés.

13. §. Az a) és b) alatti büntetéseket a parancsnok szabja ki és a b) alatti esetben a dorgálás foganatosítása végett a községi előjáróságot rövid írásos jelentéssel megkeresi.

A c) alatti pénzbírságot a járási főszolgabíró szabja ki.

A d) alatti büntetéseket a község bíró elnöke alatt a parancsnok, amennyiben pedig a községi bíró maga lenne a parancsnok, annyiban az I. szakasz vezetője és egy községi előjáróból alakítandó fegyelmi bíróság szabja ki és a községi bíró foganatosítja.

14. §. A pénzbírságokból befolyó pénzek a tűzoltói segélyalapot illetik.

15. §. Egyes községek, ha helyi viszonyaik úgy kívánják, ezen szolgálati szabályokat még különleges intézkedésekkel is kiegészíthetik; de erre alispáni jóváhagyást kell kieszközölniök.

Függelek.

A mely községben a tűzrendészeti szabályrendelet 20. szakasza értelmében az éjjeli őrk szolgálatát a tűz-őrségi szolgálattal kapcsolatosan nem rendeztetik be, köteles a községi előjáróság a tűzoltói őrszolgálatot a következő szabályok szerint berendezni.

1. Az éjjeli őrség ideje esti 9 órakor kezdődik és nyáron reggeli 3, télen 4 órakor végződik.

2. Az őrség létszáma oly községekben, amelyekben a lakosság száma az ezeret meghaladja: egy őrparancsnokból (altiszt) és a parancsnok által kirendelt tűzoltókból áll, akik sorban következnek egymásután. 50 főnél aluli tűzoltóság két, 50 főnél feletti tűzoltóság pedig 4 éjjeli őrt állít ki.

3. Az éjjeli őrség, hacsak egy tag jelentkeznék is, az előírt ideig megtartandó.

4. A tagok kötelesek az őrszolgálatra teljes felszere-

léssel megjelenni s akadályoztatásuk esetén magukat hasonlóan tag által helyettesíttetni, kinek pontos megjelenségeért ők a felelősök.

5. Az őrség idejének megkezdésétől minden mulasztott félóra 20 fillérrel bírságotatik, az őrparancsnok késése kétszeresen sújtatik.

6. Az őrtanyán, melyről a község gondoskodni köteles, a legnagyobb rendnek és nyugalomnak kell uralkodni s azért minden lármás mulatság, dorbézolás, szeszes italok (mértéken tül) élvezete és kártyázás ki van zárva. Az őrtanyát nők egyáltalán nem látogathatják.

7. Az őrszolgálatra kirendelt legénység az őrparancsnok beosztása szerint felváltva 2—2 órán figyelő őrséget áll.

8. A parancsnok, a segédtiszt és a szakaszparancsnok az őrséget felváltva ellenőrzik és e célból az éjnek tármely órájában megjelennek az őrtanyán meggyőződést szerezni, hogy nem fordult-e elő szabályellenesség.

9. Az őrparancsnok felelős a rendért és a rendzavarókat eltávolíthatja, kik aztán az őrségre meg nem jelenteknek tekintendők.

10. Az őrtanyáról senki el nem távozhatik, kivéve, ha az őrparancsnok csak szorosan vett szolgálati ügyben az őrségnek valamelyik tagját elküldi.

11. A figyelő őr az őrtanya belsejében ébren van, de tartozik az őrség ideje alatt az őrtanya közelében többször széttekinteni és ha gyanus világosságot lát vagy lármát hall, azt az őrparancsnoknak bejelenteni.

Ha valamely magán személy vagy hatósági közeg tüzet jelent, a figyelő őr az őrparancsnokhoz vezet, ki miután a jelentés valóságáról meggyőződött, riadót jelez és a bejelentő nevét feljegyzi.

Az őrség idejének letelte után a figyelő őrségre következő tagot felelősség terhe alatt felkelti.

12. Az őrség riadó esetén köteles az őrparancsnok utasítása szerint, a szereket mielőbb elszállítható állapotba helyezni és azokkal a tűz helyére sietni. A tűzhöz megérkezve, rögtön az oltáshoz lát és ha magasabb rangú parancsnok érkezik, annak mindenről jelentést tesz.

13. Az éjjeli tűzoltóőrség oly községekben, amelyekben a lakosság száma az ezeret el nem éri, az éjjeli őrk által látandó el.

Csertán,

Zalavármegye alispánja

létrával, füstsisakkal és a parancsnok saját szerkezetű mentő-ponyvájával, míg a másik lapátokkal és csákányokkal van felszerelve, a szerház

másik részében áll 10 db 240 literes 2 kerekű vízfordó kocsis, mert a város egy részében nincsen vízvezeték. A vizes kocsikat csak egy ló húzza a tűz színhelyére. Egyéb felszerelésük egy 12 és egy 14 méteres tolólétra és 5 mászó létra.

Ezekon kívül a város más részében még 5 vízfordó kocsis áll rendelkezésre. Jelenleg a tűzoltóság tárgyalást folytat egy automobil feeskendő beszerzése ügyében.

Lóállományuk e szerházban 27, a melyek közül 16 rendes szolgálatra van beosztva és minden lónál jelzőtábla van arra nézve, hogy a ló mely szerhez tartozik. A többi lovak tartalékul vannak, azonban a városi munkákhoz is felhasználtatnak.

Ezek megtekintése után a parancsnok egy kéthanguval riasztotta az egész őrséget és

Bolgár tűzoltó-tisztek.

Troleff Demeter

Statisztikai kimutatások.

I.

Szabadka szab. kir. város hivatásos tűzoltóságának statisztikai és tevékenységi kimutatása, az 1904. évről. A hivatásos tűzoltóság iktatójára beérkezett és elintéztetett 1029 ügydarab. Őrszolgálatot teljesített 141 esetben, összegyakorlat tartatott 48, elméleti oktatás 85 esetben, vaktűzlárma folytán kivonult 30 esetben, gyakorlatkép riasztva lett 4 esetben, kéményégetéshez ki lett vezényelve 45 esetben. A város területén volt összesen 125 (124) tüzeset.*) A tüzesetek válfajai a következők voltak: 50 (53) tetőtűz, 2 (1) boltitűz, 9 (10) szobatűz, 3 (1) pince-tűz, 35 (45) kazaltűz, 3 (0) mezei tűz, 12 kéménytűz, 8 (2) gerendatűz és 3 belsőtűz. A tüzesetek folytán 105.577 (66.451) korona érték égett meg; ebből biztosítva volt 62.332 (43.954) korona érték nem volt biztosítva 43.245 (22.497) korona érték. A parancsnokság eljárta 125 (124) tűzrendőri, 7 telepengedélyi és 14 (18) helyszíni tárgyaláson és vizsgálaton.

Scossa Zoltán,
o. sz. előadó, Szabadka
tűzoltóparancsnoka.

II.

Szeged szab. kir. város tűzoltóságának 1904. évi működéséről. Szeged szab. kir. város tűzoltósága 1 tiszt, 1 első őrparancsnok, 3 őrparancsnok, 4 csővezető, 4 (3) segédcsővezető és 24 (mászó) tűzoltóból, összesen 37 főből áll, akikhez 3 kocsi, 3 pár lóval tartozik.

Kivezényeltetik naponkint 4 ember a városi széképület tornyába őrnök, (2—2 ember 6 óránkinti felváltással) 2 ember fertőtlenítő, 2 ember a mentőállomáson mint első segélyt nyújtók, 1 ember napos, 1 ember udvari ügyeletes, 1 em-

*) Zárjelben a tavalyi esetek száma van.

110 másodperc alatt 2 feckendő, 6 vízfordó kocsi és 3 felnyergelt ló állott készen rendelkezésre.

Az első tűzhöz parancsnok, alparancsnok és 24 ember vonul ki, előbbieket mint Oroszországban, lóháton. Egy lovas altiszt előzi meg őket, aki a parancsnok odaérkezéseig áttekinti a helyzetet és jelentést tesz a parancsnoknak. A második tűzhöz egy altiszt vezetése alatt a hátralevők vonulnak ki.

A riasztás jól sikerült és csendben történt. A riasztás után, mikor újra bevonultak bemutatják, hogy az istállóban levő odaláncolt lovak 10 másodperc alatt vezényszóra mind megfordíthatók, ha különben készen fel vannak szerkesztve és illetőleg nyergelve.

A laktanya áll: oktató szobából, amelyben egy orosz tábornok szobra áll és a város térképe lóg a falon; egy altiszt szobából 3 ágygyal, egyszerű berendezéssel továbbá egy szabó műhelyből és egy szijgyártó szobából.

A laktanya egyik raktár-ablakában szerelték a parancsnok mentő-tömlőjét, amely főleg abban különbözik a mienktől, hogy annak fel-

ber küldőnc. A távbeszélőnél a napos és illetőleg ügyeletes teljesítenek szolgálatot, szabadnapos átlag 6 ember, mely tűzorségi tartalékot képez és tüzeset alkalmával a laktanyába bevonulni köteles. A városi színházban a szezon alatt állandóan 6 ember van őrségen s még 6 ember van ide kirendelve az előadás alatti időre. Nyáron a színházi őrség 3 emberből áll.

A rendes készenléti őrség 12—14 ember, kiknek rendelkezésére áll 4 mozdonyfeckendő, 1 benzinmotor-feckendő, 1 hidrofór, 4 vaslajt, 1 gépezetes tololétra, 1 háromrétű gráci dugólétra, 4 négyrétű angol dugólétra, 9 egyhorgu létra, 1 ugróponyva, 1 mentőtömlő, 1 szerkoesi, 1 kerekcső tömlőmotolla, 1 tömlőszekrénykocsi, 30 drb kocsilámpa, 12 drb csákány, 8 drb lapát, 12 drb vasvilla, 4 drb viharfáklya, 8 csővezető lámpa és 1000 méter nyomótömlő.

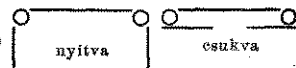
Saját kérelmére elbocsájtattott egy, nyugdíjazva lett egy, végkielégítést nyert egy ember. Fegyvergyakorlatra bevonult 4 ember, felvételt 2 ujonez.

Beteg volt az év folyamán 4 ember, gyengélkedő volt 3 ember, esteli színházi őrszolgálat alól felmentést élvezett 27 ember, 96 órai szabadságot élvezett egy ember, 24 órát 3, 6 órát 17 ember és 2 órát 20 ember.

Megintve lett négy ember és megdorgálva öt ember.

Rendes szolgálat. Az 1904. év folyamán volt a város területén a körtöltésen belül összesen 119 (95) tüzeset, (6 tetőtűz, 6 menyezet, 3 gerenda, 2 raktár, 5 pineze, 15 belső, 4 bolti, 3 malom, 1 istálló, 1 ól, 2 szín, 1 méhes, 1 sátor, 4 ruha, 1 kender, 1 padló, 1 lisztpor, 1 rözse, 12 szemét, 11 száraz paré, 4 műhely, 1 petroleum, 4 kazal, 3 szérűskerti, raktártűz és 24 (34) kéménytűz); A leghosszabb működési idő tüzesetnél 3 nap, a legrövidebb 1/4 óra volt.

erősítése nem szükséges, miután a felső farud csuklóalakban kinyitható

és annak a 2 kinyitott része mintegy lábat képezvén, felállítható. Kezelése gyors és célszerű. Ugyanakkor szerelték a gyakorlati mászólétrát is, amely azonban alkalmatlan, mert a létra ama része, amely a létrát távol tartja az épülettől, hiányzik róla, úgy hogy csak lábhegygyel tud a tűzoltó a hágesókra lépni. A közeli városi műhelyben megmutatták az átalakítás alatt álló feckendőt is. A város 400 hydránszal van felszerelve.

Nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy úgy a fő- mint az alparancsnok, valamint az állatorvos a lehető legszívélyesebben szolgáltak a fenti adatokkal s végül a testület nagy fényképével is megajándékoztak. A nap hátralevő részét a város megtekintésével töltöttem el és meleg bucsut véve hagytam el Szófiát, amelynek rendezett volta és fekvése meglepett.

Szombathely, 1904. december 28.

Uprimny Mihály.

A város külterületén volt 18 tető, 5 istálló, 16 kazal, 2 nád, két szin és 3 esetben szemes gabona tűz. Tavalay a külterületen 40 tüzeset fordult elő. (119 + 46 = 165.)

A tüzeseteknél elpusztult 4 ló, 1 tehén, 1 szamár, 3 sertés, 28 tyúk, 2 liba, 60 galamb és 22 méh család.

Az őrség kivonult és működésre leszerelt 51-szer és pedig működött kutból 7, lajtból 38, kutból és lajtból 2, árokból 2, tüzesapból 2 esetben. A tűz által okozott kár értéke a szérűskerti területen kívül 253.819 kor., ebből biztosítás útján megtérült 197.837 kor., meg nem térült összesen 155.982 kor. Julius hó 7-én és augusztus hó 3-án a szérűskerti tüzek által okozott kár 86.390 kor., ebből biztosítás útján megtérült 66.476 kor., meg nem térült összesen 19.913 kor.

Az év folyamán a sokféle elágazó szolgálat mellett gyakorlati kiképzés volt szivattyu 20, mászó 17, mentő 5, tolólera 2, rend 37, támadás 15, riasztás 10, diszgyakorlat 1 és jártatás 10 esetben, elméleti a szivattyu alkatrészeiről 10, működéséről és működési zavarairól 7, sipjelekről 15, felszerelésről általában 6, tűz és oltása (7) robbanó anyagokról 5, térkép ismerete 4, színházi őrszolgálatról 4, mentő szerekről 5, az első segély nyújtásról 20 esetben.

Takarmány raktározás bejelentetett 476 esetben, engedély adatott 476 esetben.

Fertőtlenítés végeztetett 206 egész nap.

„ „ 100 félnap 362 lakásban.

Kórházba és temető hullaházába szállítottatott 48 férfi és 23 női hulla. Különféle betegek a kórházba szállítottak 63 férfi és 15 nő. A ragálykórházba szállítottatott 41 férfi és 10 nő. Az elmebajos kórházba szállítottatott 7 férfi és 3 nő.

Mentő állomás. Dr. Faragó Ödön t.-főorvos buzgólkodása folytán f. évi szeptember hó 3-án a mentőállomás megnyitott, ahol felváltva naponként 2—2 tűzoltó tesz szolgálatot, a budapesti mentőállomáson két tűzoltó kiképezést nyert, úgy 18 tűzoltót dr. Faragó Ödön t.-főorvos az első segélynyújtásban a legnagyobb odaadással beoktatott. A mentő állomás felállításáig 49 esetben, az állomás felállítása óta az év végéig 112 esetben nyújtott segély.

Különféle kirendeltségek. Kéményégetést megelőző vizsgálatot teljesített 2—2 ember 173 egész és 69 fél napon, a megvizsgált kémények kiegészítésénél felügyelni kirendeltetett 1—5 emberig 137 egész és 50 fél napon.

A tűzoltóparancsnok által 7-szer tartatott kéményvizsgálat.

A szabálytalan épületek bontására kivezényeltetett 3 napon 2—2 ember. A szénszállításnál felügyelni kivezényeltetett 10 napon 1—1 ember. A somogyi könyvtárba különlékre kivezényeltetett 21 napon 6—4—3 és 2 ember.

Talajvizek kiszivattyuzására az egész készenlét 3-szor lett kirendelve.

Az új vízműhöz az őrség ki lett rendelve a kazánok megtöltésére egyszer, a ciszternákból a víz eltávolítására 1-szer.

Az új vízmű megnyitását megelőző estén az őrség kivezényeltetett a tüzesapok kipróbálására.

A gépezetes tolólera kirendeltetett 6 emberrel 5 esetben.

A nyár folyamán 24 nap a tűzország *utcák locsolására* lett kivezényelve szivattyukkal.

A helybeli esendőr legénység augusztus hó 1-től december hó végéig a laktanyában tűzoltási ismeretekre és gyakorlatokra lett oktatta.

Egy gyanus körülmények között elhalt nő hullájának exhumálásához 2 ember rendeltetett ki.

A minimax oltókészülék kipróbálásához a készenlét kirendeltetett.

Az önkéntes tűzoltók által rendezett nép-ünnepélyen testületileg vettünk részt egy esetben.

Váratlan *kőolajlámpa vizsga* lett tartva 4 esetben, rendes vizsga havonta, az év végén a *kőolaj* lámpák újra összeolvasztattak.

A polgármesteri rendeletre kiadott pince szivattyuk le és felszereléséhez minden esetben 1—1 ember rendeltetett ki.

Néhai Kovács József t.-parancsnok sirkövének felavatásán testületileg résztvettünk.

F. évi augusztus hó 27-én érte el 25 éves fennállását a testület, ezen fennállást december hó 4-én ünnepeltük meg, a mely alkalommal 24 tűzoltó szolgálati érdemmel lett kitüntetve.

Szeged, 1904. évi december hó 31-én.

Harcz Lajos,

Szeged szab. kir. város
tűzoltóparancsnoka.

— **Fecskendő próba.** A szegedi tűzoltóság új fecskendőt és a benzinmotoros fecskendőt, melyekkel a városi tűzoltó szerelvények szükségessé vált kiegészítése céloztatott, január hó folyamán próbálta ki az e célra kiküldött bizottság, a melynek tagjai voltak: *Rainer József* főkapitány, *Harcz Lajos* tűzoltóparancsnok, *Bokor Adolf* és *Pálfi Antal* bizottsági tagok s *Priváry Ferencz* városi mérnök. A próban, melyet a csapatkórház telkén tartottak meg, jelen volt *Kádár Henrik*, Hódmezővásárhely tűzoltóparancsnoka, valamint maga a budapesti gyáros is, *Köhler István*.

A benzinmotoros fecskendő, mely percenkint 690 liter vizet szállít, a Tábor-utcai tűzcsapról vezetett 22 milliméteres vizsugárral keresztülött a csapatkórház kéménye felett, ami 30 méteres magasságnak felel meg. A mozdony-fecskendők is kitűnően működtek. A motoros fecskendő ára 9945 korona, mely összeget a szerződéses megállapodás értelmében a négy mozdony-fecskendő árával (9420 k.) egyetemben évi részletekben fog törleszteni Szeged városa.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

Vasvármegye.

A vasvármegyei tűzoltó szövetségnek *Bezerédj* István, alispán, elnöklete alatt legutóbb tartott közgyűlése tisztújító volt, melyen a megválasztottak 3 évi megbizatással vették át mandátumaikat.

Elnökké újra egyhangulag az alispánt választották.

Dr. *Bezerédj* István köszönettel elfogadta megválasztását s ígéretet tett az iránt, hogy ereje s elfoglaltságához képest a legjobb módon fogja a szövetség ügyeit szolgálni. Megvan győződve arról, hogy azon szoros kapcsolat, mely a vármegye és tűzoltó-szövetség között fennáll, életképesé s eredményessé teszi a szövetség működését. Végül fölemlítve, hogy az új szabályrendelet értelmében a *tűzrendészeti felügyelők választása az elnökség javaslata alapján történik*, a szavazást úgy a tisztviselői, mint a választmányi és tűzr. felügyelői állásokra elrendelte, a szavazólapok összeszedésére dr. *Maróthy* László elnöklete alatt *Barabás* István és *Horeczky* Gyula titkárokat küldvén ki.

A szavazás megejtése után folytatólag megnyitott gyűlésen kihirdetett eredmény szerint alelnökké *Ajkay* Zoltán lett, aki így *Ernusz* József, volt alelnök, most főispán, helyére került.

Ajkay Zoltán is elfogadta alelnökké történt megválasztását, mert, mint megjegyze, habár eddig szűkebb körben működött is, kötelességének ismeri a közbizalomnak megfelelni. Azután jelezte, hogy munkálkodásának iránya az leendő, amit az elnök részére kijelöl. Programja a tűzrendészet ügyének törvényhozásilag leendő rendezése s addig is, míg ez bekövetkezik, társadalmi uton, de hatóságilag is igyekezni fog az elnök és szövetséggel egyetértőleg a tűzrendészet előbbrevitelén közreműködni s e célból elnök hozzájárulásával személyesen óhajt az egyes járások tűzrendészeti viszonyairól s a tűzrendészeti felügyelők működéséről meggyőződést szerezni.

A további megválasztott tisztviselők a következők:

Első titkár *Barabás* István. *II. titkár* *Horecky* Gyula. *Pénztáros* *Zrinyi* József. *Számvizsgáló bizottsági tagok*: *Horecky* Gyula, *Kirchnopf* Mihály és *Róth* Kálmán. *Választmányi tagok*: Dr. *Ajkay* Béla, gróf *Batthyány* Lajos, gróf *Erdődy* Sándor, *Eredits* Ferenc, *Kósa* Gusztáv, dr. *Maróthy* László, báró *Miske* Kálmán, *Simon* István, *Szajbely* Gyula, gróf *Széchenyi* Rezső, *Szigethy* Sándor és *Végh* Endre.

Tűzrendészeti felügyelők. A *szombathelyi* járásban: *Zrinyi* József, *Hertelendy* Miklós, *Hodossy* János. *Kőszegi* járásban: *Kirchnopf* Mihály, *Stelcer* Adolf, *Leyrer* János. *Felsőöri* járásban: *Kocor* Frigyes, *Hetfleisch* Ferenc, *Fridrich* Adolf. *Németújvári* járásban: *Kurz* Sándor, *Haám* Gyula, *Kaiser* Károly. *Szentgotthárdi* járásban: *Kereszturi* Kálmán, *Meixner* Mátyás, *Osaplovits* Ferenc, *Sohár* István. *Körmendi* járásban: *Pavetits* Manó, *Dávid* Mihály, *Asbóth* József. *Vasvári* járásban: *Barabás* István, *Benda* László, *Hegedüs* István. *Sárvári* járásban:

Szűcs Mihály, *Gayer* Samu, *Horecky* Gyula. *Czellődömölki* járásban: *Pálovits* József, *Róth* Kálmán, *Horváth* Dezső.

A tűzrendészeti felügyelők az új szabályrendelet értelmében a vármegye alispánja által lévén megerősítendők, e célból a megválasztottak névsora elnöklő-alispán urhoz hivatalból is felterjesztendők.

Végül álljon itt a szépen virágzó s még nagyobb föllendülésnek elébe néző szövetség mérlege.

A vasvármegyei szövetség tiszta vagyona az elmúlt évben 5269 korona volt, melyből takarékpénztárban van elhelyezve 4037 Kor., butorokban áll befektetve 112 K s mint pénztári maradvány 1120 korona szerepel.

Folyó évi költségvetése ugyane szövetségnek, a választmány javaslatára, a következőképp állapított meg.

Bevételek:	korona
1. Betétek kamatjövedelme	200.—
2. A vármegye segélye (1905. évre)	2500.—
3. Tagdíjakból	300.—
Összesen:	3000.—

Kiadások:	
1. A lap nyomtatása (300) és szerkesztése (300)	600.—
2. Tiszteletdíjak illetve kezelési költségek (titkár 400, pénztáros 240, irattáros 60, számv. bizotts. 100)	800.—
3. Nyomtatványok s postaköltségek	100.—
4. Orsz. t. o. szövets. ülésein állandó képviseltetés	90.—
5. Orsz. t. o. szövetség nagygyűlésén leendő képviseltetés	300.—
6. Tűzoltó tanfolyamokra	400.—
7. Iroda- s utiátalány titkárnak	120.—
8. Orsz. t. o. szövetségi tagdíjakra	300.—
9. Előre nem látható vegy. kiadásokra	150.—
Összesen:	2860.—

Várható felesleg 140 korona.

A tűzoltó-tisztek országos egyesülete.

A tűzoltótisztek országos egyesülete igazgató választmányának *Óvári* Ferenc dr. elnöklete alatt november 20-án tartott ülésén *Szabó* Gyula (*Kismarton*) ismertette az egyesületi jelvény és érem tekintetében az elnökség megbízásából kidolgozott szabályzatot s bemutatta a vonatkozó rajzokat is. *Seserbovszki* Szaniszló alelnök helyesli ugyan, hogy az együvé tartozás jeléül a tagok könnyen felismerhető egyesületi jelvényt viseljenek, az ellen azonban, hogy az egyesület érmeket is osztogasson, határozottan tiltakozik, mert az ilyen láthatólag viselhető érmek és kitüntetések osztogatására csak a hatóságnak van joga. Minthogy pedig a tűzoltótisztek országos egyesülete nem hatósági jeleggel rendelkező tényező, hanem csak magántestület: ilyen érmek és kitüntetések osztogatására nem lehet illetékes. *Seserbovszki* főparancsnok szerint

egyébként az ilyesmikkel való foglalkozás az egyesület komoly munkálkodásával össze sem fér. Az igazgató választmány a budapesti főparancsnok e felszólalása következtében az éremre vonatkozó szabályzatot egyelőre levette a napirendről, az egyesületi jelvény viselésére vonatkozó szabályok tárgyalását pedig a legközelebbi igazgatósági ülés napirendjére tűzte ki.

1904 december 17-én is tartott ülést az igazgató választmány, melyen *Lukács Gyula*, titkár azon jelentését, hogy a Hungária-gőzfürdő 1 k. 20 filléres belépő jegyeit az egyesületi tagoknak 80 fillérért bocsátja rendelkezésükre és hogy a Magyar Fémlemez gyáripár részvénytársaság, az általa gyártott tűzbiztos petroleum- és benzintartályoknak az árjegyzékben feltüntetett árból 50% árengedményt ad, köszönettel tudomásul vették.

Balogh Dezső dr. pénztáros jelentése szerint eddig tagsági díj címén 1892 kor. 60 fill. folyt be, leszámítva ebből az 1688 kor., 14 fill. kiadást, a pénztári maradvány 202 kor. 96 fill.

* **A celluloid önmagától gyulása.** Herfordban, egy veszfáiai városnak egyik templomában karácsonykor a következő eset történt: A prédikáció alatt a hallgatóság sorából vastag füstfelhő gomolygott fölfelé, ami a közönséget annyira megfélemlítette, hogy a prédikációt abba kellett hagyni. A füst egy hölgynek a hajába tüzött celluloid fésűtől származott, ki két méternyire állt egy nem tulfűtött kályhától. A fésű minden legkisebb láng nélkül, de nagy füstöt fejlesztve fölcszlott, semmivé lett. Ez az eset megisméltődött szeptemberben, ugyancsak Herfordban, egy ottani fodrásznak napról süttött kirakatában. Kétségtelen tehát, hogy a celluloid tárgyak erősebb meleg behatása következtében is elégnék, tűz közelében pedig rögtön lobbot vetnek. És mennyi ilyen könnyen gyuló celluloid áru volt a párisi áruházban felhalmozva!

Itt említjük meg, hogy Párisban, a Sebastopol-bulváron a celluloid fésűgyárban is robbanásszerűen tört ki a tűz, mely után csakhamar óriási lángok törtek ki a felső emeletek ablakából. A gyár munkásai, munkásnői és alkalmazottai égő ruhákban menekültek az erkélyre és velőkgig ható kiáltozásba törtek ki. Néhányan a lángoktól megrémülve, a harmadik emeletről leugráltak a mélységbe, s szörnyet haltak. Három teljesen elégett szobában holttesteket találtak. A tűznél összesen tizenkét ember vesztette életét. Azonkívül két nőt halálra szállítottak a kórházba.

Hanem persze Párisban az ilyen katasztrófák nem lévén ritkák, — távolról sem okozott a celluloid gyár veszedelme olyan emotiot, mint nálunk a párisi áruház égése. S ha tettek is a lapok némi célzást a gyárban foganatosított óvintézkedések hiányosságára, a tűzoltóságot tenni felelőssé a tizenkét ember haláláért senkinek sem jutott eszébe.

Hogy kellett seperni a kéményeket a 18-ik század végén.

A II. József császár által 1788-ban kibocsátott első tűzrendészeti kormányrendelet alapján *Pozsonyvármegye* által kidolgozott kéményseprési rendszabály annyira megfontolt, bölcs intézkedéseket tartalmazott, hogy a *Ronchetti* Oszkár, nyitrai parancsnok, szerkesztésében megjelenő „Magyarországi Kéményseprő Szaklap” nyomán, egypár szakaszt érdemesnek tartunk az ismeretetésre.

Ime a rendszabály 5-ik §-a:

Amennyiben a lakosok anyagi viszonyai azt megengedik és a hol a házak szükségből nem egészen fából építtetnek föl, *véglegesen tiltva van fakéményt* használni házakban. Olyan helyeken azonban, a hol egyáltalában nem lehet égetett téglához jutni, kivételesen megengedtetik, hogy a kémények vesszöböl fonassanak, de csak abban az esetben, ha azok *kívül-belül agyagsárral jól ki- és betapasztatnak*. Általában véve azonban a kémények mindenütt *féltégla vastagságban* építtessenek föl. *Éltére állított téglákból* kéményt rakni *nem szabad* és azoknak nem szabad alacsonyoknak se lenni, hanem elegendő magasságban kell lenniök a tető felett és ne legyenek se görbék se szűkek.

A 32-ik § így szól: A kémények kiséprése csak rendes és jogosított kéményseprők által történhetik meg a felsőbb hatóság rendelkezése vagy a tüzelés kisebb-nagyobb mértéke szerint olyanformán, hogy a kémények havonként, tizenégy naponként, mesterembereknél pedig, a kik nagy tüzelést igényelnek, nyolc naponként söpörtessenek ki általuk.

A 33-ik § így szól: A kéményseprők kötelesek mindazon lakókat, háztulajdonosokat, a kik nem hagyják kellő időben kéményeiket, kályháikat kisépröni, vagy a kiknek a kéményei és kályhái rossz állapotban vannak, avagy akiknél egyéb tűzveszélyes dolog volna észlelhető, a felsőbb hatóságnak följelenteni, mert ennek elmulasztása után, a fölmerülő kárért kártérítéssel fognak tartozni. Ebben a tekintetben aztán ne egyedül a legényekre bizzák és hagyják magukat, hanem saját *maguk is gyakran és figyelemmel vizsgálják meg* a kéményeket, kályhákat és tüzelő helyeket.

Az egyéb többi paragrafusok szólnak még a háztulajdonosok, lakók közelességéről, többek közt, hogy a kéményseprőt feljelenítsék, ha nem teljesíti rendesen a közelességét és nem tartja be rendesen a seprési határidőt; továbbá a főző- és mosókonyhákról; a kályhákról stb.

* **Toronyégés.** Ritka eset történt január 8-án Hajduböszörményben. A Kossuth-téri ref. templom óratornyának bádoggzata alatt, a harangozólak felett tűz támadt. A táviratilag odahívott debreceni tűzoltóknak sikerült a tüzet lokalizálni és a harangozólakot megmenteni. A tüzet a kéményseprő-inasok okozták, akik a harangozólak bádoggkéményét égették és az ajtót nyitva hagyták. A csendőrség a kéményseprőket letartóztatta.

Levél a szerkesztőhöz.

T. Szerkesztő Úr!

A *Budapesti Kereskedő-Testület* háromezer öles telket kért a fővárostól, hogy menedékházat építhessen az elszegényedett kereskedőknek. A tanács a kérelmet teljesítette, de csak használatul hajlandó átengedni a telket.

Éz a hír nekem egy régi eszmém megpendítésére ad alkalmat.

A székesfőváros tanácsa évek óta foglalkozik a kérdéssel, miként lehetne a budapesti önkéntes tűzoltó-testületet jobban kihasználni, hogy így a főváros nagyobb megterhelhetése nélkül a fővárosi tűzvédelmi erő fokoztatnék.

Nézetem szerint ez a terv csak olyképp lenne megvalósítható, ha az önk. testület külön elhelyezést nyerne, a hol kényelmesebb, nagyobb helyiségeken kívül olvasóterem, társalgó stb. állnának rendelkezésre, mi által tagjait jobban együtt tarthatná, szerei is együtt volnának, a hol muzeumát berendezhetné, külön gyakorlótere lenne s esetleg otthon foglalatoskodó iparos tűzoltók részére kisebb lakások is létesíthetnének.

A szereket itt is a városi tűzoltók tisztogatnák, mert hisz a szorosb értelemben vett őrszobára nappal egy 9 főnyi városi csapat vonulhatna fel, a kiktől éjjel s ünnepnapok délutánjain a rendes önkéntes őrség venné át a szolgálatot. A városnak így egy teljes őrséggel többje volna a központban, az önkéntesek által most elfoglalt helyiségei pedig felszabadulnának.

Először tehát ennek a testületnek van szüksége saját ubicatióra, de égető szükség lenne egy tűzoltó otthonnak a létesítése is, a hol az Országos Szövetség és a Magyar tűzoltó tisztek egyesülete is elhelyezést nyerne és ezzel egy csapásra el volna döntve a szövetségi iroda és a tiszti egyesületi helyiség kérdése.

Az így contemplált telep földszinti helyiségeit az önk. testület foglalná el, az emeleten berendeztetnének egy közös nagy ülésterem és az irodahelyiségek, egy tiszti és egy legénységi társalgó-, olvasó- és játéktér, muzeum s a tanfolyamok számára kellő nagyságú tanterem, a tiszti egyesület pedig ugyanazon helyiségek mellett megfelelő számú interim szobát adhatna itt megszállni kívánó tagjai számára. A kedvezményes elszállásolásban részesülendő szaktanfolyam-hallgatók elhelyezésének mikéntje sem okozna többé anyagi gondot.

A telep egyúttal gyakorlóterül szolgálna, mászóházzal. Itt tartatnának a különféle kísérletezések és szakbemutatók.

Mindezt pedig akár részvényekre is meglehetne építtetni, az utcái frontra bérházzal, magától értetődően, hogy a földszinti helyiségek fő-részvényese a budapesti önkéntes testület lenne, míg az emeleti helyiségek létesítéséhez szükséges tőkét elsősorban az országos szövetség adná, mely mint főbérő költségvetésileg biztosított házbérével a tőketörlesztést is garantálná. Ugyancsak lakbérőlk lennének a magy. tűzoltótisz-

tek egyesülete és a budapesti tűzoltó-testületek szövetsége is, melyek a helyiségeket szintén használnák.

A szükséges befektetési tőkéhez segíthetne egy országos gyűjtés, míg az évi fentartás költségeit azt hiszem egy pár táncmulatság s nagyobb majális jövedelme mindég fedezné.

Az építkezés háttere e szerint többféle módon biztosítható. Egyedül a telek megszerzése képez e szerint akadályt.

A mit azonban a kereskedők testületének megtehet a főváros, azt csak annyival szívesebben megteheti nekünk. Mert ha csak használatra bocsátja is rendelkezésre a telket és nem örökáron, — ezzel nem pusztán jótékonytárgyat gyakorol, a mennyiben cserében érte egy teljes tűzorséggal és éjjel-nappal legalább 15—20 önkéntes tűzoltóval többje lesz.

A hazai tűzoltóknak pedig lesz az ország szívében — otthonuk.

Kállay Imre,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület
szakaszpárancsnok-titkára.

* **A parafa-téglák szerepéről** a modern építkezésben igen érdekesen ír Nussbaum. Elmondja, hogy a városok mai építés-módja szinte kizárja azt, hogy lakásaink a hőmérsék és csendesség szempontjából kellemesek lehessenek. A falak vékonyak, vastagságuk alig a negyede a réginek. A vakolatot is vékonyra szabják, az emeletek közötti mennyezet könnyüségé sem a zajt, sem a meleget és hideget nem tartja vissza. A falak fával való burkolása ma már vétek. A meleget és hideget visszatartó szalma és nádfedélnek el kellett tenni a tűzveszélyesség miatt. És a hosszú évszázadok ezen gyakorlatból merített építkezés-módja helyett ma kívülről szép, talán tűzbiztosabb, lakásaink vannak, de hiányzik belőlük az, ami a régiak lakását valódi otthonná tette: a kellemesség. És nem is lehet kilátásunk arra, hogy a régi építő anyagokkal azt valaha elérhessük. A városok fejlődése, a házhelyek és építés drágasága egyenesen útját állja ennek. Így hát a kényelem megszerzésére új forrásokat kellett a tudománynak megnyitni. Próbálkoztak eleget a lakások csendességének és hőmérséki állandóságának megóvására a falakban és mennyezetekben hagyott légüregekkel, likaesos töltelékkel (forgács), papirosból készített téglákkal és lemezekkel. De mindezeket leszorította a gyakorlatból a gyakorlat. Egyedül a parafa-téglák állták meg helyüket. Ezek nemcsak rendkívül jól visszatartják a meleget és hideget, nem csupán tompítják a hangot, hanem az építést is megkönnyítik jó időmíthetőségük és kiváló *tűzbiztonságuk* miatt. Nagy kár, hogy ezt a jó építő-anyagot nálunk csak kevesen használják.

— 1212 hirlap és folyóirat jelent meg 1904-ben magyar nyelven. Száz évvel ezelőtt még csak 2 rendes magyar ujságunk volt: az egyik 1780-ban Pozsonyban megindult „Magyar Hirmondó“, a másik a Pesten 1788-ban kiadott „Magyar Merkuriusz“, míg a harmadik lap csak 1806-ban jelent meg „Hazai Tudósítások“ címén. Ma pusztán tűzoltó szaklapunk is négy van magyar nyelvű.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Kongresszusi eredmény. *Hivatalos rész.* Meghívó. A szaktanfolyamok szabályzatának módosított tervezete. Kidolgozták az elnökség megbízásából: *Breuer Szilárd, Markusovszky Béla és Barabás István.* — Az országos szövetség zárószámadása az 1904. évről. — A segélyző-pénztár zárószámadása az 1904. évről. — Veszprémvármegye alispánjának körrendelete a téli iskolázás és a gyakorlatok tárgyában. — Az automobil a tűzoltóság használatában. (Ábrával). Irta: *Ratinckó Jenő.* — Községi köteles tűzoltók szolgálati szabályzata. — Szófia tűzoltósága. (Ábrával). Irta: *Uprimny Mihály.* — Statisztikai kimutatások: Szabadka, Szeged. — Benzinmotoros fecskendő próbája. *Szövetségeink köréből.* Vasvármegye. — Tűzoltótisztek országos egyesülete köréből. — A Celluloid önmagától gyűlése. — Hogy kellett seperni a kéményeket a 18-ik század végén. — Toronyégés. — Levél a szerkesztőhöz. Irta: *Kállay Imre.* — A parafa-téglaírókról. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Ferdinánd,** a bolgárok fejedelme, múlt hó végén meglátogatta József főherceget. A fenséges úr már tolókokcsijában (és nem ágyban) fogadta magas vendégét, akinek önmaga beszélte el súlyos bajának egyes fázisait és a mindnyájunk őszinte örömeire beállott javulás tüneteit.

— **Óvári Ferenczet,** országos szövetségünk alelnökét, a nagyvázsonyi kerületben (Veszprémvármegye) január 27-én, egyhangulag ismét országgyűlési képviselővé választották meg. Elnökünk, gróf *Széchenyi Viktor,* aki a bodajki kerületnek volt a képviselője, ezuttal nem vállalt jelöltséget sem, de helyére gróf *Batthyány Lajost,* a mi grófunk egyenes ajánlatára léptette fel s választotta meg a bodajki kerület.

— **Ajkay Zoltán,** sárvári tűzoltóparancsnok, a vasvármegyei szövetség új alelnöke, aki e minőségében a főispánná kinevezett *Ernusz Józsefnek* utódja, Budapesten időzését arra használta, hogy tűzrendészeti és tűzoltói ismereteit bővítendő, a gyártelepek tűzbiztonsági berendezését, a tömlőmosás és szárítás kipróbált módjait, a tűzoltók szolgálatának menetét stb. beható tanulmányozás tárgyává tette. Komoly érdeklődése az ügyek iránt amellet tanuskodik, hogy benne a vasvármegyeiek az arra való férfit állították a neki való helyre.

— **A bajor országos szövetség.** a tűzörség kivonulta előtt utnak indítandó kerékpáros tűzoltó beosztását, mint kipróbált helyes intézményt, tagtestületeinek figyelmébe ajánlotta.

— **Automobil balesetek.** *Münchenben* az egyik segédtisztet az automobil-gőzfecskendővel tartott próbakivonulás alkalmával halálos baleset érte. 14°-es emelkedéssel bíró hegyre próbálta felfelé vezetni az automobilt sikos uton. Egyszerre egy helyben forogni kezdtek a kerekek s a szer nem haladt előre. A vele kivonulva levőket: a segédtiszt levelezényelte az automobilról, hogy homokot szórasson a kerekek elé. Mielőtt azonban parancsát végrehajthatták volna, a gép hátrafelé kezdett mozogni, majd felágaskodott s az összes teher a hátsó tengelyre kerülén, formálisan hanyat dőlt, a rajta ülőt maga alá nyomta s az ut melletti meredélyen így gördült alá. A zuhanás után betört mellkassal, eltört gerincoszloppal, kiszakadt félkarral szedték fel

a szerencsétlen embert. Az automobil is egészen tönkre ment; egy darabban csak a kázanja maradt.

— **Szászországban** addig prédikáltak a tömlőkapesok előnyeiről, a tömlőcsavarokkal szemben, hogy amelyik tűzoltóság csak tehette, az mind áttért a kapesokra. A kiszuperált csavarok helyett azonban mindegyik tűzoltóság a maga esze szerint választott egyet azokból a patent tömlőkapesokból, amelyeknek nagy Németországban ma már se szeri, se száma. Bármenynyire esküdzik is azonban valamennyi tűzoltóság a maga választotta kapocs egyedül üdvözítő voltára, az eredmény mégis az, hogy sokszor a szomszédos falvak sem tudnak egymásnak a segítségökre lenni, mert mindegyik az összes előnyöket magában egyesítő legjobb kapocscsal rendelkezik ugyan, de mindegyik más milyennel. Ilyen előnyöknél minden hátránya mellett is többet ér a mi országos egyesítés csavarzatunk, amely különben hazánk kivül ma még Angliában, Svéd és Norvégországban és egész Amerikában is dominál.

— **Afrikai tűzoltóság.** Kamerunba, a németek afrikai birtokára, az első 7 tűzifecskendőt a kormány költségén a napokban indította utnak egyik Berlinben is mintaraktárral bíró cég, a cüstrini Ewald.

— **A bécsi hivatásos tűzoltóság** tisztikarát, mely egy parancsnokból, egy főfelügyelőből és 5 felügyelőből áll, legközelebb szaporítani fogják. Egy helyett t. i. két főfelügyelői állást creálnak (alezredesi rang) és a felügyelői állásoknak (örnagyi rang) eggyel leendő apasztása mellett, két új segédtiszt (Brandmeister) állást rendszeresítenek kapitányi fizetéssel s évi 400 korona pótlékkal. A tiszt létszám ez átszervezés után az eddigi 7 helyett 9 főnyi lesz.

* **Befagyott vízvezeteki csövek** kiengesztelésére, melyről múlt évi májusi számunkban emlékeztünk meg, mint most az „Electr. World”-ban olvassuk, már 6 év óta használják Sault St. Marte városban az *elektromosságot.* A hozzá használt eszköz: egy 60 kilowattos transzformátor, amely pár méter hosszú vezető dróttal egy kis szánra van feltéve; utóbbi ló huzza a rendeltetés helyére. A befagyott csövet csak annyira kell szabadabbá tenni, hogy egy helyen a transzformátor drótját hozzá lehessen érinteni. Ugyanekkor a másik drótot a városi, magasfeszültségű áramvezetékre csavarják, s a felolvadás azonnal megkezdődik. A lefolyás ideje alig pár perc. Igen szép volt az az eredmény, a mikor egy 100 mm. átmérőjű és 61 méter hosszúságban befagyott csövön kipróbálták az eljárást. A teljes felolvadás 1/2 óra alatt ment végbe.

— **Hogyan gyakorlatoznak a japán tisztek?** A most folyó háboru egyes ütközeteiben igen sok japán tiszt esett el. De feltűnt, hogy a vezető tisztek eleste után a rangban utánuk következő altisztek meglepő lélekjelenléttel és ügyességgel vették át mindig a parancsnokságot. Ennek magyarázata az, hogy a japán hadgyakorlatok alatt a vezető tisztek igen gyakran váratlanul táviratot kapnak, amelyben csak ez áll: „Ön meghalt.” Ezzel a parancsnok félreáll és a közvetlenül utána következő veszi át a vezényletet. Tábornokok helyébe

ezredesek lépnek, ezredesek helyébe őrnagyok, kapitány helyébe hadnagy stb. Ha az ilyen váratlanul előléptetett tiszt lélekjelenlétéről és ügyességéről tesz tanúságot, úgy előterjesztik, hogy a legközelebbi kinevezéseknél valóságos előléptetésben legyen része.

— **A Nernst-féle lámpa** mely másodrendű vezetőlámpából készült pálczát alkalmazó izzó test gyanánt, kevésbé tűzveszélyes, mint a szén-huzalos izzólámpa, a kirakatok számára tehát inkább való. Berlinben összehasonlítás kedvéért egyenlő áramkörbe bekapcsolt 2 ilyen lámpát körülesavartak háromszögletű kendőkkel, mely fölé pokrocz darabokat borítottak. A lámpák sugárzó melegétől a szénfonal-as izzólámpa 15 perc múlva, míg a Nernst-féle csak 28 perc múlva gyújtotta meg a rátekt kendőket.

— **Fölemelik a tűzbiztosítási díjakat.** A múlt évi rendkívül nagy arányú tűzveszedelem a biztosító társaságoknál azt a rég húzódo törekvést érlelte meg, hogy a tűzbiztosítási ágazat feltételeit reformálják. Azt jelentik most, hogy a kötelekben álló társaságok elkerülhetetlennek tartják a díjak felemelését és feltételek szigorítását, mit alighanem keresztül is visznek. Csak hádd emeljék. Annál könnyebb lesz a városi és állami tűzkárbiztosító-intézeteket létesíteni.

— **Alkalmi vétel.** Egy 20 méteres nürnbergi toliólétra eladó Veszprémben. Bővebb értesítés ad Szeglethy György polgármester, mint a veszprémi tűzoltó-testület elnöke.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kéziratokat legkésőbb a hónap utolsó hetében kérjük címünkre megküldeni.

Z. Valamely légszesz-motor felállításának feltételei közt okvetlen kell, hogy szerepeljen annak kikötése, hogy ugy maga a motor, mint annak püfögő légkazánja teljesen önálló, minden oldalról legalább 0.15 m. széles s az épület alpmélységének megfelelően mély szigetelő aknával legyen körülvéve. A kellő átmérővel bíró püfögő cső kizárólag e célra szolgáló közönséges kéménybe is torkolhat, ha pedig nem vezetetik be valamely kéménybe, ugy a szomszédos épületek legmagasabb tetőgerincénél egy méterrel magasabb kell, hogy legyen az. A szomszédal határos falra vagy oiy tartóra, mely e falon nyugszik, csapágyat vagy gépet felszerelni tilos.

P. G. A Nernst-lámpa körülbelül ugyanannyi áramfogyasztás mellett, mint a mennyi a 16 gyertyás régi izzólámpa táplálására szükséges, 50—65 gyertyafényt ad. Hibája azelőtt az volt, hogy a fényt adó izzó fonal 250—300 órai égés után kitégett és bár a lámpa többi alkotórésze évekig is használható marad, az izzótest pótlása aránylag többbe került, mint egy egészen új, régi fajta izzólámpa. A német állami technikai vizsgáló állomás jelentése szerint a Berlinben gyártott Nernst-lámpáknál ezen is segítenek már, mert ezek átlagban 750 égési órát bírnak ki. A másik konkurrens a régi izzólámpáknak az Auer-féle osmium-lámpa. Ez szép fehér fénye mellett alig a 40%-át kívánja a régi fajta izzólámpáknak. Égési ideje 1000 óra. A harmadik a *Hewitt-féle higanygőzös* lámpa. Ez még kevesebb áramot fogyaszt, égése közben jóformán semmi meleget sem termel, de a fény színe miatt ma még nem használható minden célra. A higany-lámpa színéből ugyanis hiányzanak a vörös sugarak s így az általuk megvilágított vörös színű tárgyak szürkéknek látszanak.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geitner és Rausch** tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

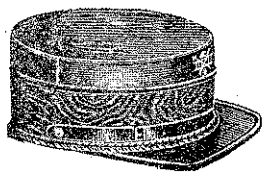
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság (ezelőtt **WALSER FERENC**)
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfecskendőket és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
Saját készítményű: tűzi fecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

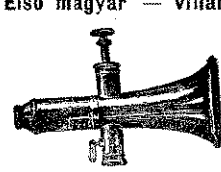
Tiller Mór és Társa
a tűzoltóság szállítója
Budapest, IV., Váci-utca 35. sz.
küld a tűzoltó-testületeknek egyenruháról, felszerelésről ingyen árjegyzéket.
Legjobban ajánlható bevásárlási forrás.

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes**
kannákat, tartályokat, hordókat
gyárt a
Magyar fémlémez-ipar részvénytársaság
Budapesten, VII., Gizella-út 53. sz.
Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenten.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

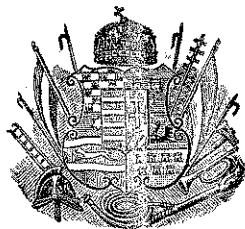
Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár
Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sípok, század-kürtök, valamint **tűzoltó-szenek** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.**
STOWASSER J., údv. hangszergyáros.
— Hadsereg szállító. —
Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5.
Árjegyzék ingyen küldeték szét.

TŰZOLTÓK GYUFÁJA.

Készül **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának jut.

HIRDETÉSEKET

félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi **50 korona**, vagy félévi **25 korona** lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogositott. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája IV., Kossuth Lajos-u. 8.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy tisztelet díjért.
--	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Az elnökség jelentése 1904. évi működéséről.

Tisztelt országos választmány!

Az 1903. évben elért sikeres eredménnyel felbuzdulva, az elnökség 1904. évben is lelkes munkakedvvel végezte a reábizott nem könnyű feladatot. A testületi életből folyó adminisztratív teendő mellett nem csekély munkát adott a hatóságok, testületek és magánosok által kért szakvélemények megadása, de, azt lehet mondani, a munka javát megíz, a Budapesten ez évben lezajlott III. nemzetközi kongresszus rendezése okozta.

Az elnökség által ugyanis már január havában megkezdett előmunkálatok szinte szemlátomást szaporodtak, amint a kongresszus napjaihoz közeledtünk; midőn pedig a kongresszus mozgalma tényleg beköszöntött, mondhatni, csak emberfölötti erővel sikerült elérnünk azon eredményt, a melyre ma — midőn ez irányban az itt járt külföldiek már megnyilatkoztak, — bátran hivatkozunk lehet. Azonban ezen titáni munka mellett sem feledkeztünk meg a hazai tűzoltó-intézmény fejlesztéséről; így midőn a kongresszus mozgalmass napjai után a megérdemelt pihenésre tarthattunk volna számot, e pihenés helyett megtartottuk a XIII. orsz. szaktanfolyamot. S hogy mind ezen fáradozás és munkálkodás még sem járt olyan országos kiható eredménnyel, a milyent joggal várhattunk volna, — annak oka a szövetségen kívül álló körülményekben és tényezőkben keresendő, a melyek akadékoskodó befolyásának elhárítására egy szövetség — legyen az bár országos is, — ereje elégtelen. De azért az elnökség nem csüggedt és elhatározott szándéka a hazai tűzrendészet fejlesztése érdekében elkövetni mind azt, a mit társadalmi uton a hatóságoknál megadott véleményező jogával, egyáltalában megtenni lehet. Lehet, hogy e törekvése egyelőre nem fog célhoz vezetni, de — előbb-utóbb győznünk kell!

Nem mondhatjuk, hogy a kormány és hatóságok általánosságban nem részesítették volna ügyünket illő támogatásban, hisz' a kormány a f. évre is megadta a kért 11.000 K. évi segélyt és teljesítette mind azt, a mit ügyünk érdekében előterjesztettünk volt, de oly, a

paragrafushoz mereven ragaszkodó felfogás, nézét kezdett a miniszterium tűzrendészeti szakosztályában mutatkozni, a mely még e sok jóakarat mellett is a tűzoltóintézmény fennállását veszélyeztetni képes. Nem kevesebbről volt szó, mint arról, hogy az intézmény eddigi fejlődésének létalapját képező 1888. évi kormányrendelet — mert állítólag törvényekkel ellenkező részleteket tartalmaz és mert másként értelmezett most, mint azt annak idején alkotói értelmezték, — egyszerűen halomra döntessék, még mielőtt új, megfelelőbb rendelet vagy törvény megalkottatnék. Eltöröltetett volna a tűzoltói kötelezettség, a megváltási díjak kivetése, — dacára annak, hogy a közigazgatási bíróság egy selmecbányai esetből folyólag azok kivetését jogosnak mondotta — de nem adatott volna meg a mód egyéb tűzoltói intézmény létesítésére. Az intézmény maradhat társadalmi alapon, — ha a társadalomnak épen tetszik, — de a hatóság nem tesz érte semmit. A vármegyék felhivattak vármegyei szövetségek alakítására, hogy a társadalom jobban igénybevételessék, de a szövetséget alkotó tűzoltóságok létesítése megakasztatik, a szövetségek szervezése elé akadályok tétetnek, de sőt még a szövetséghez való csatlakozást is megnehezítették a testületek alapszabályaiba bevételni kívánt oly kikötésekkel, a melyek eddiggel ismeretlenek voltak. Ilyen rideg felfogással szemben az elnökség szükségesnek tartotta, hogy memorandum után a belügyminiszter figyelmét felhívja az intézményt fenyegető veszélyre s sikerült is elérnünk egyelőre azt, hogy a kormányrendelet és a már fennálló szabályrendelet érvényben hagyattak addig, míg a mielőbb megszerkesztendő tűzrendészeti törvény elkészülend. Hogy azonban a tűzoltóság hatósági intézménynek (s ne társadalmi együletnek) tekintessék, hogy a tűzoltóság csatlakozása a szövetségekhez kötelezően kimondassék, — attól még igen távol állunk és tűzrendészeti törvény dolgában pl. legutóbb is a kis Schweiz előzött meg bennünket, a kötelezettségi alap, a megváltási díjak kérdésével egyetemben. Somogy vármegye törvényhatósága felírt ugyan ily törvény sürgős alkotása tárgyában és erre felhívta az összes társtörvényhatóságokat is, de azért intézményünk

ege állandóan s mindjobban borult, úgy, hogy szükségesnek tartottuk, miszerint az intézmény érdekében a biztosító-társulatok befolyását is biztosítsuk magunknak és e célból velük érintkezésbe is léptünk. A belügyminiszteriumban mutatkozó eme tünetnek tulajdonítandó az is, hogy szövetségünknek 1902. évben beterjesztett alapszabályai még máig sem nyertek jóváhagyást és szövetségünk így jogalap hiányában ténykedésében megakasztva van. Önzetlen célunk az intézmény, a tűzrendészet fejlesztése lévén, reméljük azonban, hogy e kérdések rendezése, szövetségünk megrázkódtatása nélkül és az ügy előnyére, mielőbb helyes megoldást nyerendek.

A III. nemzetközi tűzvédelmi kongresszus rendező-bizottsága január 17-én tartván alakuló gyűlését, kiküldötte volt a hat albizottságot, a melyeknek irányzó tanácsai alapján intézkedett azután az elnökség mint központi intéző bizottság, kiadván megfelelő katalógust, plakátot, programmot és a központi statisztikai hivatal segélyével a dr. Glósz Kálmán és Breuer Szilárd előadók által megírt „Magyarország tűzrendészete 1904. évben“ című füzetet négy nyelven. A rendezés egyik főelőja lévén hazánkat és tűzrendészetét a külföldnek lehető legelőnyösebben bemutatni, a rendezőség kiváló sulyt fektetett a külföldi vendégek ellátására annál is inkább, mert a hazai tűzoltók maguk a rendezői szerepet töltötték be. E rendezési munkálatokban kiváló támogatásban részesített és különös hálaára kötelezett bennünket József f.h.g. Ő fensége, midőn a Margitszigetre ingyenes belépést engedélyezett; a kormány, mely az anyagi segélyen felül vasuti kedvezményeket engedélyezett, lehetővé tette az Opera-színházi záporpróba megtartását; a székesfőváros közönsége, anyagi segélyt, üléstermet, iskolákat engedvén át, Budapest főváros vízvezetéki igazgatósága és tűzoltóságai, a budapesti hadtestparancsnokság, a fővárosi rendőrség, a budai kir. várkapitányság, a budapesti önk. mentőegyesület, a hengermalom, kik mind hozzájárultak ahhoz, hogy a kongresszus tagjai itt jól érezzék magukat, a látni valókat megtekinthessék, ismereteiket bővíthessék. A rendezés folyamán természetesen folytonos összeköttetésben állottunk a nemzetközi szövetséggel is, melynek egyik értekezletére Lukács Gyula eladót Luxemburgba kiküldöttük volt. Az Országház, Operaszínház, vízvezeték, mentő-állomás, az aug. 19-iki katonai parádé, a Szt. Istvánnapi körmenet megtekintése, a riadó és támadási gyakorlat programmszerűen folyt le. A bankettek eléggé jól sikerültek; a vendégek fogadtatása pedig Pozsonyban a pozsonyi bajtársak és hatóság örök dicsére válik. Az ülések gróf Széchenyi Viktor elnök és társainak vezetésével mellett mintaszerűen folytak le és a kongresszus megnyitásának fénye meglepte az ilyent nem látott külföldieket. A felolvasók sorában láttuk hazai bajtársaink sorából Szeserbovszki Szaniszló fővárosi főparancsnokot, a ki a modern színházról és Breuer Szilárd titkárt, a ki ugyanezen tárgyról és a gőzmalmok tűzbiztonságáról tartott felolvasást. A felolvasások száma korlátolt és a tárgyak is előre megállapítottak lévén, a hozott határozatok fontosságát és értékét is előre megszabták. A kiállítás a nemzetközi névre ugyan nem tarthatott igényt és ez előre látható volt akkor, a midőn kimondatott, hogy a külföld csak ujdonságokkal vehet részt és midőn tudva volt, hogy majdnem egy időben még 4 helyen voltak a gyárosok kiállításokon elfoglalva; de mint

országos kiállítás megállta a miénk is a helyét és nem hozott szégyent szakiparunkra sem. A kiállítással kapcsolatos próbák és bemutatások pedig sok nézőnek szolgáltak tanulsággal. A kongresszus egész lefolyásáról szóló jelentés megírásával és összeállításával az elnökség Breuer Szilárd titkárt bízta meg. A négy nyelven megjelenő terjedelmes mű minden tagtestületnek és kongresszusi tagnak meg fog küldetni. Az angol szövetség tiszteletbeli tagjává választotta gróf Széchenyi Viktor elnököt és Vermes Béla szabadkai parancsnokot; a francia szövetség gróf Széchenyi Viktort, dr. Óvári Ferenc alelnököt, dr. Szily József és Breuer Szilárd titkárokat, Szabó Gyula előadót; az Oise departementi (Franciaország) szövetség gróf Széchenyi Viktor elnököt és Breuer Szilárd titkárt; a Luxemburgi szövetség gróf Széchenyi Viktort, dr. Óvári Ferenc alelnököt, Szeserbovszki Szaniszlót és Breuer Szilárd titkárt; a British Fire Prevention Committee gróf Széchenyi Viktort, és Breuer Szilárd titkárt; a belga szövetség gróf Széchenyi Viktort és Szeserbovszki Szaniszlót; az olasz műszaki szövetség Széchenyi Viktor grófot, dr. Óvári Ferencet dísztaggá, Szeserbovszki Szaniszlót, Breuer Szilárd titkárt, Vermes Béla (Szabadka) és Stern Richárd (Csepel) parancsnokokat tiszteletbeli tagokká. A nemzetközi szövetség régi elnöksége újból választatván meg, egyik alelnök folytatónak is gróf Széchenyi Viktor maradt. A legközelebbi kongresszus 1906-ban Milanóban fog megtartatni. Ha visszapillantunk e zajos kongresszusi napokra, nyugodt megelégedéssel mondhatjuk, hogy a kitűzött célt elértük, hazánk önálló államiságát, tűzoltói intézményét sikerült a külföldnek a helyes irányban bemutatni és hogy a kongresszus hatását rövidesen a hazai állapotokon is meg fogjuk látni, azt hinni akarjuk.

A tűzrendészet fejlesztése érdekében az elmúlt évben alig jelent meg kormányhatósági intézkedés; kiadatott rendelet a kéményseprés, a cséplő gépeknél tartandó kötoszerek, a közigazgatási tanfolyamok tűzoltói szaktanfolyamai, az orsz. tiszti tanfolyam, a nyári szárazság alatti óvintézkedés és a katonaság tűzoltói kiképezése tárgyában. Valamennyi között ez utóbbi bir legnagyobb fontossággal, mert nemcsak a katonák kiképezése, hanem Udvarhely vármegye kezdeményezésére és az elnökség által is felíratilag pártolt felterjesztésére, a katonaságnak tűzeknél való közreműködése is lett elrendelve és igen sok helyőrségnél már életbe is léptetve. Ezzel kapcsolatban kezdetét vette a csendőrlegénység kiképzése is a csendőrkerületi parancsnokságok székhelyén, a melynek zsinórmértékéül az elnökség tantervjavaslatot is dolgoztatott ki. Mindkét rendbeli kiképzés óriási kihatással lehet hazánk tűzrendészetének fejlesztésére.

A vármegyei szövetségek alakulása az év kezdetén örvendetes módon indult meg, a mennyiben ilyen szövetség alakult Szepes, Zólyom, Győr, Moson, Szabolcs, Szolnok-Doboka, Komárom, Baranya vármegyékben, míg a Zala és Pest-vármegyei szövetségek ügymenetüket újra rendezték s kivált ez utóbbi, tetemes anyagi segély biztosítván neki, járási felügyelői révén dicséretes tevékenységet fejt ki. A megalakuláshoz 4 ízben Szabó Gyula előadó küldetett ki. Az év folyamán ugy ezen ujonnan alakult, mint a tavaly megalakult Turóc vármegyei szövetség is, több életjelt — a Szepes vármegyei szövetség kivételével — nem adott. Ez ideig 37 vármegyében alakult meg a szövetség;

ezek közül azonban ez idő szerint még csak 21 vármegye tűzoltó-szövetsége fejt ki tényleges működést. A régebbi szövetségek közül kivált Vas, Veszprém, Fejér, Heves, Sopron, Somogy fejtett ki élénk tevékenységet, míg a vármegyei hatóságok közül különösen Veszprém, Heves, Vas, Fejér vármegyék alispánjai tüntek ki a tűzrendészet iránti gondoskodásukkal. A Bács-bodrog vármegyei szövetség közgyűlése alkalmából verseny gyakorlatot rendezett. Általában véve pedig igen szép sikert értek el ott, a hol tűzrendészeti felügyelők végzik a községek ellenőrzését és kioktatását. A vármegyei szabályrendeletek igen sok megyében módosítottak, kivált áll ez a kéményseprési szabályrendeletkről; sok vármegye építési szabályrendeletet alkotott s így a megelőző tűzrendészet egyik ágának alapja ott letétezt.

A hatóságoknak és testületeknek adott véleményezések sorában megemlíthető: Sopron város, Vas vármegye, Jolsva, Veszprém vármegye, Kaposvár, Szatmár vármegye, Lándzsafalu, Karánsebes, Szepesváralja, Kubach, Nagy-Enyed tűzrendészeti szabályrendelete, Baranya vármegye kéményseprési szabályrendelete; Veszprém vármegye tűzfelügyelői utasítása; Zala vármegye kötelezett tűzoltói utasítása; Varadia, Nyiregyháza önk. testületek alapszabályai; a Dunaszekesői közsénraktár, a budapesti ládagyár, a Csacvai fatelep telepengedélyezése; az ecsedi lápra vonatkozó tűzrendészeti szabályrendelet; a pécsi Zsolnay-gyár tűzoltói utasítása. Vélemény adatott Nemespécsegy mentőfelszerelése, Dicső-Szent-Márton, a Csanád vármegyei áll. telepes községek, Mesterháza fecskendő-beszerzése, a „tűzoltói Lexicon“ ajánlása, a Tatai G. tetővédő-kocsija, a Frick tömlőkapcsa, a Minimax extingvitor, a Filkorn-féle és a Debreceni-féle oltóanyagok, Skala önműködő tűzjelzője, Gilsa színházi vasfüggönye, Gebler tető-zapora, Krützer mentőállványa, a soborsini testületnek a biztosító társulatok hozzájárulása, Brassónak a kötelezett tűzoltóság, Kaposvárnak a tisztii ruha viselése, Kismartonnak a testület megadóztatása tárgyában. Saját kezdeményezése vagy beérkezett panasz alapján felterjesztést intézett a szövetség a hatóságokhoz; a szövetségi alapszabály jóváhagyása, a Hevesvármegyei szövetség alapszabályai, Torontál vármegye kéményseprési szabályrendelete, az Ung vármegyei állapotok, vízvezetékek létesítése, a H.-Böszörményi önk. testület segélyezése, Tóth L. nagysallói parancsnok panasa, a vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletmintá felülbírálása, az alapszabályminta felülbírálása, a Nagy-kátai fecskendőbeszerzés, a katonaság tűzoltói alkalmazása, a vasuti vonatok tűzbiztonsága, a budapesti önk. testület állami segélye, Pápa város tűzrendészeti szabályrendelete, a jaáki önk. testület panasa, a Minimax r. t. tűzoltó reklámjai, a Balassagyarmati tűzoltóság, József fbg. Ó fensége felhívására a Szepes vármegyei tömlőkapcsok és végül a belügyminiszteriumban nyilvánuló telfogás és kiadott elintézkedések ártalmas volta tárgyában.

Képviselve volt az elnökség (részben maga rendezte), a „Minimax“ extingvitor, „Villám“ oltópor, Filkorn-féle oltóanyag, Debreceni-féle oltóanyag, Electro-üveg, Rimanóczy-féle színháztervezet tűzpróbaín, a Skala-féle önműködő tűzjelző bemutatásán.

Megállapította a tűzrendészeti felügyeletről szóló utasítást és a fecskendők kipróbálásának eljárás utasítását, míg a dr. Glósz Kálmán által kidolgozott mentőszakaszok szervezéséről szóló utmutatás átdol-

gozás végett egy hármás bizottságnak adatott ki. Elhatározta továbbá egységes ügykezelési nyomtatványok készítését. Kidolgoztatott egy vármegyei és községi tűzrendészeti szabályrendeletmintát, a mely kinyomatván, az érdeklődőknek megküldetik. Felkérte a belügyminiszteriumot az alapszabályminta revideálására, hogy az a revideált szolgálati szabályzat-mintával együtt ujjlag kiadható legyen; megbizta a „Tűzrendészet“ című könyv szerzőit a mű átdolgozásával, hogy a második kiadás megjelentethető legyen, mert az első kiadásból rendelkezésre álló példányszám az 1905. évi tanfolyamok ellátására sem elegendő. Az egységes gyakorlat szabályzat végleges szövegezésére dr. Szily József titkárra biztatván, e munkát nagy részben elkészült, a fénykép felvételek eszközöltettek, nyomdai árak bekívántattak, úgy hogy a mű kinyomatása legközelebb kezdetét veendi. Az egyenruházati és szervezési szabályzat módosítása tárgyában két rendbeli indítvány adatván be t. i. a felügyelők rangjelzésének és a hivatásos tűzoltók egyenruházatának megállapítása iránt, e szabályzat is legközelebb revízió alá fog vétetni.

A szakirodalom terén egyedül Lukáts Gyula „Szerek gondozása“ és Oleják Károly „tűzoltói-Lexicon“-ja említhető. A „Szerek gondozása“ című pályamű átdolgozására szerző felhivatván, ezen átdolgozás most van bírálat alatt. A „Tűzoltói A. B. C.“-re hirdetett pályázat ellenben eredménytelen maradt. A „Tűzrendészeti Közlöny“ című szakközlönyre kibővített hivatalos lap Markusovszky Béla előadó szerkesztésében havonként egyszer jelent meg 16—20 oldalas terjedelemben s minden tagtestületnek díjtalanul küldetett meg úgy, mint eddig. A „Tűzrendészeti Felügyelő“, az „Illustrirte Feuerwehr Zeitung“, a Vasvármegyei szövetség „Tűzrendészeti Közlöny“-e, a Pozsony vármegyei szövetség „Értesítője“ az ügy fejlesztése körül elismerésre méltó munkát fejtettek ki.

A tűzrendészet és tűzoltói ismeretek terjesztése általában egyik főgondját képezte az elnökségnek, s midőn e célból egyrészt a XIII. orsz. tűzoltótiszti tanfolyamot maga rendezte, nem mulasztott el semmi alkalmat, hogy másrészt a másut rendezendő tanfolyamokat kellő erkölcsi támogatásban részesítse és azok nevelési értékét magasabb fokra emelje. Az orsz. tisztii tanfolyam a szokásos módon közhírré tétetvén, felvételre 95 folyamodó jelentkezett, tényleg azonban csak 59 vonult be. A tanfolyam parancsnokává dr. Szily József neveztetett ki, míg előadókul Breuer Szilárd, Markusovszky Béla, Lukáts Gyula, dr. Balogh Dezső, Oleják Károly és Kállay Imre kértettek fel. A tanfolyam augusztus 22-től szeptember 10-ig terjedő időben tartatott meg. A vizsgán a belügyminiszterium képviselőjében Adorján Antal min. titkár, a szövetség képviselőjében dr. Óvári Ferenc alelnök vett részt. A vizsga előtt visszalépett 1, tisztii minősítést kapott 37, látogatási bizonyítványt 21 hallgató. Elszállásolást kapott 43. Az orsz. választmány által engedélyezett 5 stipendium kiadatott Xantus Elek (Csiksomlyó), Stojka István (Varádia), Salgó Alfréd (Nagy-Mihály), Bihari Béla (Nagy-Enyed), Hoffmann Ferenc (Kolozsmonostor) folyamadóknak, utóbbi kettő azonban nem vette igénybe, mert a tanfolyamot nem végezhetette. A szereket e tanfolyamhoz is a budapesti önk. testület, valamint a budapesti tűzoltószeggyárosok engedték át, a szükséges

egyenruhát azonban a szövetségnek kellett beszerezni. A csapat szállítására elégséges kocsik nem állván rendelkezésre, a lófogatok beállításának szüksége ez esetben fel nem merült; kívánatosnak tartja azonban az elnökség, hogy az e célra szolgáló szereket maga a szövetség szerezze be, mert a hallgatók kiszállítását tűzhöz másként eszközölni nem lehetvén, a taktikai kiképzés válhatnék hiányossá. Ugyancsak a tanfolyam eredményéből folyólag szüksége merült fel a tanfolyam-szabályzat oly irányu módosításának is, hogy a tisztí minősítést ne lehessen a tanfolyam végén csupán formalitás kedvéért, mert igazi érték nélkül, tartott vizsgán megszerezni, hanem egy szigorubb külön vizsga alapján adassék meg és igazi értéket kölcsönözzön a tisztí diplomának. E módosítási tervzetet van szerencsénk az orsz. választmánynak jóváhagyás végett ezuttal bemutatni.

A közgazgatási tanfolyamok keretében rendezett tűzoltói tanfolyamokat a belügyminiszter az 1904. évre is engedélyezte, sőt köszönetének kifejezése mellett az előadók díját 400 K.-ra felemelte. Előadókul kinevezettek dr. Szily József, Breuer Szilárd, Markusovszky Béla (Budapest), Vida Pál (Pécs), Szabó Gyula (Nagybeaskerek), Lukáts Gyula (Marosvásárhely), Barabás István (Szombathely), Polcz Rezső (Kolozsvár), Publíg Ernő (Debrecen), Mihalik Béla (Kassa). E tanfolyam 254 hallgató kapott látogatási bizonyítványt (a tanfolyam kezdete óta 2076.) A „Tűzrendészet“ című könyv 258 példányban díjtalanul osztott ki közöttük.

A tűzoltásnak a közoktatásügyi miniszter rendeletének megfelelően valamennyi tanítóképzésében való tanítására körlevélben hívtuk fel a tanítóképezdék igazgatóit s ma már a legtöbb tényleg megtartja a tűzoltói tanfolyamot, így a budai (tisztí minősítést is adott), egri (tisztí minősítéssel), szegedi, kolozsvári, mármharoszi, győri, sárospataki, pápai, selmecbányai. A „Tűzrendészet“ című könyv kívánatra ezeknek is megküldetett díjtalanul.

Vármegyei szaktanfolyamok tartattak: Kaposvárt, a hol 8 hallgató nyert tisztí minősítést; vizsgabiztosul kiküldetett Scossa Zoltán, előadó parancsnokul Szabó Gyula; továbbá Egerben, Zólyomvármegyében (előadó Lukáts Gyula); járási tanfolyamok voltak: Somogy-és Vasvármegyében, utóbbi vármegyében 4 helyen és ugyanott tervbe vétetett egy hosszabb tűzfelügyelői tanfolyam is.

A pozsonyvármegyei tanfolyam hallgatók hiányában, a Torontál vármegyei egyéb okokból nem volt megterthető.

Végül tanfolyam tartatott egyes földmivelési iskolákban is, nevezetesen Csákvárt, a hol Vida Pál előadó küldetett ki a miniszterium által vizsgabiztosul.

A gyöngyösi tűzvész tanulmányozására elnök kiküldötte volt dr. Glósz Kálmán előadót, a ki tapasztalatairól terjedelmes és tanulságos jelentésben számolt be.

A mentőszakaszok szervezése tárgyában csak azt jelenthetjük, hogy az elmúlt évben is szerveztettek ilyenek egyes helyeken, nagyobb mozgalom e téren azonban nem volt elérhető.

Az orsz. tisztí egyesület védnökségét József Agost főherceg Ó fensége elválalván, ezen egyesület is megkezdette működését intenzívebb módon.

A segélyzőpénztár elnökségének jelentése ide betérjesszétvén, jelenthetjük, hogy e pénztár lassan bár, de fokozatosan fejlődik,

bár oly általános esatlakozás, a milyent ezen intézmény humanitárius és áldásos hivatása és célja megérdemelne, minden iparkodás dacára sem volt elérhető. A segélyzőpénztár alapszabályai jóváhagyatván, annak elnöksége a szövetség elnökségének keretéből alakult meg.

A Stermann M. gyufagyáros által a tűzoltó-gyufák jövedelméből beküldött összegeket az elnökség a segélyző-pénztárhoz esatolni rendelte.

Az orsz. nemzeti szövetség felhívására újból intéztünk felhívást a tűzoltóságokhoz Szent István király napjának megünneplése tárgyában.

A szolgálati érdemek ügye véglegesen rendeztetvén, a szabályzatot kinyomattuk és szétküldöttük. Kiadatott pedig 148 testületnek, 692 db. V éves, 515 db. X éves, 336 db. XV éves, 211 db. XX éves, 143 db. XXV éves, 80 db. XXX éves, összesen 1977 db. szolgálati érdemre jogosító igazolvány. Ismételve előfordult, hogy egyes testületek érdemermeket kívántak egyes tagjaiknak adni; ezen nevetséges eljárás ellen az elnökség mindenkor erélyesen felszólt, lévén e kitüntetések adományozása a koronás király törvény által biztosított joga.

Az 1904. évi zárszámadás szerint a bevétel 19640 K. 64 f., a kiadás 11446 K. 54 f. s így a pénztári maradvány mint egyenleg 8194 K. 10 f. Összehasonlítva ezen eredményt a költségvetéssel, tetemes megtakarítás észlelhető a felügyelő-bizottsági tagok tételénél; a szakkönyvek kiadásánál, a mennyiben ez utóbbi tétel terhére eső könyvkiadások az 1905. évre maradtak; a beszerzések tételénél; a muzeum tételénél, mivel e címen beszerzés még nem eszközöltetett; míg ellenben a hivatalos lap tételénél tulkiadás merült fel a lap kibővítése és a szerkesztő honorálása miatt, továbbá tulkiadás az orsz. tanfolyam tétele, mivel erről és az egyenruha beszerzéséről a költségvetésben gondoskodva nem lett. Az értékek a magy. leszámítoló- és pénzváltóbank safe depositjében helyeztetek el.

Az elnökség az 1904. évben ülést tartott 11 ízben s pedig január 16, február 20, márcus 19, április 16, május 14, június 18, július 16, augusztus 1, október 15, november 19, december 17 napjain; bizottsági ülés tartott június 12-én és október 22-én; orsz. választmányi ülés május 15-én, a melyen 10 határozat hozatott, míg az elnökségi üléseken hozott határozatok száma 302 volt. A kongressus rendező-bizottságai tartottak 1 alakuló közös és 1—1 érdemleges ülést. Az iktatóra érkezett 2748 ügydarab (előző évben 296 határozat, 1835 ügyirat).

Az elmúlt évben 55 testület a l a p s z a b á l y a nyert belügyminiszteri jóváhagyást. A szövetség kötelékébe belépett 76 testület, 18 közvetlenül, 58 a vármegyei szövetségek útján és pedig Csanádból 3, Fejérből 1, Pestből 10, Szepesből 18, Temesből 6, Torontálból 15, Vasból 4, Zalából 1. Kilépett, illetve töröltetett a Torontál vármegyei szövetség által 28, a Temes vármegyei szövetségből 2, a bácsvármegyeiből 1, megszűnt 6, összesen töröltetett 37 testület. A közvetlen tagtestületek sorából a pestvármegyei szövetségbe 18, a szepesvármegyeibe 4, összesen tehát 22 testület utaltatott át.

A tagtestületek jelenlegi száma 1364, (az 1903. évben 1325.). Ezen számból esik:

1. A budapesti szövetségre 22 (24)
2. A Sopron vármegyei szövetségre 188, községek száma 232
3. A Veszprém " " 181, " " 184
4. A Vas " " 168, " " 616

5. A Heves vmegyel szövetségre	117,	községek száma	117
6. A Pozsony „ „	70,	„ „	298
7. A Fejér „ „	61,	„ „	103
8. A Torontál „ „	55,	„ „	213
9. A Temes „ „	42,	„ „	226
10. A Bácsbodrog „ „	33,	„ „	131
11. A Somogy „ „	32,	„ „	308
12. A Pest „ „	28,	„ „	216
13. A Turóc „ „	24,	„ „	95
14. A Zala „ „	24,	„ „	559
15. A Tolna „ „	22,	„ „	121
16. A Szepes „ „	22,	„ „	115
17. A Bars „ „	16,	„ „	209
18. A Hajdu „ „	16,	„ „	21
19. A Trencsén „ „	14,	„ „	309
20. A Bihar „ „	13,	„ „	495
21. A Csanád „ „	12,	„ „	29
22. A Háromszék „ „	10,	„ „	104

összesen az alszövetségek útján 1170, közvetlenül 194 testület tagja az orsz. szövetségnek (ezzel szemben a m. kir. statisztikai hivatal 2327 testületet és 6244 kötelezett tűzoltóságot mutatott ki.)

Az előző év szokásához hiven, a f. évben is üdvözöltük az újév alkalmából József kir. herceg védnök urunkat, a ki azt kegyesen fogadta és megköszönte.

Kérjük ezen jelentésünk tudomásul vételét. Budapest, 1905. február 18-án.

Gróf Széchenyi Viktor, Dr. Óvári Ferenc,
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

221.
1905. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége 1905. évi március 25-én délután 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

A tárgysorozat főbb pontjai:

1. A tanfolyam-szabályzat módosítása.
2. A rangjelzési szabályzat módosítása.
3. A csendőrök oktatásának tantervjavaslat.
4. A választmányi ülés tárgyainak előkészítése.
5. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülés előtt d. u. 1/23 órakor a segélyzőpénztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1905. február 24-én.

Gróf Széchenyi Viktor, Breuer Szilárd,
elnök. titkár.

222.
1905. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség országos választmánya 1905. évi március 26-án d. e. 9 órakor ülést tart Budapesten, IV., Váci-utca 62—64. sz. a. (Uj városháza, tanácsterem), melyre az országos választmány tagjait (a vármegyei tűzoltó-szövetségek elnökeit, kiküldöttjeit, a felügyelőbizottság és az elnökség tagjait) tisztelettel meghívjuk.

Az ülés tárgysorozata:

1. Az elnökség jelentése 1904. évi működéséről (lásd jelen számunk bevezető cikkét).
2. Pénztári zárszámadás az 1904. évről (lásd idei 2-ik számunk 21-ik oldalát).
3. Tagtörlések.
4. Az 1905—8. évi költségvetés megállapítása.

5. A Szegeden tartandó nagygyűlés előkészítése.

6. A nagygyűlésen esetleg tartandó versenygyakorlatok ügye.

7. A segélyzőpénztár jelentése az 1904. évről (lásd 2. és 3. lapszám).

8. A tanfolyam-szabályzat módosítása (lásd a februáriusi számot).

9. A XIV. országos tanfolyam rendezése.

10. Az egyenruha-szabályzat módosítása (lásd lapunk 41-ik oldalát).

11. A „Tűzrendészet“ című mű második kiadása; pályázat hirdetés egy tanfolyamok céljára szolgáló módszeres tankönyvre.

12. Indítványok.

Jegyzet. Előző este, március 25-én, az Ujvilág-utca 1. sz. a. levő Országos Kaszinó Szt.-István pincéjében társas összejövetel leendő, a melyre a t. bajtársak figyelme ez uton is felhivatik.

Budapest, 1905. február 18-án.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

218.
905. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvettett Budapesten 1905. február 18-án a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Szily József titkár-pénztárnok, Barabás István, dr. Gíósz Kálmán, Lukáts Gyula, Publig Ernő, Scossa Zoltán, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Vargha Lőrinc, Vida Pál előadók. A megjelenésben akadályozva: Markusovszky Béla, előadó.

1. Elnök az ülést megnyitván, **Lukáts Gyula** napirend előtt felemlíti, hogy egy osztrák napilap szerint **Alsó Ausztria** tartománygyűlésén egyik képviselő a tűzoltószerek beszerzését ellenőrző közeg beállítását javasolta, mivel állítólag magyar „svindli-ágensek“ a tartományt szemétre való szerekkel előzönik. Szükségesnek véli, hogy ilyen kifakadások ellen a szövetség felszólaljon.

Dr. **Óvári Ferenc** javaslatára az elnökség e kérdést a gyáriparosok orsz. szövetsége elé utasítja, annál is inkább, mert egy napilap hírei még nem igazolják a tényleg elhangzott felszólalás mibenlétét.

2. Az elnökség **József főherceg** Ő Fenségét az évforduló alkalmából feliratilag üdvözölvén, Ő Fensége azt kegyesen elfogadta és megköszönte.

Titkár ezen jelentése tudomásul vétetik.

3. A **tűzrendészeti felügyeletről** szóló utasítás kinyomatván, 510 pl. a vármegyei szövetségeknek, alispánoknak és főszolgabíráknak megküldetett.

Tudomásul vétetett.

4. **Welsch** genti parancsnok azon kérelmét, hogy a Ratinckx által a **nemzetközi kongresszuson** tartott felolvasás, mint önreclám, a kongresszus jelentéséből kihagyassék:

az elnökség nem találta teljesíthetőnek, mivel a felolvasás tényleg megtartott és a nemzetközi szövetség elnöksége által annak idején elfogadtatott.

5. A keresk. muzeum igazgatósága arról értesít, hogy **Wellesz, Schwitzer és Társa** soproni cég a tömlőgyártást megkezdte és kéri, hogy e körülmény a tűzoltóságok tudomására hozassék.

Tudomásul vétetvén, a cégnek figyelmébe a hivatalos szaklap hirdetési rovata ajánlatik.

6. Földes és May cégnek a **Ro-Neo** sokszorosító-gép javított alakjára vonatkozó ajánlata: figyelembe vehető nem volt.

7. D. község önk. testülete parancsnokát **érdeméremmel** kívánván kitüntetni, ezen eljárás abszurd volta felől felvilágosított.

Helyeslőleg tudomásul vétetett.

8. **Abel Lajos** bécsi cég a szolgálati érmeket utánozván, ilyenekről a hivatalos szaklapban hirdetést kíván közzétenni.

Az elnökség a hirdetést nem tartja elfogadhatónak, mivel kimondatott, hogy csak hazai gyárseégek hirdethetnek és mert az utánzatok hirdetése visszaélésekre vezetne.

9. Titkár jelenti, hogy Komáromból, Nyiregyházáról. Dunamócsról beérkezett jelentések szerint a Belügyministerium az **alapszabályok jóváhagyásakor** ujabban kiköti, hogy a testület köteles magát a tűz színhelyén a helyi rendőrhatalom intézkedéseinek alávetni és hogy a szövetségnek csak úgy lehet tagja, ha annak alapszabályai az egylet alapszabályaival nem ellenkeznek; hogy továbbá ugyan-e kikötések tétettek a mintaalapszabályoknál is, a hol a gyűjtés hatósági engedélye és a tűzoltóparancsnoknak karhatalom alkalmazási joga iránt is kívántatott módosítás. A jelentést tevők szerint az első kikötés nyílt kaput enged a rendőrségnek a szakműködésbe való beavatkozásra, a második ellenben alkalmas a szövetségek fennállását lehetetlenné tenni; a karhatalom alkalmazása nem általában, hanem csak engedetlenkedő egyleti tagok ellen céloztatott.

Többek hozzászólása után kimondja az elnökség, hogy a Belügyministert feliratban kéri úgy a rendőri hatóság jogkörének pontos meghatározására, mint a szövetséghez való csatlakozás megkötésének törlésére, illetőleg annak kimondására, hogy ne a szövetség alkalmazkodjék az egyletek alapszabályaihoz, hanem viszont azok utasítsanak a szövetséghez való alkalmazkodásra. Kimondja továbbá, hogy az alapszabályminta kinyomatását e kérdés eldöntéséig függőben hagyja.

10. Az **orsovai járás főszolgabírája** kérdést intézvén az iránt, hogy ki illetékes a tűzfelügyelők kinevezésére, felvilágosított, hogy ez az alkotandó szabályrendelet szerint eszközözendő; mint a tűzrendészet elsőfoku intézője azonban ő is adhat esetről-esetre megbízást az ellenőrzés eszközlésére.

Tudomásul vétetett.

11. **Temes vármegye** alispánja véleményezés végett megküldvén a **varádiai** tűzoltóegylet alapszabályait, a vélemény megadatott; javasoltatott az alapszabályokba nem való tanácskozási rend kihagyása; az orsz. szövetség rangjelzésének és szervezetének alkalmazása és a parancsnok választása.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

12. A Belügyminister a »**Feuerpolizei**« című müncheni szaklap ajánlatát leküldvén, az elnökség azt tudomásul veszi és egyben elrendeli, hogy a jelesebb külföldi szaklapok megrendeltessenek (a múlt évi határozatnak megfelelően) és az ülésterem asztalán felfektetve tartassanak. **Vida Pál** előadónak ezzel kapcsolatban felvetett azon javaslatát ellenben, hogy a védnök **József főherceg** Ő kir. Fenségenek tűzoltói sisakja is nyerjen megfelelő elhelyezést a régen hozott határozat értelmében, az elnökség megfelelő irodahelyiség létezésétől teszi függővé.

13. A **harkányi** tűzoltóparancsnok azon panaszára, hogy a községi kanász a tűzoltói

kürtjelek utánzásával a tűzoltókat zavarba hozza:

az elnökség elhatározza, hogy a községi előjáróságot felkéri, miszerint a kanászt a tűzoltói kürtjelek fuvásától tiltsa el.

14. A Belügyminister véleményezés végett leküldvén Pest vármegye alispánjának a **nagy-kátai** fecskendőbeszerzés ügyében tett jelentését, az elnökség az abban felhozott indokokat műszaki szempontból helyteleneknek nyilvánítja és a fennálló kormányrendeletek szigorú végrehajtását javasolja.

15. **Szepes vármegye szövetsége** azon kérelmet intézvén az elnökséghez, hogy a szövetségek részére kisérelje meg ismét a postai portómentességet kieszközölni:

elhatározza az elnökség, hogy az új Ministeriumnál újólág kérelmezni fogja úgy a portómentesség, mint az előadók vasuti szabadjegyének megadását, egyben azonban a hivatalos lapban közölteendő körlevélben figyelmezteti a testületeket, hogy hatóságoktól eredő felhívásra portómentesen válaszolhatnak.

16. Az **évi jelentés** felolvastatván: tudomásul vétetett, az orsz. választmány elé terjesztetni és a hiv. lapban kinyomatni rendeltetett.

17. Titkár jelenti, hogy ujabban a következő **kormányrendeletek** adtak ki: a Belügyminister által a katonák tűzoltói kiképzése és a sebkötöző szerek gyártása és árusítása (126711/904—IV—b sz.) tárgyában; a kereskedelmi Minister által az acetylénszabályrendelet módosítása (5050/905. sz.) és a kéményseprői állások betöltése tárgyában (20585/904. és 83698/904—VII. sz.). A katonaság kiképzése e rendelet folytán már is fokozottabb mérvben észlelhető.

Tudomásul vétetett.

18. **Szekely Vilmos** mérnök a selmezbányai bányásziskolában a tűzoltást előadni kívánván, utbaigazítást kért és kapott.

Örvendetes tudomásul szolgál.

19. Bejelentetvén, hogy a **köszthelyi gazdasági tanintézet** tanrendjébe a tűzoltás tanítása fel van ugyan véve, de tényleg nem ejtetik meg:

az elnökség elhatározza, hogy a tanintézet igazgatóságát a tűzoltás rendszeres tanítására felkéri.

20. **Stermann M.** nagyszombati gyufagyáros ujabban ismét 40 K 26 f részesedést küldvén, jelenti, hogy az üzemet tőkéletesítette és Budapesten képviselővel **Deutsch M.** céget (VII., Dob-u. 1.) bizta meg s egyben kéri, hogy a tűzoltók e gyufa vásárlására buzdíttassanak.

Ujabb intézkedés szüksége nem forogván fenn, tudomásul vétetett.

21. **Vass Lajos Rudolf** (Cibakháza) és **Nagy József** nyomdász (Cegléd) az általuk forgalomba hozott tűzoltói nyomtatványok hitelesítését és az előállítással való megbízatást kérvén, hajlandók az iv darabját 3 fillér árban szállítani.

Az elnökség fentartja régebbi határozatát, a mely szerint a nyomtatványokat maga fogja előállíttatni és raktáron tartani és arról folyomódokat értesíteni rendeli; a kiküldött bizottságot munkálatának mielőbbi bemutatására utasítja.

22. **Somogy vármegye** alispánja a vármegyei szövetségtől ismételtén kérvén véleményt arra vonatkozólag, hogy miként lehetne a tulbiztosításra való csábítást s az ebből folyó gyujtogatást korlátozni, a vármegyei szövetség annak bejelentése kapcsán, hogy a kormányt

megfelelő törvény alkotására kérték és hogy az ügynökök üzelmére a biztosító-társaságok figyelme is felhívandó lenne, kéri az elnökség véleményét e tárgyban.

Az elnökség e visszaélések ellen egyéb intézkedést nem tart szükségesnek, minthogy a kárösszeg és a tűz keletkezési okának megállapítása szigorubbán és szakszerűbben ejtesék meg, mivel a kereskedelmi törvény szerint csak a tényleges kár lévén megtérítendő, a gyújtogatás erélyes nyomozása és üldözése mellett, a túlbiztosítás hátrányai csakhamar köztudomásúak lesznek.

23. A torontálvármegyei kéményseprési szabályrendelet tárgyában a kereskedelmi ministerhez intézett felíratra azon válasz érkezett, hogy a nyitott kémények a kéményseprők kötelező seprése alól ki nem vonhatók s csak szegényeknél engedhető meg, hogy maguk seperjék azt, de a seprést az előljárásság vagy kéményseprő ellenőrizze; a seprés és ellenőrzés díja szegényeknél mérsékeltesék.

Lukáts Gyula újabb felíratban azt kéri, hogy a seprést mindenkor kéményseprő eszközölje.

Dr. Glósz Kálmán ezt a szegény népre való tekintetből kivihetetlennek tartja.

Szokoly Ignác szintén a felírat mellett van, mert az ipartörvény 17. §-a határozottan rendel, hogy a kémény kéményseprő által separtassék.

Az elnökség határozatilag kimondja, hogy a kereskedelmi ministerhez ismételtén felír és a kéményeknek szakszerű separtását szigoruan betartatni kéri.

24. Pécs város rendőrfőkapitánya a város tűzrendészeti szabályrendeletének felülbírlását kérvén, Breuer Szilárd előadó azt a törvényjavaslatban kifejtett elvek szerint több helyen módosítandónak és a robbanó fegyverek, fátalépek, műhelyek, gyárak, mulatóhelyekre vonatkozó rendelkezésekkel kiegészítendőnek tartja; az intézkedés mindenkor a tűzoltó-parancsnok véleménye alapján történjék; az elrendelt végrehajtása ellenőriztesse; a tűzország ereje és időtartama szükség szerint állapíttassék meg.

Az elnökség ezen javaslatot magáévá teszi és a véleményt ez alapon megadni rendeli.

25. A Belügyminister Körösbánya tűzrendészeti szabályrendeletét és kötelezett tűzoltói utasítását véleményezés végett leküldvén, Breuer Szilárd előadó azt a törvényjavaslat értelmében több helyen módosítandónak tartja; a fuvarkötelezettség általában lenne behozandó; gőzgéppel való cséplés csak a községen kívül engedélyezendő; a kötelezettség a 42 évig kiterjesztendő és hivatalnokok, tanítók fel nem mentendők; a váltásdíj a szolgálat, munka arányához emelendő; a szerek gondozása, kiegészítése stb. a község teendője; ugyanez gondoskodják vízkészletről; tűzrendészeti szemlékről nincs szó, tehát pótlándó; az eljárásról jegyzőkönyv veendő fel, elrendelt végrehajtása ellenőrizendő; intézkedés a parancsnok meghallgatása alapján történjék; a csapat baleset ellen biztosítandó; a szervezet és rangjelzés az országos legyen; a tűzveszélyes anyagoknál a mennyiség és távlat pontosan előírandó. A szolgálati utasítás hiányos lévén, az országos minta szerint átdolgozandó lenne.

Az elnökség ezen véleményt elfogadja és felterjeszteni rendeli.

26. A „Tűzrendészet“ című könyv második kiadásának előkészítésére a régi szerzők Lu-

káts Gyula kivételével vállalkozván, titkár e körülményt bejelenti.

Lukáts Gyula csak azon feltétel alatt hajlandó a könyv szerkesztésében részt venni, ha minden fejezet megírásához megfelelő erő biztosítatik avagy a fejezetek külön füzetek gyanánt adatnak ki.

Barabás István nélkülözi ezen könyvben a tankönyvek módszerét és ezért kívánatosnak tartaná, ha módszeres tankönyv irattatnék.

Dr. Glósz Kálmán is e nézetben van, de tanulók részére irt praktikus, népszerű, módszeres művet akar és megírására pályázatot hirdetne.

Szabó Gyula a művet uttörő műnek tartja, a melynek hibáin segíteni lehet; az elmondottak bővebben illusztrálándók; a fejezetek célszerűbb sorrendbe teendők, felesleges elhagyandó, míg hiányos kiegészítendő.

Dr. Szily József konstatálja, hogy a mű megírásakor a szerzők keze az előirt terjedelem által meg lett kötve s még ezt is terjedelmesnek találta a ministerium.

Dr. Óvári Ferenc még terjedelmesebb művet nem szeretne; szükségesnek tartja, hogy legyen egy akadémikus színvonalon álló terjedelmesebb és egy rövidebb, népies, könnyen megérthető könyv; a könyv kiadását azonban elhalasztani nem lehet; az egységesség szempontjából legjobb lenne, ha egy szerző írná az egészet vagy legalább is egy főszerkesztő egyeztetné össze az egyes szerzők által megirt részeket.

Barabás István a pályázatot azért fogadja el, mert ez uton elérhető lenne az, hogy a mű ne legyen annyira tagozott a minem zárja ki azt, hogy a művet társszerzők ne irhassák.

Vida Pál elvben a pályázatot pártolná, de a gyakorlat ellene szól, mert vagy meddő marad, vagy ha több mű érkezik be, ezek felülbírlása is bajos. Az egységességre való tekintetből egy szerzőt közvetlen megbízni javasol a mű újabb átdolgozásával s e célra ajánlja Szabó Gyula előadót megbízni, miután ő már a most újból kiadni szándékolt első műből a szerzők engedelméből külön kisebb művet kivonatolt, tehát teljesen áttanulmányozta a nagy mű hiányait és előnyeit. Természetesen biztosítandó a szerzők hozzájárulása és a megfelelő tiszteletdíjban való részesítésük.

Szabó Gyula kijelenti, hogy a megbízást nem fogadja el, mert a szerzők jogát sérteni nem lehet.

Lukáts Gyula konstatálja, hogy a szerzők a jelzett hiányokkal tisztában voltak; a könyv a közigazgatási tanfolyam részére íródott, tehát az országos tanfolyamnak kevés, másfélének sok; megállapítandónak tartja azt, hogy tulajdonképen mi kívántatik.

Dr. Szily József a közigazgatási tanfolyamtól az eddigi tapasztalatok alapján eltekintene, inkább egy kimerítő, bő könyvet kíván, mely kutforrásul felolvasásokhoz, előadásokhoz szolgálna, s nem tanfolyamok, hanem tűzoltóságok részére készülné; a tömeg nem akar tanulni, a mit az is igazol, hogy pénzért az első kiadásból csak 162 pl. kelt el; a tömeg megelégszik a gyakorló-szabályzattal; az intelligens tisztnek pedig mindent felölelő nagy compendium kell.

Elnök a bő művet nem tartja összeegyeztethetőnek egy népies kis kiadással s minthogy a nagy könyvre szükség van, előbb ennek kioldozására kell törekedni; kivonat ebből könnyebben készíthető.

Breuer Szilárd az első kiadás kiegészítését, átdolgozását tartja csak kivihetőnek az idő

rövidségére való tekintetből; kétféle tankönyvet feleslegesnek tart s a pályázattól sokat nem vár. Ha a megjelentetés nem sürgős, akkor direct megbízás is jöhet szóba, miként Vida Pál javasolta.

Dr. **Óvári Ferenc** szükségesnek tartja, hogy bő compendium gyanánt a régi mű dolgoztassék át a régi szerzők által, de egyuttal hirdettessék pályázat egy módszeres, kisebb tankönyvre is; a választmány elé ily irányu javaslat teendő és a költségekre mintegy 5000 K engedélyezése kérendő; a felülbíralás csak az összes fejezetek megírásának befejezte után eszközöndő, hogy az összeegyeztetés tényleg megtörténhessék.

Lukáts Gyula az összeegyeztetést ismét a szerzőkre bizná; kívánatos azonban, hogy a tűzjelzés és a feckendő fejezete teljesen átdolgoztassék.

Szabó Gyula a pályázat helyett inkább direct megbízást ajánl.

Az elnökség elhatározza, hogy a választmányának a „Tűzrendészet“ második bővített, ábrákkal gazdagított kiadását és a régi szerzők általi megírását hozza javaslatba, egyben azonban pályázat kiírását is javasolja oly módszeres kisebb tankönyvre, mely az egész anyagot népies modorban felöleli. A „Tűzrendészet“ a szerzők tiszteletdíját is magában foglaló 5000 K. költségen belül 3000 pl.-ban lenne kiadandó; a pályadíj ellenben 600 K. lenne, mely csakis absolut becsü múnék adatik ki; a tankönyv terjedelme nem iratik elő, a gyakorlósabályzatot nem tartalmazza; pályázati határidő 1905. július 1-e; a pályázati feltételek megírására pedig Barabás István előadót kéri fel.

27. Dr. **Óvári Ferenc** javasolja, hogy mivel a **gyakorlósabályzat** rendgyakorlati és feckendő-szerelési része megírva készen van, a elchék is elkészültek, bizza meg az elnökség dr. Szily József, Breuer Szilárd és Lukáts Gyula előadókat a kézirat revíziójával, utasítsa e bizottságot, hogy munkáját február 21-én kezdje meg, adja az első 3 ívet azonnal a nyomdába, küldje meg a kefelevonatot az előadóknak, a kik észrevételeiket 8 nap alatt beküldeni köteleztessenek, hogy a hármass-bizottság az összeegyeztetést eszközölve, a mű mielőbb kinyomható legyen.

Az elnökség alelnök javaslatát elfogadja, a revízió eszközzésével dr. Óvári Ferenc elnöklete alatt említett előadókat megbizsa és Lukáts Gyula előadó részére a bizottság működési tartamára egyuttal a szokásos napidijakat is utalványozza.

28. A **közigazgatási tanfolyamokról** beérkezett jelentések szerint a tanfolyam Budapesten febr. 19—június 4. közti időben tartatik 62 hallgatóval; Kassán február 1-én vette kezdetét 25 hallgatóval; Debrecenben március 1-én 27 hallgatóval; Nagybeeskereken május 28—június 2-án 46 hallgatóval; Szombathelyt március 1-én 38 hallgatóval; Marosvásárhelyt május hóban.

Tudomásul vétetvén, az iroda a „Tűzrendészet“ című könyv szétküldésére utasított, mig ellenben azon előadók, a kik a tanfolyam idejét eddigelé még nem jelentették be, a jelentés mielőbbi eszközzésére felhivatnak.

29. A **tűzoltótisztek orsz. egyesülete** felkéri az elnökséget, hogy tenne lépéseket az iránt, miszerint a „Minimax“ egyik ágense ne végezzen a tűzpróbák alkalmával **tiszti egyenruhában** napszámosteendőket, mint azt Szombathelyen tette.

Az elnökség az egyén-ismerete hiányában positiv feljelentést nem tehetvén, felhívja a

tűzoltóparancsnokságokat, hogy oly egyént a ki tűzoltó tiszti-ruhát visel a nélkül, hogy tűzoltótiszti mivoltát igazolni tudná, jelentsek fel a tűzrendészeti kormányrendeletre való hivatkozással a közigazgatási hatóságnál.

30. Ugyanezen egyesület felkéri az elnökséget, hogy dolgoztassa ki a **tűzrendészeti felügyelők egyenruházati** és rangjelzési szabályzatát és küldje át hozzá e tervezetet hozzászólás végett.

Az elnökség e tárgyban Szabó Gyula előadó által betérjesztett javaslatot a jövő ülés napirendjére tűzi és a hivatalos szaklapban kinyomatni rendeli.

31. Ugyanezen egyesület azon kérelemmel fordul az elnökséghez, hogy az **elnökségi ülések idejét** szombati napról vasárnap délelőttre helyezze át, hogy szombaton társas összejövetelek, felolvasások tarthatók legyenek.

Az elnökség e kérelemnek financiai és egyéb okokból ezúttal helyt nem ad.

32. Az **orsz. választmányi ülés** idejét az elnökség március 26-ikának d. e. 9 órában állapítja meg, elfogadja a titkár által előterjesztett napirendet és kimondja, hogy a március 25-én d. u. 3 órakor tartandó elnökségi ülés után a választmány és elnökség tagjait társas összejövetelre hívja meg.

33. Titkár-pénztárnok betérjeszti az 1904. év utolsó negyedéről szóló pénztári jelentést, mely szerint a bevétel 11,557 K 36 f, a kiadás 3363 K 26 f s így a pénztári maradvány mint egyenleg 8194 K 10 f. Bemutatja továbbá az 1904. évi zárszámadást, mely szerint a bevétel 19,640 K 64 f, a kiadás 11,446 K 54 f s így a maradvány mint egyenleg 8194 K 10 f. Jelenti végül, hogy 7500 K értékben 98-70% árfolyamban 4% os koronajáradékkötvény vásároltatott.

Az elnökség a jelentést tudomásul vevén, a felügyelő-bizottságot a pénztár megvizsgálására felkéri és egyben kimondja, hogy egyéb pupiláris biztonságú záloglevelek is vásárolhatók.

34. A „szerek gondozása“ című népies pályamű felülbíralására kiküldött bizottság megoszoló véleményei felolvasatván, többek hozzászólása után az elnökség, a műben isméteit figyelmeztetés után is bennhagyott elvileges taktikai hibák miatt, a művet nem tartja a szövetség által kiadhatónak.

35. **Józsa Ferenc** (Kisvárdá) a **tisztvizsga** letételére még február hóban határidőt kitűzni kér.

Az elnökség tekintettel a téli időre, valamint arra, hogy a tanfolyamsabályzat most van elvileges módosítás alatt, az utóbbi megállapítása előtt a tisztvizsga megejtését a kívánt időben kivihetőnek nem tartja s erről folyamodót értesíteni rendeli.

36. A módosított **versenygyakorlati szabályzat**, valamint a **szolgálati szabályzat** minta kinyomtatandó lévén, az elnökség elsőnek 2000 pl.-ban, utóbbinak 3000 pl.-ban leendő kinyomatását elrendeli.

37. **Szokoly Ignác** előadó indítványára kimondja az elnökség, hogy a **győri Royal szálloda** égését a holyszínén tanulmányoztatja és felkéri indítványozót, hogy a szokásos költségfelszámítás mellett a tanulmányt ejtse meg és eljársáról tegyen mielőbb írásbeli jelentést.

38. **Lukáts Gyula** azon indítványát, hogy a **fontos tárgyak** az ülés elején referáltassanak: az elnökség elfogadja.

39. **Elnök** indítványára kimondja az elnökség, hogy a nemzetközi kongresszus alkalmá-

val eszközölt **fényképfelvételek** 1—1 pl.-ban beszereztesse nek és a gyűlésteremben kifüggesztesse nek.

40. **Skala Alajos** (Bácsfa) bemutatja újabb **önműködő tűzjelzőjét**, melynél a villamos kontaktus egy fémhüvelybe elhelyezett viaszkos praeparatum elolvadásakor áll be; a praeparatum különböző hőfokoknál olvad el és a tokban minden külső befolyás ellen meg van védve; az anyag megmerevedése után a készülék ismét használható, a mennyiben a rúgót ismét felemeli és a kontaktust megszakítva tartja.

Az elnökség e készüléket megfelelőnek és alkalmazhatónak tartja és erről feltalálót értesíteni rendeli.

41. A **tanfolyamszabályzat** és a **csendőrök oktatási tervszövege** a jövő ülés napirendjére tűzetett ki.

42. A **jegyzőkönyv hitelesítésére** felkérte dr. **Óvári Ferenc** alelnök és **Vida Pál** előadó. Ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Vida Pál,
előadó.

2599
sz.
1904.

Javaslat az egyenruházati- és rangjelzési szabályzat módosítására.

Tekintetes Elnökség! A nagyméltóságú magyar királyi belügyminiszter urnak 1898. évi január hó 5-én kelt 120.151/1897. számú rendeletével láttamozott „A magyar országos tűzoltó-szövetség által a magyarországi tűzoltó-testületek számára megállapított szervezeti, egyenruházati, rangjelzési és felszerelési szabályzat” — több szakaszának a jelen viszonyokhoz alkalmazkodó módosítását tisztelettel kérem.

Nevezetesen:

1. Mondja ki a Tekintetes Elnökség, hogy a járási, vármegyei és országos tűzrendészeti felügyelők, vármegyei szövetségek alelnökei, elnökei és az országos tűzoltói-szövetség elnökségi tagjai, ha nem is volnának valamely tűzoltó-testületnek tagjai, működő tűzoltók.

2. Az I. Szervezet 1. §-hoz függesztendő: „s minden szolgabírói járás egy, esetleg 2—3 járási tűzrendészeti felügyelőséget, a járási tűzrendészeti felügyelőségek tűzoltó-testületei egy vármegyei tűzoltó-szövetséget és a vármegyei tűzoltó-szövetségek az országos tűzoltó-szövetséget képezik.”

A 2. §-hoz: „A járási tűzrendészeti felügyelőségek tűzoltó-testületei felett a járási felügyelők, a vármegyei tűzoltó-szövetség felett a vármegyei felügyelő a vármegyei szövetséggel, és az országos tűzoltó-szövetség élén az országos választmány, az országos felügyelő s elnökség áll.”

A 6. §-hoz: „A járási, vármegyei és országos tűzrendészeti felügyelők, vármegyei tűzoltó-szövetségek alelnökei, elnökei, s az országos tűzoltó-szövetség elnökségi tagjai tisztí egyenruha viselésére jogosultak.”

A 13. §-hoz: „Szegélyezvén” után „(disztribúción, — mely azonban nem kötelező, — mindkét karján 3 karikás vitézkötés viselhető.)”

Itt a tisztí disztribúció alakja és szabása volna leírandó.

A III. Rangjelzés. 20. §-nál: „A gallér elejét 9 cm. hosszúságban aranyhajtóka fedi, melyen 3—3 ezüstműl himzett rózsza van” helyett „parancsnoki sisak, fél a vállvonalig érő (disztribúción egész) arany galléron ezüst eserfalevelek és mindkét vállon ötkarikás arany vállzsinór viselendő.”

A 21. §-nál: „aranyhajtóka tisztí zubbonyt 2—2 ezüst rózsával” helyett „parancsnoki sisak, fél a vállvonalig érő (disztribúción egész) arany galléron ezüst babérlevelek és mindkét vállon ötkarikás arany vállzsinór viselendő.”

A 22. §-nál: „Az országos tűzoltó-szövetség alelnöke”-hez „parancsnoki sisak és az országos tűzrendészeti felügyelők fél (disztribúción egész) arany galléron 3—3 ezüst rózsza s mindkét vállon ötkarikás arany vállzsinór viselendő.”

Most egy új szakasz (23. §):

„Az országos tűzoltó-szövetség elnökségi tagjai, a vármegyei tűzrendészeti felügyelők és elnökök parancsnoki sisakot, fél (disztribúción egész) aranygalléron 2—2 ezüst rózsza és mindkét vállon ötkarikás arany vállzsinórt viselnek.”

Ismét egy új szakasz (24. §):

„A járási tűzrendészeti felügyelők és a vármegyei szövetség alelnökei parancsnoki sisakot, fél (disztribúción egész) arany galléron 1—1 ezüst rózsza és mindkét vállon háromkarikás arany vállzsinórt hordanak.”

A 27. és 28. §-ok teljesen elhagyandók volnának.

A IV. Felszerelés. 35. §. bekezdéséül ajánlom: „Az országos tűzoltó-szövetség védnöke, elnöke, alelnöke, elnökségi tagjai országosfelügyelők, vármegyei szövetségi elnökök, felügyelők, alelnökök és járási tűzrendészeti felügyelőknek célszerűbb volna rőzsekést hordaniok, amennyiben ezek, mint fővezérlők nagyon ritkán, vagy egyáltalán nem jutnak abba a helyzetbe, hogy vész esetén baltát kellene használniok. — Ugyancsak ezeknek nem „arannyal áttört vörös kéthangu jelző-zsinórt,” hanem „színes beszövés nélküli arany-zsinórt” ajánlok.

A 40. §. után jönne egy új szakasz, a rőzsekés leírása.

A 61. §. teljesen elhagyandó volna.

A 65. §. után a rőzsekés viselése volna megállapítandó.

Tekintetes Elnökség! Mély tisztelettel kérem ezen módosítási tervszöveget a hivatalos közlönyben közzé tenni, azután az elnökségi ülésre tárgyalásra kitűzni és elfogadás esetén az országos választmány elé végérvényes döntés végett előterjeszteni.

Kismarton, 1904. november 28-án.

Szabó Gyula
előadó.

112.
1905. szám.

A magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztára elnökségének jelentése 1904. évi működéséről.

Tisztelt Közgyűlés! (Országos Választmány!)

Az 1904. évben kifejtett működésünkről van szerencsénk a következőkben jelentésünket be-terjeszteni.

Az alapszabályok jóváhagyása után az 1904. évi május hó 15-én megtartott közgyűlés a régi igazgató-választmányt köszönetének kifejezése kapcsán felmentette az ügyek további vezetésétől és azzal megbizta az új alapszabályok értelmében a magy. orsz. tűzoltószövetség elnökségének azon tagjait, akik testületük révén egyuttal tagjai a segélyzőszövetségnek is. Az így

megalakult elnökség tagjai lettek: elnök: Széchenyi Viktor gróf; alelnök: dr. Óvári Ferenc; titkár-pénztárnok: dr. Szily József; titkár-ellenőr: Breuer Szilárd; előadók: Barabás István, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Varga Lőrinc, Vida Pál.

Elnökségi ülés tartatott: január 16-án, február 20-án, március 19-én, április 16-án, május hó 14-én, június hó 18-án, július 16-án, augusztus 1-én, október 15-én, november 19-én, december 17-én, összesen 11, melyen 91 határozatot hoztak (1903-ban 86). Az iktatóba érkezett 622 ügyirat (1903-ban 492) kivétel nélkül elintézést nyert. Az előző évhez képest a szaporodás tehát 5 határozat és 130 ügyirat. Az új alapszabályok 3000 példányban kinyomatván, az összes tagtestületeknek megküldettek, úgy szintén az év elején a belépésre szolgáló csatlakozási névsor-ürlapok is 2—2 pl.-ban.

Moson vármegye alispánja a tűzoltóságokat a gazdasági munkás segélyző-pénztárba való belépésre buzdítván, az elnökség kötelességszerűen figyelmeztette, hogy ez iránt már tett lépései sikerre nem vezettek s így célirányosabb lenne a testületeket a segélyző-pénztárunkhoz való csatlakozásra felhívni. Az alispán ezen átiratnak eleget is tett. Veszprém vármegye alispánja pedig nemcsak, hogy a községek utasította tűzoltóságai beiratására, hanem az utasításnak eleget nem tett községi előjárókat e mulasztásért évközben kérdőre is vonta és a kötelező csatlakozást az 1905. évre is elrendelte. Az elnökség nem mulasztott el egyébként egy alkalmat sem, hogy a tűzoltóságokat a segélyző-pénztár áldásos voltára figyelmeztesse, a belépésre buzdítsa, sőt egyes tűzrendészeti szabályrendeletek véleményezésénél a Belügyminiszter urnak is a csatlakozás szükségességének kimondását is javasolta. Sajnos azonban, hogy a parancsnokságok még maig sem tették félre azon indolentiát, melylyel ez intézménnyel szemben viseltetnek s még ma is előfordul számos eset, a mikor kitűnik, hogy a segélyért folyamodó a parancsnokság mulasztása miatt segélyre igényt tulajdonképen nem tarthat, mert a csatlakozás, a név bejelentése, törlése, a csekély évi díj beküldése elmulasztott. A parancsnokság ily mulasztása miatt több folyamodót el kellett utasítani, számos esetben pedig csak elnézéssel lehetett némi leszállított segélyt engedélyezni. Több esetben a folyamodók az igazolványokat okmánybélyeggel látták el, holott az alapszabályok szerint azok bélyegmentesen küldendők be; számos esetben elkésve érkezett a bejelentés, a mi pedig szintén a segélyigényjogosultság elvesztését vonja maga után. Előfordult, hogy a folyamodók nem csak a munkaképtelenség esetében kértek segélyt, hanem csekély hurut, hülés, vagy a tűzoltói ténykedéssel semmiképp össze nem függő betegség után, sőt ruharongálás esetén is, meg az orvosi díjakról is mellékeltek számlát, holott az alapszabályok szerint csakis tűzoltói szolgálatból folyó munkaképtelenség esetére nyújtható segély és ruházat-megtérítésről avagy orvosi díjak fedezéséről szó sem lehet. Előfordult továbbá az is, hogy olyanok részére kértek segélyt, akik a tagok névsorában nem szerepeltek, ami arra enged következtetni, hogy nem valamennyi tagot jelentettek be avagy az évközi pótbjelentések lettek elmulasztva. Mind ezen körülmények a segélyezés elintézését hátráltatják és sok irodai munkát is okoznak.

Az 1904. évi zárszámadás szerint a be-

vétel volt: értékpapírban 56,000 K (1903. évben 47,000 K), pénzben 12,615 K 32 f. (1903. évben 6420 K 88 f.); a kiadás pedig 9025 K 50 f. (1903. évben 326 K 81 f.) s így a pénztári maradvány, mint egyenleg 56,000 K értékben és 3589 K 82 f. pénzben. A vagyon szaporodása tehát 6495 K 75 f. (1903. évben 4267 K 86 f.); az összvagyon 59,589 K 82 f. (1903. évben 53,094 K 07 f.). A múlt évi maradék terhére 4997 K 50 f. árban vásárolt 4%-os magy. koronajáradék kötvényen kívül vásároltatott évközben is hasonló értékpapír 3543 K 25 f. és (az 1905. év elején) az 1904. évi maradékból 3500 K ára is. A pénztár tulajdonképeni kiadása e vásárlásoktól eltekintve 484 K 75 f. volt. A pénztár vagyona a magy. leszámoló és váltóbanknál bérelt trezorban nyert elhelyezést, míg az irodai pénzszekrény készlete 10,000 K erejéig a Fonciernél lett betörés ellen biztosítva. A pénztárnak és kezelésének ellenőrzésére a közgyűlés ismét az orsz. szövetség felügyelő bizottságát kérte fel.

A tagok száma az 1904. évben 399 tagtestületből (1903. évben 299 testület) 20,518 volt (1903. évben 15,210), vagyis 100 testülettel és 4308 taggal emelkedett (1903. évben 5 testülettel és 1407 taggal kevesbedett volt); a testületi átlag 51.42 (1903. évben 53.01) tag.

A míg tehát a tagtestületek száma emelkedett, addig a testületek tagátlaga csökkent.

A segély iránti folyamodványok sürűbben érkeztek be és a segélyezés a Belügyminiszterium kívánságához képest a lehető legmagasabban lett megállapítva, vagyis a legtöbb esetben napi 2 korona alapon számított. A segélyző-pénztár terhére csak azon 6 sérülés esett, mely nem tűznél következett be, míg az ott előfordultak mind az I. magy. ált. biztosító-társaság alapítványából elégittek ki. Az előfordult esetek a következők:

(Táblázatot lásd a tulajdonoldalon).

Az év végén érkezett 9 bejelentés közül 5-nek elintézése, az iratok hiányossága miatt, 1905. évre maradt u. m. Fister János (Kismarton), Fendrik Károly (Zenta), Gelmann Antal (Abádszalók), Horváth Gyula (Zalaszentgróth), Váci Lajos (Vaiszló), míg Szép József (Keszthely), Skolik Pál (Erzsébetfalva) elutasított, mivel nem volt tagja a pénztárnak, Schügerl Alajos (Lajtaszentmiklós), ifj. Kertész András (Dalnok) pedig, kinek kérvénye a biztosító társulat által irányított ide, igényjogosultsággal szintén nem birt. A Moróc György (Várpalota) és az orsovai titkár jelzett sérüléseiről szóló ügyiratok irattárba helyeztettek, mivel az előirt okmányok 3 sürgetes dacára sem küldetnek be az év végéig.

Előfordult tehát összesen 72 segélyezési eset 40 testületben 1296 munkaképtelenségi nappal és 2709 K segélyösszeggel, melyből 7 esetben 278 K a pénztárból, 33 esetben 2431 K az I. magy. ált. biztosító társaság alapítványából lett fedezve (1903. évben 41 testületben 59 eset 2326 K segélyösszeggel; a pénztárból 8 esetben 236 K, az I. magy. ált. biztosító társaság alapítványából 51 esetben 2090 K.) A segélyző-pénztár fennállása 1890 óta előfordult 215 testületben 287 eset 15,430 K segélyösszeggel, amelyből a pénztár 3327 K, az I. m. ált. alapítványa 12,103 K összeget fizetett ki.

A sérülések sorában legtöbb a zúzódás és az égési seb; feltűnő azonban a tűzhöz menet kocsirol leesettek száma is, amely arra enged következtetni, hogy egyrészt a hajtásban a kellő óvatosság hiányzik, másrészt pedig, hogy a tűzoltószerkezethez hozzá nem szoktatott (nem

állandó fogatok) lovak a kürtszótól megvadulnak és az elragadott szekerek azután kerék-fék hiányában meg nem állíthatók. A szögbe-lépés, átszakadás, ledülő fal alá kerülés is gyakori és szintén a szükséges óvatossági szabályok betartására figyelmeztet. Súlyosabb természetű sérülés előfordult 5 s ezek közül kettő oly korban levő (70 év körüli) egyénekekkel, akik már koruknál fogva sem alkalmasak tűzoltói szolgálatra és határozottan a parancsnokságok leketlen mulasztásának minősíthető az, ha

ilyen koros egyéneket a szoros értelemben vett működő csapatban megtűnnek, sőt horribile dictu — még tetőre is engednek!

Ezekben adva elő jelentésünket, kérjük annak szives tudomásul vételét.

Budapest, 1905. február 18-án.

Széchenyi Viktor gróf Dr. Óvári Ferenc
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Szám	N é v	Község	Sérülés	Hol történt?	Mikép történt?	Nap	K.	Honnan?
1	Pataki Ignác	Marcali	bordarep., vágás, égési seb	tűznél	mennyezet átszak.	50	100	I. m. ált.
2	Hennye Fábrián	Kapuvár	égési seb	"	égőkazalbasüpedt	14	28	"
3	Vas János	Csákvár	kezén égési seb	"	—	9	18	"
4	Mayer Antal	Pozsony	bordatörés	örjáraton	baltára esett	88	100	pénztár.
5	Osider József	Keszthely	szemhurut	tűznél	hülés	5	5	I. m. ált.
6	Osider István	"	zúzódás	"	—	3	3	"
7	Budy Ferenc	"	izomrándulás	"	—	3	3	"
8	Kuruc Árpád	"	tüdőhurut	"	hülés	7	7	"
9	Bakos Károly	"	"	"	"	5	5	"
10	Sirson Péter	"	izomcsúz	"	"	4	4	"
11	Fodor János	"	izomrándulás	"	"	3	3	"
12	Ifj. Mihajlovics M.	Szentendre	szemzúzódás	"	sügartól	5	10	"
13	Bertus János	Nagymihály	lábzúzódás	"	fecsk.-kerékalá jött	14	25	"
14	Weninger Béla	Kispest	zúzódás	"	fecskendőről esett	8	16	"
15	Brandt Ferenc	Bácsordas	kezén égési seb	"	—	17	25	"
16	Hornyak Károly	Torda	vágás karján	"	—	30	60	"
17	Brenner Imre	Bácpéterréve	láb sérülés	"	—	30	35	"
18	Sall István	Körmend	"	"	fecskendő alá jött	46	60	"
19	Babos György	Veszprém	csúz	örsegen	hülés	30	50	pénztár.
20	Pusztai Imre	Kalocsa	lábzúzódás	gyakorlat	létra leesése	10	20	"
21	Sárközi Mihály	Ercsi	zúzódás	tűznél	kocsiról esett	51	80	I. m. ált.
22	Kálmán Pál	"	"	"	"	2	5	"
23	Bernhardt Béla	"	"	"	"	2	5	"
24	Seszták Mihály	Nagymihály	égési seb kezén	"	—	10	—	kilépett
25	Jonyin Lyubomir	Törökkanizsa	kulcsesonttörés	"	fecsk.-ről leesett	70	130	I. m. ált.
26	Herzog Antal	Temesváros	újjzúzódás	"	szereles közben	32	60	"
27	Kocsis Mihály	Gács	"	"	tűzfal aldölt	14	28	"
28	Banszky Béla	"	"	"	"	14	28	"
29	Palénik Antal	"	"	"	"	20	40	"
30	Tabajdi István	Ócsa	hurut	"	hülés	7	14	"
31	Braunstein Lipót	Oszesnek	kezén égési seb	"	ajtó kiemelés	14	28	"
32	Hegyí Pál	"	zúzódás	"	pinceszbe beszakadt	21	40	"
33	Ebner Pál	Zurány	szúrt seb	"	szögbe lépett	13	26	"
34	Boros János	Földes	derékfájás	"	megegítetés	8	—	n. igazolta
35	Nuss Hermann	Kismarton	szúrt seb és zúzódás	"	tetőről esett, szögbe	14	28	I. m. ált.
36	Spitzer Emil	"	zúzódás	"	tetőről ugrott	8	16	"
37	Handler Mátyás	"	láb törés, égési seb, tüdőgy.	"	lezuhan (halál)	23	300	"
38	Haar Lipót	Dunaszerdahely	égési seb kezén	"	—	8	16	"
39	Vágó István	"	zúzódás	"	létráról esett	83	60	"
40	Lehotzky Béla	Ungvár	"	"	falbeomlás	regi es. 200	—	"
41	Szentes József	Magyarbarnag	égési seb	"	gerenda ráesett	14	25	"
42	Szűcs Gábor	Békés	vágott seb kezén	"	baltával	13	25	"
43	Dorn Antal	Ósurgó	zúzódás	gyakorlat	létráról esett	14	28	pénztár.
44	Szabó József	Obecse	"	tűznél	kocsiról esett	29	45	I. m. ált.
45	Fazekas János	"	"	"	"	13	26	"
46	Izsák Sándor	Szerencs	szúrt seb	"	kiálló szögbe lépett	6	12	"
47	Lieber István	Zomba	égési seb karján	"	—	7	14	"
48	Novák Károly	Besztercebánya	újjzúzódás	"	tűközö alatt	41	80	"
49	Pisóf Antal	Zenta	zúzódás	"	kocsiról esett	6	12	"
50	Greguss Illés	"	"	"	"	13	26	"
51	Soltész Sándor	Gyöngyös	"	"	"	12	24	"
52	Kovács István	"	"	"	"	25	48	"
53	Gubis Ferenc	"	szúrt seb	"	szögbe lépett.	10	20	"
54	Filó József	"	zúzódás	"	—	16	30	"
55	Lukács Mihály	"	"	"	—	8	16	"
56	Holes Ferenc	"	"	"	—	12	24	"
57	Kovács József	"	"	"	—	20	40	"
58	Balog János	"	"	"	—	15	30	"
59	Fehér Ferenc	"	"	"	—	16	30	"
60	Györky István	"	szúrt seb	"	szögbe lépett	12	24	"
61	Lehel Antal	"	zúzódás	"	—	14	30	"
62	Tóth János	"	égési seb arcán	"	—	10	20	"
63	Gold Ferenc	Marcali	égési seb karján	"	—	25	40	"
64	Kálíg Károly	Galgóc	kartörés	"	—	27	40	"
65	Rónay Károly	Dobsina	újjzúzódás	gyakorlat	létráról esett	72	140	"
66	Kázmér István	Dunaszerdahely	"	tűznél	szereles közben	27	40	pénztár.
67	Schiffer Mátyás	Nagyhőllány	újjzúzódás és vágás lábán	"	létrafoktörés	2	2	"
68	Drasdik Károly	Pásztó	szúrt seb	"	baltával	7	14	I. m. ált.
69	Győri Dezső	"	zúzódás	"	szögbe lépett	12	24	"
70	F. Tóth László	"	"	"	tetőről esett	16	25	"
71	Kuluncsics Simon	Kecskemét	"	gyakorlat	hibás kötélerezsk.	38	38	pénztár.
72	Manheim József	Kishegyes	égési seb talpán	tűznél	horgos drótra akadt	12	12	I. m. ált.
73	Faa János	"	zúzódás	"	—	10	20	"
74	Branovszky Vitom.	Zenta	horzsolás	"	tetőről ugrott	12	24	"
75	Kühn János	Nagybecskerek	vágás és zúzódás	"	szereles közben	10	20	"
					létráról esett	49	—	n. igény.
					Összeg:	1858	2709 K.	
						(1296)		

188
1905 sz.**Jegyzőkönyv.**

Felvétel Budapestén 1905. február 18-án a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzöpnéztára elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, Karabás István, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Vida Pál előadók, dr. Szily József pénztárnok-titkár.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy **Faa János** és **Handler Mátvás** segélyei a felterjesztésnek megfelelően kiutalványoztatottak.

Tudomásul vétetett.

2. **Veszprémmegye** alispánja körrendeletben utasítván a községeket arra, hogy a tűzoltókat a segélyzöpnéztár tagjává bejelentsék, a csatlakozást elmulasztóknak február végéig vele való közlését kéri.

Alispán intézkedése örvendetes tudomásul vétetvén, utasított titkár-pénztárnok, hogy a kérelemnek megfelelően járjon el.

3. **Fister János** (Kismárton), — ki 1904. aug. 22-én tűznél meghült és exudatos mellhártyalobot kapott volt és a bejelentés késői beadása miatt a minimális segélyre lett az elnökség által utalva, — orvosi zárjelentés szerint 146 napig volt munkaképtelen.

Az előzőleg hozott határozatok értelmében az I. m. ált.-hoz 150 K. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

4. **Branovački Vitomir** (Zenta), 1904. november 17-én tűznél fecskendő-szerelés közben kezain horzsolást szenvedett és 10 napig munkaképtelen volt. Elnökileg az I. m. ált.-hoz 20 K. segélyre felterjesztvén, ezen összeg részére kiutalványoztatott.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

5. **Fendrik Károly** (Zenta), 1904. november 9-én tűznél jobb kezén zuzódást szenvedett és 18 napig munkaképtelen volt. Minthogy azonban nevezett a tagok sorából a parancsnokság tévedése folytán törlésbe hozatott, igényjogosultsága tulajdonképpen nem lenne, dacára annak, hogy a hiba utólag helyreigazított.

Az elnökség méltányosságból felterjeszti ugyan az I. m. ált. alapítványából nyerendő 18 K. segélyre, de egyben figyelmezteti a mulasztást elkövető testületet, hogy ez praecedensül nem szolgálhat és ismétlődés esetén segély adatni nem fog.

6. **Horváth Gyula** (Zalaszentgróth), egyleti szolga 1904. december 22-én tűz után a tömlőszárítása véget befűteni óhajtván, az aprófa készítése közben bal hüvelykujjának körömmizpercét levágta és 28 napig volt munkaképtelen.

A pénztárból részére 30 K. segély kiutalványoztatott.

7. **Kühn János** (Nagybeeskerek) 1904. december 23-án tűznél létráról leesvén, 6—8 hét alatt gyógyuló zuzódásokat szenvedett, de segélyre igényt nem tart.

Tudomásul vétetvén, az elnökség elhatározta, hogy sérült iránti részvétének átíratilag ad kifejezést s egyuttal közönetét nyilvánítja a segélyösszegekről való lemondásért.

8. **A lajtaszentmiklósi** testület parancsnoka ismételtén kér segélyt a sorvadásba esett Schügerl Alajos tűzoltó családtagjai részére.

Az alapszabályokra való tekintetből az elnökség a kérelmet ezuttal sem vehette figyelembe s erről a folyamodót értesíteni rendeli.

9. **Loidl János** (Pinkafő), január 8-án tűznél

ablakrács kifeszítése közben megsértette bal gyűrűs ujját és a beállt genyedés miatt 37 napig volt munkaképtelen.

Az I. m. ált. alapítványához 60 K. segélyre terjesztetik fel.

10. **Schütt János** (Grabác), január 16-án tűznél az eldülő létráról leugorván, bokarándulás miatt 20 napig volt munkaképtelen.

Az I. m. ált. alapítványához 40 K. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

11. **Boldóczy Pál** (Petrőcz), január 11-én tűznél a mennyezetben átszakadván 17 nap alatt gyógyuló vállizúzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 34 K. segélyre felterjesztetik.

12. **Gelmann Antal** (Abádszalók), 1904. december 11-én tűznél szerelés közben jobb hüvelykujján 7 nap alatt gyógyuló zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 10 K. segélyre felterjesztik.

13. Titkár-pénztárnok bemutatja az **1904. évi zárszámadást**, a mely szerint a bevétel értékpapirban 56.000 K., pénzben 12615 K. 32 f.; a kiadás pénzben 9025 K. 56 f. (nagyobbrészt értékvásárlásra) s így az egyenleg értékpapirban 56.000 K., pénzben 3589 K. 82 f. Jelenti továbbá, hogy 3500 K.-ért ujabban 98-70 % árfolyamon 4 %-os korona járadékkötvény vásároltatott.

Tudomásul vétetvén, a zárszámadás az orsz. választmány és közgyűlés elé terjesztetni rendeltetett, egyben pedig felkéri az elnökség a felügyelő-bizottság tagjait, hogy a pénztár felülvizsgálását mielőbb megejtsék.

14. **Az évi jelentés** tudomásul vétetvén, az orsz. választmány és közgyűlés elé terjesztetni és a hivatalos lapban kinyomtatni rendeltetett.

15. A többi tárgy a kívánt okmányok be nem érkezése miatt, a jövő ülés napirendjére tűzetett.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

219.
1905. sz.**Figyelmeztetés.**

Több ízben előfordult, hogy a tűzoltótestületek a postai küldemények **portómentessége** tárgyában az országos szövetség elnökségéhez kérdést intéztek. Erre vonatkozólag köz tudomásra hozzuk, hogy a tűzoltó egyleteket az általános önálló portómentesség nem illeti meg és saját kezdeményezésükből portómentesen nem levelezhetnek; azonban a m. kir. Belügyi miniszternek a földmívelési, ipar és kereskedelmi hozzájárulásával 1880. március 22-én 13433. sz. a. kiadott rendelete szerint a magy. országos tűzoltó-szövetségnek és az egyes tűzoltó egyleteknek közhatóságok felhívására közügyben azokkal válaszképpen váltott közönséges (nem ajánlott) levelei és iratsomói postabérmentesek, de a címlapra „hivatalos felhívásra közügyben, portómentes” felírat és az egylet pecsétlenyomata alkalmazandó. Szintgy postabérmentesek a feltétlenül portómentes hatóságokhoz szóló köteles jelentések és beadványok. Megilleti továbbá a tűzoltó-szövetséget és egyleteket a portómentesség azon esetekben, melyekben azt az általános portómentességi szabályok (I. Postai tarifák és postai üzleti szabályzat V. rész, 3. §. X.) szerint bárki igénybe veheti.

Budapest, 1905. február 24.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

A földalatti villamos vasut biztonsága.

Mult év június 11-én megjelent számunkban emlékeztünk meg azokról az óvintézkedésekről, melyeket a *párisi* Metropolitain-vasut balesetein okulva, a *berlini* földalatti vasutnál tettek a személybiztonság megóvása és a tűzveszély elhárítása céljából. S ugyanaz év június 20-án a mi kereskedelemügyi miniszterünk is elrendelte, hogy a budapesti Ferenc József földalatti villamos vasut, tűzbiztonsági szempontból, megvizsgáltsák.

A rendelet folytán, 1904. július 18-án, a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium részéről kiküldött *Söpkéz Sándor*, vasuti és hajózási főfelügyelőnek az elnöklete alatt megtartott értekezleten, a helyszínére is kiszálló bizottság tagjai gyanánt, a következők voltak jelen, u. m.:

a posta- és távirda-igazgatóság részéről: *Ratkovszky* Gyula főmérnök; a fővárosi közmunkák tanácsa képviselőjében: *Lipthay* Ágost műszaki tanácsos; a m. kir. államrendőrség részéről: dr. *Boda* Dezső kerületi kapitány; Budapest székesfőváros tanácsa részéről: *Piperkovic* Bátor tanácsnok, *Mihályfi* József főmérnök, továbbá *Kölber* János és *Semsey* Béla mérnökök; a székesfővárosi tűzoltó-főparancsnokság képviselőjében: *Janicsék* Andor tűzfelügyelő; végre a földalatti villamos vasut részvénytársaság nevében: *Wörner* Adolf műszaki igazgató, *Stromszky* Sándor, *Chatel* Vilmos és *Lukács* Rezső főmérnökök.

A bizottság beható tárgyalás alá vévén a főfelügyelőség által tervezett, valamint az értekezlet folyamán a bizottság egyes tagjai által előadott azon intézkedéseket, melyek a nevezett vasutnál a tűzbiztonság fokozása és illetőleg netaláni tüzesetek veszedelmeinek az elhárítása végett életbeléptetendők volnának, a következő javaslatokat tette:

1. Az alagutnak egész hosszúságban való kivilágítása, noha ez veszély esetén hasznos volna, tekintettel arra, hogy a sok apró fényforrás a kocsivezető biztos ténykedését zavarná — mellőzendő.

2. A földalatti állomásoknak külön, független áramforrásból való megvilágítását illetőleg, a közmunkatanács, a székesfőváros és a vasutársaság képviselői nem kívántak újabb intézkedést: ellenben a *tűzoltó-főparancsnokság*, az államrendőrség s a posta- és távirda-igazgatóság részéről megjelentek szükségesnek mondták, hogy az állomásokon meglévő világítási berendezéseken kívül, a petroleum pótvilágítás helyett, a vasut villamos berendezésétől független áramforrásból táplált világítás alkalmaztassék a célból, hogy az állomások kijáratái a vasut áramszolgáltatásának megszakadása esetén is, minden körülmények között láthatók legyenek az alagutból.

3. Szükséges, hogy a kocsik automatikus kapcsolói kiküszöböltessenek s kézi kapcsolókkal pótoltsanak.

4. Hasonlóképen szükséges, hogy a kocsivezető fülkéknek az áramvezetők és kapcsolók közelében lévő része, a hol ivfény keletkezhetik, asbesttel burkoltassék.

5. Az állomásoknak külön tűzjelzővel való felszerelése, miután a Kertész-utcai központtal, a hol teljes 24 órás szolgálat van rendszerezve, minden állomás közvetlenül beszélhet telefonon, — mellőzhető. De

6. Szükséges, hogy a kocsik- és állomási személyzet tűz esetén való magatartása szabályoztassék, a kidolgozandó utasításba külön rendelkezés gyanánt felvételvé, hogy az üzleti telefon-központ a vonatról netán veendő tűzjelentést *első sorban*, mulhatatlanul, a tűzoltóság-nak adja tovább.

Görögországi állapotok.

Hogy a modern Görögország jócskán elmaradott, ez régen nem titok. De mert a londoni kongresszuson magával a görögök belügyminiszterével találkoztunk, feltehető volt, hogy már haladnak. Egy Görögországban járt német leveléből egészen más tűnik ki.

* * *

Íme a levél egy része:

Különös egy ország ez a Görögország. A tűz és víz, ez a két legnagyobb mértékben ellentétes elem, itt teljes békességben élnek egymással; legalább alig zavarja egyik a másikat.

Oka ennek először is az, hogy Görögországnak voltaképen nincs is tűzoltósága. Ha Athenában vagy Patrasban és általában a nagyobb városok valamelyikében támad tűz, a hol rendőrség és katonaság is van, akkor a legközelebbi rendőr elsütí párszor revolverét a levegőbe. Erre a többi rendőr a közelben és a távolban hasonló tesz. A revolverlövés patkósága, ez a hivatalos módja a tűzjelzésnek.

Azonban választásoknál, meg verekedések-nél is divatban van itt a lövöldözés. A békés polgár tehát a lövések zajából nem egész biztosan tudja meg, hogy tűz van-e vagy csak agyon akarnak ütni valakit.

De az így eszközölt tűzjelzésre mindazonáltal kivonul egy szakasz katonaság, mely legjobb esetben kis kézi fecskendőt visz magával, többnyire azonban még ezt sem. Minthogy pedig a katonáéknak valami nagyon soha sem sietős a dolguk, s az utat a tűz színhelyére gyalog teszik meg, víz pedig Görögországban bámulatosan kevés áll rendelkezésre: még abban a ritka esetben is, a mikor a kézi fecskendő véletlenül működőképes, a tűz bizony tőlük egész vigan terjedhet. Patrasban fényes nappal a szemem láttára földig égett egy oly nagyobb épület, a melynél másutt, tekintve az építkezés szolid voltát, pár perc alatt sikerült volna csirájában fojtani el minden veszedelmet.

És a fővárosban, Athenában, alig valamicskével jobb az állapot. Itt ugyan a város közepén, az országházával szemközt már külön tűzörség is van. Amde kik teljesítenek benne

7. A perronrácok eltávolítása helyett, minden állomás mindkét oldalán szükséges, hogy a mai kijáratokon kívül, egy-egy széles, megfelelő felirattal ellátott s csak kifelé nyitható vészkijárat létesíttessék.

8. A kocsiajtóknak a közönség által is kinyithatóvá tételét a *tűzoltó-főparancsnokság* képviselője feltétlenül szükségesnek tartotta. Az államrendőrség képviselője ezt, az utazó közönség biztonsága szempontjából, aggályosnak látván, e helyett az állóhelyek megszüntetését javasolta; míg a közmunkatanács, a főváros és a vasutársaság képviselői nem láttak e tekintetben intézkedés szükségét fenforogni.

9. A *tűzoltó-főparancsnokság* képviselője által, a kocsikban extinktörök alkalmazása iránt felvetett kérdésre vonatkozólag a bizottság kijelenté, hogy tekintettel a tűzoltó készülékek nem egészen megbízható működésére, továbbá az ezek működése folytán az áramvezető részekben előállható rövid záródásokra, célszerűbb, ha — a mint ez ma is történik — a kocsivezetői fülkékben egy-egy zsák homokot tartanak készenlétben.

10. A *tűzoltó-főparancsnokság* képviselőjének a kocsikban mesterséges rövid záródást előidéző készülékek alkalmazását illető felszólalására, miután a vasut képviselői bejelentik, hogy a közbeiktatott ólombiztosítók kioldadása után a kocsik elektromos berendezése áramtalanítható, hogy továbbá az áramszedők a munkavezeték-től kézzel, kívülről, könnyen és biztosan eltávolíthatók, — a bizottság mesterséges rövidzáró készülékek alkalmazását nem javasolta.

11. A tűz elharapódzásának meggátálása céljából kívánatosként jelöltetett, hogy a kocsik padlója, megújítás alkalmával *impregnált* fából készíttessék.

szolgálatot? Megint csak katonák, a pionierzred egyik kivezényelt szakasza, a mely minden nap másik. Tűzoltói felszerelésükről pedig jobb nem is beszélni.

Nem mondom, hogy maga Athenae és különösen a görög kormány rég fel nem ismerte volna ez állapotok tarthatatlan voltát. A londoni megelőző tűzrendészeti kongresszuson maga a belügyminiszter képviselte Görögországot, a ki tanulmányai alapján a programot meg is állapította. Hanem a vízhiányon ezzel sem igen tudnak egyelőre segíteni. Anynyira megy ez, hogy előkelő szállodák még víz-záros clostetok hiányával is szűkölködnek. A tenger-től távolabb eső helyeken pedig sokszor ivóvíze is alig van a lakosságnak.

Egyedül a tengerpart mentén, a kikötővárosokban találhatni némi nyomát a praeventív intézkedéseknek. De a tűzoltó intézmény meghonosítása és rendszeressé tétele még jó soká késhetik abban az országban, mely valamikor régen a tudás és a művészetek s a haladás és felvilágosodás hazája volt.

12. A földalatti állomásokon már meglevő tűzesapoknál alkalmazott tömlők meghosszabbítását a bizottság, tekintettel arra, hogy ilyen hosszú tömlőkkel való manipulálás sok időt vesz igénybe, a *tűzoltó-főparancsnokság* képviselőjének a javaslatára elejtendőnek jelentette ki.

* * *

Az e 12 pontba foglalt megállapodások felett a miniszter november 30-án döntött, a mikor is elhatározását 81051/04—IV. szám alatt kelt rendeletben, az érdekeltekkel ekkép közölte:

Utalva a másolatban idecsatolt jegyzőkönyvre, értesitem a Cimet, hogy a jegyzőkönyv 1., 3—7., és 9—12., pontjaiban foglalt egyhangu megállapodásokat jóváhagyólag tudomásul vettem. A jegyzőkönyv 2-ik pontjában foglalt eltérő javaslatok közül a *tűzoltó-főparancsnokság*, az államrendőrség és a posta- és távirida-igazgatóság képviselőinek *javaslatát fogadom el*, szükségesnek tartván magam is, hogy a földalatti vasuti állomások kijáratok a vasutüzemétől független áramforrásból s az alagutba be nem jutó vezetékeken át táplált reflektoros izzólámpák segítségével megvilágíttassanak. A jegyzőkönyv 8. pontjában előadottakra vonatkozólag, miután a kocsiajtóknak a közönség által való kinyitása a rendes üzem közben is okozhat baleseteket, a mai zárok eltávolítását megengedhetőnek nem találom. Miután pedig az engedélyezett állóhelyek számának pontos betartása mellett a kocsikban veszélyes zsúfolódás nem keletkezik, a kocsik belsejében engedélyezett állóhelyek törlése tárgyában sem látom ez idő szerint intézkedésnek a szükségét.

Budapest, 1904. november 30.

Hieronymí, s. k.

* **A tűzes esztendő.** Hogy az elmúlt 1904-ik év abnormalisan száraz voltával kapcsolatosan valóban tűzes esztendő is volt, azt igen meggyőzően tanúsítja az országos statisztikai hivatal kimutatása. E szerint Magyarország területén az elmúlt évben **19998** tűzeset fordult elő; mely **58 millió és 214 ezer** korona kárt okozott, míg 1903-ban a tűzkárok összege csak 37 millió koronát tett ki. Magában Budapesten pedig, a hol 1885-től évenként állandóan 350—500 közt ingadozott az előfordult tűzek száma s mint legmagasabb az 1902-ben elért 504 eset szerepelt, tavaly 696-ra szökött fel e szám.

A porosz és a szász.

„Kongresszusi eredmény“ cím alatt olvastam a múlt számban egy talpraesett cikket. Az ember szinte látja, formálisan átérzi a cikk olvasása közben azt az általános s a szokottnál valóban sokkal mélyebb érdeklődést, melyet a Budapesten tartott III. nemzetközi tűzvédelmi kongresszus keltett — a vidéken. A közbeesülésnek, a tűzoltó intézmény presztizsének a fokozására alkalmasnak bizonyult ez a budapesti kongresszus — mondja a cikk. S ebben is tökéletesen igaza van.

Engedje meg azonban a t. szerkesztő ur, hogy én, mint afféle világot járó Globetrotter, röviden Globber, olyan valamit hozhassak a lapok olvasójának a tudomására, a mi a figyelmet könnyebben elkerülheti, de lényegében szintén kongresszusi eredmény. Jelentőségre nézve vetekedik ez a fentebb idézett eredménnyel, mert a külföld előtt éretett el.

Címül azonban én mást kívántam adni e kis ismertetésnek, mert mellékesen így arra is szembeötlő fény vetődik, hogy mekkora a különbség a porosz és a szász közt, holott mind a kettő német.

Odahaza a porosz kezében tartja a nagy német birodalom hegemoniáját, a szász még a dynastiáját is meguntta már s preussisch tartományyá szeretne süllyedni. A porosz tehát vezet, a szász pedig csak vezetetik. Néha épen az orránál fogva. Ime egy példa.

A szász tűzoltók, mint afféle Kulturvolk, arról, hogy minálunk internationalis tűzoltó kongresszust tartottak, óvakodnak tudomást venni. S miért e struomadár politika? Csak azért, nehogy rájőjjenek a sokáig tévhitben tartott német honfítársak, hogy az a Barbarenlandnak híresztelt Magyarország ma már szintén kulturállam és pedig nem csupán az ide bevándorolt — német ség révén! Hogy pedig meg se tántorodhassanak az eddig vallott elvükhöz való ragaszkodásban, mindjárt azon kezdtek, hogy az egy Weigandot és egy drezdeni gyárigazgatót kivéve el sem jöttek Budapestre — akárcsak Lueger hivei és a kereskedelmi tanácsos ur Reginald Czermack.

A porosz ellenben nemcsak arról gondoskodott, hogy méltóan legyen a budapesti kongresszuson képviselve (itt volt von Meister Károly Vilmos, titkos tanácsos; Giersberg Erich, a berlini főparancsnok, az ő segéd-tisztjével, von Schulenburggal; Westphalen, az internationalis tűzoltó-szövetség alelnöke és hamburgi főparancsnok, hasonlóképpen az ő segéd-tisztjével, Herzoggal, a ki felolvasást is tartott; továbbá Modersohn, a porosz és a westfáliai országos tűzoltó szövetségek elnöke és a grunewaldi dr. Weinitz, stb. hanem megismervén a mi fővárosunkat, hírét is vitték s loyálisan el is mondják odahaza mindazt a kedvező benyomást, a mit nálunk szereztek. Formálisan felfedezni segítenek bennünket, a kik oly sokáig el valánk sikkasztva. Egy ily

magasztaló leírás ez is, melyet a „Die Welt auf Reisen“ című berlini lapból veszünk át, mint a budapesti nagy napok egyik értékes, külföldi visszhangját:

„A magyarok történetéről keveset tudunk. Tudjuk, hogyan hódították meg birodalmukat s hogyan vették föl a keresztiséget; tudjuk, hogy ők voltak a kereszténység védőbástyája a török hódító és tatár rablóhadjáratokkal szemben. Ismerjük szabadságharcukat, melylyel egy Kosuth s egy Petőfi lángoló lelke egybeolvadt. De kevesen tudjuk, hogy Nagy Lajos uralkodása alatt a hatalmas magyar birodalom az Északi tengertől az Adriáig terjedt és így Európa legnagyobb hatalmassága, s hogy Mátyás király idejében a királyi udvar a tudományok és művészetek empóriumuma volt.

A mai Budapestet látván azonban, melyet rövid három évtized alatt teremtettek meg, egyszerre megérti az ember, honnan, miért jöttek most újra divatba a magyarok. Mert az ezeréves múlt és az alkotásvágy által sarkalt magyar nemzet nagy hivatásának és csodálatos fejlettségének legfényesebb bizonyítéka: Budapest!

Mintha a Duna fodros tükréből emelkedett volna ki ez a szép város, úgy terül el a széles folyam partjain. Egész erővel fejtik itt ki a magyarok tudásukat és teremtőképességüket. Hatvan esztendővel ezelőtt megépítették a lánchidat, a mely akkor a nyolcadik világcsofa volt s mikor a máshol csinált lánchidak a budapestinek elhomályosították a hírét, akkor építettek egy másik hidat, a technika csudáját, mely egyetlen ivben hajlik át az itt már hatalmas folyamon s méreteivel és szépségével felülmulja a Duna többi hidját. Budapesten építették az első alsóvezetékű villámos vasutat is s az első földalatt járó villámot is, a melynek messzi országokból járnak csudájára.

Azután magasztalja az országházat, a restaurált halászbástyát, a Margitszigetet, stb. stb. s végül ezt mondja:

A ki élvezetes és tanulságos utat akar tenni, az csak bátran látogasson el Budapestre. Nem fogja megbánni.“

Globber.

* **Az acetylengáz előállítása és világítási és egyéb célokra való felhasználása tárgyában** 64,792/902. B. M. és 48,795/902. K. M. szám alatt kiadott szabályrendelet 6. §-a második bekezdésének hatályon kívül való helyezése mellett, valamint a 23. §. kiegészítéseképpen a kereskedelemügyi miniszter a következőket rendelte el: (ad 6. §.)

az acetylengázt fejlesztő készülékek legnagyobb túlnyomása 0,15 atm-át meg nem haladhat: (ad 23. §.) a hordozható acetylengáz fejlesztő készülékek az esetben, ha azokat az acetylengázt fejlesztő készülékek szerkezeteinek megvizsgálására szervezett bizottság az engedély okmányban kifejezetten, mint ilyeneket megjelöli, nyilvános és közhelyiségekben külön rendőrhatalósági engedély nélkül felállíthatók és üzembe hozhatók. Az engedély okmányban az ugyanazon helyiségben felállítható ilyen készülékek száma is megszabható.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Az elnökség jelentése 1904. évi működéséről. — Meghívók. — A február 18-án tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve. — Az egyenruházati és rangjelzési szabályzat módosítási tervezete. Beterjeszti: Szabó Gyula. — A segélyző-pénztár 1904. évi működéséről szóló jelentés. — A segélyző-pénztár ülésén felvett jegyzőkönyv. — Figyelmeztetés. — A földalatti villamos vasut biztonsága. — A porosz és a szász. Irta: G l o b e r -- Görögországi állapotok. — Különfélék. — Beszerzési források.

— A budafoki önk. tűzoltótestület Francois pezsngőgyáros, parancsnok, elnöklete alatt tartott legutóbbi közgyűlésén S e s e r b o v s z k i Szaniszló, főparancsnokot és J a n i e s e k Andor tűzfelügyelőt, tiszteletbeli tagokká választotta meg.

— A berlini királyi tűzoltóság tisztikara megszorodott szívvvel tudatja, hogy G i e r s b e r g Erich, főparancsnokot, február 24-én, életének 51-ik esztendejében, rövid szenvedés után, szívszélhűdés érte. A közbecsülésben állott bajtárst, a ki távaly nálunk is járt s a kinek számos érdemei közt legkimagaslóbb ténye az 1901. évi berlini kiállítás rendezése volt, általános részvét mellett február 28-án temették el.

— A szatmárnémeti őrtorony, mely Meszlényi püspök munificentiájából épült, immár Budapesten is látható. A figyelmes T a n k ó c z i

Gyula parancsnok ugyanis megküldötte annak keretbe foglalt, sikerült fényképét az országos szövetségnek is.

— **Halálozások.** A berlini főparancsnok elhalálozását pár héttel megelőzőleg a bécsi tűzoltóknak is volt gyászesetük. A tisztikar egyik derék tagja, Bogdanovics István felügyelő, önkézevel vetett végett életének. Budapesten pedig a Ganz-féle waggongyár érdemes parancsnoka W o p a l e t z k y Károly fejezte be földi pályafutását. Wopalezky a budapesti tűzoltótestület szövetségének is volt alelnöke s hozzá oly időben, a mely az ügyvivő vezetők rátermettségét igen alaposan kipróbálja. Wopalezky alelnökségének idejére esik t. i. a nemzetközi közegészségi kongresszus, a melynek alkalmából a budapesti tűzoltóságok, az akkor még (a mostani szabadságtéren álló) Neugebäude udvarán, nagyszabású együttes díszgyakorlatot rendeztek és az ő alelnökségének idejére esett az országos szövetségnek az 1896. évi millenárius kiállítás alkalmával tartott XIII-ik nagygyűlése is. — Mint elnök ő alapította a „művezetők országos egyesületének segélyző pénztárát”. A mennyi özvegynek és árvának a könnyét segített ez úton letörülni, felszarítani a derék emberbarát, annyival legyen könnyebb néki a föld.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kecskemét, Gyöngyös, Kaposvár, Szeged, Erzsébetfalva. Megkaptuk, sort kerítünk reá.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geitner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság ezelőtt WALSER FERENC
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfecskendőket és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
Saját készítményű: tűzi fecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

Tiller Mór és Társa
a tűzoltóság szállítója
Budapest, IV., Váci-utca 35. sz.
küld a tűzoltó-testületeknek egyenruháról, felszereléséről ingyen árjegyzéket.
Legjobban ajánlható bevásárlási forrás.

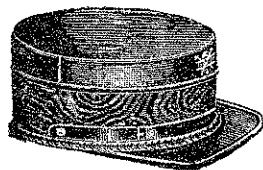

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA
Budapest.

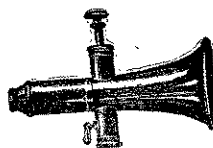
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes**
kannákat, tartályokat, hordókat
gyárt a
Magyar fémlemez-ipar részvénytársaság
Budapesten, VII., Gizella-út 53. sz.
Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenten.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

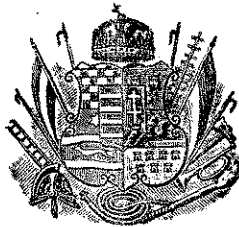
Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár
Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sípok, század-kürtök, valamint **tűzoltó-zenekarok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.**
STOWASSER J., udv. hangszergyáros.
— Hadsereg szállító. —
Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5.
Árjegyzék ingyen küldetik szét.

TŰZOLTÓK GYUFÁJA.

Készül **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának jut.

Schottola Ernő Budapest,
VI., Andrassy-út 2. szám.

== Szállít a tűzoltószakmába tartozó mindennemű cikket. ==
Mentőkocsik, mentőszekrények, hordályok, Kendertöm-lőkben állandóan nagy raktár.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hírdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap azétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell irányítani; a hová az előzetes hírdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája IV., Kossuth Lajos-u. 8.</p>	<p>Előfizetés ár, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írójuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy tisztellett-díjért.</p>
--	--	--

Felélős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

József főhercegnél.

November második felében hivatalos megkeresés folytán jártam lenn Fiumében, amikor arról értesültem, hogy József főherceg ő fensége is megjött rendes téli tartózkodásra, a Villa Giuseppeba.

Bejelentettem ottléteimet s még az nap este nálam járt már a staféta, közölvén velem, hogy a Fenségés ur 11—4 között bármely napon szívesen lát.

Az első nap, a midón tiszteletemet akartam tenni, esett az eső. Másnapra halasztottam látogatásomat, mert olyan séta közben való audientiaira vágytam, mint aminőben tizenegy év előtt volt ugyanitt részem, amikor néhai nagybátyámnak, Markusovszky Lajos miniszteri tanácsosnak, Abbaziában történt elhunytá alkalmából jelentem meg e vidéken s szintén töltöttem egy emlékeztető órát ő Fenségénél.

Pár perccel 11 óra előtt kanyarodtam be a Villa Giuseppe előtt, a honvédség főparancsnokának tiszteletére őrtálló két honvéd között a főherceg portájára. A parkban egy mellém adott udvari lakáj kalauzolt a Villa Giuseppe urához.

A hegyoldal gondozott utai mentén elterülő buja zöld növényzet üde látománya, a 30 m.-es libanoni cédrus, a nepali chamerops excelsa (pálmafa), az evonymus japonica, cypressi horizontales, laurus nobilis, magnolia grandifolia és a többi exotikus fák és növények úgy hatottak rám, aki pár nappal előbb havazásnál hagytam el Zágrábot, mint a midón a mesebeli tündérvendéget fogadja az ilyenről nem is álmodó vándort.

Ki-érőm egy a tengerfelé kiugró rondeauhoz vezetett fel, ahonnan Cherso-szigetére és Orkvenica felé pompás kilátás nyílik. Ahogy ideértünk, az ut utolsó kanyarulatánál kis pinesi-kutya szaladt elénk.

— A fenségés ur a közelben van, mondá kalauzom s tiszteletteljesen elmaradt mellőlem. A kis kutya pedig (ugy hívják, hogy *Szóló*) vidám ugrádozással haladva előttem, formalisan átvette a vezetést addig a szélesebb plateauig, ahol a főherceg tartózkodott.

Nagy meglepetésemre tolókokcsiban találtam ő fenségét, mögötte egy komornyikkal, akinek feladata a kocsit továbbítása volt. A máskor délece tartású daliás alakon most is katonaruha volt: sapka, zubbony, köpönyeg; lábai azonban hónaljig meleg takaróba göngyölve. Lehetetlen volt e meglepetésemnek nem adni mindenképp előtt kifejezést.

— Kissé szokatlan helyzetben talál, vette át a szót ő fensége. Bajom éppen akkor kezdett súlyosbodni, mikor a nemzetközi tűzoltó-kongresszust kellett volna megnyitnom. Ezért nem fogadhattam a kongresszus tagjait a Margitszigeten se. Pedig, miként tudja, ez elhatározott szándékom volt. Később, Tátrafüreden kissé javult az állapot, de most újra nem akar jól parirozni a bal lábam. Hiába! a 72 éves kor, a maga hátrányaival csak jelentkezik.

— És most se Abbaziában? vetetem közbe.

— Ebben a tekintetben álláspontom a régi, hangzott ő fensége válasza. Az már nem Magyarország és én, mint a magyar honvédség főparancsnoka, a határon át ő felségének egyenes parancsa nélkül nem megyek.

Azután érintettük a politikai helyzetet, mint a november 18-ika utáni napok minden egyebet domináló eseményét. Majd az én fumei mis-

siómra tértünk át. Ennek képesán pedig a szépségi falvak, különösen Mühlbach és Alsóerdőfalva tűzoltóságai kerültek szóba.

— Nincs egységes csavarzatuk, mondá ő fensége. Ezért is irtam e tárgyban az országos tűzoltó-szövetség elnökéhez azt a levelet, a mely hivatalos lapunkban is megjelent. Pedig ez a hiányosság a vizszállítást megakasztván, az oltást nehezíti s annál nagyobb hátrány azon a vidéken, mivel egyedül ez a két falu vihet gyors segítséget Tátrafürednek, amely maga nem rendelkezik tűzoltósággal.

— A nyáron, — folytatá a főherceg — a mi villánk is kicsibe mult, hogy le nem égett. Ép a lányom, az orleansi hercegné, volt nálunk látogatóban; az ő kedvéért befűtöttünk. Az épület fenyőfa-alkotmány, orosz kéményekkel s cserépkályhakkal, melyek alatt egy réteg laposan odahelyezett téglasor volt. E téglák hézagain át a padmalyig jutott el valami sziporka s belefészkelve magát a menyezetgerendába, lassan senyvedt tovább. Ha szokásomhoz hiven nem teljesíttem volna tűzinspekciót és idejében észre nem veszem a keletkező félben lévő tüzet, akár életmentésre is kerülhetett volna a dolog. Pedig az utóbbi kissé bajos lett volna, mert az ablak párkánya a földtől 14 méternyire van s a mentésre használható hegymászó-kötél, mely ott kéznél volt, csak 10 méter hosszú.

— Mit csinált volna mégis Fenséged, ha — Isten ments — erre kerül a dolog?

— Azt hiszem, a jégvágó turista-botot kötöttem volna a kötél végére s azon bocsátottam volna le a lépcsőn át már menekülni nem tudókat, olyan mélységig, ahonnan aztán le is ugorhattak volna függő helyzetből. Hanem erre nem került a sor, mert a menyezetégést másodmagammal eloltottam. Egy négyszögméternyi területen kibontottuk a menyezetet s a már égő gerendát és környékét lellocsoltuk. Most egy helyett, három sor téglán nyugosznak a kályhák, melyek alá, izoláló réteg gyanánt, agyagot is helyeztettem.

— Az agyag a párisi áruház égésének üveget olvasztó óriás hőségében is jól megállta a helyét.

— Van tudomásom róla. De arról is megelégedéssel értesültem, hogy azok a vádak, amikkel e szerencsétlen tüzeset alkalmából a tűzoltóság aktióját illették, mindent jobban tudni véelő laikus találgatásoknál nem voltak egyebek.

— Csak hogy mellékesen ugyancsak meghurcolták eddigi jó hirnevünk! Egy nappal előbb még a világ első tűzoltósága valánk, hogy másnap a leggyatrább gyülevész had nivójára sülyesztessünk.

— A vizsgálat azonban rehabilitálta önöket. Először is az a Népszínházról kölcsönként lepedő-históriamerőben légből kapott valami volt.

— De a vidéken még most is tartja magát ez a balvélekedés. Ideutaztam alatt is kénytelen voltam utitársaim szavából arról győződni meg, hogy némelyek még ma sem hiszik el, hogy a központ ugróponyva nélkül nem is igen vonulhat ki. Fenséged azonban, mint szakember tudja, hogy ez a mentő-eszköz nem olyanok számára való, akik két méter magasból sem tudnak leugrani; hanem saját, kritikus helyzetbe jutott, embereink ultimum refugiauma gyanánt szolgál. Ezeket is előbb megtanítjuk rá, hogy miként ugorjanak le a ponyvába. A párisi áruháznál azonban félénk asszonyok, 18 mtr. magasból*) dobták le magukat, a sok ezer főnyi néző-tömeg suggeráló biztatására. Némelyik azt sem várta be, míg előttesét kiemelték a ponyvából, sőt olyanok is voltak, akik, miközben kihanyatlottak az ablak pereméről, mert végső kétségbeesés sugallta lépésük ugrásnak nem igen nevezhető, nem is a ponyvába, hanem a mellé, egyenesen a járda aszfaltjára zuhantak alá.

— Ugy tudom azonban, hogy a tűzoltóság mégis mentett emberéletet is.

— Igen. Tizenhét embert adott vissza az életnek. De ezek jobbára mind a szomszédos négyemeletes ház-

*) Ennyire volt a IV-ik emelet ablakpárkánya a járdától.

ból lettek részben a füsttől fuldokolva kivezetve, részben már aléltaan kihordva. E ház első emelete t. i. épügy mint a Klauzál-u. 3-é, szintén hozzátartozott az áruházhoz s a határfalban lévő vasajtó nélküli óriási nyíláson át ez is begyuladt volt köröskörül. A lángok már a felső emeleti lakásokat is fenyegették, sőt a teherfelvonón felszaladva, e ház tetőzetébe is belékapott a tűz. Az a bravour, a melylyel itt sikerült a veszedelmet feltartóztatni, mindenkor máskor hősi tett számba ment volna: itt csak tudomást is alig vettek róla.

— Az illetékes körök azonban csak annyival inkább megszivlelték a mi igazságunkat, hogy megelőző tűzrendészet nélkül nincs biztonság és hogy a szakértő beavatkozásnak is első alapfeltétele a jó praeventiva. Különbén pár héttel a párisi áruházégése előtt a londoni Fire Prevention kongresszus is ugyanezt mondta ki.

— Amivel elsősorban Fenségednek s nekem szolgáltatnak némi elégtételt, mert a Fenséged előszavával megjelent „Megelőző Tűzrendészet“ című könyvem, melyben először hangoztattuk ez igazságot, jó sokáig nem találkozott megfelelő méltánnyal.

— Annál szebb, hogy a könyvben letett elveket most egy londoni kongresszus ratifikálta!

— Csakhogy kilenc évvel azután, hogy a könyv első kiadása megjelent.

Azután Londonról folyt tovább a beszélgetés. Ismertetnem kellett a Fire Prevention Committee Tasting Stationjét és a londoni kongresszuson 1903-ban tartott felolvasásomhoz történt hozzászólásokat, meg a Marlborough herceg elnöklete alatt tartott diszebeden történeteket. It olvasták t. i. fel a főhercegnek a kongresszus üdvözlétére küldött távirati válaszát, melyben örömeinek adott kifejezést a felett, hogy Budapesten személyesen is megismerkedhetik a kongresszus tagjaival egy év múlva. Sajnos, ő fensége betegsége 1904. augusztus havában ezt nem tette lehetővé. Majd újra tűzrendészeti dolgokra térünk vissza, melynek során ő fensége ekkép nyilatkozott:

— Budai új palotámban mindazt alkalmaztattam, a mit a megelőző tűzrendészet követel. Ott, ha valamelyik szobában tűz támad, azt hiszem, egy második helyiségre át sem terjedhetne az. Nemcsak a mennyezet,

hanem a fedélszék is *Hennebique*-rendszerű. A padláson akár tábori tüzet lehet majd rakni, mégsem származhatik belőle baj. Erről különben személyesen fog meggyőződhetni, mert amihelyt kész lesz a palota, meg kell azt néznie.

— Az igazat megvallva, már a nemzetközi tűzoltó kongresszus látni valói sorába is szerettük volna felvenni Fenséged új palotáját.

— Egész természetesnek találom. De hát még ma sem kész. És hogy oly sokáig készül: a sztrájkok valának az okai. Nem kevesebb, mint *tizennégy* féle sztrájk zajlott le azóta, hogy épül. Utoljára már magam is meguntam a sok munkamegszakítást s azt mondtam Gierglnek, (mert a kik a feleségem palotáit építették, ugyanaz a Korb és Giergl cég készíti a budai palotát is), azt mondtam, hogy ha kívánják, hozatok innen Fiuméből kőmiveseket és egyéb mesterembereket. Azonban bizonyos rájuk nézve is kötelező szempontból nem akarták, hogy segítsek rajtuk. Ezért halad olyan lassan a munka.

— Az alatt a Klotild főhercegnő egyik palotája a belvárosban már az első tűzpróbán is átesett.

— Igen, bolti tűz volt benne. De az önök tűzoltói hamarosan elbántak a tűzzel. Nagyobb katasztrófa különben azt hiszem, ott sem igen fordulhatna elő. Csak már a belvárosi templom ügyét juttatná dülőre a főváros.

— Ugy tudom, nemrég is foglalkozott vele a hatóság.

— De végérvényesen még mindig nincs megállapodás. Ugy látszik, hogy a templom eltolásának eszméjétől végkép irtóznak. Pedig a Margitszigeten, az erre vállalkozó cég, nálam fényesen megállta a próbát. Az igaz, hogy csak épület-felemelésről volt szó, de ezt annyira precíze eszközölték a szemem láttára, hogy most már akár magam is vállalkoznék hasonlóra.

Azután a müncheni Gautsch Konrád találmanya került szóba, a ki a budapesti nemzetközi kongresszuson felolvasást tartott az impregnálásról s kísérleteit, melyeket felolvasása kapcsán ad oculos demonstrált, Alcsuthon megismételte.

Végre pedig Fiuméra tértünk, a melynek megszélesített különféle (városi, államvasuti, gyári) tűzoltóságairól azon melegiben elmondott impressióimat érdeklődéssel hallgatta ő fensége.

A Solo kutya ekkor hirtelen elfutott mellőlünk; tehát jön valaki. Klotild főhercegnő s leánya Turn-Taxis hercegné jöttek — hogy folytassák tovább a fenséges urral azt a tár-

salgást, melynek magyaros közvetlensége s törül-metszett magyarsága olyan varázst kölcsönöz, a minek felemelő hatása alól ezuttal sem tudtam szabadulni jó sokáig.

Kevéssel azután, hogy a Villa Giuseppet elhagytam, a molo longon épen delet lóttek. Az audientia tehát csaknem egy egész óráig tartott

Markusovszky Béla.

H I V A T A L O S R É S Z.

1905. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége 1905. évi április 15-én délután 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés tárgysorozata:

1. A csendőőrök oktatási tervezete.
2. A választmányi gyűlés határozatának végrehajtása.
3. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg a segélyzö-pénztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1905. április 1-én.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

1905. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség országos választmánya 1905. évi április 15-én d. e. 11 órakor gyűlést tart Budapesten a szövetségi irodában, melyre az országos választmány tagjait (a vármegyei tűzoltó-szövetségek elnökeit, kiküldöttjeit, a felügyelőbizottság és az elnökség tagjait) tisztelettel meghívjuk.

Az ülés tárgysorozata:

1. Az elnökség évi jelentése 1904. évi működéséről (lásd 3. lapszám).
2. Pénztári zárszámadás az 1904. évről (lásd 2. lapszám).
3. Tagtörlések.
4. A segélyzö-pénztár jelentése az 1904. évről (lásd 2. és 3. lapszám).
5. A Szegeden tartandó nagygyűlés előkészítése.
6. A nagygyűlésen tartandó versenygyakorlatok ügye.
7. A tanfolyam-szabályzat módosítása (lásd 2. lapszám).
8. A XIV. országos tanfolyam rendezése.
9. A „Tűzrendészet“ című mű második kiadása és pályázathirdetés egy tanfolyamok céljára szolgáló módszeres tankönyvre.
10. Indítványok.

Budapest, 1905. április 1-én.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

379
1905. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvetett Budapesten, a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének 1905. évi márczius hó 25-én délután 3 órakor megtartott ülésén.

Elnök: Széchényi Viktor gróf.

Jegyző: Szily József dr.

Jelenvoltak: Óvári Ferencz dr. alelnök, Barabás István, Lukáts Gyula, Markusovszky Béla, Publíg Ernő, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Varga Lőrincz és Vida Pál előadók.

Elmaradásukat igazolták: Breuer Szilárd titkár, Glósz Kálmán dr. és Scossa Zoltán előadók.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár bejelent, hogy az általa kidolgozott gyakorlati szabályzatnak a fecskendőszerezésre vonatkozó részét Óvári alelnök vezetése alatt Breuer titkár és Lukáts előadóból álló bizottság február hó 20 és 21-én tartott üléseiben felülbírálván, azt kisebb módosításokkal elfogadta. Jeienti továbbá, hogy a rendgyakorlatokra vonatkozó részt kefelelynyomatban az elnökség minden tagjának megküldötte, s mivel érdemleges megjegyzés a kitűzött idő alatt be nem érkezett, intézkedett az első három ivnek 5000 példányban leendő kinyomatása iránt, ami már foganatosított is. Időközben Szabó Gyula egy beadványban azon indítványt terjesztette elő, hogy az elnökség a rendgyakorlati rész felülbírálatára küldjön ki egy bizottságot, s csak azután intézkedjék a kinyomatás iránt.

A felolvasott indítványt az elnökség tárgyalás alá véve, kimondja, hogy azt mint immáron céltalant, magáéva nem teszi, a titkár által a kinyomatás iránt tett intézkedéseket jóváhagyólag tudomásul veszi, egyuttal utasítja, hogy az 5 tűzoltóval való szerelést magában foglaló levonatokat f. hó 27-én az elnökség tagjainak küldje meg, s a mennyiben az elküldestől számított 6 napon belül arra érdemleges észrevétel be nem érkezne, annak kinyomatása iránt intézkedjék. A szabályzat folytatólagos részei kinyomatás előtt az elnökség tagjainak ugyan-csak megküldendők.

2. A tűzoltói szaktanfolyamokról és a tűzoltótisztai képesítésről szóló szabályzat módosítási tervezete vételvéen tárgyalás alá,

Lukáts Gyula kifogásolja, hogy Budapesten kívül egyebütt is rendeztessenek országos tűzoltói szaktanfolyamok; kifogásolja továbbá, hogy míg a budapesti tanfolyam 84 órában állapítatik meg, addig a vidéki tanfolyamok 60, sőt 40 órára vonatnak össze. Javasolja, azért, hogy az országos jellegű tanfolyamok egyaránt 84 órára állapittassanak meg és a tűzoltó-testületeknek ilyen tanfolyamok rendezésének joga meg ne adassék, hanem csakis a vármegyei szövetségeknek. Végül indítványozza, hogy a tanfolyamok végén képesítő vizsga ne

tartassék, és sem tiszti, sem altiszti képesítő bizonyítványok ki ne adassanak, hanem csakis látogatási igazolványok.

Többek hozzászólása után az elnökség Lukáts indítványainak általánosságban történt elfogadásával titkár indítványára kimondja, hogy a tervezet első három szakasza ennek megfelelőleg olyképp dolgoztassék át, hogy az 1. §-ban az országos tanfolyamokról intézkedjék; a 2. §-ban kimondassék, hogy vármegyei szövetségek és tűzoltó-testületek is rendezhessenek bármily időtartamu tanfolyamot, s ezekről látogatási igazolványokat is állíthatnak ki, kötelesek azonban ezekben a tanfolyam tananyagát és tartamát feltüntetni; a 3. §-ban kimondandó lesz, hogy a tanfolyamok országos jellegűeknek csak az esetben fognak elismertetni, ha azok az országos szövetség közreműködésével és jóváhagyásával az országos tanfolyamokra megállapított tantervvel, tartammal és eszközökkel rendeztetnek; végül a 4. §-ban a közigazgatási, tanítóképzői és egyéb tanintézeteki tanfolyamokra nézve tétessék intézkedés az óraszám kihagyásával.

A régi 4. §. «vizsgákhoz» szava helyett Barabás indítványára «tudás bemutatására» szavak tétetnek.

Az 5. §-ból a «sok jelentkező esetén» szavak kihagyatnak.

A 7. §-ban «a tanfolyam parancsnoka» helyett «az országos szövetség elnöksége» teendő, míg a «saját . . . sorrendjében» mondat törlendő.

Ugyanezen §-ban «oly iskolai előképzettséggel, értelmiséggel» helyett «magasabb értelmi képzettséggel» szavak tétetnek, a «hogy . . . képesek», «és pedig . . . találhatik», és «felvételők . . . hogy» mondatok kihagyatnak.

A 8. §-ban «a jelentkezési sorrendben következő» helyett «más» teendő.

A 9. §. végére az «avagy» szó törlésével bevételnek a következők: «avagy kiról kiderül, hogy kiküldöttil megfelelő segílyt kap».

A 10. §-ból a «valamint . . . állapittatik meg» mondat töröltetik.

A 10. §. után beiktatandó új §-ban körvonalozandók a tanfolyam parancsnokának jogai és kötelességei, és pedig akként, hogy a tanfolyam élén a tanfolyam parancsnoka áll, a ki elnököl az előadói kar ülésén, ellenőrzi az előadók működését, gondoskodik a tanterv betartásáról és a tanfolyamnak fennakadás nélküli menetéről. E célból kötelessége az előadásokon és gyakorlatokon lehetőleg részt venni, azok menetét figyelemmel kísérni és a hallgatók felügyeletéről gondoskodni.

A 11. §. első sorában levő «vizsga» szó elé «bemutató» szó, «kiküldöttjei» helyett «kiküldöttje», «A vizsga eredményét» helyett «Az eredményt» szavak teendők, míg «az egyes . . . tekintettel» és «az eredményt» szavak törlendők.

A 12. §-ban «bizonyítványt» helyett «igazolványt», «vizsgán . . . eredményéhez képest» helyett «a tanfolyamon, nemkülönben a bemutatón tanusított eredményhez» teendő, míg §. végéhez hozzáfűzendő: «melynek alapján jogosultságot nyer az orsz. tűzoltó-tiszti vizsgára jelentkezésre».

A 13. §-ban «bizonyítványokat» helyett «látogatási igazolványokat» teendők, míg «a beterjesztett . . . Belügyminiszter» szavak törlendők.

A 14. §. egészben kihagyatik.

A 40. §-ból «vagy egyéb testületek», «bár összevont», továbbá «társanunk . . . legyen» szavak kihagyatnak.

A 41. §-ban «vizsgabiztos» helyébe «kiküldöttje» tétetik.

A 42. §-ból «és az . . . végzendő» mondat töröltetik.

A 43. §. szövege a következőkben állapittatik meg: «A vizsga . . . látogatási igazolványokat az illető vármegyei tűzoltó-szövetség adja ki és azokat az orsz. szövetség kiküldöttjével együtt az összes előadók is aláírják.»

A 45. §-ból «legalább is», és «(pl. . . . napjain)» szavak töröltetnek.

A 46. §. első része helyett kimondatik, hogy a vizsgadíj egyaránt 50 korona, mely a jelentkezés alkalmával lefizetendő az orsz. szövetséghez, mely a vizsgáló-bizottság tagjainak tiszteletdíját, utiköltségeit, nemkülönben a vizsgával kapcsolatos összes egyéb kiadásokat fedezi.

A 47. §. titkár indítványára a következőkben állapittatik meg: «Tiszti vizsgára becsáttatnak oly általános műveltséggel bíró egyének, kik legalább 2 évi tűzoltói szolgálatot kimutatni képesek; továbbá olyanok, kik az országos, vagy ezzel azonos jellegűnek elismert vármegyei, közigazgatási, tanítóképzői, vagy más tanintézeteki tanfolyamot elvégezték, s annak utána 1 évi tűzoltói gyakorlatot kimutatnak.»

A 48. §-ban «4» helyett «2», «egynek» helyett «az elnöknek» teendő, míg «aki ez . . . végérvényesen dönt» és «kivánatra» szavak törlendők és a «tartozik» szó után beveendő: «A szavazásban az elnök is részt vesz».

A 49. §-ban «negatív» helyett «sikertelen» tétetik, míg «A gyakorlati . . . eredménye» mondatok kihagyatnak.

Az ekként megállapított szabályzatot az elnökség jóváhagyás végett az országos választmány elé terjeszti.

3. Szabó Gyula előadó beterjeszti a **Szervezeti, egyenruházati és rangjelzési szabályzat** egyes intézkedéseinek módosítására vonatkozó javaslatát.

Vida Pál ellene van a szabályzat módosításának. Alig ment át az életbe, kár volna azt megbolygatni. De a tűzrendészeti felügyelők tűzoltói minőségét elfogadja s mivel ezek részére megfelelő jelvényt is alkotott a szabályzat, az e tekintetben tervezett változtatást fölöslegesnek tartja.

Szokoly Ignác csak az esetben hajlandó a felügyelőket működő tűzoltóknak tekinteni, ha azok emellett egyuttal valamely testületnek működő tagjai is, a miként az szükséges is volna, mert ha csak valaki a felügyeleti teendők végzéséhez szükséges szakismereteket előzetes hosszabb tűzoltói szolgálattal meg nem szerezte, úgy az föladatának teljesítésére képtelen lesz.

Szabó Gyula szükségesnek tartja a módosítást. A szabályzat megalkotása idején alig néhány helyen volt a felügyeleti intézmény rendszeresítve, míg ma már sok vármegyében meg van, tehát fontos, hogy ezek viszonya rendeztessék. Neki is hosszú tűzoltói működés után ki kellett lépnie testületéből, s mégis nemesak járási felügyelő, hanem szövetségi előadó is. Mások is jöhetnek hasonló helyzetbe és így előállhatna az a fonák helyzet, hogy a működő testületek fölött egy a nem működőkből összeállított elnökség állana. Az általa javasolt rangot már csak azért is meg kell adni a felügyelőknak, hogy vizsgálataiknál kellő tekintéllyel bírhassanak.

Barabás István a felügyelőket akkor is meghagyná tisztségükben, ha megszűntek működő tűzoltók lenni. Mindig büszke volt a magyar tűzoltóság egyenruhájának és rangjelzésének egyszerű voltára, de eme nézete a leg-

utóbbi nemzetközi kongresszus óta kissé megváltozott. A mi egyszerűségünkkel valósággal eltűntünk a külföldiek pazar fényessége mellett, pedig talán tartoznánk a mi szövetségünk vezetőinek annyival, hogy legalább hasonló nagyobb szabású ünnepélyeknél méltóbb módon szerepeltessük őket. De e kérdést ezuttal csak futólag érinti, mert nem akarná az egész szabályzatot megbolygatni, de azt igenis fonák helyzetnek tartja, hogy egy alantasabb tiszti rangot betöltő felügyelő vizsgáljon fölül magasabb rangukat. Ezt elkerülendő, maga is hozzájárul ahhoz, hogy a tűzrendészeti felügyelőknek a parancsnoki rang megadassék, egyebekben azonban a szabályzatot érintetlenül hagyja.

Lukáts Gyula a javaslatnak a felügyelőkre vonatkozó részét általánosságban elfogadja, egyes módosításokat azonban magáévá nem tehet. Így Szabó a hármas jelzést folytatni akarja fölfelé, a mi már magában véve is helytelen. Nézete szerint a szövetségi elnököt és alelnököt nem illetheti meg rangjelzés, hanem legfeljebb valamely jelvény, pl. aranyos karkötő, mert ezek tiszteletbeli állások. Ellenben a felügyelők tényleges működést fejtenek ki, a kiket rangjelzés méltán megillet és ha mi nem adjuk meg ezt nekik, megadják a vármegyék. Egyébként az ellen sincs kifogása, ha a felügyelők részére a csapattisztektől eltérő jelvényt állapítanak meg, csak azt köti ki, hogy ezen jelvény karkötő ne legyen.

Barabás István szerint az önkéntes tűzoltó tulajdonképpen rangot nem ismer, mert a parancsnok is csak bajtársa az ő bajtársának, nem úgy, mint a katonaságnál feljebbvalója a kapitány az alárendeltjeinek. De ha már rangbeli megkülönböztetést csinálunk, úgy azt ki kell építenünk a szöv. elnökig.

Lukáts Gyula szerint a felügyelő tényleg szolgál, felügyel, utasításokat ad, stb. Nem helyes, hogy ezeknek egyenruhát és rangot nem adunk, ellenben az elnököknek igen.

Szokoly Ignác nem mondta, hogy a ki tűzoltó, annak ne legyen egyenruhája, de a ki sohse volt tűzoltó, csak úgy belecsöppent a felügyelőségbe, azt egyenruha és rangjelzés meg nem illetheti. Egyébként is a járási felügyelő nem tiszt, hanem tisztviselő, ki adminisztratív munkát végez s mint ilyen legfeljebb tisztviselői rangjelzést viselhetne. A rőzsekést a balta helyett nem fogadja el.

Markusovszky Béla nem osztja Lukáts nézetét. A kiket a nagygyűlés, mint arra érdemeset, mindnyájuk fölé emelt, azokat ő elismeri olyannak, kit külsőségekben is látható ranggal kell kitüntetni. A javaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Lukáts Gyula kijelenti, hogy az ő állásfoglalása nem új, mert neki régi meggyőződése az, hogy az elnöki tisztség rangot nem képezhet. Ezért kívánt ő régi javaslatában az elnököknek cserlombot adni.

Elnök: Barabás az egyszerűség barátjának vallja magát és mégis restelte egyszerűségünket a kongresszus alkalmával. Lehet, hogy a mi közönségünk is ilyen véleményben volt, de az itt járt külföldiek az előtte tett nyilatkozatok szerint általában méltányolták a mi, a célnak megfelelő egyszerűségünket és eszünk. Maga is sajnosan tapasztalja, hogy az érvényben levő szabályzat még nem ment át teljesen az életbe s azért égető szükség nélkül nem nyulna az egészhez.

Óvári Ferencz dr. alelnök ellene van a szabályzat mindennemű módosításának, ellenben

magáévá tenné a javaslat azon részét, mely a felügyelők tűzoltói minőségének elvi kimondását tartalmazza.

Titkár a javaslat egyik részét sem fogadja el. Ha az egyes testületi elnököket, a kik a testületi ügyeknek vitelében akárhányszor eléggé nem méltányolható érdemeiket szereztek, nem ismerjük el működő tűzoltóknak s azoktól megtagadjuk nemcsak a szolgálati érmeket, hanem még az egyenruha viselését is, úgy az ugyancsak adminisztratív munkát teljesítő felügyelőket sem illetheti meg ebbeli miőségünknel fogva az egyenruha és rangjelzés viselésének joga. Elégedjenek meg azzal a kedvezményrel, a mit a szövetség adott nekik akkor, a midőn lehetővé tette szolgálati érmeikkel való kitüntetésüket.

Szabó Gyula a nyert felvilágosítások után indítványát visszavonja, mire az elnökség a fölött napirendre tért.

4. A **torontálvármegyei tűzoltó-szövetség** elnökségének kérelmére az elnökség az orsz. választmánynál javaslatba hozza a következő 28 tűzoltó-testületnek a **tagok sorából leendő törlését**: Antalfalva, Bánlak, Bótos, Csenta, Deszk, Eruesztháza, Erzsébetlak, Ferdinándfalva, Horvátbóka, Istvánvölgy, Iláncsa, Kécsa, Klekk, Klári, Kistószeg, Nagykomlós, Nagytószeg, Neuzina, Oroszlámos, Ozora, Rudolfsgnád, Szanád, Szárcsa, Tóba, Torontálvásárhely, Tógyér, Torontáltorda és Tiszahegyes.

5. Titkár jelenti, hogy a holnapi választmányi ülésen a **költségvetés** valósan meg nem állapítható, nem pedig azért, mert a 3 éves idő csak június hó végén járva le, ma még nem ismerjük a várható pénzmaradványt, e nélkül pedig a költségvetés meg nem állapítható. A maga részéről ugyan egybeállította a tételket, melyek szerint a várható pénzmaradvány figyelmen kívül hagyásával a három évi 49,500 kor. várható bevétellel szemben 51,260 kor. kiadás lesz, mégis kéri, hogy a költségvetés csak a szegedi nagygyűlést megelőző választmányi ülésen tárgyalassék, mit is az elnökség magáévá tett.

6. Barabás István előterjeszti a tervbe vett **népszerű tűzoltási szakkönyv** megírására kiírandó pályázat szövegét, melyet az elnökség oly módosítással terjeszt jóváhagyás végett a választmány elé, hogy a pályanyertes mű a szövetség tulajdonába menjen át, mely fölött az szabadon rendelkezék.

7. Hogy a szegedi nagygyűlésen **versenygyakorlatok** rendeztessenek s az erre szükséges előmunkálatok megtételére az elnökség fölhatalmaztassék, az elnökség a választmányak előterjesztést tesz.

8. Titkár bemutatja Harez Lajos szegedi tűzoltóparancsnoknak a **szegedi nagygyűlés programjára** vonatkozó tervezetét. Az elnökség a választmányak javasolja, hogy a nagygyűlés ideje ez évi augusztus hó 12—15. napjaira tétessék, még pedig úgy, hogy 12-én legyen a megérkezés és ismerkedő estély, 13-án a szegedi önkéntes tűzoltó-testület jubiláris ünnepsége, az elnökség és a választmány ülése, 14-én a versenygyakorlatok és felolvasások, végül 15-én a nagygyűlés, a segélyző-pénztár közgyűlése és az orsz. választmány előadókat választó ülése.

9. A **XIV. országos tűzoltó-szaktanfolyam** idejét az elnökség ez évi július hó 3—20. napjaira tűzi ki s a tanfolyam látogatására 6 drb

80 koronás ösztöndíj kitűzését javasolja a választmányának.

10. Titkár bejelenti, hogy a múlt évi nemzetközi kongresszuson nálunk járt külföldi vendégek közül Giersberg Erik berlini tűzoltóparancsnok és Pritchett H. Ellis swindon-boroughi tűzoltóparancsnok elhaltak. Az elnökség fájdalommal veszi a halálhíreket s nevezettek elhunytja fölött részvétét nyilvánítja a berlini tűzoltóságnak és a londoni Fire Praevention Committénak.

11. Goldschmidt József csákvári tűzoltótiszt kérelmére az elnökség a **csákvári földmives iskola** tűzoltói tanfolyama részére 11 db Tűzrendészetet engedélyez díjmentesen.

12. Titkár bejelenti, hogy Pestvármegye alispánjának rendeletére a váci járás főszolgabírája **Ujpest község tűzvédelmi berendezésének** f. é. április hó 5-én Ujpesten megtartandó tárgyalására szakértő kiküldését kéri. A tárgyalásra az elnökség Breuer Szilárd titkárt, ennek akadályoztatása esetére Markusovszky Béla előadót küldi ki.

13. Pestvármegye alispánjának átiratát, hogy Nagykáta község fecskendője szívó-szerkezettel ellátottat, az elnökség tudomásul veszi.

14. A dunamócsi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának azon jelentését, hogy a **Tűzoltók gyufájából** 8000 dobozt rendelt, az elnökség tudomásul veszi.

15. Polcz Rezső kolozsvári tűzoltóparancsnok azon jelentését, hogy az elmúlt 1904. évben ő maga 47 esendőraltsíztet, Bartha Gergely alparancsnok pedig 40 honvédet képezett ki a tűzoltásban 11 elméleti és 11 gyakorlati órában, Körösi József segédtsízt pedig az állami tanítóképezde IV. és III. osztályának növendékeit tanította 20—20 órában s hogy e tanfolyamokat a testület a folyó évben is megtartja, örvendetes tudomásul veszi az elnökség.

16. A belügyminiszterium azon leiratát, hogy **Balassagyarmat** nagyközség az 1903. évtől kezdődőleg 30 tagból álló díjazott tűzoltóságot tart fenn, az elnökség tudomásul veszi.

17. Lőcse város **tűzrendészeti szabályrendelete** a belügyminiszterium által véleményezés végett leküldetvén, titkár ismerteti az erre vonatkozólag megadott véleményt. A jelentést az elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi.

18. Spitzer Mór dr. veszprémi lakos házában levő **acetylen vezetékre** nézve véleményadásra hivatván fel a belügyminiszterium részéről, titkár ismerteti az erre vonatkozólag megadott véleményt, mely szerint az acetylen vezetékek padláson a tetőgerendákra erősítése veszélyt nem képez, ha ezen csővezeték vasból van, s a felmenő rész alján, tehát a földszinten könnyen hozzáférhető helyen bárki által kezelhető elzáró csap alkalmaztatik, melylyel szükség esetén a gáz az épület belsejéből teljesen kizárható. A jelentést az elnökség jóváhagyólag tudomásul veszi.

19. Bártfa város **tűzrendészeti szabályrendelete** a belügyminiszterium által véleményezés végett leküldetvén, titkár ismerteti az erre vonatkozólag megadott véleményt, melyhez az elnökség észrevétel nélkül hozzájárul.

20. A **nagykanizsai önkéntes tűzoltó-testület** parancsnoksága a **villamos berendezésekből keletkezhető tűzveszedelmek** megelőzése és elhárítása tárgyában véleményt kérvén, titkár ismerteti az erre vonatkozólag megadott felvilágosítást, mit is az elnökség jóváhagyólag tudomásul vesz.

21. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésével az el-

nökség megbizza Markusovszky Béla és Szabó Gyula előadókat.

Ezzel a napirend kimerítettvén, elnök az ülést esti 8 órakor berekeszti.

Kmf.

Széchenyi Viktor gróf
elnök.

Szily József dr.
jegyző.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten a magyar országos tűzoltószövetség segélyző pénztárának 1905 évi március hó 25-én délután 1/23 órakor megtartott elnökségi ülésén.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf.

Jegyző: Szily József dr.

Jelen voltak: Óvári Ferenc dr. alelnök, Barabás István, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Varga Lőrinc és Vida Pál elnökségi tagok.

1. Elnök az ülést megnyitván, titkár bejelenti, hogy az első magyar általános biztosító-társaság alapítványából előterjesztésünkre kiutalványoztattak a következő segélyek:

Fister János kismartoni tűzoltónak 150 K,
Fendrik Károly zentai tűzoltónak 18 K,
Loidl János pinkafői tűzoltónak 60 K,
Schütt János grabácsi tűzoltónak 40 K,
Boldócky Pál petrőczyi tűzoltónak 34 K,
Germann Antal abádszalóki tűzoltónak 10 K.

A jelentést az elnökség tudomásul veszi.

2. Jánosi Károly (Tolna) 31 éves, nős, 2 gyermek atyja, vagyontalan kárpitos f. hó 7-én tűzoltás közben a falról leesvén, bal szemén és orrán 14 napi munkaképtelenséget okozó sérülést szenvedett. — Az elnökség nevezettnek 28 koronával leendő segélyezése iránt előterjesztést tesz az első magyar általános biztosító-társasághoz, mire elnök az ülést berekeszti.

Kmf.

Széchenyi Viktor gróf,
elnök.

Dr. Szily József
jegyző.

380.
1905. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten, a magyar országos tűzoltószövetség országos választmányának 1905. évi március hó 26-án megtartott ülésén.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf.

Jegyző: Szily József dr.

Jelen voltak: Óvári Ferenc dr. alelnök, Barabás István, Lukáts Gyula, Markusovszky Béla, Scossa Zoltán, Szokoly Ignác és Vida Pál előadók, továbbá Magera Antal a fejérvármegyei, Publíg Ernő a hajdúvármegyei, Köhler István a pestvármegyei, Szabados Imre a somogyvármegyei, Szabó Gyula a sopronvármegyei, Varga Lőrinc a temesvármegyei és Ajkay Zoltán a vasvármegyei szövetségek képviselői.

Elmaradásukat igazolták Glósz Kálmán dr. előadó, Bulyovszky Aladár és Polcz Rezső felügyelő-bizottsági tagok és Rösch Frigyes a sopronvármegyei szövetség elnöke.

Elnök délelőtt 1/211 órakor az alapszabályok 15. §-ának 14. pontjára hivatkozással megállapítván, hogy az ülés nem határozatképes, az országos választmány legközelebbi ülésének határidejét f. é. április hó 15-ének délelőtti 11 órájára a szövetségi irodába tűzi ki, míg ugyanazon délután 3 órakor elnökségi ülés leend. Miután még a jelen jegyzőkönyv hitelesítésére fölkéri Markusovszky Béla és Szabó Gyula előadókat, az ülést berekeszti.

K. m. f.

Széchenyi Viktor gróf,
elnök.

Szily József dr.
jegyző.

* A magyar királyi honvédelmi miniszter 759/05 XVI. sz. a. Budapest közönségét felkérte, hogy utasítsa a székesfővárosi tűzoltó-főparancsnokságot véleménymondásra és illetőleg arra, hogy adjon javaslatot e főparancsnokság is a tekintetben, vajjon a csendőrlegénységnek a tűzoltási teendőikben való kiképzése minő irányelvek szerint történjék a jövőben.

„A csendőrség részére érvényben álló szabályok értelmében ugyanis — mondja a leirat — az arra hivatott szakközögeknek a tűz helyszínén való megérkezéig, a csendőrség tartozik disponálni és sok esetben, főleg a községeken kívül fekvő magános objektumok égésénél, egyedül a csendőr-járőrre hármlik az oltási munkálatok vezetése is.

Kötelessége továbbá a csendőrségnek a tűzvizsgálatok megejtése, illetve a tűz keletkezési okának a megállapítása és a büntetendő esemény tényálladékának a földelése is.“

Mind e teendők specialis elméleti tudást és a tűzoltásban való gyakorlottságot tételezven fel, az ebbeli ismeretek elsajátítására, a múlt évben 7 csendőrkerületi parancsnokság székhelyén (Kolozsvár, Brassó, Szeged, Kassa, Pozsony, Székesfehérvár és Budapest) az ittleendő csendőrtanostályba vezényelt legénységgel elméleti és gyakorlati kiképzés foganatosított kísérletképen.

Az e tanfolyamokon szerzett tapasztalatok kedvezők valának, úgyhogy megérlelték a miniszteriumban azt az elhatározást, mely a csendőrlegénység ez irányu kiképzésének az állandósításában fog megnyilvánulni.

Mielőtt azonban erre nézve a Belügyminiszteriummal egyetértőleg az intézkedés megtörténne, az Országos Szövetségen kívül, mely az ő véleményét már megconstruálta, a fővárosi tűzoltó-főparancsnokság javaslatát is kikérte a miniszter.

— A szegedi nagygyűlés programjában felolvasások is szerepelnek. Egyidejűleg lesznek megtartva a versenygyakorlatokkal. Minthogy pedig az internacionalis tűzoltó kongresszus alkalmából bejelentett több hazai felolvasó, a nemzetközi elnökség kértére tavaly visszautasított: most ugyanezekon kívül a hasonló szándékkal levő többi bajtársat is figyelmeztetjük, hogy felolvasásaik megtartásának Szegeden nincs semmi akadálya. Felolvasásuk tárgya és rövid kivonata azonban július 15-éig az Országos Szövetség elnökségének bemutatandó. Kivonat helyett magát a megtartani kívánt felolvasás eredeti szövegét is be lehet terjeszteni.

— Hirdetmény. Székesfehérvár a jelenkor igényeinek megfelelő tűzjelző-készüléket állíttatott fel, miért is az eddig használatban volt önműködő automata-tűzjelzőkészüléket — mely némi helyreigazítással kisebb városban még igen jó szolgálatot tenne — eladásra ajánlja. Érdeklődők lépjenek érintkezésbe a székesfehérvári önk. tűzoltótestület választmányával.

Szinpadi díszletek tűzbiztonságáról.*)

Irta: Giersberg Erich,

a berlini királyi tűzoltóság volt főparancsnoka.

Azon alapelveket, melyek szem előtt tartása mellett a biztonsági berendezésekkel foglalkozó technikus az újabb avagy régebbi színházi épületeket, melyekben nagy embertömegek tartózkodnak, megbírálja, minden bizonnyal a tűzbiztos építkezés, a tűzbiztos technikai berendezés és a közönség, valamint a szinpadi személyzet részére létesített és decentralizált kijáratok képezik. Szorosabb értelemben vett szinpadi berendezésnél azonkívül még kellő gonddal elkerülendő az olyan ártalmasléghuzamnak keletkezése is, mely a szinpadról a nézőtér felé terjedhet, továbbá minden olyan díszlettárgy alkalmazása, melyek könnyen gyuló anyagból készülnek és égés alkalmával nagy mennyiségű füstöt produkálnak.

Nálunk Berlinben az 1889. évi október 31-én kelt rendőri rendelet 74-ik paragrafusa értelmében gyülekezeti helyiségben csakis el nem éghető díszlettárgyak alkalmazhatók. Ugyancsak jó eredménnyel alkalmazzák ezen rendeletet a tulajdonképeni színházaknál is, az állandó és mozgó szinpadi díszletekre vonatkozólag. Mikor egy ilyen, utóbb említett színházban a pompá-kivitelű díszletekben gyönyörködünk, önkéntes lenül támad bennünk a gondolat, miért nem alkalmazzák minden színházban ily díszleteket és miért alkalmazzák inkább ama könnyen eléghető, fojtó füstöt keltő díszleteket, melyek rendszerint okozói, a keletkezett tűz rohamos terjedésének és egyáltalában ez utóbbi díszletek alkalmazását miért nem tiltják egyszerűen el? Ezen intézkedések ellen a színházi technikusok a következő ellenvetéseket teszik:

1. A tűzbiztos díszletekkel nem lehet azt a művészi színhatást elérni, mint a rendesen alkalmazottakkal.

2. A díszletek beszerzési költsége nagyobb.

3. A díszletek sokkal rövidebb ideig tartanak.

4. Színváltásnál a kezelés nehezebb mivel a díszletek súlyosabbak.

Az 1. pont alatt említett ellenvetést még elfogadnók, de egyes speciális szinpadok éppen az ellenkezőjéről győződtek meg bennünket, a díszletek állítólagos művészi hiánya pedig a mai modern szinpadi világítási technika által teljesen pótolható és kiegyenlíthető.

A tűzálló díszletek sík lapjait, (fém lapoktól eltekintve), szövött asbestből lehet előállítani. Manapság már olyan asbest szövetet tudunk készíteni, hogy a laikus nem is tudja azt a len vagy juta szövettől megkülönböztetni. Ezekkel szemben a színházi technikusok azt az ellenvetést hozzák fel, hogy az asbest szövet nem elég tömött ahhoz, hogy a mögötte elrendezett világító testektől áradó fényt visszatartsa. Ezen ellenvetés csak az esetben jogos, ha az asbestszövet kikészítése a festés előtt nem volt helyes és tökéletes, de máskülönbben a mai tökéletes világítási technikától joggal megkivánhatjuk azt, hogy ha ily eset tényleg fenn áll, az magának utat és módot találjon e hiány megszüntetésére.

A 3. alatt említett ellenvetés csak állítólagos, annak valósága még nincs bebizonyítva. Különbben is azt hiszem, hogy a díszlet, ha azt egy teljes játék évadon át használták, ugyszólván egészen kifizette magát, mert nem nevezhető modern, a művészetet pártoló színháznak az olyan, mely

*) Voltaképen a fenti cikk csak hozzászólása a berlini főparancsnoknak Gautsch Konrád felolvasásához, melyet múlt évi decemberi számunkban közöltünk egész terjedelmében. A kongresszusi felszólalás azonban önálló cikknek is bevállik. Giersberg Erich ez évi február hó 24-én hirtelen meghalt. A szerk.

öreg diszleteket használ t. i. anélkül, hogy azokat jó karban tartaná avagy részben vagy teljesen újra átfestetné. A színházaknál a régi diszletek körülbelül ugyanazt a szerepet játszzák mint gépgyáraknál a faminták. (Modellek.) Uj szerkezetek új mintákat igényelnek, melyek elkészítésénél a régi minták anyagát czélszerűen el lehet használni.

A 4. alatt említett ellenvetést, egy csak félig-meddig modern berendezéssel rendelkező színház technikusai nem is teheti, mert a diszlet még tetemes súlynövelésnél is még mindig könnyű és kezelhető marad.

A diszletek sisklapjain kívül még szóba jő a kereteket alkotó faszkelet, valamint a gépezeteknél s felvonóknál szükséges kötelek is.

A gautschin-álás által oly eljárással rendelkezünk, melynek segítségével a fát könnyen s tökéletesen tűzbiztossá tehetjük, azaz általa megakadályozhatjuk azt, hogy lobbanó lánggal égjen, s a tűz rajta tovább terjedjen. Ezen eljárás következtében a fa sem hajlékonyságára, sem pedig megmunkálási képességére nézve elváltozást nem szenved és a súly növekedése is elenyészően kicsi. A kenderkötelek helyett pedig sodronykötelek alkalmazhatók, kivéve azon helyeket, hol a kezelő személyzetnek azokat kezelni kell megfogni.

Ezen részeit a drótkötélnak bevarrt vagy belefert bőrdarabok által könnyen kezelhetővé tehetjük, mi egy megejtendő kísérlet által egyszerűen megállapítható. Mindazonáltal kender a zsinórzathoz nagyon korlátozott mennyiségben is lehet alkalmazni, de csak ott, hol diszletváltozások alkalmával a munkás azt meg fogni kénytelen.

Ezekben felsoroltuk mindamaz anyagokat, melyekkel a színházi technika rendelkezhetik, melyek nem könnyen lobbanékonyságú anyagból készülnek s melyek égés alkalmával nem terjesztenek fojtó füstöt. Most már csak az a kérdés marad hátra honnan szerezzünk be gyorsan ilyen tűzálló diszleteket és mi történjék a régi diszletekkel? Mert az természetes, hogy nem lehet máról holnapra a rendes diszleteket tűzállókkal kicserélni; de ha minden új darabhoz szükséges új diszleteket tűzálló anyagból készítjük el, úgy az átmenet már megvan.

Az 1889 évi október hó 12-én kelt porosz államrendőri rendelet (Berlin részére 1889. október 31-én kelt) 23. paragrafusában új épületeknél az követeltetik, hogy a függönyök, oldal és tető diszletek, hátterek, elmozditható és más egyéb diszletek „lehetőleg” tűzálló vagy nehezen gyulladó anyagokból készüljenek.

Mit végeztek és mit értek el e rendeletnek 15 éves fennállása óta? A legtöbb színházban a „lehetőleg” tűzálló vagy nehezen gyulladó anyagokból előállítandó diszletek, mint már a régi időkben is könnyen gyulladó és éghető anyagokból állanak és készülnek. Miért? Mert ezt a szót „lehetőleg” nem értelmezték megfelelően és továbbá tekintettel a színházi igazgatóságoknak állandó rossz-pénzügyi helyzeteire a rendelet pontos betartását nem vették szigorúan. De ha ezt kérjük, mit lehet és mit lehetett volna ily rendelet betartása által elérni, úgy az erre vonatkozó választ megtaláljuk, ha az Alsó-Ausztriában 1882 évi július 1-én kiadott rendőri rendelet betartását s foganatosítását tanulmányozzuk.

Ezen rendelet 32 paragrafusa értelmében színházi berendezéseknél csakis olyan diszleteket, háttereket stb. szabad használni, melyeknek alkatrészei vagy nyers anyagai

elkészítés előtt impregnálás által tűzbiztossá tétettek. Kivételt képeznek a butorok s a felszereléshez tartozó tárgyak. (Az 1883. év április hó 19-én kelt 69442. számú Bécsvárosi tanácsi rendelet figyelmezteti az összes színházi igazgatóságokat, hogy a használatba veendő új színpadi diszletek legkésőbb 3 nappal a használatba vétel előtt tűzbiztonságukra nézve a hatóság közegei által megvizsgálandók. Erre vonatkozó kérvények a diszlettárgyak lajstromával együtt a városi építési hivatalban nyújtandók be.)

Ausztriától a leipzig-i és drezdai színházak ezt szintén átvették, mert ami Ausztriában lehetséges, véleményem szerint is, másutt is „lehetőleg” keresztülvihető.

Ha most már megkivánjuk azt, hogy új diszletek el nem éghető anyagokból készüljenek, joggal megkivánhatjuk azt is, hogy az öreg diszletek legalább tűzbiztossá tétessenek. Ezen utóbbi eljárás ellen a színházi technikusok a következő ellenvetéseket teszik. Az impregnáló eljárás költséges, a színek általa megfakulnak és az impregnáláshoz használt vegyszerekből keletkező por, a művészek s munkások nyálkahártyáira káros behatással van.

Az impregnálás költségeiről alább közlök egy két szám adatot. A mi a színek elváltozását illeti, azon épp úgy lehet segíteni, mint a mikép segítenek a tűzálló anyagokból készült diszleteknél. A mi pedig a por ártalmas behatását illeti, ezt az ellenvetést teljesen megdönti az ausztriai színpadokon hosszú esztendőknél át szerzett tapasztalat. Az impregnálási technika manapság már sokkal tökéletesebb és oly hibák mint a por-képződés, mi meg nem felelő vegyszerek alkalmazása folytán keletkezett, már elő sem fordulhat; sőt ellenvetés, hogy a színek élelenségükből veszítenek, teljesen kiküszöbölhető azáltal, hogy a diszleteket festés előtt impregnáljuk.

Ha már nem is követelünk teljesen tűzbiztos diszleteket, úgy legalább is jól impregnált diszleteket kellene követelni, hogy a rendőri rendelet ama szavának, — „lehetőleg” — eleget tegyünk.

Természetes, hogy itt csak teljesen kipróbált és állandó ellenőrzés alatt álló impregnálási módszerekről lehet szó.

Az eddigi tapasztalatok, melyeket még csak egy kísérletnek kellene kiegészíteni, már azt mutatják, hogy sikerülni fog a köteleket is jól impregnálni, mi különösen akkor lesz majd teljes sikerü, ha a kötelek anyagát még fonás előtt impregnáljuk. Bár a kötelek külső része használat közben nem is marad teljesen tűzbiztos, de ez csak a kötél egyes részein leend, míg a kötél többi része tűzbiztos marad és esetleges tűzvész alkalmával nem fog lánggal tovább égni.

Oly szöveteknél, köteleknél stb. melyeket gyakran göngyölnek, hajítanak és melyek rak-tárakban nyomásoknak is vannak kitéve, az impregnálás hatása nem tart hosszú ideig, de különben is ez természetes, mert az impregnálásnál nem lehet az anyagot teljesen átalakítani, itt csak arról van szó, hogy az anyagot tűzálló burkolattal lássuk el. Gyakorlati tapasztalat azt mutatta, hogy utólag impregnált diszletek tartóssága 4—5 év, ellenben az oly diszleteké, melyeket festés előtt impregnáltak, 8—10 év is volt.

A mi a költség szempontját illeti, úgy ennek megvilágítására a következő szám adatok szolgáljanak:

Alapul vettem egy közép nagyságú színházat, melynek színpadja 12 m. széles, 7 m. magas és 9—11 m. hosszú.

A teljes berendezéshez kellet:

- a) függöny 120 m²
 b) háttér 120 m²
 c) oldal díszlet 175 m² (felvéve 8 drbot à 22 m²)
 d) tető díszlet 175 m² (felvéve 8 drbot à 22 m²)
 összesen: 590 m²

Ha 6 drb. tetődíszletet (szuffitát) vettem volna számításom alapjául, akkor 132 m², ha 4-et, akkor 88 m²-ot kellene számítás alapjául venni.

Az alábbi tabella számításnál 600 m² felületet vettem alapul:

Milyen díszlet	Ar pro m ² Márka	Teljes ár 600 m ² Márka	Összköltség 5 különböző ki- vitelnél à 600 m ² Márka
Nem impregnált vászon	2.50	1500	7500
Impregnált vászon	2.80	1680	8400
Utólagos impreg- nálás	0.30	180	900
Asbest	5.00	3000	15000

Ezen összeállításból kiviláglik, hogy a teljesen tűzálló díszletek költsége éppen kétszer akkora mint a nem tűzállóké. Hogy valamely színházi kezelés ekkora költség terhet elbir, ez már külön megfontolás tárgya, de ha tekintetbe vesszük azt, hogy mekkora fizetést kapnak egyes művészek, úgy minden további megfontolás nélkül hajlandók vagyunk abba beleegyezni. Azonban kétségtelen, hogy az impregnálás, akár festés előtti, akár utólagos, nem ró olyan terhet valamely színház vezetőségére, hogy az elviselhetetlen lenne reá nézve, ha még olyan nagy programmal dolgozik is. A Schiller színház programjában körülbelül 35 darab foglaltatik, ha most minden egyes darab átlag 5 jelenetből áll, úgy ez esetben a szükséges díszletek impregnálása körülbelül 3200 M.-ba kerül. Mivel az impregnálás élettartama 10 esztendő, úgy az egy évre eső költség 3200 márka.

Ezen számításban a kis, valamint olaj vagy más zsiradék által áttetszővé tett szintén apró díszleteket elhanyagoltam.

Az olyan áttetsző díszleteket, melyeknek áttetszősége bizonyos speciális szövetek alkalmazásán alapszik, mint pl. fátolszerű szövetek stb. szintén impregnálhatók, annélkül, hogy még a legfinomabb szövet maga is, avagy a színháza is, lényeges elváltozást szenvedne.

Megakarom itt még jegyezni azt, hogy a színházakat látogató közönség legnagyobb része nem bír annyi művészi érzékkel, hogy meg tudná különböztetni, illetőleg észre tudna venni ama finom színváltozásokat, a melyeket az impregnált és nem impregnált díszleteknél találunk; rájuk nézve a díszlet csak segédeszköz, mely arra szolgál, hogy a helyzet hangulatába könnyebben beleélhesse magát és abban könnyebben megmaradjon.

Tehát most már csak ez a két kérdés áll előtünk:

Fontosabb-e, hogy díszletek tűzbiztossá tételét megkivánjuk, miáltal feltétlenül csökkentjük, sőt kizárhatjuk ama szerencsétlenségeket, melyeket egy tűzvész okoz, bár ezáltal a díszletek elérhető legművésziesebb színháza kissé gyengül: avagy a díszletek eme művészies tökéletes színháza, annyira fontos s nélkülözhetetlen-e, hogy érdemes ezért naponként ezer meg ezer ember életét, egészségét a legnagyobb veszélynek kitenni?

Kétségtelen, hogy egy kis tűz okozta riadalom rettenetes következményeit csak akkor hárit-hatjuk el teljesen, ha a színháznak még oly jól működő biztonsági berendezése mellett, a tűzbiztos díszleteket is alkalmazzuk.

A moderna színház tűzbiztonságához.

Irta: Meskefka István, székesfővárosi építész.

A tapasztalati adatok, minden kétséget kizárólag, igazolják azt, hogy a színházi tűzesetek leggyakrabban a színpadon felhalmozott könnyen gyuló és gyorsan égő különféle kellékek, különösen a lengő díszletek stb. meggyuladásából keletkeznek. Magok az égés termékeit képező mérges gázok pedig, ha fojtó füst alakjában a nézőtérre átsaphatnak, a nézőközönség életbiztonsága tekintetében, végzetes katasztrófának lehetnek okozói.

E tapasztalatok, illetve megfigyelt körülmények természetesen vonták maguk után a törekvést, hogy a vegyi összetételüknél fogva annyira veszedelmes füstgázoknak a nézőtér felé való ömlését meggátolni és illetőleg oly légáramlást sikerüljön teremteni, a mely tűz esetén a képződő füstgázokat a színpad irányába és illetve a nézőtérrel ellenkező irányba terelné.

Ezt a kérdést kívánta idősb Rimanóczy Kálmán, nagyváradi építésznek szabadalmat nyert találmánya is egy lépéssel közelebb vinni a megoldás felé.

E találmánynak a lényegét, mely a színházi nézőterek tűzveszély ellen való megvédésére irányul, e lapok olvasói Breuer Szilárd székesfővárosi tűzoltó-segéd-tiszt felolvasásából,*) melyet a nemzetközi tűzoltó-szövetségnek budapesti kongresszusán tartott, ismerik. Azt hiszem azonban, hogy ugyan e lap t. olvasói előtt némi érdeklődésre tarthat számot a tárgyról oly más valakinek a véleménye is, a ki, mint jó magam, Rimanóczy találmányát minden vonatkozásában, hasonlóképp tanulmány tárgyává tettem, a népszínházi bizottmány megbízásából, a Nagyváradon megtartott égési próbára lerándulván.

* * *

Rimanóczy találmányának lényege abból áll, hogy a színpad hátsó falán, a zsinórpádlás mennyezete alatt, a színpad nagyságának megfelelőleg egy, vagy több nyílást alkalmaz, melyek közvetlenül a színpad hátulsó falához épített, hasonló keresztmetszetű toronyba torkolnak. A nyílások a szellőztetés céljaira is alkalmasak, vasredőnyei csigákon vezetett láncok segítségével emelhetők és süllyeszthetők. Veszély esetén a nyílások elzárására szolgáló e vasredőnyök a falhoz erősített gömbölyű vasrudakon, már nagyobb súlyuknál fogva is, könnyen leszaladnak. Minthogy pedig a színpad hátsó falának nyílásai ily módon teljesen szabaddá válnak, rajtok keresztül a tornyok hatalmas lég-huzama a színpad összes égési termékét magával a szabadba kiragadja.

*) Lásd lapunk múlt évfolyamának októberi számát.

A színpad léghezamának növelése és a nézőtérben esetleg levő füst elvezethetése céljából, a vasfüggöny alsó részén vaspálcák, — a nézőtérre esetleg kiadható füstgázok azonnal való elvezetésére pedig a színpadi nagy nyílás falában légesatorna nyertek alkalmazást.

A szabadalom másik változata lényegileg teljesen azonos a fenti elrendezéssel, de figyelembe veszi azt az eshetőséget, ha a tornyok fölépítése nem a színpad hátsó falával közvetlen összeköttetésben, hanem egy másik telken eszközöltetik, mely esetben a színpad a tornyokkal föld alatt vezető csatorna segítségével lenne összekötendő.

A találmány vasszerkezetű színpadot föltételez, melynél a zsinórpaddást a színpadtól vasbeton vagy parafakő-födém választja el.

* * *

A találmány gyakorlati alkalmazásával bemutatott égési kísérletek kétségkívül sikerültek, sőt a füst mikénti elvezetésének jelentékeny kérdését is tisztázták némileg. A magam részéről azonban a megejtett kísérleteket mégis csak fél munkának nézem és csak sajnálni tudom, hogy a kis színház színpada nem a valóságnak megfelelőleg, festett függő és kifeszített diszletekkel s egyéb kelléktárgyakkal szereltettek fel.

Mert csak ilyen, lehetőleg mindennel felszerelt színpad égésénél lett volna megfigyelhető a tűznek a diszletek közötti terjedése. Hogy a lángok milyen irányban haladnak; a festett diszletek égési termékeit képező fojtó és mérges füstgázok miként terjednek szét, azok terjedése a diszletek közt minő levegőmozgással jár s végre, hogy a füstgázok a szívó nyílás felé miként terelgetnek: minderre nézve oly értékes tapasztalatokkal gazdagodott volna a figyelmes szemlélő ismeretköre, a melyek alapján nemcsak e találmány céltudatos felhasználására, hanem egy véletlenül, de természetes uton keletkezett színpadi tűz valószínű lefolyására s subsequente a színpadnak mi módon leendő megvédésére is sokkal megállapodottabb véleménynyel lehetett volna következtetni.

Hogy a nézőtéren keletkezhető tűz esetén az égés termékei, a fojtó füstgázok a színpad irányába vezetett légáramlat segítségével, magába a színpad terébe vonassanak, — ez feltétlenül helyes eszme. Rimanóczy Kálmán azonban, mint építész, ennél tovább ment. Ő azt is megállapította, hogy

a színházak színpadának köbmétereiben kifejezett ürtartalma után, a nyílás, illetőleg a torony szívó alapterületének a nagysága, az előbbi mennyiségnek mindenkoron egy százalékát (1%) kell, hogy képezze, és pedig négyzetméterekben.

Ha Rimanóczy ez elvét pl. a budapesti népszínházra akarnók alkalmazni, akkor, a mennyiben e színház színpadának ürtartalma 7021'61 köbmétert teszen ki, — két, de egyen-

ként 6 méter hosszú és 5'85 méter széles vagyis 35'10 négyzetméter belső alapterületű és a színpadnak 23'60 méter belső magasságát számítva (23'60×2'66) 62'77 méter*) magasságu torony építése válnék szükségessé. Két ily torony építése, ha a költséget figyelmen kívül hagyjuk is, már némi akadályba ütközik.

Szerintem azonban még más okból sem vi-seltethetünk bizalommal a találmány gyakorlati használhatósága iránt.

Tudjuk ugyanis, hogy a színházak nézőtérén és színpadán a fűtés és világítás neme, a nézőközönség száma és bentartózkodási ideje szerint, majdnem percről-percre változik a hőmérséklet. Minthogy pedig kétségtelen, hogy a kémény vagy mondjuk szívóakna csakis akkor képes hathatós léghezamot idézni elő ha a benne lévő levegőoszlop hőmérséklete nemcsak a nézőtérnek és színpadnak, hanem ezenkívül a külső levegőnek a hőmérsékleténél is nagyobb: ennél fogva a találmány colossalis szívó tornyait azon célból, hogy azokban a kellő légáramlat előállítható legyen, még külön komplikált és felette költséges fűtőberendezésekkel is el kellene látni.

Rimanóczy találmánya tehát a gyakorlatban nem igen alkalmazható.

*) A nagyváradai Szigligeti-színház színpadának ürtartalma 3500 köbméter, magassága pedig 15 m. — Ott tehát 2, egyenként 17'22 négyzetméter belső területű s 40 méter magas toronyra volna szükség, a színpad minden 1 méter magasságára t. i. csak így esnék 2'66 m. toronymagasság. Megjegyzendő, hogy a próbaszínház 5 m. magas színpada mellett 38 m. magas torony, illetőleg kémény állt, a mi minden 1 méter magasságra 7'60 métert juttat.

— **A felvonók** (liftek) most készülő szabályrendeletének tervezetét a főváros illetékes ügyosztálya már elkészítette. A kerületi előljárók egyéb észrevételeken kívül a tervezetre vonatkozólag azt is javasolják, hogy a szabadon vezetett egyensúlyok csatornái tűz biztosan burkolandók, maguk az ellensúlyok pedig olyképp legyenek elhelyezve, hogy legalsóbb állásukban, a kötél megnyulása esetén se érjenek alapzatot. Javasolják továbbá, hogy a biztonsági fogókészülék alkalmazását csak a piston-rendszerű felvonóknál engedjék el s a személyfelvonó alkatrészeit tizszeres, a teherfelvonókét pedig ötszörös törési (szakadási) biztonságra kell méretezni. Végre előirandónak tartják, hogy az állomásajtók, illetve az egyes emeletek be- és kilépő helyei a felvonó közlekedő terétől legfeljebb 0'10 méter távolságban legyenek és hogy a felvonó-kezelőnek, a ki 20 éven aluli egyén nem lehet, arcképes igazolványát a felvonó belsejében ki kell függeszteni.

— **Alkalmi vétel.** Egy 20 méteres nürnbergi tolólétra eladó Veszprémben. Bővebb értesítést ad Szeglethy György polgármester, mint a veszprémi tűzoltó-testület elnöke.

TESTÜLETI ÉLET.

A budapesti önkéntes tűzoltótestület parancsnokságának az 1904. évi működéséről szóló jelentéséből vesszük át a következőket:

A lefolyt év, mely testületünk alakulásának 41-ik, tényleges működésének 36-ik éve, nem mutathat fel rendkívüli dolgokat, mindazonáltal teljes megnyugvással mondhatjuk, hogy hivatásunknak ez évben is becsületesen megfeleltünk. Kötelességünkhöz hiven, ez évben is tekintélyes csapattal szolgáltuk székes-fővárosunk tűzvédelmét, erős támaszai voltunk a magyar országos tűzoltó-szövetségnek az országos tűzoltó-szaktanfolyam rendezésében és végrehajtó munkájában s a mellett segítő-társak valánk a III-ik nemzetközi tűzvédelmi kongresszus rendezésében, a melynek nagy munkájából a parancsnokságnak majdnem összes tagjai, de különösen dr. Szily József parancsnokunk bőségesen kivették a maguk részét.

A tavalyi közgyűlés határozata folytán felterjesztéssel éltünk a székes-főváros tanácsához, melyben kértük volt, hogy tekintettel a nagy költségekkel beszerzett és a székes-főváros tűzvédelmében számot tevő szolgálatokra hivatott automobil-fecskendő évi jókarban tartásával, valamint a délutáni színházi őrsegek tartásával járó rendkívüli kiadásokra, melyeket az államsegély leszállítása folytán fedezni képtelenek vagyunk, — az eddigi 2000 kor. évi segély telemeltessék; továbbá kértük a laktanyában fogyasztott gáz árának megértését, a szolgálta díjazását, illetve egy városi tűzoltónak szolgálta teendőkre való kirendelését és végül kértük szereinknek a főváros költségén való javittatását.

Ezen felterjesztésünk — dacára többszöri sürgetésünknek — nem nyert elintéztést és félt, hogy ezen, immáron anyagi támogatást is kérő felterjesztésünk sem fog külömb sorsra jutni, mint a melyre jutottak csak erkölcsi támogatást kérő elődjei évtizedeken keresztül. Érkezett ugyan az elmúlt év végén egy tanácsi határozat, melyben a testület parancsnoksága felszólítottatott nyilatkozattételre, vajjon miként lehetne a budapesti önkéntes tűzoltó-testület működésében a székesfővárosi hivatásos tűzoltósággal szoros és szerves kapcsolatot hozni, ám a parancsnokság a maga részéről eddig a legjobb akarat mellett sem volt képes megtalálni a megoldásnak azt a módját, mely testületünk érdekeinek sérelme nélkül akként lehetne a közérdekre hasznos kihatással, hogy a mellett testületünk fennállásának anyagi biztosítékai se szenvedjenek csorbát.

Sajnos, ma ezen anyagi biztosítékoknak hiányával vagyunk. Az automobil beszerzésére és jókarban tartására tartalékalapunkból felvett nagy összegek, de kivált az állami segélynek váratlan leszállítása oly anyagi zavarok elé állították testületünket, hogy a legnagyobb takarékoság dacára legszükségesebb folyó kiadásainkat is már csak tartalékalapunk folytonos apasztásával sikerül fedeznünk.

Ezeknek előrebocsátása után áttérünk a mult év történetének részletek vizsgálatára.

Márczius 25-én megtartottuk rendes évi közgyűlést, melyen a megüresedett szakaszparancsnoki állásra Holes József őrparancsnok lett megválasztva.

Ugyancsak ezen közgyűlésen — tagjaink buzgóságát fejlesztendő — különös szorgalmuk megjutalmazására a parancsnokság Wessely Ferenc fővezetőt három arannyal és elismerő oklevéllel, Jakobovits Lajos őrparancsnokot két arannyal és elismerő oklevéllel, Kovács Gyula mászót egy arannyal és elismerő oklevéllel, Vapner Rezsőt, Bilesch Endrét és Ganj Vincét elismerő oklevéllel tüntette ki.

Mint a szakképzés ágazatához tartozót bejelentjük, hogy a Belügyminiszter ur rendeletével a közigazgatási tanfolyam hallgatókkal Budapesten megtartott tűzoltói szaktanfolyamra egyik előadónak a mult év tavaszán is dr. Szily József parancsnok neveztetett ki.

Ezen tanfolyamra is készséggel átengedtük szereinket és szerelvényeinket, továbbá a modell-fecskendőket,

míg a záró-gyakorlaton a legénységgel egy mászó-, mentő- és füstálarc-gyakorlatot mutattunk be.

Mint minden évben, ugy a mult évben is megtartottuk a budai tanítóképzőintézetben hetenkint két órában az egész éven át a szokásos tűzoltói tanfolyamot, melyet ezuttal első ízben Oleják Károly szakaszparancsnok vezetett. A tanfolyamon résztvett 26 hallgató, kik közül egynek kivételével, ki csak látogatási bizonyítványt kapott, a többi mind tisztí minősítést nyert az országos tűzoltói szövetség részéről.

Az 1904. évi XIII-ik országos tűzoltói szaktanfolyam testületünk hathatós közreműködésével lett megtartva.

Ugyanis a tanfolyam vezetésével mult évben is dr. Szily József parancsnok lett megbízva, továbbá testületünk tagjai közül előadókul felkértek: dr. Szily József, dr. Balogh Dezső, segédelőadókul Kállay Imre és Oleják Károly. Oktatás céljából átengedtük a két modell-fecskendőt, összes szerelvényeinket és a tanszermuzeumot. A hallgatókat elláttuk felszereléssel s közülök 4—4 hallgatót naponta beosztottunk a szokásos éjjeli őrsegre.

Gyakorlómesterként a mult évben két tisztünk küldetett ki: nevezetesen Oleják Károly, ki Zentán az ottani tűzoltóságot újból begyakorolta és Haussegger Menyhért, ki két hónapon keresztül a beosini cementgyári Unióban egy 44 főnyi (4 tiszt 40 ember) csapatot szervezett és gyakorolt be.

Végül Kállay Imre egész éven át megtartotta szokásos gyári tűzoltó-gyakorlatait.

Mindnyájunk kedves emlékében van a mult évben lefolyt III-ik nemzetközi tűzvédelmi kongresszus, melynek rendezésével az országos tűzoltó-szövetség elnöksége nemzeti és tűzrendészeti szempontból egyaránt kimagasló érdemeket szerzett.

Parancsnokságunk minden egyes tagja kongresszusi tag volt, míg a rendezés munkálataiban közvetlenül dr. Szily József, dr. Balogh Dezső, Kállay Imre és Oleják Károly vettek részt.

Legelső sorban megemlítést érdemel az Iparcsarnokban rendezett kiállításon testületünk csoportja, melynek izléses és szakszerű összeállítása Haussegger Menyhért érdeme. A kiállított két modell-fecskendőn és egyéb szerelvényeken kívül érdekesek voltak a testület legrégebbi tagjainak fénykép csoportja, továbbá az árvizi gyakorlati és tanfolyam képek.

Értékes gyűjtemény volt a testület alapító levele, a gyűjtő-könyv, az összes évi jelentések, az összes alapszabályok és szolgálati szabályzatok stb. Rendkívül tanulságos volt az a két statisztikai táblázat, mely feltüntette a testület alapításától kezdve a létszámváltozást az egész szolgálatmenetet, kiküldetéseket, tanfolyamokat, s a vidéki tagok számát, kik a testületben nyerték kiképzetésüket stb.

E táblázatokat nagy buzgósággal és még nagyobb fáradsággal Kállay Imre állította össze irattárunk alapos felkutatása után, amivel méltóvá tette magát az egész testület köszönetére és elismerésére annál is inkább, mert az ekként összehozott száraz számadatok míg egyrészt legékezebb szószólói annak a majdnem négy évtizedre kiterjedő érdemes tevékenységnek, melyet testületünk az ország és a főváros érdekében kifejtett, de másrészt örvendetes bizonyítékai annak, hogy testületünk működő karában a mai nehéz viszonyok ellenére is — kivált az őrségtartásban — az önzetlen ügybuzgóságnak és kötelességtudásnak akkora mértéke érvényesül, melyet dicsérő elismerés nélkül ezen jelentésünkben sem hagyhatunk.

A vendégek fogadtatásánál szintén közreműködtünk, amennyiben Holes József szakasz-parancsnok vezetése alatt a pályaudvarokon egy-egy csapattal voltunk képviselve.

Részt vettünk a kongresszusi tagok tiszteletére rendezett éjjeli felvonulásban; dr. Szily József parancsnok és dr. Balogh Dezső szakparancsnok

vezénylete alatt részt vettünk a hengergőzmalmi nagy gyakorlaton, melyen 3 tiszt, 43 ember, 1 automobil feckendő, 1 mozdony feckendő, 1 szerkocsi és omnibuszszal voltunk kivonulva.

A jelképes tüztámadásban részünkről a malom védelmére a malmi gőzfeckendő sugár, a laktanya védelmére pedig 2 automobil, 1 feckendő és 1 vízvezeteki sugár lett szerelve.

Végül megemlítjük, hogy dr. Balogh Dezső és Oleják Károly szakaszarancsnokok a kiállítás összehelyezése körül voltak elfoglalva, míg Kállay Imre 3 héten keresztül a központi irodában s a kongresszus hetében a kongresszusi irodában tett szolgálatot.

Az országos tűzoltó-szövetség elnöksége által kiadandó és a kongresszus lefolyásáról szóló részletes jelentéshez szükséges adatokat a szövetségnek rendelkezésére bocsátottuk és az Edwin O. Sachs elnöklété alatt álló londoni British Fire Prevention által már közreadott jelentésben testületünk is kiemeltetett, sőt az automobil-feckendő ábrája is bemutatottatott.

Mint minden évben, úgy a múlt évben is részt vettünk több próbán és egyéb bemutatásokon, nevezetesen: a Luxfer Prisma tűzálló üveg hő- és tűzpróbáján; a Minimax oltókészülék bemutatásánál; a kiállítás alkalmával bemutatott szerpróbaikon és egyéb bemutatásoknál.

Nagyobb javítást igényelt az automobil-feckendő, mely március hó 10-én két fővárosi tűzoltó vezetői gyakorlata alkalmával a kelenföldi uton egy árokba zuhant.

A feckendő javítása és újbóli fényezése után a vezetői gyakorlatok be lettek szüntetve s azóta a gép állandóan üzemképes állapotban van. Az év folyamán Csikváry Béla főv. tűzoltó volt a vezetéssel megbízva, azonban december hó 14-ik napján Csikváry a fővárosi tűzoltóság kötelelékéből elbocsáttatván, azóta Kállay Imre szkar. ugyszólván éjjel-nappal készenléti szolgálatban áll. Megnyugvással jelenthetjük, hogy a gép a lefolyt évben már igen jó szolgálatokat tett s ezt maga a fővárosi tűzoltóparancsnokság is elismerte.

A motorfeckendő ma már elsőrendű szerre vált, mert mint elsőnek működésbe helyezhető nagyerejű gép a tűz sikeres és gyors eloltásában döntő szerepet játszik, miként ez bebizonyult a dohánygyári raktártűznél, a dob-utcai tetőtűznél, az Oeti-féle vasgyár égésénél, a Hoffner és Schrantz-féle kispesti gépgyár és fatelep tűznél, hol 13 órát működött egyhuzamban, legutóbb a Wellisch-féle fatelep égésénél és az Unió keményítőgyár tűznél.

Beszereztetett 45 sapka, 2 vég posztó téli kabátoknak.

A tanszermuzeum részére ajándékba kaptunk 4 pár különféle külföldi tömlőkapsot, az első magyar fémlemezpar r.-t.-tól 3 drb robbanásmentes kannát, a budapesti szivattyu- és gépgyártól egy Runge & Stude-féle füstsisakot és végül Walsler Ferenc mérnök urtól a feckendő keresztmetszetét feltüntető rajzot.

Újítás történt a személyes felszerelési tárgyak kiadásában, a mennyiben a mászóköteleknek, mint személyes felszerelésnek kiadását beszüntettük s csak a szerek, illetve az őrszobán helyeztünk el ilyeneket. A tömlők elegendő készletben tartása iránt is történt intézkedés úgy, hogy 8 drb saját tekerestömlőinket elhelyeztük a feckendő dobjában, míg a tömlőorsón és az automobilon állandóan 12—12 drb biztosított a fővárosi tűzoltóság részéről.

Április hó 20-án Almády Géza székesfővárosi tanácsnok elnöklété alatt a tűzoltó házi bizottmány a laktanyában beható vizsgálatot tartott, mely alkalommal a parancsnokság tüzetes felvilágosításokkal szolgált ügyeink rendezése tárgyában.

Február hó 26-án testületünknek egyik régi harcosa, Szidanits Ferenc tb. alparancsnok dőlt sirba. A parancsnokság mély megilletődéssel vette tudomásul szeretett bajtársának elhunytát. Szidanits Ferencben testületünk egyik legrégebbi tagját veszítette el, ki mint tűzoltó 35 éven keresztül szolgálta humánus ügyünket, tagja volt már a budai tűzvédségnek, lelkes harcosa volt az ügynek gróf Széchenyi Ödön oldala mellett, ki sokat

dolgozott és fáradott minden esetben ott, a hol polgártársainak élete forgott kockán s mint ilyen valóban nem érdemtellenül érte az arany érdemkereszttel való királyi kitüntetés, melyet a nemzeti színház égéséből kifolyólag nyert. Részt vett a budai árvíz mentő munkálatainál Számos éveken át előadója volt az orsz. tűzoltó szaktanfolyamoknak és a budai tanítóképző tanfolyamoknak s megszámlálhatatlan harcost nevelt az ország tűzoltóságának.

Ennyi fáradságos és önfeláldozó munkásság után illő módon leróttuk kegyeletünket s jegyzőkönyvben megörökítettük érdemeit.

Január 24-én kiosztottuk az országos tűzoltó-szövetség által engedélyezett szolgálati érmeiket és pedig: Oszetzky Lajos részére XXX éves, Kálmán Géza és Wolf Márk részére a XXV éves, dr. Szily József és Szmetya István részére a XX éves, Holes József és Jobbágy Károly részére a XV éves, Kállay Imre és Wessely Ferenc részére a X éves szolgálati érmeiket.

Január hó 30-án megtartottuk szokásos bálunkat s március 5-én a bajtársias szellem ebrentartására rendeztünk egy társasvacsorát.

Az év elején egy szépirodalmi könyvtárt szerveztünk, mely néhány hó múlva megnyílt. Igaz örömlőnkre szolgál, hogy a kölcsönkönyvtár a testület tagjainak körében közkedveltségnek örvend és oly meleg támogatásban részesül.

A jelenlegi könyvvállomány 560 mű. A könyvtár-szabályzat értelmében csakis testületi tagok használhatják a könyveket, azonban a parancsnokság a fővárosi tűzoltóság legénységére részletes is rendelkezésre bocsátotta, kik szintén szorgalmasan olvasolják.

A budapesti önszegélyző népbank felszámolás alatti cégek takarékbetét követelésünk erejéig bepereltük s ellene a végrehajtást foganatosítottuk. Sajnos, eredményt eddig elérni nem sikerült s bizodalunkat csakis a folyamatban levő nagy pörök várható befejezésébe vethetjük.

A szakirodalmi könyvtár gyarapítására előfizettünk a legtöbb külföldi szaklapra és beszereztünk több tüzoltói szakkönyvet.

Mint a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének tagja, melynek elnöke dr. Szily József parancsnok, részt vettünk ezen szövetség minden ülésén.

Elintéztünk összesen 346 ügyiratot, melyek közt 56 esetben szakdolgozokban kért tanácsra részletes felvilágosítással szolgáltunk.

Hosszabb levelezést folytattunk C. D. Magirus ulmi céggel az automobil-feckendő harmadik részletének lefizetése alkalmával, melyben a tapasztalt hiányokra való tekintettel 2000 korona elengedését követeltük. A cég azonban csak 1000 koronát engedett el.

Parancsnoksági ülés tartott 25-ször, melyeken 450 határozat hozatott.

Mint hogy évek óta tapasztaltatott, hogy a testületi tagok kilépésükkor az egyenruhát és felszerelést nem szállítják be személyesen s az egyenruha szennyes elhataroztatott, hogy jövőben a belépő tagoktól a rendes hat koronán felül egy korona behozatali, illetve mosási biztosítási díj szedetik be, mely rendes leszerelés esetén az illetőnek visszatérítetik.

Ugyancsak parancsnoksági határozat értelmében Kállay Imre titkár összeállította a szolgálati szabályrendelet tervezetét, mely a kiküldött szűkebb körű bizottság tagjai által árnézve, immár a parancsnokság elé kerül döntésre s így remélhető, hogy ezen ügy is a folyó évben végleges elintéztést nyer.

Mint személyes ügyeket van szerencsénk bejelenteni hogy Okányi Imre fővárosi polgár a testület pártoló agjai sorába lépett. Pevlovsky Sándor testületi tagnak — ki azóta kedvelő tag lett — abból az alkalomból, hogy Ő felsége a király arany érdemkereszttel tüntette ki, üdvözlő iratot küldtünk.

A múlt évben halt meg testületünknek három érdemes tagja, névszerint Hevesi Jakab és Szebenyi Gyula őrpáncsnokok és Szamek Antal szivattyús.

Ugyancsak koszorut helyeztünk Pataky Endre főv. tűzoltó őrparancsnok ravatalára s a temetésen egy csapattal képviselve voltunk.

Végül képviselve voltunk Rösch Jenő temetésén.

A Kaiser Jubileums-Stiftung ifj. Szidanits Ferenc árváinak közbenjárásunkra az elmúlt évben is 100 korona segílyt kiutaltványozott.

Az 1903. év december 31-én testületünknek 89 működő tagja, 1904. december hó 31-én 96 fő volt.

Ezenkívül volt 5 tiszteletbeli, 3 alapító, 2 kedvelő és 5 pártoló tag, míg a parancsnokságnak a nem működők sorából 3 tagja volt.

A működő tagok létszámában egy éven aluli 28 tag volt.

Az elmúlt évben 365 éjjeli őrség tartatott.

Kivonult az őrség 34 esetben, riasztva lett 2 esetben.

Tűzesetknél testületünk 49 esetben volt működésben.

A lefolyt évben 25 közgyakorlat és 3 vizsgagyakorlat, összesen 28 gyakorlat tartatott. Az év elején a laktanyában automobil-fecskendő-szerelési gyakorlatot is tartottunk.

A téli vasárnapok délutánjain 8 elméleti előadás tartatott.

Itt említjük fel, hogy az országos tűzoltó-szövetség által kiadandó gyakorlati szabályzat ábráihoz a fényképfelvételek testületünk segítségével történtek, a mennyiben a mi szereink és tagjaink állottak rendelkezésre. Ezen fényképek a kongresszusi kiállításon láthatók voltak.

Budapesten, 1905. március 11-én.

Dr. Szily József,
parancsnok.

Kállay Imre,
titkár.

A kaposvári önk. tűzoltótestület f. évi február hó 12-ikén tartotta rendes évi közgyűlését.

Tisztaújítás folytán a tisztikar következőkből választott:

parancsnok Szabados Imre,
alparancsnok Wehofszy Béla,
szakaszparancsnokok: Gundy János, Kóczian Emil,
dr. Szabó Kálmán (e 2 utóbbi az athléta csapat részéről)
segédtsizt Kiss Lajos, orvos dr. Boskovicz Dezső,
ügyész dr. Simon Dániel.

Az egyesület tiszteleti parancsnokává megválasztott Szabó Gyula orsz. elm. előadó. A kitüntetés annyiban különleges, mert Kaposvárnak Szabó Gyula első activ tiszteletbeli parancsnoka.

A parancsnokság évi jelentéséből kiemelendő, hogy a testülethez tartoznak: 1. A házi csapat. 2. Az athléta csapat. 3. A m. kir. honvédelegénységi csapat. 4. A cs. és kir. 44 gyalogezred legénységi tűzoltó csapata. A tél folyamán rendszeres elméleti tanfolyam rendeztetett és folyik az athléta csapat és a beosztott katonatiszt tagok részére, mely a tavasszal gyakorlati tanfolyammá alakul át.

Az 1904. évben a felszerelés gyarapított 1 drb. 20 méteres gépezetes tololétra, 1 garnitúra gyakorló létra; 2 garnitúra támasztó és tololétrával Mátrai Feix és társa gyárából.

A testület 1904. évben éjjeli őrséget tartott 365-ször, színházat 68-szor, közrendészetit 4-szer, vigalmi 21-szer, templomőrséget 8-szor összesen 466 ízben, melyben résztvett 1664 összeségű 31 tűzoltó s 3 tiszt. Tűzesethez kivonult a városban kétszer, hatósági felhívás folytán vidékre 2-szer, vaklármára 2-szer. Kéménytűzet ellenőrzött 31-szer. Gyakorlatot tartott 14-szer, elméleti előadást 23-szor. A mindkét féteségű katonaság részére 2 hetenkint 5-ször volt gyakorlat. Őrség riasztás történt 3-szor. Megelőző tűzrendészeti vizsgálatot tartott hatósági asszistentiával 366-ot, magánosok megkeresésére 57 ízben, hatósági felhívásra 37-szer. Hatósági (bírósi, laktanyai) szakértőként működött 4-szer, a városi építészeti bizottságába szakértőként behívatott 93-szor, új építkezést felülvizsgált 64-et. Tűzzel dolgozó ipartelepeket (gőzmalmok, péküzletek) megvizsgált nappal 4-szer, éjjel 1-szer. Színházi tűzvizsgálatot tartott 10-szer. Mentéshez hívták 4-szer.

A tűzesetek kis száma a renkívül szigoruan kezelt megelőző tűzrendészet eredménye.

KÜLÖNFELÉK.

Tartalom: József főhercegnél. Irta: Markovszky Béla. — Hivatalos rész. — Meghívó. — Az országos szövetség enökségének március 25-iki ülésén felvett jegyzőkönyv. — A segélyzöpenztár ülésének jegyzőkönyve. — Az országos választmány ülésének jegyzőkönyve. — A magyar királyi honvédelmi miniszter a csendörlegénységnek a tűzoltói teendőkben való kiképzése tárgyában. — Szinpadai díszletek tűzbiztonságáról. Irta: Giersberg Erich. — A modern színház tűzbiztonságához. Irta: Merkefka István. — Testületi élet. — A budapesti önkéntes testület parancsnokságának 1904. évi jelentéséből. — A kaposváriak közgyűlése. — Különfélek. — Beszerzési források.

— **József-nap Alcsuthon** mindig örömnappal szokott lenni. Az idén azonban a jó alcsuthiak hangulatát is zavarta a tudat, hogy a fenséges ur nevenapját betegen tölti Fiumében. A tűzoltók kurtje mindazáltal szokott módon hívta március 19-én kora reggel sorakozásra az alcsuthi tűzoltókat, akik, a pusztaiak is csatlakozván, Riffer parancsnok vezénylete alatt, zászlóval vonultak ki az istentiszteletre, külön imát rebegvén el a főherceg fölépüléseért. — Hasonló istentisztelet volt a kegyuri templomban Kisjenőn is. — A főhercegi családnak egyébként a mi védnökünkön kívül még két József nevű tagja van, i. i. az Ő felsége által nemrég a katonai érdemkeresztel kitüntetett József Ágost főherceg és ennek fia József Ferenc. Isten tartsa valamennyit.

— **A chikagói iroquois színházban**, ahol 1903. december 30-án közel hatszáz ember lelte halálát, március 18-án kihijja volt, hogy meg nem ismétlődött a másfélév előtti szerencsétlenség. Egy szomszéd házban ugyanis tűz ütött ki s füstje behatolt a színházba, mely most hangversenyterem. Mindenki rémülten menekült. S bár a tüzet hamarosan eloltották, a hangverseny többé nem volt megtartható.

— **Berlinben** a közönséges fecskendők helyére valamennyi őrségen gőzfecskendőt szándékoznak beállítani. A 19 tűzűrség 20 fecskendővel rendelkezik, egyet tartalék gyanánt számítva. A régi vizeskocsikat pedig szénsavas fecskendőkke alakítják át. A tololétrák számát 15-re tervezik szaporítani, míg a szerkocsik maradnának az eddigiek. Az új beosztás, illetve felszerelés 1 tiszt, 4 gépész, 5 őrparancsnok és 30 köztűzoltót vagyis összesen 40 főnyi létszám-szaporítást tesz szükségessé.

— **A bécsi tűzoltóságnál**, a Párizsban és Hannoverben szerzett tapasztalatok alapján, melyeket magában Bécsben is eszközölt próbákkal egészítették ki, a közel jövőben az automobilüzemre térnek át. Lóállományuk 132 volt idáig, amelynek révén, egy istállómester (állatorvos) és 81 kocsis fizetését is beleszámítva évenként 212,999 korona költség merült fel. A számítás alapjául egyelőre 53 pár, illetőleg 106 lónak és 53 kocisnak az eliminálását vették fel. Ezeknek automobillal leendő helyettesítése 850 ezer koronát tesz ki. De mert minden pár lónak 1433 korona megtakarítás mutatkozik, ez éven-

kint $53 \times 1433 = 76$ ezer koronát jelent, ami a költségvetésbe állítandó évi 85 ezer koronának nagyobb részét fedezi. Az első beszerzés többletét így a megtakarítások összege 10 év alatt majdnem törleszti. — A gőzautomobilok és nagy tolólétrák kivételével, a többi szer elektromos automobil lesz.

— **A robbanásmentes edényekkel** márc. 31-én nagyobb szabású próbát tartottak a székesfővárosi tűzoltók gyakorlóterén Budapesten. A próbát maga a belügyminiszterium rendezte. Legfőbb tűzrendészeti fórumunk tehát végre maga is belátta, hogy az ásványolajok és melléktermékek tartásáról szóló 1870. évi 2970. sz. rendelet ma már elavult. Az időközben föllendült ipari életben t. i. ezek a robbanó természetű anyagok, mind nagyobb mérvű és oly kiterjedt alkalmazást nyertek, amelyeknél a belőlük már relative alacsony hőmérsékletnél fejlődő gázok, különösen levegővel kevert állapotban, egyetlen szikra hozzájuk férközése folytán, a legnagyobb veszedelemnek lehetnek okaivá. A rendelet revízióját megelőzőleg azonban, igen helyesen arról is meggyőződést kívánt szerezni a belügyminiszter, vajjon azok a Berlinben már 1901-ben bemutatott Henze-féle edények tényleg annyira érdemesek-e a pártolásra, mint ahogyan ezt mi tűzoltók és utánunk az anyagvizsgálók egybehangzóan állítottuk. A dr. Sélley Sándor miniszteri tanácsos személyes elnöklete alatt eszközölt próba lefolyásáról lapunk legközelebbi számában részletes tudósításban fogunk beszámolni.

— **Elipusztult kastély.** Kápolnásnyékről jelentik, hogy a Velencei tó mellett fekvő Meszlényi kastély január 29-én leégett. A tűz úgy keletkezett, hogy a 24 fokos hidegben a kastély padlásán elhelyezett viztartónak a fűrdőszobákba vezető csövei befagytak. Ezen a kastély egyik inasa úgy akart segíteni, hogy borszeszlámpával tüzesítette a csöveket; közben az azokat takaró zsup alatt a fűrészpör tüzet fogott s észrevétlenül terjedt el az egész padláson. Így történt, hogy reggel fél 8 órakor, midőn a kastély ura fűrdőszobájában időzött s a család tagjai még pihentek, egyszerre lángban állt az egész kastély. Csak éppen hogy kimenekülhettek a bennlévők. A gomolygó vastag ködben mit sem lehetett látni, annyira, hogy még a közeli, alig husz lépésre fekvő melléképületek kintjáró cselédnépe sem vette észre a kastély égését. Midőn végre észrevették, szétrohantak segélyért. Velence, Kápolnásnyék tűzoltói tőlük telhető gyorsasággal megjelentek, ámde a tüzet megfékezni nem tudták. Minden erejüket a padlásfeljárnál összpontosították tehát, hogy a kastély beégését megakadályozzák. Ez sikerült is annyira, hogy néhány mellék-helyiség kivételével, a szobákba nem hatolt a tűz. A Meszlényiek kastélya egyike volt a vidék legszebb, legrégebb udvarházainak, azá tette különösen gyönyörű szép fekvése, ahonnan pompás kilátás nyílt a velencei tóra. Onnan vette feleségül Kossuth Lajos hozzá méltó nejét, Meszlény Terézt.

— **Pályázat.** A kisvárdai (Szabolcs vm.) önk. tűzoltó-testületnél egy fizetéses tűzoltó-kürtösi állás üresedvén meg, ezen állásra — mely évi 480 K fizetés, természetbeni lakás, téli és nyári ruházat, továbbá a város-háza takarításáért évi 240 K javadalmazással van egybekötve — ezennel pályázat hirdettetik. A pályázótól meg-

kívánjuk, hogy a magyar nyelvet úgy szóval mint írásban bírja, 45-ik életévét még be nem töltötte, józan és erkölcsös életű legyen s kellő tűzoltói szakértelemmel bírjon. A pályázat folyó évi április 15-ig a „kisvárdai önk. tűzoltó-testület“ parancsnokságához írásban, esetleg személyes jelentkezés mellett adandó be. — Kelt Kisvárdán, 1905. évi márczius 11-én. Mikecz István, parancsnok s. k.

— **A balatonszentgyörgyi tűzoltó-egyesület** felszerelésére adakoztak: gróf Festerich Tasziló 50 kor., a Déli Vasut igazgatósága 40 kor., dr. Zboray Miklós országos képviselő 20 kor., Günther Fülöp 20 kor., ifj. Sváb Sándor 20 kor., Első Magyar Általános Biztosító-Társ. 20 kor., Keszthelyi Takarékpénztár 10 kor., Bécsi Biztosító-Társaság 10 kor., Hazai Általános Biztosító-Társaság 10 kor., Böhm és Kreizler 4 kor., Bozzay Imre 4 kor., összesen 208 koronát.

— **Szabó Gyula**, országos eln. előadó, a Sopron vármegyei szövetség alelnöke, a Tűzrendészet című 17078/902. sz. a. approbált könyvnek kérdések és feleletekbe foglalt kivonatát, mely a csekélyebb előképzettséggel bíró hallgatók számára magyar nyelven tavaly ilyenkor került ki a nyomdából, német nyelvre lefordítva is megjelentette. A fordítást a pozsonyi „Illustrierte Feuerwehrzeitung“ ismert szerkesztője id. Groidl Gyula eszközölte. A könyv címe „Buch der Feuerwehrmänner (Feuerwehr Katechismus) s Romwalter Alfrédnél Sopronban nyomtatott. Ára nincs kitéve. A könyv igen jó.

— **Einheitliche Organisations und Übungsvorschriften für Feuerwehren am Lande**, ily cím alatt Kurz Sándor, országos tanfolyamon képeztést nyert tűzoltó-tiszt, vasvármegyei tűzrendészeti felügyelő, igen ügyes könyvecskét írt, melyben az elméleti és gyakorlati tudni valókat, németajku bajtársaink számára pompás tömörséggel adja elő, a nélkül, hogy rövidsége a megérthetőségnek esnék a rovására. Mióta az országos szövetség elvből csak magyar nyelven jelenteti meg kiadványait, Kurz Sándor ez ügyes könyve formálisan hézagot pótol. A mű Wellisch Béla kiadásában, Szentgotthárdon látott napvilágot s ugyanott csekély 1 koronáért szerezhető meg.

— **Verböczi István** u. n. „Hármas könyve“, mely az országgyűlés által is megerősítve II. Ulászló idejében, 1514-ben látott napvilágot, a kémények tisztántartásáról is tesz említést. A tűzveszély kiütése ellen való védekezés, illetőleg a tűzbiztonság érdekében kiadott legrégebb írott rendelet tehát innen datálható. Valószínű azonban, hogy már Hollós Mátyás budai palotájának a kéményeit is rendszeren söpörték. A Mátyás király korabeli (1458—1490) Budavárának a képén, a Dunáról tekintve, legalább 13 kémény olvasható össze.

— **Tűzoltás borral.** Noé idejétől kezdve a bornak az a rendeltetése, hogy megigják. A fejérmegyei Barátfalu községben azonban a bort a nyáron tűz eloltására használták. Ugy történt a dolog, hogy a barátfalui nagykoeszmában tűz

ütött ki. Hatalmasan lobogott már a láng s a korcsmáros kétségbeesetten tördelte a kezét, hogy mi lesz vele, mert az oltásról szó sem lehetett. A kutak ugyanis felmondták a szolgálatot, kiszáradtak a nagy melegben. — Végre azonban a korcsma egyik buzgó látogatójának, akit a tűz kiszorított az ivóból, pompás gondolata támadt.

— Borral kell oltani!

És miután a pince lejárata még szabad volt, nosza a veszedelem színhelyén a víz hiányában tétlenül áldogáló nép megrohanta a pincét s onnan elögurítgatva a hordókat, csakhamar vastag borsugarak érték a lángokat, amivel azután sikerült is elfojtani a tüzet.

— Akik a tüzet nem ismerik. Valamikor régen, nagyon sok nép nem ismerte ezt a hatalmas természeti erőt, melyet a görög mythologia szerint Prometheusz lopott le az égről. A Mariani szigetesoport lakossága 1551-ben, mikor Magellan az egyik szigeten kikötött, még szintén nem birt sejtélemmel róla. Ahogy a matrózok tüzet raktak, határtalan volt a benszülőttek esodálkozása a tűz láttára: fából táplálkozó állatnak nézték. Hasonló tudatlanságban leledzettek a Philippi-szigetek lakói is. A legkülönösebb azonban az, hogy Afrikában

olyan népekre találtak, akik mindmáig nem ismerik ez isteni erőt.

— Szalmafödél — fakémény. A Vas megyei Naplóban olvassuk, hogy Pápóc községben tűz volt, melynek a tűzoltók gyors beavatkozása folytán csupán egy szalmás ház lett a martaléka. Semmiség. Egy szalmáskulipintyó leégett. Apróság. Ám a kárvallottakra igen nagy csapás. Elégett a házuk. Ezer korona kárt szenvedtek s két család hajléktalanná vált. S miért? Mert a megelőző tűzrendészetet azon a vidéken nem kultiválják. Ezt derítette ki legalább a megejtett vizsgálat, mely megállapította, hogy annak a szalmás háznak, deszkából volt a kéménye. Szalmás ház — fakémény! Ennél még a kéménytelen konyhák is tűzbiztosabbak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. L. Battonya. Eleinte magunk kívántunk véleményt mondani. Azután egy hozzászóláskép beérkezett alapos névtelen bírálatnak akartunk helyt adni. Mindkettőnek utját állta azonban a nemzetközi kongresszusból folyólag beállt közleményhalmaz. Most pedig arra határoztuk magunk, hogy vármegyei szövetség közgyűlése alkalmából rendezett versenygyakorlat elbírálásának felülbírálásáról lévén szó, az egyedül illetékes országos elnökség elé terjesztjük be a kérdést.

P. A hannoveri hivatásos tűzoltóság, melynek főparancsnoka az egyetemi magántanár lett Reichel, csak az idén januárban lett 25 éves, tehát annyi ideje áll fenn mint a szegedi, mely augusztus 27-én tölti be fennállása 25-ik évét.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geltner és Rausch** tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

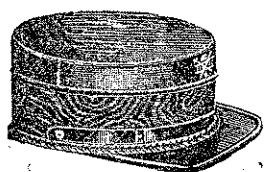
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság (ezelőtt **WALSER FERENC**)
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfeccskendőket és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
Saját készítményű: tűzi feccskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

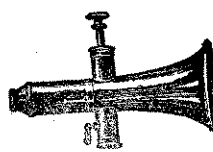
Tiller Mór és Társa
a tűzoltóság szállítója
Budapest, IV., Váci-utca 35. sz.
küld a tűzoltó-tesztületeknek egyenruháról, felszerelésről ingyen árjegyzéket.
Legjobban ajánlható bevásárlási forrás.

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotólokát.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes**
kannákat, tartályokat, hordókat
gyárt a
Magyar fémelez-ipar részvénytársaság
Budapest, VII., Gízella-út 53. sz.
Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

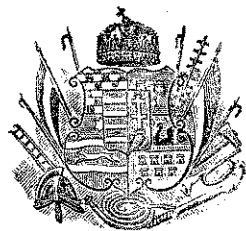
Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár
Hivatalos jelző-készülékek tűzoltó-sípok, szárad-kürrök, valamint **tűzoltó-zene-karok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.**
STOWASSER J., udv. hangszergyáros.
— Hadsereg szállító. —
Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5.
Árjegyzék ingyen küldetik szét.

TŰZOLTÓK GYUFÁJA.

Készül **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a **Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának jut.**

Schottola Ernő Budapest,
VI., **Andrássy-út 2. szám.**

== Szállít a tűzoltószakmába tartozó mindennemű cikket. ==
Mentőkocsik, mentőszekrények, hordályok, Kendertömlőkben állandóan nagy raktár.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptalajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája IV., Kossuth Lajos-u. 8.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy „tisztelendő díjért.”
--	---	--

Felölős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Szükségtelen tulzás.

Hivatalos lapunk mult évi folyamának februári számában „Szükséges tulzás“ címe alatt, „Dr.“ aláírással egy volt tanfolyamhallgatónak a cikke jelent meg.

Célja az volt, hogy Friesenhof Gergely bárónak a Pester Lloydban az időtájt közzétett soraira reflektálva, a budapesti — akkor még készülöben levő — azóta már lezajlott nemzetközi tűzoltó-congressusnak a jó hírét vegye védelmébe, egy praeoccupált véleménynek nem megfelelő időben és módon történt túlsötét színezésü megnyilatkozásával szemben.

A báró ugyanis egy németnyelvü, tehát külföldön is olvasott lapban, a mi congressusunk fiascoját hirdette kishitüen, oly időben, a mikor az ily véleményt, még ha jóhiszemőség diktálta is azt, legfeljebb a rendezőbizottságban és nem egy nyilvános organumban, lett volna szabad kifejezésre juttatni.

A congressus lefolyása nem igazolta a báró vélekedését; ellenben teljes igazat adott a mi hivatalos lapunk, a „Tűzrendészeti Közlöny“ cikkírójának. Mert az előre jelzett „Soldatenspielen“ nemzetközi congressusunk programjában egyáltalán nem szerepelt. A bemutatott gyakorlatok nem a mászóháznál és nem

az ismert sablon szerint rendezettek; a felolvasások is elég gondosan valának előkészítve és színvonalon állók voltak s végre még a kiállítás sem volt minden tanulság nélküli.

Friesenhof Gergely bárónak idő előtti szégyenkezése csakugyan nem volt egyéb, mint „az ügy érdekében néha szükséges túlzásnak a szüleménye.“

Azonban, ha vele szemben elfogadom is „Dr.“-nak ez enyhe kifejezését, nem vagyok hajlandó a Lukáts Gyula „Tűzrendészeti Felügvelő“ címü lapjának hasonló túlzásait is szükségeseknek ismerni el, sőt határozottan feleslegeseeknek itélem el őket.

A mikor az elnökség egyik tagja tollából olyasmit olvasunk, mint a mivel Lukáts Gyula, elnökségi előadó, az ő lapjának mult évi szeptember elsején kelt 9-ik számában a nemzetközi tűzoltó-congressus leírását kezdi; hát az lehet szerinte szellemesség, de valójában nem egyéb cynismusnál és helytálló, elfogadható vélemény semmi esetre sem lehet.

A mig azonban Lukáts Gyula e szellemessége egyszerűen csak el nem fogadható, egy újabb tudósítása már határozott visszautasításra is szolgáltat okot. Azt írta ugyanis lapjának ez évi február havában megjelent 4-ik számában, hogy „az országos tűzoltó-szövetség február 18-iki ülésén jelen

volt előadók valamennyije meg-
egyezett abban, hogy a „Tűzrendé-
szet“ című könyv sem tartalmá-
ban, sem formájában nem ér
semmit, mert az a könyv szörny-
szülött.“

Ezen állítása Lukács Gyula lap-
szerkesztő urnak és előadónak va-
lótlan s minthogy levélbeli felkéré-
semre ezt a valótlan állítását vissza
nem vonta, legutóbb megjelent lapjá-
ban sem, — kénytelen vagyok a helyre-
igazítást megtenni én, ki ugy a feb-
ruár 18-iki elnökségi ülésen, mint a
„Tűzrendészet“ című tankönyv bírál-
latánál, illetve kidolgozásánál jelen
voltam s annak idején ahhoz az elő-
szót megírtam.

Bármennyire természetesnek talá-
lom is általános emberi szempontból,
hogy valaki a legszivesebben a maga
táborában, az ő meggyőződésének
pártolói sorában szeretné látni a több-
séget: mindazonáltal megengedhet-
lennek, sőt ellenhatásokat felkelteni
alkalmas eljárásnak tartom az olyan
fellépést, mely szándékosan más szí-
nezetet ad még az egyszerű tudósítás-
nak is, ez uton óhajtván az olvasót a
maga szeszélyes ideája számára meg-
nyerni. Nagyobb baj azonban, hogy
bár az ilyen eljárás maga magát
szokta megboszulni, mellékesen az
ügynek is árthat, ezt pedig meg kell
gátolni!

A mikor a mostani, igazán dol-
gozni tudó s végre valahára mara-
dandó becsü munkát produkáló elnök-
ségünk legkimagaslóbb alkotását,
alapvető munkának már elfogadta a
közvélemény és e minden külső
kényszer nélkül kiforrt véleményre a
legfelsőbb tűzrendészeti forum is reá
adta a maga sanctióját: akkor semmi
szükség sincsen többé arra, hogy
utólag leszedjünk minden kereszt-
vizet arról a műről, a mely minden
esetleges gyengéje mellett is bevált,
sőt közkinccsé vált.

Ha Lukács Gyula előadó használni
akar a tűzoltó-ügy fejlődésének, — a
minthogy tevékeny munkásságával
tényleg hasznára is van — ne fecse-
relje erejét ily teljesen felesleges túl-

zásokra, a mely nála, mint a „Tűz-
rendészet“ című könyv szerzői egyi-
kénél, még visszatetszőbb szertelen-
ség; hanem továbbra is működjék
vállvetett munkával és lankadatlan
kitartással — ne az elért sikerek
lerontásán — hanem a haladásunk
elé tornyosuló akadályok elhárításán
és intézményünk előbbre vitelén.

Éljen bennünk a hit, hogy ez a
mi önzetlen fáradozásunk sem nem
meddő, sem nem céltalan.

Veszprém, 1905. április 23.

Dr. Óvári Ferencz,

országgyűlési képviselő, a szövetség alelnöke.

Figyelmeztetés.

Az osztr.-magyar biztosító intézetek által
1873. évben alapított „Császár-jubileum-
alapítvány szerencsétlenül járt tűz-
oltók és hátramaradottjaik segélye-
zésére“ („Kaiser-Jubileums-Stiftung öst.-ung.
Assecuranz-Institute zur Unterstützung verun-
glückter Feuerwehrmänner und deren Hinter-
bliebenen“ Wien, IX., Kollingasse 6.) az
osztr. és magyar birodalom hivatásos és önkéntes
tűzoltóságai oly tagjainak segélyezését célozza,
a kik e hivatásuk közben súlyos sérülést vagy
betegséget szenvedtek. **Az 1905. évre 34 drb
egyenként 100 k.-ás stipendium kerül kiosztás-
ra.** Azok, a kik ily stipendiumra igényt
tartanak, felhivatnak, hogy kérvényeiket
portómentesítve küldjék be **f. évi május hó
végéig** ezen alapítvány igazgatóságához. A kér-
vényei és mellékletei bélyegmentesek. A
kérvényhez melléklendő:

a) a tűzoltóparancsnokság igazolványa, hogy
a megbetegedett vagy megsérült egyén, tagja
valamely hazai tűzoltóságnak, vagy hogy az
volt; b) orvosi igazolvány a betegség milyen-
ségéről s arról, hogy a baj tűzoltói szolgál-
latban következett be; c) a községi előjáróság
bizonyítványa arról, hogy folyamodó segélyre
szorult és érdemes és pontos lakcíméről.

Oly kérvények, a melyek nin-
csenek mindezen mellékletekkel
felszerelve, figyelembe nem vehetők.
Mindazon iratokról, a melyek nincsenek német
nyelven kiállítva, német fordítás is melléklendő.

Segély iránti kérvények a baleset napjától
számított 3 hónapon belül bármikor nyúj-
thatók be és ugyancsak fenti 3 melléklettel
szerelendők fel; kívánatos azonban, hogy ily
egyszerű segélyek iránti kérvények is f. évi
május hó végeig nyújtassanak be az alapít-
ványhoz.

Wien, 1905 április 25-én.

**A császár-jubileum alapítvány
kezelő-bizottsága.**

Nyitrai Zsigmond
elnök.

Mayer Frigyes
elnökhelyettes.

Tudomásul s netáni igénybevétel céljából
fentieket a tagtestületek figyelmébe ajánlja:

**A magyar országos tűzoltószövetség
elnöksége.**

HIVATALOS RÉSZ.

474
1905. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége f. évi május hó 20-án d. u. 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait ezennel meghívjuk.

Az ülés tárgyai:

1. A XIV. országos szaktanfolyam rendezése.
2. A szegedi nagygyűlésen rendezendő versenygyakorlatok programja.
3. Az iroda lakbérletének kérdése.
4. A vármegyei szövetségek kiküldötteinek utiköltsége az orsz. választmány üléseire.
5. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. 1/2 óra-
kor a segélyző-pénztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1905. április hó 18-án.

Széchenyi Viktor gróf,
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

492.
1905. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten 1905. április 15-én a magyar országos tűzoltószövetség országos választmányának közgyűlésén.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: Óvári Ferenc dr. alelnök, Polcz Rezső felügyelőbizottsági tag, dr. Glósz Kálmán előadó, a Hevesvm. szövetség képviselőjében, Strosz Béla a Torontálvm. szövetség képviselőjében, Kálmán Géza a Csanádvm. szövetség képviselőjében, Juricsky Károly a Pestvárm. szövetség képviselőjében, Magera Antal a Fejérv. szövetség képviselőjében, Venczel Lajos a Bácsbodrogvm. szövetség képviselőjében, Ajkay Zoltán a Vasvm. szövetség képviselőjében, dr. Komjáthy László a Veszprémvm. szövetség képviselőjében, Szabados Imre a Somogyvm. szövetség képviselőjében, Publig Ernő előadó, a Hajduvm. szövetség képviselőjében, dr. Szily József titkár, a budapesti szövetség képviselőjében, Breuer Szilárd titkár, a Trenésvm. szövetség képviselőjében, Lukáts Gyula előadó, a Barsvm. szövetség képviselőjében, Barabás István, Scossa Zoltán, Szokoly Ignác előadók és Harcz Lajos szegedi parancsnok.

Elmaradását kimentette Markosovszky Béla és Varga Lőrinc előadó.

1. Elnök az ülés határozatképességét konstatacióval, azt megnyitja és a tárgysorozat első pontja gyanánt az elnökség 1904. évi jelentését tűzi ki.

A választmány a hivatalos lapban közzétett évi jelentést felolvasottnak tekinti és észrevétel nem tétetvén, jóváhagyólag tudomásul veszi.

2. Az 1904. évi zárszámadás felolvasottnak tekintetvén, Polcz Rezső felügyelőbizottsági tag betérjeszti jelentését a pénztárnak és irodának általa megejtett felülvizsgálásáról, a mely szerint mindent rendben talált.

Dr. Szily József titkár-pénztárnok megadván a jelentés egyes tételeihez a kellő felvilágosítást, egyben jelenti, hogy az értékek kettős zár alatt a leszámítolóbank trésorjában helyeztetek el garancia mellett, az irodában maradt kisebb pénzkészlet ellenben betörés ellen biztosítva van.

Lukáts Gyula kérdést intéz az iránt, vajjon a felügyelő-bizottság többi tagjai meghívatlak-e?

Breuer Szilárd titkár felvilágosítása után a választmány a zárszámadást tudomásul vette és a felügyelő-bizottsági jelentés alapján az irodának, illetve a pénztárnoknak a felmentvényt megadta.

3. A torontálvármegyei szövetség 28 tagtestületét törlésbe hozván, az általa bejelentett testületek, u. m.: Antalfalva, Bánlak, Botos, Csenta, Deszk, Ernesztháza, Erzsébetlak, Ferdinándfalva, Horvátbóka, Istvánvölgy, Ilánca, Kécsa, Klekk, Klári, Kistószeg, Nagykomlós, Nagytószeg, Neuzina, Oroszlámos, Ozora, Rudolfsnad, Szanád, Szárcsa, Tóba, Torontálvásárhely, Tógyér, Torontáltorda, Tiszahegyes, egyuttal a magyar országos tűzoltó-szövetség tagtestületeinek sorából is töröltettek.

4. A magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztára elnökségének betérjesztett és a hivatalos lapban közzétett 1904. évi jelentése és zárszámadása felolvasottnak tekintetvén, tudomásul vétetett.

5. A Szegeden tartandó nagygyűlés általános programját az elnökség előterjesztése szerint a választmány a következőkben állapítja meg: augusztus 12-én, szombaton érkezés, fogadtatás, ismerkedési estély; 13-án, vasárnap reggel 5 órakor ébresztő, 1/28 órakor betűrendes-sorrendben sorakozás a Mars-téren; d. e. 9 órakor szent misea belvárosi Szt. Demeter egyházban és a szegedi önk. tűzoltótestület zászlójának felszentelése; d. e. 11 órakor a zászlószegek beverése a tűzoltólaktanyában; 11 1/2 órakor a testület diszközgyűlése a városházán; d. u. 3 órakor a csapatok gyülekezése a Mars-téren, onnan indulás d. u. 1/24 órakor az Erzsébet királyné ligetbe népünnepélyhez, a hol 5 órakor sétatangverseny, 6 órakor a helybeli tűzoltóságok diszgyakorlata és este 8 órakor táncestély lesz. Ugyanaznap d. u. 3 órakor az orsz. szövetség elnöksége, 4 órakor pedig orsz. választmánya is tart ülést az igazoló bizottság és a jury megalakítása, a költségvetés megállapítása stb. tárgyában, végül a megválasztott jury is még az nap megalakul. Augusztus 14-én, hétfőn d. e. 8 órától és d. u. 3 órától kezdve a versenygyakorlatok tartanak a honvédhuzárlaktanyában és a jury zárulése; ugyanaznap d. e. 11—1 óra között megtartanak a szakfelolvasások is, míg a délutáni órák Szeged megtekintésére fordíthatók. Augusztus 15-én, kedden reggel 7—9 órakor a nagygyűlési kiküldöttek igazolása a városházán; 9 órakor nagygyűlés ugyanott, a versenygyakorlatok eredményének kihirdetése, a díjak kiosztása; utána az orsz. választmány előadókat választó ülése és a segélyzőpénztár közgyűlése; d. u. 1 órakor díszebéd. A további részletek és intézkedések megtételével a választmány az elnökséget bizza meg a helyi rendező-bizottsággal egyetemben.

6. A szegedi nagygyűlésen tartandó versenygyakorlatok tárgyában az elnökség általános javaslata előterjesztetvén,

Lukáts Gyula kívánatosnak tartja, hogy azok már az új gyakorlószabályzat szerint tartassanak.

Scossa Zoltán a kisebb testületeknél még a régi szabályzatot alkalmazná.

Dr. Komjáthy László szintén a versenyzők apadásától fél, ha a kevésbé ismert új szabályzat iratik elő, mert a kiképzésre fennmaradó 2 hónap épen a legnagyobb gazdasági munkaidőbe esik s mert a régít jobban tudják.

Lukáts Gyula csakis az új szabályzat alkalmazását tartja megengedhetőnek, ha az leg-

alább 1 hónappal előbb szétküldhető lesz; a kis testületek részére az 5-ös csoport szerelése a lehető legegyszerűbb; a kiképzést csak az utolsó időben szokták foganatosítani, ahhoz 14 nap elégséges és elvégre az addig kinyomott ívek esetleg kivételesen előre is kiadhatók a versenyzőknek; kétféle szabályzat azonban okvetlenül zavart okozna.

Dr. **Szily József** bejelenti, hogy a szabályzatból a fecskendőszerelés ki van szedve, a mászószerek kezelése 10 nap múlva szintén bírálat alá bocsátható és így csak az elnökség jóváhagyásától fog függni, hogy a teljes szabályzat május hóra megjelenhessen.

Dr. **Glósz Kálmán** kiindulván azon tapasztalatból, hogy a versenydíjak miatt mindig volt elégtelenség, javasolja, hogy ejtse az elnökség annak módját, hogy minden versenyző kapjon valami díjat, tehát legyen több osztályu díj.

Breuer Szilárd constatalja, hogy az egri gyűlés után e kérdés kellően megvitatva lett és ennek eredménye a nemrég jóváhagyott versenyszabályzat, mely e kérdést is szabalyozza.

Barabás István abban látja a bajt, hogy a jury nem dolgozhat nyugodtan, mert folyton zavarják a nézők, sőt befolyásolják s ezért szükségesnek tartja, hogy a jury döntése mindenkor zárt ülésen, helyen, ejtessék meg.

Harcz Lajos kéri a mászófal felállításához adni szokott segélyösszeg kiutalványozását a jelen esetben is, annál inkább, mert a helyzet olyan, hogy két helyen kell majd mászófalat felállítani.

Breuer Szilárd bejelenti, hogy kiállítás is tervezetik; ezt ő azért ellenzi, mert a gyárosokat nem lehet minden évben igénybe venni; sikert nem vár tőle.

Dr. **Glósz Kálmán** nem ellenzi a kiállítást, mert ha a gyárosok kívánják, adjunk nekik módot arra, hogy gyártnyaikat bemutathassák.

Dr. **Óvári Ferencz** nem tesz kifogást ellene, ha a szövetségnek anyagi támogatása nélkül a helyi bizottság rendezi.

Lukáts Gyula lehetővé tenné a kiállítást azért, hogy a 3 évenként összejevő tűzoltók legalább ez alkalommal láthassanak valamit.

Dr. **Szily József** a kiállítás rendezését teljesen a helyi bizottságra bizná, az orsz. szövetség legfeljebb erkölcsi támogatást helyezzen kilátásba.

Harcz Lajos kijelenti, hogy a kiállítást a helyi bizottság kívánja rendezni, kéri azonban az elnökség erkölcsi támogatását és a vasuti szállítási kedvezmények kieszközlését.

Titkár bejelenti, hogy a Siemens távirda építő cég tűzjelző-berendezését felolvasás keretében bemutatni kívánja.

Dr. **Glósz Kálmán** kikötendőnek tartja, hogy minden felolvasás az elnökségnek előzetesen bemutatassék és felülbíráltassék.

Dr. **Óvári Ferenc** ezenfelül még azt is kimondani kéri, hogy minden felolvasás vitatárgyát képezze.

A választmány a versenygyakorlatok rendezését elrendelvén, utasítja az elnökséget a programm kidolgozására és a szükséges intézkedések megtételére; kimondja, hogy a versenyek az új gyakorló-szabályzat alapján ejtendők meg, a díjazás tekintetében pedig a versenyszabályzat rendelkezései irányadók; a díjakra 800 K-t kiutalványoz és megbizza az elnökséget, hogy ezen összeg keretén belül a díjak felosztását állapítsa meg, a díjtárgyakat szerezzze be; kimondja elv gyanánt, hogy a jury döntő

ülései zártak legyenek; megszavaz a Szegeden felállítandó mászófal céljaira 500 K-t; utasítja az elnökséget, hogy a helyi bizottság által rendezendő kiállítást részesítse a kellő erkölcsi támogatásban és eszközölje ki a szokásos vasuti szállítási kedvezményeket a kiállítási tárgyak részére; megengedi, hogy a Siemens cég tűzjelzőiről felolvasást tarthasson, kiköti azonban, hogy minden felolvasás előzetes felülbírálás alá bocsáttassék és vitatárgyát képezhesse.

7. Az elnökség bemutatván a **tanfolyam-szabályzat** módosított tervezetét, dr. **Szily Jozsef** titkár ismerteti azon módosításokat, a melyek a legutóbbi elnökségi ülésen a tervezeten eszközöltettek.

Szabados Imre ellenzi a vizsgadíjak szedését, mert könnyen azon vádat idézhetné elő, hogy az előadók, mint az egyetemen, vizsgadíjakhoz akarnának jutni; azonfelül a tisztí minősítést a budapesti tanfolyam részére látja monopolizálva, holott a vármegyei tanfolyamok eredménye sem megvetendő, általában nem tudja célját a külön tisztí vizsgának; feltétlenül kívánja, hogy tanfolyam ne csak Budapesten legyen tartható.

Lukáts Gyula kijelenti, hogy az elnökség célja épen a vidéki tanfolyamok színvonalának emelése volt, mert azok most épen úgy lesznek 84 órások, mint a budapesti; tanfolyam bárhol tartható, de tisztí vizsgát tenni csak ily 84 órás tanfolyam után lehet; szükséges pedig a külön tisztí vizsga azért, mert a tanfolyam alkalmával a tanultak megemésztve még nincsenek, a vizsgázó pedig a rövid idő miatt nem volt megítélhető; a nem arravalókat ki kell küszöbölni s ezért a vizsgának olyannak kell lenni, hogy a ki azon átmegy, bárhol is megállja helyét; a három hét alatt ehhez elég ismereteket szerezni lehetetlen, kell hogy a tanultak még előbb otthon kiegészítenek.

Barabás István a díjszedés tekintetében felmerülhető vád miatt a díjakat mellőzni kívánná.

Óvári Ferenc a szabályzatot általánosságban elfogadásra ajánlja; határozottan kimondatott, hogy minden tanfolyam csak látogatási bizonyítványt adhasson, különbség tehát nincs; a külön vizsga már azért is kell, mert a három heti kurzus után felmerült hetvenkedő alakokat lehetetlen fogja tenni. A vármegyei szövetségek rendezhetnek orsz. tanfolyamot, a mit egyes testületek nem tehetnek, de e tanfolyamoknak 84 órásoknak kell lenni úgy, mint a budapestieknek.

Elnök a minősítést oly fokon kívánja látni, hogy az ne csak helyi ismereteken alapuló legyen, hanem általános, mintegy európai; az elnökség azzal, hogy a tanfolyam végén nem minősít, épen a testületek jogi hatáskörét kívánta megóvni, mert csak látogatási bizonyítványt ad, a teljes megítélés három hét alatt lehetetlen lévén és ezt a testület parancsnokságára bizza; ha az a jelöltet megfelelőnek találja, ám küldje fel azután a vizsgára vagy nevezze ki parancsnokká, tisztté.

Lukáts Gyula a 12 §. végét törölni kéri, mert ha a parancsnok ellenőrzi az előadókat, felesleges még azt is kimondani, hogy lehetőleg még minden előadáson jelen lenni is köteles. Ellenzi továbbá a 46. §.-ban kikötött 50 K vizsgadíjat, mert magassága miatt egyeseknek lehetetlené tenné a vizsgázást; elégségesnek tartja az eredetileg javasolva volt 20 K-t.

Szabados Imre szintén ellenzi ilyen vizsgadíj megállapítását etikai okokból és mert elég áldozat a vizsgázótól az ügyre szánt fáradozás.

Dr. **Óvári Ferenc** a díjat szükségesnek tartja, mert a vizsga tetemes költséget okoz; leszállí-

tani lehetne ugyan, de teljesen mellőzni nem, mert akkor ezzel a szövetség pénztára tetemesen megterhelhetnék.

Dr. Szily József szerint a tanfolyam rendezése országos érdek, a tisztí vizsga azonban nem közérdek, mert valaki tisztí diploma nélkül is szolgálhatja az ügyet; ez tehát magánérdek, melyet istápolni pláne anyagi áldozatokkal, nem lehet a szövetség feladata; ez okból emeltetett a díj 20 K-ról 50 K-ra, de esetleg még ez is kevés lesz a költségek fedezésére, mert kivált Budapesten, a csapat, a fogatok, a szerek, a vizsgabiztosok előteremtése tetemes költséggel jár és azt csak a vizsgázó fedezheti, mert az magánérdeke, hogy diplomája legyen.

Dr. Glósz Kálmán a javaslatot elfogadja, mert kellő komolyságot lát benne, mely az intézmény előnyére válik; a mindinkább bomló önkéntes csapatok helyét elfoglaló községi tűzoltóságok élére fizetett tiszték fognak kellenni és ezek lesznek leginkább utalva a vizsga letetésére.

A választmány a javasolt módosításokat elvetvén, az elnökség által beterjesztett tervezetet teljes egészében elfogadja és 3000 példányban kinyomatni rendeli.

8. A folyó évben rendezendő orsz. szaktanfolyam tárgyában magáévá teszi a választmány az elnökség javaslatát, a tanfolyam költségeit engedélyezi, szintűgy 6 db stipendiumot à 80 K, összesen 480 K összegben, a tanfolyam idejéül július 3—22. napjait állapítja meg és a tanfolyam rendezési munkálatainak kivitelével az elnökséget bizza meg.

9. Az elnökség javaslata szerint a „Tűzrendészet“ című könyv második kiadása mint bővített szakkönyv lévén sajtó alá rendezendő és azonfelül egy kisebb módszeres tankönyvre pályázat lévén hirdetendő,

Breuer Szilárd a „Tűzrendészet“ második kiadását ellenzi, mert a szerzők nagy elfoglaltságuk miatt aligha készülhetnek el idejekorán a mű kívánt átdolgozásával s minthogy az tankönyvül nem felel meg, nagy művet pedig a tapasztalat szerint sajnos, igen kevesen keresnek, feleslegesnek tartja, hogy a pénztár két mű kiadásával terheltessek.

Dr. Glósz Kálmán ily auspiciumok mellett elejtené e mű kiadását, de gondoskodik az elnökség róla, hogy hasonló művet mások irjanak meg.

Dr. Óvári Ferenc szerint meg kell adni a módot arra, hogy a „Tűzrendészet“ szerzői a művet átdolgozzák, ha a szerzők nem tennék meg, az odium nem a választmányt fogja terhelni; a tankönyv mellett is kell egy nagy mű és azért fentartja az eredeti javaslatot.

Dr. Szily József a pályázat kiírása mellett nyilatkoznék, ha a „Tűzrendészet“ nem lenne, de tekintettel a gyakorló-szabályzat nagy költségére, egy időben két párhuzamos célú műnek kiadását pénzügyi szempontból kell elleneznie; egy évben három művet kiadni, nagy anyagi megterheletés; a pályázattal kísérletezni, nem helyes, mert a két mű ugyanazt tartalmazná; vagy az egyik vagy a másik adassék ki; egy új könyv megírása sértő a régi könyv szerzőire; ha az rossz volt, felesleges újból kiadni s helyesebb pályázatot kiírni, de egy bővebb műre, mert kivonatból nem lehet teljes szakismeretet megszerezni; szükségesebb a nagy mű, mint a kicsi és a ki annak olvasásától fél, az a kicsit sem fogja olvasni.

Polcz Rezső a „Tűzrendészet“-et jó könyvnek ismeri, de nem tartja tankönyvnek, mert bő és nem módszeres; tanítónak jó, de tanulóknak nem, ehhez kátéféle kellene, de az eddig

megjelenteknél jobb; a két kívánalmat összeegyeztetné olyképen, hogy a „Tűzrendészet“ kiadatván újból, minden szakasz végén tagolható, azaz kis betűkkel az anyag kérdésefelelet alajában kivonatolva ismételtetnék.

Dr. Komjáthy László fentartja az eredeti javaslatot, mert általános szakkönyv és tankönyv nem lehet egyszerre ugyanazon könyv.

Barabás István a pályázatot fentartani kívánja, mert ez által alkalom adatik esetleg új erőknök is a közreműködésre és megfelelő művek teremtésére.

Dr. Óvári Ferenc tagadásba veszi, mintha az elnökség a „Tűzrendészet“-ről úgy nyilatkozott volna, hogy az rossz volt; sőt ellenkezőleg megkívánja, hogy újból kiadattassék, adunk hozzá módot is, sőt mivel a módszeres tankönyv is készül, nem is sürgős az átdolgozása; fentartani kívánja mindkét mű kiadását.

A választmány szótöbbséggel elfogadja az elnökség javaslatát úgy a „Tűzrendészet“ második kiadása, mint egy módszeres kisebb tankönyvre hirdetendő pályázat kiírása tárgyában és az elsőnek 3000 példányban való kiadására 5000 K-t, a pályázat díjára pedig 600 K-t engedélyez, a kivittel pedig az elnökséget bizza meg.

10. Harcz Lajos szegedi parancsnok kéri a választmányt, hogy a Szegeden tartandó nagygyűlés rendező-bizottságát a lehető leghathatósabbban támogatni sziveskedjék, a mit elnök a választmány nevében annál is inkább tenni ígér, mivel ez minden tűzoltó kötelessége.

11. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte dr. Óvári Ferenc és Szokoly Ignác.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

Kmft.

Széchenyi Viktor gróf
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Szokoly Ignác
előadó.

498.
1905. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten 1905. április 15-én a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf, majd dr. Óvári Ferenc alelnök és Vida Pál előadó.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: Polcz Rezső felügyelő-bizottsági tag; dr. Szily József titkár-pénztárnok; Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Lukáts Gyula, Publíg Ernő, Scossa Zoltán, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Vida Pál előadók. Elmaradását kimentette: Markusovszky Béla és Varga Lőrincz előadó.

64. Elnök az ülést megnyitván, Lukáts Gyula kérdést intéz aziránt, hogy miért nem utalványoztatik ki a felügyelőbizottsági tagok utiköltsége és napidija, holott a költségvetésben a megfelelő tétel engedélyezve lett?

Alelnök felvilágosítása után, utasítja az elnökség titkár pénztárnokot, hogy az üléseken jelen volt felügyelőbizottsági tagoknak az utiköltséget és az előadók részére megállapított napidijakat visszamenőleg is fizesse ki, illetve postán küldje meg.

65. Szokoly Ignác előadó előterjesztvén a csendőrök oktatásánál feldolgozandó tananyagtervezetét, javasolja, hogy az oktatás tárgyát az építési és tűzrendészeti szabályrendelet, a megelőző tűzrendészet, a szerek gondozása és a taktika főbb vonásai képezze.

Szabó Gyula ezzel szemben javasolja, hogy a közigazgatási tanfolyamokhoz hasonló tanterv állapíttassék meg, melynek tervezetét bemutatja, hangsúlyozván, hogy a rendszeres tanterv mellett tankönyvre is van szükség.

Breuer Szilárd úgy tudja, hogy Némethy Ferenc esendőrszázados egy tankönyv megírásával már foglalkozik; a honvédelmi miniszterhez pedig a főváros tűzoltóparancsnoksága által oly vélemény adatott, mely szerint minden kerületből 1—1 tiszt küldetnék a Budapesten rendezendő tanfolyamra, azután itt a hivatásos csapatnál további tanulmányokat végezve, az oktatást ottvonhatják eszközölnék. Ezt tudva csak azt javasolhatjuk, hogy a miniszter e tankönyv kiadására kéressék fel, és hogy azt szakszempontból itt felülbírálni lehessen; a tisztek felküldése az orsz. tanfolyamra pedig csak helyeselhető.

Szokoly Ignác a tananyagtervezetet a felterjesztéshez mellékelni és Némethy századosnak is megküldeni kéri.

Többek hozzászólása után az elnökség elhatározta, hogy a tananyagtervezet melléklése mellett felír a honvédelmi miniszterhez a megírandó tankönyv felülbírálás végett való kiadása tárgyában s egyben közli ezen javaslatot Némethy F. esendőrszázadosal is.

66. Mármaros vármegye alispánja beküldvén **Havasmezői tűzoltói szabályrendeletét** véleményezés végett, **Breuer Szilárd** előadó azt mellőzendőnek tartja, mert a 20 k-val és 2 k tűz utáni díjjal fizetett 24 főnyi csapat ily nagy és tűzveszélyesen épült községben elégtelen, a költség pedig nagyobb létszámnál oly nagy, hogy a házanként kivett 1 K díj annak fedezésére elégtelen. Sokkal helyesebbnek tartja, ha a község szabályrendeletet alkotna kötelezett tűzoltóságról, mert akkor a kellő létszám mellett költségfedezete is lenne. A jelen szabályrendeletben különben körülírandó lenne a 20 K ellenében teljesítendő szolgálat minősége (éjjeli őrség, gyakorlatok száma) és kötelezendő lenne a község arra, hogy tűzoltóit baleset ellen biztosítsa (a segélypénztárnál).

Az elnökség e véleményt magáévá tevén, elrendeli, hogy az a vármegye alispánjával közöltessék és egyben községi szabályrendelet-minta is megküldessék.

67. Az **alapszabálymintában** kívánt módosítások tárgyában a belügyministeriumhoz intézett felterjesztésre azon válasz érkezett, hogy a csatlakozó testület alapszabályai és a szövetség alapszabályai között ellenkezésnek nem szabad lenni; a rendőrhatalóság rendelkezései csak rendőri dolgokra értendők, ellenben a tűzoltóság műszaki tekintetben önállóan működik: egyben jelzi a miniszter, hogy ezentúl az egyleti alapszabályokat ki fogja adni az elnökségnek véleményezés végett.

A ministeri leirat tudomásul vételén, elhatározza az elnökség, hogy újabb felterjesztéssel el és a minisztert arra kéri, hogy a testületek csatlakozását megakasztó, a szövetségek fejlődését akadályozó kikötést, melyet az alapszabályok ellenkezését illetleg tett, annál is inkább ejtse el, mert elképzelhetetlen, hogy a szövetség működése a helyi körülményekre káros behatással lehetne.

68. A **torontálvármegyei szövetség tanfolyamot** kívánt rendezni saját költségén július elején és ez ekből Szabó Gyula előadónak kiküldését, továbbá a 28 elméleti és 21 gyakorlati órára kiterjedő tanfolyam tantervének és szabályzatának jóváhagyását és a tiszti minősítés megadásának jogát kéri.

Az elnökség a tanfolyam tantervét és szabály-

zatát tudomásul veszi, Szabó Gyula meghívását helyesli, a tiszti minősítés jogát azonban nem adhatja meg, mert az új tanfolyam-szabályzat szerint tiszti minősítés csak külön tiszti-vizsga útján lesz megszerezhető.

69. Títár jelenti, hogy az **1870. évi ásványolaj-rendelet módosítása és a robbanásmentes edények** kötelező elrendelése tárgyában a belügyminiszter március 31-én ankétet tartott, a melyre a szövetség is meghivatván, az ankétén és tűzpróbán dr. Szily József, Breuer Szilárd títkárok és Lukács Gyula előadó vettek részt s hogy az edények különböző folyadékokkal u. m. benzinnel, ligroinnal, petroleum, aether, szénkénnel lettek kipróbálva a beváltak, elnökkel dr. Sélley Sándor min. tanácsos felhívására pedig a szakvélemény felterjesztetett olyképp, hogy az elavult rendelet módosítása és a robbanásmentes-edények elrendelése javaslatot.

Tudomásul vétetett.

70. **Kollonics Simon** (Ada) őrp. panaszos beadványát, mely szerint a testület parancsnoksága a szabályzatokat nem közli a tagokkal, a felszólalókat breviter kizárja és szabályellenesen, teljesen önkénye szerint jár el,

az elnökség a vizsgálat megejtése végett átteszi a zentai járás főszolgabírájához mint elsőfoku tűzrendészeti hatósághoz, mely a szabályok betartása felett örködni hivatott.

71. **Szokoly Ignác** előadó betérjeszti jelentését a **győri „Royal“ szálloda égéséről** azon megjegyzéssel, hogy rajzokat, lényképeket megszereznie nem sikerült. A jelentésből kitűnik, hogy a tűz nagymérvű elterjedését főleg az építkezés tűzveszélyessége okozta, a mennyeiben a deszkamenyезetben a fűtési csatorna elszigetelés nélkül volt elhelyezve, a mansardtetőben lévő III. emeleti helyiségek válaszfalait képező paraferalemezis nem állt ellen a tűznek és gerendákra lévén helyezve eldőlt, az eternit mint tetőfedés ellenben tűzállónak bizonyult; a tűz oltásánál hátrány mutatkozott a tekintetben, hogy a hydránsok távol a felette nagy, a tűzoltóság nem rendelkezik kellő magasságu tolólétrával, a tűzjelzés hiányos s így a tűzoltóság gyülekezése lassú, az oltást pedig nem kötötték össze a mennyezet bontásával s így a sugáraknak hatása nem lehetett kielégítő, magán a padláson pedig sugár egyáltalán nem alkalmaztatott.

Elnök célszerűnek tartja, ha a hivatalos lap állandó rovatot nyitna arra, hogy abban nagy tüzek rajzokkal illusztrálva leírassanak, a bírálata is közöltessék és így a tanulságok leszűrődve érvényesíthetők legyenek; elvileg ki kellene mondani, hogy egyetlen nagyobb tűzvésznek sem szabadna az országban elmúlni anélkül, hogy keletkezésének okai és az oltás munkáját a hiv. lapban alapos megbeszélés tárgyát ne képezze, továbbá kimondandó, hogy a nagy tüzekhez a legközelebb lakó előadó a szövetség költségén azonnal kiszálljon a tűz okát kinyomozza, az adatokat felvegye és jelentését ide betérjessze, hogy azt itt tárgyalni, megbírálni és szükség esetén ebből folyólag felterjesztéseket tenni lehessen. Szólv igen sokat vár attól, ha a hiv. lap ilyen gyakorlati dolgokkal foglalkozik, mert ezáltal jó alkalmat nyújt az érdeklődőknek, hogy maguknak gyakorlati esetekből vonhassanak le taktikai tanulságot.

Scossa Zoltán szükségesnek tartja, hogy a „nagy tűz“ fogalma precizíroztassék; a rögtöni bírálata közzétételét ellenzi, mert az rossz vért szűlné, a helyi erőket elkedvtelenítené; első-

sorban közöltessék az eset száraz leírása és csak ha a helyi parancsnok már hozzászólt, csak akkor közöltessék a bírálat.

Lukács Gyula az eszmét helyesli; a nagy tűz fogalma alatt malom, gyár, falurészek égését érti; a jelentéshez azonban okvetetlenül rajzok melléklését kívánja, mert anélkül helyes ítéletet alkotni nem lehet; a tanulmányoztatás igen sok oly adatot fog szolgáltatni, a mely felterjesztésre fog alkalmat adni és minél több felterjesztés megy, annál hamarabb fog a hatóság a tűzrendészet iránt jobban érdeklődni, szabályszerűen eljárni; azért a hatóságot érintő hibákat kiméletlenül kiemelni, a tűzoltóságokat ellenben inkább keztűs kézzel lehetne megbíralni.

Szokoly Ignác a tűzoltóság működését is bírálná a teljes rideg valóság szerint; ha sérelem esett, felszólalhat ellene; a győri esetből folyólag felterjesztést intézne a városhoz megfelelő tolólétra beszerzése iránt.

Elnök és Szabó Gyula a rögtöni bírálatot mellőzhetőnek tartja azért, mert az eset leírása maga is gyakran elégséges bírálat lehet; minden esetre elkerülni kívánja azt, hogy a bírálat miatt az elnökség gyűlöletessé váljék avagy a helyi erők elkedvetlenitessenek.

Dr. Óvári Ferencz a bírálat miatt nem fél megtámadtatástól, mert az elnökség azon szerv, mely felszólalni, bírálni hivatott és köteles; az eset leírása a napilapok dolga, míg a szaklapba a bírálat való.

Scossa Zoltán és Szabó Gyula mégis kikötné, hogy a bírálat jóakaratu, lelkiismeretes legyen és az egész ország eseteire egyaránt terjesztessék ki.

Elnök az előadókat, felügyelőbizottsági tagokat e határozatról értesitené, az eset fontosságának elbírálását reájuk bízna és igazolásukra aláírt kiküldetési úrlapokat adna ki nekik, hogy haladék nélkül indulhassanak a tudomásukra jutott nagyobb tűz színhelyére.

Dr. Óvári Ferenc az illetőt a saját vármegyéjébe nem delegálná, mert bizonyos elfogultsággal járna el; a kiküldetést táviratilag vagy telefonon a központból lehet eszközölni; az előadó t. i. bejelenti az esetet és a központból kap felhatalmazást az indulásra ő vagy más, mert különben megeshetnék, hogy egy helyre ketten is mennének; minden itt tárgyalat jelentés ne csak az ujságban tétessék közé, hanem a Miniszterhez is terjesztessék fel.

Scossa Zoltán és Barabás István az előadóknak állandó igazolványt adna, hogy azok megbízás nélküli tanulmány-utakon is igazolhassák magukat.

Vida Pál és **dr. Glósz Kálmán** a távirati megbízást elégségesnek tartják.

Dr. Szily József figyelmeztet a kiküldetésekből származó nagy költségekre, a melyekre a költségvetésben nincs fedezet; az eszme tetszetős, de érdemben nem oly praktikus, mint a milyennek látszik; a tanulmányból a consequenciák teljesen levonandók és akkor a tett feljelentések odiuma is az elnökségre fog szállni, pedig minden tűznél lehet hibákat felfedezni; egy erkölcsi testületnek nem lehet hivatása, hogy az alája helyezett testületek reputációját tönkre tegye, mert elkeserednek és ott hagyják az intézményt, pótolni pedig aligha lehet őket; a közlésekből legfeljebb az előadók fognak okulni; a ki eljár, tegye közzé a jelentést és bírálatot a saját neve alatt, de a szövetséget ne terhelje odium; a kiküldetés a központból irányítottassék, a beérkezett jelentés tárgyalása után megtehető a felterjesztés, de a sajtóban nem a szövetség neve alatt szerepeljen a bírálat.

Lukács Gyula a bírálat eredményét átiratilag közölné az érdekeltekkel.

Dr. Óvári Ferenc szükségesnek tartja, hogy az elnökség kritikát gyakoroljon s ha az előadó jelentését egyszer magáévá teszi az elnökség, úgy a neve alatt közölheti is.

Az elnökség **Szokoly Ignác** jelentését tudomásul veszi s azért neki köszönetet szavaz; felkéri a rajzok pótlólagos beszerzésére és az ügyben hozandó határozatát akkorára fenntartja. Elhatározza továbbá, hogy a nagyobb tüzekhez egyes — a központban jelenkező — előadókat a helyszínére kiküld, a beérkező jelentéseket megtárgyalja s azután azokat a hivatalos lapban ismerteti, a talált hiányokról pedig a hatóságokat értesíteni fogja.

Az elnöki széklet **Dr. Óvári Ferenc** alelnök foglalja el.

72. A „**Minimax**“ építő társaság azon kérelemmel fordul az elnökséghez, hogy tavaly kiadott körlevelének kiegészítésül adjon ki esetleg a társaság költségén egy oly körlevelet, a melyben kijelenti, hogy a minimax ép úgy használható, házioltóeszköz gyanánt, keletkező tüzek oltására, mint bármely másféle extinktör vagy veder.

Breuer Szilárd úgy tudja, hogy a társaság főleg azért fordul ide kérelmével, mert az első körlevelünk tulajmagyarázásával a hatóságok a minimaxot egyáltalában nem veszik figyelembe, sőt a P.-i színház részére már engedélyezve volt beszerzése a körlevél alapján utólag el is utasított. Ő a maga részéről kibocsátana egy körlevelet, a melyben a hatóságokat figyelmeztetné, hogy a rendbentartott minimax mint házioltóeszköz szóba jöhet ugyanott, a hol egyáltalában más extinktör is szóba jöhet és a hol keletkező tüzeknek, kevés vízzel való oltásáról van szó; esetleg azon megtoldással, hogy a mennyiben a beszerzés célszerű volta iránt kétség forogna fenn, az elnökség szakvéleménye kéresek ki esetről-esetre.

Barabás István örömeinek ad kifejezést a felett, hogy a szövetség körlevele eredménnyel járt és figyelembe lett véve; egyébként konstatalja, hogy a körlevélben mi csak az ellen nyilatkoztunk, hogy a minimax a rendes oltószereket nem pótolhatja; az ott nincs mondva, hogy mint háziészkező — bár kissé költséges, — nem volna beállítható, sőt éppen az van mondva, hogy a többi extinktörrel azonos; nyilatkozat kibocsátását tehát feleslegesnek tartja.

Dr. Glósz Kálmán a körlevél kiadását esetleg attól tenné függővé, hogy a bejelentett javítások miben állanak, mert nem lehet megengedni, hogy az elnökséget reklámcélokra felhasználják.

Dr. Szily József a körlevelet megadná az igazságnak megfelelően; a készülék más extinktörnél kezelhetőbb, ha működőképes állapotban van, keletkező tüzek oltására alkalmas s kevesebb lenne a nagy tűz, ha minden házban extinktör lenne, a melyet nem kellene annyira megvetni. A körlevélben a készülék kezelhetősége kiemelve nem lett; a németek véleményéből átvett kifejezés, hogy csak ab ovo nem terjedő tűz oltására alkalmas, tulzott és nevetséges, mert minden tűzből lehet nagy tűz; a készülék még nagy tüzeknél is pl. más tárgyak védelmére használható; a színházakban pedig épen nem volna szabad hiányozni oly készüléknek, mely az első beavatkozásra való. Az új körlevélben ezeket kellene pótlólag kiemelni; konkrét javaslatot egyébként nem tesz.

Breuer Szilárd a színházak tekintetében nincs egy véleményen Szilyvel, mert a hol emberletről van szó, ott hiba lenne a tüzet 5 literrel megtámadni, a mi elégtelen lehet, és nem

mindjárt első intrádára olyan hatásos oltóeszközzel, mely a tüzet feltétlenül eloltja. A minimax legnagyobb hátránya annak költséges volta.

Vida Pál a nem rég olvasott reklámokra való tekintetből óvatosságot ajánl; maga a cég sem bizik készülékének tartós működőképességében, mert saját külön ellenőrköt alkalmaz a jókarban tartásra és javítani valókat is talált rajta.

Dr. Óvári Ferenc átadja az elnöki székot Vida Pálnak, ki azt elfoglalván,

Dr. **Óvári Ferenc** a körlevél kibocsátását azért ellenzi, mert a szövetség tekintélyét veszélyeztetné; a készülék hiányos voltát elismeri a cég is azért, hogy javításokat eszközöl rajta; a körlevélben pedig meg van mondva, hogy a minimax olyan extinktör, mint a többi, ezt tehát felesleges ismét kihirdetni; különben is a minimax képviselősege ígéreteket tett az irodában, tehát egyáltalában szóba sem kell vele állani, kérelme irattárba helyezendő.

Polcz Rezső úgy tudja, hogy a cég túlzott reklámjára nyilatkozott meg annak idején az elnökség kötelességszerűen, bár német szakvéleményt is felhasználta; a helyzet azóta nem változott, mert a cég a reklámot ugyanazon lapokban nem vonta vissza; a körlevélben meg van mondva, hogy a minimax olyan mint a többi extinktör, újra nyilatkozni tehát felesleges.

Szokoly Ignác arra hívna fel a céget, hogy rectificáltassa először a németek határozatát és körlevelét, mert mi a körlevélben azt citáljuk.

Barabás István szerint a német körlevélre való hivatkozás még csak azt sem mutatja, hogy mi e véleményt magunkévá tettük; a körlevél csak azért citálja ezt, hogy a reklám által felfújt készüléket eredeti értékére szállítsa és ez volt a főcélunk.

Az elnökség újabb körlevél kibocsátását nem látván szükségesnek, reklámcélokat szolgáló nem lévén hivatása, a társaság kérelmét irattárba helyezni rendeli.

73. Dr. Óvári Ferenc újból elfoglalván az elnöki székot, **Markusovszky Béla** előadó jelentése, mely szerint április 5-én a szövetség képviselőjében résztvevő azon az anketten, mely **Ujpest** tűzrendészetét javítani hivatott s a hol indítványára elhatározott, hogy egy 1600 k.-val javadalmazott parancsnok vezetése alatt 5 fizetett tűzoltóból és 20 kiképzett községi szolgából tűzoltóságot szerveztek, egy vészvonatot szereznek be, az őrtanyát, illetve szertárt kibővítik, a rendőri telefonhálózattal összekötik; a kutakat felméri és osztályozzák, 4 új közutat állítanak fel, a gyárak vízvezetékait az utcára meghosszabbítják és 3 évre megosztva 18,000 k.-t engedélyeztek, — tudomásul vétetett.

74. **Fejérvármegye** szövetsége bejelenti, hogy május 1—6 napjain Székesfehérvárt **tanfolyamot** rendez, amelyre alispáni rendelet folytán minden község küld hallgatót.

Ezzel kapcsolatban jelenti titkár, hogy a **vasvármegyei** szövetség április 18, 19-én Szombathelyt, tűzfelügyelői részére, speciális **tanfolyamot** rendez.

Tudomásul vétetett.

75. **Nagyléta** önk. testülete június hóban tartandó zászlószentelésére elnökségi tag kiküldetését kéri, a ki az ünnepély elnöke is lenne.

Az elnökség nem lévén azon helyzetben, hogy valakit a zászlószenteléshez kiküldhessen, kérelemnek helyt nem ad, a testületet azonban 14 éves fennállása alkalmából üdvözölni rendeli.

76. Az **ujaradi** testület egy 1200 k.-ás, alig használt **szerkocsit** 300 kor. árban hajlandó a szövetségnek az orsz. tanfolyam céljaira eladni.

Az ajánlat a tanfolyam-szerek beszerzéséig nyilvántartatni határozott.

77. A **torontálvármegyei** szövetség az iránt kereste meg az elnökséget, hogy a Belügy-ministeriumban eszközölje ki, miszerint a szövetség módosított alapszabályaiban meghagyassék a testületek kötelező csatlakozása.

Értesíteni határozott, hogy ismételt közbenjárás célra nem vezetett e kérdésben és a jelen viszonyok között nem is várható a kérdés kedvező elintézése.

78. A **keszthelyi gazdasági tanintézet** igazgatósága arról értesíti felhívás folytán az elnökséget, hogy a tűzoltást gyakorlatilag tanítják ugyan, de a behatóbb oktatás anyagi eszköz hiányában kivihetetlen.

Az elnökség e választ kielégítőnek nem találván, mivel az elméleti oktatáshoz ép kevesebb anyagi mód szükségeltetik, elhatározza, hogy az igazgatósággal e kérdést tovább tárgyalja és az oktatás keresztülvitelét tőle telhetőleg elősegíti.

79. A **brassóvármegyei szövetség** hajlandónak nyilatkozik az országos szövetséghez való csatlakozásra, ha a választmányi ülésekhez való kiküldetés költségeit az orsz. szövetség fedezné, mert neki ahhoz nincs vagyoni ereje, képviseltetés nélkül pedig a csatlakozást céltalannak tartja. Felhívja továbbá az elnökség figyelmét arra, hogy a portómentesség kedvezményét sokkal lényegtelenebb tényezők élvezik, a tűzoltóság pedig nem s hogy a berlini nemzetközi kongresszus szükségesnek találta, hogy a biztosító-társaságok és az állam a tűzoltó-intézményt segítyezzék.

Az elnökség az utiköltség kérdését a legközelebbi ülés napirendjére tűzi, a brassóvármegyei szövetséget pedig a kérdés rendezéséig is csatlakozásra hívja fel azzal, hogy úgy az előadók, mint választmányi tagok vasuti kedvezménye, valamint a portómentesség és a biztosító-társulatok hozzájárulása tekintetében ismételten fog lépéseket tenni, a mint arra a viszonyok alkalmasaknak fognak mutatkozni.

80. A **pestvármegyei szövetség** Alberti-Irsa részére gyakorló mestert kérve, titkár erre **Oleják Károly** budapesti önk. szakaszparancsnokot kérte fel, a kie tisztben eljárni hajlandó.

Tudomásul vétetett.

81. Az **óbecsei** önk. testület a városi segélyről adott bélyegtelen nyugtájára **megleleltetvén**, az II. fokban is helyben hagyott s ez okból tanácsot kért. A további felebebeszésre hivatott fel azért, mert az 1869. évi XVI. t.-c. és a 120/1898. P. sz. közigazgatási bírósági ítélet alapján az önk. tűzoltótestületek a jótékonyági egyletek sorába tartoznak s mint ilyenek adó- és bélyegmentesek; de egyébként is közcélokra szolgáló adományok legfeljebb 1 korona átalány-bélyegkötelesség alá esnek, legyen az összeg maga bármilyen nagy; a bélyegmentességet megadja az illetéki díjjegyzék 89. tétel XII. a) pontja, továbbá ugyanezen jegyzék 13. tétel IV. 3. pontja; végül mert a Ministerium s min kiván nyugtábélyeget a tűzoltóegyleteknek adott segély után.

Tudomásul vétetett.

82. Titkár-pénztárnok betérjeszti az I. évnegyedről szóló **pénztári jelentést**, mely szerint a bevétel 10 083 kor. 96 fillér, a kiadás 2834 kor. 26 fillér s így a pénztári maradvány 7249 kor. 70 fillér.

Tudomásul vétetett.

83. Titkár jelenti, hogy a **nemzetközi tűzoltószövetséghez** az 1905. évi tagdíj fejében 85 frank beküldetett; hogy a milánói kongressz-

szus végrehajtóbizottsága Breuer Szilárd titkárt tagjává nevezte ki; hogy továbbá az olasz tűzoltók műszaki szövetségének tiszteletbeli tagjai lettek: gróf Széchényi Viktor, dr. Óvári Ferenc, Sceserbovszki Szaniszló, Vermes Béla, Breuer Szilárd; a luxemburgi szövetség tisztb. tagjai pedig: gróf Széchényi Viktor, dr. Óvári Ferenc, Sceserbovszki Szaniszló, Breuer Szilárd és Lukáts Gyula.

Tudomásul vétetett.

84. **Gölnicbánya** véleményt kérvén az iránt, vajjon a tűzveszélyes tetőkre való tekintetből a **kémények kiégetése** nem volna-e mellőzhető, a tagadó válasz megadatott és a követendő óvintézkedések közöltettek.

Tudomásul vétetett.

85. Miskolc kérdést intézvén az iránt, hogy a **mászóház építéséhez** a fa vagy vasanyag előnyösebb-e, a két anyagra vonatkozó felvilágosítás megadatott.

Tudomásul vétetett.

86. **A vasuti vonatok tűzbiztonsága** tárgyában tett előterjesztésre a kereskedelmi Minisztertől azon válasz érkezett, hogy a mozdonny injectora nem elég erős ahhoz, hogy sugarat nagy távolságra adjon, de egyébként is a sok tömlő és puttonyfevessző beszerzése 1½ millió korona költséget tenne; ez okból a tűzoltása csakis az eddigi módon az állomások és őrházak készletével végezhető.

Tudomásul vétetett.

87. **A szegedi 5. honvédegyezred** parancsnoksága a tűzoltásban kiképzendő 12 alosztálya részére 12 példány „Tűzrendészet“-et és gyakorlószabályt kér ingyen átengedni.

Az elnökség elrendeli 1—1 példány megküldését azzal, hogy a művek újabb kiadásai most vannak sajtó alatt s így jelenleg több példány nem engedhető át.

88. Titkár jelenti, hogy a kereskedelmi Miniszter 3195/1905. sz. a. rendeletet adott ki, mely szerint **fazekas-kemenczék** telepengedély nélkül állíthatók fel. Tudomásul vétetett.

89. A Belügyminiszter arról értesíti az elnökséget, hogy beérkezett jelentés szerint **Nagykátai** község átalakította fevesszőit szívószerkezetre. Ezzel kapcsolatban azonban jelenti titkár, hogy tudomására jutott, miszerint az átalakítás megtörtént, de szívótömlők nem lettek beszerezve s így az átalakítás is céltalanná vált.

Az elnökség elhatározza, hogy ezen körülmény a Belügyminiszternek bejelentessék.

90. Dr. **Szily József** bejelenti, hogy a lakást felmondotta s így a szövetségi **iroda bérletét** is f. évi november 1-ére felmondja.

Az elnökség megbizzza a dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Szily József és Breuer Szilárd titkárokból álló bizottságot, hogy a jövő elnökségi ülésre megfelelő javaslatot terjesszenek be a tekintetben, hogy a lakáskérdés miképp oldásuk meg.

91. A XIV. **országos tanfolyam** rendezésének kérdése, továbbá a szegedi nagygyűlés alkalmából rendezendő **verseny gyakorlatok** programja a jövő május 20-án tartandó elnökségi ülés napirendjére tűzetett.

92. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Szabó Gyula és Szokoly Ignác előadók.

Kmft.

Széchényi Viktor
elnök.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Szokoly Ignác
előadó.

Szabó Gyula
előadó.

285
1905. sz.

Pályázat.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége pályázatot hirdet egy **népszerű tűzoltói szakkönyvre**, melyben a tűzoltás, tűzrendészet és némileg a mentésügy körébe vágó ismeretek nem annyira tudományos rendszerben, mint inkább népies leírásokban, könnyen érthető nyelvezettel, módszereken dolgoztatnák fel.

Tekintve, hogy az elnökség más uton gondoskodott egy, a legmagasabb igényeket is kielégíteni hivatott belterjesebb szakmunkáról: az ezen pályázattal célba vett munkának főleg a vidéki tűzoltóságok tudnivalóit kell felölelnie és kisebb tanfolyamok részére tankönyvül, valamint egyes érdeklődőknek (előjáróknak) olvasmánykönyvül szolgálnia.

Ezért a csak nagy városokban szükséges tűzoltói szerek és berendezések széleskörű ismertetése mellőzendő. Ugyancsak mellőzendő a szoros értelemben vett gyakorló-szabályzat is, mert erre nézve is külön könyv van munka alatt.

A pályamunka — a szerző nevét rejtő jelígyes levélke kíséretében — folyó évi október hó 16-ig nyújtandó be a magyar országos tűzoltószövetség elnökségéhez.

A legjobbnak találandó, abszolút becsértékű mű szerzője 600 korona jutalomban fog részesülni. A pályanyertes mű a magyar országos tűzoltószövetség tulajdonába megy át, a mely fölött szabadon rendelkezik.

Budapest, 1905. április hó 18-án.

Széchényi Viktor gróf
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

371.
1905. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten 1905. április 15-én a magyar országos tűzoltószövetség segélyező pénztára elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Szily József titkár-pénztárnok, Barabás István, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Vida Pál előadók.

18. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy a segélyek utalványozásáról szóló értesítésekhez 500 drb **levelező-lapot** nyomtatott, hogy az elintézés gyorsabban eszközölhető legyen. — Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

19. **Koch Ignác** (Ujverbász) április 1-én tűznél a tetőgerincről lezuhant a padlásra, majd azt áttörve a földszintre egy köszénrakásra és jobb karján, valamint bal lábán zuzódást, jobb lábán pedig szurást szenvedett, mely 13 nap alatt gyógyult. — Az I. m. ált. alapítványához 26 kor. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

Kmf.

Széchényi Viktor gróf,
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

C A S U I S T I K A.

Gyöngyös város tűzveszedelme.

Gyöngyös, Hevesvármegyének második rendezett tanácsu városa, a Mátra tövében fekszik, észak és kelet felől erdőségekkel és hegyekkel körülvéve, míg délnek nyitott és lejtős. Lakosainak száma 16,442. Utcái, terei szűkek, a kövezet gömbölyű patakkövekkel kiburkolt. A házak száma 2505. A város alsó délnyugati része Gyöngyös-Püspöki községgel közvetlen össze van építve. E községnek 908 telke van és 141 háza. A várost és a községet elválasztó uttest szélessége 8 méter.

Gyöngyös város azon része, mely a tűzvész martaléka lett, a város délnyugati oldalán terül el. Ezen városrész telkei kicsinyek, utcái sikátorszerűek, 1'80—2'60 m. szélességűek. E városrészen egy keskeny patakmeder vonul végig, melyben viz csak akkor csörgedez, ha az esőzések alkalmával a Mátra vize lefolyik, különben már nyár derekán nincs vize. A szűk telkeken az épületek is kisterűek; e mellett a házak és melléképületek összeépítvék. Tűzfal a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. A házak általában faszindelyvel fedettek. Vannak tűzmentes tetők is — cserép, bádogg-tetők — de ezek tűzbiztonsága semmi, épen az összeépítkezés és a tűzfal hiánya miatt; e mellett a tűzmentes tető gerendái mindenütt szabadon vannak. Kevés házfala épült kőből vagy téglából; legtöbbje gömbölyű patakkőből, sárral tapasztott vagy vályogból rakott, sőt vannak fafonású és sárral tapasztott falak is.

E zsufoltan épült városrész háztulajdonosai jobbára szegény iparosok és „kapás“ földművelők.

Eme leírásból már magából kidomborodik egy oka a veszedelemnek, nevezetesen: a zsufolt, tűzveszélyes építkezés.

Egy másik oka a veszedelemnek, az azon

időben tapasztalt szárazság volt. Gyöngyösön 1904-ben, május 16-án volt számottevő eső; a tűzvész augusztus hó 16-án volt, tehát 92 napi szárazság után. Nem esoda, hogy a zsindeletetők, de a házak többi alkatrészei is, a falak ugyszólván abszolút szárazak voltak.

Egy harmadik oka a veszedelemnek, épen a szárazság miatti nagy vízhiány volt. A Mátra vízszegény; az Gyöngyös is. A 117 közkútnak s a számos magánkútnak vize rossz és kevés; épen a tűzvészkor a legtöbb kútban egy csepp viz sem volt. A vízszegénység miatt hozta be a város hatósága a tűzoltás céljaira a „székelyhidi-kapitányviz“ rendszert is.

A tűzvész nagy kiterjedését előidézte ezeken kívül atűz támadásakor fellépett szélvihar s az ilyen veszedelmeknél rendszeren előforduló félelem és más, emberi gyalóságokon alapuló fejtelenség is.

A tűzvész harmadnap hajnali 2 órakor talált csak korlátokat részint abban, hogy a szél megállott, részint hogy helylyel-közzel a fák és szélesebb utcák természetes határt szabtak neki.

Feltűnő volt, hogy minden ház, még a tűzmentes fedelűek is beégtek s egy ép szoba, egy ép butor nem maradt. Ennek magyarázata az, hogy az óriási hőségben, az amugy is kiszáradt falak megrepedeztek, a padlás gerendázatai meglazultak s rések támadtak a menyezeten. A Barátok templomának bolthajtása megrepedt s az üszkők a templomba hullottak. A templom harangjai a nagy hőségtől ökölnyi cseppekben olvadtan hullottak le. A harangok és a kereszt a tűz kitöréstől számított 1 óra mulva estek le.

Az „Angyal“ vendéglő állásfalai annyira átmelegedtek, hogy másnap délben sem lehetett a nagy hőségtől az állás alatt tartózkodni. A

Páris.

Páris községtanácsához, a nálunk is járt Mithouard, várositanácsnok, által beterjesztett jelentésben úgy a londoni, mint a budapesti kongresszus ráhatása erősen meglátszik.

A tavaly eszközölt 2300 hydrans átalakítása után, most 50 egészen új tűzesap felállítását javasolja. A nyilvános tűzjelző állomások számát is szaporítani kívánja.

A villamos automobilon kívül, melyeket főleg személyszállításra fognak használni két automobil gőzfecskendőnek a beszerzését itéli szükségesnek; a nélkül azonban, hogy az eddigi lóállományt csökkenteni akarná, sőt egy pár lóval még a meglevőt emelni is tartja kívánatosnak, úgyhogy a párisi tűzoltó ezrednek 188 helyett, amennyivel eddig rendelkezett, ezentul 190 lóva lesz.

A lóállások tekintetében új berendezést kíván létesíteni és ezt már nálunk látta, hanem Londonban. A korlátfákat ugyanis egész boxokkal (deszkával körül vett, ajtóval ellátott

külön rekesz) kívánja helyettesíteni minden egyes ló számára.

A külön rekeszek ajtóit, riasztáskor, maguktól kitarulnak s az ehhez szoktatott lovak egyenesen a rud mellé futnak, ahol a rud felett függő szerszám, brémai és new-yorki rendszer szerint a szertárkapuk nyitódásával egyidejűleg ráereszkedik a lóra. Négy fogással a szerszám a lovon rendbehozható. Időveszteség tehát a befogásnál nincs, elenben ami a lóállomány kimelését illeti, óriási különbség fog mutatkozni. A kifordítva s kikötve tartott lónak ugyanis, Mithouard szerint, először tönkre megy az eleje, az izületei merevekké lesznek, a közérzete pedig melancholikussá válik, amit rosszabb emésztés és általános erőhanyatlás követ nyomon. A boxban szabadon mozgó ló mindez egészségi hátránytól mentesítettik. A Port-Royal kaszárnyában az istállóik ilyenén átalakítását már meg is kezdték. Minthogy pedig Páris 24 órségéből (12 laktanya és 12 lakosztály nélküli órség) 9 átépítés és illetőleg újra építés alá kerül, a közeli jövőben

barátok kertjében minden élő fa megégett. Egyes udvarokban a fák és oleánderek tövig leégtek.

Dacára annak, hogy a nagy veszedelem megfélemlítette a lakosokat, a veszedelemnek sok szép példáját látjuk. Így a „fürdő” épület számos melléképületével, bár a tűzvonalba volt, megmenekedett a leégéstől, mert bő vize volt, melylyel a tetőt folyton locsolták. Megmentették a Deutsch-féle szeszraktárt is, mely ha kigyulad, még nagyobb katasztrófát okozhatott volna; egy kékfestő 2000 korona értékű indigóoldatot használt fel háza locsolására és megmenekült.

Megkísérelték a tűznek akként vetni gátat, hogy bizonyos távolságban egész házsorokat levertek; ámde a védelem ez elavult módját is meghiusította a tűz gyors és röplő terjedése.

A védelmi munkálatokban résztvettek a gyöngyösi tűzoltókön kívül szerelésekkel: Gyöngyöspüspöki, Karácsond és Solyos község tűzoltó-egyletei, míg felszerelés nélkül bevonultak a gyöngyösoroszi, atkái és a gyöngyöshalászi tűzoltók.

A tűzvész 600 családot érintett károsodásban, a kár hozzávetőleg 3 millió korona. A tüzet harmadnap oltották el véglegesen. Vizet a szomszéd községekből egész kocsisorok hordták.

A leégett városrész újraépítésénél, szándéka a városnak kisajátítás útján széles utakat létesíteni; az építkezésnél a tűzmentes építkezést a legszigorubbán keresztül vinni. Ezenkívül a vízszerezés kérdésének megoldása is tervbe vétetett.

Dr. Glósz Kálmán,
szöv. előadó.

* * *

Kapcsolatosan e jelentéssel, mely elnökünk, gróf Széchényi Viktor, megbízásából eszközölt helyszíni szemle alapján terjesztett be, a **gyöngyösiek évi jelentéséből** ide iktatjuk örök emlé-

mindenütt meglesz valósítható a loállásoknak külföldi mintára való berendezése.

Ahol még gázvilágítás van az őrségeken, ott a Château-Loudon-kaszárnyában kipróbált módon, önműködőleg felgyuladó lángzó rendszert vezetnek be. (Párisnak sines tehát még minden kerületében villamos kabele).

Végre pedig és ezzel az ujitással foglalkozik a legrészletesebben a jelentés, folytatólag kiképezik a londoni Salvage-Corps mintájára a tűzoltóság kebelében szervezni már megkezdett „mentő” intézményt.

Nem a testi sérüléseknél és általában a baleseteknél actióba lépő mentő működés értendő ez alatt; erre nézve Mithouard véleménye szerint a budapesti a legtökéletesebb minta: hanem olyan mentésről van itt szó, mely a tűzveszedelemben került emberélet mentését és az oltásra használt víz okozta károknak a csökkentését tekinti a maga különleges feladatának.

Mind a két irányban legközelebből a biz-

kezet okáért az 1904. év augusztus 16-iki tűzvész leírását.

„Az 1904. évi április hó 1-je óta, mint az országban, úgy Gyöngyösön is óriási szárazság uralkodott. Eső azóta csak kétszer volt, de olyan csekély, hogy még a föld porát sem verte el. A kutak és a várost átszelő patakok teljesen kiszáradtak. A város ivóvízszükségletét is az artézi kutakkal bíró szomszédközségekből fedték. A nagy szárazság folytán a tulnyomó részben zsindelylyel fedett háztetők szinte a porzásig kiszáradtak.

Ilyen körülmények között tört ki a városunknak majdnem egy ötöd részét elhamvasztó tűzvész.

Augusztus hó 16-án este 7 óra 15 perczkor kigyuladt özvegy Csomor Kálmánné 26. számú zsindelylyel fedett háza. Ez a ház megelőzőleg, augusztus 14-én délelőtt s ugyanakkor délután már kétszer is kigyuladt, de a tűzoltóság az első két esetben még csirájában elfojtotta a tüzet. A mostani 3-ik esetben a tűzoltóság két mozdonyfecskendővel azonnal a vész színhelyén termett. Megjelent nemsokára a gyöngyöspüspökiek kocsifecskendője is. A mintegy 100 méter hosszú épületet egy mozdonyfecskendő szél fölött, nyugot felől — a másik mozdonyfecskendő pedig és a kocsifecskendő kelet felől, szél alatt támadta meg. A tűz riasztó gyorsasággal vonult végig az épületen kelet felé és azonnal elterjedt a délfelől 27. számú, valamint az északi épülettömb egy részére is.

Ugyanebben az időben helyre érkezett a harmadik mozdonyfecskendő és szél alatt a többi fecskendővel teljes erőfeszítéssel iparkodott a pusztító elemet megakadályozni.

A száraz, orkányszerű vihar észak-kelet — kelet és kelet-déli irányban valóságos tűzponyvákkal árasztotta el az irányába eső épületeket, mégis a megfeszített ellentállás a tűznek észak felé haladását teljesen megakasztotta, kelet

tosító társaságok lévén érdekelve, első sorban ezeknek a hozzájárulása biztosított Párisban is. (Londonban a Fox alezredes vezetése alatt álló Salvage Corps egészben a biztosító intézetek által tartatik fenn.)

Egyelőre a 12 kaszárnyában formáltak ilyen külön „mentő” szakaszokat, melyek 8—8 főnyi kirendeltsége villamos omnibuszon siet a vész helyére. Felszerelésükre, ugyanaz lévén mint, a londoniaké, London tűzoltóságának rég tartogatott, de helyszüke miatt mindig kiszoruló, ismertetésénél fogunk visszatérni.

Mithouard tanácsnok, érdekes jelentésében, egy vegyészeti gyár égéséről is megemlékezik, amelynél a raktáron tartott sok ezer kiló carbid miatt — nem vízzel hanem szénsavas és kénsavas nátriummal telt zsákok segítségével fojtották el a tüzet.

Páris városában tavaly 1597 tüzeset fordult elő, ebből 7 vagyis az esetek 0.43 %-a nagytűz volt. Tíz év előtt ez a procentuáció még 0.84 %-ot tett ki.

felé teljesen elzárta és déli irányban is többé-kevébbé lokalizálta azt s már-már úgy látszott, hogy a tűz el van fojtva.

Ekkor 7 óra 50 percz körül jelzik, hogy ég a barátoknak kelet felé mintegy 400 méter távolságban levő Szt.-Ferenczrendi temploma.

Ugyanis a tűz leghevesebb égése idejében, amint a szél irányában levő épületekre, úgy ezen templomra is nagy tűzesóva szállott.

Az újabbi tűz jelzésére roppant riadalom támadt. A segítségül jött nép szerte rebtent, ki-ki a saját háza védelmére. A szent Ferenczrendiek templomáig 15—20 ház is kigyuladt, de ezeket a háza szaladó lakók leverték, vagy eloltották. Nem így azonban maga a templom. Ide ember az első perczekben nem jutott s rövid néhány percz alatt a templom száraz zsindey tetőzete egy lángból állt.

Mivel pedig a Csomor-ház már-már lokalizálnak látszott, két mozdonyfecskendő onnan a templomhoz sietett át, egy pedig és a püspökiek kocsifecskendője helyben maradt. Ugyan csak kivonult ide kocsifecskendőnk is. De mire ezek vágatva a templomhoz értek a templom tetőzeteről átterjedt a tűz a vele összeépült emeletes rendházra is.

Mikor a 3 fecskendő itt működésbe akart lépni, a magas épülettömbhöz létra hiányában hozzáférni nem lehetett. Kivonult tehát a nagy tolólétra, de megérkezésekor már újra másutt tört ki a tűz.

Ugyanis a szent Ferenczrend temploma és rendházáról tűzeső hullott a kelet felől levő házesoportokra s nyomban lángban állott a Koháry-tér déli részének nyugoti és keleti oldala. A szent Ferenczrend templomát és rendházát tehát meg sem próbálhattuk oltani, mivel az a veszedelem fenyegetett, hogy a Koháry-téri égő épületekről aközben déli irányt vett szélvihar délre hajtja a tüzet és az ugynevezett alsó-ujvárost elhamvasztja.

Rettenetes munka keletkezett. A kocsifecskendő a Koháry-téren, két mozdonyfecskendő pedig az egri-uton a tűz elébe állt. De a víz erre már kifogyott, a fecskendő működése megmegakadt, a tűzoltóság tehát a segélyül jött katonasággal a zöld hidtól kelet felé az uteza déli házsorát végig leverte, a Koháry-téren levő kocsifecskendő pedig a tér nyugoti oldalán a a tűznek észak felé haladását akasztotta meg.

Mikor a szél dél felé fordult, tehát itt a második tűz terén a legerősebb munka idejében, 7 óra 10 percz körül, látjuk, hogy a Jókai Mór-uteza újra fellángol a Csomor-háztól lefelé olyan helyen, hol egyáltalán nem lehetett a veszélyt várni. A Csomor-háznál hagyott fecskendő azonnal dél felé vonult s dolgozott volna is, ha lett volna csak egy csepp víz is.

A keleti tűzterületen a nagyobb veszély elmult, de mivel a veszély Grűszner Salamon fakereskedő égő óriási terjedelmű fatelepe miatt az alsó-ujvárost még mindig fenyegette, a két idevonult fecskendő innen nem mehetett, csupán két fecskendőt lehetett a Jókai-utcán

működésbe venni. Közben jöttek ugyan vidékről segély-gépek, de azok vízhiányában, mint a magunkéi is, tétlenségre voltak kárhoztatva. Most már csak menteni lehetett, oltani nem. A rettentő elem pusztítása azonban még csak ezután következett.

A Jókai-uteza második tűzforrása gyengében észak felé a már leégett Csomor-háznak, rettenetes erővel pedig dél felé kezdett terjedni. Ez utezát rövid idő mulva végig tüdöt fojtó, szemet vakító sűrű füst és sziporka-zápor borította el, tápot találva a már ugyis gyulékonyaságig kiszáradt zsindey tetőzeteken.

Rövid idő mulva a Jókai-uteza nyugoti sorának közepe táján új tűztenger lángolt föl s nemsokára égett az uteza legdélibb keleti során álló püspöki Angyal-vendéglő is. A tűz rohamosan átterjed Gyöngyöspüspökinék mindkét házsorára. A Jókai-utcai tűzterek pedig haladnak fel és lefelé és 12 óra körül az uteza egész nyugoti fele egy tűzbe borul. Leirhatatlan ez a látvány. Emberi hang már sehol sem hallatszik, a kábitó, pörkölő hőségben, a fojtó füstben megdermedt, megnémult mindenki.

Az uteza átellenes házainak tetőzetein a gazda és fia, vagy egy-egy bátor segítségül jött ember, mint a macska zsákmányra lesve, meglapulva fekszenek és kuszva seprik le a szikraesőt. De magát a lángtengerben álló tűztereket a sístergő ropogás, a kavargó és ég felé törő lángforgatagok, a jégesőként hulló szikraesőben megközelíteni többé nem lehetett. A szűk közökből, mint ventilátorokból bugva csapkod ki a láng az uteza közepéig, vagy azon is túl. A lakók otthagya mindenüket, a harmadik, negyedik utezába menekültek s vaczogó fogakkal, mereven tekintgetnek arra felé, hol sok évi fáradságos keresményük rövid idő mulva hamuvá lett.

Aki ezeket látta, sohasem felejtí el annak az éjszakának rettenetes borzalmait.

17-én reggel felé kissé alább hagyott a vész, s a szomszéd falvakból megjöttek az első vízszállítmányok.

Az oltáshoz kezdeni tehát még csak most lehetett és megkezdődött a munka. 17-én a szomszédos falvakból egyre hordják a vizet, mert Gyöngyösön ekkor már nem volt egy csepp sem. 17-én este felé tűzoltóink nagyrésze kidült a rettenetes munkában. A kapitányság az épen maradt városrészekből rendelt ki kézrierőt. Ezek még a 18-ára virradó reggelen is folyton dolgoztak.

Leégett nálunk 194, Gyöngyöspüspökiben 21 ház az összes melléképületekkel együtt. A leégett családok közül a legtöbbnek nem maradt egyebe a rajta való ruhánál.

Az isteni gondviselés különös kegyelme folytán egy haláleset sem történt, de a tűzoltók közül 12-en erősebben s a lakosság közül is többen megsérültek.

Kozmári Dezső,
parancsnok.

Rábel Mihály,
segédtsízt.

Világítógázt adó kutak.

Norvégiában a parasztházikók világítására már jó ideje használnak egy gáznemű anyagot, mely a földből áramlik ki s alkalmas módon felfogva, kisebb-nagyobb tartányokban formalisan elraktározható, hogy azután akárcsak a gazometer készlete, tetszés szerinti időben, a világítás céljaira igénybe vétethessék minden oly helyiségben, ahová a tartányból kiinduló gázcsövek elvezetik azt.

Tudományos neve e földgáznak methán vagy mocsárlég, mely nálunk is régóta ismeretes.

Amerikában mintegy 15 éve városok világítására is alkalmazzák a földből kiáramló gázokat s ma már 3000-nél több ilyen gázkut működik a jenkik országában. Termelési képességük e gázkutaknak, az utóbbi években, a petroleumforrásokban gazdag vidékeken is apadt ugyan; mindazonáltal az általuk adott és az amerikai városok által felhasznált gáz még mindig legalább is 2200 millió korona értéket képvisel, — olyan összeget tehát, a melyből egész Magyarország népességét fél éven át igen jól lehetne táplálni.

Azok a viszonyok, amelyek Amerika talajának mélységeiben előfordulnak, Európában is több helyen előjönnek. Így hazánk egyik alig ismert helyén, a Bázna fürdőben önmagától tör elő a földből az a gáz, amelyet a mocsárlég vagy methán névvel jelöltek meg. Valószínű, hogy ezen az istenáldotta helyen pár méternyi furással kincset érő mennyiségben kapnák ezt a gázt, mikor az amerikai példán indul Angolország néhány vizszerzés czéljából furt 120 méter mélyből eltörő és felfogott, — (de a báznai forrásokból önmagától kiáramló gáznál kevesebbet) már is vasuti állomások sőt kisebb városok világítására és gépeinek a hajtására alkalmaz.

Konstatálhatjuk azonban, hogy ha a parasztházakban nem is, mint a norvégeknél; de az artézi kutakat ujabban erősen kultiváló nagy magyar alföldön, szintén tul vagyunk már a földgáz felhasználási módjának a kísérletszerű próbáján. Hazánkban sem hagyják ma már könnyedén heverni a kincseket.

Az első kísérletet a világításnak ez új és bizonyára egyik legolesőbb fajtájával a magy. államvasutak püspökladányi állomásán tették, ahol egy 423 méter mély artézi kut aknája egy óra alatt 11 m³ (tizenegyezer liter) földgázt szolgáltat, — ami 153 lóerőnek felel meg.

Követte a példát a mezőhegyesi ménesbirtok intézősége, melynek egyik artézi kutja percenként szállított 54 liternyi jó ivóvíz mellett, methánt is szolgáltat. Kezdetben itt, mikor a földgázt a kut mellé épített gazometerben felfogták, csak 7 drb. lámpát tápláltak vele. A lámpák igen erős fényt, csaknem nappali világosságot terjesztenek; s számukat a gazdasági udvarokban azóta már 25-re emelték fel,

oly nagy mennyiségű a földből kiáramló gáznak mennyisége.

A szegedi kongresszuson valamelyik tisztántuli bajtárs felolvasást is tarthatna e világításra használható gázzal. A körülszerzett tapasztalatok bővebb ismertetése bizonyára kellő érdeklődésre tarthatna számot.

R.

Mi az a Hennebique rendszer?

Vasvázás betonépítkezés. Képviselője hazánkban dr. Zielinszky Szilárd, az első magyar műszaki doktor. A Budapest-kőbányai és a szegedi víztornyokat, meg a székesfővárosi új lutheránus gymnasiumot (a városligeti fasorban), már e rendszer szerint építették.

Mint tudjuk József főherceg budavári új palotája is e rendszer szerint, illetőleg vasvázás betonszerkezettel készült.

A vasszalak (1—3 cm. vastag pálcák) akként helyeztetnek a beton testbe, amint azt a huzó feszültségek legyőzése megkívánja, míg a betont mindig nyomó erők veszik igénybe. Végre a nyíró erőket a vasrudakból alkotott rostokon kívül a szalagvasakból készült U alaku kenyelvasak ellensúlyozzák.

Boltozatok készítésére e rendszer különösen alkalmas amennyiben a vasbeton huzásra és nyomásra egyaránt igénybe vehető.

Tűzbiztos volta minden kétségen felüli. Csupán állékonysága marad egy esetben kérdéses, akkor t. i. ha nem megbízható az alapozás, illetőleg ha nem teljesen szilárd alapon nyugszik a szerkezet.

A várban, ahol szikla képezi az altalajt, a Hennebique-rendszer ez egyetlen hátránya is elesik.

* A veszprémi önk. tűzoltó-egylet közgyűlését április 9-én tartotta Szeglethy György polgármester elnöklete alatt a városháza tanácstermében. A gyűlésen megjelent Dr. Óvári Ferenc vármegyei szövetségi elnök, Blázy Imre járási tűzfelügyelő, Dr. Benkő Károly parancsnok, Vinkler István alparancsnok, Gubicza Lajos titkár, Hollósi János pénztáros és az egyesületi tagok közül mintegy 40 tiszt, altiszt és közlegény.

A közgyűlés jóváhagyta a múlt évi számadást és elfogadta a jövő évre a költségirányzatot.

Számvizsgálóknak újra megválasztottak Réti Ede elnöklete alatt: Pápay Gyula, Popper Soma, Schwarcz György és Zámbo Mihály egylet tagok.

A választmány által javaslatba hozott beruházások, u. m.: 4 telefonállomás felállítása, 20 téli öltöny beszerzése, puttonyfecskendő, tömlő-kocsi és 200 m. vörös tömlő megvétele keresztülvitelével Dr. Benkő Károly parancsnok bízott meg.

Dr. Óvári Ferenc indítványára köszönet és elismerés szavaztatott Szeglethy György elnök-

nek, az egylet ügyei körül tanusított áldozatkészsége és rendkívüli tevékenységeért.

Elfogadtatott Dr. Benkő Károly és Gubicza Lajos által előterjesztett parancsnoki és választmányi jelentés is, melyért nekik a közgyűlés köszönetet szavazott.

Közgyűlés után a működő csapat gyakorlatot tartott, majd Dr. Óvári Ferenc vendégszeretetét élvezték, ki őket megvendégelte almádi borával.

* * *

A közgyűlés elé beterjesztett jelentés:

Örvendetes jelenség gyanánt emeli ki, hogy a városi vízvezeték mű elkészítése óta Veszprém város területén a tüzek száma és mérvé fokozatosan alább száll, úgy, hogy múlt évben volt épülettűz 5, kéménytűz 5, szerűtűz 1, erdőtűz 2, mezőtűz 2, melyek azonban egytől-egyig gyorsan eloltattak.

A tűzoltók létszáma volt 68, kik közül 18 tiszt, 12 altiszt, 30 önkéntes tűzoltó és 13 rendfenntartó, végül 6 fizetett tűzoltó; a választmány 28 tagból áll.

Rendes őrség tartatott 380, színházi és nyilvános mulatságon őrséget szolgáltatott 350 ember, 70 alkalomból. Gyakorlat tartatott 6, iskola 4 délután.

A tisztikar 6 ülést tartott, melyen 36 határozatot hozott és amelyek végre is hajtottak mind.

„1904. évi augusztus és szeptember hóban tartatott meg városunkban a vármegyei gazdasági egylet által rendezett mezőgazdaság és ipari kiállítás, melyen 35 napig 4 tűzoltóból álló, díjazott és állandó őrséget tartottunk fenn, hogy a vagyoni és tűzbiztonság biztosítva legyen és hozzájáruljunk a kiállítás sikeréhez.

Örömminkre szolgál, hogy egyletünk a Budapesten, 1904. évi augusztus 17, 18, 19 és 20-ik napján megtartott nemzetközi tűzoltó-kongresszuson részt vehetett dr. Óvári Ferenc, Blázy Imre ör. tb. parancsnokok, dr. Benkő Károly parancsnok és Lang Ádám ör. tb. alparancsnok személyében, miután sok hasznosat és célszerű tapasztalhattunk és meggyőződhattunk arról, hogy a külföldi tűzoltók mily elismeréssel vannak dr. Óvári Ferenc tűzoltó-egyleti főparancsnok országos érdemei iránt.

A kongresszus 1905. évi augusztus 21-ik napján Budapestről a Balatonpart megtekintésére is lerándult, mikor is Almádiiban elnökünk és parancsnokunk vezetése mellett a külföldi vendégek tiszteletére és üdvözlőre egyletünk is szép számmal megjelent. Az üdvözlő beszédet egyletünk nevében a külföldi vendégekhez és gróf Széchényi Viktor orsz. szövetségi elnökhöz egyleti parancsnokunk mondotta.

Zenekarunk Pekárdi Pál vezetése alatt nagy haladást tett, jelenleg 18 tagból áll és több ízben a nagyközönség elismerését érdemelte ki nyilvános térzenék, gyakorlatokon és táncmulatságokon való kitűnő szereplése által.

Babos György és Faa János altisztek az országos tűzoltó szövetségtől 60, illetve 30 korona segélyben részesültek, miután szolgálat közben őket baleset érte.

Két halottunk is volt az év folyamán, amennyiben Takács Péter városi tűzör és Debreczeni Ferenc zenekari tag elhunytak; temetésükön egyesületünk hivatalosan és a zenekar közreműködése mellett részt vett; Debreczeni Ferenc szegény szülei részére pedig 25 korona temetési költséget eszközöltünk ki a vármegyei t. o. szövetségtől, melyért e helyütt is köszönetet mondunk dr. Óvári Ferenc jó szívének.

dr. Benkő Károly
parancsnok.

Johannidesz Dániel
segédtszt.

— **Alkalmi vétel.** Egy 20 méteres nürnbergi tololétra eladó Veszprémben. Bővebb értesítést ad Szeglethy György polgármester, mint a veszprémi tűzoltó-testület elnöke.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom; Szükségtelen tűzás. Irta: dr. Óvári Ferenc. — Hivatalos rész: Meghívó — Az országos választmány idei közgyűlésén felvett jegyzőkönyv. — Az elnökség április 15-iki ülésének jegyzőkönyve. — Pályázat népszerű szakkönyvre. — A segélyző pénztár elnökségének ülése. — Figyelmeztetés. — Casuistika: Gyöngyös város tűzveszedelme Irta: Glósz Kálmán dr. — A gyöngyösi évi jelentés. Irta: Kozmári Dezső és Rábel Mihály. — Páris. — Világító gázt adó kutak. Irta: R. — Mi az a Hennebique rendszer? — A veszprémi egyesület közgyűlése. Beküldi: dr. Benkő Károly és Johannidesz Dániel. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **József Ágost főherceget** ő felsége honvédszázadvezetőre és a 15-ik dragonyos-ezrednek a tulajdonosává nevezte ki. A dragonyosoknál mint főhadnagy szolgált a főherceg, a huszárezrednél pedig ma is ő fensége a parancsnok.

— **1.235,000 korona.** Abból a kétszáz millió koronás új nagy kölesönből, melyet Budapest főváros közönsége, különféle halaszthatatlan beruházások céljaira fel akar venni, **Almády Géza**, tanácsnok a IX. ügyosztály vezetője, mint a tűzrendészeti s tűzoltói ügyek referensének az előterjesztése alapján, egy millió kétszázharmincöt ezer koronát szándékoznak a székesfőváros tűzoltó intézményének a fejlesztésére fordítani. Az összegből mintegy 900 ezer korona tűzországok építésére és átépítésére van preliminálva; a többi szerek utánpótlására és új szerek (automobil gőzfecskendő, hajóra szerelt gőzfecskendő, motoros tololétra, személyszállító autók stb.) beszerzésére szánták.

* **Poroszországban** már eljutottak a tűzrendészeti törvényjavaslat tárgyalásáig, sőt már az urakháza (felsőház) is foglalkozott vele. A tavaly nálunk járt von Meister, titkos tanácsos, az egyik ülésen, a magyar mintát ajánlotta megszívlelésre. Nevezetesen beveendőnek vélte a törvénybe, hogy a tüzeseteknél való segítkezésre vonatkozó személyes kötelezettség a minden község által alkotandó tűzrendészeti szabályrendeletek útján mondassék ki s csak ahol a község vonakodnék ily szabályzatot alkotni, ott diktálja reájuk a rendőrhatalom az ebbeli köteletséget. Az önkéntes elhatározások, a szabadság hazája volnánk tehát, de sajnos csak papiroson. Mert ha ebbeli jogunkkal élünk is, ha a községi szabályrendeleteket meghozzuk is, annak végrehajtását ellenőrző organumunk egyelőre nincs. Sovány vigasz, hogy a tűzrendészet állami felügyeletét Poroszország is csak most statuálja. Higyjük azonban, hogy ami késik, az még nem mulik — nálunk sem.

Württembergben kötelezőleg be akarják hozni, hogy minden falu előjárósága legalább minden második esztendőben, váratlanul rendezzen egy vak tűzilármát. Kétségtelen, hogy a tűzoltóság szervezettségének egy ily alár minden diszgyakorlatnál különb próbaköve. Mert a tűzjelzés megbízhatósága, a felkészülés gyorsasága, a lovas vagy biciklis küldönc intézménynek nélkülözhetlen volta, a szomszéd-

dos községek segítsége időbeli lehetőségének pontos megállapítása, a visszerzés módozatai, esetleg szűkös volta, a tömlők elégtelensége, az egységes vezénylet szükségessége stb. mind csak így demonstrálhatók. Michaëlis Béla dr. a pozsonyi járásban ezt a jó szokást épen 6 évvel ezelőtt kezdte meghonosítani, akkor azonban a pozsonyvidékiek a kellő belátás hiányában céltalan zaklatásnak deklarálták a tűzoltóságok ok nélkül való riasztását.

— **Pályázat.** A veszprémmegyei tűzoltószövetség választmánya meggyőződött arról, hogy a tagtestületeknek igen jelentékeny része a tűzoltásban még gyakorlatlan és kiképzetlen. Ennek okát a szakképzett egyének hiányában találva, a hiány megszüntetése céljából elhatározta, 5 drb, egyenkint 100—100 koronás ösztöndíjnak kitűzését azon okl. jegyzők, tanítók és egyéb kellő intelligenciával bíró tűzoltók részére, kik a tűzoltó-szaktanfolyamot hallgatni ohajtják, de sem a község terhére, sem a saját költségükön nem hallgathatják. Felhívjuk mindazokat a megyénbeli okl. jegyzőket, tanítókat és egyéb kellő intelligenciával bíró tűzoltókat, kik a magyar országos tűzoltó-szövetség által folyó évi július hó 2—21-ike között Budapesten rendezendő tűzoltó-szaktanfolyamot a fennebb kitűzött 100 koronás ösztöndíj élvezete mellett hallgatni ohajtják, hogy ez iránti kérvényeiket f. évi június hó 15-ig hozzánk terjesszék be. A bélyegmentes kérvényhez csatolandó az oklevél másolata és a községi bizonyítvány, melyben a község és a kiküldendő hallgató vagyoni viszonyai feltüntetendők. Dr. Óvári Ferenc ügyvezető-elnök. Blázy Imre tűzoltó-szövetségi főjegyző.

* **Mennyit építettek Budapesten?** A fővárosi statisztikai hivatal jelentése szerint 1903-ban 606 építési engedélyt adtak ki. Ebből 395 lakóháza szolgált, s tényleg 90 földszintes, 15 egyemeletes, 10 kétemeletes, 20 háromemeletes és 14 négyemeletes, vagyis 149 lakóházat építettek meg. Ha ezeket a számokat összehasonlítjuk az előző 10 év számaival, akkor a következő statisztikát kapjuk:

Év	Összes Építkezés	Ebből teljesen új lakóház
1893	1055	474
1894	867	459
1895	846	444
1896	995	481
1897	1117	652
1898	1109	622
1899	1028	537
1900	777	277
1901	687	169
1902	587	134
1903	606	149

A főváros egyesítése (1873) óta 1903-ig összesen 12.438 házat építettek Budapesten, ebből 7718 a lakóház; mivel azonban 2094 lakóházat leromboltak tehát 5614-el szaporodtak a lakóházak. Budán most 15 négyemeletes ház van, Pesten pedig 342. Harminc esztendő alatt a lakó szobák száma 244.599-el szaporodott, a szobák száma 1903-ban 367.860. A főváros egyesítése óta 1114 millió koronát építettek be Budapesten. 1897-ben 98 millió koronát fordítottak építésre, 1903-ban pedig csak 25 millió koronát.

— **A bajorországi tűzoltó szövetségnek** 7400 a tagtestülete, 380 ezer működőt aggal. Az országos szövetségek sorában legtöbb tagtestülete e szerint a bajor szövetségnek van. Élén a szö-

vetségnek, 1868 óta, a mikor alakult, egyfolytában Yung Lajos áll, mint elnök. Yung ez idő alatt 27 kötettel gyarapította a tűzoltói szakirodalmat.

— **Nagyvázsonyban,** Óvári Ferenc alelnökünk választókerületének központján, Kinizsi-nek szobrot akarnak állítani. A szobor-alap javára Veszprémben, a vármegyeház nagytermében május 7-én hangversenyt rendeztek.

— **Pályázat.** A kisvárdai (Szabolcs vm.) önk. tűzoltó-testületnél egy fizetéses tűzoltó-kürtösi állás üresedvén meg, ezen állásra — mely évi 480 K fizetés, természetbeni lakás, téli és nyári ruházat, továbbá a városháza takarításáért évi 240 K javadalmazással van egybekötve — ezennel pályázat hirdettek. A pályázótól megkivánjuk, hogy a magyar nyelvet úgy szóval mint írásban bírja, 45-ik életévét még be nem töltötte, józan és erkölcsös életü legyen s kellő tűzoltói szakértelemmel bírjon. A pályázat folyó évi április 15-ig a „kisvárdai önk. tűzoltó-testület“ parancsnokságához írásban, esetleg személyes jelentkezés mellett adandó be. — Kelt Kisvárdán, 1905. évi márczius 11-én Mikecz István, parancsnok s. k.

— **Hirdetmény.** Székesfehérvár a jelenkor igényeinek megfelelő tűzjelző-készüléket állíttatott fel, miért is az eddig használatban volt **önműködő automata-tűzjelző-készüléket** — mely némi helyreigazítással kisebb városban még igen jó szolgálatot tenne — eladásra ajánlja. Érdeklődők lépjenek érintkezésbe a székesfehérvári önk. tűzoltótestület választmányával.

* **A tűzbiztosítási díjak.** Februáriusi számunkban emlékeztünk meg röviden róla, hogy a tűzbiztosítási díjak szabályozása már régi terve a biztosító társaságoknak. Minden ugynevezett tüzes esztendő után végig járja e szándéknak kürtölése a lapokat. A helyzet az, hogy a tűzbiztosítási díjak nem az egész országra vannak egyöntetűen megállapítva, hanem kerületenként s részben megyénként. A díjak magassága már most ahhoz képest emelkedik vagy esökken, amint a tűzkár-statisztika több vagy kevesebb tüzet, illetve káresetet tüntet fel. Ez a statisztika már nem felel meg a követelményeknek s különösen az utóbbi évek lényeges változásokat idéztek abban elő. Ehez képest ezentúl egyes vidékeken, ahol a tényleges viszonyok okolják meg, drágább lesz a tűzbiztosítás, mint eddig volt. Mialatt pedig a hazai tűzkárbiztosító társaságok ilykép a díjak felemelésén törnek a fejüket — Münchenben ugyane társulatok elhatározták, hogy minden oly nagyobb ipartelepnek vagy gyárnak, mely bizonyos hőfoknál maguktól működésbe jövő vizszórókat rendez be, a rendszer biztosítási díjaknak 40%-át elengedi.

* **Az erdőégések megakadályozása érdekében teendő intézkedések.** Az erdőkben előfordulható és tetemes kárral járó erdei tüzeseteknek és erdőégéseknek lehető megakadályozása szempontjából és figyelemmel a tűzveszélyt növelő szárazabb időjárásra, az erdőszeti bizottságok a vármegyék erdőbirtokosait figyelmeztetik arra, hogy az erdőkben való tüzelést és tűzveszély-

lyel járó cselekményeket illetleg, a kezelő személyzetet szigorubb felügyeletre, az őrző személyzetet pedig a legéberebb őrködére utasítsák, s ott, ahol azt a szükség megkívánja, külön tűzrőket is alkalmazzanak, továbbá, hogy az erdei tüzelést csak az elkerülhetetlen esetben s akkor is a kellő elővigyázat és óvórendszabályok megfelelő alkalmazása mellett engedjék meg és végül, hogy a tüzeset okozóit erélyesen nyomozhassák, a vétkeket pedig, valamint azokat, kik az oltás munkálatainál részt venni vonakodtak, szigorú megbüntetés végett az illetékes bíróságnál haladéktalanul feljelentsék.

Az erdőtalaj termőképességének biztosítása végett a tűz által elpusztított területek azonnal legeltetési tilalom alá helyezendők.

A meynyiben a felujulás érdekéből a megperzselt vagy megégett fiatalosnak töremetszése válik szükségessé, az még idejében elrendelendő, az erdei tűzről pedig jelentés mellőzésével, csupán kimutatás terjesztendő be.

Fentiek a községi előljáróságokkal is közölni rendeltetnek azzal a meghagyással, hogy a községi lakosoknak dobszó útján adják tudtára, hogy az erdőkben és azok közelében 100 méternyi távolságon belül tüzet rakni tilos,

s hogy elhagyott tüzet eloltani, az észrevett erdőégést pedig azonnal bejelenteni s annak oltásánál részt venni mindenki tartozik, mert ellenesetben, vagyis tilos tűzgerjesztés esetén, avagy az, aki a tűzoltás munkálatait pontosan teljesíteni elmulasztja, az 1879. évi XXXI. t.-cz. 109. és következő §-ai alapján szigorúan büntettetni fog.

A járási főszolgabírák és rendőrkapitányok egyidejűleg felhivatnak, hogy a maguk részéről is ellenőrzést gyakoroljanak, a mulasztókkal szemben pedig a szükséges intézkedéseket tegyék meg.

— A tűzoltók gyufájának főelárusítója Budapesten Deutsch Márkus gyufanagykereskedő lett. Raktára a VII-ik kerületben, Dob-utca 1-ső szám alatt van.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. D. A budapesti önkéntes testület is csak 365 éjjeli őrséget tart, ez igaz. De pl. az elmúlt évben ezen a 365 őrségtartásban 175 tiszt és 4935 ember vagyis összesen 5110 fő vett részt. Átlag tehát egy őrségre 14 ember jutott. Hasonlítsa ezt össze azzal a másik 365 őrséggel.

Dr. B. D. — Sz. Gy. — V. P. — R. Fr. Beküldött s már ki is szedett küldeménytek e számba nem volt beszorítható.

Zala-Szt-Gróth. Köszönjük, sort kerítünk reá.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geitner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

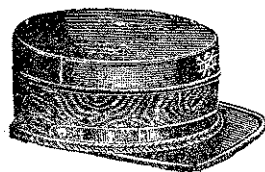
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság (ezelőtt WALSER FERENC)
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfecskendőköt és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
Saját készítményű: tűzi fecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

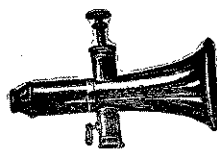
Tiller Mór és Társa
a tűzoltóság szállítója
Budapest, IV., Váci-utca 35. sz.
küld a tűzoltó-tesztíeteknek egyenruháról, felszerelésről ingyen árjegyzéket.
Legjobban ajánlható bevásárlási forrás.

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes**
kannákat, tartályokat, hordókat
gyárt a
Magyar fémlemez-ipar részvénytársaság
Budapesten, VII., Gizella-út 53. sz.
Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

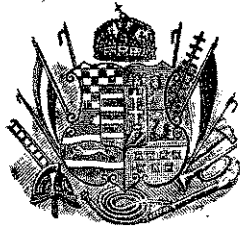
Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár
Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sípok, század-kürtök, valamint **tűzoltó-zene-karok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.**
STOWASSER J., udv. hangszergyáros.
— Hadsereg szállító. —
Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5.
Árjegyzék ingyen küldetik szét.

TŰZOLTÓK GYUFÁJA.

Készül **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának jut.

Schottola Ernő Budapest,
VI., Andrásy-út 2. szám.

== Szállít a tűzoltószakmába tartozó mindennemű cikket. ==
Mentőkocsik, mentőszekrények, hordágyak. Kendertöm-lőkben állandóan nagy raktár.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogaított. A lap azétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell írni; a hóvá az előfizetések hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség irodája IV., Kossuth Lajos-u. 8.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oiy kéziratokra, melyekért írjuk díjazására formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy stizületdíjért.
--	---	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Tűzeknél előforduló balesetek.

A „Mentők lapja“ ez idei évfolyamának 2-ik számában a fenti cím alatt dr. Löbl Vilmos ellenőrző orvos ur tollából egy cikk jelent meg, mely többek közt a tűzoltó személyzet baleseteinek okaival is foglalkozik. A felemlített okok közt szerepel egy néhány olyan állítás is, a melyek tekintetében nem vagyok egy nézetten Löbl Vilmos dr. urral és azt hiszem, hogy csak hasznára fog szolgálni az ügynek, ha ezen állításoknak más szemmel és más oldalról való megvilágítása és egyéb tapasztalatok felhasználása által tisztázódnak az eszmék.

„A tűzoltás veszélyes volta, a tűzoltó nehéz munkája, a tűzoltási műveletek szükségképen megkövetelt gyorsasága, a tökéletlen tűzoltó-, mentő- és védő-berendezések, a nem kellő világítás, a rossz építkezési rendszer, néha a szükséges higgadság és józanság hiánya, a tűzoltás rendszertelen vezetése, a személyzet túlfáradása stb. számot tevő tényezők a balesetek előidézése terén“. . . ezek amaz állítások, amelyek nem csak mentőorvosi, hanem tűzoltó-technikai szempontból is kell, hogy elmékedésünk tárgyát képezzék.

A budapesti önkéntes mentőegyesület sokoldalu tevékenységének kétségkívül egyik legszobbb hivatása közé sorozható azon önzetlen és dicséretre méltó működése, hogy minden számot tevő tűzesetnél, éjjel-nappal, megfelelő apparátussal jelenik meg. A robogó tűzörsegek nyomában jár a mentő-örsegek, mint az árnyék: a vészes elemmel küzdő tűzoltóság munkáját aggódó figyelemmel kíséri, és a mint valamely sérülés bekövetkezik, emberbaráti odaadással ápolja és látja el a szenvedőket.

A tűzoltóság technikai működését is innenonnan megfigyeli a helyszínen és azt hiszem Löbl Vilmos dr. ur is részben ezen megfigyelésekből merítette ama tapasztalati állításait, a

melyek egyike-másika a valóságnak teljesen megfelelnek, ámde egyes kitételei nélkülözvén a tűzoltói szaktudás ismereteit, tévedésen alapulnak.

Mindenekelőtt kell, hogy hangsúlyozzam azon körülményt, hogy mások a viszonyok e tekintetben Budapesten, mely európaiszinvonalon álló tűzoltósággal rendelkezik, melynek vezetői külföld előtt is elismert szakemberek, és mások a viszonyok vidéken, a hol ugyan egyes elismert tűzoltóságok szakszempontról igen erősen megállják helyöket, ámde tulnyomó részben, a rossz viszonyok, anyagi gondok és elkedvetlenedés által a falusi tűzoltóságok csak papiron léteznek és működnek, megfelelő szakszerű vezetés nélkül, hiányos felszereléssel vagy a nélkül.

A gyakorlati kiképzést nélkülöző és rendes gyakorlatokat nem teljesítő tűzoltóságoknál, nemkülönbön olyanoknál, melyek ritkán jutnak abba a helyzetbe, hogy tüzet oltanak, a rendszeres tűzoltáshoz szükséges sokoldalu tapasztalat és áttekintés is hiányozván, a tűzoltókat fenyegető veszedelmeket sem ismerik fel idejében.

A tűzeseteknél előforduló balesetek körülményeit vizsgálva, a „Mentők lapjában“ foglalt észrevételekre való reflektálás mellett lássuk milyenek a viszonyok a budapesti tűzoltóságnál.

Az ugynevezett „tökéletlen tűzoltó-, mentő- és védő-berendezésekről“ szólva, a tűzoltóság felszerelése Budapesten annak csekély létszámától eltekintve ugy tűzoltói mint életmentő szempontokból mivel sem áll a külföld tűzoltósága mögött, és a modernebb és tökéletesebb tűzoltó gépeknek fokozatos beszerzése állandó programját képezi. Egyébként bátran mondhatjuk, hogy a tűzoltó-készülékek tökéletes vagy kevésbé tökéletes volta vajmi kevés befolyással bír nálunk a tűzoltóság baleseteire.

Mert a meglevő és használatban levő mászó-

A tűzoltóság baleseteinek valódi okait kutatva, rá kell, hogy mutassunk az ugynevezett veszedelmes és kevésbé veszedelmes természetű tüzesetekre. Így a gőzmalom, vegyészeti, petroleum és egyéb gyárak, robbanó anyag raktárak égésénél már eleve tudjuk, hogy meg fogják hozni a maguk áldozatait, illetve sebesültjeiket, akármilyen ügyes és jól begyakorolt tűzoltóság is az, mely ezen esetekkel szemben áll, még akkor is, hogy ha bravuros merészség által nem kapták is el magukat az egyes tűzoltók.

A kevésbé veszedelmes tüzek ellenben, mint a nyílt kazaltüzek, istálló-, jégveremfű- és trágyaégések, farakás és kisebb épületek tetőtűzei, bár ugyancsak okai lehetnek kisebb-nagyobb sérüléseknek, rendszerint baj nélkül végződnek.

A tűzoltók baleseteinek okai is az emberi gyarlóságok, vigyázatlanság és egyéb emberileg is kiszámíthatatlan eshetőségek által idéz-
tetnek tehát elő.

Miként az ütközetbe induló katona is tudja, hogy hasztalan igyekszik fedett állásból támadni, mégis elesik vagy megsebesül, mert elvégre előre kell mennie és szembe kell szállania a golyózáporral, ép úgy támad a csővezető is és halad kezében sugárral előre és bár tapasztalt szemmel, védett állásból igyekszik megfékezni és leküzdeni az elemek harcát, mégis csak exponálnia kell magát, testi épségét kockáztatnia kell, hogy eredményesen legyen képes feltartóztatni a lángok tovaterjedését.

Dr. Balogh Dezső.

HIVATALOS RÉSZ.

631.
1905. sz.

Meghívó.

A magy. országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. é. június hó 24-én d. u. 3 órakor ülést tart, a melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai a következők:

a) Az orsz. szaktanfolyam ügyei (előadók beosztása, tiszteletdíjak, hallgatók felvétele, stipendiumok kiosztása).

b) A szegedi nagygyűlés ügyei (felolvasások bírálata, versenydíjak megállapítása, stb.).

c) A választmány tagjainak utiköltsége.

d) A győri és bajai tüzesetek megbeszélése.

e) Folyó ügyek.

Az ülést megelőzőleg d. u. 1/2 3 órakor a segélyző-pénztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1905. május 25.

Gr. Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Ad: 677/1905.

Felhívás

A „British Fire Prevention Committee“ Londonban S. W. (Pall Mall Waterloo Place 1.) a tűzálló építkezési szerkezetek kipróbálására állandó kísérleti telepet tart fenn és a kísérletek eredményét, negyedévenként megjelenő lapjában és havi füzetekben, valamint könyvalakban szokta közzétenni. Ezen működése azonban tetemes költséggel jár, amelynek részbeni fedezése céljából fenti kiadványokra előfizetést hirdet. A havi füzetek előfizetési ára évi 21 márka, a negyedévi lapoké szintén évi 21 márka, míg a lap, füzetek és könyvek együttes évi előfizetése 42 márka. Minthogy (ez angol nyelven irt) közlemények minden építkezéssel és tűzrendészettel foglalkozót felelté érdekelhetnek és a kísérleti telep ily berendezéssel, jelenleg a világon egyedül áll, s a támogatást szakszerű vezetésénél fogva feltétlenül megérdemli: felhívjuk a szakközönséget és hatóságokat, hogy a kiadványok megrendelése által ez intézetet pártolni és támogatásban részesíteni sziveskedjék.

Budapest, 1905. július 3.

gróf Széchényi Viktor s. k.
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Figyelmeztetés.

Az új gyakorlósz. táblázat megjelent.

Az egyes példány ára tagtestületek és azok tagjai részére 1 korona, másoknak 2 korona.

A kivonatos füzet ára 10 fillér példányonként.

428
1905. szám.

Jegyzőköny.

Felvételett Budapesten, 1905. május 20-án a magyar országos tűzoltószövetség segélyző-pénztára elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Szily József titkár-pénztárnok, Barabás István, Szabó Gyula, Varga Lőrinc, Vida Pál előadók. Elmaradását kimentette dr. Óvári Ferencz alelnök.

Tudomásul vétetett.

20. Elnök megnyitván az ülést, titkár jelenti, hogy Jánossy Károly és Koch Ignác segélye a felterjesztésnek megfelelően kiutalványoztatott.

21. Vadász Miklós fizetett tűzoltó (Zilah) ápril 1-én állítólag szolgálatban meghült tüdőcsúshurutot kapott, majd ápril 30-án tüdőgümőben meghalt. A testület özvegye részére segélyt kér.

Tekintettel arra, hogy a bejelentés elkészen adatott be, s így a segélyezésre való igényjogosultság megszűnt és mivel a megbetegedés és a tűzoltói szolgálat okozati összefüggése kimutatva nincs, a kérelmet az elnökség teljesíthetőnek nem találta.

22. Szálka János (Mármarosziget) március 26-án gyakorlaton kötélereszkesedés közben mindkét kezén horzsolást szenvedett.

Minthogy a testület a segélyzőpénztár tagjai sorába csak e baleset után, tehát utólag lépett be, a balesetet is elkésve jelentette be, igényjogosultsága tehát semmiképen nem lehet, a segélyezés iránti kérelem teljesíthető nem volt.

23. Ifj. Kertész András (Dálnok) múlt évi október 5-én tűznél kezein égési sebeket szenvedett, a melyek orvosi gyógykezelés nélkül 20 nap alatt gyógyultak; a kellő adatok csak utólag voltak megszereshetők.

Az I. m. ált. alapítványhoz 20 K. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

24. **Tahin Mátyás** (Vasvár) ápril 30-án gyakorlaton fecskendőszerezés közben bal hüvelykujján zúzódást szenvedett, mely 8 nap alatt gyógyult.

A segélypénztárból részére 10 K. segély kiutalványoztatott.

25. **Froheim István** (Kisvárd) ápril 30-án gyakorlaton kezein horzsolást szenvedett olyképp, hogy kötélerezkedés közben a kötél a zárkapocsból kiugrott és ő lecsuszott; a munkaképzetelenség tartama 8—10 nap.

A segélypénztárból részére 10 K. segély kiutalványoztatott.

26. **Kirschner György**. (Glogon) ápril 30-án gyakorlaton kötélerezkedés közben, a kötélnek a zárkapocsból való kiugrása folytán, bal tenyerét lehorzsolta és 8 napig volt munkaképtelen.

A segélypénztárból részére 10 K. segély kiutalványoztatott.

Több tárgy nem lévén az ülés ezzel véget ért.
Kmft.

Gr. Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

682. sz.
1905.

Jegyzőkönyv.

Felvéetett Budapesten, 1905. május hó 20-án a magyar országos tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Szily József titkár, pénztárnok. Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Lukáts Gyula, Markusovszky Béla, Publig Ernő, Scossa Zoltán, Szabó Gyula, Szokoly Ignác Varga Lőrinc, Vida Pál előadók és Harcz Lajos szegedi parancsnok, mint a nagygyűlés rendezőbizottságának kiküldöttje. Elmaradását kimentette: dr. Óvári Ferenc alelnök.

93. Elnök: az ülést megnyitván, *titkár* bejelenti, hogy a **szegedi nagygyűlés** rendezőbizottsága Szegeden április 30-án megalakult; Uprimny Mihály (Szombathely) felolvasás tartására jelentkezett és annak szövegét beküldötte; végül hogy az országos dalárszövetség a nagygyűlés elhalasztását kérte, mivel ugyanazon időben Szombathelyt országos dalárverseny lesz.

Harcz Lajos felvilágosító hozzászólása után, az elnökség a jelentést tudomásul veszi; Uprimny Mihálynak a gyári tűzoltóságról szóló felolvasását felülbírálás végett kiadja dr. Szily József titkárnak, jelentését a jövő ülésig elvárva, végül a dalárszövetség kérelmét figyelembevehetőnek nem találta, mert a megállapított napok legalkalmasabbak a nagygyűlés rendezésének keresztülvitelére és mert a rendezés munkálatai annyira előrehaladtak, hogy azon változtatni már nem lehet.

94. A Szegeden tartandó **versenygyakorlatok** programja megállapítandó lévén, *Breuer Szilárd* azt javasolja, hogy a mult tapasztalatai szerint a jury tulságosan igénybe lévén véve, a versenypontok száma lehetőség szerint redukáltassék, hogy továbbá először a mászóversenyek ejtessenek meg és azután a támadással összefüggő fecskendő-versenyek.

Elegendőnek tartja, ha a következő sorozatok állittatnának fel: I. iskolamászás 3 horoglétrával; II. gyorsmászás egy horoglétrával; III. mentői feladat; IV. kocsifecskendő iskola-

szerezése 5 tűzoltóval; V. kocsifecskendő gyorszerelése; VI. mozdonyfecskendő iskolaszerezése motolával, 9 tűzoltó által (esetleg annak gyorszerelése); VII. taktikai támadás vízzel a legjobb fecskendőszerezők közt.

Dr. Szily József a gyorszerelést nem hagyná el, mert rendszeren ez dönti el a díjak odaitélését; az iskolaszerezést pedig nem lehet elhagyni az új gyakorlószabályzatra való tekintetből; ez okból mindkettőt fentartaná.

Lukáts Gyula a kétkerekű mozdonyfecskendőt sem hagyná el, mert ez vidéken inkább van elterjedve; a gyorszerelést is meghagyná, mert a vidéket ez legjobban érdekli, a kocsifecskendőt 9 tűzoltó által szereltetné.

Szabó Gyula a gyorszerelést meghagyná, mert a taktikai támadást mintegy kiegészíti; a kétkerekű mozdonyfecskendőt 5, a négykerekűt 9 tűzoltó által szereltetné.

Publig Ernő a mozdonyfecskendőt egy csoportba nem vonná össze, úgy, amint az a gyakorlószabályzatban van, hanem képezzen külön csoportot a két kerekű és külön a négy kerekű.

Barabás István szerint az intentió az, hogy alkalom adassék minél több versenyző jutalmazására; ez okból megengedné, hogy kiki azon szerhez jelentkezhezzék, amelyet otthon leginkább használ s az azonosak versenyezzenek ázután egymás között.

Breuer Szilárd ily módon nem látja megkönnyítve a jury munkáját, mert háromféle gépnél iskola- és gyorszerelés 6 pontot képez s ha mindegyiknél 5 és 9 tűzoltó engedtetik meg, az 12 pontok felel meg, azaz minimalis 2—2 versenyzőnél ez már 24 szerelést képvisel, amit a jury nem győzhet.

Dr. Glósz Kálmán szükségesnek tartja, hogy a versenypont minél egyszerűbb legyen; ez okból a motolát és 9-es csoportot elhagyná.

Vida Pál is az 5-ös csoport mellett van, mert az lett annak idején a gyakorlószabályzat alapjául elfogadva; a 9-es csoportot teljesen mellőzni kéri és a motola elhagyását is javasolja.

Barabás István az iskolaszerezést 5 tűzoltóval, a gyorszerelést 9-el végeztetné.

Elnök a versenyek célját abban látja, hogy minél több testület bemutathassa otthoni tudását; a feltételek ne kényszerítsék őket tehát arra, hogy mást mutassanak be, mint a mit otthon használnak. A szerelés normatívuma az 5-ös legyen, de ha valaki a 9-esre jelentkezik, ne zárjuk ki és ezért mindenfajta gépet venne fel a sorozatba.

Szabó Gyula javasolja, hogy a kocsifecskendő és kétkerekű mozdonyfecskendő 5 tűzoltó, a négykerekű mozdonyfecskendő motolával és 9 tűzoltó által szereltessék és azok gyorszerelése is megejtessék. A horoglétra alkalmazása mellett a vidéken inkább használt kisebb létrák szerelését is felvonná a sorozatba, még pedig a fecskendőszerezéssel kapcsolatban, hogy a csővezető felmehessen.

Lukáts Gyula a horoglétrát inkább elejtené, mint a dugó- és kihúzólétrát.

Barabás István a könnyebb áttekintés és felülbírálás szempontjából a létrák szerelését nem a fecskendővel kapcsolatosan végeztetné, hanem külön.

Dr. Szily József a horoglétrát azért tartaná fenn a sorozat pontja gyanánt, mert az iránt szokott legnagyobb lenni az érdeklődés; a többi létrák alkalmazása régen a fecskendők gyorszerelésével kapcsolatosan lett bemutatva.

Dr. Glósz Kálmán úgy tudja, hogy ezen csoportosítás azért hagyatott el, mert sok szerelőt feltételez s ezek kiállítása nagy költséget okoz a testületeknek; ez okból s mert a külön létrasorozatoknál a díjak száma is szaporodnék, a létrák külön csoportosítását ajánlja. A mentői feladat helyett célszerűbbnek véli, ha a helyi mentők a szegedi tűzoltók gyakorlatával kapcsolatban mutatnak be egy mentőgyakorlatot.

Scossa Zoltán szintén a mentői verseny elhagyása mellett van és inkább felkérné a hazai mentőegyesületeket arra, hogy tartsanak bemutató gyakorlatokat.

Harcz Lajos is pártolja Scossa javaslatát, de specialiter a budapesti mentőegyesületet kérné fel gyakorlat bemutatására.

Ezek után kimondja az elnökség, hogy a versenysorozatot a következőképen állítja össze: I. a) Iskolamászás 3 horoglétrával; b) gyorsmászás 3 horoglétrával. II. Gyorsmászás egy horoglétrával (egyéni verseny); III. a) Kocsifecskendő iskolaszerezéssel 1 tiszttel és 5 tűzoltóval tömlőtekeresekkel; b) ugyanennek gyorsszerezése közönséges támasztólétrával kapcsolatban (2 szerelővel); IV. a) kétkerekű mozdonyfecskendő iskolaszerezése 1 tiszttel és 5 tűzoltóval; b) ugyanennek gyorsszerezése angol dugólétrával kapcsolatban (2 szerelővel); V. a) előkocsival ellátott mozdonyfecskendő iskolaszerezése motolával, 1 tiszttel és 9 tűzoltó által; b) ugyanennek gyorsszerezése gráci dugólétrával kapcsolatban (4 szerelővel); VI. taktikai támadás, amelyhez a versenyeknél használt bármely szer használható és egy tiszt vezénylete alatt legfeljebb 13 tűzoltó osztható be. A nyomolégénység csak a támadásnál állíttatik ki és pedig a helyi tűzoltóság által. Mentőverseny nem tartatik, ellenben felkéri az elnökség a helyi rendezőbizottságot, hogy a szegedi tűzoltóság gyakorlatával kapcsolatban mentői gyakorlatot is mutasson be. A díjakra az elnökség 800 koronát engedélyez és megállapítja, hogy első díj a szövetség díja lesz a legjobb támadásért; II-ik díj Szeged város díja (4 kerekű mozdonyfecskendőnél), III-ik díj a szegedi hölgyek díja (kétkerekű mozdonyfecskendőnél), IV-ik díj az orsz. szövetség díja (a kocsifecskendőnél), V-ik díj a szegedi önk. testület díja (3 horoglétránál); VI-ik díj Széchényi Viktor gróf elnök és az orsz. szövetség díja (1 horoglétránál). Netaláni egyéb díjtárgyak második díjakul fognak beilleszteni. A versenyprogram mielőbbi kinyomatására az iroda utasított.

95. A Baján pusztított tüzeset tanulmányozására kiküldött Scossa Zoltán előadó jelentését a jövő ülésre kéri kitűzteni, mivel a helyszíni rajzokat eddig megszerezni nem tudta. Ennek kapcsán Szokolay Ignác előadó bemutatja a leégett győri Royal szálloda tervrajzait.

Mindkét tüzeset megbeszélését az elnökség a jövő ülés napirendjére tűzi.

96. Az orsz. szaktanfolyam tárgyában jelenti titkár, hogy a felhívás kinyomatása iránt intézkedett és a hallgatók kedvezményes vasuti jegye is kérelmezteit, jelenti továbbá, hogy a Veszprém vm. szövetség, szintugy a Pest vm. szövetség is 5—5 stipendiumot a 100 K. tűzött ki vmegyebeli tanfolyamhallgatók részére; megállapítandó lenne az előadói kar, annak tiszteletdíja, továbbá intézkedés szükséges a hallgatók elszállásolása, fogatok, szerek biztosítása iránt.

Lukáts Gyula kívánatosnak tartaná, ha előadókul a vidéki előadók is jelentkeznének,

mert nincs kizárva azon eshetőség, hogy a tanfolyamot esetleg vidéken kell megtartani és akkor tapasztalt előadók hiányozni fognak.

Dr. Szily József szükségesnek jelzi azonban, hogy az előadók ne csak néhány órára jelentkezzenek, hanem az egész tanfolyam tartamára, mert egy-két órával a régi előadói karon segítve nincs s mert a hallgatót megítélni csak az képes, ki őt mind végig megfigyelte; kivált a gyakorlati résznél kívánatos a helyi erők kiegészítése, de lehetőleg a költségek tetemes szaporítása nélkül.

Scossa Zoltán költségekre fedezetet lát azon összegben, mely a esendőtanfolyamoknál megtakarítható volt.

Szabó Gyula kész előadói tisztelet elvállalni az esetre, ha a Torontál vmegyei szövetség tanfolyoma nem tartatnék meg.

Markusovszky Béla hivatkozással a elnököknek egy kijelentésére és arra, hogy a közigazgatási tanfolyamoknál a miniszter is emelte az előadók tiszteletdíját, a régebben érvényben volt magasabb díjakat ismét rendszeresíteni javasolja olyképen, hogy az elméleti óra 10 K.-val, a gyakorlati pedig 6 K.-val honoráltassék.

Dr. Szily József a tiszteletdíjak emelését ellenzi, sőt ezzel szemben azt indítványozza, hogy az előadók működjenek közre díjtalanul.

Breuer Szilárd nem tartja ez elnökséget illetékesnek e kérdés eldöntésére, mert a díjakat az orsz. választmány állapította meg; határozat lenne hozandó azonban a tekintetben, hogy azon előadók, a kik vidékről jönnek a fővárosba és a tanfolyam egész tartamára itt maradnak, az óradíjon és utiköltségen felül mily ellátási pótlékban részesíttessenek.

Dr. Szily József eldöntendőnek tartja továbbá azt, hogy az egy gyakorlati órán közreműködő több előadó valamennyije kapjon-e óradíjat, vagy pedig úgy mint eddig, azon két előadó, a ki a beosztáson megnevezve volt, mert tényleg szükségesnek mutatkozott több előadó igénybevétele és így egyesek fáradozása díjazás nélkül maradt.

Az elnökség titkár jelentését tudomásul vevén elhatározza, hogy úgy mint előző évben, gondoskodik 40 hallgató ingyenes elszállásolásáról, megválasztja tanfolyam parancsnokul dr. Szily József titkárt, előadókul felkéri a tavaly közreműködött előadókat és Szabó Gyulát s utasítja tanfolyamparancsnokot, hogy a szerek, fogatok, egyenruházat, telefon dolgában akkép intézkedjék, a mint ez előző alkalomkor is legcélszerűbbnek mutatkozott, végül pedig felhívja őt arra, hogy a jövő ülésre terjesszen be javaslatot arra vonatkozólag, hogy a vidéki előadók mikép honoráltassanak és a gyakorlatok után hány előadó díjaztassék.

97. Vida Pál jelenti, hogy a közigazgatási tanfolyam tűzoltói tanfolyamát Pécsen május 6-ától kezdve 20 hallgatóval megtartotta.

Tudomásul vétetett és a tanfolyamot támogató városi hatóságnak, önk. tűzoltótestületnek, Ruepprecht testv. cégnek és a székesfehérvári déli vasuti műhelynek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

98. Vida Pál jelenti továbbá, hogy a fejérvármegyei tanfolyam Székesfehérvárt az 6 parancsnoksága alatt, a városi mérnök, orvos és a déli vasuti műhely alparancsnokának közreműködése mellett, 6 napon át, 54 órában megtartatott s hogy azon 80 község kiküldöttje, 1 honvédtiszt és 16 altiszt vett részt.

Tudomásul vétetett.

99. A Pécsen alakuló második önk. tűzoltókar alapszabályainak sürgetését kérvén, azt az iroda megtagadta azon elvileges okból, hogy egy köz-

ségben két önk. testület létezése határozottan kárára van az intézménynek; egyben felhivat-
tak az egyesülésre és felkérte a Pécssett időző
Vida Pál előadó, hogy e tekintetben magát
informáltassa.

Vida Pál jelenti, hogy a jelzett mozgalom
elégedetlen elemek szüleménye, akik által a
régí egylet ellen felhozott vádak közül csak az
tény, hogy közgyűlés nem tartatott; egyébként
Pécssett két egyletre szükség nincs, a polgár-
mester az alapszabályok jóváhagyását nem
javasolta és az elnökségnek elvi okokból azt
szintén elleneznie kell.

Dr. Szily József szükségesnek tartja,
hogy a létező egyletben a rend helyre állittas-
sék s ez okból a felhozott vádak a polgár-
mesterrel és a testülettel közölné.

Többek hozzászólása után az elnökség tudomá-
sul veszi a jelentést és elhatározza, hogy a
vádaknak közlése kapcsán a polgármestert és
a létező testületet az alapszabályszerű rend
helyreállítására kéri fel, elvben pedig fenntartja
ama régebbi tapasztalatokon alapuló nézetét,
hogy egy községben két önk. testület nem lehet
az ügy előnyére.

100. A **hevesvármegyei szövetség tanfolyamot**
rendezték május 20—28-ik napjain Egerben,
ennek tantervét bemutatja s jelenti, hogy a tan-
folyam részvételi díja 50 korona, a parancsnoki
teendőkkel megbízott dr. Glósz Kálmán; az
elméleti órák száma 25, a gyakorlati 29, össze-
sen 54. Azt kéri, hogy a vizsgálóhoz biztosul
ugyanesak dr. Glósz delegáltassék, a hallgatók ju-
talmazására 10—20 pl. „Tűzrendészet“ díjmentes-
en engedélyeztessék és a tanfolyamnak meg-
adassék a jog tisztí és aliszti minősítés meg-
adására, mert ha e jog meg nem adatnék is, a
vármegyei szövetség dacára ennek, vármegyei
érvényű tisztí minősítéseket fog kiadni.

Ez utóbbi kijelentésre való tekintetből az
elnökség egyhangulag kimondja, hogy az orsz.
választmány által megállapított tanfolyamsza-
bályzat értelmében az egri tanfolyamot a tisztí
vizsgára való tekintettel, országos érvényűnek
el nem ismeri, a vizsgálóhoz biztosul nem delegál,
a tanfolyamon adott tisztí minősítést szabály-
ellenesnek deklarálja és el nem ismeri és a
vizsga eredményének a hivatalos lapban való
közvetítését megtiltja; a hallgatók részére —
tekintettel arra, hogy a készlet fogyófélben van,
— csak 5 pl. „Tűzrendészet“-et enged át, végül
pedig felhívja a vármegyei szövetséget, hogy
az ügyre való tekintetből az országosan
elfogadott szabályzathoz alkalmazkodjék.

101. Dr. Szily József jelenti, hogy a
budai tanítóképezde tűzoltói vizsgáján május 19-én
mint biztos megjelent s hogy mind a 27 hall-
gató látogatási igazolványt kapott.

Tudomásul vétetett.

102. A **szepevármegyei szövetség tanfolyamot**
rendezték július 17—21-ik napjain Iglón, ahhoz
egy németül és tótul beszélő előadó díjtalan
kiküldését kérelmezte.

Tekintettel arra, hogy ugyanakkor országos
tanfolyam is tartatik, a kérelemnek hely adható
nem volt.

103. A **keszthelyi gazdasági tanintézet** ujabban
is a tűzoltás rendszeres tanítására hivatván fel,
azon választ adta, miszerint a szövetség a föld-
művelési ministeriumnál provokálna oly rende-
letet, mely ezt kötelezőleg rendelné el vala-
mennyi tanintézetben.

Mint hogy egy régebbi felterjesztés alkalmá-
ból a miniszter az ezen irányban való rendelke-
zést későbbre tartotta fenn, azóta pedig több
év elmúlt, az elnökség elhatározta, hogy ujabbi

felíratban e kérdést újra felveti és a rendelet
kiadását kérelmezni fogja.

104. A **szarvasi tanító-képezde** hallgatói és a
velők együtt gyakorló gymnazisták részére
20—30 pl. „Tűzrendészet“ díjtalan átengedését
kérte.

Tekintettel arra, hogy a könyv készlete fo-
gyófélben van s főleg a közigazgatási tanfolya-
mok részére tartatik fenn, az elnökség csupán
5 pl. elküldését rendelte el.

105. **Szabó Ferencz** (Torda) tűzoltókátét mu-
tatván be, annak ajánlását kéri.

Az elnökség a füzetet számos hibája miatt
ajánlhatónak nem találta, azonban elrendeli,
hogy a könyvtár részére szerző minden művé-
ből 2—2 pl. beszereztessek.

106. Dr. Szily József jelenti, hogy a
gyakorlószabályzat elkészült és kinyomatott, fü-
zés után pedig szétküldhető lesz; terjedelme
mintegy 19 iv s minthogy ez okból a könnyebb
áttekintés végett kivonatos kiadásra is szükség
van, javasolja, hogy ez utóbbi 10.000 példány-
ban kinyomattassék.

Az elnökség a jelentést tudomásul vevén, a
kivonatos füzetnek 10.000 plban való kinyoma-
tását elrendeli s egyben kimondja, hogy ugy a
nagy, mint a kivonatos szabályzatról 1—1 pl.
minden tagtestületnek díjtalanul megküldettes-
sék, míg az azon felül beszerzendő példányok
árát tagtestületek részére önköltségi áron alul
1 koronában, illetve a füzet árát 10 fillérben,
nem tagtestületek részére a nagy mű árát 2
koronában állapítja meg s kimondja egyttal
azt is, hogy a különböző tanfolyamok hallga-
tóinak díjtalanul csak a kivonatos füzet lesz
elküldendő.

107. **Szokoly Ignác** előadó felvilágosítást kér
arra nézve, hogy a hirdetett **pályamű** milyen
terjedelmű legyen s tulajdonképen mit tartal-
mazzon, mert erre vonatkozólag a pályázati fel-
hívás nem elég világos.

Az elnökség e tekintetben a pályázókat nem
akarván megkötni, csak azt köti ki, hogy a
gyakorlati szabály és a fővárosi viszonyokat
egyedül érdeklő különleges szerek bő ismerte-
tésén kívül a tűzrendészet és tűzoltás egészét
ölelje fel oly mérvben, a mint az egy népies
tankönyvben kifejtethető.

108. A **Tencsén vármegyei szövetség** a tren-
cséni kötelezett tűzoltóság alparancsnoka, Ne-
mák Béla részére XX éves szolgálati érmet
kér azon címen, hogy nevezett előzőleg 10 évig
önk. tűzoltó volt, most pedig a kötelezettségi koron
túl szolgál és az ügynek tevékeny, lelkes híve.

Az éremszabályzat értelmében kötelezett
tűzoltóság tagja érmet nem kaphatván, a ké-
relem elutasítandó volt azzal, hogy nevezett
alparancsnoknak 10 évi önk. szolgálata után
legfeljebb a X éves érem lenne kiadható.

109. Az **iroda lakhelyisége** tárgyában titkár
utasítást kérvén arra vonatkozólag, hogy milyen
legyen a bérösszeg maximuma, mely helyen
béreltessék a lakás és hány helyiségből álljon
és tekintettel legyen-e arra, hogy ott a tisztí
egyesület is nyerhessen elhelyezést;

az elnökség kimondja, hogy a lakás a köz-
ponti tűzoltó-laktanya közelében, de mégis
villamos vasut mellett béreltessék 2000 K.
körüli bérért és oly beosztással, hogy a gyűlés-
termen és 2 irodán kívül, a tisztí egyesület
szállása is nyerjen elhelyezést s egyben meg-
bízta dr. Ovári Ferencz alelnököt, Breuer
Szilárd titkárt és Lukáts Gyula előadót, ugyis
mint a tisztí egyesület titkárát, megfelelő he-
lyiség keresésével és kibérlésével.

110. A belügyminister **Beszterczenaszódvár-**

megye tűzrendészeti szabályrendeletét másodizben küldvén le véleményezés végett, az első ízben megadott véleménynek a vármegye által be nem vett pontjai ujjlag bevétetni javasolhattak. Ezzel kapcsolatban jelenti tükár, hogy ujjabban több tűzrendészeti szabályrendelet nyert jóváhagyást a nélkül, hogy a szövetség véleményadásra felhivatott volna s ennek folytán a B. vármegyében maradt is oly rendelkezés, mely véleményezés esetén aligha hagyatott volna helyben.

A jelentés jóváhagyólag tudomásul vétetvén, elhatározza az elnökség, hogy a Belügyminis-tert felirattilag felkéri, miszerint a szabályrendeleteknek jóváhagyása előtt szakközegének véleményét, úgy mint eddig hallgassa meg s utasítsa az osztályt a szabályrendeletek leküldésére.

111. A török kormány a külügyminis-terium utján véleményt kérvén az **Eberhardt-féle oltóanyag** mikénti beválása tárgyában Magyarországon (mivel feltaláló 15,000 török fontért receptjét ott eladni kívánja), a Belügyminis-terium e vélemény megadására hivta fel az elnökséget. A vélemény megadott olyképen, hogy az anyag drága és nem vált be teljesen főleg azért, mert a sókeverék leülepedik a vízben s a víz fokozott oltóhatása megszűnik, a felkavarásra pedig a vész pillanatában nincs idő.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

112. Az **erdőégések** megakadályozása tárgyában több vármegye alispánja rendeletet bocsátott ki.

Tudomásul vétetett.

113. **Hevesvármegye** alispánja, mint a vmegyei szövetség elnöke kinevezte 3 évi időtartamra vármegyei tűzrendészeti felügyelővé Jászberényi Miklóst, továbbá kinevezett minden járás területére egy járási felügyelőt is.

Tudomásul vétetett.

114. A **torontálvármegyei** szövetség a vármegyei tűzrendészeti felügyelő részére kedvezményes vasúti jegyet kért a vármegye területére és e kérvény pártoló felterjesztését kérte, a mi meg is történt.

Tudomásul vétetett.

115. **Pécs** rendőrkapitánya véleményt kért a színházi vasfüggönyön alkalmazandó figyelmeztető feliratok tárgyában. A megadott vélemény szerint e feliratnak rövidnek, higgadtságra figyelmeztetőnek kell lenni; a közönséget irányítsa a legközelebbi kijáráthoz és figyelmeztesse arra, hogy vész esetén a ruhatárban ne állapodjon meg. Egyébként értéke relativ, mert a megszokás után figyelembe aligha veszik; színházban fő a helyes építkezés és a jó praeventiva.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

116. **Lovrin** önk. testülete tanácsot kért az iránt, hogy mit tegyen fennállása érdekében, mert a község segélyt nem ad és a szereket sem gondozza. Utasított, hogy a felettes hatóság utján köteleztesse a községet arra, hogy a szereket köteleességszerűen tartsa rendben, a testületet pedig részesítse az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendelet 17. §-ban előírt segélyben.

Tudomásul vétetett.

117. **Varannó, Szepesszombat, Tiszanána, Abaujcsány** véleményt kérvén tűzoltóság szervezése, illetve fecskendő beszerzése tárgyában, az megadott az iroda által.

Tudomásul vétetett.

118. A **legközelebbi ülés** határidejéül június 24-ének d. u. 3 órája tűzetett ki s ezen ülés napirendjére a választmányi tagok utiköltségének kérdése is felvételni rendeltetett.

119. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte Szabó Gyula és Szokoly Ignác.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Széchenyi Viktor gróf,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Szabó Gyula, Szokoly Ignác,
előadók.

Országos tűzoltói versenyek.

620.
1905. sz.

Az 1905. évi augusztus hó 14-én Szegeden rendezendő országos tűzoltói versenyek sorrendje, feltételei, a használandó szerek leírása és tájékoztatás.

I. Sorrend.

A versenyek 3 csoportból és 6 sorozatból állanak és pedig:

A) Testületi versenyek.

I. sorozat. 1. pont: Alacsony medenczejű, szívónyomó szerkezetű, rugókkal és rugózárakkal ellátott kocsifecskendő iskolaszereleése 2 szívótömlővel és 2 nyomótömlőtekerescsel. (A szerelésben résztvesz 1 tisz, 1 csővezető és 4 szerelő).

2. pont: Gyorsszerelés ugyanazon kocsifecskendővel, 2 szívótömlővel és 2 nyomótömlőtekerescsel és egy közönséges támasztó létrával, a mászófal I. emeletének ablakába beszállással. (A szerelésben résztvesz 1 tisz, 1 csővezető, 2 létrakezelő és 4 szerelő).

II. sorozat. 1. pont: Kétkerekű, billenő-rendszerű, szívónyomó szerkezetű mozdonyfecskendő iskolaszereleése 2 szívótömlővel és 2 nyomótömlőtekerescsel. (A szerelésben résztvesz 1 tisz, 1 csővezető és 4 szerelő).

2. pont: Gyorsszerelés ugyanazon kétkerekű mozdonyfecskendővel, 2 szívótömlővel és 2 nyomótömlőtekerescsel és 3-résű angol dugólétrával, a mászófal I. emeleti ablakába beszállással. (A szerelésben résztvesz 1 tisz, 1 csővezető, 2 létrakezelő és 4 szerelő).

III. sorozat. 1. pont: Előkocsival ellátott négykerekű billenő-rendszerű, szívónyomó szerkezetű mozdonyfecskendő iskolaszereleése 4 szívótömlővel és különálló kétkerekű motoláról vett 4 nyomótömlővel. (A szerelésben résztvesz 1 tisz, 1 csővezető, 1 segédcsővezető és 7 szerelő).

2. pont: Gyorsszerelés ugyanazon négykerekű mozdonyfecskendővel, 4 szívótömlővel, különálló kétkerekű motoláról vett 4 nyomótömlővel és 3-résű támrudas gráci dugólétrával, a mászófal II. emeleti ablakába beszállással. (A szerelésben résztvesz 1 tisz, 1 csővezető, 1 segédcsővezető, 4 létrakezelő és 7 szerelő).

IV. sorozat. 1. pont: Iskolamászás 3 darab egykaru, egyhorgu létrával, a mászófal III. emeleti ablakáig bezárkapcsolással.

2. pont: Gyorsmászás ugyanazon létrákkal, az összes mászóknak a III. emeleti ablakba való beszállásával és rögtöni visszajövetelével. (Egy testületből csak egy csoport vehet részt és pedig úgy az iskola, valamint a gyorsmászásban is ugyanazon 3 emberrel).

B) Egyéni versenyek.

V. sorozat. Gyorsmászás egy darab egykaru, egyhorgu létrával, a mászófal harmadik emeleti ablakába beszállással és rögtöni visszajövetellel. (Egyéni verseny, melyben egy testület részéről csak egy versenyző vehet részt).

C) Testületi főverseny.

VI. sorozat. Taktikai támadás vízzel, a jury által megállapítandó és zárt borítékban kisorsolándó terv megoldásával. (A versenyben csakis a versenyek három első sorozatának egyikében résztvevő és a jury által a versenyre bocsátandó testületek vehetnek részt. A sorrendet sorshuzás dönti el és főadatát köteles a ver-

senyző testület a terv kihuzását követő 5 perc alatt megkezdeni. A támadásban legfeljebb 1 tiszt és 13 tűzoltó vehet részt. A versenyző köteles 4 darab 15—15 méteres egységes csavaru nyomótömlőt magával hozni).

II. Versenyfeltételek.

A versenyek 1905. évi augusztus hó 14-én, délelőtt 8—12, és délután 3—5 óra közt tartatnak meg Szegeden.

Versenyre az országos tűzoltó-szövetség minden tagtestülete jelentkezhetik.

Jelentkezni csakis írásban és pedig az országos tűzoltó-szövetség elnökségénél (Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.) lehet.

A jelentkezés végső határideje 1905. évi július 20-ika.

A bejelentés alkalmával világosan kiteendő, hogy mely sorozat alatti versenyben kíván résztvenni.

Nem egészen határozott, avagy főtételekhez kötött, esetleg későn érkező bejelentés figyelembe nem vétetik.

Versenyre csakis szabályszerűen egyenruházott és felszerelt tűzoltók bocsáttatnak.

A versenyre való kiállítás alkalmával köteles minden versenyző testület a versenyben résztvevő tagjainak névsorát azok beosztásával együtt a jury elnökének átadni.

Az I., II. és III. sorozatok közül valamely testület legfeljebb két sorozatra, vagyis két fecskendő-alakra jelenkezhetik, míg a IV., V. sorozatokra bármely tagtestület, tehát az is, mely az előző versenyekben részt vett, jelentkezhetik, mindazonáltal oly korlátozással, hogy a IV. versenysorozatra egy testület csakis egy csoportot, az egyéni versenyekre pedig legfeljebb egy tagot jelenthet be. A VI. sorozatra csakis a versenyek első három sorozatának valamelyikére jelentkezett testületek jelentkezhetnek, tényleg részt azonban csak azok vehetnek, melyeket a jury az előzetesen meg-ejtett testületi versenyek alapján erre érdemeseknek ítél.

A szerelési eljárásra nézve az országos tűzoltó-szövetség egységes gyakorlati szabályzatának 1905. évi (harmadik) kiadásában foglalt előírás mérvadó és a versenyzők minden teendőikben ahhoz kötelesek alkalmazkodni. Minden attól való eltérés hibául rovatik fel.

Ugy a szerelésnél, valamint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre, a csavarok jól megerősítendők, a tömlővezeték kiigazítandó stb. A teendő pontos végrehajtására nézve a jury tagjai a szerelés, illetve a visszaszerelés befejeztével vizsgálatot tartanak.

A szerelés akkor tekintetik befejezettnek, ha az összes szerelők munkájukkal teljesen elkészültek s a csoport vezérloje a »vizet« jelet a kéthangu jelzővel megadta. A VI. sorozatban jelzett taktikai támadásnál a szerelés a vízszugár kiövellésével tekintetik befejezettnek.

A visszaszerelés, mely a IV. sorozat 2. pontja és az V. sorozat alatti versenyek kivételével csakis a jury utasítására veheti kezdetét, akkor tekintetik befejezettnek, midőn az összes szerelők minden teendőjük pontos elvégzése után a szakaszban kiindulási állásukat újra elfoglalták.

A 6. sorozatnál szükséges nyomó-legénységéről a rendező-bizottság gondoskodik, de szabadságában áll a versenyző testületnek a legalább 8 emberből álló nyomó-legénységet saját tagjaiból állítani össze.

A versenyhez szükséges szerekről a szövetség elnöksége, illetve a rendező-bizottság gondoskodik, miért is a versenyző testületek szereket magukkal nem hozhatnak; a VI. sorozatra jelentkezett testületek azonban kötelesek 4 darab 15—15 méteres, egységes csavaru nyomótömlőt magukkal hozni.

Minden egyes versenysorozatra külön versenydíj állapittatik meg, mely mint első díj elismerő okmány kíséretében adatik ki a nyertesnek, míg második díjként elismerő okmányok (esetleg díjak) adatnak. Az egyéni versenyre egy első, és egy második versenydíj tüzetik ki, míg harmadik díjként elismerő okmány adatik. A legfőbb díjat az országos tűzoltó-szövetség által a VI. sorozatra kitűzött nagy díj alkotja. Ezt követik értékben a Szeged városa által a III. sorozatra, a szegedi nők által a II. sorozatra, az országos tűzoltó-szövetség által az I. sorozatra, és a szegedi önk. tűzoltó-testület által a IV. sorozatra kitűzött versenydíjak.

Az első díjat nyert testületeknek a versenyben résztvevő tagjai külön-külön résztvevési igazolványokat kapnak.

Oly testületeknek, melyek a versenyben résztvettek, azonban díjazásban nem részesültek, a jury javaslatára a szövetség elnöksége a versenyben való részvételükről igazolványt állithat ki.

A jurynek jogában áll a versenyek sorrendjét a szükség szerint megváltoztatni.

Egyebekben a versenyekre nézve az országos tűzoltó-szövetség versenyszabályai, valamint az egységes gyakorlati szabályzat 1905. évi (harmadik) kiadása mérvadó.

III. A versenyeken használandó szerek leírása.

1. A 100 mm. hengerátmérőjű kocsifecskendő 4-kerekű, alacsony medenczével és szívó-nyomó szerkezettel bir; a kocsirúgókra épített és ugy elől, valamint hátul mindkét oldalt csuklószerűleg mozgó rúgózással van ellátva. A 4 drb szívótömlő, merevítőrudak nélkül, 4 tartóvillában a szívóoldalon van elhelyezve, még pedig úgy, hogy csak az elülső és hátulsó tartóvilla van zárral lecsukva; a két nyomórúd egymás fölött a nyomóoldalon levő tartóvillákra van rácsavarva. A nyomótömlők kettős tekercekbe rakva kívül fekvő csavarvégekkel, az ülés alatt levő, rúgós szerkezetű tömlőkosarakban vannak elhelyezve. A sugárcsövek a nyomóoldalon a medence tetején tartóvillákban vannak, míg a szűrő és osztóvilla a fecskendőtalpra van hátul rácsavarva. A váltócsappal ellátott szívónyílás a menetirányra jobboldalt van. Szerelésnél a kocsirúd zárószége az ötödik kerékbe bedugandó.

2. A kézhuzatra berendezett kétkerekű billenő mozdonyfecskendő 100 mm. hengerátmérőjű, szívó-nyomó szerkezetű fecskendő, melynek váltócsappal ellátott szívónyílása jobboldalt van. A fecskendő maga a kocsikerethez elől egy zárószeggel van megerősítve. A kocsikereten jobb oldalt 4

tartóvillában 4 szívótömlő van elhelyezve merevítő rudak nélkül úgy, hogy csak az elülső és hátulsó tartóvilla van zárral lecsukva; a két nyomórúd a nyomóoldalról levehetőleg egymás fölött a kocsi-kereten levő tartóvillákra van rácsavarva. A szűrő a medenczealap hátsó szívóoldali (jobb oldali), az osztó annak baloldali részére, a sugárcsövek pedig a nyomóoldalon a medence tetején vannak tartóvillákban elhelyezve. A nyomótömlők kettős teker-
csekben, kívül levő csavarvégekkel a medenczetalp előrésze alatt levő szerládában vannak elhelyezve. A szívótömlők lebillentés előtt nem veendőek le. A fecskendő le- és fölemeléséhez elül és hátul a medenczetalpon mindkét oldalt egy-egy \square alakú fogantyú van, míg a medence elő részén felül még egy-egy fogantyú is van a 2. számú szerelők által leendő használatra.

3. A négykerekű, előkocsival ellátott billenő mozdonyfecskendő szívónyomó szerkezetű fecskendő, melynek váltócsappal ellátott szívónyílása jobboldalt van. A fecskendő maga a kocsi-kerethez elöl és hátul egy-egy zárócsappal van megerősítve, mely zárócsap akkor nyílik, ha az a kocsi hossz-tengelyével egy irányba helyeztetik. A kocsi-kereten két oldalt négy-négy tartóvillában van elhelyezve ^{menet} 2-2 szívótömlő ^{hó} merítő rudak nélkül úgy, hogy csak az elülső és hátulsó tartóvilla van zárral lecsukva. A két nyomórúd a nyomóoldalról levehetőleg egymás fölött a nyomókarokon levő tartóvillákra van rácsavarva. A sugárcsövek álló helyzetben a medencze-talp elő részére, míg a szűrő és osztó a medenczetalp hátsó részére vannak csavarva. A nyomótömlők kívül fekvő csavarvégekkel kettős teker-
csekben az előkocsi ülése alatt levő tömlő-kosárban vannak. A fecskendő le és fölemeléséhez elöl és hátul a medenczetalpon mindkét oldalt egy-egy \square alakú fogantyú van, míg a medenczetalp elő részén még egy-egy bőrrel bevont emelő láncz is van a kettős számú szerelők által leendő használatra. A szerláda a medenczetalp elő részénél van.

4. A nyomótömlők valamennyi fecskendő-alaknál kívül fekvő csavarvégekkel kettős teker-
csekbe vannak rakva. A tömlők magyar egységes csavarzattal vannak ellátva és egyenkint 15 m. hosszúak. A taktikai támadásban résztvevő testületek, miután a támadás vízzel történik, négy-négy darab nyomótömlőt kötelesek a versenyre magukkal hozni.

5. Az I. sorozat 2. pontja alatt használandó létra egy közönséges, hengeralaku karokkal és beékelt legömbölyített fokokkal bíró 5.50 m. hosszú falusi támasztólétra.

6. A II. sorozat 2. pontja alatt használandó angol dugólétra 3, egyenkint 2 m. hosszú összedugható darabból áll.

7. A III. sorozat 2. pontja alatt használandó támrudas gráci dugólétra összerakva összesen 10 m. hosszú. Az egyes létrák fel nem cserélhetők. Az alsó létra alul erősen vasalt hegyben végződik, a középső létra karjainak közepén lyukak vannak a támrudak zárócsappjai számára; a felső létra felső részén vastokok egyáltalán nincsenek. A támrudak csuklóüzületes zárócsappal lesznek a középső létra közepén levő lyukakon át rögzítve.

8. A horoglétrák egykaruak, egyhorguak, 420. m. hosszúak és 13.00 kgr. súlyuak.

9. A mászófal elől simára gyalult, 3 függélyes ablaksorral bíró III. emeletes épület, melynek hátsó részén az egyes haránt ablaksoroknak megfelelően az ablakon beszállásra erkélyszerű folyosó van. Az ablakok ürbeli szélessége 1.10 m., ürbeli magassága 1.50 méter. Az ablakoknak egymástól való távolsága 1.50 méter, míg a két ablaknak a mászófal szélétől való távolsága 1 méter. A mászófal egész szélessége 8.30 méter. A föld színétől az I. emeleti ablak alsó széléig a magasság 4.40 m., innen a II. emeleti, valamint attól a III. emeleti ablak alsó széléig a magasság egyenkint 3.40 méter.

IV. Tájékoztató.

A fecskendőszerelési versenyek, hacsak egyes versenysorozatokra nagyon sokan nem jelentkeznek, az egyes testületekkel külön-külön fognak megtartatni s ez esetben a vezénylest a versenyző csapat tisztje teljesíti.

Sok versenyző jelentkezése esetén 2, esetleg 3 csapat is bocsátatik egy időben versenyre s ez esetben az általános vezényletet egy a jury által ezzel megbízandó parancsnok viszi.

Nyomólegénység sem az iskola-, sem a gyors-szereléseknél nem vonul föl, hanem csakis a taktikai támadásoknál, amidőn is a nyomólegénységnek a kellő időben leendő fölvonulása iránt intézkedni és a »Vizet« jelet a befejezett szerelés után megadni a versenyző csapat tisztjének kell.

A szerelés a VI. sorozatu taktikai támadást kivéve, az összes versenyeknél viz nélkül történik.

Az I. sorozat 2. pontja alatti versenyénél a csővezető hátára vetett sugárcsővel hatol föl a létra-kezelők által felállított támasztólétra és az I. emelet ablakánál megáll.

A II. sorozat 2. pontja alatti versenyénél a csővezető hátára vetett sugárcsővel hatol föl a két létra-kezelő által felállított angol dugólétra és az I. emelet ablakánál megáll.

A III. sorozat 2. pontja alatti versenyénél a négy létra-kezelő által felállított gráci dugólétra a csővezető ugyancsak hátára vetett sugárcsővel hatol föl és beszáll a második emelet ablakán az erkélyre; őt követi a létra felső végéig a segédcsővezető.

A IV. sorozat 1. pontja alatti versenyénél az I. sz. a III., a 2. sz. a II., a 3. sz. az I. emelet ablakánál zárkapcsolják be magukat, míg 2. pontjánál a létrák beakasztása után az összes mászók felhatolnak a III. emeletre, beszállnak annak erkélyére és mindkét lábbal érintvén annak padlóját, a 3. sz. létra-kezelő nyomban kiszáll és gyorsmászásban visszatér. Őt követi a 2. sz., majd az 1. sz. létra-kezelő, miközben a létrákat visszaszerelik.

Az V. sorozat alatti versenyénél a versenyzők a létrával fölhatolnak a III. emeletre, beszállnak annak erkélyére és miután mindkét lábbal érintették annak padlóját, nyomban visszatérnek.

A VI. sorozat alatti versenyekben egy-egy testület részéről 1 tiszt és legfeljebb 13 tűzoltó vehet részt. A szükséges szereket és szerelvényeket a rendező-bizottság adja. A zárt borítékban kapott feladat megoldása kell, hogy az annak kihuzását követő 5 percz alatt kezdetét vegye, tehát a táma-

dásra a vezénylőnek ez idő alatt a jelet meg kell adnia. A mindenre kiterjedő utasításokat a vezénylőnek hangos szóval, érthetőleg kell megadnia. A legénységnek utasítás nélkül mit se szabad végeznie. A támadás befejeztét a vizsugár kiszökellése jelzi. A jury utasítására megadandó jelre kezdődő visszakerülés befejezettnek akkor tekintetik, midőn az alkalmazásba vett összes eszközök rendbe hozottak. A jelzéseknél a kéthangu jelző és a síp alkalmazandók, s a vezénylő utasításain kívül más szónak — elkerülhetlen eseteket kivéve — elhangzania nem szabad.

570

1905. sz.

Felhívás

a XIV. országos tűzoltó-szaktanfolyam látogatására.

A magyar országos tűzoltó-szövetség a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet célzatainak mennél szélesebb körben leendő megvalósítása céljából, a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszteriumnak 1903. évi 8349. III/b. számú rendeletével nyert megtisztelő megbízatása alapján a folyó év július 3—22-ig Budapesten a XIV. Országos Tűzoltó-Szaktanfolyamot tartja meg, alkalmat és módot óhajtván nyújtani ez által a tűzrendészet és a tűzoltás iránt érdeklődőknek, hogy a lehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tűzoltói szakmában megfelelő kiképzettést nyerjenek, tűzoltó testületek szervezéséhez és azok szakszerű vezetéséhez a megkívántató ismereteket megszerzhessék.

Tanfolyam-hallgató lehet minden 18—42 éves, fedhetetlen előéletű férfi, de kívánatos, hogy lehetőleg érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró, kellő társadalmi állást betöltő, katonaviselt egyének küldessenek ki a tanfolyamra.

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

A részvételben való írásbeli jelentkezés határideje 1905. évi június 17-ike. Az ezen határidőn túl jelentkezők sem utazási, sem pedig elszállásolási kedvezményre nem tarthatnak igényt.

A jelentkezés a magyar országos tűzoltó szövetség elnökségéhez (Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8.) intézendő.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt úgy a gyakorlatokon, mint szolgálatban, a szabályszerűen egyenruhát tartoznak viselni s beruházásuk és felszerelésük céljából július hó 3-án délután kell a budapesti központi tűzoltó-laktanyában (VIII., Kun-utca 2. sz.) személyesen jelentkezniük.

A jelentkező tartozik az öt kiküldő hatóság, testület, vállalat vagy magánszemély által kiállított s kiküldésért igazoló bizonyítványát bemutatni.

Ugy az elméleti előadások és gyakorlatok megszokás nélküli látogatása, valamint a szolgálatnak terv szerinti pontos megtartása szigorúan kötelező, mert különben látogatási igazolvány nem adatik ki.

A kik a tanfolyamot végig hallgatják, látogatási igazolványt kapnak, mely a nagym. belügyi miniszter úr által a tanfolyamhoz kirendelt miniszteri biztos, valamint a magyar országos tűzoltó-szövetség kiküldöttjének ellenjegyzésével és a szakelőadók aláírásával láttatik el.

A látogatási igazolványban fel lesz tüntetve, hogy az illető tanfolyamhallgató a tanfolyam ideje alatt tartott előadásokat és gyakorlatokat a megállapított tanterv szerint miként látogatta. Ez azonban minősítést még nem képez, hanem arra jogosít, hogy az illető egy évi fővábbi tűzoltói gyakorlat után képesítő tisztvizsgálatra jelentkezhesse.

Tandíjat vagy beiratási díjat senki nem fizet, sőt az eszközök és szerelvények is díjtalanul állanak rendelkezésre.

40 tanfolyamhallgatónak a szövetség költségén leendő csoportos elhelyezéséről is gondoskodva van. Azonban az ingyenes elszállásolásban részesülni óhajtok ebbeli igényüket az írásbeli jelentkezés alkalmával egyidejűleg, tehát legkésőbb június hó 17-ig tartoznak a szövetség elnökségénél bejelenteni. A bejelentés sorrendje a díjtalan elszállásolásban való részesülés elsőbbséget biztosítja.

A magyar országos tűzoltó szövetség a szövetség kötelekébe tartozó tűzoltótestületek tagjai részére hat, egyenkint 80 koronás ösztöndíjat tűzött ki. Az ösztöndíjak elnyerésénél az érettségi-bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró katonaviselt pályázók előnyben részesülnek. Az erre vonatkozó bélyegmentes kérvények az illetékes tűzoltó-parancsnokság útján legkésőbb június hó 17-ig nyújtandók be a magyar országos tűzoltó szövetség elnökségéhez (Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. szám.)

A tanfolyamhallgatók a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszter 1889. évi május hó 19-én 29.224/VI. szám alatt kelt engedélyével az ide- és visszautazás alkalmával a magyar államvasutak vonalain azon kedvezményben részesülnek, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága által kiállítandó igazolványok alapján a lakóhelyükhöz legközelebb eső vasuti állomásról Budapestre és vissza való egyszeri utazás alkalmával a m. kir. államvasutak tekintetbe jövő vonalain a személy- és vegyesvonatok II-ik kocsiosztályát III-ad osztályu egész jeggyel és a III-ik kocsiosztályt III-ad osztályu féljeggyel használhatják. E vasuti kedvezményben csak azok részesülhetnek, kik legkésőbb június hó 17-ig jelentkeztek s ez alkalommal egyuttal bejelentik azt is, hogy mely állomásból kiindulólág, mely vasuti irányt kívánják igénybe venni.

Tanterv: a tavalyi. Előadás naponta déltől 7-től 10 óráig. Gyakorlat naponta délután 4-től 7-ig.

* A székesfehérvári önk. tűzoltó-testület tűzjelző-telefon hálózata, mely a múlt év folyamán adatottát a közhasználatnak, 26 állomással bir u. m. parancsnok, alparancsnok, város ház, színház, honvédlaktanyák, méntelep, városmajor, egyházi, közp. villanytelep, gőzmalom, 4 vámház, Felmayer gyár, Királykut, gyepmester telep, kórházak, közbárányhid, egy gyógyszerár, 2 vasuti épület és 2 iskola, amely állomások mindegyikéről, akár nappal, akár éjjel nemesak maga a tűz, hanem annak minősége és nagysága is pontosan jelezhető. A régi tűzjelző jőkarban tartása és a nyilv. távbeszélő előfizetési díja évenként 900 koronába került, míg az új tűzjelző-telefon berendezésére 20 évi törlesztésre felvett 10 ezer koronából egy évi törlesztésre és kamatra 818 K. 58 fillér esik, így tehát csaknem évi 100 korona takarítatik meg. Ugy de a régi 12 állomással bíró s 30 év alatt teljesen elnyűtt, pusztán a tűz hollétét jelző, készülék egy napon nem is emlithető a jelenlegi modern berendezéssel. Winkler Vilmos választmányi tag, városi főmérnök, maradandó érdemű tudható be, hogy a korigényeinek megfelelő emez átalakítást a tűzjelzés tekintetében megvalósította. A testületnél az uhlánus ezred katonái 13 héten át, a 69-ik gyalogezred katonái 12 héten át, végre a csendőrök 9 héten át nyertek gyakorlati kiképzést a tűzoltásban.

— Alkalmi vétel. Egy 20 méteres nürnbergi tolólétra eladó Veszprémben. Bővebb értesítést ad Szegelethy György polgármester, mint a veszprémi tűzoltó-testület elnöke.

Acetylene dissous.

(Feloldott, elosztott acetylen.)

A városligeti iparszarnok ismét internacionális kiállítás színhelye volt. Modern automobilonok és léghajók különféle fajtái valának benne kiállítva. Ezuttal azonban, mert a hazai szakiparnak e téren még igen kevés a kiállítási valója, egészen a külföld és főképen Franciaország dominált.

Az az egyetlen automobil, mely ez idő szerint a budapesti önkéntes testület birtokában van, természetesen szintén helyet talált a kiállításon. És bár, két éves volta dacára, mármár elavult modell, egy dologban mégis joggal magára vonta a figyelmet. Olyan acetylen-lámpa volt ugyanis részzerelve, a mely

1. minden pillanatban azonnal világít,
2. míg töltve van, sohasem mondja föl a szolgálatot és
3. biztonság dolgában megbízható, a mennyiben csaknem teljesen robbanásmentes.

Egy a tűzoltás szolgálatába beállított motoros szernél mind megannyi fontossággal bíró körülmény. De, ámbár maga az automobilizmus terén elért vívmányok is tarthatnak némi érdeklődésre számot, főleg a 3-ik sorban említett tulajdonsága e lámpának, kell hogy érdekeljen bennünket.

Az acetylénnel ugyanis, bármennyire olcsó és szép világítást ad is, eddig még meglehetősen kellemetlen tapasztalatok valának szerezhetők. Kocsilámpa gyanánt pedig, mert indulás előtt előbb meg kellett várni a kellő mennyiségű acetylén-gáz fejlődését, épen séggel nem válnak be a különben erős fényű és igen gazdaságos szerkezetek.

A franciául „acetylene dissous“ név alatt forgalombakerült fejlesztő-készülék egy csapásra elhárítja az összes eddig mutatkozó hátrányokat.

A találmányt Hess és Claude kísérletei vezették be, ezeket tökéletesítette Vieille, Páris város chemikusa, majd Berthelot, a volt miniszter, a Collège de France tanára; jelenleg pedig már részvénytársaság is alakult az értékesítésére, melynek igazgatója Janet.

Belga-divat.

Hogy a francia katonatűzoltóság tagjainak puskájok, kardjok és patrontáskájuk is van, az egész természetes. Mert ez a csapat voltaképpen a hadsereg egyik ezrede, mely a tűzoltói szolgálat ellátására, 1—2 évre, csak ki van vezényelve.

Kevésbé természetes azonban az a szokás, amely Belgiumban divatos, ahol nemesak az önkéntes, de még a hivatásos tűzoltóknak is (pl. Brüsszelben) külön parádés uniformisuk van, amelynek a fegyver és a kard épügy tartozéka, mint a párisi katonatűzoltóságnál. A belga tűzoltók ily parádés kiruccolásnál, sisak helyett, külön tollbokrétás csákót használnak.

A saját ünnepélyeiken kívül azonban, mikor hangos zeneszó mellett ily katonás adjusztingban vonulnak ki, egyéb alkalmakkor is ez a felszerelés van előírva a belgáknál.

Igy nevezetesen az anyakönyvi hivatalokban, a házasságkötések aktusa fényének az emelése céljából, egy altiszt vezénylete alatt mindenkor 6—10 főnyi tűzoltói kirendeltség van jelen.

Lényege az új készüléknek egy palackalakú tartányban elhelyezett likacsos, cementszerű anyag, melyet acetonnal töltenek meg. Ebbe préselik bele az acetylént. Utóbbi az acetonban tudvalevőleg oldódik, oldhatósága apréselő erő, vagyis az alkalmazott nyomás függvénye.

A bepréselt acetylén ennélfogva kettős elosztódást nyer:

1. feloldódik az acetonban és
2. elosztódik a likacsos anyag rétegeiben.

Megosztott tömege pedig az acetylének nehezebben explodál és illetőleg bent a palack-szerű tartányban egyáltalán nem is robban, mert csak a készülék feletti kis térben lehetséges ez reá nézve, ott pedig egész minimalis mennyiségben van jelen.

Az acetylén minden átmelegedése fokozza a nyomást. Itt azonban az átmelegedéssel együtt nő az oldhatósága. Minél inkább növekedik tehát a felmelegedésével együtt járó nyomás a palackban, annál kevésbé veszedelemes az, mert annál jobban oldódik benne az acetylén, úgy hogy érvényre csupán az aceton feszélye jut, ez pedig figyelmen kívül hagyható.

Közönséges acetylének a befagyás is ártalmára van. Itt a befagyás lehetősége ki van zárva, mert az aceton fagyponja nagyon alacsony.

Végre maga a felhasználásra kerülő acetylén egészen tiszta, mert en gross csinálják és csak nagyban való előállításnál lehet tisztán termelni az acetylént.

A készülék pusztán egy esetben mondhatja fel a szolgálatot. Akkor t. i. ha rosszul töltöték, hanem ezt, üzembe helyezés előtt, kipróbálás útján megállapíthatni. Valamint hogy gyakorlati próbán állapítandó meg az is, vajjon a szerződésileg kikötött, garantált mennyiséget tartalmazza-e a szállított palack.

Az alkalmazásba vételkor, illetve működés közben uralkodó atmoszferikus nyomást egy közbeiktatott manometeren olvashatni le.

Az újítás határozottan praktikus becsű s mint ilyet, a budapesti önkéntes testület, automobil-fecskenődjén alkalmazni is fogja.

Hausegger Menyhért

szakaszparancsnok, képesített automobil-vezető.

Az altiszt jelentkezik az anyakönyvesnél (polgármester vagy helyettese) s azután „lábhoz“ eresztett fegyverrel csapatát a teremben felállítja. Mihelyt az összeadandó (polgári házasságot kötő) pár belép és illetőleg a nemzeti-szinű vállszalagos anyakönyvvezető hivataloskodását megkezdi, „vigyázz“-t vezényel. Mikor pedig a jegyzőkönyv aláírása után a szokásos kérdések intéztetnek a párokhoz, akkor az altiszt „vállra“! kommandéroz, hogy végül a boldogító „igen“-t követőleg, a házastársakká nyilvánítás ideje alatt a fegyverrel tisztelegessen.

Ennél különösebb másik esetben is van azonban szerepök.

Belgiumban ugyanis még érvényben van az a régi törvény, melynek értelmében, a nagy bűnösök szégyenfához köttetnek ki. De a végrehajtás foganatosításánál ma már megelégesznek azzal, hogy az illető bűnös helyett in effigie csak a rájuk vonatkozó ítéletet állítják ki pellengérré.

Az ítélettel, mely plakát formában, nagy betűkkel van kinyomtatva, déli 12 órakor jele-

TESTÜLETI ÉLET.

Sopron.

A soproni torna és tűzoltó-egyesületnek, mely 1866-ban alapított, 1904. december 31-én 99 működő tagja volt.

Ezen szám sem a város lakosságának számával nincs arányban, sem a tűzoltótestület majd 39 évi fennállásának nem felel meg. Tény, hogy nem buzdít a testületbe való belépésre, ha a tűzoltószertárt nézzük és ha megtudjuk, hogy a tűzoltótestület alapítása óta minden siker nélkül fáradozik azon, hogy a legénység részére alkalmas helyiségeket, a tűzoltószerek számára pedig megfelelő szertárt kapjon. A tűzjelzés ma még éppen úgy törtenik, mint évtizedekkel ezelőtt toronyórónak meg olyan embereket alkalmaznak, kik más szolgálatra képtelenek és kik a tűzoltóparancsnokságtól függetlenek. A tűzoltótestület költségvetését oly szűkre szabják, hogy alig lehet a legelemibb szükségleteket kielégíteni és emellett még hangsúlyozzák, hogy mennyi pénzbe kerül a tűzoltóság, holott a lakosságra fejenként csak 14 fillér évi kiadás esik tűzoltó célokra.

A tűzoltótestületnek, fennállása első éveiben, számos tagja volt az intelligens körökből. Egyesek közülök kellő ügyesség mellett annyi kedvet és hajlamot tanúsítottak a jó ügy iránt, hogy teljes bizalommal a tisztikarba választattak be. Évek óta azonban mind ritkábban találkozunk intelligens férfival, ki az önkéntes tűzoltóügy fontosságát emberbaráti és nemzetgazdasági szempontból méltányolván, arra vállalkoznék, hogy tehetségét és erejét a jó ügynek szentelje. Igaz, hogy a tűzoltótestület tisztai állásai nem csupán tiszteletbeli állások; a tisztek kénytelenek dolgozni, egyrészt, hogy a legénységnek jó példát adjanak, másrészt, hogy megismerkedjenek minden új vívmánnyal a tűzoltás terén, hogy ezeket esetleg nálunk is alkalmazzák. Az intelligens férfiaknak kis száma következtében, nemsokára hiány lesz oly elemekben, kik alkalmasak a városra nézve oly áldásdusan működő önkéntes tűzoltótestület vezetésére, minél fogva a tűzoltótestület teljes átalakulása várható, ami előreláthatólag nagyobb költségekkel lesz egybekötve.

Emellett nyíltan be kell vallani, hogy a közviszonyok sem kedveznek a tűzoltóügynek, nem buzdítanak az e téren való közreműködésre. Hiányzik a tűzrendészeti törvény. 1888 óta azon fáradozik a soproni

nik meg a város valamelyik nyílt terén a végrehajtó. A hirdetésny felé az elítelt fényképe van a plakátra ráragasztva. A végrehajtó nyomában egy altiszt vezénylete alatt itt is 6 tűzoltó vonul fel, állig fegyverben. Utánuk pedig lihegve cipeli egy városi szolga a szégyenfát, melyet a végrehajtó által kijelölt helyen felállít, a neki átadott ítéletet reá kiszögezvén.

Mihelyt ez megtörtént, a tűzoltók dobosa megpörgeti dobverőit s a kidobolást 5 percenként megismétli. A dobpergésre odacsődülők azután megállnak s az ítélet szövegét elolvassák. Mindez pedig két egész óráig tart egyfolytában.

Azután a végrehajtó eltépi az ítéletet, a dobos még egyszer megveri tompán a dobját, s minekutána a szolga eltávolította és illetőleg újra vállára vette a szégyenfát, a kirendelt tűzoltók, a dobszó ütemére peckesen lépkedve, őrhelyükre ismét bevonulnak.

Mint mondottuk, ez a szokás belga, de bátran nevezhetnők balgának is.

Glober.

tűzoltótestület, hogy a város részére megfelelő tűzrendészeti szabályzat alkottassék. Ez elkészült és körülbelül két évvel ezelőtt fel lehetett terjeszteni a magas kormányhoz jóváhagyás végett. Visszaérkezett, hogy egyes pontokban kiegészíttessék. A leiratban azon szemrehányás foglaltatott, hogy a fizetési tűzoltók utcaseprők gyanánt alkalmaztatnak. Tény, hogy a fizetési tűzoltók már évek óta az utcaöntözés körül alkalmaztatnak, azon napokon pedig, mikor az utcák öntözésére szükség nincsen, legszebb eredménnyel végeznek tűzoltógyakorlatokat.

Az 1904. év folyamán Glosz dr. az országos bizottság megbízásából fizetést adott ki az országos szövetség alapításáról és működéséről. Abban az országos szövetség alapítása Széchenyi Ödön gróf urnak tulajdonítatik, pedig a gróf ur csak akkor lett elnöke a szövetségnek, mikor ez már meg volt alapítva.

1870. évi július hó 17. és 18-án megbizattak Nyitra, Sopron, Pozsony és Nagyszombat képviselői, hogy az országos szövetség alapítására vonatkozó előmunkálatokat megtegyék. Augusztus 20-án Sopronban dolgozták ki Fruttiger Nagyszombatból, Laban Pozsonyból, Ronchetti Nyitrából, Rösch és Petz Sopronból az alapszabályokat. Október 31-ére Sopronba volt kitűzve az alakuló gyűlés és csak a pesti egyesület külön kívánságára tartatott meg az alakuló gyűlés december 5-én Rösch elnöklété alatt és 18 egyesület képviselőinek jelenlétében Pesten.

Mint évek óta, 1904-ben sem fordult elő nagyobb tűzés. Július 26-án délelőtt Kismartonban nagy tűz keletkezett. A helybeli polgármesteri hivatalt távbeszélő útján felkérték, küldjön tűzoltókat és tűzoltószereket. Azonnal ment egy fecskendő 4 emberrel és azonkívül kiküldetett 22 ember a megfelelő tűzoltószerekkel Schneider Frigyes gyakorlómeister vezetése alatt külön vonaton. A vonat elindulásánál ifj. megyeri Schwartz Miklós dr. ur 40 koronát adott a tűzoltóknak.

Ilyen szerencsétlenségeknél az a szokás, hogy a vasut-igazgatóság a külvonatot ingyen bocsátja rendelkezésre. A jelen esetben 62 korona 40 fillérről számla terjesztetett be. A soproni tűzoltóparancsnokság ezen összeg elengedése iránt kérvényt adott be, melyben kiemelte, hogy a tűz eset folytán több napig élénk személyforgalom keletkezett a vasuton, miáltal az összeg bőven behozatott. A kérelmet elutasították.

Február 21-én a tűzoltó-szakosztály gyűlést tartott azon célból, hogy a tűzoltótestületet a választmányban képviselő tiszteket az alapszabályok értelmében 3 évről megválassza. Közfelkiáltással újra megválasztattak Rösch Frigyes parancsnoknak, Roth Gyula alparancsnoknak, Ludwig Agost segédtisztnak, titkos szavazással 60 szavazattal 66 leadott szavazat közül Trogmayer Lajos szavartárosnak. A többi tisztekre vonatkozólag beható tanácskozás folyt aziránt, vajjon célszerűbb-e, ha azok kineveztetnek, vagy ha az egyes tisztai állások választás útján töltenek be. Végleges határozat nem hozatott.

Az érme kiosztása a 39. alapítási ünnepély diszgyűlésén, mely az iparkiallítás miatt szeptember 4-ére halasztatott, történt meg. A 30 évi szolgálatért járó érme ezuttal első ízben kerültek kiosztásra.

30 évi szolgálatért kapták az érmet:

Rösch Frigyes, Roth Gyula, Gotschling Károly, Panuska József, Koller József, Schneider Frigyes, Tschurl Mihály, Hillebrand János és Ritter Vilmos;

25 évi szolgálatért:

Göhring Gusztáv, Graf András és Thier Ferenc;

20 évi szolgálatért:

Démy Sándor, Szlaminka Mátyás, Knabel Károly és Schebesta Sándor.

Január 18-tól március 28-ig minden hétfőn este 7 órakor a parancsnok tisztí iskolát tartott.

Az év folyamán számos menet- és szergyakorlat tartott és azonkívül 9 összgyakorlat; ezek közül a legkiválóbb szeptember 4-én, az alapító ünnepély alkalmával tartatott meg, mely a megyei tűzoltószövetség közgyűlésével volt összekötve. A nevezett napon délelőtt iskolagyakorlat, délután pedig támadó gyakorlat volt. Mindkettő teljes megalégedésre ment végbe. A délutáni gyakorlat után az összes tűzoltó testületek impozáns ünnepi menetben az Erzsébetkertbe vonultak az iparkiallításba. Vidékről a következő tűzoltótestületek vettek részt: Bánfalva (1 taggal), Bükk (14), Csepreg (10), Csorna (12), Czenk (2), Hővej (4), Kapuvár (8), Kismarton (7), Kőpháza (17), Lajta-Pordány (7), Lövő (16), Medgyes (15), Mihály (1), Nagy-Höfány (13), Petőháza (7), Ruszt (7), Szt.-György (16), Veszékény (1), Völsej (1), Völgyfalu (4), Zsira (1).

A testvéregyesületeknek, melyek szíves megjelenésükkel az ünnepély emeléséhez hozzájárultak, e helyen is köszönetünket nyilvánítjuk és azon kívánságnak adunk kifejezést, hogy a jó egyetértés a testvéregyesületek közt tartós legyen!

Az állandó tűzörség az öntöző csapattal a nyár folyamán 26 gyakorlatot tartott.

A 48. és a 76. cs. és kir. gyalogezredek részéről szeptember 23-tól november 9-ig 22 gyakorlat tartott. Ezen napon Strómer Vilmos cs. és kir. főhadnagy ur vezetése alatt nagyobb zárógyakorlat rendeztetett, melyen Sprecher tábornok ur és számos tiszt volt jelen.

Az 1903-ban tartott gyakorlatokra vonatkozólag a tűzoltóparancsnokságnál a következő irat érkezett be:

Midőn az évkönyv átküldéseért köszön etemet nyitvánitóm, felhasználom a kínálkozó alkalmat, hogy a helyőrség érdeklődésének az egyesület felvirágzása iránt újra kifejezést adjak, és ellenértékül az előzőkeny támogatásért a katonai tűzoltóság kiképzésénél a helyőrség nevében 50 koronát a legénység-pénztár számára átküldjek.

Sopron, 1904. április 6.

Sprecher s. k.

A 13. számú tűzézreud 5 gyakorlatot tartott.

A színházi őrszolgálatot úgy mint az előző években 3 fizetéses és 4 önkéntes tűzoltó teljesítette. A kaszinóban tartott mulatságoknál 25-ször, a cirkusz előadásoknál és egyebütt az őrszolgálat a szükség szerint teljesítetett.

Rendkívüli módon vétetett igénybe a tűzoltótestület az iparkiallításnál teljesített őrszolgálat által, mely szolgálat július 29-től október 1-ig tartott. A kiállítás tartama alatt 2 tűzoltó nappal és 4 tűzoltó 1 tiszttel éjjel teljesített őrszolgálatot. Azonkívül minden éjjel egy tiszt az ellenőrzéssel volt megbízva. A kiállítás bezárása után az iparcarnok kiűritéséig éjjel-nappal volt őrszolgálat. A tűzoltók csekély fizetésben részesültek, a tiszték ingyen teljesítettek szolgálatot.

Augusztus hó 17-től 21-ig Budapesten tartott nemzetközi tűzoltókongressuson egyesületünket Rösch, Schneider, Démy, Kastits és Horváth Imre urak képviselték. Az utiköltség fedezésére 140 kor. engedélyeztetett a pénztárból. A jövőben az egyetemes képviselőket választani fogják és részökre bizonyos összegek fognak engedélyeztetni azon kötelezettséggel, hogy minden nevezetesebb rendezésen részt vegyenek.

Az összes tűzoltó szerek revíziója április 15-én történt. December 4-én és 11-én szemle tartatott; egyen ruha és felszerelés rendben volt. Az egész testületnél a fehér vászonnadrág helyett a sávos kék vászonnadrág vezetett be.

Uj beszerzések sugárszóró lövőke és asbeszt keztyük.

Rösch Frigyes s. k.,
parancsnok.

Jegyzőkönyv.

Felvéetett Sopronban a városháza kis üléstermében 1905. év február hó 25-én a „Sopronvármegye és városa tűzoltó-testületei szövetsége választmányá”-nak tartott ülésén.

Elnök: Rösch Frigyes szöv. elnök.

Jegyző: Szabó Gyula szöv. alelnök.

Jelenvoltak: Békeffy József, Démy Sándor, Hábán József, Jugovits Samu, Kiss Jenő, Mersich István, Postl Mihály és Rontai István járási tűzrendészeti felügyelők; Blazsek Vilmos szöv. pénztáros és Kund Frigyes választmányi tag. Távolmaradását kimentette: ifj. Döry Miklós szöv. titkár.

1. Elnök üdvözlővén a választmány tagjait, a jelen ülés jegyzőkönyvének vezetésére Szabó Gyula szöv. alelnököt kéri fel.

2. Elnök felolvassa jelentését az 1904. szeptember hó 4-én tartott választmányi ülés idejéről:

a) jelenti Hillebrandt János volt. szöv. pénztárosról, ki 1886-ik év óta a szövetségi pénztárosi tisztet a legnagyobb lelkiismerettel és szigorú pontossággal töltötte be, s ki csakis betegségé folytán lett kénytelen 1904. szeptember hó 4-én tartott közgyűlésen tisztségéről lemondani. Indítványozza, hogy a választmány jegyzőkönyvileg fejezze ki elismerését a 18 évig működött szöv. pénztárosnak. Szabó Gyula szöv. alelnök hozzá szólása után a választmány egyhangulag elhatározza:

hogy Hillebrandt Jánosnak, valamint Feuchtinger György leköszönt választmányi tag, illetve csornai járási tűzrendészeti felügyelőnek (utóbbi szintén 18 éven át szolgálta nagy buzgalommal és odaadással a szövetséget) jegyzőkönyvileg fejezi ki elismerő köszönetét és egyben kimondja, hogy a legközelebbi közgyűléshez dísztagokká való megválasztásukat fogja javallani.

b) Feuchtinger György leköszönése folytán az 1904-ik évben a csornai kerület felülvizsgálására Szabó Gyula szöv. alelnök küldetett ki, kinek jelentéséből kitűnik, hogy valamennyi testületet segíjezi a községe; elismerésre méltó, hogy a kis Sebes 360 lelket számláló község 25 működő tagból álló önk. tűzoltó-testülettel bír, míg sajnálattal jelenti, hogy Beőszárány 1652 lakosu községnek önk. tűzoltó-testülete évekkel ezelőtt feloszlott s még jelenleg sincs semmiféle tűzoltósága.

c) Alapszabályaink 17. §-a alapján választmányunk előterjesztésére a főispán ur által f. év november hó 5-én Feuchtinger György a csornai járási tűzrendészeti felügyelőség tisztje alól felmentetett s helyébe Jugovits Samu neveztetett ki.

d) Az 1904. évi szeptember 4-én tartott közgyűlési határozat értelmében Magyar Elek ruszti polgármester szöv. dísztagnak 1904. évi évi november hó 2-án a díszoklevél megküldetett, mire nevezett dísztag meleg hangu köszönő iratot küldött.

e) Elnök jelenti hogy a „Tűzoltók könyve” II. magyar kiadásából 455 példány, az I. német kiadásból pedig 251 példány kelt eddig el; a könyvnyomdai számla még ki tesz 527 koronát. A választmány ezt tudomásul veszi és az 527 korona kifizetését elrendeli.

f) Wolff Lajos kismartoni járási főszolgabíró, mint az előző években, úgy az idén is járása összes községei, illetve tűzoltó-testületei tagsági díjait az 1905. évre beszedte s f. év február 23-án a szöv. pénztárába beszállította.

Wolff Lajos járási főszolgabírónak a választmány jegyzőkönyvi köszönetét nyilvántja.

3. Elnök előterjeszti a „Tűzrendészeti szemle” alkalmával a járási tűzrendészeti felügyelők által minden egyes községben felveendő 13 pontból álló jegyzőkönyv tervezet. Többek hozzá szólása után Kiss Jenő felügyelő indítványára a választmány elhatározza:

a) hogy a tervezetet minden megjegyzés nélkül elfogadja és a felügyelőknak testületeik számához képest e nyomtatványokat megküldi, a felügyelők pedig kötelezetnek azok lelkiismeretes — és a valóságnak megfelelően való elkészítésére s minden év december hó

31-ig az összes jegyzőkönyveket az elnökséghez beküldeni.

b) Elhatározta a választmány, hogy minden egyes felügyelő az évi rendes szemleutjáról szóló tervezetet, melyben pontosan kiteendő a hónap, nap és óra, hogy melyik községben mikor tartja a felülvizsgálást, minden év április hó 1-ig az elnökséghez beküldeni tartoznak, míg ellenben a statisztikai táblázatot a jövőben csak minden 10-ik évben kötelesek összeállítani s jelentésükhöz mellékelni.

c) A járási tűzrendészeti felügyelők szemle utjukért eddig megállapított 120 korona tiszteletdíját ezentúl minden egyes felügyelőnek előre április hó 1-én a szövetségi pénztáros megküldi s azon esetre, ha a felügyelőknek a jegyzőkönyvek elkészítése folytán nagyobb utiköltsége merülne föl, a szövetség pénztárából a tényleges utiköltség arányában és a szövetségi pénztár erejéhez képest a felmerült költségtöbblet megtérítendő.

4. Átirattal megkeresi az elnökség a II. fokú tűzrendőri hatóságot — a vármegye alispánját, — hogy lenne szives az egyes járási főszolgabírák útján a községek jegyzőit és bírait, illetőleg a községek előljáróságait utasítani, hogy a járási tűzrendészeti felügyelőket a „Tűzrendészeti szemlé“-k, — illetve hivatalos ténykedésükben — az egyes tűzoltótestületek felülvizsgálásánál hathatósan támogassák.

5. Bla z s e k Vilmos szöv. pénztáros jelenti, hogy a szöv. pénztárkészlet 1899 korona 38 fillért tesz ki.

6. Az ezidei közgyűlés helyének és idejének meghatározása. — Rontai István felügyelő bemutatja Márk István községi bíró tűzoltóparancsnokot és együtt kéri, hogy a közgyűlés f. év július hó 9-én Agyagos-Szergény községben a környéki tűzoltó-testületeknek verseny gyakorlata és a helybeli testületnek zászlófelavatási ünnepélyével tartassék meg.

A választmány a szívélyes meghívást elfogadja és az idei közgyűlést a jelzett időben Agyagos-Szergényben fogja megtartani.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettén, elnök köszönetet mond Dr. Töpler Kálmán polgármester urnak a terem átengedéséért s a gyűlést bezárja.

Kmf.

Rösch Frigyes,
szöv. elnök.

Szabó Gyula,
szöv. alelnök, a titkár helyettesítője.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Tűzeknél előforduló balesetek. Irta: dr. Balogh Dezső. — Hivatalos rész: Meghívó. — Felhívás. — Figyelmeztetés. — A tűzoltószövetség segélyző-pénztárának május 20-iki ülésén felvett jegyzőkönyv. — Az országos szöv. elnökségének május 20-iki ülésén felvett jegyzőkönyv. — Az országos tűzoltói versenyek. — Felhívás a XIV. orsz. tűzoltó szaktanfolyam látogatására. — Acetylène dissous. Irta: Haussegger Menyhért. — Belga divat. Irta: Globet. — Testületi élet. Sopron. — A sopronvármegyei szövetség választmányi üléséről szóló jegyzőkönyv. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

A székesfehérvári V. honvédkerületi parancsnokság rendelete folytán, a fejérvármegyei tűzoltó szövetség által május 1—6-ig rendezett tanfolyamon a 17-ik honvéddalozozred minden századától 2—2 altiszt jelentkezett hallgató gyanánt. Vidá Pál, tanfolyamparancsnok, a honvédparancsnokság előzetes megkeresése folytán a legnagyobb készséggel elfogadta őket s megtörtént az a hallatlan eset, amitől az osztrák copf bizonyára tótágast állna, hogy az alispán körrendelete alapján felküldött községi magyarok (civilék), együtt hallgatták az ígét s tanulták a fecskendőszerezést az egyenruhás honvédekkel.

— **Ujabb kiadványok.** Országos szövetségünk részéről kiadott szabályzatok közül csak nemrég került szétküldés alá a Szolgálati Érem szabályzata, meg a segélyzőpénztár alapszabálya, nemkülönben a Versenygyakorlatok Szabályzata, s most két újabb kiadványa látott napvilágot, nevezetesen: a Szaktanfolyamokról és a Tűzoltótesti Képesítésről szóló szabályzat, valamint az egysegés Gyakorlati Szabályzat harmadik javított kiadása, utóbbinak kivonata is megjelenvén. A tagtestületek mindezt 1 példányban díjtalanul kapják, a Gyakorlati Szabályzat kivonataért pedig, minthogy az tisztán egyéni kényelmet szolgál, 10 fillért számít a szövetség. A Gyakorlati Szabályzathoz, mely az 1895-ben közrebocsátott II. kiadástól lényegesen különbözik, maga az elnök, Széchényi Viktor gróf, írta az előszót, melyben a 3 évig készülő mű beható és dicséretes munkájában résztvetteket névleg is megemlíti, jól megérdemelt külön elismeréssel illetvén dr. Szily Józsefet, a kinek az e nagy hézagot pótló mű létrehozatalával járó fáradságból az oroszlanrész jutott.

— **Budapest,** törvényhatósági bizottsága egyhangulag elfogadta a székes fővárosi tanács ama javaslatát, mely szerint a hivatásos tűzoltóság létszáma egy segédtsizztal, egy kezelőtsizztal, egy őrparancsnokkal, egy csővezetővel és 20 köztűzoltóval szaporítandó. A segédtsizztnak (ötévenként korpótlékkal emelkedő) törzsfizetése 2400 K., lakbére 800 K. s egyenruhaátalánya 200 K. a kezelőtsizzt fizetése pedig 1400 K. 600 K. lakbérrel, korpótléka neki is van. Mintkét állásra a belügyminiszteri jóváhagyás után, azonnal kiírják a pályázatot. Az őrparancsnoki és csővezetői állások előléptetés útján töltenek be. Az őrparancsnok illetménye 1380 K. fizetés, 240 K. lakbér, 72 korona eszmapénz, ötévénként korpótlék, egyenruha és felszerelés természetben.

Kiállítás Milanóban. A Simplon-alagut megnyitása alkalmából Milanó városa nemzetközi kiállítást rendez, melyen Magyarország is hivatalosan részt vesz, még pedig a közlekedési, munkásjóléti, mezőgazdasági, gép- és műipari csoportokban. A magyar kiállítás rendezése ezéjából Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter állandó bizottságot szervezett. Ennek elnökévé Sztérenyi József kereskedelemügyi miniszteri tanácsost, alelnökévé K.-Lippich Elek vallás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsost nevezte ki.

— **Honvéd tűzoltók vizsgája Veszprémben.** A veszprémi honvédtaszóaljagnál nyitott tűzoltó tanfolyamon, a vármegyei szövetség által küldött Blázy Imre és Vinkler István t. o. tisztek 21 honvéd altisztet képeztek ki. Az első kurszus hallgatói május 24-én tették le a vizsgát egy külön bizottság előtt, mely dr. Óváry Ferenc orsz. gyűl. képviselő, Pyber őrnagy, László kapitány, dr. Benkő Károly, veszprémi parancsnok, valamint Nagy és Schmiedt honvéddadnagyokból és az előadók közül állott. A honvéd tűzoltók ugy gyakorlatilag, mint az elmélet terén megállották helyüket. Vizsga befejeztével dr. Óváry Ferenc hatásos beszédet intézett a

hallgatókhoz, majd uzsonnával vendégelte meg őket.

A hét folyamán megnyílt második (szintén 4 heti) tanfolyamon már 40 honvéd fog kiképzést nyerni.

— **Ein Commando, das der Commandierte nicht versteht, — hat keinen Zweck!** Magyarul ez annyit tesz, hogy az olyan vezényszónak, amit a vezényelt emberek nem érthetnek meg, — nincs semmi értelme! Egész józan természetesség és bölcsen átszűrt igazság ez a sententia. Különös csak az, hogy alapigazság gyanánt ugyanazon osztrákoknak a Volks-Zeitungja hirdeti, akik szerint a közös hadseregnek a német vezényszó a legfőbb erőssége. A másik még nagyobb gyengéje pedig a kijelentésnek az a körülmény, hogy magyarországi tűzoltóságokra applikálja a bölcsességét. Pedig hiába minden álokoskodás. Aki nálunk jól érzi magát, az szívesen meg is tanulja a magyar nyelvet. Hazánkban a németajku hazafias lakosok is egész természetesnek találják a magyar vezényszót. Persze ez a tapasztalat fáj az osztrákoknak.

* **A somogyvármegyei tűzoltó-szövetség** Csurgón június hó 18-án tartja idei közgyűlését. A vendéglátó csurgói testület ez alkalommal ünnepi fennállásának 30-ik évfordulóját, valamint Reményi Samu parancsnok több mint 25 évi parancsnokságának jubileumát.

* **A zalavármegyei szövetség** a keszthelyi önk. tűzoltó-egyesület negyedszázados ünnepe alkalmából, július 2-án, Keszthelyen tartja közgyűlését, ahol délután 5 órakor szépnek ígérkező balaton parti népiünnepélyt is tartanak. Lesz díszesónakázás, mucsai vásár stb. sőt este fél 9 órakor a Hullám nagytármében hangverseny is, melyet a tűzoltó életből vett élőkép, aztán pedig a balatoni szép látványu hajnalhasadás betekintéséig tartó táncz követ.

* **A szászországi szövetség** országos választmánya március 26-án Drezdában ülést tartott, melyen mindenekelőt azt vették tudomásul, hogy Montignoso grófnő elvált férje, jelenleg Szászország királya, Frigyes-Ágost, a szász országos tűzoltó-szövetség protektoratusát elfogadta.

Az egységes tömlőcsavarok dolgában való állásfoglalást máskora halasztották.

A községek tűzrendészeti szabályrendelete által előírt létrák, vedrek és kézilámpák ügyében, bár a legtöbb parancsnok többre becsülendőnek ítélte a tűzoltóságok megbízható oétraít, a háztulajdonosok rozoga eszközeinél, a rendelet követelményeinek további fenntartása határozottatott el.

Azután kimondották, hogy minden tűzoltó évenként legalább 12 gyakorlaton köteles résztvenni s minden község annyi tömlő beszerzésére legyen kötelezendő, amellyel a falu vízszervezési helyétől legmesszebb fekvő beépített pontot el lehet éri. Az így megállapított tömlő mennyiség egyharmadának évenként új tömlővel való kicserélése pedig költségvetésileg provideálandó.

Végül megállapodtak abban, — hogy a 17-ik százsz Feuerwehrtagot az idén augusztus 13-án tartják Meerane-ban, ahol is a szervezés ügye képezendi a napirend főpontját.

— **Hirdetmény.** Székesfehérvár a jelenkor igényeinek megfelelő tűzjelző-készüléket állítottatott fel, miért is az eddig használatban volt **önműködő automata-tűzjelzőkészüléket** — mely némi helyreigazítással kisebb városban még igen jó szolgálatot tenne — eladásra ajánlja. Érdeklődők lépjenek érintkezésbe a székesfehérvári önk. tűzoltótestület választmányával.

— **A lovasberényi önk. tűzoltó-egyesület,** saját pénztára javára, díszgyakorlattal és tréfás mulatságokkal egybekötött majálisát május 28-án tartotta meg. Gyakorlat után a szolgálati érmek ünnepélyes kiosztása fogasítottatott A 25 éves szolgálati éremre jogosultak közt, ott szerepel Cziráky Béla gróf ő nagyméltósága is a mai udvari főmarschall, aki ezelőtt 24 évvel az első ilyen majális rendezte Lovasberényben, hogy azután 1882—1893-ig, mint Országos Szövetségünk Zalaegerszegen megválasztott elnöke működjék tovább. Fia Cziráky László gróf, aki jelenleg parancsnoka a lovasberényieknek, 10 éves szolgálati érmet kapott ezuttal. Az éremkiosztást követő mulatság programja ez volt: Akadályverseny. Zsákban futás. Csacsi verseny. Tojás futás. Lepény evés. Gombóc evés. Köcsög csata. Póznamászás. Villanyos forint. Labda dobás. Bicska rugás. Confetti és világposta. Barnum csodái. Velencei éj. Ós-Budavár. (Büffé.) Virágcsarnok. Szerpentindobás. Tombola kisorsolás. D. u. 6 órakor: Tánc, reggelig.

Pozsonyban a mentőügy rendszeres szabályozásának keresztülviteléig a baleseteknél való segélynyújtás ügyét átmenetileg kívánják rendezni. A tervezet, melyet Andrásy főjegyző dolgozott ki, a tűzoltóság bevonásával véli a kérdést legjobban megoldhatónak, mert a tűzoltó-mentők, ami az első segélynyújtást illeti, már is bírják a közönség bizalmát s a mentőkocsival éjjel-nappal inspektiót tartván, egyszerű telefon értesítésre is a legkönnyebben jelenhetnek meg a baleset színhelyén.

Orosz kitüntetés. Lukáts Gyulát, aki szláv nyelvismereteivel a tavalyi nemzetközi tűzoltó kongresszus alkalmával itt időző oroszoknak, mint melléjük beosztott előadó, némi segítségükre volt, a Wladimir Alexandrovitch nagyherceg védősége alatt álló „Société Imperial Russe des Sapeurs-Pompiers“ (Az orosz császárság tűzoltóinak szövetsége) a szövetség ezüst jelvényével tüntette ki. Az erről szóló értesítést Lvoff herceg, elnök, Sokoloff, kormánytanácsos és Stroudoff, a szövetség titkára irták alá.

Tűzoltó-laktanyák építésének a kérdése nemcsak a székesfővárosban van napirenden. Igy Temesvár város tanácsa június 19-én tartárlejtést egy új tűzoltó-kaszárnyának s melléképületeinek az építésére. Szatmár-Németiben pedig ugyancsak e hó 21-én lesz hasonló árlejtés.

— **Nem szabad pálinkát inni.** Hannover város tanácsa elhatározta, hogy tűzoltóinak a város költségen ad reggelit s ezért cserébe a pálinkaivást az órségeken egyszer s mindenkorra szigoruan eltiltja.

— Hevesmegye alispánja Jászberényi Miklós, mező-tárkányi tűzoltóparancsnokot, vármegyei tűzfelügyelővé nevezte ki.

— A nagyítai önk. tűzoltótestület fennállása 14-ik évében zászlót szentel. Az ünnepélyen, mely július 2-án tartatik a megnyitőbeszédet Mezey Mihály, a biharvármegyei szövetség elnöke mondja. A testület multjára Soós József jegyző vet visszapillantást, míg a zárszóval Fisch Ernő, a testület elnöke él. Idejében jelentkezőket a rendezőség a bihar-díószegi, illetve nagyítai vasuti állomásoknál kocsival várja.

— Az Ujvidéki önkéntes tűzoltó egyesület mult évi bevétele 12,558 K. volt, mellyel szemben 7133 K. kiadás áll. Segélyalapjának 15,987 K. vagyona van. A tavalyi száraz esztendőben épen egyszerannyi tűzük volt, mint előző évben, 14 helyett 25. A működő tagok száma 70, a tartalékszakaszé 26. Ezenfelül van az egyletnek egy szolgálója és két toronyőre. A testület parancsnoka maradt Zambauer Ágoston, alparancsnoka azonban Klein Gyula, 20 évi szolgálat után lemondott. Helyébe Beck Károlyt választották.

— Pumpolás. Egy uzsorásnak ég a háza. Ócska, kis épület, telve mindenféle lim-lommal és zálogtárgyakkal. A tulajdonos kezeit tördelve biztatja a tűzoltókat:

— Segitsenek, emberek, segítsenek, mert különben mindenem odaég!

— No hallja, szól oda egyik szivattyus, erre a rozoga kalibára úgy se pumpolhatna annyit egész életében, mint amennyit mi adunk most reá ebből a fecskendőből.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. Z. A főváros legrégebbi tűzoltósága az óbudai hajógyári. 1855-ben már őrséget tartott. A 80-as években reorganizálták. — H. Csantavér artézi-kutjára 1400 kor. van előirányozva.

A. G. Szepeshéja. Bei Besteigung eines Daches, werden die kleinen Dachleitern auf der rechten Schulter getragen, denn die linke Schulter ist durch die Rettungsleine occupirt, ausserdem hängt der Beil auch auf linker Seite.

M. P. A párisi tűzoltóság központi őrségén (Boulevard du Palais) sorakozásnál (reggel 8 órakor) mai is mindennap felolvassák mindazoknak a neveit, akik 1822—1905-ig a tűz helyszínén hivatásuk áldozatává lettek. Az elhunyt bajtársak helyett, a napos felel, mondván: „mort au feu!“ Míg e komor névsorolvasás tart, a zászlóalj fegyverrel tiszteleg, a szabadnaposok és civilek pedig fődetlen fővel állnak. — O. A. Esztergom. Megkaptuk, méltatni fogjuk. — A. K. Kérdéses cikkünk a Pesti Naplóban 1898. évi április 22-én jelent meg.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geitner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

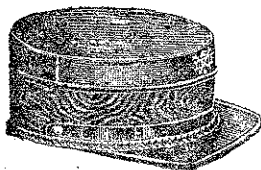
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság ezelőtt **WALSER FERENC**
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfecskendőket és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
Saját készítményű: tűzi fecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

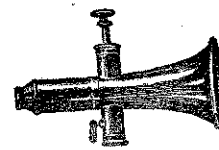
Tiller Mór és Társa
a tűzoltóság szállítója
Budapest, IV., Váci-utca 35. sz.
küld a tűzoltó-testületeknek **egyenruháról, felszereléséről** ingyen árjegyzéket.
Legjobban ajánlható bevásárlási forrás.

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes**
kannákat, tartályokat, hordókat
gyárt a
Magyar fémlemez-ipar részvénytársaság
Budapest, VII., Gizella-út 53. sz.
Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmanden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

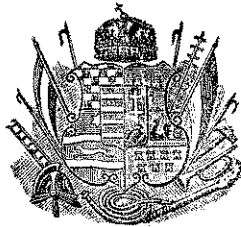
Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár
Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sípok, század-kürtök, valamint **tűzoltó-zene-karok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.**
STOWASSER J., udv. hangszergyáros.
— Hadsereg szállító. —
Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5.
Árjegyzék ingyen küldetik szét.

TŰZOLTÓK GYUFÁJA.

Készül **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának jut.

Schottola Ernő Budapest,
VI., Andrassy-út 2. szám.

— Szállít a tűzoltószakmába tartozó mindennemű cikket. —
Mentőkocsik, mentőszekrények, hordályok, Kenderőtömlőkben állandoan nagy raktár.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján.
Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül
jogosított.

A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az
országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a
hová az előfizetések hirdetések díja is küldendő.

Laptulajdonos:
A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.

Kiadóhivatal:
az Országos Tűzoltó-Szövetség irodája
IV., Kossuth Lajos-u. 8.

Előfizetési ára, egész évre, 5 korona.

Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.

A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra,
melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kér-
jük rávezetni a megjegyzést, hogy stílus-
díjért.

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

JÓZSEF FŐHERCEG †

Meghalt József főherceg!

Szívünkben mélységes fájdalommal írjuk le ezeket a szavakat, mert szívünkhöz nőtt királyi herceg, a magyarrá lett Habsburg költözött el vele.

Pünkösöd másodnapja után való virradóra, június 13-án, kedden reggel hat óra tájban hunyta le szemeit örök álmra, a magyar tengerparton, Fiumében.

Mikor mult évi november hava 22-én a Villa Giuseppe parkjában utoljára fogtam kezét a jóságos, öreg királyi herceggel, ő maga is érezte már, hogy szívós természete hiába küzd az emésztő bajjal.

— A 72 éves kor, a maga hátrányaival, csak jelentkezik! mondotta rezignáltan.*)

S javulásra azóta tényleg nem volt remény. Csak idő kérdése maradt, hogy a kikerülhetetlen végső óra mikor következik el. A tüdő, mint dynamo, még termelt áramot, vagyis életerőt; a szív, mint központ, hűségesen to-

vábbította, szállította azt: de a fővezeték, a kábel, elvesztette rugékonyságát, az artériák elmeszesedtek, törékenynyé lettek. Levezetések, erővesztések állottak be s a sorvadni kezdő anyag pótlására a másik nagy központ, a gyomor sem volt képes többé. Mikor pedig végül a harmadik központ, az agyvelő sem kapta már meg a neki, mint accumulatornak, szükséges árammennyiséget: a szerves gépnek, ez isteni műremeknek meg kellett állnia, — a testi élet fonala elszakadt.

De bármennyire előrelátott volt is a szomorú esemény, mikor a szép eszmékért dagadó kebelből elröppent az utolsó lehellet s az elnyomottakért és veszélyben forgókért hevülni tudó nemes szív megszűnt dobogni: mégis mindannyian megdöbbenve vettük ezt a gyászos hirt. Megdöbbenéssel, mert József főherceggel egy darab Magyarország hanyatlott az enyészet ölébe!

*) Lásd lapunk áprilisi számát.

E föld levegőjén, magyar légkörben növekedett és lett magyarrá szívében, lelkében. Élte folyamán, gyermekkorától kezdve mindvégig, minden érzése és gondolata, szava és tette egy-egy újabb kapcsává lett közte és a nemzet között való igaz szeretetének. Áldott emlékű apjának, József nádornak példáját követte, a mikor minket magyarokat olyan igazán szeretett. Mindenütt érezték jó szívének nagy szeretetét: de széles e hazában mindenütt szeretet környezte a legmagyarabb főherceget is. A miénknek vallottuk őt, mert ő is magáénak vallott bennünket.

A miénk volt nyelvében és szokásaiban is. És ámbár biborban született, együttérzett népünk bujával, bajával. Nemcsak parádékon ismerte a magyart, de bánatában is osztozott. A magyar népmesét, magyar táncot, muzsikát, viseletet, általában mindazt, a mi magyar specifikum, — nemcsak ismerte, de kedvelte is. Nemcsak magyar úr volt, de egyike ama régi, legértékesebb magyar úri fajtának, a ki virtusokkal ékes férfias őszinteségekben, erkölcsben, érzésben, gondolkodásban s hamisítatlan hazaszeretettel teljesen egybeforrt a nemzettel. Palatinus Jóska gyermekkorában a magyar parasztfiúk játszótársa volt: József főherceg férfikorában a magyar polgárok polgártársa lett. Jó polgára, lelkes, kötelességtudó, példátadó fia a modern magyar államnak.

S mind e mellett a legnemesebb szív s a legfenköltebb elme, akár csak őse, a (kalapos király után következő) koronás királyunk II-ik Leopold, a ki királyi tisztjére a legrátermettebb volt valamennyi eddig uralkodott Habsburg közt. Talán ezért is sikerült a mi főhercegünknek megoldani azt a problémát, a mit az egész dynasztiának meg kell még valamikor oldania Magyarországon.

József főhercegnek az ereiben az Árpádok vére nemcsak csörgedezett, hanem annak melegét is érezte ő!

Egy volt velünk a haza földje iránt táplált hűségben és ragaszkodásban is.

„Hazádnak rendületlenül, légy hive“
... az volt világéletében. „Itt élned

s halnod kell!“ Bölcsője is magyar földön ringott; míg élt, a magyar föld búbájós ereje éltette s megszentelt hamvai is magyar földön fognak porladozni; nyugvóhelye sem a bécsi kapucinusoknak sirboltja!

Mint tűzoltóban pedig oly bajnokot vesztett jó ügyünk, a kinek egész valóját átlengő igaz lelkesedése, a kinek önfeláldozó ügybuzgalma, egész lénye: mintakép gyanánt megörökíteni érdemes.

— A míg élek, én e szép hivatású intézménytől meg nem válok!

Az alocsuthi tűzoltóság alakulásának első évfordulója alkalmából rendezett ünnepélyen (1883 június 30.) tette ezt a kijelentést és szavának állt, míg csak erői birták. 1904. augusztus 7-én írta hozzánk,*) mint „régí munkatárs“:

— ... és ámbár nincsen nagyobb bajom, de érzem, hogy vigyáznom kell magamra; nem szabad többé leánykednem, mert a 72-ikben vagyok. ... Az idén három nagyobb tűzesetünk volt. Embereim vitézül megállták a sarat, csak én buslakodtam, távolról nézve a füstöt. Mert a mikor hetvenedik életévemet elértem, le kellett mondanom arról, hogy személyesen vonuljak ki a tüzekhez. De azért bizony csak most is hevesebben dobog a szívem, ha kong az alocsuthi torony mélabus harangja.“

Hetven éves koráig tehát aktív harcos volt és mint ilyen, maga volt a megtettesült fegyelem. Hirdette, hogy a disciplina egyik kardinális pontja nemcsak a katonaságnak, hanem a tűzoltó-intézménynek is.

— Jól fegyelmezettség, fegyelemtartás nélkül céltalan egyenruhás parádé vagy meddő jóakarát lehet csak minden testület. A közös célnak érdekében kell is engedelmeskedni, az önmagunk által emelt tekintélynek, a magunk választotta parancsnoknak lehet is engedelmeskedni, a nélkül, hogy azért megszűntünk volna szabad emberek lenni!

Többször kifejezésre juttatott saját szavai ezek a megboldogultnak. És

*) Lásd lapunk tavalyi augusztusi számát.

lehet-e ennél helyesebben fogni fel a hivatásunk, azt a szép hivatást, melynek alapeszméje a szeretet és alaptörvénye az egységes, fegyelmezett működés. Egység és szeretet! Tekintély és szabadság! Ez összetartó és tágitó kettős törvényen nyugszik intézményünk. Ő a jogosult szabadságot soha se nyomta el: de a vezérkedésre is csak a valódi tekintélyt tartotta jogosultnak.

— Nem mindenki okvetlen hadvezér, a ki generális! — szokta volt mondani.

József főherceg a nagy nádornak méltó fia volt és méltán öltött fiui gyászt érte az egész nemzet. Szerettük, a míg élt s gyászoljuk őszintén most, hogy elköltözött. Drága kincsünk, egy bennünket megértő, velünk együtt-érező nagy szív, olyan nemes mintakép veszett Véle oda, a ki nemcsak példaadással, hanem eszméinek az igazságával is világolt előttünk.

A jóságos szemekből, melyekben az igaz lelkesedés lángja lobogott, kihalt rég a legutolsó fénysugár is; a meggyőzőn szóló tudó beszédes ajkak ma már örökre elnémultanak; teste, mely magasztos eszmék mellett lelkes apostolságra hivatott szellemnek alkotta porhüvelyét, a természet rendje szerint immár enyészetnek indult: de nagyobbra termett fenkölt szelleme, követésre méltó szép s hősi tetteinek az emléke, az köztünk marad.

És közöttünk maradt az immár dicsfényvel környezett jó édesapának fenséges fia. Mert a magyarrá lett Habsburg-ágnak van még folytatása. Bizhatunk hát benne, hogy az áldott emlékezetű életnek, a nagy erényekben oly gazdag néhai József főherceg életének is lesz méltó folytatása.

Adja az ég!

Markusovszky Béla.

HIVATALOS RÉSZ.

József Ágost főherceg Ő Fenségének
Fiume.

Fenséges védnökünk, a legelső magyar tűzoltó, elhunytá alkalmából a magyar országos tűzoltó-szövetség fájdalmas szívvel kéri Fenségedet, hogy őszinte szívből fakadó részvétét kegyesen fogadni méltóztassék.

Széchenyi Viktor gróf, elnök.

Budapest, 1905. június 15.

Mélt. Gróf Széchenyi Viktor úrnak
Budapest.

Fogadják mély fájdalommal jól eső szíves részvétükért legjobb köszönetemet.

József Ágost főherceg.

Klotild főhercegnő Fenségének
Fiume.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége áthatva a legmélyebb fájdalommal Fenséges elnökének elhunytá felett, hódolattal kéri Fensé-

gedet, hogy tiszteletteljes részvétét kegyesen fogadni méltóztassék.

Széchenyi Viktor gróf, elnök.

Széchenyi Viktor gróf úrnak

Budapest.

József főherceg gyászoló özvegye szívből köszöni a szövetség részvétét.

Fiume, 1905. VI. 16.

Szirmay grófné udvarhölgy.

Graf v. Széchenyi

Székesfehérvár.

Bitte Namens internationalen Feuerwehrrats für grossen Verlust, welchen ungarischer Feuerwehr-Reichsverband durch Ableben seines hohen Protector k. u. k. Hoheit Erzherzog Josef erleidet, tiefsten Beileid zu empfangen.

(A nagy veszteség alkalmából, mely a magyar országos tűzoltó szövetséget, magas védnökének, Ő cs. és kir. fensége József főhercegnek elhunytával érte, a nemzetközi tűzoltó szövetség tanácsa legmélyebb részvétét tolmácsolja.)

Ettelbrück, 1905. VI. 17.

Der Generalsecretär:

De Marie.

a vezértitkár.

996.
1905. sz.**Meghívó.**

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. évi július hó 22-én d. u. 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

1. A szegedi nagygyűlés előkészítése.
2. A „József főherceg-alapítvány” kérdése.
3. A XIV. orsz. tanfolyam eredménye.
4. A nagygyűlésre bejelentett felolvasások bírálata.
5. Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. 1/23 órakor a segélyzőpénztár elnöksége is tart ülést. Budapest, 1905. június 30-án.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

997.
1905. sz.**Jegyzőkönyv.**

Felvetett Budapesten, 1905. június 24-én a magyar országos tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf, majd dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: dr. Szily József titkár-pénztárnok, Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Lukáts Gyula, Publíg Ernő, Szabó Gyula, Scossa Zoltán, Szokoly Ignác, Varga Lőrinc, Vida Pál előadók, Harez Lajos szegedi parancsnok. Elmaradását igazolta: Markusovszky Béla előadó.

120. Elnök az ülést megnyitván, kötelességszerűen bejelenti, hogy f. évi május 23-án József főherceg Ő fensége, szeretett védnökünk őseihez megtért (az elnökség tagjai felállanak). Halálával, ugymond, kettős gyász ért bennünket; először mint magyarokat, mert elvesztettük a dynasztia egyetlen magyar családjának fejét. Sajnos — legtöbb nemzeti bajaink kuforrása azon körülményben rejlik, hogy dynasztiánk jellemünket, nyelvünket, vágyásunkat és nemzeti törekvéseinket megérteni nem bírta. Csak a nádoresalád forrott velünk érzésben, nyelvben össze. De 2-szor nagy csapás elhalálása reánk tűzoltókra nézve is, mert egy emberöltőn át szeretettel kísérte hazánk tűzrendészetének fejlődését és nagy részt az ő érdeme, hogy e téren ma ennyire vagyunk. Indítványozza, hogy az elnökség adjon gyászszókat a jegyzőkönyvben is kifejezést, közölje ebbeli elhatározását József Ágost főherceg Ő fenségével és az ülést a gyász jeléül felfüggeszti. Egyhangulag elfogadtatott.

121. Elnök az ülést szünet után újból megnyitván, Scossa Zoltán napirend előtt szót kér és indítványozza, hogy az elnökség létesítsen József főherceg nevére, mintegy 3—4000 koronás alapítványt, melynek kamatai valamilyen jótékonyági célra lennének fordítandók.

Az elnökség ezen indítványt elvileg elfogadja és utasítja titkár-pénztárnokot, hogy a pénzügyi fedezetet és a megoldás mikénti lehetőségét mutassa ki, hogy az eszme a jövő elnökségi ülés napirendjére tűzhető, és mint javaslat az orsz. választmány elé terjeszhető legyen.

122. Vida Pál javaslatára felkéri egyúttal az elnökség elnököt, hogy egy új védnök megválasztása tárgyában tegye meg a szükséges előintézkedéseket.

123. Titkár-pénztárnok felolvastván azon táviratokat, amelyek József főherceg elhunytá al-

kalmából József Ágost főherceghez, Klotild főhercegnéhez intézettek, valamint azokat is, amelyek onnan válaszul érkeztek és a nemzetközi szövetség részvétlét,*) jelenti, hogy a szövetség koszorút helyezett a ravatalra, gyászlobogót tűzött ki és a temetésen küldöttségileg képviselve volt.

Tudomásul vétetvén, a felmerült költségek utalványoztattak és elrendeltetett, hogy a gyászlobogó 30 napon át kitűzve maradjon.

124. Titkár jelenti, hogy az orsz. tanfolyam felhívása szétküldetvén, a Belügy- és Közoktatásügyi miniszter a tanfolyamot körrendeletileg ajánlotta, a vármegyei hivatalos lapok a felhívást átvették, a Kereskedelmi miniszter a hallgatók részére a vasuti kedvezményt megadta, Budapest főváros a gyakorlati órát átengedte, hiv. tűzoltótisztjeinek közreműködését pedig megengedte. A tanfolyamra 62 hallgató jelentkezett szabályszerűen; ezek közül szállást kér 47; ösztöndíjra pályázott 16, de ezek közül 4 nem tagja a szövetségnek; egy községből jelentkezett több: Fogarásból 3. Ujpest 2, Kóly 2, Zólyom 2, Budapestről 5, középiskolai képzettséggel nem bir 8. Markusovszky Béla előadó külön beadványban előadói tiszte alóli felmentését kérte. Szabó Gyula ellenben bejelentette, hogy a torontál-vármegyei tanfolyam miatt nem vállalhat előadói teendőt. Megállapítandó lenne az előadók végleges névsora, a vidéki előadók tiszteletdíja, a gyakorlati órák díjazása, a stipendiumok kiadása és a 45—50 hallgató felvétele.

Lukáts Gyula kijelenti, hogy ő azért nem vállal előadói teendőt, mert a tanfolyam egész ideje alatt nem lehet jelen, úgy, ahogy az most kívánatik.

Breuer Szilárd javasolja, hogy kérje fel újól az elnökség Markusovszky Béla előadót, az előadói tiszte elvállalására, ha pedig megmarad visszalépése mellett, úgy nincs más hátra, mint hogy a fennmaradó 5 előadó elvállalja a munkatöbbletet, mert a tanfolyamot megtartani okvetlenül kell.

Dr. Óvári Ferencz osztja Breuer nézetét, de azonkívül felhívja Szabó Gyula előadót, hogy azon napokon, a melyeken a torontál-vármegyei tanfolyamon elfoglalva nincs, működ-jék közre.

Szabó Gyula erre készséggel vállalkozik.

Dr. Glósz Kálmán kívánatosnak tartja, hogy jövőben az előadók névsora idejekorán állapíttassék meg, hogy az illetők idejüket előre beosztani képesek legyenek.

Barabás István az órarendet akkép kéri összeállíttatni, hogy az a vidéki előadókra tekintettel legyen és azok lehetőleg egy huzamban végezhessek teendőiket; a beosztás leghelyesebb lenne úgy, ha az egyes tárgyak összefüggésük szerinti sorrendben, de egyhuzamban adatnának elő; kezdené a megelőző tűzrendészettel.

Szabó Gyula ezt nem tartja helyesnek, mert kezdő tárgynak mindenkor a szervezés veendő, de egyébként egy tárgynak folytonos előadásával nem lehet előadót és hallgatót egyaránt fárasztani; változatosság kell az órarendben, a melyet különben is csak néhány órával a tanfolyam kezdete előtt lehet összeállítani.

Dr. Szily József constatálja, hogy az órarend mindenkor az előadók elfoglaltságára való tekintetből lett megállapítva s e tekintetben panasz nem merülhet fel.

Dr. Óvári Ferencz Barabás javaslatát kivihetőnek tartja, ha az előadók idejében

*) Lásd a 99-ik oldalt.

ismeretesek; a jövő évi beosztást már az idén kellene megállapítani; a vállalkozó vidéki előadók állandóan itt lesznek és kapnak állandó beosztást, míg a fővárosiak elfoglaltságuk szerint ugranak be egyes órákra. A vidéki előadók tiszteletdíját azonban a választmánynak is bejelentené tudomásvétel végett.

Breuer Szilárd a vidéki előadóknak az óradíjon és utiköltségen felül 6 korona ellátási pótlékot javasol.

Vida Pál ez utóbbi összeg helyét a szokásos 9 koronát javasolja.

Dr. Szily József javasolja, hogy a gyakorlati órák után csak 2 előadó kapjon tiszteletdíjat, míg az ezenfelüli közreműködés önkéntesnek tekintessék.

Az elnökség határozatilag kimondván azt, hogy a tanfolyam előadói már egy félévvel előbb neveztetvén meg, az órarend, úgy mint eddig, a vidékiekre való tekintettel állíttassék egybe, hogy azok közreműködése lehetővé tétessék; a vidéki előadóknak az óradíjon felül, mely legalább napi 3 órára kiterjedő legyen, utiköltséget és napi 6 kor. ellátási pótlékot állapít meg a folyó évre, míg a jövőre ez utóbbit 9 koronán állapítja meg s azt tudomásvétel végett az orsz. választmánynak is bejelenti; a gyakorlati órák után csak két előadó díjaz; a tanfolyamra első sorban felvett 50 hallgatót megjelöli, míg a törölt 12-t arról értesíteni rendeli, hogy esetleg be nem vonulók helyett behivatni fognak; végül a 6 stipendiumot Péter Antal (Torda), Bihari Béla (Gyulafehérvár), Trepcher Henrik (Fogaras), Dózsa Károly (Sándorfalva), Schmögner János (Rozsnyó), Pósch János (Rödön) folyamodóknak ítéli oda és az összes hallgatókat megfelelően értesíteni, Markusovszky Bélát pedig az előadói tiszt elvállalására újból felkérni elrendeli.

125. Titkár jelenti, hogy a 19 iv terjedelmű **gyakorlószabályzat** a tagtestületeknek megküldetett s hogy Szabó Gyula előadó javaslatot terjesztett be, mely szerint a mű megírásáért és sajtó alá rendezéséért dr. Szily József titkárpénztárnoknak jegyzőkönyvi köszönet és megfelelő tiszteletdíj szavaztassék.

Az elnökség e jelentést tudomásul vévén, dr. Szily József titkárpénztárnoknak a gyakorló-szabályzat kidolgozásáért és sajtó alá rendezéséért jegyzőkönyvi köszönetet és 500 K tiszteletdíjat megszavazott és egyben jegyzőkönyvi köszönetet mond mindazoknak, a kik a mű létrehozása körül közreműködtek, ugyanint dr. Óvári Ferenc alelnöknek, Breuer Szilárd titkárnak, Lukáts Gyula előadónak, továbbá Szabó Gyula előadónak (a felvonulási rajzok elkészítéséért), Markusovszky Béla és Scossa Zoltán előadóknak, kiküldött bizottsági tagoknak.

126. A **jáki tűzoltó-egylet** rendetlen belügyei mellett a hatósági intézkedésekkel szemben is renitens álláspontra helyezkedvén, a hatóság az egylet feloszlatását javasolta és a Belügy-minister az elnökség erre vonatkozó véleményét kéri. Az ügy már előzőleg kiadatott volt a Vasvármegyei tűzoltó-szövetség elnökségének.

Barabás István betérjesztvén ezen szövetség jelentését, azt kiegészíti azzal, hogy a renitens egyletet nem sikerült jobb útra téríteni s hogy feloszlatása esetén a községben új egylet azonnal megalakíttatni fog.

Az elnökség a beérkezett adatok alapján a feloszlatást indokoltnak találja és ebbeli véleményét a Ministeriummal közölni rendeli.

Elnök eltávozván, dr. Óvári Ferenc alelnök foglalja el az elnöki széket.

127. A **Kéményseprők országos egyesülete** a budapesti ipartestület útján azon kérelemmel fordult az elnökséghez, hogy oly ügyekben, melyek közös érdeket képviselnek, együttes eljárást létesítsen s hogy célszerűnek vélni, ha ügyeink propagálása céljából egy napilapot együttesen subventionálna a két testület.

Vida Pál fontosnak tartja azt, hogy a sajtó ügyeink felől helyesen legyen tájékoztatva és azokat helyes irányban támogassa, a miért is helyeselné egy könnyomatos lapnak a felfogadását, de azon véleményen van, hogy azt az orsz. szövetség egyedül és függetlenül másoktól is megteheti.

Dr. Óvári Ferenc a kéményseprők közeledését örömmel üdvözli, mert ők is a tűzrendészet emberei, csak hogy érdekeink nem azonosak, mert mi tisztán a közérdeket képviseljük; egy könnyomatos lappal való összeköttetést helyesel, tegyék ezt a kéményseprők is külön, esetleg egy másikkal, azonban a feltételek iránt előbb tájékozódni kell.

Az elnökség határozatilag kimondja, hogy a kéményseprő-egyesülettel kész közös érdek esetében együttesen is eljárni, de a lap felfogadása tekintetében előnyösebbnek véli, ha mindegyik egyesület ezt külön és függetlenül teszi; felkéri egyben alelnököt, hogy egyik könnyomatosai érintkezésbe lépve, a feltételek iránt tájékozódást szerezzen és eljárásának eredményét az elnökségnek bejelentsé.

128. Az **aszódi önk. egylet** azon körlevele, melyben 20 év alatt törlesztendő kötvényeinek jegyzését kéri,

az elnökség figyelembe vehetőnek nem találta.

129. **Kurtz Sándor** (Ujtelep) parancsnok német kézikönyvecskőjét a német nyelvű testületek figyelmébe ajánlani kéri.

Mint hogy a könyvben megírt gyakorlószabályzat a most megjelent hivatalos kiadástól eltérő, az elnökség a könyv ajánlása iránti kérelmet nem találta teljesíthetőnek.

130. A szegedi nagygyűléshez bejelentett **felolvasások** közül Uprimny Mihályé kiegészítésekkel pótoltatván szerző által, a bírálat még nem volt megejthető. Rózsa Géza (Arad) a Schöppe-féle önműködő tűzjelző bemutatására jelentkezett. Apáthy Vilmos gölniczbányai parancsnok és erdész felolvasást küldött be az erdő- és mezőgazdaságról. Siemens ellenben úgy a felolvasástól, mint a kiállításától visszalépett.

Tudomásul vétetvén, Apáthy felolvasása a jövő ülésig való felülbírálat céljából kiadatott Barabás István és dr. Glósz Kálmán előadóknak.

131. A **szepesvármegyei szövetség** tűzfelügyelői részére 10 példány »Tűzrendészet« ingyenes átengedését kérte.

Tekintettel arra, hogy már csak néhány példány áll rendelkezésre, 2 péld. ingyenes megküldése elrendeltetett.

132. A **közigazgatási tanfolyamokról** beérkezett jelentések szerint a budapesti tanfolyamon 62 hallgató volt; igazolványt nem kapott 14, igen szorgalmas 24, szorgalmas 12, megfelelő 12. A marosvásárhelyi tanfolyamon mind a 25 hallgató pontosan részt vett. A debreczeni tanfolyam 25 hallgatója közül 11 igen szorgalmas, 11 szorgalmas, 3 megfelelő. A szombathelyi tanfolyam 35 hallgatója közül felmentve volt 1, igen szorgalmas 27, szorgalmas 2, megfelelő 5; a nagybecskerek-i tanfolyamon 46 hallgató vett részt; látogatási igazolványt nem kapott 1, igen szorgalmas 42, szorgalmas 2, megfelelő 1.

Tudomásul vétetett azzal, hogy a kassai és kolozsvári jelentések beérkezése után a Belügy-ministerhez a szokásos összjelentés beterjesztendő lesz.

133. A **British Fire Praevention Committee** azon kérelemmel fordult az elnökséghez, hogy támogassa céljai elérésében az által, hogy angol nyelvű kiadványait a testületeknek, hatóságoknak, építészeknek előfizetésre ajánlja. Az erre vonatkozó felhívás a hivatalos lapban megjelent és a mérnökegyülethez is megküldetett.

Tudomásul vétetett; az előfizetéstől azonban az elnökség eltekint.

134. A **brassóvármegyei** szövetség hajlandónak nyilatkozott a csatlakozásra, ha az orsz. szövetség az elnökének utiköltségeit a vál. ülésekhez fedezi, mert a szövetségnek erre nem lévén alapja, e nélkül az üléseken részt venni nem tud s így a csatlakozástól sem vár előnyt.

Breuer Szilárd a vál. tagok utiköltségének kérdését általában rendezendőnek tartja, mert az üléseken alig jelenik meg valaki az elnökségi tagokon kívül s így a választmány célja illuzoriusá válik. Tekintettel arra, hogy évenként egy választmányi ülés van, hajlandó lenne a vál. tagok vasuti költségeit fedezni, ha erre vonatkozó igényeiket a vármegyei szövetségek előzetesen bejelentik, tagsági díjjal hátralékban nincsenek és a kiküldött az ülésen tényleg jelen volt.

Dr. Szily József e kérdést nem is a választmány, hanem a nagygyűlés elé vinné; a brassóvármegyei szövetség feltételes ajánkozását azonban figyelmen kívül hagyná.

Dr. Óvári Ferenc és dr. Glósz Kálmán Breuer javaslatát elfogadják.

Lukács Gyula a költséget ugyan ugyan találja, de elfogadja a javaslatot már csak azért is, mert így a választmány tagjaival az elnökség közvetlen érintkezésbe jut; megszorítást azonban nem tenne.

Az elnökség Breuer javaslatát magáévá teszi és az orsz. választmány elé terjeszteni rendeli, egyben ezen határozatot a brassóvármegyei szövetséggel is közölni rendeli.

135. A Milánóban 1906. évben tartandó **IV. nemzetközi tűzvédelmi kongresszus** rendezőbizottsága meghívót küldött, a mely szerint a jelentkezés határideje 1906. március 1-je, felolvasásra február 1-je. Lesz nemzetközi kiállítás, továbbá olasz és külföldi tűzoltók versenye is.

A hiv. lapban közhírré tenni rendeltetett.

136. Titkár jelenti, hogy az **orosz szövetség** Budapest polgármesterét és tanácsnokát, Lukács Gyula előadót és br. Clauer Elek (Pozsony) szakaszparancsnokot ezüst tagsági jelvénynyel tüntette ki.

Tudomásul vétetett.

137. A **bajai tűzvész** tanulmányozására kiküldött Scossa Zoltán előadó beterjesztvén jelentését, a város tervrajzán ismerteti a helyzetet. A tűz nagy elterjedésének oka az építkezés, szél, vízhiánytól eltekintve, abban is keresendő, hogy a város terjedelméhez képest nincs elégséges létszámú készlet, nincsenek megfelelő szerek.

Tudomásul vétetett azzal, hogy a város polgármesterével ezen körülmény közöltessék; előadónak költségei pedig jegyzőkönyvi köszönet kapcsán utalványoztattak.

138. Szokoly Ignác előadó bemutatja a **győri Royal**-szálloda fényképeit és azzal kapcsolatban kiegészíti előbbi jelentését e szálloda égéséről.

Jegyzőkönyvi köszönet kapcsán tudomásul vétetik és a felmerült költségek kiutalványoz-

tattak; egyben átiratilag értesíteni rendeli az elnökség a város polgármesterét, hogy a tűz elterjedésének oka az építkezés nem tűzbiztos voltának és azon körülménynek is tulajdonítandó, hogy a tűzoltóság nem rendelkezik kellő magasságu tolólétra felett.

139. Titkár jelenti, hogy **Nagybecskerek, Veszprém** bejelentette, miszerint a honvédszapátok tűzoltói kiképzése eszközöltetett; a **Vasvármegyei** szövetség Szombathelyt felügyelői részére tanfolyamot rendezett; a **Sopron vármegyei** szövetség az Agyagos-Szergény községben tartandó közgyűléssel kapcsolatban járási versenygyakorlatot és tanfolyamot rendez; az aszódi javítóintézetben tűzoltócsapat szerveztetik.

Vida Pál jelenti, hogy a **csákvári földmives iskola** vizsgáján megfelelő eredményt talált.

Szabó Gyula jelenti, hogy a **Torontál vármegyei** szövetség tanfolyamát július 8-15 napjain tartja meg, hogy erre az alispán a községek képviselőit berendelte s hogy a tisztii minősítés elmaradása folytán vizsgabiztos kiküldése feleslegessé vált.

Szokoly Ignác jelenti, hogy **Pápán** a földmives iskola tanulói és a honvédszapátok kiképeztettek és utóbbiak még vidéki tüzesetekhez is segélyül mennek.

Tudomásul vétetett.

140. Harc Lajos szegedi parancsnok bejelenté, hogy **Szeged** városa 300 K díjat javasolt a városi közgyűlésnek; az önk. testület 100 koronát adott díjképen; a szegedi hölgyek gyűjtése ellenben még folyamatban van; díjak gyanánt diszmvévek vásárlása céloztatik. A jelentkezés határidejéül július 1-je tüzetett ki.

Tudomásul vétetett és a szövetségi díjak vásárlásával alelnök és a titkárok bizattak meg.

141. A Belügyminister leküldvén véleményezés végett az **alsódabasi** önk. testület alapszabályait,

azok az alapszabálymintán ministerileg megkivánt módosításokkal jóváhagyatni javasoltattak.

142. A Belügyminister leküldvén véleményezés végett a **varannói** önk. testület alapszabályait,

azok az alapszabálymintán ministerileg megkivánt módosításokkal jóváhagyatni javasoltattak.

143. A Belügyminister leküldvén véleményezés végett a **szorbneuzinai** önk. testület alapszabályait, a szolgálati szabályzatnak az alapszabályoktól való különválasztása javasoltatott, lévén ezek megállapítása a választmány hatáskörébe utalandó; a rangjelzés és szervezet a szövetségi szabályzat szerint létesítendő; a 3 évi belépési kötelezettség törleendő; a szakaszparancsnokok a választmány tagjai legyenek; a közgyűlés határozatképességéhez 10-nél több tag kívánandó.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

144. A **horvát szövetség** törvényjavaslatot kért és kapott.

Tudomásul vétetett.

145. **Lugos** város polgármestere véleményét kért a **minimax**-ról, a melynek beszerzése nem javasoltatott.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

146. A Kereskedelmi Minister a **Torontál vármegyei** szövetség azon az elnökség által is pártolt kérelmét, hogy a vármegyei tűzfelügyelő **vasuti kedvezményben** részesüljön, nem találta teljesíthetőnek, mert a zónadijszabás miatt a közelségi forgalom díja ugysis felette mérsékelt. Tudomásul vétetett.

147. **Érsekújvár** város rendőrkapitánya véleményét kért fizetéses tűzoltóság szervezése tekintetében, mely megadatott akkép, hogy fizetett őrség mellett díjazott és önk. segédcsoport is tartassék fenn.

Tudomásul vétetett.

148. **Kaposvár** önk. testülete véleményt kért és kapott a vízvezetéki hydránsok mikénti létesítése tárgyában (egységes csavar, 80—100 m. távolság, földfeletti elhelyezés.)

Tudomásul vétetett.

149. A Belügyminister leküldvén **Pozsony város** tűzrendészeti szabályrendeletét, (mely a törvényjavaslat átdolgozása), javasoltatott, hogy a robbanó folyadékok robbanásmentes edényekben tartassanak; a rangjelzés és egyenruha kérdése a főkapitányi javaslat szerint szabályoztassék az orsz. szövetség szabályzatának megfelelően; a kocsisok jutalmazására vonatkozó § (a kárvallott fizeti) törültsék; Pozsony városának pedig hivatásos tiszt vezetése alatt álló hivatásos tűzország szervezése ajánltassék. Helyeslőleg tudomásul vétetett.

150. A Belügyminister leküldvén a **II. pécsi önk. kar** alapszabályait véleményezés végett, azok a polgármester javaslatának megfelelően elutasítatott javasoltattak.

Tudomásul vétetett.

151. A Belügyminister leküldvén véleményezés végett a **Beszterce-Naszódvármegyei** tűzoltószövetség alapszabályait és segélypénztárának szabályait, kifogásoltatott, hogy a szövetség csupán az önk. tűzoltóságokra terjed ki s mégis oly hatósági funkciókat kíván gyakorolni az összes tűzoltóságok és községek felett, a melyekre vonatkozó rendelkezések csak tűzrendészeti szabályrendeletben volnának biztosíthatók; a tűzfelügyelők rangjelzése az orsz. szövetség szabályzata szerint eszközözendő; hivatalos nyelv a magyar is legyen; a vármegyei szövetség segélypénztára pedig mint felesleges és 10 tagtestületnél irreális, céltalan, nem engedélyezendő.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

152. Dr. **Óvári Ferenc** jelenti, hogy megfelelő **lakás** eddig nem volt felvehető s hogy az csak az augusztusi lakbérnegyedkor lesz eszközölhető.

Tudomásul vétetett.

153. A **jövő ülés** határidejéül július 22-ikének d. u. 3 órája tűzetett ki.

154. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte **Vida Pál** és **Szokoly Ignác** előadó.

Több tárgy nem lévén, az ülés ezzel véget ért.

Kmf.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál,

előadók.

Szokoly Ignác

466. sz.
1905.

Jegyzőkönyv.

Felvetetett Budapesten 1905. június 24-én a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztára elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelenvoltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Szily József titkár-pénztárnok, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Vida Pál előadók.

27. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy **Krell György** (Lovasberény) május 19-én

tűznél szögbe lépett, 5 napig munkaképtelen volt és elnökileg az I. m. ált. alaptörvényéhez 12 kor. segélyre felterjesztetett.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

28. **Szigeti István** (Zombor) április 30-án éjjel tűzhöz menet elesett és lábán zúzódást szenvedett, minek folytán 2 napig ágyban fekvő, 14 napig pedig részben munkaképtelen volt.

Mint hogy az esetről a jelentés csak június 17-én adatott be s így az alapszabályok szerint az igényjogosultság megszünt, az elnökség a segélyt megadhatónak nem találta.

29. **Göcze Gyula** (Zalaszentgróth) május 28-án gyakorlaton kötélereszkeedés közben kezén megsérült.

Locsmándy Ferenc ujján, melyet a kihúzó létra fokai közé dugott, zúzódást szenvedett. Segélyre azonban egyik sérült sem tart igényt. Tudomásul vétetett.

30. **Molnár József** (Csépa) tűzoltót május 14-én gyakorlaton a fecskendő rúdja oly erővel ütötte hasba, hogy 13 napig munkaképtelen volt.

A segélypénztárból részére 26 kor. kiutaltványoztatott.

31. **Simon Sándor** (Vaiszló) április 30-án gyakorlaton drezdai kötélereszkeedés közben a kötélhez kapott, minek folytán az egyik kötél a zárkapocsból kiugrott, ő lezuhant és nyakán és kezén 15 nap alatt gyógyuló horzsolásokat szenvedett.

A segélypénztárból részére 20 kor. segély kiutaltványoztatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmf.

Széchényi Viktor gróf,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Körrendelet.*)

Fejérvármegye községeihez.

Mint hogy a tűzrendészeti kormányrendelet 34. §-a, valamint a 268. kgy./3379,91. sz. törvényhatósági szabályrendelet 5. §-a köteleességemmel teszi a vármegyei tűzrendészet javítását és a szervezett tűzoltói intézmény fejlesztését, indítatva érzem magam a szakképzés és ennek kapcsán a helyi tűzr. hiányok orvoslása céljából következők elrendelésére.

A fejérvármegyei tűzoltó-szövetség óhajtasomnak is megfelelvén elhatározta, hogy Székesfehérvárott hat napon át saját költségén szaktanfolyamot rendez, melynek tartama alatt az abban résztvevőket díjtalan csoportos elszállásolásban részesíti s számukra mérsékelt áru együttes étkezésről gondoskodik.

Utasítom ennél fogva a községek előljáráóságát: mi szerint lehetőleg az értelmiség köréből választott egyegy olyan egyént küldjön ki e tanfolyamra, ki az ott szerzendő ismereteit még a nyár folyama alatt községében érvényesíteni képes és erre kötelezhető is legyen, minek megtörténtét annak idején szigorú vizsgálat alá fogom venni az illetők és a község figyelmét erre előre is felhíván. Utasítom továbbá a községeket arra, hogy e kiküldöttnek be- és visszaszállításáról gondoskodják, részére a 228. kgy./2405,90 sz. vármegyei tűzr. szab. rend. 8. §. valamint a tűzrendészeti felügyeletről szóló vármegyei szabályrendelet 8. §-a értelmében a tűzoltás céljaira előirányozni rendelt összeg terhére megfelelő napi díjat utaltványozzon ki.

A tanfolyamra kiküldendő egyén f. é. május hó 1-én d. e. 10 órakor jelentkezni tartozik **Vida Pál** szövetségi titkár tanfolyam-paranésnoknál a székesfehérvári önk. tűzoltó-testület őrtanyáján, hol is az előadások még az nap megkezdődnek s naponta délelőtt és délu-

*) Sajnálattalunkra a lapunkban is közzététetni kívánt fenti rendelet áprilisi számunkra már megkésve érkezett. Mínta gyanánt azonban, más vármegyék számára még mindig használható. A Szerk.

tán az elméleti és gyakorlati előadások tartatni fognak. A záróelőadás és gyakorlat 6-án délelőtt fog megtartatni mely után jelenlétemben az igazolványok kiosztatnak s ezzel a tanfolyam befejezést nyer.

Aki a szövetség által nyújtandó csoportos elszállásolásra igényt nem tart, annak jogában áll önmagának gondoskodni elhelyezéséről. A tanfolyam hallgatók törülköző s egyéb személyes tisztogatási kellékekről önmaguk kötelesek gondoskodni. Amely község jelen rendeletemet veszi, az a kiküldés kötelezettsége alól kivéve nincs, miután a részvétel általános. Amely községben rendszeresen működő önkéntes tűzoltó-testület létezik, a kiküldendő egyénre nézve e testület vezetőségével történhetik megállapodás.

A ruházatra nézve tudatom, hogy bár kívánatos lenne a tűzoltói egyenruhában való megjelenés, de ez feltétlenül nem szükséges és a kiküldött saját polgári ruhájában is résztvehet a gyakorlatokon, mert a szöv. elnökség az egyöntetűséget végett minden résztvevő számára a vármegye színével bíró karszalagot fog készíttetni.

A tanfolyam hallgatók a tanfolyam tartama alatt a tanfolyam-parancsnokság fegyelmi hatalma alatt állanak s ezek rendeleteinek szolgálati szempontból engedelmeskedni tartoznak.

A tanfolyam befejeztével minden résztvevő — ha az előadásokat és gyakorlatokat szorgalmasan látogatja s azokban tényleg részt vesz — hivatalos igazolványt fog kapni, melyről a szövetség törzskönyvet nyit. És mint-hogy e rendeletemnek pontos megtartását s a kiküldésnek kivétel nélküli megtörténtét személyesen kívánom ellenőrizni, ennél fogva ezen igazolványokat magam is alá fogom írni.

A kiküldendő egyének nevei és foglalkozásuk előleges tájékoztatás végett a szövetség elnökségével közlendők lesznek, hol közelebbi felvilágosítások is nyerhetők.

Végül hangsúlyozni kívánom, miszerint az itt célba vett tanfolyamról a községek tűzbiztonságára nézve hathatós lendületet várok, ami úgy az egyes tulajdon, mint általában a vármegyei közvagyonmentésre nézve fontos tényező; másrészt a megye számos községében még csak névleg létező önkéntes vagy községi tűzoltóságok tényleges szervezését is reményelem, miért is az itt elrendelt kiküldés megtörténteért a községek jól felfogott érdekéből a község biráját és jegyzőjét teszem személyesen felelőssé és ha e részben mulasztást tapasztalok, a törvényes fenytéket megfelelőleg alkalmazni fogom.

Kelt Székesfehérvárott, 1905. évi március hó 31.

Huszár Agoston,
Fehérvármegye alispánja.

Veszprémmegye alispánjának körrendelete

tűzrendészeti elővigyázati intézkedések tárgyában.

(A járások főszolgabiráinak, a r. t. városok polgármestereinek és rendőrkapitányainak és az összes községek biráinak.)

Az évnek nyári meleg szaka, különösen júliustól novemberig terjedő része az, midőn a tűzesetek a leggyakoribbak s egyeseknek gyakran önhibájukon kívül a legnagyobb károkat okozzák.

Szükséges tehát, hogy a vármegye közönsége által 1891. évi 1209—25632. sz. a. alkotott szabályrendeletnek a megelőző tűzrendészetet tárgyazó 1—22. §-ai kérielhetlen szigorral végrehajtsanak.

Ez okból a következőket rendelem:

I. Utasítom a r. t. város rendőrkapitányait és az összes községek biráit, hogy a vármegyei

gyei tűzrendészeti szabályrendelet 7., 9., 10—12., 14—19. és 21. §-aiban foglalt rendelkezéseket a városokban és községekben a helyi szokás szerint ismételtlen hirdessék ki, az ezen szakaszokban foglalt rendelkezések ellen vétőket büntessék meg, illetőleg megbüntetés végett a járási főszolgabírónál jelentsék föl.

Különösen köteleességévé teszem a rendőrkapitányoknak és a községek biráinak, hogy arról, vajjon a szabályrendelet 7 §-a által kötelezővé tett házi tűzoltó-eszközök és pedig egy erős és legalább 6 m. hosszú nyéllal ellátott tűzhorog, egy erős és a háznak ereszen egy méterrel felülérő használható létra, egy jó karban levő vízveder és legalább 2 db 4—4 méteres nyél végére kötött szikracsapó, mely ha csutából vagy szalmából készítették, vastag ruhával bekötendő és egy hektoliteres hordó tele egészséges tiszta vízzel — minden háznál megvannak-e? és hogy a takarmány és termények, boglyák, kazalok és asztagok nem helyeztetnek-e el föltétlen szükségesen kívül nagyon közel az épületekhez és egymáshoz? a nyári évszakban ismételve megtartandó helyszini vizsgálat alapján győződjenek meg, hogy a szabályrendelet ezen szakasza, valamint általában az 1—22. §-ok betartatnak-e? a mulasztókat büntessék meg, illetőleg a községbirák büntetés végett az illetékes járási főszolgabíróhoz jelentsék fel.

Kijelentem már most, hogy a szabályrendelet 1—22. §-aiban körülírt elővigyázati intézkedések végrehajtását és ezek között első sorban a 7. § által előírt házi tűzoltóeszközök háznállétét és lehető megakadályozását annak, hogy a takarmány és termények, boglyák, kazalok és asztagok egymáshoz és házakhoz közel, a feltétlen szükség esetét kivéve, össze ne zsufoltassanak, oly fontosnak tartom, hogy ezen rendelkezések ellenőrzése céljából személyesen is fogok helyszini szemléket tartani s ha mulasztást tapasztalok, nemcsak az illető háztulajdonos ellen fogom az eljárást megindítani, hanem a község biráját és jegyzőjét, ha azt, hogy ellenőrző köteleességüket teljesítették, igazolni nem tudják, szintén felelősségre fogom vonni.

II. Utasítom a járások főszolgabiráit és a r. t. városok rendőrkapitányait, hogy a tűzrendészeti szabályrendelet határozmányai ellen vétőket a szabályrendelet 54. §-a szerint és az ügy fontossága által igényelt szigorral büntessék.

Veszprém, 1905. évi június hó 20-án.

Koller Sándor s. k.
alispán.

— **Figyelmeztetés.** Az új gyakorlószabályzat egyes példányainak ára tagtestületek és azok tagjai részére **1 korona**, másoknak **2 korona**. A kivonatos füzet ára példányonként **10 fillér**.

Acetylén dissous gyártása.

A mult számunkban ismertetett robbanásmentes oldott acetylénnel immár a kereskedelemügyi miniszteriumnak is kellett foglalkozni. Egy budapesti lakos ugyanis acetylén dissous gyártására kért telepengedelmet a Kelenföldön.

Az illetékes kerületi előljáróság, mint elsőfokú iparhatóság, folyamodó kérvényének az 1884. évi XVII. t.-c. 27. §-a értelmében megtartandó tárgyalására a határidőt kitűzvé, arra a közmunkák tanácsát, a m. kir. hajózási felügyelőséget, a Máv. Duna-jobbparti üzletvezetőséget, a rendőrfőkapitányságot, a tiszti ügyészséget, a mérnöki hivatalt, tűzoltó-főparancsnokságot, a kerületi tiszti-orvost, az iparfelügyelőt és a vegyészeti hivatalt meghívta, a szomszédokat pedig hirdetmény útján értesítette. S a megtartott tárgyalás, valamint az acetylén vizsgáló-bizottság kiküldöttje, mint szakférfiak és az érdekeltek meghallgatása után a kérelmet elutasította, a következő indokok alapján:

Folyamodó telepengedélyezésre irányzott kérelmével elutasítandó volt, mert az acetylén gyártására szolgáló telep, mely egyben töltő-telep is kíván lenni, a lakott helyektől nincs 100 m. távolságra, a mint az a helyszíni tárgyalás alkalmával történt hivatalos felméréssel is konstatáltatott; már pedig az, t. i. hogy az ilyen telepek a lakott helyektől 100 méter távolságra legyenek, az 1904. évi 25,425. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet szerint elengedhetlen követelmény,

2. mert ezen telep engedélyezésénél azt, hogy az a tényleges viszonyokat, szerzett jogokat ne sértse, betartani nem lehet; nem lehet pedig azért, mert a létesítendő zárandékolt telep a 100 méteren belül eső szomszédokat tulajdonjoguk gyakorlásában jelentékeny módon korlátozná, sőt károsítaná is; károsítaná annál is inkább, mert mint a helyszínén felvett jegyzőkönyv igazolja folyamodó azon, a közmunkák tanácsa kiküldöttje által az engedély feltételül szabott kikötésnek, hogy a telepen levő gyárpépület minden oldalától számított, 100 m. távolságon belül eső magánterületet tulajdonjogilag szerezzé meg, eleget tenni nem hajlandó.

A telepengedély megtagadása indokolására alapul

szolgált az is, hogy kérdéses létesítmény a magy. kir. államvasút 10/a számú őrházától, annak vasúti pályájától, a déli vasút legközelebb fekvő vágány-tengelyétől, az 1881. évi XLI. t.-c. 16. §-a előirta szabályszerű tűztávlat körén belül esnek s itt is folyamodó szavatoság-vállalásról, biztosítás-adásról, melyeket a fentebb megnevezett vasúttal, mint a már meglévő létesítmények tulajdonosai ezen új vállalatától, annak engedélyezése esetén kívánnak, semmi irányban tudni nem akar.

De mindezekon felül az elutasításnál az is jelentős súlyiaval esett a mérlegbe, hogy a szakértők azt illetőleg, hogy ha a telep mecsokvize, a mintegy 40 m.-nyire levő árokba vezettetik, akkor az nem fogja-e a méltán világhírű keserűvíz-telepeket károsan befolyásolni: megnyugtató szakvéleményt nem adtak.

Az eljárás alkalmával felmerült költségeknek folyamodó terhére történt megállapítása az 1884. évi XVII. t.-c. 32. §-án alapszik stb.

Felelbezés folytán a székesfővárosi tanács e véghatározatot másodfokban megváltoztatta s a kért telepengedélyt kikötések mellett, az acetylén dissous gyártására megadta. Kikötései a következők:

1. az acetylén-gáz előállítására vonatkozó 25,425/904. számú kereskedelemügyi miniszteri módosított szabályrendelet natározmányai szigorúan betartandók; 2. a töltőtelep úgy helyezendő el, hogy az minden lakott helytől minden irányban legalább 100 m. távolságra essék; 3. az egész gázépület a vasut felé fekvő tetőzete horganyal fedendő be, élőfák ültetésével is megvédendő s töltőtelep távolsága az őrháztól egy közbeeső fal emelésével is megnagyobbítandó; 4. a gyártási és raktározási helyiségekben sem világítani, sem fűteni nem szabad; 5. a töltőtelepen csak kifelé nyíló ablakok és ajtók alkalmazhatók; 6. a gyártási és raktározási helyiségek alsó, felső és keresztül szellőztetőkkel látandók el; 7. carbid raktározása külön és teljesen száraz helyiségben történjék és a mennyiben 500 kg.-on felüli mennyiség raktározatnék, ez esetben a telepen e célra egészen külön raktárhelyiség építendő; 8. köteles engedélyes a gyártást úgy berendezni és folytatni, hogy büzt ne terjeszsen; 9. a telepen benzomotor hajrására Henzeféle, biztonsági szerkezettel ellátott és legfeljebb két hordó benzint tartható; 10. köteles engedélyes a gyári üzem megkezdése előtt a m. kir. államvasutak és a déli vasutársaság részére az ezek által kívánt szabványnyilatkozatokat kiállítani és ennek megtörténtét a gyár üzembehelyezése előtt az I. ker. előljáróságnál igazolni, megjegyeztetvén, hogy ezen szab-

Dal a magyar főhercegről.

Irta: Ábrányi Emil.

*Hizelgéshez nem ért az én dalom.
A jót, nemest, csak azt magasztalom,
Szülessék bár az aljas föld porában,
Vagy fönn a fényben, trónok biborában.*

*Minden poeta egy-egy velszi bárd.
Egyik se mondja: Éljen Eduárd!
Mind hallgat és dacolva fordul el,
Ha tőlük dalt a zsarnok követel.*

*De Róla kedvvel szárnyal föl az ének,
Mert Ő valóban disze nemzetének.
Bölcsője itt volt és itt lesz a sirja,
Amint a Szózat szent törvénye írja!*

*Dalolni róla jól esik nekem,
Mert hű magyar az én főhercegem.
Mert nyájas arccal ott jár mindenütt,
Ahol a hő nap országunkra süt.*

*Köztünk marad a nagy nádor fia.
Fülébe zug a habzó Ádria,
Majd rónáinkon barnul meg a képe,
Majd fölvonul a Kárpát fenyvesébe.*

*Köztünk marad. Folyvást velünk lakik
Az Ádriától a Kárpátokig.
Nevét dicséri tenger, messze Tátra,
Kastély, vityilló, vad cigányok sátra.*

*Ahol műveltség, munka, tetterő
Segíti gyorsan a magyart elő:
Ott láthatjátok a főherceget,
Amint példát ad, buzdít és vezet.*

*Szegény paraszt kunyhója ha kigyúl,
Siet eloltni a főherceg úr.
Mindent elolt. Csak azt az egy tüzet nem,
Mely a hazáért lángol a szivekben!*

*Tudós könyvekbe mélyed. Ir. Tanul.
Egy perce sincs fölhasználatlanul.*

ványnyilatkozatokban engedélyes a vasuti uzemek által okozható, minden néven nevezendő károk megtérítése iránti igényéről lemondani köteles; 11. a netáni robbanások által harmadik személyek vagyonaiban és személyében támadható károkért a felelősség és teljes kártérítési kötelezettség az engedélyest terheli; 12. köteles engedélyes a gyártelepen keletkező szennyvizeket oly módon levezetni, hogy az a talajt ne fertőztesse és a közelben levő keserűvíz-forrásokra ártalmat ne gyakorolhasson, mi célból tartozik a szennyvizeket oly viztartóba fogni fel, melynek cementfalazata minden oldalról 25 cm. vastag agyagdöngöléssel van ellátva; 13. az előző pontban körülírt agyagdöngölés folyvást vízhatlan állapotban jókarban tartandó; 14. köteles engedélyes vagy annak jogutódja a jelen véghatározatban foglalt kikötéseken kívül mindazokat a hatósági utasításokat a jövőben is foganatosítani, melyeket a hatóságok közérdekből vagy a szomszédok érdekéből a gyár által okozható veszélyek vagy hátrányok elleni megóvás céljából kibocsátani fognak; 14. a telepengedély csak ideiglenesen adatik és fentartja magának a hatóság különösen azt a jogot, hogy a mennyiben a gyártól 100 m.-en belül fekvő telken lakóház építtetnék, ez esetben a telepengedélyt visszavonhassa és engedélyezett telepének eltávolítására, illetőleg a gyártás beszüntetésére kötelezhessen a nélkül, hogy ezért a székesfővárostól vagy harmadik személytől kártérítést követelhetne. — Végül folyamodót a pót-eljárás folyamán felmerült 24 kor. költség megfizetésére kötelezte.

A másodfoku iparhatósági véghatározatot törvényes határidőben beadott felelkezés következtében végre a kereskedelemügyi miniszter is felülbírálat alá vette s a másodfoku határozatot ez évi április 6-án azzal a megjegyzéssel hagyta jóvá, miszerint engedélyes köteles a kikötésben kívánt szabványnyilatkozatban elvállalandó szavatosságnak telekkönyvi bekebelezését is foganatosítani.

— **Alkalmi vétel.** Egy 20 méteres nürnbergi tolólétra eladó Veszprémben. Bővebb értesítést ad Szeglethy György polgármester, mint a veszprémi tűzoltó-testület elnöke.

*Ha nem tehet mást, hát virágot ápol,
S édes gyümölcsöt bűvöl ki a fából.*

*Békében így él. De ha jönne még
Nehéz idő... Komor, villámos ég...
Ha kürt riad s megyünk a csatatérre:
Majd akkor Ő lesz hadaink vezére!*

*Elöl robog majd a nádor fia,
Vitéz fiuk közt első dalia!...
Oroszlánvá lesz, aki rátekint,
S a honvéd-név világra szól megint!...*

* * *

A végzet nem akarta, hogy ez utolsó strófák jövődölése teljesedjék. József főherceg hazavédő katonáinkat nem vezeti diadalra többé, de olyan dicsőséget visz magával az örökkévalóságba, mely százszor többet ér a hadvezérek véres gloárijánál. Magával viszi a jó ember, a gyermekszívű ember tiszta dicsőségét.

A csillag felszállott: legyen áldott emlékezete!

Nemzetközi kiállítás Milanóban 1906-ban.

Azon a nemzetközi kiállításon, amelyet Ő Felsége Olaszország királya magas védőséggel a jövő 1906. évben áprilistól novemberig tartanak meg Milanóban, egy külön osztály a „Megelőző tűzrendészet és a tűzoltás” körébe tartozó tárgyakat öleli fel. A vonatkozó csoport felosztása a következő:

a) Általános tűzrendészet és tűzoltás, szárazon és vizen a megfelelő szállítóeszközök figyelembe vételével.

b) A tűzek megakadályozásának és eloltásának története és tudománya.

c) A biztosítás ügye.

d) Hivatásos, önkéntes és gyári tűzoltóságok; szövetségek.

e) Mechanikus létrák automobil, ló és kézi hajtással. Mindenféle felszerelés.

f) Gépek és szerek automobilerővel, lőfogattal és kézi hajtással.

g) Egészségügyi szolgálat a tűzoltóságnál és erre való szerek automobil, ló és kézi hajtással.

Általános határozatok:

1. A kiállítás 1906. április 1-én nyílik meg és novemberben zárul.

2. Aki ki akar állítani, annak ezt közvetlenül vagy a belföldi, vagy külföldi helyi bizottságok útján a végrehajtó-bizottságnak (Milano, Piazza Porto Ferrari 4) 1905. július 31-ig kell bejelenteni.

3. Az elfogadott kiállítóknak az elfogadásról szóló irás kézhez vétele után 15 napon belül 10 lira díjat kell fizetniök.

4. A helyhasználat díja méterenként 10 lira, amelynek fele az elfogadás napjától 30 napon belül, a másik fele nem később mint 1905. december 31. fizetendő.

5. Minden kiállító képviselőt nevezhet ki, de az illetőt be kell jelentenie a bizottságnál.

6. A kiállító, vagy képviselője névre szóló szabadjegyet kap a kiállításba.

7. A kiállításra boesátott tárgyaknak az elfogadásról szóló irással 1905. december 31. és 1906. február 1. között a kiállítás helyiségébe kell érkezniök.

8. Minden bővebb felvilágosítás az általános szabályzatban foglaltatik, amelyet a kiállítás végrehajtó-bizottsága kívánatra bárkinek ingyen megküld.

— **Hirdetmény.** Székesfehérvár a jelenkor igényeinek megfelelő tűzjelző-készüléket állítottatott fel, miért is az eddig használatban volt **önműködő automata-tűzjelzőkészüléket** — mely némi helyreigazítással kisebb városban még igen jó szolgálatot tenne — eladásra ajánlja. Érdeklődők lépjenek érintkezésbe a székesfehérvári önk. tűzoltótestület választmányával.

TESTÜLETI ÉLET.

Szeged.

A szegedi Önkéntes Tűzoltó-Testület 1905. évi január hó 29-én tartott évi rendes közgyűlése elé terjesztett jelentésben olvassuk az alábbiakat:

A parancsnokság a múlt évben 16 ülést tartott, melyben 171 határozatot hozott.

Tartott 365 éjjeli őrség, átlag 10 emberrel, a szini évad tartalma alatt pedig átlag 10 egyénnel színházi őrség is teljesített.

Bevétel volt: 5349 korona 10 fillér, kiadás 1407 kor. 20 fillér, egyenleg 3941 korona 90 fillér, melyből a 9516. számú szegedi kereskedelmi és iparbanki betétkönyvön testületünk nevén 3924 kor. 90 fill. van elhelyezve s e szerint a pénztárban 17 korona készpénz van.

Testületünk vagyona a számadások szerint 18.763 korona 40 fillért tesz ki.

Pénztárunk az év folyamán többször váratlanul és végül 1905 évi január hó 7-én tüzetesen és részletesen megvizsgáltatott s ott minden rendben találtatott.

Minthogy a szerek és szerelvények értékéből az előző években sem volt a kopás és pusztulásra százalék leütve, ennél fogva kérjük a t. közgyűlést, miszerint a szerelvények s az összes szerek értékéből 20%-ot leütni méltóztatásuk, ennek elfogadása esetén maradna tiszta vagyon 11.857 kor. 20 fill. és 3941 kor. 90 fill. készpénz.

Testületünk nyilvános működését a következő táblázati kimutatásban tüntetjük fel:

Tető-, szin- és öltűz	16 esetben	134 emberátlag	9 emb.
Beltűz	17	125	8
Kéménytűz	2	6	3
Pincetűz	2	14	7
Szalmatűz	4	24	6
Szérűskerti tűz	5	50	10
Szemét-tűz	4	9	2
Töltés-tűz	2	12	6
Sátor-tűz	1	3	3
Kendertőzeg-tűz	1	9	9
Vaklárma	7	49	7
Rendfenntartás	1	13	13
Diszkivonulás	3	99	33
Színházvizsgálat	3	24	8
Ker. börtönbenoktatás	8	1	1
Vidékre kivonulás	3	21	7
Színházi eset	180	594	8
Gyakorlat	30	392	14
Élméleti előadás	10	90	9
Képesítő vizsga	1	7	7

Szeged szab. kir. város által a múlt évben 1230 korona értékű egyéni szerelvény szereztett be s ezenkívül a szerkocsi, mozdony-fecskendő s kétkerekű billenő-fecskendő a város által kijavítottatott.

A múlt évben alapított könyvtárunk 300 kötetre szaporodott fel.

Mint kegyeletes tényt felemlítjük, hogy néhai Kovács József volt tűzoltóparancsnoknak a barátai gyűjtéséből felállított siremlék felavatási ünnepélyén 1904. évi október hó 17-én testületileg résztvettünk.

Október hó 30-án képesítő vizsgára jelentkeztek: Vicsay Endre, Reiter Benedek és Hálnel Ferencz őrparancsnoki, Berta Antal, Prunkl

Lajos, Kovács Henrik és Váradi Márton szivattyus vizsgára; az összes vizsgázottak a vizsgát jó sikerrel letették, a 3 első őrparancsnokká, a 4 utóbbi őrvezetővé lett kinevezve.

Ördögh Nándor szakasziparancsnok az országos szaktanfolyamot hallgatta.

A testület összes tagjai az országos segélyző szövetségnél baleset ellen biztosítva voltak.

December hó 4-én háziünnepély mellett szolgálati érmet a következők nyertek;

Pálfi Antal	XXV éves	
D'Albini Hugó	XXV	»
Dr. Cserő Ede	X	»
Várossy Ferencz	X	»
Frimond Károly	X	»
Gróf József	V	»
Weirich Ferencz	V	»
Vargha Lajos	V	»
Kaffka Péter	V	»
Berta Antal	V	» érmet.

Testületünk ez idő szerint a tisztikaron kívül 70 tűzoltóból áll.

Beléletünkben előfordult mozzanatokot pedig a következőkben soroljuk fel:

A kir. róm. kath. tanítóképezde III. és IV. oszt. növendékeit összesen 64 egyént a tűzrendészetből a tisztikar rendszeres oktatásban részesítette.

Az 1904. évi február hó 13-án Rákóczi-ünnepélyt rendeztünk, hangverseny és táncmulatsággal egybekötve, a tanítóképezdei dalárda és zenekar *Niedermayer* Antal alelnök vezetése, *Harcz* Lajos parancsnok és *Szakáll* Lajos titkár közreműködése mellett. A nyár folyamán az Ujszegedi Erzsébet-ligetben népünnepélyt is tartottunk.

Augusztus hóban tartott nemzetközi kongresszuson testületünket kiküldetés folytán *Harcz* Lajos parancsnok képviselte s az ott szerzett tapasztalatairól a parancsnokságnak jelentést tett.

Mint örvendetes tényt említyük meg, hogy szeretett parancsnokunk *Harcz* Lajos október hó 27-én Szeged város köztörvényhatósága által is tűzoltó parancsnokká lett megválasztva.

Végül az egylet tagjainak jól felfogott érdekében s főleg azért, hogy őket ez évben, minden további zaklatásoktól felmenthessük, felhívjuk a t. közgyűlés figyelmét és kérjük hatalmazza fel a választmányt, illetve a parancsnokságot arra nézve, hogy az 1905. évben Szegeden tartandó XVI. országos tűzoltó kongresszus és verseny megtartására az összes előkészületeket megtehesse s annak végrehajtását eszközölhesse és végül Szeged szab. kir. város által ezen célra megszavazott 4000 koronát felvehesse s ennek mikénti felhasználása iránt Szeged város tek. Tanácsával érintkezésbe léphessen.

* * *

A közgyűlés tárgysorozatának letárgyalása után, mely minden tekintetben elfogadtatott, a tisztújítások ejtet-

tek meg. Az újonnan megválasztott tisztikar névsora a következő:

- Elnök: *Rainer József* főkapitány.
 Alelnök és lelkész: *Niedermayer Antal*.
 Titkár: *Szakáll Lajos*.
 Pénztárnok: *Várossy Ferencz*.
 Ellenőr *Braun Sándor*.
 Ügyész: *Dr. Cserő Ede*.
 Orvos: *Dr. Kuzmann József*.
 Sebészek: *D'Albini Hugó* tb. szakaszp. és *Varga Lajos*.
 Szertáros: *Fejős Ferencz*.
 Gépmester: *Frimond Károly*.
 Parancsnok: *Harcz Lajos*.
 Alparancsnok: *Bücher Jakab*.
 1. szakaszparancsnok: *Papp Ferencz*.
 2. " " *Vicsay Endre*.
 3. " " *Kiss Andor* szolgálatvez. s.-t.
 4. " " *Lengyel István* irodavez. s.-t.

Harcz Lajos parancsnok indítványára tiszteletbeli tagokká megválasztottak:

- Nagymélt. Dessewffy Sándor* csanádmegyei püspök.
 Méltóságos nagykállói *Kállay Albert* főispán.
 Nagyságos *Dr. Lázár György* polgármester.
 " *zákányi Pálffy Ferencz* ny. polgármester.
 " *Vargha Ferencz* apátplébános.
 " *Jászay Géza* "

Muraszombati Koczor János tűzfelügyelő.

Tiszteletbeli parancsnokká pedig *Bulyovszky Aladár* miniszteri titkár és *Köhler István* gépgyáros, végül tiszteletbeli szakaszparancsnokokká: *Ördögh Nándor*, *Szakáll Lajos* választottak meg.

Soroksár.

A soroksári önkéntesek évi jelentéséből vesszük át a következőket:

Tisztelt közgyűlés! Mielőtt testületünk múlt évi működéséről szóló jelentésemet előterjeszteném, engedjék meg t. tagtársaim, hogy azt megelőző az ugynevezett külügyekkel, vagyis az országos és vármegyei tűzoltó intézménnyel is foglalkozzam; mert azok hivatvák a többi tűzoltói intézmények fejlesztését előmozdítani; a tűzrendszert általánosítása érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni s az ellenőrzést szakemberekkel a hatóságok támogatása mellett gyakoroltatni.

Az országos tűzoltószövetség e téren rendkívüli és dicséretes módon igyekszik nemes feladatának eleget tenni, de különösen működésének legutóbbi éveiben. Aki figyelemmel kísérte az országos tűzoltó-szövetség működését, nem zárkozhatik el annak elismerésétől, hogy az ezen intézmény élén működő férfiak, rátermettségüknél és szaktekintélyüknél fogva a magyar tűzoltóságoknak nemcsak országos, hanem mondani lehet, világhírnevet szereztek.

Állításonkat eléggé igazolja a múlt évi augusztus hó 17—21. napjain az országos szövetség által rendezett nemzetközi tűzoltó-congressus sikeres lefolyása, amelyen Európának majdnem összes államai képviselve voltak és ezek a magyar tűzoltóság, de kiváltképpen a budapesti tűzoltóságról nagy elismeréssel nyilatkoztak.

Az országos tűzoltó-szövetségre azonban még mindig nagy feladat vár, hivatása még azzal korántsem nyert befejezést, a fent említett siker inkább csak buzdításul szolgálhat a hazai tűzoltóság egyöntetű és egységes szervezetére irányuló intézkedéseink megvalósításához s nekünk kötelességünk, hogy teljes erőnkkel támogassuk az országos tűzoltó-szövetséget s minden határozmányainak kényszer nélkül magunkat alá vessük, egyszóval váltva szervezetünk az egyöntetű eljárás és egységes működéshez, mert csak úgy érhetünk célt és sikert, és egyedül ezen módon szerezhethetjük meg a tűzoltóságnak az öt megilleté tekintélyt is.

Áttérve vármegyénk tűzoltó-szövetségére, jelentjük, hogy az utóbbi, a múlt év elején nagy nehezen megalakult és mint minden új intézmény a kezdet nehézségeivel küzd és talán még jó sokáig fog küzdeni, mert

mit ér az Elnökség jóindulata és ügybuzgósága, ha a tanácsadók nem jók. A kerületi és járási felügyelők kinevezésével baklövés történt. Ugyanis azokat nem a szövetség választmánya jelölése folytán, hanem a szolgabírák ajánlatára nevezték ki; nagyobbrészek nem is tűzoltó, hanem vármegyei vagy szolgabírói hivatalnokokból áll.

Ez feltétlenül orvoslást igényel. Tűzoltói reputációnk ezt megköveteli. Megköveteli pedig azért, mert mink önkéntes bajnokok nem tűrhetjük ügyeinkben hivatalatlan egyének fellebbvalóságát.

Méltányosság szempontjából el kell ismernem, hogy *Bory Ferenc*, a ráckevei önkéntes tűzoltótestület jelenlegi alparancsnoka s járásunk tűzfelügyelője, hivatását dicséretes módon tölté be és pedig ugyanarra, hogy működésének kezdetén vele szemben is tanusított kételyünk most már teljesen eloszlott, noha nem is személye, mint inkább a rendszer ellen éltünk kifogással.

Járási tűzfelügyelőnk eddigi működésének eredményeképpen örömmel jelenthetem, hogy vármegyénk törvényhatósága anyagi helyzetünk javítása érdekében benyújtott előterjesztését helyeselte, s az eddig élvezett évi 1000 korona subventiót 2000 koronára emelte.

Végtelenül sajnálom, hogy községünk képviselőtestülete ezzel szemben ellenkező álláspontot foglal el. Testületünk multja nem érdemli meg községünk abbéli szükkeblőségét. — Elismerjük, hogy községünk pénzügyi helyzete nem a legjobb, de viszont egyesületünk pénzügyi helyzete sem javult, sőt ellenkezőleg rosszabbodott, kiadásaink nagyobbak s amellet még adóságunk is van, tehát éppen azért kérelmünk indokolt.

Valóban naivság azt hinni, hogy községünk egy meglehetősen jól szervezett önkéntes tűzoltó-egylet fenntartására évente 2000 koronát nem kölhethet. Ugyan mennyibe kerülne, mondjuk csupán 4 szál fizetett tűzoltónak a fentartása? Éppen ennek az összegnek a duplájába. S képes volna ez a négy fizetett ember tűzoltóságunkat pótolni vész esetén? Ugyan ki vállalna felelősséget érteük?

Vármegyénk tűzoltó-szövetsége tehát helyesen fogta fel működésének irányát, mert tűzrendészetünk mostoha és mondjuk, még nem felelő állapota mindig csak a városok és községek szükkeblőségén és nemtörődésén mulik, reméljük, hogy igen tisztelt alispánunk, kit szövetségünk elnökéül megnyernünk sikerült, folytatni fogja erélyességével áldásos működését feltartóztatlanul, amihez szívünk mélyéből gratulálunk neki és sikert kívánunk.

A magyar tűzoltótisztek már rég tervbe vett egyesülete mult évben megalakult, a parancsnok és alparancsnok ezen egyesület rendes tagjai sorába kötelességszerűen belépett s ámbár még alkalmunk nem volt a magyar tűzoltótisztek otthonát felkeresni és tagsági jogunkat élvezhetni, iparkodni fogunk azt mielőbb megtenni, hogy tapasztalásainkat ez irányban is bővítsük.

Testületünk belügyeire térve át, van szerencsém a következőket jelenteni:

Működésünk tudvalevőleg elméleti oktatások, szerés rendgyakorlatok, éjjeli őrszolgálatra és tűzhelyén való működésre kiterjed ki. Az elméleti oktatások tantárgyai a következők voltak: szervezés, előadója *Nasinszky Ödön*, felszerelés, *Sydoli József*, szakszolgálat és ügykezelés *Drexler Mihály* alparancsnok, fecskendő és tartozékai *Kántor Ferenc* szakaszparancsnok, mászó, mentő, védő, bontó, világítóeszközök és építkezés elemeiről *Pfiszter Károly* szakaszparancsnok, vízszerezés *Kreisch Ferenc* segéd-tiszt, első segély *dr. Ransburg Hugó* orvos.

Az elméleti oktatás eredménye teljes befejezést nem nyert és így kielégítőnek nem mondható; mert úgy mint tavaly is, nem nagy érdeklődés mutatkozott iránta. A parancsnokság mindezeknél fogva indítatva érzé magát az elméleti oktatások ismétlését elrendelni és az arra való megjelenést kötelezővé tenni.

A szer- és rendgyakorlatoknál már nagyobb volt az érdeklődés s a működő tagok dicséretére mondható, hogy e tekintetben iparkodtak megfelelni.

Nyilvántartásunk szerint: Gyakorlat tartatott 10. Ezekben jelen volt 36 tisztt és 181 tűzoltó; hiányzott 14 tisztt és 114 tűzoltó. Összesen jelen volt 217, hiányzott 128. Éjjeli őrség-szolgálatunk 1904. április hó 10-től október hó 1-ig terjedt, e szerint 175 éjjeli őrség tartatott 145 tisztt és 250 tűzoltó közreműködése mellett, 27 tisztt és 76 tűzoltó mulasztott.

A fennállásunk óta megtartott éjjeli őrségek jelenlegi száma 4155.

A lefolyt évben egészben csak 2 tűzesetünk volt. Testületünk egyébiránt a múlt évben a 2 tűzön kívül még 6 ízben vonult ki és pedig: 4 templom, 2 temetés és 2 kirándulás alkalmával. Részt vett a múlt év május hó 1-én az erzsébetfalvi, kossuthfalvi és taksanyi testületek által közösen rendezett menetgyakorlatokon. A másik felemlítésre méltó kirándulás Ráckeveének volt szánva, több vidéki testülettel egyetemben abból a célból rándultunk ki Ráckeveére, hogy az ottani tűzoltóság által rendezett nyári mulatságon részt vegyünk s a testület újja szervezését előmozdítsuk, de különösen, hogy az időközben a legnagyobb sajnálatunkra leköszönt ráckevei önkéntes tűzoltóparancsnokot Szántó Pál szolgabíró akkori törekvésében támogassuk.

Testületünk ezenkívül élénken részt vett a múlt év augusztus 18—21-én napjain rendezett nemzetközi tűzoltókongresszus ünnepségein.

Általánosságba véve testületünk működése a lefolyt évben elég mozgalmal volt, a működő tagok állománya azonban nem volt kielégítő.

A tömeges kiléptések a katonasághoz való bevonulásnak tulajdoníthatók leginkább s tekintetbe véve, hogy a kiléptettek nagyobb részre a testületünk kebelében alakult dalárdához tartozott, nem csoda, hogy az feloszlott. Dalárdánk léte vagy nem léte ugyan nincsen szoros összefüggésben tűzoltói feladatunk teljesítésével, mindazonáltal vonzerővel bírt; a fiatalságot a tűzoltóság kötelekébe való belépésre buzdította, az összetartást előmozdította.

Működő tagjaink létszámának emelése iránti törekvésünknek csak az esetben lesz nagyobb fogantatja, ha a szülők maguk, mondjuk saját érdekükben, fiaikat rábirják arra, hogy testületünk kötelekébe belépjenek, de különösen azon szülőkhöz szólunk, akiknek fiai a katonasághoz kerülnek, mert a tűzoltóságnál nem erkölcsatlenséghez és duhajkodáshoz, hanem engedelmességhez és fegyelemhez szoknak, itt nyerik meg a katonai kiképzéshez való első oktatást, helyes magatartást és testük mozgékonyosságát s azonfelül sok egyebet, aminek a katonaságnál nagy hasznát veendik és gyors előmenetelüket ugyanott feltétlenül biztosítja. Minderre számtalan példa áll rendelkezésünkre.

A rendes kiadási tételek mellőzésével, szükségesnek tartom egy már tervbe vett gépezetes tolólétrának beszerzését megindokolni, mert ez a tétel rendkívüli módon terheli meg költségvetésünket.

Tudvalevőleg községünkben egyre-másra szaporodnak az emeletes házak, de még inkább az olyan földszintes épületek, amelyeket vész esetén a jelenlegi szertárunkban levő gráci dugólétrával elérni nem lehet; de ha lehetne is elérni, a hőség miatt tekintve, hogy az nem szabadon álló, hanem támasztó-létra, még megközelíteni is alig lehet a tüzet.

De tekintsünk el ettől és gondoljuk meg, hogy vész esetén valamelyik ház emeletes lakásából emberéletet vagy mondjuk valamelyik magasabb házon működő tűzoltót védeni vagy mentenünk kellene, ez esetben teljesen tehetetlenül állanánk.

A mai közgyűlés alkalmával, midőn befejezésül még jelenteném, hogy bajtársaink közül ketten lesznek kintüntetve, nevezetesen: Wolf József őrparancsnok a X éves és Skrepek Keresztély őrzető az V éves szolgálati éremmel: tisztelettel kérem az elnökség által előterjesztett zárszámadás, jelentés- s költségvetés tudomásul vételét és részünkre a felmentvény megadását.

Kelt Soroksár, 1905. március 25-én.

Nasinszky Ödön.

Sérecz-község „Tűzrendészeti szabályrendelete“.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

Az 1888-ik évi 53,888. sz. a. „Tűzrendészeti kormányrendelet“ elrendeli, hogy minden egyes község a helyi viszonyoknak megfelelő községi tűzrendészeti szabályrendeletet alkotni köteles. Egy ilyen, a Sopronvármegye törvényhatósági bizottsága által jóváhagyott és már 5-ik éve érvényben lévő s nagyon is megfelelő szabályrendeletet — Sérecz községét — van szerencsém bemutatni és a Tekint. Szerkesztő Urat arra kérni, hogy ezt becses lapjában közzétenni sziveskedjék.

Kismarton, 1905 május 15-én.

Szabó Gyula,

járási tűzrendészeti felügyelő.

I. Tűz őrség.

1. §. Az éjjeli tűz őrséget a községi tűz őrök teljesítik.
2. §. Minden háztulajdonos, ha erre előző napon a községi előjáróság részéről felhívást kapott, a tűz őrséget a házszámok sorrendjében teljesíteni tartozik.

3. §. Az illető háztulajdonos a tűzrendőri szolgálatot vagy személyesen teljesíti, vagy más által helyettesítheti magát. A háztulajdonos részéről helyettesül megnevezett tűz őr kell, hogy legalább is 16 és legfeljebb 60 éves legyen.

Azon esetre, ha az illető háztulajdonos a tűz őrségi szolgálatot nem személyesen teljesíti, a helyettese által elkövetett minden mulasztásért felelősséggel tartozik. Női személyek tűz őrkül nem alkalmazhatók.

4. §. A tűz őri szolgálat alól egy háztulajdonos sem mentes és abban az esetben, ha több háznak a tulajdonosa, minden egyes háza után külön tartozik a tűz őrséget teljesíteni, illetve teljesíteni.

5. §. A községi előjáróság az illető háztulajdonost tűz őri kötelezettségéről egy nappal előzőleg értesíti és azok neveiről pontos jegyzéket vezet.

6. §. A tűz őri szolgálatra éjjelenként 4 ember és pedig 2 éjfél előtt és 2 éjfél után rendelendő ki. Előforduló tűzesetek alkalmával, vagy oly alkalommal, ha a tűzveszélytől különösen kell tartani, akkor a községi előjáróság jogosítva van a tűz őrök számát megkésztészesíteni.

7. §. A tűz őrök ellenőrzését a belső rendőri teendőikkel megbízott tanács és a községi őrmester gyakorolják, akik minden egyes észlelt mulasztást a községi előjáróságnak bejelenteni kötelesek.

II. Tűzrendőri alap.

8. §. A község felmerülő tűzrendőri és tűzoltói kiadásainak a fedezésére „Tűzrendészeti alap“-ot köteles létesíteni.

9. §. Ez alapnak jövedelmeit képezik:

- a) minden pajtával bíró ház után évenként kivetendő 80 (nyolcvan) fillér illeték;
- b) minden kis ház után (pajta nélkül) kivetendő 40 (negyven) fillér évi illeték;
- c) a községnek bárki részéről tűzrendőri célokra jutott összeg.

10. §. Az egyes házakra ilykép kivetett illetékek behajtását évenként a nyilvános adók beszedése alkalmával a községi előjáróság teljesíti.

11. §. Ezen alaptól kiadások csakis tűzrendészeti célokra eszközölhetők és ilyeneket 10 korona erejéig a községi előjáró 10 koronán felüli összeget pedig csakis a községi képviselőtestület van jogosítva utalványozni.

12. §. Az alapnak esetleges fölöslege minden év végével, mint „Sérecz-község tűzrendészeti alapja“ gyümölcsözőleg helyezendő el.

13. §. Ezen szabályzat, annak kihirdetése és köztörvényhatósági jóváhagyás után válik jogérvényessé.

510. sz.
kj. 1900.

Jelen szabályrendelet elfogadtatott Sércz-község képviselőtestületének 1900. évi február hó 28-án tartott ülésében hozott 5/510. számú határozatával.

Róth István s. k. **Zehetbauer György s. k.**
körjegyző. (P. H.) községi bíró.

198. 13529.
B. gy. 1900. sz.

Jelen szabályrendelet, Sopronvármegye törvényhatósági bizottságának Sopronban 1900. évi október hó 8-án tartott rendes közgyűlésén jóváhagyatott.

(P. H.) **Baditz s. k.**
főjegyző.

Cementből készült vízvezetéki csövek.

Ismeretes, hogy a vízvezetékek városi hálózatát rendszeren öntöttvas, ritkábban acél csövekből készítik. Tudjuk, hogy ezek ára oly magas, hogy sokszor éppen ez az akadálya annak, hogy kisebb vagy szegényebb községek vízvezetékét rendezhessenek be maguknak. Ezen kívül azt is nem egyszer tapasztalhatjuk, hogy a vasból készült csövekben rozsdá képződik, a mely sokszor fölkeveredik, s órákig élvezhetetlenné teszi a vizet.

Ez okokból kísérlették meg több helyen égetett agyagcsövek alkalmazását, — később pedig, — mert ezek tartósága kicsiny, tömitése pedig nehéz volt, beton illetve cementből próbáltak vízvezetéki csöveket készíteni.

Az utóbbiak ellen kezdetben nem sok a kifogás, később azonban egyes helyeken apró repedések mutatkoznak rajtuk, a melyekbe bakteriumok telepsznek meg, s megrontják a vizet. A cementcsövek tartósságának emelésére azért utóbb vasváz köré öntötték a cementet.

Legújabbban Bordenave francia mérnök csavaralakulag hajlított profilvasat használ e célra, és a közönséges cement helyett az általa feltalált sidero-cementet alkalmazza a cső alapanyagául.

Valamint azonban a vasnak a tűzzel szemben való viselkedése, illetőleg csekély, mert már 500 C°-nál csökkenni kezdő ellenállósága azt eredményezte, hogy a nagy tengeri kikötők hatalmas tárházainál visszatértek a kellően méretezett (és tűz esetén könnyebben oltható) faoszlopok és gerendák alkalmazására: ugy azt hisszük, hogy a vízvezetéki csöveknél is megint csak a tartós facsöveket fogják használatba venni, mert a fát nem eszi meg a víz, mint a vasat, elkorhasztás helyett még inkább megerősíti.

Minthogy azonban a fának is van egy veszedelme és ez a nedves föld, azért valószínű, hogy a vízvezeték gyanánt földbe ágyazott facsöveket külső oldalukon a talaj nedvességének káros behatása ellen cementtel fogják védelmezni.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: József főherceg † — Hivatalos rész: Részvétáviratok. — Meghívó. — A június 24-én tartott elnökségi ülés jegyzőkönyve. — A segélyező szövetség ülésén felvett jegyzőkönyv. — Fejérmegye alispánjának felhívása. — Veszprémvármegye alispánjának körrendelete. — Acetilén dissous gyártása. — Dal József főhercegről. Irta: Ábrányi Emil. — Nemzetközi kiállítás Milanóban. — Testületi élet. — Szeged. — Soroksár. — Sérc. — Cementből készült vízvezetéki csövek. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **József Ágost főherceg** a király engedelméből megdicsőült édes atyjának nevét veszi föl és ezentul József főherceg a neve.

— **A szegedi congressuson** a részvételi jegy tagtestületek számára 2 k., nem tagtestületek pedig 4 k.-t fizetnek. Az immár megalakult helyi rendező-bizottság szétküldött zászlószegei nem sablonosak, hanem jellegzetesek. A versenyre legelső gyanánt Székesfehérvár jelentkezett.

— **A Mármároszigeti Önkéntes Tűzoltó Egyesület** mély megilletődéssel tudatja, hogy hosszú éveken át ügybuzgó pénztárnoka és utóbb első alelnöke Szerény György mármárosziget r. t. korona város polgármestere elhalálozott.

— **Helyreigazító adat.** A „Tűzrendészeti Felügyelő“ című lap legutóbbi június 20-án kelt számában „Ismeretterjesztő közlemények“ címe alatt Budapestről azt írja, hogy lakosainak száma 720 ezer, épügy, mint Hamburgé. 1900-ban lehet, hogy így volt, a statisztikai hivatal legújabb kimutatása szerint azonban Hamburg ma 760 ezer lakossal bír, míg Budapest lakosainak a száma 860 ezer. A többi adatot nem ellenőriztük.

— **A veszprémi honvéd-gyalogság** kebelében szervezett második tűzoltótanfolyam június hó 25-én, délután nyert befejezést. A vizsgát 24 honvéd altiszt állotta ki derekasan a vizsgáló bizottság előtt, mely dr. Benkő Károly tűzoltóparancsnok elnöklété alatt Blázy Imre, Winkler István tanárok s Nagy Lajos, és Schmidt György hadnagyokból állott. A honvéd-tűzoltók kiképzése Blázy és Winkler tűzoltótisztek hazafias érdeme.

A dárdai önkéntes tűzoltóegyesület rendkívüli közgyűlésén, melyet Czingelly Árpád parancsnok nyitott meg, határozatilag kimondották, hogy a tűzoltóegyesület belép az országos tűzoltó-szövetségbe; mihez képest alapszabályait módosítja és az új alapszabályok kidolgozására Jilly Viktor, Kisszély N. János, Czingelly Árpád és Weigert Mihály tagokból álló küldöttség kérte fel. Köszönetnyilvánítás mellett diszoklevelet küldenek az eszéki tűzoltó-egyletnek, a mult évben Dárdán, április hó 25-én kiűtött tűzvész alkalmával tanusított emberbaráti készsége miatt. Továbbá ugyancsak diszoklevél nyujtatik át Jilly Viktor főszolgabírónak ugyis, mint az egylet megalapítójának és illetve diszparancsnokának. Hálás köszönő irat intéztetik Frigyes főherceg őfelségéhez a dárdai tűzoltóegylet pénztárába juttatott 300 korona összegű adományáért. Felhívás intéztetik Dárda község lakóihoz az ujonnan beszerzendő fecskendő költségei fedezésére igényelt összeg adakozás utján leendő gyűjtése végett. Hasoncélból külön kérelem intéztetik, Schaumburg Lippe uralkodó herceghez, Birck és

Nedopil jószágbérlőkhez és Wámoscher László gőzmalom tulajdonoshoz. Azonkívül utóbbi felkértek, hogy a fennálló tűzrendészeti szabályok értelmében gőzmalma részére külön gyári tűzoltóságot létesítsen a megfelelő eszközökkel.

* **Az erdőégések megakadályozása és az azoknál követendő eljárás tárgyában intézkedő 25261/892. számú körrendelet ez évi 16820/904. sz. alatt kelt földmivelésügyi miniszteri rendelettel odamódosított, hogy a tüzesetekből kifolyólag csak akkor teendő jelentés a miniszterhez, ha jutalmazások válnának szükségessé, vagy az üzemterv megváltoztatása lenne indokolt.**

— **A kerékpár a tűzoltóság szolgálatában.** Bécs város hivatásos tűzoltósága is rászánta végre magát arra a külföldön jól bevált beosztásra, amely szerint, a kivonuló főőrséget megelőzve, egy altiszt bicyclin siet a helyszínére.

— **A Krupp-féle ágyugyár tűzoltósága** Essenben, 3 őrségre beosztott 103 főből áll. Ez tehát ez idő szerint a világ legnagyobb gyári tűzoltósága. Rendelkezésére 81 létra, 42 felszerelt tömlőorsó, 560 hydrans és 52 kut áll. A gyártelep területén 92 tűzjelző állomás van és 426 közönséges telefon, mely utóbbiak szintén összeköthetők a főőrséggel.

— **Pittsburgban**, június 2-án, délelőtt az operaház és egy másik színház szomszédságában tűz támadt, mely mielőtt lokalizálhatták volna, átterjedt a színházakra is. Mindkét színház tövig égett. Ilyen eset is kevés szerepel egy-egy tűzoltóság kronikájában.

— **A benzín veszedelmes voltát bizonyítja egy drezdai eset**, ahol használt piszkos benzint a csatornába eresztettek. A maradék benzín gőzei azonban annyira megtöltötték a csatornát, hogy feltolultak az egyik mosókonyhába is. Mikor pedig reggel a mosókonyha üstje alatt tüzet gyújtottak, az egész alagsort megrázkodtató robbanással rögtön lobbot vetettek. Tűzoltóságnak kellett a keletkező tüzet megállítani.

* **A Veszprémvármegyei Tűzoltó-Szövetség** folyó évi aug. hó 20-án d. e. 1/211 órákor Zircen a községháza nagytermében XII. rendes évi közgyűlését tartja, melyre a Szövetség összes választmányi tagjai, taggyesületei és a tűzoltóintézmény iránt érdeklődők ezennel tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 igazolt képviselő felkérése. 3. Jelentés a Szövetség 1904. évi működéséről. 4. A pénztári számadások megvizsgálására kiküldött számvizsgáló-bizottság jelentése s a pénztáros részére a felmentvénymegadása. 5. Az 1906. évi költségvetés megállapítása. 6. Tűzrendészeti felügyelők jelentéseinek a tárgyalása. 7. A segélyalapból kiutalandó összegek fölötti határozat. 8. Az 1906. évi közgyűlés helyének és idejének meghatározása. 9. A tisztikar megválasztása 3 évre. 10. Időközben beérkezett indítványok tárgyalása. 11. Tűzoltói szakfelolvasások, tartják: Gerber Sándor és dr. Réthy Ede.

A délután folyamán a zirci tűzoltóság díszgyakorlatot tart. Az alapszabályok 10. §-ának a) és c) pontjai értelmében a taggyesületek több tag által is képviselhetik magukat, — a közgyűlésen azonban csak egy — a megbízó-levéllel ellátott képviselő szavazhat.

Veszprém, 1905. évi június hó 15-én.

Dr. Óvári Ferenc s. k.
ágyvezető elnö k.

Blázy Imre s. k.
szöv. főjegyző.

— **Németországban** már nemcsak a 227 nagyobb várost foglalkoztatja az automobil kérdés, hanem a kisebb városokat is. Amíg azonban a nagyvárosok jobbára az exploziós (benzin) motorok felé hajlanak, addig a kisebbek az elektromotort vallják ezélszerűbbnek. A gőz pedig, mint hajtó erő; ugylátszik továbbra is megtartja a helyét.

A párisi tűzoltó ezred létszáma 52 tiszt és 1803 ember = 1855 fő. Az altiszt, ha megmarad a szolgálataiban, melynek határa 25 év, 1160—1400 frankig viheti fel, a közemberek pedig, akik 15 évig szolgálhatnak egyfolytában, ez idő alatt 630—690 frank zsoldot érnek el. A londoni Salvage Corps mintájára az idén szervezett mentőcsapat fentartásához a biztosító társulatok 200 ezer frankkal járulnak évenként. Páris lakosainak száma 1904. végével 2.714.068 volt — egy lakosra a tűzoltóság 3.036,414 frankot kitevő évi költségéből 0,91 frank esik.

— **A mannheimi tűzoltóságot** is szaporítják, még pedig az őszlétszám negyedével. Eddig t. i. arról volt híres, hogy ez volt a világ legkisebb létszámú hiv. tűzoltósága, melyet azonban a mannheimiak mindig úgy mutattak be, hogy „unsre Feuerwehr besteht aus 2 Abtheilungen!“ Aki ennyivel beírta, annak a világot sem mondtak többet s csak aki további kérdéseket is intézett hozzájuk, annak árulták el, hogy mennyiből is áll az a két osztály, t. i. „I-te Abtheilung 5 Mann und die 2-te Abtheilung auch 5!“ Összesen tehát 11 főnyi volt ez a tűzoltóság. Most azonban három fővel feljebb emelik a létszámot. Ezentul egy-egy Abtheilung elmondhatja majd magáról: „heten vagyunk, uram, heten!“

— **A bajor országos tűzoltó-szövetség** az idén, szeptember 7-én, Passauban tartja az ő Feuerwehrtag-ját. D. e. 9 órákor a királyi redoutuban lesz a nagygyűlés, melyet d. u. 1 órákor Festessen követ. 4 órákor a passai tűzoltóság szerházának megtekintése van a programmon, azután a helybeliek Schulübungja, melyen 7 szomszédos község önk. tűzoltói is résztvesznek. 9-én egész és félnapos kirándulások lesznek, a félnaposok 10—12-ig Frühschoppent élveznek mit Musik. d. u. 4 órákor pedig a gyakorlótéren koncert kezdődik „mit turnerischen Aufführungen.“ 10-én külön gőzhajón átrándulnak a határon Linzbe, hogy az osztrákok 1902. évi látogatását viszonozzák. 6 órákor pedig bezárják a kiállítás, mely bizonyára époly szerény lesz, mint aminő echt bayrisch, maga ez a program.

— **A japánok vidéki városai**ban a házaknak nincs téglafala, s még a kéménye is fából van. Ellenben a tető, lehetőleg minden házon nehéz eszerép.

— **Stájerországban történt.** A nálunk is járt gráci Koppler József meséli egyik nemet ujságban, hogy egy stájerfalu szerházába tekintett be nemrég s a fecskendőn nem látott útközöt. Kérdésére, hogy hová tették a puffereket? azt nyerte válaszul: „bizonyosan elveszítették!“ Mikor pedig fejtegetni kezdte ennek a hátrányát, hát egyszerűen — kinevették.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

É. Széchényi Viktor gróf, országos szövetségünk elnöke, a sah képviseletében József főherceg temetésére eljött persa főurak mellé volt beosztva. Ezért nem szerepelhetett tűzoltó-szövetségi elnöki minőségében.

R. A székes-fővárosi tűzoltóságnak 5 gőzfecskendője van. Ezek közül a 4 nagyobb 700, 1200, 1680 és 1760 liter vizet szállít percnként, szorozva ezt 60 perccel, megkapjuk az óránként szállított víz mennyiségét. Ezer liter víz egy köbméter = 10 hektó. — **P. L. Tr. Tepla.** A tűzoltótisztai vizsgára az Országos Szövetség elnökségénél kell jelentkezni. A vizsgadíj 50 korona. Tanfolyam hallgatása után legalább egy évi tűzoltói gyakorlat kimutatása elengedhetetlen.

L. Az agyagdöngölés németül Letterstampfung. Mai egyik közleményünkben is találkozhatik vele.

H. Az elnöki előadók a nagygyűlés által megválasztott elnök, alelnök, felügyelő-bizottsági tagok és a vármegyei szövetségek képviselői választják. Vármegyei Szövetség ez időszerint van Dunáninnen 4 (Pozsony, Trencsén, Bars, Turóc); Dunántul 7 (Sopron, Vas, Zala, Somogy, Tolna, Veszprém, Fejér); Duna-Tisza Szögén 3 (Budapest, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun és Bács-Bodrog); Tiszáninnen 2 (Szepes és Heves); Tiszántul 3 (Hajdu, Bihar, Csanád); a Tisza-Maros közén 2 (Torontál, Temes), végre Erdélyben 3 (Háromszék, Brassó, Nagyszeben) összesen 24. Nyitra-, Borsod-, Kolozs- és Csongrád-vármegyékben e szerint még nincs alszövetség. Győr-

és Mosonmegyékben csak volt. A szabocsi, ámbár tavaly márciusban megalakult, nem ad életjelt magáról. Baranya, Beszterce-Naszód, Szolnok-Doboka, Békés és Arad is hallgatnak.

Sz. Az „Élet és vagyon“ 1902. évi október 25-iki száma foglalkozott vele ekképen: „A munkamegosztás célszerűen megoldva csak akkor lesz, ha egy főtitkári állás is szerveztetik. Ezt a főtitkár nem a nagygyűlés, nem is a választmány, hanem alakuló ülésén, a 10 előadó közül, tehát saját kebeléből maga az elnökség választaná meg. A szövetség közegei ehhez képest lennének: a) az elnökség b) a felügyelő-bizottság c) az országos választmány és d) a nagygyűlés. Az elnökség pedig állana a) az elnökből, b) az alelnökből, c) a főtitkárból, d) a kilencz előadóból e) a titkárból és f) a pénztárnokból. A hatáskörök megoszlása pedig ekképp alakulna: A főtitkári teendőkkel megbízott előadó az üléseken az elnök mellett segédkezne. Ő készíti tehát a napirendet s jegyzi a szövegre jelentkezőket. A kiadmányozandó aktákat, az elnökkel együtt, ő írja alá s szerkeszti az évi jelentéseket. — A titkár vezeti az iktató-könyvet, nyilvántartási lajstromokat és a statisztikát, az üléseken pedig a jegyzőkönyveket, végre kezeli a levéltárt és a könyvtárt. A pénztárnok pedig a pénztár kezelésén kívül nyilvántartja a szolgálati érmekeket, vezeti a szövetség ingóságainak a leltárát s kezeli a tanszergyűjteményt. A rájuk signált tárgyakat pedig a főtitkár is, titkár is, pénztárnok is — egyformán referálja.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geitner és Rausch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

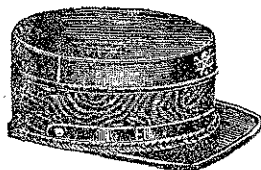
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság (ezelőtt WALSER FERENC Budapest, VI., Váci-út 69. Gyárt: Tűzfecskendőket és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. Saját készítményű: tűzi fecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

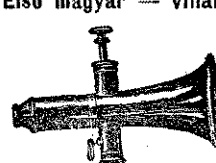
Tiller Mór és Társa a tűzoltóság szállítója Budapest, IV., Váci-utca 35. sz. küld a tűzoltó-tesztületeknek egyenruháról, felszerelésről ingyen árjegyzéket. Legjobban ajánlható bevásárlási forrás.

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotelákat.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes kannákat, tartályokat, hordókat** gyárt a Magyar fémlemez-ipar részvénytársaság Budapest, VII., Gizella-út 53. sz. Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia** Körmanden. Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

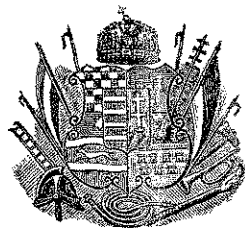
Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sípok, század-kürtök, valamint **tűzoltó-zenekarok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.** STOWASSER J., név. hangszergyáros. — Hadsereg szállító. — Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5. Árjegyzék ingyen küldetik szét.

TŰZOLTÓK GYUFÁJA.

Készül **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának jut.

Schottola Ernő Budapest, VI., Andrásy-út 2. szám.

== Szállít a tűzoltószakmába tartozó mindennemű cikket. == Mentőkocsik, mentőszekrények, hordágyak. Kenderítőm-lőkben állandóan nagy raktár.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája IV., Kossuth Lajos-u. 8.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy „tisztelődíjért.”
--	---	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Felhívás Magyarország összes tűzoltóságaihoz.

A magyar orsz. tűzoltó-szövetség 34 évi fennállása alatt azon tapasztalatot vonta le az események sorozatából, hogy a tűzoltó-intézmény csak ott tudott mélyebb gyökeret verni, a hol azt maga a társadalom ölelte fel terjedelmesebb körben; a hol a társadalmi tényezők ez intézmény fejlesztésére először önmaguk fogtak kezdet s éppen társadalmi egyesülésük súlyával a közigazgatási hatóságok érdeklődését is fel tudták ébreszteni és támogatását is biztosítani voltak képesek. Ha végig tekintünk az egyes vármegyékben, bátran mondhatjuk azt, hogy *csak ott van tűzoltói élet, ahol a tűzoltóságok szövetséggé alakultak!*

S ez természetes is! Mert ha a vármegye területén létező tűzoltóságok egymást támogatják, egymással karöltve járnak el, nemcsak hogy érdekeiket tudják jobban képviselni és megvédeni kifelé, de az egyes tűzoltóságok beléletében is mindjárt erősebb élet kezd lüktetni; több lesz az érdeklődés, nagyobb az ügyet előbbrevivő békés, üdvös versenygés.

Az ügy fejlesztését tartva szem előtt, felhívjuk tehát hazánk összes tűzoltóságait, lépjenek vármegyénként egymással érintkezésbe, keressék fel szomszédaikat, gyűljenek össze értekezletre és alakítsák meg *vármegyéjük területén a tűzoltó-szövetséget!*

Kelt Budapesten, 1905. július 22-én.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Széchenyi Viktor gróf,
elnök.

dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Csak egy kis jóakarát, egy kis ügyszeretet kell hozzá és a költségekkel alig járó, de vég-eredményben óriási előnyöket biztosító szervezet sikerülni fog. Vegyék a parancsnokok ez ügyet kezükbe, — ez a legegyszerűbb mód arra, hogy hazánk elhanyagolt tűzrendészete körül hervadhatatlan érdeklődést szerezzenek. S a mi Csehországnak — a hol minden közigazgatási kerületnek van tűzoltó-szövetsége — sikerült, az ne sikerülne hazánkban?!

Az orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége mindenkor kész nektek a kellő útbaigazítással, alapszabály-tervezettel szolgálni, sőt, ha szükségesnek mutatkozik, saját költségén egy előadót is szívesen delegál alakuló gyűléstetekhez.

Hivatkozva a magyar nemzetnek minden szép és humánus iránt lelkesülő nemes szívére, valamint a m. kir. Belügyminister úrnak a vármegyei tűzoltó-szövetségek alakítása tárgyában valamennyi törvényhatósághoz intézett 94.004/1903. III/b) sz. *körrendeletére*, újlag felhívunk benneteket, bajtársak, kezdjétek meg a baráti egyesülés munkáját a közjó emelésére, fogjatok hozzá mielőbb a vármegyei tűzoltó-szövetségek alakításához, hogy hazánk dicsőségét ez irányban se érje folt és a külfölddel szemben hátra ne maradjunk.

„Egyesült erővel!” ez legyen jelszavunk!

H I V A T A L O S R É S Z.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének címére a következő távirat érkezett:

Ő cs. és kir. fensége József főherceg ur a szives részvétet kegyesen fogadta és legjobban köszöni.

Gróf Batthyányi Béla,
kamarás.

494.
1905. s. sz.

Meghívó.

Az 1905. évi augusztus hó 12—15. napjain Szegeden megtartandó XVI. országos tűzoltói nagygyűlés alkalmával a magyar országos tűzoltó szövetség segélyző pénztára Szegeden, a városháza tanácstermében, 1905. évi augusztus hó 15-én déli 12 órakor

elnökségi ülést,

közvetlenül utána pedig ugyanott

közgyűlést

tart, melyre van szerencsénk az elnökség és a pénztár tagjait tisztelettel meghívni azzal, hogy a csatolt meghatalmazási űrlap kitöltésével ezen közgyűlésre képviselőt küldeni sziveskedjék.

A közgyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Az igazoló bizottság jelentése.
3. Kéttagú jegyzőkönyvhitelítő bizottság választása.
4. Az elnökség jelentése az 1902—1905. évekről.
5. Az 1902—1905. évi zárszámadások előterjesztése, a felügyelőbizottság jelentése és annak alapján a felmentvény megadása.
6. Az 1905—1908. évi költségelirányzat megállapítása.
7. Az elnökségnek, u. m. 1 budapesti és 2 vidéki elnökségi tagnak 3 év tartamára való megválasztása az esetben, ha az szükségessé válnék.

8. Oly indítványok tárgyalása, melyek az elnökséghez a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg betérjesztettek.

9. A közgyűlés berekesztése.

Budapest, 1905. évi július hó 22-én.

Széchenyi Viktor gróf s. k., Breuer Szilárd s. k.,
elnök. titkár.

1128.
1905. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség országos választmánya a XVI. országos nagygyűlés alkalmából, Szegeden a városháza tanácstermében, 1905. augusztus 13-án d. u. 4 órakor gyűlést tart, melyre az elnökség és a felügyelő bizottság tagjait, a vármegyei szövetségek elnökségeit tisztelettel meghívjuk.

A gyűlés tárgysorozata:

1. Két jegyzőkönyvhitelítő megválasztása.
2. Az elnökség jelentése 1905. évi működéséről.
3. A segélyző-pénztár jelentése az 1905. évi időközről.
4. Az 1905. évi pénztári számadás előterjesztése.
5. Az 1905—1908. évre szóló költségvetés megállapítása.

6. A XIV. országos szaktanfolyamról szóló jelentés és a vidéki előadók díjazásának kérdése.

7. A választmányi tagok utiköltségének kérdése.

8. A segédtitkári állás szervezése.

9. A szegedi nagygyűlés tárgyainak előkészítése, u. m.

a) az alapszabályok módosítása;

b) a József főherceg alapítvány kérdése;

c) védnök választása;

d) 15 tagu versenygyakorlat-jury kinevezése (3 tagot a szegedi rendezőbizottság hoz javaslatba);*)

e) 3 tagu igazolóbizottság megválasztása a nagygyűléshez;

f) a legközelebbi nagygyűlés helyének kijelölése;

g) a tisztujtás előkészítése.

10. Netáni indítványok tárgyalása.

Ugyancsak augusztus 15-én délelőtt közvetlenül a nagygyűlés berekesztése után az országos választmány is tart gyűlést, a melynek egyedüli tárgya az elnökség tagjainak, u. m. 10 előadónak, titkár-ellenőrnek és titkár-pénztárnoknak a választása.

Budapest, 1905. július 22-én.

Széchenyi Viktor gróf s. k., Breuer Szilárd s. k.,
elnök. titkár.

1129.
1905. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. évi augusztus hó 13-án d. u. 3 órakor Szegeden a városháza tanácstermében ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés tárgya:

1. A választmányi gyűlés és a nagygyűlés tárgyainak előkészítése.

2. A nemzetközi kongresszus zárszámadása

3. Folyó ügyek.

Budapest, 1905. július hó 22-én.

Széchenyi Viktor gróf s. k., Breuer Szilárd s. k.,
elnök. titkár.

1211
1905. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten 1905. július hó 22-én a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Szily József titkár-pénztárnok, Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Lukáts Gyula, Publíg Ernő, Scossa Zoltán, Vida Pál előadók és a szegedi nagygyűlés rendező-bizottságának képviselőiben Koczor János rendőrkapitány. Elmaradásukat kimentették: gróf Széchenyi Viktor elnök, Markusovszky Béla, Szabó Gyula, Szokoly Ignác és Varga Lőrinc előadók.

155. Elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy az iroda helyiségének kibérlése most augusztus 1-én fog eszközöltetni, mivel a kisebb lakások csak ezen negyedkor fognak kiíratni. Tudomásul vétetett.

156. Elnök jelenti, hogy a hozzá beküldött és az intézményt érdeklő hírek közzétételére a „Hircsarnok” könyvatos lap évi 200 korona díj ellenében vállalkozott s hajlandó egyben

*) Az ülés után a jury rögtön megalakul és intézkedik a verseny-szerek átvétele iránt.

arról is gondoskodni, hogy e hírek a többi lapokba is felvétesse.

Az elnökség e jelentést tudomásul vevén, a „Hiresarnok“ ajánlatát elfogadja, vele a szerződést megkötni rendeli és a 200 koronát félévi utólagos részletekben az előre nem látottak terhére kiutaványozza.

157. Elnök jelenti, hogy 10.000 korona értékben és 96 kor. 55 fill. árfolyamon magyar koronajáradék **kötvény** vásároltatott és a bankban elhelyeztetett.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

158. Elnök azon kérdésére, hogy a nemzetközi **kongresszus zárszámadásai** lezárattak-e? titkár-pénztárnok azt jelenti, hogy a jelentés nyomtatása még folyamatban lévén, a számadás lezárható nem volt. Titkár pedig jelenti, hogy a jelentés magyar része fűzés alatt áll, míg ellenben a 3 idegen nyelvű rész felerészben kiszedve van; a költség nagyságát jelezni nem tudja.

Az elnökség utasítja a kiküldött bizottságot, hogy a jövő ülésre a számadásokat zárja le és jelentését terjeszse az elnökség elé, titkár pedig felhívja, hogy a nyomdai munkát lehetőleg siettesse és a művet mielőbb jelentesse meg.

159. Titkár jelenti, hogy **József** főherceg a hozzáküldött jegyzőkönyvi részvétet táviratilag köszönte meg.

Tudomásul vétetett s a távirat közzététele a hivatalos lapban elrendeltetett.*)

160. Titkár jelenti, hogy a **szegedi nagygyűlés versenyeire** eddig jelentkezett: Székesfehérvár (a II, III, IV, V, VI versenycsoportra), Széregyh (I. 1. 2.), Battonya (I. III. 1. 2. VI.), Nyiregyháza (II. 1. 2. III. 1. 2. V. VI.), Törökszentmiklós (I. II. IV.), Eger (III. IV. V.), Nagylak (I. III. IV. V. VI.), Datta (I.), Zenta (II. 1. 2.), Törökkanizsa (I. II. VI.), Kisvárdá (IV.), Szepes-szombat (I), Futtak (I. II. IV. V.), utóbbi azon kérelem kapcsán, hogy nem szabályszerű egyenruhában is vehessen részt és hogy némi segélyben részesíthessék. Jelenti továbbá, hogy a rendező-bizottság ívén még Gödöllő, Vác, Veszprém, Ganz waggonyár (V.) is jelentkezett, de figyelmeztetés dacára az elnökséghez szabályszerű jelentést nem küldött be; s végül hallotta, hogy Szabadka és Kaposvár is készül versenyre, bejelentés azonban tőlük sem jött. Bemutatja továbbá a Szegeden tartandó elnökségi, választmányi ülések és a nagygyűlés napirendjét, valamint az **évi jelentés** tervezetét, illetve szövegét, javasolván, hogy az, előző esetekhez hasonlóan, fűzet alakjában kinyomattassék. Végül jelenti, hogy a jövő nagygyűlés helyének kijelölése tárgyában is állás lesz foglalandó.

Koczor János bejelenti, hogy a versenygyakorlatok helyéül a régi csapatkórház udvara jelöltetett ki; ismerkedési estély négy helyen lesz megtartható; a kiállítás közbejött akadályok miatt elmarad; a rendező-bizottság a nagygyűlés napjain külön lapot ad ki; a versenydíjakra Szeged város (Florián-szobor), a szegedi hölgyek, a szegedi önk. tűzoltó-testület adománya és 3 egyéni díj áll rendelkezésre; hogy eddigelé 900 résztvevő jelentkezett; az elszállásolás az internatusokban (1330 hely) és iskolákban lesz foganatosítva, míg az elnökség és a zászlóánya a „Tisza“-szállóban kap szállást; végül kéri a kedvezményes vasuti igazolványok megszüretését és a mászóház tervének felülbírálatát.

Ezzel kapcsolatban jelenti még Barabás István és dr. Glósz Kálmán, hogy Apáthy

Vilmos **felolvasása** az erdőgégekről, dr. Szily József pedig, hogy Uprimny Mihály felolvasása a gyári tűzoltóságokról, elfogadható.

A mászóház felülbírálatása azonnal megtörténvén, többek hozzászólása után az elnökség a jelentéseket tudomásul veszi, a versenyzők jegyzékét a szabályszerű bejelentések alapján lezárja és csak azokat veszi még hozzá, a kik bejelentésüket a kitűzött határnapon, azaz július 20-án postára adták; Futtak parancsnokságát értesíteni rendeli, hogy segélyt nem kaphat e címen és hogy a versenyen csak szabályszerű egyenruhában lehet részt venni; a bemutatott napirendeket elfogadja és elrendeli, hogy az évi jelentés az előző 3 év jelentésével, a zárszámadások, költségvetés, felhívás vármegyei szövetségek alakítására, meghívó a nagygyűlésre egy fűzetben 2000 pl.-ban kinyomattassanak, az minden tagtestületnek megküldessék és a nagygyűlésen is szétosztassék, egyben pedig az orsz. választmány elé is terjesztessék; elrendeli továbbá, hogy a vasuti igazolványok kiadását az iroda megsürgesse és végül Apáthy Vilmos és Uprimny Mihály felolvasását elfogadja és a programba beleilleszti.

161. Titkár-pénztárnok bemutatja a II. évnegyedről szóló **pénztári kimutatást**, mely szerint a bevétel 8210 kor. 62 fill., a kiadás 6078 kor. 88 fill. s így a pénztári maradvány mint egyenleg 2131 kor. 74 fill. Bemutatja továbbá az egri nagygyűlés óta eltelt 3 év zárszámadását és jelenti végül, hogy a 11.000 kor. államszegély felvétetett s hogy a „Tűzoltók gyufája“ jövedelméből Stermann M. gyufagyáros 34 kor. 24 fillért küldött be.

Tudomásul vétetett s elrendeltetett, hogy a zárszámadás az évi jelentéssel kinyomattassék és az orsz. választmány elé terjesztessék.

162. Titkár-pénztárnok bemutatja az 1905—1908. évekre szóló **költségvetés** tervezetét.

Az elnökség a tervezetet csekély módosítással elfogadja és az évi jelentéssel kinyomatni, valamint az orsz. választmány elé terjeszteni rendeli azzal, hogy ott egy segédtitkári állás rendszeresítése javaslandó, a mutatkozó 6000 kor. hiány fedezése pedig a nagygyűlésből folyólag a kormánynál kérelmezendő.

163. A **nagybecskerek** testület szolgálati érmeiket kérvén, előző kimutatásaitól teljesen eltérő adatokat tartalmazó kimutatást küldött be és ez utóbbiakat mondja helyeseknek; az eltérések a szolgálati években 2—9 évre terjedők; ugy a régi, mint az új kimutatás hatóságilag hitelesített és szabályszerűen kiállított.

Az elnökség a szövetségi törzskönyv régi adatait tartván irányadóknak, az érmeknek ezek alapján való kiadását rendeli el s a mennyiben a testület ezt nem fogadná el, ám viselje rendetlen adminisztrációjának következményeit, a szövetségnek felfektetett törzskönyv adatait azonban folyton változtatni az elnökség nem engedheti.

164. **Scossa Zoltán** indítványt terjeszt elő, mely szerint **József főherceg alapítvány** címén 4000 kor. kihassíthatassék oly hivatással hogy annak kamatai tűznél magukat kitüntetett tűzoltók vagy hátramaradtjaik segélyezésére fordíthatassanak.

Dr. **Szily József** ezt nem tartja ellenőrizhetőnek s azért azt javasolja, hogy az alapítvány célja oly tűzoltók vagy hátramaradtjaik segélyezése legyen, akik az I. m. ált. alapítványból, vagy a segélyzőpénztárból segélyt már nem kaphatnak, de ilyenre rászorultak.

Az elnökség Scossa Zoltán indítványát dr. Szily József módosításával elfogadja és az

*) Lásd a Hivatalos rész elejét.

A szerk.

orsz. választmány elé terjeszteni rendeli, egyben utasítja az irodát, hogy az alapítólevél tervezetét a jövő ülésre mutassa be.

165. **Vida Pál** indítványozza, hogy **dr. Szily József** titkár XXV. éves tűzoltói jubileuma alkalmából s a szövetség körül szerzett érdemeiből folyólag azon kitüntetésben részesíttessék, hogy a XXV éves szolgálati érem neki a nagygyűlésen nyujtassék át és a politikai helyzet változtával a nagygyűlésből folyólag intéztessek felterjesztés fejedelmi kitüntetésére is; végül hogy nevezett titkári állásából való távozásakor az elnökségi előadók közé beválasszassék.

Az elnökség **Vida Pál** indítványát elfogadván, a nagygyűlés programjába beleilleszti és egyben az orsz. választmány elé is terjeszteni rendeli.

166. A közgazdasági és biztosítási lapok szerkesztősége véleményt kérve a „**minimax**”-ról, bemutatja e társaság levelét, mely szerint az elnökség szakvéleményét rosszindulatúnak jelzi és újabb kísérlet megejtését kérve, attól ellenkező vélemény kiadását várja. Ezzel kapcsolatban jelenti titkár, hogy tudomása van arról, hogy a készülék bemutatása Szegeden a nagygyűlés alkalmából céloztatik, mivel ott egyik önk. parancsnok a cég ügynöke és a városi hatóság ez alkalomra tűzte ki a készülék bemutatását.

Az elnökség a jelentést tudomásul vevén, a szerkesztőséggel a kért véleményt azzal közölni rendeli, hogy az elnökség újabb kísérletre nevezett cég által fel nem kéretett, — a szegedi rendezőbizottság pedig felkéretni határozatott, hogy a nagygyűlés amugy is tömött programjára való tekintetből, ily csak reklámcélokra szolgáló tűzpróbákat tartani ne engedjen.

167. **Kurz Sándor** (Ujpest) betérjesztvén a gyakorlószabályzat német fordítását, engedélyt kér annak kinyomatására és a klichék, kották kölcsönadását is kérelmezi.

Lukáts Gyula tudván azt, hogy a fordító mögött üzletember áll, aki ebből nyereséget fog húzni, az engedélyt csak bizonyos összeg lefizetése ellenében engedné meg.

Publig Ernő azonfelül kikötné azt is, hogy a vezényszavak magyarul alkalmaztasanak.

Vida Pál az engedélyt két okból nem adná meg, t. i. mert a német kiadás a magyarok eladását, tehát a szövetség jövedelmét csökkentené s mert minden német mű megjelenítése a magyarosodást megakasztja; egyébként nem látja a német fordítást okvetlenül szükségesnek, mert Vas vármegyében is majd minden parancsnok tud magyarul.

Dr. Glósz Kálmán az engedélyt azért nem adná meg, mert a szerzői jog és a fordítás joga is a szövetséget illeti s az annak feltétlenül fenntartandó.

Az elnökség **Kurz Sándornak** kérvényét elutasítja és a szerzői, valamint fordítási jogot továbbra is a szövetségnek fenntartja.

168. **Töketerében** nagyobb tüzeset fordulván elő, alelnök ennek tanulmányozására **Lukáts Gyula** előadót delegálta volt azzal, hogy az ezért folyamodó községi előljárásságnak a szerek beszerzése, a vízszerezés javítása és tűzoltóság létesítése körül tanácsot szolgáljon.

Lukáts Gyula jelenti, hogy a helyszínen eljárta, a kért tanácsot megadta, a tüzesetre vonatkozó jelentését azonban tervrajz hiányában csak a jövő ülésre fogja betérjeszteni.

Tudomásul vétetett és a jövő ülés napirendjére tüzetett.

169. **Elnök** jelenti, hogy tudomására jutván, miszerint **Aranyosmaróthon** a vármegyei székház leégett, javaslatba hozza e tűz tanulmányozása céljából **Lukáts Gyula** előadónak saját költségén való kiküldetését.

Elfogadtatott.

170. **Dr. Szily József**, mint a XIV. orsz. szaktanfolyam parancsnoka jelenti, hogy a tanfolyamra jelentkezett 62 hallgató közül tényleg 41 vonult be, köztük 3 csendőr, az elmaradottak közt egyik (**Péter Antal**) stipendista is volt; hogy **Markusovszky Béla** az előadói tisztelet elvállalta, **Oleják** azonban segédelőadói szerepet nem vállalt, a bemutató vizsgán a szövetség képviselőletében **dr. Óvári Ferenc** alelnök jelent meg; a 41 hallgató közül 5 elmaradván a vizsgától, 36 kapott látogatási igazolványt s pedig: 6 igen szorgalmas, 26 szorgalmas, 4 egyszerű jelzéssel; az iskolai szálláson 35—40 kapott szállást; a szereket a budapesti önk. tűzoltótestület és a gyárosok bocsátották rendelkezésünkre s csupán 1 pár ló volt 100 K díj ellenében beállítandó, mely összesen kívül még az ágyak szállítása okozott némi költséget; javasolja egyben, hogy **Kállay Imre** segédelőadónak az előadói cím és díjazás utólag megadassék.

Tudomásul vétetvén, a jelentés az orsz. választmány elé terjeszteni határozatott; a költségeket az elnökség egyben kiutalványozza és **Kállay Imre** segédelőadónak az előadói óradíjakat megszavazza, végül pedig úgy a fővárosi tűzoltóparancsnokságnak és a budapesti önk. tűzoltótestületnek, mint a szereket átengedő tűzoltószergyárosoknak jegyzőkönyvi köszönetet mond.

171. **Molnár József** (Monor) tűzoltótisztvizsga letétele iránt az előírt díj letétele mellett folyamodván,

az elnökség a határnap kitűzését a nagygyűlést követő első elnökségi ülés napirendjére tűzi.

172. **Titkár** jelenti, hogy a **kassai közigazgatási tanfolyamról** beérkezett jelentés szerint ott 25 hallgató közül 15 igen szorgalmas, 6 szorgalmas, 1 egyszerű látogatási igazolványt kapott, míg 3 igazolványt nem kapott. **Kolozsvárt** 35 hallgató közül 28 igen szorgalmas, 5 szorgalmas, 2 egyszerű igazolványt kapott. A **Belügyministerhez** felterjesztett összjelentés szerint 285 hallgató volt s pedig: igen szorgalmas 188, szorgalmas 42, egyszerű látogatási igazolvánnyal 24; látogatási igazolványt kapott 254 (a tanfolyam fennállása óta 2330); kimaradt 19, igazolványt nem kapott 12. Tankönyv kiosztott díjtanul 290 pl.

Tudomásul vétetett.

173. **Szabó Gyula** jelentése a **Torontál vármegyei tanfolyamról**, mely július 8—15-én Nagybecskerekken 68 hallgatóval (27 igen szorgalmas, 41 szorgalmas) 49 órában tartatott meg, továbbá ugyanannak jelentése a **Sopron vármegyei járási tanfolyamról**, mely **Szergény-Agyagos** községben 9 testülettel tartatott meg, (versenyzett 6),

Tudomásul vétetett.

174. **Titkár** jelenti, hogy a **csendőrök** oktatásának megállapítása és egy kézikönyv megírása tárgyában a honvédelmi ministerium kiküldöttje rövid uton érintkezésbe kíván lépni az elnökséggel, hogy továbbá a katonaság kiképzetéséről újabban **Deés**, **Nagykanizsa** küldött be jelentést és hogy az **Budapesten** is megkezdődött.

Tudomásul vétetett.

175. **Titkár** jelenti, hogy a **Belügyminister Lukáts Gyula** „Szerek gondozása” című

könyvét a községeknek 84,887/904. sz. alatt ajánlotta.

Tudomásul vétetett.

176. A győrvármegyei alispán átirata, mely szerint a Belügyminister az új **Győr vármegyei szövetség** alapszabályait nem hagyta jóvá azért, mert a régi szövetség nem oszlott fel s így létezőnek tekintendő és mivel az alapszabályok azon rendelkezését, hogy a csatlakozás kötelező, a szövetségnek pedig nem tagok felett is hatáskör biztosítottak, nem hagyhatja jóvá.

Tudomásul vétetett.

177. A Belügyminister véleményt kérvén **Kotlár Pál** (Budapest) **mentőkészülékéről**, az megadatott azzal, hogy a készüléknek gyakorlati értéke nincs.

Tudomásul vétetett.

178. A Belügyminister leküldvén véleményezést végett **Besztercebánya** tűzrendészeti szabályrendeletét másodizben javasoltatott, hogy a robbanó folyadékok robbanásmentes edényekben tartassanak, a kazlak távlata 20, kivételesen 10 méterben állapíttassék meg s hogy a hatósági engedélyek a tűzoltóparancsnok véleménye alapján adassanak ki.

Tudomásul vétetett.

179. A Belügyminister véleményt kérvén a **Krausz-féle robbanásmentes edényekről**, folyomódó az edény vagy rajzának bemutatására felhivatott, a felhívásnak azonban a mai napig eleget nem tett.

Tudomásul vétetett.

180. A **Szt. Huberti** önk. testület alapszabályai akkép véleményeztettek a Belügyministerhez, hogy a minta-alapszabályoknál tett kikötéseknek megfeleljenek, a közgyűlés határozatképessége pedig több tag jelenlététől tétesék függővé.

181. **Trencsén vármegye** tűzrendészeti szabályrendeletét illetőleg javaslatba hozatott a Belügyministernél, hogy a beltelken a cséplés ne engedessék; a robbanó folyadékok robbanásmentes edényekben tartassanak; engedélyek a parancsnok véleménye alapján adassanak ki; tüzelni szabadban csak 100 m. távolban lehessen; vízkészlet biztosíttassék mindenütt; a kéményégetésnél kellő óvintézkedés tartassék be; az elrendeltek végrehajtása ellenőriztessék; minden községnek legyen önálló tűzoltósága; a megváltási díj emeltessék és balesetbiztosításra is legyen felhasználható; felmentve csak az okvetlenül felmentendők legyenek; a szervezés, ruházat az orsz. szövetség szabályzata szerint végeztessék; a fuvarváltás díja emeltessék; a meg nem felelő kötelezett csapat helyett fizetett csapat nem létesíthető bárhol; a tűzfelügyelők honoráltassanak.

Tudomásul vétetett.

182. **Korpona** tűzoltói szervezési szabályzatát illetőleg véleményeztetett a Belügyministerhez, hogy a kötelezettség alól csak a hivatásuknál fogva hivatalukban nélkülözhetetlen hivatalnokok mentessenek fel; a szolgálati szabályok áthágása büntetessék; a szervezet az országos szövetség szabályzata szerinti legyen; a tűzoltók baleset ellen biztosíttassanak.

Tudomásul vétetett.

183. A Belügyminister által kiadott **Borsod vármegyei** tűzrendészeti szabályrendeletre vonatkozólag javasoltatott, hogy az engedélyek a parancsnok véleménye alapján adassanak ki; disznóperzselés, a mikor hó nem fedi a háztetőket, csak 100 méter távolban engedessék meg, ugyszintén a gőzgéppel való cséplés is;

a benzin-motorok benzinje robbanásmentes edényben tartassék; az elrendeltek végrehajtása ellenőriztessék; vízkészlet mindenütt legyen; a község az önk. testületeket segítyezze; kötelezett csapat mindenütt szerveztessék; a megváltási díj emeltessék; a gyakorlatok száma 12-ben állapíttassék meg; vezénylő mindig a helybeli parancsnok legyen; a tűzveszélyes anyagok mennyisége praeciziroztassék; a tűzoltók baleset ellen biztosíttassanak.

Tudomásul vétetett.

184. A Belügyminister által leküldött **szépfalui** önk. testületi alapszabálynál javasoltatott, hogy a szervezés és egyenruházat az orsz. szövetségi szabályzatnak megfelelő legyen; a tagok a kilépésnél díjjal ne rovasanak meg; a parancsnokságot a közgyűlés válassza; a szolgálati szabályzatot a parancsnokság állapítsa meg; a segélyalapból a balesetbiztosítás is fedezhető legyen.

Tudomásul vétetett.

185. Az **alsókubini** önk. testület alapszabályait illetőleg javasoltatott a Belügyministerhez, hogy a három évi belépési kötelezettség töröltessék; a segélyalapból a balesetbiztosítás fedeztessék; a közgyűlés határozatképessége több tagtól tétesék függővé és a szabályzat a minta-alapszabályokban kikötött pontokkal kiegészíttessék.

Tudomásul vétetett.

186. A Belügyminister által leküldött **bihar-félegyházi** önk. testületi alapszabályoknál véleményeztetett, hogy a rangjelzés az orsz. szövetség szabályzata szerinti legyen; a közgyűlés határozatképességéhez több tag jelenléte kívántassék; a vezénylet rang szerinti sorrendben gyakoroltassék; a tagok baleset ellen biztosíttassanak.

Tudomásul vétetett.

187. Titkár jelenti, hogy **Torda-Aranyos** vármegyében a vármegyei szövetség július 2-án megalakult; elnöke lett Vince Béla (Torda), alelnöke Kováts István (Egerbegy) és ifj. Allesz Endre (Marosludas).

Örvendetes tudomásul szolgált.

188. **Sajóvamos** a Generali biztosító intézethez intézett abbéli kérvényét kérte pártolni, a melyben önk. testülete részére szerek beszerzéséhez segélyt kér. Pártolólag elintéztetett.

Tudomásul vétetett.

189. **Nagyvárad** rendőrfőkapitánya véleményt kért az iránt, vajjon nem lenne-e előnyös a hivatásos tűzoltókat a rendőrségbe beolvasztani és a szolgálatot vegyest az egyesített csapattal ellátni. Határozottan elleneztetett, mivel a hivatásos tűzoltóságot egy felemás csapat pótolni nem tudja.

Helyeslőleg tudomásul vétetett.

190. **Jászberényi Miklós** Heves vármegyei tűzfelügyelő véleményét kérvén **Heves vármegye** tűzrendészeti szabályrendelettervezetéről, a vélemény megadatott s különösen az engedélyek megadásánál a szakközeg véleményének kikérése hangsúlyoztatott.

Tudomásul vétetett.

191. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérített dr. Szily József és Vida Pál előadó.

Több tárgy nem lévén, az ülés ezzel véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál,

Dr. Szily József.

510.
4905. sz.**Jegyzőköny.**

Felvétel Budapest, 1905. július hó 22-én a magyar országos tűzoltószövetség segélyzöpénztára elnökségének ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Szily József titkár-pénztárnok, Barabás István és Vida Pál előadók. Elmaradásukat kimentették: Széchényi Viktor gróf elnök, Szabó Gyula és Varga Lőrinc előadók.

32. Elnök megnyitván az ülést, bejelenti, hogy 4500 K. árban 96 K. 55 fill. árfolyamon magyar koronajáradék kötvény vásároltatott.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

33. Titkár jelenti, hogy ifj. Kertész András segélye a felterjesztésnek megfelelően utalványoztatott.

Tudomásul vétetett.

34. Kreisz József (Taksony) június 21-én tűznél arcán 14 nap alatt gyógyuló égési sebet szenvedett és elnökileg az I. m. ált. alapítványához 28 K. segélyre felterjesztetett.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

35. Váci Lajos (Vaiszló) 1904. évi december 31-én történt sérülésére vonatkozólag az okmányok ismételt sürgetés dacára sem érkezvén be: az elnökség az ügyiratot irattárba helyezni rendeli.

36. Kovács Mihály (Deés) június hó 24-én gyakorlaton dresdai kötélerezkedés közben a kötél után kapott és kezein 20 nap alatt gyógyuló égési sebet szenvedett.

Tekintettel arra, hogy a testület csak 28-án lépett a segélyzöpénztár tagjai sorába s így nevezett segélyre igényt nem tarthat, az elnökség a kérelmet elutasítandónak találta.

37. Kozáry János (Ócsa) július 1-én tűznél a tetőről leesett és 8 nap alatt gyógyuló zúzódást szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványból nyerendő 16 K. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

38. Györi László (Monor) július 11-én tűznél kezein 8 nap alatt gyógyuló égési sebet szenvedett; hasonlóan Ertinger Sándor és ifj. Artzt Ferenc is, míg ifj. Sipos László még szemén is megsérült.

Az elnökség Györi Lászlót 12 K., Ertinger Sándor, ifj. Artzt Ferencet és ifj. Sipos Lászlót 10—10 K. segélyre az I. m. ált. alapítványhoz felterjeszteni rendelte.

39. Veszprémben július 6-án tűznél Winkler István és Zámbo István kezein égési sebet szenvedett, míg Hungler Sándor a tetőről leesvén zúzódást szenvedett.

Az elnökség Winkler István és Zámbo Istvánt 2—2 K. napi segélyre az I. m. ált. alapítványához, az orvosi zárjelentés beérkeztekor felterjeszteni rendeli, míg ellenben Hungler Sándor segélyre igényt nem tarthat, mert a bejelentett tagok sorában nem szerepel.

40. Szokoly Ignác (Pápa) július 2-án tűznél, a kocsiról való leszállás közben sérvet szenvedett, amely budapesti kórházban megoperáltatott.

Az orvosi zárjelentés beérkeztéig függőben hagyatott.

41. Titkár bemutatván az 1905. évi jelentést és a közgyűlés napirendjét,

az elnökség azt elfogadja és a hivatalos lapban, valamint a nagygyűlés alkalmából kiadandó jelentés-füzetben az előző 3 évi jelentéssel, a zárszámadásokkal, költségvetéssel, satlakozó felhívással együtt kinyomatni, az

országos választmány elé terjeszteni és a tagtestületeknek megküldeni rendeli. E jelentéshez a közgyűléshez felhasználandó felhatalmazás úrlapja is melléklendő.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál.

Dr. Szily József.

A nagygyűlés ünnepségeinek sorrendje.

A szegedi nagygyűlés, mely augusztus 12—15-éig fog megtartatni, sorrendben a tizenhatodik. Elődei a következők valának, u. m.:

Az első közgyűlés volt Budapesten 1871-ben. Az ez alkalommal rendezett diszgyakorlaton néhai József főhercegünk kíséretében maga a király ő felsége is megjelent. A másodiknak (1874.) színhelye vala Sopron. A harmadik (1876.) Aradon tartatott. A többiek pedig imigy következnek:

1878. Igló, 1880. Pozsony, 1882. Zalaegerszeg, 1884. Selmezbánya, 1887. Fiume, 1889. Székesfehérvár, 1891. ismét Sopron, mely akkor már fennállása 25 éves jubileumát ünnepelte, 1893. Szabadka, 1895. Kolozsvár, 1896. (a millenium alkalmából) újra Budapest, 1899. Brassó, 1902. Eger, végre most 1905. Szeged lesz a vendéglátó.

A szövetségi elnökség a szegedi bizottsággal egyértelműen, a XVI-ik nagygyűlés sorrendjét a következőképen állapította meg:

* * *

Augusztus 12-én (szombaton): érkezés, fogadtatás, ismerkedési estély a *Proféta-sörcsarnokban*, a pilseni sörcsarnokban, a „Tisza“-szállodában, a Haggemacher-féle sörcsarnokban.

Augusztus 13-án (vasárnap): reggel 5 órakor ébresztő; 1/28 órakor betűrendes sorakozás a Mars-téren; d. e. 9 órakor szentmise a belvárosi Szt. Demeter-egyházban és a szegedi önk. tűzoltótestület zászlójának felszentelése; d. e. 11 órakor a zászló-szegek beverése a tűzoltólak-tanyában; 11 1/2 órakor a testület diszkozgyűlése a városházán; d. u. 3 órakor a csapatok gyűlékezése a Mars-téren, onnan indulás 1/24 órakor az Erzsébet királyné-ligetbe a népünnepélyhez, ahol 5 órakor sétahangverseny, 6 órakor a helybeli tűzoltóságok diszgyakorlata és este 8 órakor táncestély lesz. Ugyanaznap d. u. 3 órakor az orsz.

szövetség elnöksége, 4 órákor pedig orsz. választmánya is tart ülést az igazoló bizottság és a jury megalakítása, a költségvetés megállapítása stb. tárgyában, végül a megválasztott jury is még az nap megalakul és kiküldi a versenyszerek átvetelére kiszemelt albizottságát.

Augusztus 14-én (hétfőn): d. e. 8 órától délig és d. u. 3 órától kezdve versenygyakorlatok tartatnak, a volt katonai kórház udvarán (a Kossuth Lajos-sugár-úton, a tűzoltólaktanyával szemben) és a jury zárulása leend; ugyanaznap d. e. 11 és d. u. 1 óra között megtartatnak a szakfelolvasások is a városházán.

Felolvasást tart: *Apáthy Vilmos* (Gölniczbánya) az erdőégésekről; *Uprimny Mihály* (Szombathely) a gyári tűzoltóságokról; míg *Rózsa Géza* (Arad) a Schöppe-féle önműködő tűzjelzőt mutatja be.

Augusztus 15-én (kedden): reggel 7—9 órákor a nagygyűlési kiküldöttek igazolása a városházán; 9 órákor nagygyűlés ugyanott s ez alkalommal a versenygyakorlatok eredményének kihirdetése, a díjak kiosztása; utána az országos választmánynak előadókat választó gyűlése, majd a segélyzőpénztár közgyűlése. D. u. 1 órákor disztribúció. Este bucsuestely.

* * *

1127.
1905. sz.

XVI. országos tűzoltói nagygyűlés

napirendje.

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Az igazoló bizottság jelentése.
3. Négytagu jegyzőkönyvhitelesítő bizottság választása.
4. Háromtagu szavazatszedő bizottság választása.
5. Az elnökség jelentése az 1902—1905. közti időszakról.
6. Az 1902—1905. pénztári számadások előterjesztése.
7. A felügyelőbizottság jelentésének kapcsán az országos választmány és az elnökség részére a felmentvény megadása.
8. Az 1905—1908. évekre való költségvetés megállapítása.
9. Az országos választmány előterjesztése:
 - a) József főherceg alapítvány létesítése iránt;
 - b) védnök választása tárgyában;
 - c) az alapszabályok módosítása tárgyában.
10. A legközelebbi nagygyűlés helyének megállapítása.
11. Tisztujtás s pedig elnök, alelnök és ötagu felügyelő bizottság megválasztása.
12. Az elnökség előterjesztése Dr. Szily József XXV. éves jubileuma tárgyában.
13. A versenyek eredményének kihirdetése és a versenydíjak kiosztása.

Kelt Budapesten, 1905. évi július hó 22-én.

Széchényi Viktor gróf s. k., Breuer Szilárd s. k.,
elnök. titkár.

* * *

A nagygyűlés maga nyilvános, annak tanácskozásaiban résztvenni minden tűzoltó jogosítva van, szavazati jogot azonban csak a tagtestületek igazolt képviselői gyakorolhatnak.

A meghatalmazás eszközzésénél a megküldött meghatalmazási úrlap használandó olyképpen, hogy az kellőképpen kitöltve, a meghatalmazott egyén által lesz az igazoló bizottság előtt augusztus hó 15-én reggel 7 órákor fölmutatandó.

A meghatalmazások igazolására nézve megjegyezzük, hogy csak *oly testületek képviselői érvényesíthetik szavazati jogukat, melyek tagsági díjaikkal hátralékban nincsenek*, miért is a tagtestületek hátralékos tagsági díjaikat okvetlenül még a nagygyűlés előtt fizessék be a szövetség pénztárába.

A versenyekre nézve a rendező bizottság által szétküldött versenyprogram kimerítő utbaigazítást ad, melyhez még csak azt tesszük hozzá, hogy a versenyző testületek a versenyek kezdete előtt a jury elnökénél kötelesek lesznek a versenyben résztvevő tagok névjegyzékét azok beosztásával egyetemben átadni.

* * *

Jelentkezés. A jelentkeződíj szövetségi tagok után személyenkint 2 korona, nem szövetségi tagok után személyenkint 4 korona. Ennek ellenében bajtársaink elszállásoltatnak és igazolójegyet kapnak, mely minden ünnepségnél szabad bemenetre jogosít.

Az elszállásoló-jegyben a lakás jelezve lesz. Kocsin vagy gyalog érkező vendégek a kongresszusi irodában (tűzoltó-laktanya) jelentkeznek, onnan szállásoltatnak el. Vasuton érkező vendégek a vasutnál kalauzt kapnak.

Jelvények. Kérjük bajtársainkat, hogy bal mellükön fehér mellszalagot viseljenek azon város nevének a felírásával, ahonnan valók, hogy az egymást üdvözlők azonnal tájékozódhassanak.

Posta, táviró, telefon. A vendégek levelei és sürgönyei a főpostáról a kongresszusi irodába (tűzoltó-laktanya) adatként le és onnan vehetők át a nap bármely órájában. A kongresszusi telefon száma 160, mely össze van kötve az országos hálózat minden állomásával.

Dr. Lázár György,
polgármester.

Rainer József,
főkapitány.

Harcz Lajos,
parancsnok, előadó.

Ferenczy Béla,
titkár.

Egy taktikai feladat és megoldása.

Mult évi novemberi számunkban taktikai feladatot tettünk közzé, mely a csanádvarmegyei tűzoltó-szövetség évi rendes közgyűlése alkalmából rendezett gyakorlati versenyen képezte elbírálás tárgyát.

Mint hogy Szegeden az országos versenyek során szintén kerül egy vagy két ilyen feladat megoldásra, a különféle okokból eddig nem közölhetett bírálatot aktuálisnak tartjuk most hozni.

* * *

A feladat (lásd az ideiktatott vázlatrajzot) következő volt:

Az utcára néző (sraffirozott) ház zsindelytetőzete lángokban áll. A szomszédos cseréptetejű padláson gyúlékony anyag van összehalmozva s ott emberek dolgoznak. Köröskörül nádfedelű házak állnak. Az átalellenben levő ház udvarán (60 méternyire a tűzhelytől) bővizű kút található; de van kút az égő ház udvarán is, 11 méternyire az égő tetőtől. A szélirány épen e kút irányába hajtja a sugárzó meleget. Az utca szélessége szintén 11 méter.

A versenyző csapatok rendelkezésére az alábbi szerek állanak, u. m.:

1. Egy szívó-nyomó kocsifecskenő.
2. Egy nyomó szerk. kocsifecskenő.
3. Egy 3-5 hektós lajt, káddal.
4. Egy szerkocsi mentőszekrényel
5. Egy tető- és 2 támasztó-létra.
6. Egy hármas angol dugó-létra.
7. 3 darab tűzhorg.
8. 2 darab csákány.
9. 2 darab fejsze.
10. 4 darab vasvilla.
11. 2 darab vaslapát.
12. Egy szikracsapó.
13. 10 tekercs kender-tömlő á 15 m.
14. 2 darab osztóvilla (1 csapos, 1 csapnélküli).
15. 2 darab lánc (lajt és fecskendő összekapcsolására).

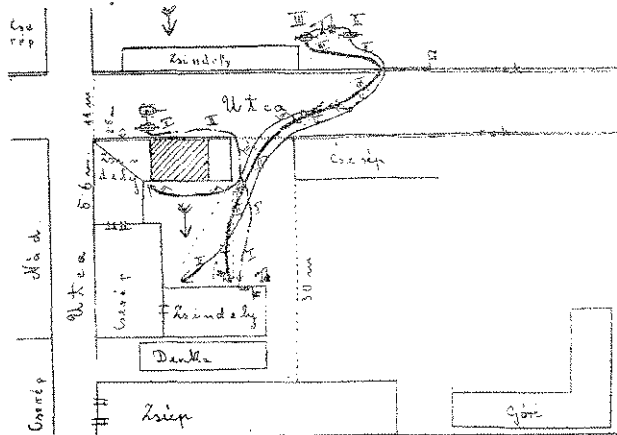
16. 20 darab vászon veder.

17. Egy viharlámpa.

18. 3 pár ló.

* * *

A tűzjel megadása után a I. számú csapat a helyszínére felvonult s az égő ház udvarára akart behajtatni, de a kapubejáratnál megállított. A parancsnok leszállván, átvette a feladatot, széttekintés után mindenekelőtt mentőket rendelt a padlásra, az emberek lementésére; azután a fecskendőt visszatolatván az égő ház alá, az utcán 2 és fél méternyire

az égő tetőtől, a vizes lajtból egy szívó s 3 nyomó-tömlővel egy sugarat szereltetett, melyet a szél mentén levő zsindelyes épület leolósására vezényelt; más egyéb intézkedést nem tett. (A rajzon a római egyessel jelölt tömlővezeték tört, illetve megszakgatott vonallal — — — — van jelölve).

B) A II. csapat a tűzhöz haladva, 50 lépésre a tűz előtt megállt.

A parancsnok a csővezetőktől, mászóktól és mentőktől kísérve a tűzhelyhez ment, átvéve

Levél a szerkesztőhöz.

T. Szerkesztő ur!

Olyan vidéken élek, ahol a közibénk betelepített svábság tengerében még szigetnek is csaknem elenyésző az a kevés magyar, mely itt a szó teljes értelmében alig leli honját a hazában. Bizom azonban a magyarok istenében, hogy „ami késik, az nem mulik“.

De nem erről kívánok értekezni, sőt egyáltalában nem értekezem. Csupán egy tünetre akarok rámutatni.

Valahányszor németül beszélő tűzoltó bajtársaimnak a társaságában nagyobb alkalomból megfordulok, csaknem mindig hallok közöttük legalább egy olyan embert felszólalni, aki a hangulat ünnepiességét fokozandó, ékes vagy kevésbé ékes rigmusokban hangoztatja intézményünk magasztosságát, s a bajtársi szeretet és összetartás lélekemelő voltát: avagy tréfás verssel járul hozzá az est kedélyesebbé tételéhez. Egynémelyik sógor ilyenkor olyan állítást is szeret megkockáztatni, hogy lám a magyar idáig még nem jutott el. A magyar csak a hazát, szabadságot, vagy a bort meg a babáját stb. éneklie meg, de pl. a tűzoltókat lelkesíteni, vagy felderíteni alkalmas poémája még nincs.

Hát az igaz, hogy mi temperamentumunknál fogva szélsőségekre vagyunk hajlandók, mint az angol. Vagy fennen szárnyalunk, szent áhitatra gerjedve: vagy leszállunk a lóról és akkor — nos akkor Hazafy Verai Jánosokra bizzuk a verselést. Azonban azt, hogy ebben mi rejlik, pl. a fehértemplomi germánnak hiába magyarázgatnók.

Én magam nem vagyok költő. Azt tartom, amit az egyszeri bölcs mondott: „Ne nyergelj szamarat, vágyván utazni Olympra, mert eleszi, meglásd, orrod' elől — a babért!“

Nemrég azonban két alkalmi vers került a szemem elé. Az egyik Dunántul jelent meg a Vasvármegyei T. K.-ben Jánosháza pusztulása alkalmából. A másik tiszántuli termék s „Szögedi tanyai levél“ címét viseli. Megkapó lendülettel emel fel az egyik tisztultabb szférákba s kész „contra“ a másik Solymossy Ödön báró cikkéhez, amely tavaly jelent meg a lapok hasábjain.*) Ez az utóbbi körülmény, meg a szögedi nagygyűlés közelsége késztet arra, hogy e két verset beküldjem. Közlésüket pedig két okból kérem: primo azért, hogy láttukra talán előkerülnének s Szegeden el is mondatnának azok a többi, ma

*) Lásd 1904. évfolyam, októberi számát. A szerk.

a feladatot, körültekintés után a következőleg intézkedett:

mentők a padlásról az embereket leterelni, szükség esetén őket menteni;

mászók a cseréptető ház tűzfalán levő 1 m. magas és $\frac{1}{2}$ méter széles nyílást vizes pokróccal betömni és vízzel telt vederrel a padlásra maradni, az esetleg beszálló szikrákat eloltani, a fecskendő az átelleni udvaron levő bővizű kúthoz (a kapu be van zárva, az belülről kinyitandó), 3 szívó, 8 nyomó-tömlővel, a 3-ik nyomótömlő végére osztó-villával 2 sugarat (mindkettő vékony, de összefüggő vonallal van a rajzon jelölve) szerelni,

1 sugár a szél irányában levő zsinolytetőt fogja lelocsolni és ennek megtörténte után az égő ház nem égő részén a padlás alá hatol fel, a tüzet ott támadván meg,

2-ik sugár a nyitott folyosó alatt a tüzet fogja megtámadni, vigyázva arra, hogy az ajtók és ablakok be ne gyuladjanak,

Őrparancsnok a lakosság közül vett emberekkel a szükséghez képest a szél irányában levő szomszédos nádtetejű házat szállatja meg, azt ponyvával letakarják és locsolják, hogy a röptűz fel ne gyujtsa.

C) A III. csapat a tűz felé haladva, 50 m. távolságban megállt,

a parancsnok egyedül érkezett a tűzhelyre, átvette a feladatot, körülnézett,

mentőket rendelt a padlásra és a fecskendőt az átellenes ház udvarán levő kúthoz szereltette 3 szívó és 4 nyomótömlővel, egy sugárra,

a sugárral (vezetékét a legvastagabb vonal tünteti fel) először a szél irányában levő zsinolytetőt locsoltatta le, ennek megtörténte

után pedig a tüzet kívülről megtámadta; egyéb intézkedést nem tett.

Kérdés melyik parancsnok intézkedett leg-helyesebben a három közül és melyiket illeti meg az 1-ső s melyiket a 2-ik díj.

* * *

A Csanád-vármegyei szövetség alelnöke Marton Lajos, battonyai parancsnok által beküldött eme feladatot, illetőleg annak háromféle megoldását, meg-bírálás végett munkatársunknak, Oleják Károly budapesti önk. szakaszparancsnoknak, a tavalyi országos szaktanfolyam segédelőadójának adtuk ki, ki is a maga észrevételeit az alábbiakban tette meg.

* * *

Általánosságban legelőször a rendezésre vonatkozólag nem tartom helyesnek azt, ha a taktikai feladat megoldását a még versenyző csapatok megfigyelhetik. Ily alkalommal ugyanis az I. csapatnak a helyzete annyiból mindig nehezebb, mert ő nem tanulhat az előtte már felvonult és a feladatot jól vagy rosszul, de már megoldott csapatától semmit. Ezuttal is a II. és III-ik csapat működéséből szinte kiérzik a megfigyelés. Szerintem tehát a versenyző csapatoknak vagy elrejtett helyen kell lenni, vagy pedig minden csapatnak egyenlő nehéz, de különböző taktikai feladatot kellene adni.

Az osztályozásnak módjára a véleményem az, hogy a csapatok előre figyelmeztetve legyenek arra, hogy a parancsnok fellépése a csapat magatartása, és a feladat megoldása külön-külön 5—0-ig terjedő számokkal lesz osztályozva. Miután pedig egy 14 főből álló őrség az, mely önállóan, más csapat segítségével nélkül, minden teendőre felhasználható, az eredményszámhoz hozzáadnám a támadási feladat elvégzésében résztvevő tűzoltók számát is. Az eredmény kihirdetésénél minden nyert számot külön megokolnék és az így megokolt eredményszámokhoz hozzáadva a tagok számát, nyerném a I., II. és III-ik sorban kitüntetésre érdemes csapatok sorrendjét.

még ismeretlen alkalmi költemények, amelyek hitem szerint (bármit beszél is sógor) magyarban is rég meg vannak, csak épen *restell* velők kirukkolni a szerzőjük; pro secundo pedig abból az okból, hogy így mint par excellence magyar téma, megbeszélés, vita tárgyává tétethetnék Szegeden, a felolvasások során, a *szériuskertek* bennünket mindig közletről érdeklő ügye.

Ime a két vers:

Szögédi tanyai level.

Mit lösz az? — a magyarnak má az se árt
Ha lángtengőr borítja is a határt!

Uram, Uram, mi lösz ebből a szögény velágból?!
Egy hét alatt a „harmadik“ szértiskertünk lángol!!
Átkai kis-nagy gazdának e nagy szériuskertek.
E habajgós rëndöletől kik, vagy mikó nyertek? —
A kik ezt a rëndöletöt papirra alkották,
A magyarnak héj! hamisan tötték le a kottát.
Ellene kis-nagy köztségök deputációztak,
Könyörgésre biztatásul — hosszu orrot hoztak:
„Szabad — földel alá tönni“, — ebbe bele fulladt.
Hát padlásra széna-szalma nehezebben gyullad? —
És a szögény? — kinak ne egy tenyérnyi pallása?
„Ha nem szöröz kaszárnyákat, ám ű maga lássa.“
S mi lött? — termött tengőr buzánk, jó is lött vón ára;
De lángtengőr borul reánk egyetlen szikrára. —
„Biztosítsunk!“ — Gabajódott, ki ily tanácsot mond,
Biztosító társaság sé kuka, számár, bolond,
Hogy az átkos rëndöletöt szömtünkér szeresse,

Hogy a kórmány miatt pizét a lángokba vesse.
Hej! a ki ezt aláírta, kacskaringót huzva,
Azt sé tudta, hun teröm a rozs, zab, mög a buza:

Jánosháza pusztulása.

Sötét füstoszlop csapott fel az égre,
Ölelni vágyón a felhők raját:
Rémes lángnyelvek, mindent megemészttve,
Száz csendes házon sivitottak át.
A tűznek fékevesztett, vad hatalma
Szilaj rontással ott kalózkodott
S koncként lesve a betevő falatra
Kínálta érte a koldusbotot.

Perjét dobott a tiszta udvarokra
S illatuk, fényük, mind, mind elnyelé;
A szorgos gazda kintől marcangolva
Tekint a sujtó, gyászos vég elé.
A verejték, ah, mindhiába csorgott
S ugartörésben fáradván a kéz:
Mit évek során lassan összehordott,
Egy röpke percben minden elenyész.

A Nemtő könnyez — s zokogó siráma
Elhallszik messze, messze tájakig,
Ahol a jólét önmagát kínálja,
Hol sorsüldözte magyar nem lakik.
S tűz lobban itt a szivek rejtekében,
Hogy fénynyel hintse azt a gyászhelyet,
Tűz, mit Te gyujtasz csendben, észrevétlen
Segítő jobbal — emberszeretettel!

Áttérve a feladat megoldására az I. csapat végzetes hibát követett el azzal, hogy az égő ház udvarára akart behajtani. Mert az egész udvar csak 11 méter s így már a sugárzó melegnek gyújtó körébe jutott volna a szer.

Beállhatott volna tehát az a komoly eshetőség, hogy a tűz az udvar tulsó, szélirányba eső épületébe is belekap; ekkor pedig a fecskendő két tűz közé kerülve, ott pusztulhat.

A fecskendőt azután az utcán közvetlenül az égő ház éreszétől 2-5 m-re felállítani annyira lehetetlenség a valóságban, hogy vele foglalkozni tovább szinte nem is lehet. Húzták volna legalább valamivel tovább vagy hátrább, mert így a lehulló zsarátnak a nyomó-legénység nyakába hullhat. A működés tehát a melegtől is lehetetlen. Ha már mindenáron a lajtból akart vizet szerezni, az I-es csapat parancsnoka, bár a kutak mellett ez szinte fölösleges, legalább az egyedül megmagyarázható oknak a tömlő kimelésnek látszatát kellett volna felkeltenie és a fecskendőt a kapu elé húzott lajthoz kellett volna állítani. De egyenesen az égő ház mellé állított lajtból szerelni és a tömlőt vagy legalább 6 m. kerülővel innen vezetni be a kapun, ez teljesen elhibázott intézkedés. Ez a megoldás nem is megoldás s így díjazást sem érdemel. A sugár elhelyezésére nézve az nincs megírva és a képről sem szemlélhető, hogy vajjon a földről vagy az oda támasztott létráról történt-e a védelem céljából eszközölt lelocsolás, mely után a direkt támadásra ugyilátszik nem is volt szükség, mert, mint olvasom, más intézkedést a parancsnok nem tett.

E csapatot tehát a következőkép osztályoznám:

A parancsnok fellépése	1
A csapat magatartása	4
A feladat megoldása	0
A csapat létszáma	14

Összesen . . . 19 pont.

A II. csapat fecskendő felállítása és vízszerezése már jobb. Vízszerezés szempontjából hibának tartom, hogy a lajtnak vizét egyáltalán nem használja fel, holott a nyomó-szerkezetű szivattyu, mintha csak a lajt kedvéért volna a színhelyen. A szomszédos utcában védett helyen akár direkt támadásra, akár védelemre kitűnően fel lehetett volna használni. De fecskendő nélkül is fel lehet a vizét használni a védelemre, vödörrel védve a zsindeletet és figyelő állást foglalva el a cseréptetős ház padlásán. Ez eljárás annyiból fontos, mert a tekeres-tömlőkkel való szerelés lassu munka s míg ezzel készen vannak, a vödörrel kitűnően lehet a védelmet előkészíteni. De még a szikraesapó nedvesen tartására is jól lehet a lajt vizét felhasználni.

A lajt vizének ilyenén felhasználása mellett mind a két sugarat, mely osztóvella segítségével alkottatott, direkt támadásra lehetett volna rendelni és az ugyis csak 5-6 méter hosszúságú égő épületrészt két sugárral közrefogni. Ekkor egy-egy sugárra csak 21—21 m² tűzterület jut. Ez pedig megfelel körülbelül egy oly négyszögnek, melyeknek mindegyik oldala nem is 4 méter.

A szerelésnek más a tömlőkimelésből kifolyó hibája, hogy az osztóvillát a fecskendőhöz igen közel szerelték s így nem csak több tömlőt rongálnak, hanem nehezebbé teszik a szivattyuzást is. Ha azonban ily eset a valóságban előfordulna, akkor szerintem a legegyszerűbb támadási mód az egyik fecskendőt az átelleni udvaron levő bővizű kuthoz szereltetni s a sugarat az égő épületrész jobb sarkába. A lajtot pedig a mellékuteába szállítván, vizével a nyomószivattyut táplálni, a sugárral pedig az égő épületrész balsarkába a tető alatt a nyitott folyosón támadni. A zsindeletetős épületrészt szikraesapó-

val, vödörrel, takaróponyvakkal védeném, melyekhez a vizet a ház udvarán levő kutból szerezném. Ha a szerelés pillanatában az égő rész a rajzon feltüntetett 5-6 m. tényleg, akkor ezen támadással 20 perc alatt a tüzet lokalizálni kell.

Kiváncsiságom fentartva arra nézve, hogy az egy és kétsugar alkalmazásakor a lövőkék egymáshoz mily arányban állanak: további intézkedéseit a parancsnoknak helyeseknek tartom. E csapat osztályozása a következő volna:

A parancsnok fellépése	4
A csapat magatartása	4
A feladat megoldása	3
A csapat létszáma	14

Összesen . . . 25 pont.

A III. csapat legnagyobb hibája, hogy a támadásra eleinte nem is gondol, sem a közvetlen veszélyeztetett szomszédsággal s csak később tér át ugyanazon sugárral a direkt támadásra. Kár, hogy a sugár direkt vezetése a rajzon feltüntetve nincs. Hiba, hogy a parancsnok csapatát elhagyva egyedül érkezett a vészhelyre. Egyebekben hibái a II. csapatéval azonosak. A csapatnak osztályozását a következőkép ejteném meg:

A parancsnok fellépése	3
A csapat magatartása	4
A feladat megoldása	1
A csapat létszáma	14

Összesen . . . 22 pont.

Miután előzetesen kimondatnék, hogy díjat azon egyesület kaphat, mely legalább 20 pontot ér el, az I. díj szerintem a II-ik csapatot, a II-ik díj pedig a III-ik csapatot illeti.*)

Oleják Károly.

*) Az idei XIV-ik országos szaktanfolyam hallgatói az első díjat — egyhangúlag — szintén a II-ik versenyző csapatnak ítéltek oda. (A szerk.)

* XIV-ik országos szaktanfolyam, melynek tanrendjét és hallgatóinak névsorát hátrább közöljük, július 21-én nyert befejezést. A hallgatók a Kun-utcai laktanyában dr. Óvári Ferenc, szövetségi alelnök kezéből, még aznap este vették át az általa is, meg az előadók által is, aláírt látogatási igazolványokat. Csak 36 ilyen lett kiállítva, bár a tanfolyam-hallgatók 41-en valának; de öt közülök az előadottak összefoglaló ismétlésén nem vett részt, illetőleg nem kolloquált. A hallgatók sorában legerősebben volt képviselve a Duna—Tisza köz e azután következett a Dunántul, a honnan Győr, Sopron, Veszprém, Vas, Tolna és Esztergom vármegyék valának képviselve; harmadik helyen állott Erdély (Beszterce-Naszód, Alsó-Fehér és Fogaras vármegyékkel). A Dunáninnen, Tiszáninnen és a Tiszántul egyformán 3 embert küldött, míg a Tisza-Maros szögéből ezúttal csak egyetlen hallgató került ki. Katonai előképzettség dolgában egy esendőrhadnagy három tartalékos hadnagy, két tiszthelyettes, 4 őrmester, egy szakaszvezető, 3 tizedes és 10 közvitéz volt köztük. Tűzoltói multra nézve 21 szolgálati évet mutatott ki kettő; 17-et egy; 16-ot is egy; 8-at és 7-et szintén egy-egy, a többi 5 évesnél fiatalabb tűzoltó; kilencen pedig egyáltalán nem szolgáltak eddig, mint tűzoltók. Tizenöt közülök a közigazgatási pályán működik, tíz pedig mint tanító. A legidősb 51 éves volt, a legfiatalabb 19 tavaszt látott.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

A veszprémi vármegyei szövetség évi jelentéséből.

Az 1904. évben a szövetség közigazgatási elnökévé Koller Sándor alispán, a devecseri járás ideiglenes tűzr. felügyelőjévé Gácsér Lőrincz, a zirci járás ideiglenes tűzr. felügyelőjévé Janikovics Gyula, választmányi tagjává dr. Benkő Károly választatott meg.

A járási tűzrendészeti felügyelők a devecseri kivételével, a részökre megállapított és a vármegye alispánja által jóváhagyott szabályzat értelmében, járásuk községeit a múlt évben egyszer, alispáni fölhívásra másodszer is meglátogatták s szerzett tapasztalataikról szóló jelentéseiket betérjesztették.

Ezen jelentéseket szövetségünk választmánya, majd pedig a közgyűlése letárgyalta s megállapította:

1. hogy tűzrendészeti szabályrendelete, alap- és szolgálati szabályzata 1—2 község, illetve tűzoltóság kivételével mindnek megvan.

2. Az elmúlt évben vármegyénk területén 11 önkéntes és 172 kötelezett tűzoltóság volt.

3. Névsort a pápai járásból 14, a zirciből 12, a veszprémiből 6, a devecseriből 19, az enyingiből 7 község küldött, a tűzoltók létszámát 9 veszprémi járási község jelentette be.

4. Az enyingi járásban volt 8 megfelelő és 12 meg nem felelő szertár, volt 8 önkéntes és 12 kötelezett tűzoltóság, ezekben 17 egyén megváltotta magát. A tűzoltók létszáma az egész járásban 1492 ember volt.

Az enyingi járásban volt 17 szívó-nyomó, 4 nyomó és 9 régi szerkezetű fecskendő. Az előírt 60 m. nyomótöltő minden községben meg van (Siófokon 200 m.). Káddal és hordóval ellátott lajtos kocsik minden községben meg van (Szilas Balháson 4). Az előírt 6 drb veder nincs meg teljes számban: Csajághon, Déghen, Lepsényben, Mező-Komáromban és Mezőszentgyörgyön, a többi szerek, valamint a házi tűzoltó eszközök mindenütt teljes számban meg vannak. Segélyalapja van 7 tűzoltóságnak összesen 2821 korona, 13 községben 2—2, két községben 4—4 gyakorlatot tartottak.

5. A pápai járásban van 8 meg nem felelő szertár, 8 önkéntes és 48 kötelezett tűzoltóság, ezeknek összes létszáma 2670 ember. 46 községnek van szívó-nyomó-fecskendője, 1-nek 4 darab, 3-nak 2—2 darab, csupán nyomó szerkezetű fecskendője; 11-nek szívó-nyomó-fecskendőn kívül nyomó szerkezetű fecskendője is van, 1-nek csupán 1 régi szerkezetű fecskendője van, ez Bakonyság.

Az előírt 60 m. tömlője csak 5 községnek nincs meg. (Békás, Farkasgyepű, Iharkut, Nemetbánya és Pórszalók.) Pápanak van 1000 m. Káddal és hordóval ellátott lajtos kocsija van 42 községnek, kád nélkül kettőnek, 7-nek semmilyen. 6 tűzvederje nem volt 5-nek, hatnál kevesebb 17 községnek. 36 községnek volt 4 drb vasvillája, 2-nek semmi, a többinek 2—2 drb. 11 községnek nem volt lapátja, 10-nek nem volt sisakja, 10-nek nem volt karszalagja, a többi tűzoltóeszköz Pórszalók és Vinár kivételével mindenütt megvan.

14 tűzoltóság egy gyakorlatot sem tartott, 4 tűzoltóság 1—1 gyakorlatot, 17 tűzoltóság 2—2, 8 tűzoltóság 3—3, 1 tűzoltóság 5, 4 tűzoltóság 6, 1 tűzoltóság 8 gyakorlatot tartott. 33 tűzoltóság téli iskolát nem tartott, 30 tűzoltóság nem teljesít éjjeli őrszolgálatot, 3 községben bejelentették az igazolatlanul mulasztókat. Segélyalapja volt 47 tűzoltóságnak 11.583 kor. összegben.

A házi tűzoltó eszközök állítólag mindenütt megvannak.

6. A veszprémi járásban 12 községben nem volt megfelelő szertár, volt 4 önkéntes és 32 kötelezett tűzoltósága, melynek létszáma: 2434 ember.

29 községnek volt 37 drb szívó-nyomó szerkezetű fecskendője, 5 községnek volt szívó-nyomó fecskendőn kívül nyomó szerkezetű fecskendője is, míg 5 községben csupán nyomó szerkezetű fecskendő volt.

30 községben megvolt az előírt 60 m. tömlő, a többinek kevesebb, Veszprémnek volt 200 m. (beleül gummizott) és 500 jókarban levő kendertömlője.

19 községnek megvolt az előírt 6—6 drb vízvederje, 7-nek semmi, 10-nek 6-nál kevesebb.

23 községnek van káddal ellátott lajtos kocsija, 5-nek kád nélkül, 30 községnek volt 2—25 drb létrája, 6-nak kevesebb, 35-nek volt 2—2 drb csáklója, 1-nek semmi, 7-nek 2—2 drb 27-nek volt 4—4 drb vasvillája, 2-nek semmi, 34-ben volt 2—2 drb nagyfejsze, 1-ben 1 drb, 1-ben semmi, 4 községben volt 1—1 drb csákány, 2-ben semmi. 33-ban 2—2 drb, 27 községben volt 2—2 drb lapát, 7-nek 1—1 drb, 2-nek semmi, 3 községben nem volt meg a 2—2 lámpás, 12 községben nem volt meg a 2—2 sisak, 10 községben nem volt meg a karszalag, 10 tűzoltóság tartott 128 gyakorlatot, 15 tűzoltóság 44 téli iskolát, 16 tűzoltóság tartott éjjeli őrszolgálatot, 9 községben bejelentették az igazolatlanul mulasztókat, 29 községben megvoltak a házi tűzoltó-eszközök, 20 tűzoltóságnak volt 4102 kor. 08 fill. összeget kitevő segélyalapja.

7. A zirci járásban 16 községnek nem volt megfelelő szertára, volt 6 önk. és 29 kötelezett tűzoltóság, utóbbiak közül nem működik 3. A tűzoltók létszáma 1909 ember.

28 községnek volt 35 drb szívó-nyomó-szerkezetű fecskendője, 7 községnek volt szívó-nyomó fecskendőn kívül 1—1 drb nyomó és 1 régi szerkezetű fecskendője, 6 községnek volt csupán nyomó-szerkezetű fecskendője, 33 községnek megvolt az előírt 60 m. tömlője, kettőnek 30—30 méter, 33 községnek megvolt a káddal és hordóval ellátott lajtos kocsija, 1 községnek halasztás adatott ennek beszerzésére, 27 községnek megvolt a 6 darab vederje, 6-nak kevesebb, 2-nek semmi, 10 községnek megvolt a 4 drb vasvillája, 25-nek 2—2 drb, 34 községnek megvolt a 2 drb csákánya, 1-nek 1 drb, 34 községnek megvolt a 2 drb lámpása, 1-nek nincs, 18 községnek megvolt a 2 drb sisakja és 29-nek megvolt a karszalag, 35 községnek megvolt a 2—2 drb létra, csáklója, nagyfejsze és lapátja, 13 tűzoltóságnak van 3553 korona összeget kitevő segélyalapja, 30 tűzoltóság 1—12, összesen 112 gyakorlatot tartott, 5 tűzoltóság 2—5, összesen 15 téli iskolát, 15 tűzoltóság éjjeli őrszolgálatot tartott, 2 községben bejelentették az igazolatlanul mulasztókat. A házi tűzoltó-eszközök állítólag mindenütt megvannak.

8. Tűzeset volt a megyében 141, a károsultak száma 427, a tűz oka: gyújtogatás 13 esetben, gondatlanság 20, gyermekeknek gyufával és tüzzel való játéka 34, öngyulladás 4, villámcsapás 4, kémény- és mozdónyszikra 4, robbanás 1, ismeretlen 61. Március és december hónapban volt 6—6 tűzeset, január, április, szeptember és október hónapban 8—8 tűzeset, február és májusban 9—9, novemberben 12, júniusban 13, júliusban 22 és augusztusban 32.

A devecseri jár.-ban 18 községben előford. 25 tűzeset

az enyingi	6	"	"	24	"
a pápai	21	"	"	39	"
a veszprémi	13	"	"	36	"
a zirci	13	"	"	17	"

összegezt 6 ember, megsérült 14 ember.

Kitüntette magát a gyáronmentés és a tűz továbbterjedésének megállítására által 28 ember, emberéletmentés által 2 egyén, továbbá a pápai m. kir. honvéd huszárezred, valamint Rátóton és Hajmáskéren az ott állomásozó tűzérseg a tűzoltásnál való önfeláldozó közreműködés által.

Elpusztult 2 cserépfedelű lakóház és 3 cserépfedelű melléképület, 3 faszindelyes lakóház, 12 faszindelyes melléképület, 169 nádfedelű lakóház, 211 nádfedelű melléképület; összesen: 174 lakóház, 226 melléképület.

Elpusztult ingatlanok kárösszege: 164,531 korona, biztosítva volt 114,293 kor.; ingók kárösszege: 198,875 kor., biztosítva volt 145,073 kor.; összes kár: 363,406 kor., biztosítva volt 259,366 kor.; biztosított vagyon: 259,366 kor.; biztosítatlan megsemmisült: 104,040 kor. értékű közvagyon.

Tartottunk 2 választmányi ülést, melyeken 20 és 1 közgyűlést, melyen 14 határozatot hoztunk.

Iktatóba érkezett: 137 ügydarab és pedig alispántól 7 drb, főszolgabiráktól 3 drb, jegyzőktől 15 drb, előjáróságoktól 10 drb, a m. orsz. tűzoltó-szövetségtől 3 drb, vidéki tűzoltó-szövetségektől 2 drb, tűzr. felügyelőktől 44 drb, tagtestületektől 8 drb, magánosoktól 6 drb, tűzoltótól 2 drb, saját hivatalból kiadott 35 drb, választmányi tagtól 1 drb, postatakarékpénztártól 1 drb.

Pénzforgalmunk a következő volt:

A postatakarékpénztárban kezelt vagyon:
Bevétel 6369 kor. 10 fill. az előző évi áthozattal
1904. évi kiadás . 1240 „ 81 „
pénzt. maradv. 5128 kor. 29 fill.

A pénztáros által kezelt vagyon:

Bevétel 900 kor. 81 fill.
kiadás 836 „ 60 „
Pénztári maradv. 64 kor. 21 fill.
1904. évi bevétel . 2242 kor.
tiszta kiadás . . . 2078 „
Összes bevétel . . 7269 kor. 91 fill.
„ „ . . . 2077 „ 41 „
maradvány . . . 5192 kor. 50 fill.

A járási tűzrendészeti felügyelők a járási főszolgabíráknak szakvéleményezői s mint ilyenek az építkezési engedélyek kiadásánál tűzrendészeti szempontból szakvéleményt adtak.

Szegényebb községeknek az építendő szertárhoz o l c s ő tervet készített az elnökség és azt kellő számban sokszorosítva, a vármegye alispánja útján a községeknek díjmentesen kiadatta.

Az alispáni hivatalnak a szabályrendeletileg előírt negyedévi és évi jelentések betérjesztettek s az alispáni jelentésben helyet is foglaltak

Résztvettünk az internationalis tűzoltó kongresszuson, mely Budapesten 1904. évi augusztus hóban tartatott meg s a külföld előtt hazánknak jó hírnevet szerzett. Ugyanezen alkalommal a külföldi és hazai tűzoltóságok vármegyénket is megtisztelték látogatásukkal, Almádba kirándulást téve a Balatonon.

Kivettük részünket a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet módosításából, mely első fokban a törvényhatósági bizottság által 1904. évi november hó 6-án és folytatva tartott közgyűlésében megszavaztatott.

Ügyvezető elnökünk, ki egyttal az országos tűzoltó-szövetség alelnöke is, élénk részt vett az országos tűzoltó-szövetség működésében, s a vármegyei tűzrendészeti ügyeknek az alispáni hivatalban rendszeres előadója volt, mint ilyen 1904. évben 278 ügyet, 1903. évről hátralékaul 42 drbot, összesen tehát 320 drbot intézett el.

Veszprém, 1905. április hó 9-én.

Dr. Óvári Ferenc,
ügyvezető elnök.

Blázy Imre,
főjegyző.

A Sopron vm. kismartoni járásának tűzrendészeti felügyelőjétől.

ad. 25. sz.
1905.

Jegyzőkönyv.

Felvétel 1905. évi május hó 7-én Kismarton szab. kir. r. t. városban tartott „tűzrendészeti szemle” alkalmával.

Jelen voltak: Szabó Gyula járási tűzrendészeti felügyelő; az előjáróság részéről Farkas Ferenc rendőrkapitány; a tűzoltóság részéről Pamlényi Gábor elnök, Grüssner Béla parancsnok és 67 tűzoltó.

Az általános helyszíni szemle tárgya:

1. Az építkezés a tűzbiztonság követelményeinek megfelelő-e és milyen módon lehetne a hiányokon segíteni? A kémények rendszeresen separtetnek-e?

Az építkezés a tűzbiztonság követelményeinek megfelelő. A kémények rendszeresen separtetnek.

2. A tűzoltás céljára miként történik a vízszállítás? Megfelelő-e az? (Javaslat annak javítására.) Meg van-e minden házban az előírt vízkészlet és tűzoltószer?

Vízszállításra egy bővizű patak, 4 tó, 8 medence (a 50 hl. tartalommal), vízvezeték 2 földfeletti és 20

földalatti (3—4 légköri nyomású) hydranssal és 244 (356 m. átlagos mélységű) kút használatnak.

Minden házban nincs meg a vármegyei szabályrendelet 22. §-ában előírt 2 kanna, 1 létra és egy csáklya; a vármegyei szabályrendelet 23. §-a értelmében az előjáróságnak többször tűzvizsgálatot kellene tartani.

3. A tűzjelzés s a tűzoltóság riasztása, a szomszédos községek értesítése miként történik s mi lenne e téren kívánatos?

A tűzjelzés s a tűzoltóság riasztása éjjeli örök, harangkongatás, a tűz helyének kikiáltása, kürt, kéthangu jelző és ködharsonával történik; szomszédos községeknek ezeken kívül nappal az erős füst, éjjel a tűzfény jelzi a tüzet.

4. Az előírt tűzoltószer meg vannak-e, elégségesek és megfelelők-e? (Javaslat szerek netán való beszerzésére.) A szerek gondozása megfelelő-e? Van-e célszerűen elhelyezett és épített, pormentes, tágas szertár? (Javaslat szertár építését illetőleg)

A) Csapatfelszerelés. 1 drb szán mozdonyfecskendő-lekapcsolható előkocsival; 4 drb szívó-nyomó, személyszállító kocsifecskendő (mind az 5 gép 120 mm. átmérőjű hengerekkel) és 2346 m. nyomótömlő egységes csavarral; 5 darab kerek motolla (per 300 méter tömlőre); 4 drb kézi motóla (per 20 m. tömlőre); 1 drb. tömlőhid; 3 drb lajtoskocsi (hordó és kaddal); 104 drb. kender-vödör; 2 drb hydronet; 1 drb nagy kétkerekű gépezetes tolólétra lekapcsolható előkocsival 24 m. magas; 2 drb háromrészes kihuzólétra, támrudak; kötélleddal 14 m. magas; 2 drb. kétrészes kihuzólétra, támrudak és kötélkihuzással 11 m. magas; 4 drb kétrészes összehajtható támasztólétra 6 m. magas; 6 drb kétrészes, kéthorgu összehajtható tetőlétra 6 m. magas; 4 drb egykaru, egyhorgu horoglétra; 5 drb közönséges támrudas létra 7—13 m. magas; 10 drb közönséges támasztólétra 2 1/2—8 m. magas; 12 drb közönséges tetőlétra 2 1/2—5 1/2 m. magas; 1 mászó és tömlőszáritó torony; 12 csáklya; 1 mentő-tömlő; 12 villa; 12 ganajvonó; 12 gereblye; 12 csákány; 12 lapát; 12 kapa; 12 ásó; 24 nagy fejsze; 1 szerkocsi, lekapcsolható előkocsival; 2 szerkocsi, két kerekű szekrényel; 1 szerkocsi, 2 kerekű szekrény nélkül; 21 lámpa; 16 petroleum-fáklya; 2 vörös parancsnoki jelző-zászló-lámpával; 2 kocsiemelő, 2 petroleum-kanna, 3 olajos-kanna, 11 polc-deszka, 6 fogas, 20 keret, 3 porseprő, 6 szertárjelző-tábla, 1 szertárjelző vörös lámpa. Becsérték: 30805 korona.

B) Személyi felszerelés és egyenruha 130 tűzoltóra. Becsérték: 8959 korona.

C) Könyvtár. Becsérték: 670 korona.

D) Különböző ingóságok. Becsérték: 3762 korona. Összes leltári érték: 44196 korona.

A város területén (szétesztott) 6 szertár van; a szerek gondozása megfelelő.

5. A tűzoltóság szervezete megfelelően keresztül van-e víve? Elegendő-e a létszám? A kötelezett csapat összeírása, a megváltás módzata, a fogatok kötelezettsége lett-e rendszeresen foganatosítva? A község miként segíti a tűzoltóságot? A költségvetési összeg tényleg ezen célra lett-e felhasználva? (Javaslat a hiányok megszüntetésére vagy javítására.)

Az 581 ház és 5210 lélekkel bíró városban 1874-ik évben alakult meg a ma is fennálló önkéntes tűzoltótestület, a működő tagok jelenlegi létszáma 107. A fogatok kötelezettsége csak a szomszédos községekbe való kivonulásoknál van rendszeresen foganatosítva. A város évi 280 korona, Esterházi herceg 200 korona és jelenleg 226 pártolótag, a 4 K. 904 korona, összesen 1384 koronával járul a testület fentartásához.

6. Milyen a tűzoltóság csapat-felszerelése, kiképzése? Tartanak-e rendszeres gyakorlatot, miképpen s évenként hányat? A kötelezett tűzoltóság mulasztói be voltak-e jelentve a hatóságnak és büntetve lettek-e? A csapat van-e baleset ellen biztosítva? Van-e segélyalap? Biztosítva van-e a gyors kivonulás lehetősége a

községben belül vagy a szomszéd községbe? (Javaslat a hiányok megszüntetésére vagy javítására.)

A tűzoltó-testület a szervezet, egyenruha, rangjelzés és felszerelésre nézve a magyar orsz. tűzoltó-szövetség által megállapított s a nmélt. belügyminiszterium által 1898-ban jóváhagyott szabályzat szerint van felszerelve. Kiképzése az orsz. tűzoltó-szövetség által előírt egységes gyakorlati szabályzat szerint történik. Vasár- és ünnepnapokon rendszeres gyakorlati és elméleti oktatás tartatik évenként 30—40. A testület működő tagjai az orsz. tűzoltó-segélyzőpénztárnál baleset ellen biztosítva vannak. A testület külön segélyalapja 6222-77 korona. Ugy helyben, mint a szomszéd községekbe való gyors kivonulás biztosítva van.

7 Megfelelő-e a csapat vezetése, adminisztrációja, szolgálat vezetése, fegyelmezettsége? A tartott iskola- és támadásgyakorlat megbeszélése és felülbírlása. (Javaslat a hiányok megszüntetésére vagy javítására)

A csapat vezetése, adminisztrációja, szolgálat vezetése, fegyelmezettsége jó.

Tartatott iskolaszervezés ütem szerint, szán, mozdonyfecskendő és kocsifecskendővel, (2 szívó és 2 nyomótömlővel), továbbá 2 támasztó, két- és háromrésztű augsburgi és 6 tetőlétrával; ugyanazon szerekek gyors-szerelése; támadás az összes felszereléssel, a vízvezeték felhasználásával, A gyakorlat jól sikerült.

8. A kormányrendelet s a vármegyei tűzrendőri szabályok alapján körültekintőleg e tekintetben mutatkozik-e mulasztás és miből áll az?

A jelen jegyzőkönyv 2. pontjában felhozottak.

9. Van-e jóváhagyott községi tűzrendészeti szabályrendelet? Nincs.

10. Mily viszony létezik a tűzoltó-testület és a községi hatóság között? Amennyiben köteles tűzoltóság léteznék, a szolgálatmentesség után hogyan történik a váltásdíj beszedése s e czímen eddig mennyi folyt be? Az értelmiség mily számban van a községben s a testületben képviselve s mi ezek társadalmi állása?

A tűzoltó-testület és a városi hatóság között jó viszony van.

Az értelmiség a városban nagy, részben a testületben képviselve van.

11. A tűzbiztosítási intézmény mennyire van elterjedve a községben s mely társulatoknál van túlnyomó számban a biztosítás képviselve?

Minden épület biztosítva van. A „Magyar általános, bécsi, trieszti, Azienda, Duna, Adria és Phönix“ biztosító-társulatoknál.

12. Mikor és ki által tartott tűzrendészeti szemle vagy vizsgálat? Főszolgabírói (alispáni) intézkedés történt-e a múlt évben és minő tűzrendészeti ügyben? Az orsz. és vármegyei tagsági díjak, valamint a segélyzőpénztári díjak beküldettek-e a folyó évre?

Az 1904. év május hó 4-én reggel 7 órakor Szabó Gyula járási tűzrendészeti felügyelő tartott tűzrendészeti szemlét. Ugyancsak az 1904. év május hóban több napon át a városi hatóság által kiküldött bizottság általános tűzvizsgálatot tartott.

Az orsz. és vármegyei tagsági díjak, valamint a segélyzőpénztári díjak az 1905-dik évre beküldettek.

Szabó Gyula

járási tűzrendészeti felügyelő.

NÉVSORA

a XIV-ik országos tűzoltó-szaktanfolyam hallgatóinak.

Tételsz.	N é v	L a k h e l y e		Kora	Polgári foglalkozása	Tűzoltói rangja	Mennyi idő óta tűzoltó	Katona	Szallást nyert
		helység	vármegye						
1	Barna János	Májer	Beszterce	24	tanító	—	—	póttartal.	1
2	Benczik Aladár	Lovászpata	Veszprém	22	okl. segédjegyző	stiszt	1 év	—	—
3	Bihary Béla	Gyulafehérvár	Alsófehér	30	főgymn. tornatanár	szakaszpar.	3 „	tartl. kadet	1
4	Bory Ferencz	Ráczkeve	Pest	45	trvhatgi utmester	alpar. jár. tűzfl.	17 „	szolg. őrm.	—
5	Csepesányi Pista	Ujverbász	Bácsbodrog	28	földbirtokos	alparancsnok	1 „	tart. hadnagy	1
6	Dózsa Károly	Sándorfalva	Csongrád	31	közs. segédjegyző	parancsnok	1 „	honv. pótt.	1
7	Elefánty Béla	Aszód	Pest	45	főjegyző	parancsnok	7 „	husz. tiszt.	1
8	Fekete Imre	Nagykálló	Szabolcs	40	tanító	alparancsnok	1 „	—	1
9	Gombás Sándor	Városiód	Veszprém	25	tanító	alparancsnok	3 „	póttartal.	1
10	Herkély Gyula	Bpest III. k. csp.	Pest	29	csendőrhadnagy	—	—	szárnypar.	—
11	Jäger Vince	Suur	Veszprém	20	tanító	titkár	1 „	—	1
12	Jávorszky József	Marosujvár	Alsófehér	31	irodatiszt	—	—	gyal. tizedes	1
13	Kaltenecker Arth.	Budapest	Pest	37	Ganzgy. üzembiv.	parancsnok	1/2 „	gy. szakaszv.	—
14	Kaszap Pál	Kossuthfalva	Pest	19	műegyetemi hallg.	tűzoltó	1 „	—	1
15	Kicsindy Kálmán	Süttő	Esztergom	23	tanító	segéd. test. jzó	2 „	póttartal.	1
16	Kövrér Károly	Abrudbánya	Alsófehér	31	városi jegyző	alparancsnok	1 „	tart. hadnagy	1
17	Kullmann István	Kiskunfélegyh.	Pest	38	járási tisztviselő	jár. tűzf.	2 „	gyal. tizedes	1
18	Liszka János	Baglyasalja	Nógrád	23	tanító	tűzoltó	2 „	—	1
19	Marssó József	Izsák	Pest	28	takarék. könyvelő	parancsnok	—	póttartal.	1
20	Meltsch Károly	Hegykő	Sopron	30	közs. jegyző	—	—	—	1
21	Miffek István	Vágújhely	Nyitra	20	kéményseprő	tűzoltó	4 hó	—	1
22	Molnár István	Foktő	Pest	39	ref. tanító	parancsn. jártf.	16 év	—	1
23	Nuszbaumer Vend.	Győr	Győr	45	kéményseprő	szakaszpar.	2 „	—	1
24	Papp Ferenc	Szeged	Csongrád	23	városi adóoszt.	szakaszpar.	4 „	póttartal.	1
25	Perdy György	Fogaras	Fogaras	43	szijgyártó	szakaszpar.	21 „	—	1
26	Polit György	Ujvidék	Bácsbodrog	32	kereskedő	segédtsizt	8 „	alvadász	1
27	Pósch János	Rődön	Vas	28	tanító	parancsnok	2 „	póttartal.	1
28	Reitter József	Budaörs	Pest	26	segédjegyző	jár. tűzfelügy.	1 „	—	1
29	Ronchetti Győző	Galgóc	Nyitra	22	kéményseprő	segéd., titkár	2 „	—	1
30	Rück Mihály	Igazfalva	Krássó	25	kereskedő	segédtsizt	3 „	—	1
31	Schmögner János	Rozsnyó	Gömör	33	tanító	szakaszpar.	2 „	póttartal.	1
32	Stockinger Alajos	Dombovár	Tolna	28	kéményseprő mest.	tűzoltó	1 hó	póttartal.	1
33	Lisznyai Szabó J.	Ujpest	Pest	48	ny. rendőrfogalm.	parancsnok	—	—	—
34	Szittyay Béla	Otura	Nyitra	37	jegyző	parancsnok	2 év	gy. kez. őrm.	1
35	Szögyén Bálint	Bpest III. k. csp.	Pest	30	csendőrmester	—	—	—	—
36	Tóth Sándor	—	Pest	34	csendőrmester	—	—	—	—
37	Trepchesz Henrik	Fogaras	Fogaras	51	rendőrfőnök	alparancsnok	21 „	t. honv. had.	1
38	Veress József	Tarlár	Pest	27	hely. főjegyző	jár. tűzf.	1 „	póttartal.	1
39	Wagner Adolf	Fogaras	Fogaras	42	áll. tanító	h. szakaszpar.	4 hó	gyalogos	1
40	Weiser Róbert	Kisujszállás	Szoinok	22	kéményseprő	szakaszpar.	5 év	—	1
41	Woditsch Károly	Németkeresztur	Sopron	30	községi jegyző	—	—	—	1

A Budapesten 1905. július 3—21. napjain tartott
XIV. ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZAKTANFOLYAM
TANRENDJE.

Elmélet.

Gyakorlat.

Tantárgy	Óra	Előadó	Tantárgy	Óra	Előadó
Szervezés, szolgálát	4	Szabó Gyula	Rendgyakorlat	5	Szabó, Balogh, Kállay
A fecskendő s tartozékainak ismertetése	7	Dr. Szily József	Szerek ismertetése	1	Szily, Kállay
A mászószerek ismeretése	3	Dr. Balogh Dezső	Tömlőkezelés	2	Szily, Balogh, Kállay
A szerek gondozása	3	Szabó Gyula	Fecskendőszerezés	12	Szily, Breuer, Szabó, Balogh, Kállay
Vízszerezés	2	Dr. Szily József	Mászógyakorlat	8	Szily, Breuer, Balogh, Kállay
Tűzjelzés	1	Kállay Imre	Szergyakorlatok vezénylése	3	Szily, Balogh, Kállay
Az építkezés elemei	2	Breuer Szilárd	Taktikai feladatok	11	Szily, Breuer, Szabó, Markusovszky, Balogh, Kállay
Megelőző tűzrendészet	6	Markusovszky Béla	A testület megalakítása		
Tűzoltás (taktika)	9	Breuer Szilárd	Taktikai egységek beosztása		
Első orvosi segély balesetknél	5	Dr. Balogh Dezső	Támadások		
Elméleti órák összege	42		Gyakorlati órák összege	42	

Tanulmányozás. Július 8-án, szombaton: d. e. 10—12 Mentőlaktanya, Ganz vasgyár (Balogh).

Július 12-én, szerdán d. e. 6—8 Henger-gőzmalom (Markusovszky).

Július 13-án, csütörtökön: d. e. 10—12 Szivattyugyár (Szily).

Július 14-én, pénteken: d. e. 10—12 Közp. laktanya (Breuer).

Július 15-én, szombaton: d. e. 10—12 Köhler-gyár (Breuer).

Július 16-án, vasárnap: d. u. 4—7 önk. testület gyakorlata. (Szily).

* **Kik voltak az elnökeink?** A szövetség első elnöke volt gróf Széchényi Ödön 1871—1874-ig, utána következett 1876—1880-ig báró Bánhidya Béla, majd 1882—93-ig gr. Czirák Béla, 1896—1902-ig dr. Kék Lajos, végre 1902. óta Széchényi Viktor gróf. Alelnökök voltak Follmann Alajos, azután dr. Kék Lajos és ez idő szerint dr. Óvári Ferenc.

* **Néhány adat.** Az első tűzoltóságot Rómában Augustus császár 34-ben Kr. e. szervezte. Páris városában rendes tűzoltó-esapatot 1716-ban állították fel. Németországban Hengst Christian építőmester 1846-ban alakította meg az első önkéntes tűzoltóságot. Nálunk Aradon 1834-ben alakult meg az „első önkéntes polgári tűzoltókar” és Budán is volt már 1845-ben egy 21 tagból álló „polgári tűzoltóság”. 1849-ben mindkettő megszűnt. A kor igényeinek megfelelő tűzoltó-egyletet gróf Széchényi Ödön alapította: ez a budapesti önkéntes testület. 1863-ban volt az alakuló értekezlete, 1866. december 13-án hagyták helyben alapszabályait. 1869. május

1-én tartották az első gyakorlatot és 1870-ben január 9-én az első éjjeli őrseget. — 30 évesnél idősebb testületek: Sopron, Nagyvárad, Arad, Pozsony, Lippa, Komárom, Esztergom, Huszt, Temesvár, Zágráb, Nagy-Kanizsa, Pécs, Pápa, Kőszeg, Győr, Baja, Kolozsvár, Kassa, Kalocsa, Selmechánya, Versec, Zombor, Szegszárd, Lugos, Ujvidék, Nagyszeben, Máramaros-Sziget, Igló, Somorja, Kismarton, Eger, Miskolc, Fiume, Sátoralja-Ujhely, Orosháza, Déva, Csurgó és Brassó. — Az első primitív fecskendőt a görög születésű Ktezibiosz még Krisztus előtt 200 évvel találta föl. Modern fecskendőt 1518-ban a friedburgi születésű Platner készített Augsburgban. A tömlőket 1672-ben Amsterdamban Van der Heyde testvérek találták fel. A légkazánnak feltalálója a planici születésű Leupold Jakab (1720). Az először New-Yorkban alkalmazott gőzfecskendőt a svéd származású Erikson 1840-ben konstruálta. Hazánkban a XVIII-ik század elején csak a szabad királyi városoknak volt tűzfecskendőjük.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: Egy előszó. — Hivatalos rész: Még egy távirat. — Meghívók (3). — Az elnökség július 22-iki ülésének jegyzőkönyve. — A segélyző-pénztár elnökségének ülése. — A nagygyűlés ünnepségének sorrendje és napirendje. — Taktikai feladat és megoldása (ábrával). — Levél a szerkesztőhöz. — Szövetségünk köréből: A veszprémvármegyei szövetség évi jelentéséből. — Sopronvármegye kismartoni járása tűzrendészeti felügyelőjének egy szemléljén felvett jegyzőkönyv. — A XIV. szaktanfolyam tanrendje és hallgatói. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

Scossa Zoltán, Országos Szövetségünk előadója, szűkebb hazájában, Szabadkán, 25 évi szolgálat után, melyből 18 a tűzoltói nehéz szolgálatra esik, nyugalomba vonult s helyette az országos tűzoltó szaktanfolyamnak egyik volt hallgatója Milassin Andor vette át a csapat vezetését. A város Scossa évi nyugdíját 2000 koronában állapította meg, a főispán pedig Szabadka tiszteletbeli tűzoltó főparancsnokává nevezte ki őt. Az utóbbi szokatlan módja az elismerésnek, de csak azért, mivel hazánkban először történik. Egyébként Scossa, ki 1900 óta a nemzetközi tűzoltó-szövetség tanácsának is tagja, minden tekintetben rászolgált, úgy a megtisztelő címre, mint a városnak vele szemben megnyilvánult méltányosságára. Szabadka 1888-ban szervezett hivatásos tűzoltóságának Scossa volt az első parancsnoka s mint ilyen alapvető munkát végzett ott. A csapat magas fokra emelt akcióképessége s fegyelmezettsége révén elért messzi jóhírért kizárólag Scossa Zoltánnak köszönheti. Kívánjuk, hogy úgy a kitüntetés, mint a jól megérdemelt nyugalmat sokáig élvezhesse.

— **Szokoly Ignác**, az országos szövetség elnöke, előadója, Pápán, ahol rendőrkapitány és tűzoltó-parancsnok egyszemélyben, egy július 2-án előfordult tüzeset alkalmával, a helyszínére érve, kocsiból kiszállás közben a hágcsón megcsuszott s féllábával oly szerencsétlenül került egy gödörbe, hogy sérvet kapott, melyet otthon nem tudtak reponálni. Sérült bajtársunkat felhozták Budapestre, az új Szent János-kórházba, ahol a fiatalsága dacára nagyhirű Manninger dr.-nak (a soproni tiszti főorvos fia) ügyes operatív beavatkozása folytán, ma már, hála istennek, minden komolyabb veszélyen túl van.

— **Uj színházak.** Marosvásárhelyt legközelebb egy 1300 főnyi befogadó képességű színház építését kezdik meg és Szolnokon is terveznek új színházat. A budapesti Királysínház tulajdonosa pedig, Beöthy László, a budai oldalon szándékozik egy állandó közsínházat építtetni.

— **Az anhatti hercegség** egyik községében, Körnitz-ben száz esztendeje szolgál egy tűzifecskendő. A gép, régi szerkezete dacára, még mindig működőképes. A körniti tűzoltók öreg fecskendőjük 100 éves jubileuma alkalmából ünnepséget is rendeztek, melyre képviselőket mind az a szomszéd falu küldött, a melynek vészek alkalmával a viharedzett öreg szer, a lefolyt száz év alatt, segítségére volt.

— **Szászországban** 1891-ben még 30 vidéki városnak nem volt szervezett tűzoltósága, ma már csak egynek nincs. Tíz év előtt meg csak 19 városnak volt vízvezetőke, ma már 40-nek van, villamos tűzjelzője 4 vidéki városnak volt, ma tíznek van. Azelőtt volt 428 tűzoltósága 18.703 taggal, ma 1089 testület 23.347 taggal működik. A vármegyei szövetségek száma pedig ugyanez idő alatt hétről tizenhétre szaporodott.

— **Potsdamban**, egy Berlin közelében, úgyfekvő porosz királyi kastélyban, mint a mi Gödöllőnk, a multkor tűz támadt, melyhez a község tűzoltósága is kivonult. E tűzoltóság szereit számára a telefonon felszólított lovaszrezdek adják a lovakat. A mikor a tűznél a nagy tolólétrát az ezredtől állított két ló a szertárból a tűz helyére szállította, a lármához és fáklyafényhez nem szokott lovak megvadultak s elragadva a létrát, teljes erővel egy utcai lámpához lóditották. Egy tűzoltó lezuhant és súlyosan megsebesült. A létra pedig teljesen hasznavehetetlenné vált. Ha ez Gödöllőn történt volna!

— **Bécsben** szintén kötelező a robbanásmentes edények beszerzése minden oly üzlet számára, a melyben benzin, szénkéng, aether, ligroin, spiritusz stb. robbanó természetű anyagok árúsíttatnak el. Az üzletek azonban jobbra a Triumph-kannákkal vannak felszerelve, melyeknek sárgarézből készült szítabetétjük, míg ép, szintén nyújt ugyan némi védelmet, de mert a szíták épsége, mely a tölcser behelyezésének is akadálya, igen rövid tartamú, az edények robbanásmentes volta is problematikus. A nálunk használt Henze-féle kannák patentje az Osztrák-magyar monarchia egész területére érvényes, mikor azonban Balázs, a patent tulajdonosa, ez alapon a bécsi parancsnok figyelmébe ajánlotta megbízható készülékét, ezt kapta válaszul: „Ich weiss ganz gut, dass die Erfindung von Salzkotten wirklich explosionssicher und besser ist; aber wir Wiener können doch keine Gefässe aus Ungarn bringen lassen!“

— **A bálinci parancsnokság** a következő körlevelet intézi a társtestületekhez: Tűzoltóintézményünk napról napra örvedetesen fokozódó kulturális fejlődése arra bátorított bennünket, hogy kicsiny községünkben életbe léptessük a helyi viszonyoknak megfelelő, ma már jóváhagyott alapszabályon nyugvó önkéntes tűzoltó-testületet. De a mint az emberi életben az első évek a zsenge kort fejlődésében sokszor megakasztják, úgy az egyesületi életben is a kezdet nehéz megpróbáltatásokat hoz magával. Így vagyunk mi is. És miután kicsiny községünk tűzoltó-testületének évi állandó járandóságát alig képes engedélyezni s miután a segélyjárulékok fölötté csekélyek arra, hogy azokból a felszereléseket beszerezzük, a helyzet kényszere alatt azzal a tiszteletteljes kérelemmel járulunk a nagyrabecsült kartársak elé: sziveskedjenek testületünknek, ha még oly csekély adománnyal is, melyet a szertárnok vesz át és nyilvánosan nyugtáz, segélyére lenni. — Holczmann István, alparancsnok, Blasch Pál, szertárnok. — Báline Krassó-Szörény megyében fekszik, utolsó postája Lugos.

— **Befogadóképesség.** Európa legnagyobb templomaiban a következő számú emberek férnek el: a római Szent-Péter-templomban

54,000, a milánói domban 37,000, a londoni Szent-Pál-templomban 25,000, a konstantinápolyi Sophia-mecsetben 23,000, a párisi Notre-dameban 21,000, a velencei Szent-Márk-templomban 7000.

— **Magyarország** erdőgazdaságilag művelt területe 13 millió 18,647 hold, a mely múlt évben a területek újabb felmérése folytán 7807 holddal szaporodott. A folyamatba tett birtokrendezéssel főleg Hunyadmegyében lettek oly erdőterületek felvéve, a melyek eddig nem voltak erdőnek nyilvántartva. Váderdők száma 19,075 hold, futóhomokon levők: 1153, föltétlenül fenntartandó és adó alá nem eső erdő 6468. A tölgyerdők kevesbedtek, a fenyő-, bükk- és más lombfaerdők gyarapodtak. A tényleg beerdősített terület 107,641 hold, beerdősítésre vár 68,357 hold. A tavalyi erdősítést igen hátráltatta a tavalyi szárazság, de hogy az erdősítés iránt való kedv fellendülében van, kitűnik abból, hogy olyan erdősítés is történt 7151 holdon, a mire a birtokosok nem voltak kötelezve.

— **Zsadányban** (Nógrád vármegye) leégett két sor ház. Ép egy öreg asszony házára került a sor, melyet a lángok már-már szintén elértek, midőn az asszony hirtelen meztelenre vetkőzött s így szaladgálta hétszer körül a házát. A szél erre állítólag megfordult s az asszony házát a tűz tényleg megkimélte. Forrásunk azonban elfelejtette megírni, hogy hány esztendő volt ez a zsadányi asszony, hány bibireső volt az orrán és milyen mértékben

eljesztőn ripacos volt a bőre? Ez adatok nélkül olyan ember, a ki ismeri a tűz természetét, nem igen szólhat a dologhoz. De hogy az ilyen dolgot, mint a régi babonás világ száználmas maradványát, még ha csakugyan megtörtént is, inkább szégyelni s titkolni kellene, mintsem a napilapok útján világkörüli útra indítani, — az kétségtelen.

— **Robbanás a pályaudvaron.** Versecen, egy régóta a raktárban heverő tűzölő-készülék (extincteur) próbálták ki a pályaudvaron. A készülékben fejlődő gázok felrobbantak s Benő László raktáros fejét és felső testét borzasztóan összeroncsolták. Haldokló állapotban vitték a kórházba. Mint bennünket értesítenek, a veszedelmes természetű extinktőr nem Minimax volt.

— **Figyelmeztetés.** Az új gyakorló-szabályzat egyes példányainak ára tagtestületek és azok tagjai részére **1 korona**, másoknak **2 korona**. A kivonatos füzet ára példányonként **10 fillér**.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— Bp. A Tűzoltó Közlöny a budapesti önk. testületnek 1200 + 2000 = átlag **3200** koronájába került évenként, a Tűzrendészeti Közlöny kiadására ellenben az országos szövetség tavaly 600 + 1660 = **2260** koronát fordított, pedig a nyomtatott példányszám most nagyobb.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geitner és Rausch** tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság (ezelőtt **WALSER FERENC**)
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfecskendőköt és szivattyúkat.

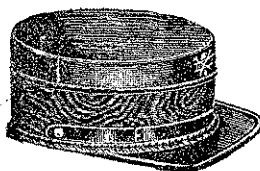
Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.

Saját készítményű: tüzi fecskendők, kütszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

Tiller Mór és Társa
a tűzoltóság szállítója
Budapest, IV., Váci-utca 35. sz.
küld a tűzoltó-testületeknek egyenruháról, felszerelésről ingyen árjegyzéket.
Legjobb ajánlható bevásárlási forrás.

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes**
kannákat, tartályokat, hordókat
gyárt a
Magyar fémlemez-ipar részvénytársaság
Budapesten, VII., Gizella-út 53. sz.
Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat
legjobb és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár
Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sípok, század-kürtök, valamint **tűzoltó-zene-karok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.**
STOWASSER J., udv. hangszergyáros.
— Hadsereg szállító. —
Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5.
Árjegyzék ingyen küldetik szét.

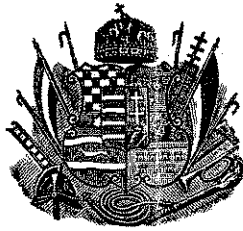
TÜZOLTÓK GYUFÁJA.

Készül **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár **5%-a a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának jut.**

Budapest, 1905. Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdája.

Schottola Ernő Budapest,
VI., Andrásy-út 2. szám.

— Szállít a tűzoltószakmába tartozó mindennemű cikket. —
Mentőkocsik, mentőszekrények, hordágyak, Kendertömlőkben állandóan nagy raktár.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján.
Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül
jogosított.

A lap szétküldésére vonatkozó felajánlásokat az
országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a
hová az előfizetések hirdetések díja is küldendő.

Laptulajdonos:
A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.
Kiadóhivatal:
az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája
IV., Kossuth Lajos-u. 8.

Előfizetési ára, egész évre, 5 korona.
Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.
A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra,
melyekért írójuk díjazásra formál igényt, kér-
jük rávezetni a megjegyzést, hogy tisztelet-
díjért.

Feltevés szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

A szegedi nagygyűlés.

A vándorgyűléseknek kétségtelenül megvan az az előnyük, hogy az azonos szakmabeliek egyesek és a testületek képviselői szorosabb kontaktusba kerülvén, közlik egymással szerzett tapasztalataikat, kicserélik a véleményeket s a nézetek tisztulnak, a látókör szélesbedik, megszabadul a szűkebb hatáskörnek, helyviszonyoknak sokszor káros befolyásától. A mi periodice más-más városban tartott nagygyűléseinknek azonban egyéb célja is van, nevezetesen az, hogy a bajtársas együttérzés és összetartozandóság istápolásán kívül, melyre a társtestületek érintkezése jó alkalmat ad — az illető városban és környékén magát a tűzrendészet ügyét segítsük föllendíteni s a társadalomnak az érdeklődését is fölkeltsük humánus intézményünk iránt.

Hogy mindezt mennyiben sikerült szolgálni a tizenhatodik nagygyűlés folyamán, arra nézve igen illetékes megnyilatkozással találkoztunk a „Szegedi Napló“-ban, melynek idevonatkozó cikkét, mint a szegedi közvélemény hű tükrét, lapunkban is érdemesnek tartjuk közzé tenni. Ime a cikk:

Az ország tűzoltóinak Szegeden rendezett ünnepe véget ért.

A kongresszus utolsó napja volt a nagy napok fénypontja. Ez a nap emlékezetes marad, nemcsak azért, mert az ünnepségek sikere ekkor emelkedett tetőpontjára, hanem legkivált azért, mivel az összesereglett tűzoltók itt tárták fel szívük-lelkük óhajtását, vágyát és panaszát. Közvetlen, keresetlen, minden cicomától ment volt ez a nap. Nem tulozunk,

mikor a történetét e sem én y nek kvalifikáljuk.

Avagy nem megy-e eseményszámba manapság, ha egy gróf, anynyi közvetlenséggel és magyaros egyszerűséggel aposztrofálja magyar mivoltát, mint ahogy ezt tette ma Széchényi Viktor gróf, a magyar országos tűzoltószövetség elnöke.

József főherceget, minden magyar ember eszményképét parentálta el a nagygyűlést megnyitó beszébeden ez a fajmagyar mágnás, aki idegenben csak ismeretkörét gyarapította, de lelki műveltségét, itthon, az édes honi földön szerezte.

Jól eső érzés tölt el minket, mikor a modern korban, ebben a félszeg világban megcsendül a hangja egy férfunak, aki nevében is magyar, hazafias testület élén olyan elveket hangoztat, amelyeknek gyakorlása biztos alapja annak a nagyszerű ábrándnak, melyen kell, hogy az a sokszor emlegetett Nagymagyarország kiépüljön.

S kétszeresen értékes nekünk Széchényi Viktor gróf kinyilatkoztatása annál fogva, mivel gyönyörű beszéde ott hangozott el, ahol nem azért gyűltek össze az emberek, hogy fitogtassák szellemi kincseiket, hogy büszkélkedjenek reális sikereikkel: hanem olyan körben, mely arra van hivatva, hogy egyszerű emberekből neveljen ennek a szegény országnak derék,

ügybuzgó honfiakat, kik egyesült erővel, mellékes körülményeket figyelembe nem véve, a saját életük kockáztatásával, saját énjük föláldozásával szolgálják a hazát.

Ezek a benyomások domborodnak ki annak a lelki világában, aki Szeged város széképületének közgyűlési termében a tűzoltók XVI-ik nagygyűlésén jelen volt.

Az a körülmény pedig, hogy a szegedi nagygyűlés, elődei sorában immár a tizenhatodik volt, ékesen szól annak a tiszteletre méltó és kitartó munkának a komolysága mellett, mely az emberszeretetet jegyében történő eme buzgólkodásokat akkép irányította, hogy ma a felebaráti szeretetet önzetlenül gyakorló derék férfiaknak országosan szervezett falanxában gyönyörködhetünk.

Mert ez a mai állapot lényegesen különbözik a régitől. Attól, amikor rozoga vizipuskák, meg néhány kéményseprőlegény és szerfölött nagy ordítások képezték a tűzvédelmet.

Hanem amíg a tűz elől való vagyronmentés munkája a mostani tűzoltói renddé kialakult; míg a nemzeti közvagyron pusztulásának megóvására a fegyelmi rendben szervezett mai tűzoltóságok létesültek: az nemcsak hosszú időbe került, mert az átkos közönyösség megtöréséről volt szó, hanem olykor gunnyal is illetett sok fáradsággal járt. Hisz a közönség egy része még ma is hajlandó csak parádét látni a tűzoltás bajnokainak kötelező rendjében és a velejáró külsőségekben.

Csak amikor egy-egy nagy katasztrófa esik, akkor csapdossa össze a kezét és vádol. Mert emberek halálát, egész községek leégését és elpusztulását okozta az, hogy néhány száz méterrel kevesebb volt a tömlő, mint amennyinek lennie kellett volna, avagy nem volt előre gondoskodva a kellő vízkészletről; ezen a közönség fölzudul, panaszkodik és ismételten vádol. Vádolja azokat, kik embertársaik életének és vagyonának a megvédésén az elismerés hiánya mellett is fáradoznak. És ugyanakkor elfelejti az a

közönség, hogy voltaképen ő volt az, a ki a vizről való gondoskodást elmulasztotta, avagy ama bizonyos pár száz méter tömlőnek a közvagyronból való beszerzését ismételt kérelmekre is megtagadta.

A nyugati kultúra a tűzoltóságban a közvagyron és a közbiztonság egyik igen fontos szervét érzi, tudja és tartja fenn.

Nálunk — libegvén a nyugati kultúrája és a kelet nembánomsága között — a tűzoltószervezetek, önmaguk fejlesztése körül, csaknem egészen önmagukra vannak utalva. A nemes intézmény e fejlesztését azonban magukra hagyva is erős akarattal teszik és lehetetlen be nem látni ennek az erős akaratnak, szívós kitartásnak komoly erkölcsi értékét. Lehetetlenség a komolyan gondolkozók számára az, hogy önzetlen, áldásos munkásságukat ne részesítsék az őket megillető tiszteletben.

És lehetetlen a legnagyobb elismeréssel nem adóznunk azokért a fáradalmakért, melyet hivatásszeretetből arra áldoznak, hogy midőn üdvös okulást nyújtó országos versenyeken, ügyességüket, szakbeli és gyakorlati képességüket hasznos mérkőzésben összehasonlíttják, — szülővárosuknak iparkodnak gyarapítani a dicsőségét, saját testületüknek számára viván ki a babért.

A tűzoltók versenye maga is egyike a legnemesebb versenyeknek. Nemcsak dicsőséget, diadalt jelent a győztesnek, hanem okulást, tanulságot is nyújt valamennyi többi testületnek. Látva az értelemnek és a kivitelnek ritka pontosságát s a boszorkányos gyorsaságot, melylyel a versenyzők műveleteiket végrehajtották, igazán szívbéli gyönyörűség s őszinte csodálat fogta el az embert.

A hol ily lelkes a vezetőség és ennyire komoly a fegyelmezettség, mint azt különösen a versenyeknél láttuk, tapasztaltuk: ott a siker csak idő kérdése, de ki nem maradhat.

Ne is maradjon el.

HIVATALOS RÉSZ.

1433.
1905. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. évi szeptember hó 16-án d. u. 3 órakor ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

- a) a nagygyűlés határozatai;
- b) az alapszabályok módosítása;
- c) az új irodahelyiség berendezése (beosztás, butor, telefon, fűtés, világítás, takarítás, hurcolkodás);
- d) folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. 1/23 órakor a segélyező-pénztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1905. augusztus 21.

Széchenyi Viktor gróf,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

* * *

A magyar országos tűzoltó-szövetség pénztárának átadása dr. Óvári Ferenc szövetségi alelnök jelenlétében f. évi augusztus hó 31-én történt Budapesten. A mikor is dr. Szily József pontos számadás kíséretében átadta dr. Balogh Dezső ujjonon megválasztott titkár-pénztárosnak a szövetség 103,600 koronányi értékpapír-állományát, mely a magyar leszámítoló- és pénzváltó-banknál safe depositben őriztetik és a 20,384 korona 88 fillérnyi takarékpénztári betétkönyvbeli és készpénz értékeit. Ez utóbbi értékek is betörés ellen az Adria biztosító-társaságnál biztosítva vannak. A safe deposit külső kulcsa az alelnöknél, belső kulcsa pedig a pénztárosnál őriztetik. A Wertheim-kassza külső kulcsa a pénztárosnál, tresor kulcsa pedig az alelnöknél, dr. Óvári Ferenc országgyűlési képviselőnél van.

* * *

1445
1905 sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Szegeden 1905. augusztus hó 13-án a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Szily József titkár-pénztárnok, Hellebronth Géza és Polcz Rezső felügyelő-bizottsági tagok, Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Lukáts Gyula, Publig Ernő, Scossa Zoltán, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Vida Pál előadók. Elmaradásukat kimentették: dr. Óvári Ferenc alelnök és Markusovszky Béla előadó.

142. Elnök az ülést megnyitván, felolvassa dr. Óvári Ferenc alelnök levelét, melyben e tisztről lemond és ezen állásra dr. Szily József titkárt ajánlja, javasolja egyben, hogy e lemondás ne vételessé tudomásul, hanem kéressékk fel egyhangulag Dr. Óvári ezen állás újbóli elvállalására.

Dr. Szily József kijelentette, hogy az alelnöki állásra nem reflektál; Óvárinak oly érdemei vannak, hogy egyhangulag újból megválasztani és osztatlan bizalmunkról való biztosítása mellett ezen ülésből táviratilag az állás megtartására felkérni kell.

Az elnökség dr. Óvári Ferenc alelnök lemondását tudomásul nem vette s őt ezen állás megtartására táviratilag felkérni határozta.

143. Elnök: jelenti, hogy a védnöki állás betöltése tárgyában eljárván, József kir. herceg Ő fensége a védnöki tisztséget elvállalni kegyeskedett.

Örvendetes tudomásul szolgálván, az orsz. választmány és nagygyűlés elé terjeszteni határozottat.

144. Titkár jelenti, hogy a jövő nagygyűlés meghívása tárgyában kérdést intézett Szatmár tűzoltóparancsnokához, a ki jelezte, hogy a város Egerben tett meghívását Szegeden is fenntartani fogja.

Tudomásul vétett.

145. Titkár előterjeszti a „József kir. herceg alapítvány“ alapító-levelének tervezetét s felolvassa azt.

Szokoly Ignác a segély kiadását nem a herceg születése napjához kötné, hanem szükség szerint eszközölné, mivel a gyors segély értékesebb.

Publig Ernő eltekintene a magyar honosság követelményétől.

Barabás István az eredeti szöveget fenn tartandónak tartja, mert az alapítvány célja nem a gyorssegély megadása, mert ezt a segélyzőpénztár adja, hanem egy külön ünnepélyes segélyezés a kir. herceg emlékére.

Scossa Zoltán a honosság követelményét fenntartani kéri.

Az elnökség a titkár által beterjesztett tervezetet elfogadja és az orsz. választmány elé terjeszteni rendeli.

146. Titkár jelenti, hogy az iroda részére a jelzett kívánalmaknak megfelelő lakást csak a Kerepesi-ut 38. sz. a. talált, a hol a IV. emeleten, de szabad lift használata mellett és minden mellékdíjak nélkül egy 5 szobás lakás 2200 K. árban kapható. A lakás üres és 90 K. havi bér fejében akár már előbb is elfoglalható. A bér fedezetét találja a költségvetésben, valamint abban, hogy az udvari részt kibérlő irodatiszt 500 K-t fizetne, 300 K. bér pedig a tiszti egyesületet terhelné; kér intézkedést s utasítást.

Az elnökség a bemutatott tervek alapján a lakást megfelelőnek találta s utasította titkárt, hogy a háztulajdonossal a bérleti szerződést kösse meg; egyben engedélyezi, hogy a lakás már október hóra is kibéreltessék, hogy ekkép a hurcolkodás, berendezés nyugodtan végezhető legyen.

147. Titkár jelenti, hogy a szegedi nagygyűlés versenyeire elkésztett még Vác, Veszprém, Gödöllő, Ganz waggonyár jelentkezett; Kisvárdá és Szepesszombat ellenben visszalépett s így 11 versenyző testület van; a szövetségi versenydíjak 720 K. összárban beszereztek; a rendezőbizottság 5 nagy és négy kis díjat, gróf Széchenyi Viktor elnök egy nagy díjat bocsátott a jury rendelkezése alá; a verseny-szerek szállítására Köhler István gyáros felkérte, a ki azokat díjtalanul bocsátja a szövetség rendelkezésére, míg előírtasos horoglétra nem lévén kapható a gyárban, sem Szabadkán, a szegedi tűzoltóság eltérő horoglétrája lesz használandó. A jurybe a szegedi rendezőbizottság csak két tagot nevezett meg. A kongresszusi vasuti kedvezmények megadattak és a vasut a kocsik szaporítására felhivatott.

A jelentés tudomásul vétetvén, a verseny-szerek után netán felmerülő költségek enge-

délyeztettek, Köhler Istvánnak a szerek átengedéseért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott és elnök javaslatára a versenydíjak csoportosításának joga a juryre átruházott.

148. **Kelemen Ferenc** gépész (Perjámos) 63 cm. átméretű acéllemezből készült szikracsapóját a kongresszus által ajánlatni kéri.

Az elnökség feltalálót a szikracsapó bemutatására felhívni rendeli, de azon megjegyzéssel, hogy a költségeket feltaláló viselni tartozik, s hogy a leírás szerint a készülék praktikusnak nem mutatkozik.

149. A Belügyminister a **közigazgatási tanfolyamok** körül kifejtett ténykedéseért a szövetség elnökségének köszönetét nyilvánítván, eiben a tanfolyamnak a jövő tanévben való rendezését engedélyezi és az előadók megnevezésére az elnökséget annak idején felhívni fogja. Tudomásul vétetett.

150. **Vida Pál** bemutatja jelentését a **Pusztavám** községben előfordult tüzesetről; e szerint a tűz terjedését főleg a sok szalmatető idézte elő, továbbá az egyedüli vizes lajt eltérése és a nyomótömlő kis mennyisége.

A jelentés tudomásul vétetvén, a hivatalos lapban helyszíni rajzzal együtt közzététetni rendeltetett, **Vida Pálnak** jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott és utiköltségei kiutalványoztattak.

151. **Friedmann Miksa** (Szepesszombat) a **szepesváraljai tüzesetről** jelentést küldvén be, titkár azt ismerteti. E szerint a nagy szélben a kémény nélküli fatetők rohamos kigyulása oly hőséget fejlesztett, hogy tűzfalak hiányában egész utcáson rohant végig, a tűzoltóság pedig a folyó közelsége dacára tehetetlenül állt.

Elnök constatálja, hogy a hivatalos lap kevés szakszerűt nyújt, találmányokat nem ismertet s így e tűzjelentések közlésével pótolhatja részben e hiányt; a nagygyűlésen a parancsnokokat ily jelentések beküldésére külön is felhívni szándékozik.

A jelentés tudomásul vétetvén, **Friedmann Miksa** parancsnoknak a beküldéseért köszönet szavaztatott és a jelentés a hivatalos lapban közzététetni rendeltetett.

152. **Andrásfalva** bukovinai Csángó község segélyt és könyveket kérvén.

az elnökség a szövetségi kiadványok és a hivatalos lapnak úgy **Andrásfalva**, mint **Hadikfalva**, **Józseffalva** és **Istensegits** községeknek leendő megküldését elrendeli.

153. Titkár jelenti, hogy a **Szepesvármegyei** szövetség július 17—22. napjain 41 tanórás tanfolyamot tartott Iglón, a melyen 29 hallgató vett részt.

Tudomásul vétetett.

154. A **csendőrök** oktatását illetőleg titkár jelenti, hogy a Belügy- és Honvédelmi Ministerium egyetértőleg elhatározta, hogy kétévénként 8 tisztet és 16 oktatót küld az orsz. szaktanfolyamra; hogy továbbá **Némethy Ferenc** csendőrszázados a tankönyvükhöz már gyűjt anyagot, azonban a tűzoltói rész elbírálásához valakit kiküldeni kér.

A jelentés tudomásul vétetvén, a tankönyv megírása körüli közreműködéssel **Breuer Szilárd** titkár bizott meg s egyben elnök javaslatára kimondatott, hogy — tekintettel a kitanítandó hallgatók nagy számára s az ebből folyó nagyobb kiadásokra, — a honvédelmi ministerhez felterjesztés lesz intézendő, hogy e tanfolyam költségeihez némi fedezetképen megfelelő segélyösszeget a szövetség rendelkezésére bocsásson.

155. **Ujpest** község véleményét kért és kapott

szerek beszerzése és kipróbálása, ugy-szintén **Karlova-fecskendőbeszerzése** tárgyában.

Tudomásul vétetett.

156. **Heves** vármegye véleményét kért és kapott a dynamit fagyási foka (+11 C° illetve +8 C°) és a benzin-motoroknál megkövetelendő tűztávlat és óvintézkedések tárgyában.

Tudomásul vétetett.

157. **Krassó-Szörény** vármegye alispánja kérdést tett az iránt, valjon igaz-e, hogy az elnökség véleménye a „minimax“-ról megváltozott, avagy a kifogások most is fennállanak-e? A válasz megadott olyképp, hogy az annak idején megküldött körlevél módosítására ez ideig ok nem forgott fenn.

Tudomásul vétetett.

158. **Aranyosgyéres** testülete véleményét kért és kapott a táncmulatság kérvényének bélyegmentessége, a testület portómentessége tárgyában s az iránt, valjon a testület elszámolásába kinek köteles betekintést engedni?

Tudomásul vétetett.

159. **Magyarország** tűzoltóparancsnokának azon jelentése, hogy **Szopok** községnek sem fecskendője, sem tűzoltósága nincsen, áttétetett **Baranya** vármegye alispánjához.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

160. A **varadiai** testületparancsnoka jelentvén, hogy testületének feloszlását nemzetiségi és vallási izgatások miatt kérelmezte s a feloszlás után azonnal új testületet kíván alakítani, kérte a beküldött alapszabálytervezet felülbiztatását. A megadott vélemény szerint bevéendők lennének a miniszteriumnak a mintaalapszabályra tett kikötései; a közgyűlés határozatképességéhez a tagok felének jelenléte kívánandó; a tagoknak baleset elleni biztosítása a parancsnokság kötelességévé tétessék; a tartalékalapnak 10,000 K.-án alul való igénybevétele is lehetővé tétessék; a vizsgarend és pénzkezelés pedig mint administratív dolog, az alapszabályok keretéből kivétessék.

Tudomásul vétetett.

161. A legközelebbi elnökségi ülés határidejéül szeptember 16-ikának d. u. 3 órája állapított meg.

162. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek **Szabó Gyula** és **Vida Pál** előadók.

Több tárgy nem lévén, az ülés ezzel véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Deuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál

Szabó Gyula

előadók.

555.
1905. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételet Szegeden 1905. augusztus 13-án a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyző-pénztára elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Szily József titkár-pénztárnok, Barabás István, Szabó Gyula, Szokoly Ignác, Vida Pál előadók. Elmaradását kimentette dr. Óvári Ferenc alelnök.

42. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy **Kreisz József** és **Krell György** segélyei a felterjesztésnek megfelelően utalványoztattak. Tudomásul vétetett.

43. A dési testület gyakorlatán megsérült, de segély iránti igényével elutasított **Kovács Mihály**

részére a segély megadását ismét azon alapon kérte, mert előző év július havában lépett be s így a baleset idejében még tagnak volna tekintendő. Ezen újabb kérvény is elutasított, mert a belépés mindig a naptári év szerint veendő, habár a csatlakozás évközben történt is; így tehát a következő évben tagnak már nem volt tekinthető.

Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

44. **Winkler István** (Veszprém) és **Zámbo István** (Veszprém) 18, illetve 13 napi munkakép telenség után elnököleg az I. m. ált. alapítványához 36 K, illetve 26 K segélyre felterjesztettek.

Tudomásul vétetett.

45. **Zadoneczky Márton** (Ujpest) febr. 28-án tűznél a tetőről leesett, de baja nem történt; április 9-én jelentkező esonthártyalobbal kórházban operáltatott s május 8-án jelentette parancsnokának az esetet, a parancsnokság július 27-én segélyért folyamodott azon alapon, hogy a két eset egymással összefüggésben volna.

Az elnökség a kérelmet nem találta teljesíthetőnek, mert a két eset közti összefüggés orvosi szakvélemény szerint kizártnak tekintendő s mert az eset elkésve jelentetvén be, a sérült segélyre igényt nem támaszthat.

46. **Nagy Károly** (Békés) július 22-én tűznél a ledülő épületvégtől arcán égési sebeket szenvedett, melyek 5 napra munkaképtelenné tették s 14 nap alatt gyógyultak.

Az I. m. ált. alapítványához 10 K segélyre felterjesztetni határozatott.

47. **Szokoly Ignác** (Pápa), **Jerger Péter** (Szeged), **Csanády József** (Kunszentmárton) esetei okmányok hiányában elbírálnak még nem lévén, a jövő ülés napirendjére tűzettek.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Széchenyi Viktor gróf,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

1455
1905

Jegyzőkönyv.

Felvetetett Szegeden 1905. augusztus 13-án a magyar országos tűzoltószövetség országos választmányának gyűlésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd, titkár. Jelen voltak: Ajkay Zoltán (Vas vm. szövetség), dr. Balogh Dezső (budapesti szöv.), Szabó Gyula (Sopron vm. szöv.), Vida Pál (Fejér vm. szöv.), Reményi Samu (Somogy vm. szöv.), dr. Vass János (Heves vm. szöv.), Simig Rezső (Pest vm. szöv.), Marton Lajos (Csanád vm. szöv.), Ranezay József (Szepes vm. szöv.), Mezey Mihály (Bihar vm. szöv.), Drexler Adolf (Temes vm. szöv.), Blázy Imre (Veszprém vm. szöv.), Publíg Ernő (Hajdu vm. szöv.), br. Clauer Elek (Pozsony vm. szöv.), Vermes Béla (Bácsbodrog vm. szöv.), Lukáts Gyula (Bars vm. szöv.), továbbá Hellebronth Géza és Polcz Rezső felügyelőbizottsági tagok, Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Scossa Zoltán, Szokoly Ignác előadók, dr. Szily József titkár-pénztárnok. Elmaradásukat kimentették: dr. Óvári Ferenc alelnök és Markusovszky Béla előadó.

1. Elnök a gyűlést megnyitván, bejelenti, hogy dr. Óvári Ferenc alelnök — a kinek nejét baleset érte — ezen állásáról leköszönt és utódjául dr. Szily József titkárt ajánlotta, hogy azonban az elnökség javaslata az, miszerint e váratlan lemondás tudomásul ne vétessék s ő

bizalmunk biztosítása mellett a nagygyűlés által ezen állás újbóli elfogadására felkéressék.

A választmány — alelnök iránti ragaszkodásának kifejezése kapcsán — az elnökség javaslatát magáévá teszi és a nagygyűlés elé terjeszteni rendeli.

2. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Szabó Gyula és Vida Pál előadók.

3. Az elnökség évi jelentése felolvasottnak tekintetvén, tudomásul vétetett és a nagygyűlés elé terjesztetni határozatott.

4. A segélyző pénztár évi jelentése felolvasottnak tekintetett és tudomásul vétetett.

5. A zárszámadások felolvasottnak tekintetvén, Barabás István kérdést intéz az iránt, vajjon a tavalyi nemzetközi kongresszus zárszámadásai bennfoglaltatnak-e, mert ő mint a kiküldött számvizsgáló bizottság tagja a vizsgálatról mit sem tud s ezért felmentését kéri.

Dr. Szily József azon kijelentése után, hogy a számadás, a nyomdai munka még folyamatban lévén, lezárható nem volt s hogy egyebekben tájékoztató betekintés bármikor szereshető,

Barabás István felszólalását visszavonja, mire

a választmány a zárszámadást tudomásul vette és a nagygyűlés elé terjeszteni rendelte, a kongresszusi zárszámadások felülvizsgálását az új elnökségnek tevéen köteleességévé.

6. A költségvetés felolvasottnak tekintetvén, Marton Lajos konstatálja, hogy a felügyelőbizottsági tagok napidijairól nem történt gondoskodás, holott azok is épen úgy jöhetnek az ülésekre, mint az előadók; javasolja, hogy ily tétel állíttassék be, ha nem is minden, de évenként legalább négy ülést véve alapul.

Breuer Szilárd jelenti, hogy a felügyelőbizottság tiszte annak idején tiszteletbelinek kontemplátot, az új alapszabálytervezet szerint pedig a felügyelőbizottság aligha fog feljárni, mert a pénztárvizsgálattal külön számvizsgáló bizottság fog megbízatni.

Reményi Samu a választmányi tagok utiköltségére nagyobb összeget javasol felvenni.

Dr. Vass János javasolja, hogy a választmányi tagoknak nemcsak utiköltség, hanem napidij is adassék.

Dr. Szily József az egész tételt ellenzi, mert a pénztárt tulságosan megterhelné, ha a sok vármegyei szövetség kiküldöttjei e díjakra reflektálnak; dacára annak, hogy a felügyelőbizottságra tétel felvéve nincs, a deficit mégis 6000 K., de különben is a vármegyei szövetségek a tagsági díjból 10 K.-t kapnak az orsz. szövetség 2 K.-jával szemben s így nem is méltányos, hogy minden terhet ez utóbbira tolnak.

Dr. Vass János ezen állítást helytelennek tartja, mert a vármegyei szövetségeknek e csekély jövedelemből felügyelőket kell tartani, tanfolyamokat rendezni, segélyezni s így a kiküldetésekre pénz nem marad; a többi tétel redukciója mellett a választmányi tagok díjaira is lehet fedezetet találni, mert az előző évek zárszámadásai szerint például a 8—11. tételnél bizonyára megtakarítás leendő; ő a Heves vármegyei viszonyok után itél, más szövetségek még rosszabbul állanak; az elnökség és a vidék közötti hiányos kapcsolatot épen a választmány gyakori feljövetele van hivatva javítani.

Marton Lajos pártolja Vass javaslatát; szerinte a megtakarítás elérése céljából az előadók számát kellene apasztani, mert a munka terhe a titkárokon van s tiz előadóra nincs szükség.

Reményi Samu sajnos konstatálja, hogy ma már nem létezik a régi eszményi felfogás s ma ingyen nem tesz senki semmit; ma mindent meg kell fizetni s nem lenne helyes épen a szegény, de talán jó munkaerőt, kizárni; Vass javaslatát elfogadja; ha nem lehet az előadók számát leszállítani, ám tessék kevesebb elnökségi ülést tartani, úgy sincs mindig elég fontos tárgy ahhoz.

Vida Pál az előirányzatról tájékoztatlan-ságot lát fennforogni; az elnökség az eddigi tapasztalatok és előző évi adatok alapján reálisan állította össze az előirányzatot, de a jövőre nézve is mindig kell bizonyos latitúdót engedni; az elnökség a kiadásokat tudatosan emelte, mert nagyobb bevételre való tekintetből épen a jelzett kívánalmaknak is iparkodott eleget tenni és számos fejlesztési célokat tűzött maga elé a költségvetés kapcsán.

Elnök úgy látja, hogy az elnökség ellen némi animozitás mutatkozik, holott az elnökség tagjai vidékiek s a vidék felfogása tulnyomóan érvényesül; a testületekkel való kapocs laza, de évenkénti egy gyűlés utján sem fog javulni és e bajon a választmányi tagok díjai sem fognak változtatni; az ideális állapot az lenne, ha választmányi ülés tartatnék havonként, de ehhez nincs költség; az elnökség száma alig redukálható, mert elmaradókra is kell számítani; az üléseket redukálni szintén alig lehet, mert a belügyministerium véleményezéseit hevertetni nem lehet hónapokon át; hogy nincs mindig fontos tárgy, az mindenütt előfordul, de hogy sok van, mutatja, hogy az ülések minden igyekezet dacára 3-7-ig tartanak; elfogadja azt a javaslatot, hogy a választmányi tagok ugyanazon díjakat kapják, mint az előadók, de az elnökség által javasolt feltételek alatt.

Reményi és Marton a díjak felszámítását azonban nem kötné az igény előleges bejelentéséhez, mert ez dehonesztáló lehetne.

Szokoly Ignác nem tudja megérteni, hogy a vármegyei szövetségek egyszeri kiküldetés költségét ne tudnák elviselni, mikor tartalékjuk is van; a díjak felvételén nincs mit szőgyelni, mert akkor a vármegyei szövetségnél se vegyék fel azokat; ez csak álszőgyen s azért az elnökség javaslatát fenntartani kéri.

A választmány a költségelirányzatot elfogadja a választmányi tagok utiköltségei tételének módosításával, a mennyiben a választmányi tagoknak az elnökség által javasolt feltételek mellett utiköltséget és napidíjakat engedélyez úgy mint az előadóknak; ez okból ezen tételt a pályadíjak tételének csökkentése mellett 1600 K.-ra emeli s az így módosított költségvetést a nagygyűlés elé terjeszteni rendeli.

7. Az orsz. szaktanfolyam tárgyában be-terjesztett elnöki jelentést és javaslatot, mely szerint a vidéki előadók utiköltségen és óradíjon felül 9 kor. napidíjban is részesíttessenek, a választmány tudomásul vette, illetve elfogadta.

8. A segédutkári állásnak 800 kor. díjazással való szervezését a választmány elfogadta és a segédutkári állás betöltésével az elnökséget bizta meg.

9. A nagygyűlés programja kapcsán dr. Vass János szót kér; a nagygyűlést a tűzrendszet fejlesztőjének tekinti s azért kívánatos, hogy nagyobb, országos kérdésekkel is foglalkozzék; a mostani programban ilyen nem talál; belügyi téren ma-holnap nagy reformok lesznek, meg kell tehát adni a kormánynak a cselekvés irányfonalát; Liptó vármegye a tűz-

rendészet rendezése tárgyában felírt és körlevélben hasonló eljárásra a törvényhatóságokat is felhívta; sok jóakarat van e feliratban, de kevés szaktudás; javasolja tehát, hogy a törvényhatóságokkal együtt irjon fel a szövetség is s közölje főbb irányvonalakban az elveket a törvényhatóságokkal is.

Elnök jelzi, hogy annak idején ez megtörtént, a mennyiben a kormányhoz memorandum és törvényjavaslat terjesztett fel s ez utóbbi a törvényhatóságokhoz is megküldetett.

Vida és Blázy szerint Liptó vm. körlevelét Fejér illetve Veszprém vm. már tárgyalta s az ottani szövetségek véleményezték is.

Barabás István az eszmét helyesli, de mivel egyes törvényhatóságok, bizonyára különbözőképen, már véleményezték, ezt helyes irányba csak úgy lehetne terelni, ha a még nem véleményezőknak a törvényjavaslat elvileges kivonata mielőbb megküldetnék.

A választmány Barabás István javaslatát elfogadja és a szükséges intézkedéssel az elnökséget megbizza.

10. Elnök bejelentvén azt, hogy az alapszabályok a Belügyministeriumtól még most sem érkeztek le s így e kérdés a napirendről esetleg leveendő lesz,

Dr. Szily József szót emel a Ministerium eljárása ellen; igaz, hogy a 11,000 kor. segélylyel sok dolgot lehetővé tesz, de ezzel kötelessége kimerítve nincs s nem lehet a tűzrendszet kerékkötője; bizonytalanná teszi az egész intézményt; egy országos intézményt máról-holnapra ígéretekkel tart; javasolja, hogy a mai ülésből távirati sürgetés menjen a Ministeriumhoz s ha az alapszabály nem jönne meg a nagygyűlésig, fejezze ki a nagygyűlés megbotránczását ez eljárás felett.

A jelentés tudomásul vétetvén, a távirati megsürgetés elrendeltetett.

11. Az elnökségnek a „József főherceg alapítvány” tárgyában tett javaslatát a választmány elfogadta és a javaslatot a nagygyűlés elé terjeszteni rendelte.

12. A védnöki tisztség betöltése iránt tett elnöki lépéseket

a választmány jóváhagyólag tudomásul vette s a védnöki tisztség elvállalására József főherceget a nagygyűlés utján felkérni határozta.

13. A versenygyakorlatok juryjébe a szegedi rendezőbizottság csak két tagot, névszerint Bücher Jakab és Zsiga János parancsnokokat nevezvén,

a választmány Szabó Gyula előterjesztésére a jury tagjaivá megválasztotta Mezey Mihály (elnök), Szabó Gyula (jegyző), dr. Szily József, dr. Balogh Dezső, Lukáts Gyula, Barabás István, Publíg Ernő, Simig Rezső, Scossa Zoltán, Ranezay József, Drexler Adolf, Polez Rezső, Szabados Imre parancsnokokat.

14. Az igazolóbizottságba kiküldettek dr. Glósz Kálmán, Szokoly Ignác, Vida Pál előadók.

15. A nagygyűlés jövő székhelye gyanánt Szatmárnémeti határozatott javaslatba hozatni.

16. A felolvasásoknál való elnöki teendők végzésére felkértek

Reményi Samu és dr. Vass János.

17. A tisztújítás korelnöki minőségben való vezetésére

Simig Rezső felkéretni határozatott.

18. Dr. Vass János indítványozza, hogy az esetben, ha az elnökségben országos érdekű vagy helyi viszonyokat érintő javaslat készül, adassék ez ki mindenkor a megyei szövetségek-

nek is hozzászólás céljából úgy, a mint ez régebben már határozatba ment.

Indítvány elfogadtatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel a gyűlés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál, Szabó Gyula,
előadók.

557.
1905. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Szegeden, 1905. augusztus 15-én a magyar országos tűzoltószövetség segélypénztárának közgyűlésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak a következő tagtestületek képviselői: Szokoly Ignác (Pápa), Forgách Miklós (Beodra), Marton Lajos (Battanya), Ranezay József (Lőcse), Gargya Béla (Kunágota), Martiny Mátyás (Ujarad-Zsigmondháza), Berecz József (Temesgyarmata), Balogh Dezső dr. (Budapest önk.), Reményi Samu (Somogyország), Dózsa Károly (Sándorfalva), Schneider Frigyes (Sopron), Vida Pál (Moha), Hencz Antal (Békés), Szentgyörgyi Dénes (Marosvásárhely), Tóth Mihály (Berettyóújfalú), Kónya Imre (Kecskemét), Olay Pál (Török-szentmiklós), Reviczky Béla (Komárom), Ajkay Zoltán (Sárvár), Szávits Sándor (Glogon), Kühn János (Bégszentgyörgy), ifj. Szabó Kálmán (Gödöllő), Hermann Gyula (Pozsony), Täuber Ferenc (Vác), Winkler István (Veszprém), Kerényi Endre (Almádi), Stolez Adolf (Nagykikinda), Kozmári Dezső (Gyöngyös), Drexler Adolf (Karánsebes), Barabás István (Vasvár), Szabó Gyula (Kismarton) és dr. Szily József titkár-pénztárnok.

1) Elnök a gyűlést megnyitván, titkár jelenti, hogy dr. Glósz Kálmán, Szokoly Ignác és Vida Pál előadókból álló igazolóbizottság 30 tagtestület képviselőit igazolta, mire elnök a közgyűlést határozatképesnek jelentvén ki, a jegyzőkönyv hitelesítésére

Szabó Gyula és Vida Pál előadókat kéri fel.

2. Az elnökség évi jelentése felolvasottnak tekintetvén, tudomásul vétetett.

3. Az 1904. évi zárószámadás felolvasottnak tekintetvén,

jóváhagyólag tudomásul vétetett s az elnökségnek a felmentvény megadatott.

4. Az elnökségnek választás utján való kiegészítésének szüksége nem merülvén fel s indítvány nem tétetvén, elnök a gyűlést berekeszti.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál Szabó Gyula.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Szegeden, a magyar országos tűzoltószövetség XVI. országos nagygyűlése alkalmából rendezett

VI. országos tűzoltói versenyek bíráló bizottságának (jury) működéséről.

Az országos választmány 1905. évi augusztus hó 13-án tartott ülésében a jury tagjaiul

megválasztotta: Barabás István, dr. Balogh Dezső, Drexler Adolf, Lukáts Gyula, Mezey Mihály, Polz Rezső, Publigh Ernő, Ranezay József, Scossa Zoltán, Simigh Rezső, Szabó Gyula, Szabados Imre és dr. Szily József parancsnokokat a szegedi rendezőbizottság pedig tagokul javasolta: Bücher Jakabot és Zsiga Jánost.

Az így megválasztott jury 1905. augusztus 13-án megalakulván, elnökül Mezey Mihályt, jegyzőül: Szabó Gyulát választotta meg s ugyanakkor a versenyben használandó szerek megvizsgálására: dr. Szily József, dr. Balogh Dezső, Lukáts Gyula és Zsiga János tagokból álló bizottságot küldötte ki.

1905. augusztus 14-én reggel 7 órakor az őrtanya üléstermében gyűlést tartott a jury és a következő intézkedéseket tette:

1. Előterjesztetett a szerek megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, s miután a megvizsgált szerek és a versenyfeltételekben leírt szerek között a bizottság csak jelentéktelen eltérést észlelt, ennek az eltérésnek a versenyzőkkel előzetesen való közlését és általában az illetők tájékoztatását rendelte el a jury.

2. A verseny különböző részének felügyeletére a következő csoportok küldettek ki.

I. Általános átnézetre és felügyeletre Barabás István, Lukáts Gyula, Simigh Rezső és dr. Szily József.

II. Időmérésre: Drexler Adolf és Szabados Imre.

III. A szívóoldalra: Bücher Jakab, Polz Rezső és Ranezay József.

IV. A nyomóoldalra: Scossa Zoltán és Publigh Ernő.

V. A mászószerekhez: Dr. Balogh Dezső és Zsiga János.

VI. A versenyzők sorrendbe állítására: Szabó Gyula.

VII. A taktikai feladat kidolgozására: Dr. Balogh Dezső, Lukáts Gyula, Szabó Gyula és dr. Szily József.

3. Az országos választmány a versenyre kitűzött díjak sorrendjének megállapítását a juryra bízván, ez az összes díjak átvizsgálása és megbírálása után a díjak sorozatát megállapította.

4. Előterjesztetett a versenyre jelentkező testületek beadványaiból összeállított kimutató, mely szerint a következő 11 testület jelentkezett versenyre u. m.:

Székesfehérvár, Szőregh, Nyiregyháza, Battanya, Eger, Törökkanizsa, Törökszentmiklós, Futtak, Nagylak, Zenta és Detta; melyek közül I—IV. sorozatokra egyenként 6—6 testület, az V—VI. sorozatra egyenként 5—5 testület jelentkezett.

4. Ezek után a jury a versenyterre vonulván, elnök a versenyre jelentkezettek előtt a jury megállapodásait és a tudnivalókat közölte, — az orsz. szövetség elnöke gr. Széchenyi Viktor pedig a versenyzőkhöz buzdító szavakat intézett, mely után a versenyek fél 9 órakor megkezdettek.

A versenyzők sorrendje az egyes sorozatoknál sorshuzás utján állapított meg.

5. A sorrend I—V. pontjaiban leírt versenyek foganatosítottván a VI. sorozatban előírt testületi főversenyre a jury mind az 5 jelentkező testületet bocsátotta.

A szőreghi testület az I. sor. gyorsszereléséhez nem bocsátott, mivel 2 létra kezelője nem volt; — az egi testület a IV. sor. gyorsmászástól vissza lépett, mert egyik versenyzője lábfájást kapott.

6. A versenysorozatok befejeztével tartott külön megbeszélések — és az egész versenynek befejezése után megtartott részletes tanácskozás alapján a jury a versenydíjakat a következőknek ítélte oda.

A verseny I-ső sorozatánál kocsi-fecskeknél:

1. A **szegedi** önk. tűzoltótestület díját, (sisak alaku ezüst kehely szobrokkal) a **nagylaki** önk. tűzoltótestületnek.

2. A szegedi szállodások- és vendéglősök díját (bachanale kettős szobor talapzaton) a **dettai** önk. tűzoltótestületnek.

A II. számú sorozatnál, kétkerekű billenőfecskeknél:

1. Az országos tűzoltószövetség díját (egy ezüst urna-kehely) a **zentai** önk. tűzoltótestületnek.

2. A szegedi szállodások és vendéglősök díját (kürt alaku serleg ezüstdiszítéssel) a **budapesti** önkéntes tűzoltótestületnek.

A III. sz. sorozatnál, négykerekű billenőfecskeknél:

1. Szeged város díját (Szt. Flórián szobra ezüsből) a **nyiregyházi** önk. tűzoltótestületnek.

2. Az országos tűzoltószöv. díját (egy ezüst serleg) a **törökánizsai** önk. tűzoltótestületnek.

3. Szeged díját (egy hőmérőszobor ezüsből) az **egri** önk. tűzoltótestületnek.

A IV. sz. sorozatnál: mászás három egykaru egyhorgu létrával:

1. A szegedi hölgyek díját (borozó garnitúra ezüsből) a **törökszentmiklósi** önk. tűzoltótestületnek.

2. Elismerőlevelet a **futtaki** önk. tűzoltótestületnek.

Az V. sz. sorozatnál: gyorsmászás egyhorgu létrával:

1. A szegedi hölgyek díját (egy tula zseborát) **Kronusz József székesfehérvári** önk. tűzoltó.

2. A szegedi hölgyek díját (egy ezüst cigarettadobozt) **Hernieski János futtaki** önk. tűzoltó.

3. A szegedi díjat (egy szivarozó készlet) **Kontér Flórián egri** önk. tűzoltónak.

VI. sz. sorozatnál: taktikai támadásnál:

1. gróf Széchényi Viktor orsz. tűzoltószöv. elnök díját (dicsőséget ábrázoló bronz-szobor malachit alapzaton) a **battonyai** önk. tűzoltótestületnek.

VII. Az összes versenyekben legsikeresebb eredményt, munkásságot és ügyességet tanúsított testület részére: az orsz. tűzoltószöv. díját (ezüst kürtalaku nagy serleg) a **nyiregyházi** önk. tűzoltótestületnek ítélte oda.

Ezzel a jury eljárása befejeztetvén a felavasott jegyzőkönyv helyben hagyva aláíratott.

Szeged, 1905. augusztus 15-én.

Mezey Mihály
a jury elnöke.

dr. Szily József
Drexler Adolf
Simig Rezső
Szabados Imre
Zsiga János
Scossa Zoltán

Bücher Jakab

Szabó Gyula
a jury jegyzője.

dr. Balogh Dezső
Lukáts Gyula
Publig Ernő
Polcz Rezső
Ranezay József
Barabás István

1446 sz
1905.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Szegeden 1905. augusztus hó 15-én a magyar országos tűzoltó-szövetség nagygyűlésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd, titkár. Jelen voltak a következő igazolt tagtestületi kiküldöttek: Maczkó József (Tarnaszadány), Fügedi János (Tarnaméra), Kontér József (Szentdomokos), Kontér Flórián (Sirok), Antalffy Pál (Dorogháza), Németh Kálmán (Domoszló), Ruttkay Béla (Pély), Lukács Ignác (Boczonád), Mlinkó István (Bessenyötelek), Lég- és Bocy György (Tiszanána), Brezney Imre (Tiszafüred), Kelemen Lajos (Dormánd), Lukács József (Erdőtelek), Hellebronth Géza (Heves), Hegedüs István (Atány), Jászberényi Miklós (Mezőtárkány), Molnár János (Gyöngyöspüspöki), Krupánszky József (Aldebrő), Gyürky Géza (Pétervásár), Dr. Vass János (Hasznos), Ipacs Pál (Tarnaórs), Nagy Flórián (Poroszló), Becskey Gyula (Várasszó), Müller Gusztáv (Vámosgyörk), Szabó Sándor (Ujlőrinczfalva), Mercel Gáspár (Tiszaszöllös), Salamon Antal (Tiszaórs), General István (Tiszaigar), Grossmann Sándor (Terpes), Horling Gyula (Hatvan), Sima Imre (Egerbakta), Rugyai István (Bátor), Molnár József (Ecséd), Nagy János (Csány), Herczeg Lajos (Demjén), Porubszky János (Detk), Nagy István (Bükkszenterzsébet), Papp János (Füzesabony), Dr. Glósz Kálmán (Eger), Györky Lajos (Ivád), Farkas János (Kisfüzes), Mikusai J. (Hevesaranyos), Laszka József (Födémés), Krivoja Mihály (Egerboos), Kardos Samu (Felnémet), Juhász György (Kerecsend), Juhász József (Kisköre), Molnár György (Kisnána), Duba Ferenc (Kömlő), Besze János (Maklár), Györky István (Máramindszent), Bengyel Alajos (Mikófalva), Mede Sándor (Nagybátöny), Kulcsár István (Gyöngyöspata), Balogh József (Nagyiván), Lehel Antal (Nagytálya), Reviczky József (Kompolt), Rabel Mihály (Nagyréde), Varga Tivadar (Hevesugra), Kornstein Mór (Gyöngyösoroszi), Rosenfeld Emil (Hort), Balogh Gyula (Pásztó), Kozmáry Dezső (Gyöngyös), Haffart József (Detta), Kühn János (Basahid), Simig Rezső (Kalocsa), Kocsis Mihály (Oriovát), Neurohr József (Grabác), Tóth Lajos (Nagykörös), Doufrain János (Budapest ujlaki téglagyár), Kőrösi József (Kolozsvár), dr. Balogh Dezső (Budapest önk.), Vida Pál (Moha), Rajki Mihály (Dombegyháza), Marton Lajos (Battonya), Ranezay József (Lőcse), Forgách Miklós (Beodra), Szokoly Ignác (Pápa), Berecz József (Temesgyarmata), Martini Mátyás (Ujarad), Gargya Béla (Kunágota), Bartholy István (Igló), Apáthy Vilmos (Gölniczbánya), Stánkovits Mihos (Árad), Pásztly László (Zagyvaróna), Major János (Győr), Sarkady József (Nagyvárad), Steiner János (Besztercebánya), Kenyeres Benedek (Törökszentmiklós), Vincze Béla (Torda), Roth Ede (Magyarpécska), Pauker Péter (Párdány), Faragó Béla (Sárafalva), Neubrandt János (Budapest jutagyár), Friedmann Miksa (Szepesszombat), Reményi Samu (Somogyecurgó), Szabados Imre (Kaposvár), Dózsa Károly (Sándorfalva), Schneider Frigyes (Sopron), Darvas Béla (Debreczen), Hahn Jakab (Törökkanizsa), Simon Sándor (Székesfehérvár), Blázy Imre (Vámos), Jeszenszky Frigyes (Szarvas), Ullmann Adolf (Ujpest), Réti Béla (Szolnok), Hencz Antal (Békés), Szávits Sándor (Báránd), Strosz Béla (Zsombolya), ifj. Mezey Mihály (Nagyléta), Szentgyörgyi Dénes (Marosvásárhely), Karácsony János (Vinga), Csada Lajos (Tótbánhegyes), Tóth Mihály (Berettyóujfalu), Tankóczy Gyula (Szatmár),

Kónya Imre (Kecskemét), Kovács Sándor (Mokrin), Ajkay Zoltán (Sárvár), Reviczky Béla (Komárom), Rónay Jenő (Nagybeacsanak), Zanbauer Ágoston (Ujvidék), dr. Konthy Gyula (Nyíregyháza), Szalay György (Makó). Katona Imre (Orosháza), ifj. Szabó Kálmán (Gödöllő), Popovics György (Magyarkanizsa), dr. Hósz Mihály (Nagylak), Tabit Mihály (Csorvás), br. Clauer Elek (Pozsony), Bruckner Ödön (Homolitz), Stolz Adolf (Nagykikinda), Táuber Ferenc (Vác), dr. Benkő Károly (Veszprém), Kerényi Endre (Almádi), Spang Márton (Franzfeld), Dittler Aurél (Pécs, Zsolnay-gyár), Nagy Ferenc (Révaujfalu), Stojkó Milán (Rudna), Smerta Sándor (Tolvádia), Kovács József (Csanádpalota), Forgách Lukács (Tótkomlós), Kész József (Villány), Hajdu Félix (Poprád), Drexler Adolf (Temesvár I.), Goldschmidt József (Osákvár), Orbán Ede (Moór), Günther Ernő (Tatatóváros), Nagy Antal (Zalaegerszeg), Hrobács Mór (Futtak), Szabó István (Vál), Barabás István (Vasvár), Szlanka Gusztáv (Nagytapolasány), Bücher Jakab (Szeged), Osztrognácz Ferenc (Obeese), Schultz Ferenc (Pécs), Mlinko Zsigmond (Apez); továbbá: Mezey Mihály (Bihar vm. szöv. elnök), dr. Szily József titkár-pénztárnok, Polcz Rezső felügyelőbizottsági tag, Publíg Ernő, Lukács Gyula, Scossa Zoltán, Szabó Gyula előadók s számos hallgató.

1. Elnök a gyűlést megnyitván, a következő beszéddel — melyet a gyűlés általa hallgatott meg, — emlékezik meg néhai József kir. hercegről.

Tisztelt nagygyűlés!

Mielőtt bármi egyéb ügynek tárgyalásába bocsátkoznánk, szomorú elnöki kötelességet kell teljesítenem: jelenenem kell, hogy szeretett védnökünk, József főherceg úr f. év június 23-án jobb létre tért.

E gyászhir mély fájdalmat keltett széles e hazában, mert minden magyar ember érzi és tudja, hogy a nádorcsalád az egyetlen főhercegi család, mely szívben, lélekben magyar, mely velünk örvend örömlünkben, velünk szenved bajainkban.

De ha nagyot veszített a haza és a hazának dédelgetett gyermeke a m. kir. honvédség, úgy még pótolhatatlanabb veszteség érte a magyar tűzoltóságot, melynek egész történelme majd 40 éven keresztül szorosan összefügg József Főherceg nevével.

Oh! József Főherceg, Te igaz magyar főúr! Te, ki megmutattad hogyan kell királyt és hazát egy emberöltőn át hiven szolgálni! Te, ki megmutattad az utat, melyen haladva az uralkodócsalád közel férközhet a magyar nemzet szívéhez! Te, ki a bajban levőnek mindig mint első sietlő segítségére! Te, ki a tűzoltóság humanus intézményének zászlaját magasan lobogtatva vitted előttünk! József Főherceg, Fenséges védnök! Áraszd nemes szellemedet a tűzvédelem itt összegyűlt bajnokaira, fűröszd meg őket lelkesedésed tüzeiben, hogy lankadatlan buzgalommal dolgozzanak tovább a Te intencióid, a Te magyar lelked szándékai szerint!

És Ti, kedves bajtársak! merítsetek új erőt az elhunyt szelleméből és emlékére tekintve, friss lelkesedéssel haladjatok és buzgálkodjatok a tűzoltóintézmény további kiépítése körül.

Azt hiszem, mindannyiuk helyeslésével lálálkozom, ha az ülést mély gyászunk jeléül rövid időre felfüggesztem.

A gyűlés felfüggesztetett.

2. A nagygyűlést elnök újból megnyitván, a következő megnyitó beszédet tartotta:

Tisztelt Nagygyűlés!

Az ülés első részét a gyász szavaival rekesztettem be, — szabadjon a második részét az öröm szavaival kezdenem Örömmel jelenthetem ugyanis a t. nagygyűlésnek,

hogy az elnökség gondoskodásának sikerült alapos kilátást szerezni arra, miszerint az a nagy úr, melyet József főherceg halála a szövetségben előidézett, ugyanazon fenkölt családból pótolatni fog. De erre, külön pont lévén a napirendben felvéve, később térünk rá.

Midőn három évvel ezelőtt az egeri nagygyűlés az új elnökséget megválasztotta, működési irányára nézve bizonyos utasításokkal látta el.

Az elnökség minden igyekezete oda irányult, hogy ezen utasításoknak megfeleljen. Aki átlapozásra érdemesíti a nagygyűlés elé terjesztendő jelentésünket, az látni fogja, hogy hála igyekezet és munkának, bizonyos eredményeket is tudunk felmutatni — ha ezek nem olyanok, amilyent Önök joggal elvárhatnak és amilyenek mi is szeretnők — úgy azt a szövetség keretein kívül álló tényezőkben kell keresnünk.

Első sorban a sokáig huzódó politikai válságban, mely visszahatását károsan érezteti minden téren — hol komoly munkára volna szükség.

Tudjuk, hogy törvényhozásunkat a közjogi kérdések évek óta lefoglalva tartják, vagy egyáltalán tétienségre kárhözhatják, oly annyira, hogy gazdasági és jövéti intézmények üdvös fejlesztésére ideje nem marad, ezért a mindnyájunk által melegen óhajtott tűzrendészeti törvény megvalósítását még mindig jobb időktől kell remélnünk.

Nem akarom a Szövetség 3 évi működését itt részletezni, hisz ezt mindenki megtalálja a jelentésben, de legyen szabad annak egyes fontosabb mozzanatait kiemelnem.

A hatóságok és különösen a belügyminiszterium, bár ügyünk iránt való jóakarataknak számos bizonyítványát látjuk — más oldalról mégis, jóhiszeműleg ugyan, de akadályt gördítenek működésünk érvényesülése elé. Különösen érezhetővé vált ez egész tűzoltóintézményünk alapját képező 1888-diki kormányrendelet egynémely §-nak ujszerű, az eddigitől eltérő magyarázata által; nevezetesen ami a tűzoltói kötelezettséget, váltságdíjat és a szövetséghez való köteles csatlakozást illeti.

Igyekezettünk egyik főtárgyát képezte a Szövetséget annyira erősíteni és fejleszteni, hogy a lehetőség szerint valamennyi hazai tűzoltóságot magába foglalja.

Mivel a központ befolyása a vidékre nem mutatkozott elég hatásosnak, a vármegyei szövetségek szaporítása által közbeeső központokat igyekezettünk teremteni.

Sajnos, ezen működésünk dacára annak, hogy minden egyes alispánt megkerestünk, sőt a belügyminiszter által is felhivattuk figyelmüket — nem mutat fel kellő eredményt.

Ezen 3 év alatt a már meglévő 19 megyei szövetséghez — 14 új szövetség alakult, ezek közül azonban 11-nek az Országos Szövetséghez való csatlakozásáról és működéséről mit sem tudunk, ezek névszerint: Szolnok-Doboka, Baranya, Zólyom, Besztercenaszód, Győr, Moson, Szabolcs, Komárom, Torda-Aranyos, Nógrád és Esztergom.

A tagtestületek bár állandó gyarapodást mutatnak, mégsem tömörülnek elegendő számban a szövetség körül.

1902-ben volt	1296 tagtestület
1903-ban „	1325 „
1904-ben „	1364 „
1905-ben „ (aug. 1-én)	1407 „

Ezzel szemben az országos statisztikai hivatal ki-mutat 2327 önkéntes és 6244 kötelezett, összesen 8571 tűzoltóságot.

E szerint az Országos Szövetség az önkéntes tűzoltóságoknak 64%-át, a tűzoltóságok összességének pedig csak 16%-át képviseli.

Kapcsolatosan szabadjon rámutatnom egy tényre, mely ugyan formailag nem tartozik ezen ülés keretébe, de lényegileg nagyonis közel áll hozzá:

Az imént előadott tényeknél sokkal megszorítottabb az, hogy a segélyző-pénztárnak csakis 399 testület tagja, vagyis a létező összes tűzoltóságoknak 46%. De még azon testületek közül is, melyek az Országos Szövetség

tagjai, még ezek közül is 1008 testület nem tagja a segélyző-pénztárnak.

Ha pedig számításba veszem, hogy van az országban 8172 olyan tűzoltóság, mely a pénztárnak nem tagja és tűzoltóságként 25 tagot számítok, akkor circa 204,000 tűzoltó kockázatja egészségét, esetleg életét is, a nélkül, hogy baleset ellen biztosítva volna.

Pedig 20 fillér csekély évi díj mellett sérülés esetére 1—2 korona napi segélyt, halál esetére pedig a családnak 1000 koronáig terjedő kielégítést biztosít.

Lehetetlen Uraim, hogy ha mindnyájan összetartunk, ne tudnánk ezen sajnálatos állapotokon segíteni.

Ha mindenikünk az ő saját hatáskörében, társadalmi uton, ha lehet tollal a lapokban, községi és törvényhatósági üléseken — ez irányban hathatós agitációt fejt ki — kell hogy eredményt érjünk el.

Azon bajtársaknak, kiknél a megyei tűzoltói élet pang — vagy egyáltalán nem létezik — azoknak különösen szívökre kötöm ezen agitációt.

A mi pedig a segélypénztár megdőbentően csekély tagszámát illeti — ebben megengedjenek Uraim — egyenesen a parancsnokok a lelkiismeretlenségig könnyelmű nemtörődömségét látom és reményelni szeretném, hogy szavaim nem hangoznának el a pusztában.

A mi a Szövetség belső ügymenetét illeti, tartottunk 8 év alatt 34 elnökségi, 4 választmányi és 1 nagygyűlést, ezeken kívül számos bizottsági ülés is tartatott.

Az iktató számai:

1902.	1520	ügydarab
1903.	1835	"
1904.	2748	"
1905. (1/2 év)	1180	"

A Szövetség a következő szabályzatokat bocsájtotta ki, melyek részben újjak, részben pedig már meglevőknek átdolgozott kiadásai:

1. A M. O. T. Sz. alapszabályai, melyek azonban a mai napig sem kaptak miniszteri jóváhagyást.
2. Törvényhatósági tűzrendész. szabályrendelet-minta.
3. Községi tűzrendész. szabályrendelet-minta.
4. Versenyszabályzat.
5. Vármegyei szövetségek alapszab. mintája.
6. Tanszergyűjtemény kezelési utasítás.
7. Tanfolyam-szabályzat.
8. Fecskendőpróbálási szabályzat.
9. Szolgálati érem-szabályzat.
10. Testületi alapsz.- és szolg. szab.-minta.
11. Gyakorlati szabályzat.

Hogy ez utóbbi munka végre kezébe juthatott a testületeknek, ezzel hosszú időre megvan adva az egyöntetű kiképzés lehetősége. A szabályzat hosszú tapasztalat, alapos tanulmányozás és minden oldalról való beható meghányás-vetés eredménye. Mint minden emberi munkának, úgy ennek is bizonyára meglesznek a hibái, de ezek eltűnnek azon hatalmas előnyök mellett, melyet hazai tűzoltóságainknak e könyv nyújt. Ugy szövegi tartalmával, mint kitűnő szemléltető gazdag fényképsorozattal hivatva van pótolni azon nagy hézagot, melyet az egységes gyakorl. szabályzat hiánya az utóbbi időben mindjobban éreztetett. A gyakorlati szabályzat megszerkesztői, első sorban dr. Szily József titkár-pénztáros, hervadhatatlan érdemeket szereztek e munkájukkal.

A tűzoltói szakképzést egy pillanatig sem tévesztette szem elől a Szövetség. Hivatásához mértén átvette az évenként tartani szokott országos tanfolyamok rendezését, azonkívül tőle telhetően közreműködött egyes vidéki tanfolyamok megtartása körül is. Azon igyekezetnek, hogy a tűzoltói szaktudást minél szélesebb mederben terjesszük, meg lett azon eredménye, hogy most már évenként minden közigazgatási tanfolyamon és majd minden tanítóképzésben is rendszeresen tanítják a tűzoltói ismereteket.

Felvette ezt tanrendjébe 4 földmives iskola, a kassai helyi gazd. akadémia és a selmecbányai bányász-akadémia is.

Továbbá tavaly a hadügyminiszter elrendelte, hogy

nagyobb városokban a hadsereg csapatai szintén kiképeztessenek a tűzoltásban.

Az állami subvenciót, hála boldogult védnökünk közbenjárásának, sikerült 4000 koronáról 11,000 koronára felemelni, amely körülmény lehetővé tette, hogy hivatalos lapunkat szaklappá bővítve saját kiadásba vehessük át.

Ezen szaklap még szintén nem áll azon magaslaton, melyen látni szeretnők. Ez csak úgy volna elérhető, ha a bajtársak gyakorlati és elméleti tapasztalataikat minél többször bocsájtának vita alá a lap hasábjain.

Ha minden parancsnok kötelességévé tenné, hogy testületében előforduló bármilyen érdekesebb esetet, különösen tüzet, annak keletkezési okát, a támadás mikéntjének megokolását stb. beküldje, akkor hasonló meleg érdeklődés és támogatás mellett betöltheti majd a „Tűzrendészeti Közlöny“ teljesen hivatását, amennyiben mindnyájunkra nézve érdekes és tanulságos olvasmány, tűzoltóságainknak pedig igazán eleven szószólója és közvetítője lesz.

Azon célból, hogy a tapasztalásból minél kimerítőbben tanulhassunk, elrendelte az elnökség, hogy minden nagyobb tüzesethez azonnal kiküld egy előadót, ki a vétesetet pontosan leírván, ezt az elnökségi ülésen beterjeszti; — itt az megvizsgáltatván, kritikával együtt megjelenik a hivatalos lapban.

Ne méltóztassanak ezt úgy venni, mintha ez az illető parancsnokoknak pellengére állítása volna — távolról sem, ez csak a tapasztalásból leszürodő igazságoknak mindnyájunkra nézve üdvös megismerése lesz.

Az elmúlt 8 év egyik legkimagaslóbb mozzanatát képezte a tavaly ilyenkor Budapesten lezajlott nemzetközi tűzvédelmi congressus. A rendezés munkálataival megbízott elnökség minden erejét megfeszítette, hogy ezen kongresszusnak méltó keretet állítson, mely egyrészt a külföld előtt országunk önálló és nemzeti állami voltát kidomborítsa, másrészt a „magyar vendégszeretetéről“ táplált sokszor tulzott várakozásnak erejéhez képest megfeleljen.

Hála minden hivatott tényező vállvetett munkájának, e kettős célt elérni sikerült.

Mint a minister szakközvege, számtalan esetben adott az elnökség szakvéleményt és igyekezett a tűzrendészet érdekeit megóvni.

Midőn ezekben röviden vázoltam a Szövetség vezetősége által kibocsájtott jelentés azon egyes részeit, melyekre becses figyelniük jónak láttam különösen is felhívni, engedjék meg, hogy Önöket, kiket a 4-es folyó és 3-as hegy minden zugából összehozott az emberszeretet nemes szolgálata, a legösszintébb bajtársi szívvel üdvözljem és kívánjam, hogy tanácskozásuk ügyünk javára szolgáljon.

3. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Vida Pál az igazoló-bizottság nevében jelenti, hogy a gyűlésen 156 igazolt kiküldött van jelen, kiknek meghatalmazása szabályszerű és tagsági díjaikkal hátralékokban nem lévén, teljes jogaik birtokában vannak.

Tudomásul vétetett.

4. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérettek: Mezey Mihály, dr. Glósz Kálmán, Szabó Gyula és Vida Pál.

5. A szavazatszedő-bizottságba megválasztottak: Reményi Samu, Ajkay Zoltán és Stankovics Milos.

6. Az elnökség jelentése felolvasottnak tekintetvén, szólásra Jászberényi Miklós jelentkezett. A végzett nagy munkáért az elnökség iránt a legnagyobb bizalommal viseltetik, de a jelentés 4 pontjához hozzászólni kíván. Lelkiismeretlenségnek tartja a kormány részéről, hogy a községektől azon anyagi eszközöket elvonja, a melyek épen a tűzrendészet fejlesztésére rendelkezésre állottak, nevezetesen az e címen befolyó bírságok részben az állampénztárba, részben a szegényalapba utaltatnak. In-

ditványozza ennél fogva, hogy intézzen a szövetség az országgyűléshez oly irányú feliratot, a mely szerint az 1901. évi XXI. t. cz. 23. pontja akkép módosíttassék, hogy e birságok fele az orsz. szövetséget, másik fele pedig az illetékes község tűzoltó-alapját illesse s kéreztessék fel dr. Óvári Ferenc alelnök, hogy e feliratot terjessze a ház elé. Tudomása van ugyan arról, hogy az elnökség mindent elkövetett, hogy a tűzrendészeti törvény valóra váljék, de eredménytelenül s azért szükségesnek tartja, hogy ez itt e gyűlésen követeltessék s indítványozza, hogy utasítsa a nagygyűlés az elnökséget, miszerint az alkotmányos rend helyreállta után azonnal intézzen feliratot a Belügyministeriumhoz, hogy a szövetség által beterjesztett törvényjavaslat alapján minél előbb terjesszen törvényjavaslatot a képviselőház elé. Kifogásolja a Belügyministerium eljárását ügyeinkben; nemcsak hogy a szabályrendeleteket, alapszabályokat hevertetik, hanem a váltságdíjkérdés, a kötelező csatlakozás felforgatásával még az egész intézmény fennállását is veszélyeztetik. A választmányi gyűlés már ostromozta a Belügyministerium ez eljárását, de kell hogy a nagygyűlés is tiltakozzék ellene, mert a mikor mi becsületből dolgozunk, épen e factornak hónunk alá kellene nyulni s nem gátat vetni; tiltakozni kell, nehogy az utókor bennünket vádolhasson. Javasolja, hogy „az országos tűzoltószövetség XVI. nagygyűlése tiltakozzék a Belügyministeriumban újabban tapasztalható amaz irányzat ellen, mely a tűzoltói kötelezettség megszüntetését, a váltságdíjak kivétési jogának oltórlését, a tűzoltóságoknak a szövetségbe való kötelező belépése megakadályozását célozza, mert ezen törekvésben a magyar tűzoltó-intézmény fejlődésének megdönthetetlen gátját, sőt az 1888. évi tűzrend. kormányrendeleten épült eredmények visszafejlesztését látja.“ A jelentés szerint úgy tűnik ki, mintha a Heves vmegyei szövetség a tisztii minősítés tárgyában renitens lett volna; kijelentheti, hogy a vmegyei szövetség nem akart renitens lenni, csak a helyzet kényszerítette arra, hogy a vármegye területére érvényes tisztii minősítést adjon; kéri ezt tudomásul venni.

Reményi Samu az elnökségnek s kivált az elnöknek jegyzőkönyvi elismerést kíván szavazni, mindazonáltal a hibákra is rámutat. Konstatálja, hogy az ország tűzoltósága és az elnökség között nincs az a szívélyes viszony, a minek lenni kellene; az elnökség omnipotens hatalmat gyakorol; a régi állapotokat kívánja vissza; gondoskodjon az elnökség arról, hogy a jogok lefelé kibővíttessenek, mert ma itt csak a jelentést lehet tudomásul venni s azért nem érdemes eljönni. A szegedi rendezőség elszállásolási listáját sérelmesnek találja s ezért szükségesnek tartja, hogy az elnökség ily alkalmakkor tanácsadót küldjön ki, a ki ily rendezési munkálatokban kellő tapasztalattal bír. A tűzbiztosító intézet létesítését ellenzi, hanem ki kellerőszakolni azt, hogy a biztosító-társulatok a tűzoltói intézmény javára megadóztassanak; fel kell kérni az I. m. ált. biztosító-társaságot, hát ha jószántukból adnak. Nem tartja megengedhetőnek, hogy a tisztii minősítés csak Budapesten legyen megszerezhető; a vidéki viszonyokhoz megkívánt ismereteket járási tanfolyamokon is lehet megszerezni. A nemzetközi tűzoltó-kongresszus szép volt, de alig foglalkoztak vele itt-ott. A „Tűzoltó Közlöny“ megszüntetését sajnálja, mert sokat tett az intézményért; gondoskodjék az elnökség arról, hogy megfelelő lap legyen, mert ma a szövetségnek nincs szaklapja; a budapesti önk. testületnek a „Tűzoltó Közlöny“ 24 évi

kiadásáért jegyzőkönyvi köszönetet kíván szavazni s felkérni azt, hogy a lapot indítsa meg újból. A szolgálati érmekeket drágáknak találja; iparkodjék az elnökség azokat olcsóbbá tenni. Az egységes egyenruha örvendetesen terjed, de nem szabad megtűrni, hogy magában az elnökségben Debrecen és Zsarnóca eltérő egyenruhát viseljen. Az elnökségi ülések számát redukálni kíváná, hogy az így elért megtakarítás révén az orsz. választmány tarthasson több ülést. A helyszíni szemléket helyesli s ha a Belügyminister nem küld ki szakközleget, küldjön ki a szövetség ilyeneket tanulmányozni, tanácsokat adni.

Szokoly Ignác azért, hogy a nagygyűlésnek kevés jog adatott, az elnökséget nem tartja hibáztathatónak, mert erről az alapszabályok intézkednek, tehát hibáztatni ezért legfeljebb az alapszabályt alkotó nagygyűlést lehetne. Az elszállásolás ellen felhozott panasz sem idevaló, mert ez sem az elnökség dolga; ily jogos alapot nélkülöző panaszok felett napi-rendre kell térni.

Dr. Szily József Jászberényi Miklós javaslatait elfogadja, bár az elnökség is ugyan-csak ezen irányt követte és mindenkor felterjesztéssel élt; de nem árt, ha a tömeg is tiltakozik a Belügyministerium eljárása ellen; nem kérni, de követelni kell ilyen országos intézménynek; a biztosító-társulatoknak fizetetlen ágensei vagyunk, a köszönet a rideg elzárkózás; a Belügyministeriumnak szakközlege vagyunk, elvégezzük a hatósági functiót, a munkát, de azontul magánegylet vagyunk. Ez az intézmény arculcapása, ez ellen tiltakozni kell! — A tisztii minősítés kérdésében Hevesvármegye eljárása bizony renitens volt, mert a hol országos érvényű határozat van, ott azt betartani s nem szét-húzni kell; ez rossz példa volt. A tisztii minősítéssel visszaélnék, ezt megakadályozni kellett, a tényleg működőket kell megvédeni a visszaélők ellen, ne hengejenek felettük; a tisztii minősítést törléni kellett volna egészen, de így is legalább annyira van megnehezítve, hogy kevés jelentkező lesz; nem diploma kell, hanem szak-tudás; ezt pedig mindenütt lehet a szabályzat értelmében megszerezni, nemcsak Budapesten; ahhoz hozzájárul, hogy a tanfolyamszabályzat akkép módosíttassék, hogy a tisztii minősítés teljesen töröltessék. A szolgálati érmeke ára nem drága; a ki 5 évet szolgált, csak megérdemel 1 kor. ára érmet!? az elnökség különben is két ízben leszállította az érmeke árát s ma már olcsóbb nem lehet a hazai gyártmány. A szövetség mostani szervezete 10 év óta áll fenn; hogy nem felel meg, mindég hangoztatta; szükségesnek tartja ő is, hogy a testületek jogai bővíttessenek a választmány jogainak rovására, a nagygyűlés is kapjon több jogot s válassza az elnökséget is; legyenek e gyűlés bizalmasai; a mostani alapszabálytervezet neki nem tetszik és a régi állapotot állítaná vissza.

A nagygyűlés ezek után a jelentést tudomásul vette és egyhangulag elfogadta Jászberényi Miklós három javaslatát.

7. A zárszámadások felolvasottaknak tekintvén, Szávits Sándor felszólal s egyes tételeket tulmagasaknak tart; nem helyesli, hogy az első év végén emelni kellett a költségvetést; magasnak tartja az utiköltségek és tiszteletdíjak tételeit, a melyek meghaladják a tagsági díjakban befolyt bevételt; az érempénztárból hiány fedezésére kivett összeg visszatérítését nem találja sehol; a felügyelőbizottság jelentése sincs mellékelve; kér erre nézve felvilágosítást.

Dr. Szily József jelenti, hogy a költségvetés azért nem felelt meg mindjárt az első évben, mert az egri nagygyűlés hiányosan állapította meg; egyes tételek, mint pl. a tanfolyam rendezése, a hivatalos lap, a „Tűzrendészet” kiadása nem is volt előrelátható. A tiszteletdíjak meg vannak szolgálva; önk. tűzoltó sem tud ingyen az irodában állandóan dolgozni a legnagyobb úgyszeretet dacára; az előadók és felügyelő-bizottsági tagok utiköltségei ellen sem lehet felszólalni, mert csak saját kiadásaik térítettek meg, egységes kulcs alapján s ez méltányos; kívánatos azonban, hogy azok bizonyos határon túl ne menjenek. Az érempénztárnak az elvett összeg azért nem lett visszatérítve, mert arra ott szükség nincs. A felügyelő-bizottság jelentése sohasem csatoltatott a jelentéshez; a múlt évi zárszámadás felülvizsgálatot március hóban, azóta a szervezet hiányossága folytán, a felügyelő-bizottság nem jött össze.

Szávits Sándor a felügyelő-bizottság jelentését bemutatni kéri, e nélkül nem fogadja el a zárszámadást; husz tag aláírásával névszerinti szavazást kér.

Polez Rezső, mint a felügyelő-bizottság jegyzője jelenti, hogy a március hóban tartott utolsó vizsgálat alkalmával mindent rendben találtak, az ügykezelés pontos s így az azóta letelt néhány óra sem lehet hibát feltételezni; a felügyelő-bizottság tagjai részben betegség, részben egyéb okok miatt nem jöhettek azóta össze.

Hellebronth Géza hozzászólása után Szávits Sándor kijelenti, hogy minden gyanúsítás távol áll tőle, de különösnek találja, hogy a felügyelő-bizottság jelentése épen most nincs itt s keznél, előbbi kijelentését fentartja és a zárszámadást rendkívüli közgyűlés elé terjeszteni kéri.

8. Elnök: míg a 20 aláíró igazolják, a gyűlés más tárgyra tér át s pedig a költségvetésre, melyet az orsz. választmány a választmányi tagok utiköltségeinél és napidíjainál módosított, e tétel alatt nagyobb összeget állítván be.

Szávits Sándor a költségvetést nem fogadja el, mert az 1903. évben felemeltetett s ime most ismét emeltetik; a tisztviselők díja, utiköltség, irodaköltség, tanfolyamszabályzatok kiadása, hiv. lap, pályadíjak tétele nagyobb lett; ily nagy emelkedés mellett kis indokolással kiegészített előterjesztést várt volna. E pontra vonatkozólag is kér névszerinti szavazást s javasolja, hogy adassék ki a javaslat egy bizottságnak és terjesztessék azután rendkívüli közgyűlés elé.

Elnök az igazoló-bizottság jelentése alapján konstatálja, hogy a névszerinti szavazást kérő 25 aláíró közül 7 nem igazolt képviselő s így a névszerinti szavazást nem rendeli el, ellenben eltávolítván a teremben lévő hallgatókat, — felállással ejteti meg a szavazást.

A nagygyűlés nagy többséggel elfogadta a zárszámadást és költségvetést s azt jóváhagyólag tudomásul vette.

9. A választmánynak a „József főherceg alapítvány”-ra vonatkozó javaslatát

a nagygyűlés egyhangulag elfogadja és az alapítvány kezelésével és létesítésével az elnökséget bizza meg.

10. Elnök jelenti, hogy a védnöki tisztség elvállalására sikerült József főherceg Ő fenségét megnyerni, a ki készségesen elvállalta s minden tekintetben atyja nyomdokaiba lépni kíván.

A nagygyűlés e kijelentést lelkes éljenzéssel tudomásul vévén, elhatározta, hogy József

főherceg Ő fensége, mint a szövetségnek lelkesedéssel megválasztott védnöke a nagygyűlésből táviratilag üdvözöltessék.

11. Az alapszabályokra a Belügyminister által tett észrevételek csak az ülés folyamán érkezvén póstán az elnökség címére, elnök javasolja, hogy a további előkészítéssel a választmány bizassék meg és a tárgyalásra rendkívüli közgyűlés hívassék egybe.

Dr. Szily József konstatálja, hogy a szövetség mai szervezete drága és meg nem felelő; utasítsa tehát a nagygyűlés az elnökséget és választmányt, hogy nemcsak a Belügyminister észrevételeivel foglalkozzék, hanem tegyen egyuttal javaslatot a jogoknak a nagygyűlésen megnyílvánult kiterjesztésére is.

Horeczky Gyula kívánja, hogy a tervezet adassék ki előzőleg hozzászólás végett a vármegyei szövetségeknek is.

A nagygyűlés elnök és dr. Szily József javaslatát egyhangulag elfogadja és az alapszabályok átdolgozásával az orsz. választmányt bizza meg.

12. A legközelebbi nagygyűlés helyéül az egri gyűlés Szatmárt jelölvén ki, Tankóczy Gyula előterjeszti Szatmárnémeti város meghívását, jelentvén egyuttal, hogy a város e célra 5000 K.-t megszavazott.

A nagygyűlés e meghívást köszönettel tudomásul vette és az 1908. évi nagygyűlés helyéül Szatmárnémeti városát jelölte ki.

13. Elnök a maga és az elnökség nevében lemondván, közkívánatra Simig Rezső foglalta el az elnöki széket és az elnöki állásra ismét gróf Széchényi Viktort megválasztani javasolja.

A nagygyűlés egyhangulag és lelkesedéssel gróf Széchényi Viktort választja meg és a Hellebronth Géza, Mezey Mihály, Reményi Samu, dr. Vass János, Kozmári Dezső, Marton Lajos kiküldöttekből álló bizottságot megbizta, hogy a leköszönt elnököt állásának újboli elfogadására küldöttségileg felkérje.

14. Az alelnöki állásra korelnök ismét dr. Óvári Ferenc volt alelnököt ajánlván, Hellebronth Géza, Óvári Ferenc dr. elévülhetlen érdemeit méltató beszéde után,

a nagygyűlés nagy lelkesedéssel alelnökké ismét dr. Óvári Ferencet választja meg s osztatlan bizalmáról és ragaszkodásáról őt biztosítván, ezen állás elvállalására újból felkéri.

15. A felügyelőbizottság tagjaivá közfelkiáltással Hellebronth Géza, Polez Rezső, Sendlein János, dr. Marinovich Imre és Széchényi Frigyes gróf választattak meg.

16. E közben gróf Széchényi Viktor elnök újból megjelenvén a teremben, ismét elfoglalja az elnöki széket, megválasztását megköszöni s javasolja, hogy Simig Rezső korelnöknek ezen állás betöltéséért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék.

Eljenzéssel egyhangulag elfogadtattott.

17. Elnök ezután méltatván dr. Szily József titkárnak a szövetség és az intézmény körül szerzett érdemeit, 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából feltűzi neki a XXV éves szolgálati érmet, mely aktust a közgyűlés felállással és éljenzéssel kíséri.

Dr. Szily József ezen a hazai tűzoltó-intézmény történetében páratlan kitüntetésért köszönetet mond, jelezvén, hogy ránézve a legnagyobb kitüntetés csak az lehet, ha vele dolgozó társaitól éri munkálkodásának jutalma.

18. Mezey Mihály mint a jury elnöke, felolvastván a versenygyakorlatokról felvett jegyzőkönyvet, mely szerint a I. a kocsifecs-

kendőnél a szegedi önk. testület díját Nagylak, a szegedi szállodások díját Detta nyerte el; II. a kétkerekű mozdonyfecskenőnél az orsz. szövetség díját Zenta, a szegedi szállodások díját Székesfehérvár, III. négykerekű mozdonyfecskenőnél Szeged város díját Nyiregyháza, az orsz. szövetség díját Törökkanizsa, szegedi díját Eger. IV. a mászásnál a szegedi hölgyek díját Törökszentmiklós, oklevelet Futtak; V. az egylétramászásnál szegedi díjakat Kronusz József (Székesfehérvár), Hernuska János (Futtak), Kontér Flórián (Eger); VII. a támadásnál elnök díját Battonya, az orsz. szövetség díját Nyiregyháza nyerte el,

éljenzéssel tudomásul vétetett, a díjak elnök által kiosztattak és Horeczky Gyula javaslatára jurynek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott

19. Jászberényi Miklós indítványára kimondatott, hogy elnök megnyitó beszéde a jegyzőkönyvbe szószerint beiktattassék.

20. Horeczky Gyula felszólalása folytán kimondatott, hogy a versenygyakorlatok intézésénél legyen a jury tekintettel arra is, hogy a parancsnokok a gyakorlatokat közvetlen közelből tanulmányozhassák.

21. Elnök indítványára a nagygyűlés úgy Szeged város hatóságának, mint közönségének és a rendezőbizottságnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott azon szívélyes fogadtatásért, melyben a nagygyűlést részesítette, mire elnök lelkes éljenzés közepette a nagygyűlést berekesztette.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál
Szabó Gyula

Mezey Mihály
Dr. Glósz Kálmán.

1447 sz.
1905

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Szegeden 1905. augusztus hó 13-án a magyar országos tűzoltószövetség országos választmányának gyűlésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd. Jelen voltak: Hellebronth Géza és Polcz Rezső felügyelőbizottsági tagok; dr. Szily József (Budapest), Szabó Gyula (Sopron vm.), Mezey Mihály (Bihar vm.), dr. Vass János (Heves vm.), Blázy Imre (Veszprém vm.), Ajkay Zoltán (Vass vm.), Lukáts Gyula (Bars vm.), Drechsler Adolf (Temes vm.), Simig Rezső (Pest vm.), Strosz Béla (Torontál vm.), Reményi Samu (Somogy vm.), Publig Ernő (Hajdu vm.), Ranezay József (Szepes vm.), Marton Lajos (Csanád vm.), Vida Pál (Fejér vm.), br. Clauer Elek (Pozsony vm.), mint a vármegyei szövetségek kiküldöttei.

Elnök a gyűlést megnyitván, a szavazatszedő bizottságba Polcz Rezső, Simigh Rezső és Blázy Imre választmányi tagokat kéri fel és a többség kívánságára kijelenti, hogy az előadók megválasztása szavazó-névsorokkal fog eszközöltetni, míg a titkárok közfelkiáltással választhatók.

A választmány erre közfelkiáltással megválasztja titkárokká Breuer Szilárd eddigi titkárt és dr. Balogh Dezsőt, majd szavazás útján — mely alkalommal 17 szavazat adatott le, — előadókká: 17 szavazattal dr. Glósz Kálmán, Szabó Gyula, 16 szavazattal Barabás István, dr. Szily József, Varga Lőrinc, Vida Pál, 15 szavazattal Lukáts

Gyula, 11 szavazattal Apáthy Vilmos, Szabados Imre, dr. Vass János urakat.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért, miután a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Gyula és Vida Pál keretett fel.

K. m. f.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál. Szabó Gyula.

A vasuti vonatok megelőző tűzrendészete.

Az elnökség kiindulva abból, hogy sűrűn előfordul, miszerint a vasuti vonatok egyes kocsijai a mozdony szikráitól, avagy kocsik belsejében elhelyezett fűtőtestektől meggyuladtak s tengelyig leégtek, indítva érezte magát a kereskedelmi miniszter figyelmébe ajánlani, hogy a mozdonyokat 15 méter hosszú tekeretömlővel s hővédő anyaggal burkolt sugárcsővel szereltesse fel. Az oly vonatokon pedig, melyeknek mozdonya lövetyűvel (ejector) nem bír, vízzel telt puttonyfecskenőket helyeztessen el a posta- vagy kalauz-kocsiban, esetleg még egy más kocsiban is. Végre harmadszor az olajat szállító vonatokra egy láda homoknak és 2—4 db lapátnak az elhelyezését hozta javaslatba.

A kereskedelemügyi miniszter erre március 11-én kelt 10336/IV számú leiratában a következőképp válaszolt:

„A vasuti vonatok egyes kocsijain keletkező tüzek eloltására alkalmazandó eszközök tárgyában hozzám intézett fölterjesztésre mindenekelőtt megjegyzem, hogy haladó vonatknál a mozdonyokra által, avagy egyéb okból keletkező tüzek elfojtására eddig különleges felszerelések az okból nem alkalmaztatnak, mert az erre szolgáló eszközök sikereseknek egyáltalán nem bizonyultak.

A rendes felszerelések a következők:

Ugy a vasuti állomások, mint a vonalórházak szabályos tűzoltószerekkel vannak ellátva, az összes mozdonyok tápkészülékére pedig egy-egy szabványos tűzesap van felszerelve, amelyből a szerkocsi vízkészlete a lövetyűk segítségével, vízszintesen mérve, körülbelül 30 méter távolságra lövelhető ki.

Tűzesetek keletkezésekor a következő oltó eljárások vannak gyakorlatban:

Ha egy állomáson vagy annak a közelében keletkezik tűz, úgy az oltás egyrészt az állomáson rendelkezésre álló szerekkel, másrészt a szomszédos vágányon szemközt felállított mozdony tűzoltóberendezésével kezdetik meg.

Ha a vonat a tűz keletkezésekor az állomás közelében van, úgy a vonat-személyzetnek igyekeznie kell, hogy az állomáshoz lehetőleg egész közel jusson. Ha pedig akkor üt ki a tűz, amidőn a vonat nyílt vonalon van, amikor tehát az állomást elérni többé nem lehet, úgy legalább egy őrház mellett, avagy annak közelében kell a vonatot megállítani, hogy az őrház tűzoltóeszközei legyenek felhasználhatók, a vizet a mozdony és az őrház kutja szolgáltatván. Ha a vonatnak két őrház között kellett megállania, még ilyenkor is előre lesz a vonat huzva a legközelebbi őrházig, hogy sz oltás a most említett módon foganatosíthatassék.

A javaslat azon részére, amely szerint a vonatokon keletkező tűz elfojtása céljából a mozdonyon annyi 15 méteres tömlőtekeres tartatnék készletben, mint amennyi a vonat utolsó kocsijáig szükséges, fel kell említenem, hogy miután a vonatok 10—100 kocsiból állhatnak, a vonat hossza 90—900 méter lehet

és minthogy a mozdonyok tűzcsapjáról a vizet több, mint 30 méternyire lövelni nem lehet: ennél fogva a hatályos vizsugár legfeljebb a 6-ik vagy 7-ik kocsig fog érni. Ennél nagyobb távolságra a tömlő legfeljebb, mint vízszállító vezeték használható, de maga az oltás ismét csak vedreikkel volna teljesíthető.

A javaslatba hozott tömlőberendezés e szerint a tűz sikeres oltása tekintetében igen problematikus értékkel bír.

Ha pedig a javaslatba hozott berendezés költségeit vesszük figyelembe, úgy a következő eredményekre jutunk:

Kiindulva a magyar kir. államvasutak mozdonyállagából, mely 2655 db mozdonyt tesz ki s ebből 2000 db üzemi mozdonyt véve fel számítási alapul, ha e mozdonyok közül a személyvonatúkat 40 tengelyes és a tehervonatuakat 100 tengelyes vonatoknak megfelelő tömlőberendezéssel látjuk el: akkor e berendezés összköltsége 1.820.000 koronát tenne ki.

A javaslatba hozott puttonyfeeskendők beszerzése viszont, bár ezektől csekély úrtartal-mukra való tekintettel siker alig várható, 2000 db mozdonymál kb. 336.000 koronába kerülne. Ha pedig a javaslatba hozott 3-ik alternatíva szerint a vonatok egyes kocsijaiban és pedig minden vonaton két ilyen puttonyfeeskendőt helyeznének el: úgy naponta 2500 vonat közlekedvén, 5000 db ilyen feeskendőt kellene beszerezni ca. 420.000 korona költséggel.

A beszerzési költségeken kívül azonban úgy a tömlőberendezés, mint a puttonyfeeskendők karbantartása is igen tetemes kiadásokkal járna, különösen ha tudjuk, miszerint egy normális évben, mint pl. 1903-ban a magyar kir. államvasutak nyílt vonalain előfordult 53 tüzeset után felmerült összkár értéke ezzel szemben csak 5000 koronát tett ki.

Ami végül azt a javaslatot illeti, hogy az olajokat szállító vonatokon oltási célokra egy homokkal töltött láda és 2—4 db lapát helyeztessék el, felemlitem, hogy az olajtartányos kocsikat nálunk csak egészen kivételes esetekben szállítják zárt vonatokon, hanem rendszerint a többi kocsi közé sorozva közlekednek azok és hogy a homok és lapát készletben tartása abból az okból mutatkozik feleslegesnek, minthogy vasutaink alépitményein és a vágányok mentén az oltás céljaira homok vagy salak majdnem mindenütt található, a szükségelt lapátok pedig a mozdonyon vagy az órházakban rendelkezésre állanak.

A vonatokon keletkező tüzek oltására vonatkozó javaslatait ezek után elfogadhatónak nem találtam.

Végül megjegyzem, hogy a vasutigazgatóságok állandó gondoskodásának a tárgyát képezi, hogy a tüzelőanyag célszerű megválasztása, füstemésztők, lángboltozatok és különféle szerkezetű szikrafogók alkalmazása által a mozdonyszikrák képződése lehetőleg elfojtassék és hogy általában a tűz keletkezésének és elterjedésének meggátlására vonatkozó legszigorubb óvrendszabályok foganatosíttassanak.

— **Figyelmeztetés.** Az új gyakorlószabályzat egyes példányainak ára tagtestületek és azok tagjai részére 1 korona, másoknak 2 korona. A kivonatos füzet ára példányonként 10 fillér.

Bánatos akkordok.

A „Szegec és Vidéke“ című lapban olvassuk:

Nyilvánosan tesszük szóvá azt a számos, jogos panaszt, amit uton-utfélen emelnek a rendezés tökéletlensége ellen s ami kissé szokatlanul, magán a nagygyűlésen is szó tárgya volt. Azt hisszük, hogy az őszinteség és nyíltság sohasem lehet kevésbé ajánlatos. Magyaros nyíltsággal beszéljük meg a panaszokat, a magunk s a mások okulására.

A kongresszus rendezése ellen hallható panaszok nagyjában abban foglalhatók össze, hogy a Szegecra nagy számban összesereglett tűzoltók sem a kellő előzékenységet, sem pedig a joggal megkívánható programmszerű rendet nem találták meg az ünnepek folyamán. Ha e panaszokat részletezni akarunk, sok minden olyan esetet kellene megemlítenünk, amelyek magukban véve tán kicsinyességeknek tűnnek föl, be kell ismernünk azonban, hogy valósággal rendszerré válva, alkalmasak voltak arra, hogy általános kellemetlenséget szüljenek s megzavarják az ünnepi napok hangulatát.

Ezekből az apró tökéletlenségekből egész kis sorozatot lehetne összeállítani. Példák gyanánt álljanak ezek itt.

Mikor Bánffyék Kamarásról Szegecra érkeztek, a rókusi állomásra, Bánffyné tiszteletére nagy csapat tűzoltó is kivonult, ünnepi díszben és zenekarral. Mikor aztán az érkezés s a kölcsönös üdvözlés a hatóság és Bánffyék közt megtörtént: a társaság egyenest a kocsikhoz kísérté Bánffyékát s nagy sebesen a városba hajtottak velök. A tűzoltókat a rendezőség észre sem vette s ezek gyalogos menete félórával későbbben magában vonult be a városba. — Az országos tűzoltószövetség elnökségét, élén Széchényi Viktor gróffal, megérkezésekor az állomáson a rendezőség részéről senki sem fogadta. — A beszállásolás a lehető legsiralmasabb volt. Egész csapatokat naftalinos üres konviktusokban szállásoltak el, ahol a tűzoltók, (orvosok, ügyvédek, tisztviselők, országos képviselők) egy ital vizet sem kaphattak. Sokan e szalmazsákos herbergekről szállóba akartak menekülni s minthogy itt üres szoba nem volt, hálásra a szomszédos városokba (pl. Hódmezővásárhelyre) jártak át. A Profétában rendezett ismerkedési estélyen képviselve volt ugyan a hatóság, de a vendégeknek senki még „hozott istent!“ se mondott. — A vasárnap reggeli zászlószentelési ünnepélyre való kivonuláskor a fogatokat hivatlan vendégek foglalták el s pl. Széchényi Viktor gróf einök egylovas kocsit kényszerült váltani, hogy a menettel együtt haladhasson. — A zászlószentelésen egynéhány szög beverése után a „népet“ arra utasították, hogy a többi szöveg pedig a tűzoltókaszárnnyában verjék be a zászlónyélbe. — A diszebedén alig volt szegeci tűzoltótiszt látható. — A rendezőség írásban közölte a kongresszusi tagokkal, hogy mindenféle ünnepélyen díj nélkül jelenhetnek meg s mégis többfelé díjat szedtek tőlük, pl. a tűzoltóbálon két korona belépő-díjat követeltek tőlük, stb., stb. nehéz volna minden panaszt felsorolni.

Szinte halljuk előre, hogy megint zugás támad hogy csuffá tesszük a várost, amikor mindezeket leplezetlenül „kiszerveztjük“. De szerintünk azok tették csuffá a várost, a kik ezt a tömérdek baklövést és hanyagságot elkövették, nem mi, a kik mindent a tökéletlenséget nyilvánosan megrójuk s azok ellen Szegec hagyományos vendégszeretete és az idegenek iránt mindenkor tanusított előzékenysége nevében tiltakozunk. Nem olyan rideg, közönyös ez a város, amilyennek a tűzoltók most tapasztalták: hiszen az is a rendezés rovására irandó, hogy a nagyközönség érdeklődése és minden nemes ügy iránt való élénk rokonszenve semmi formában meg nem nyilatkozhatott.

Elvégre a tűzoltókongresszusok jelentőségét és szükségességét fölfogni lehet különféleképpen. De a szegeci vendégszeretetet és műveltséget csak egyféléképpen lehet kifejezésre juttatni: okos, ügyes, előzékeny eljárással. Igenis, egyenesen a műveltségi színvonal

kérdése, hogy a közénk kerülő idegeneket minő kényelmi körülmények közé helyezzük s ha már egyszer tudtuk azt, hogy az ország vidéki közéletének több mint ezer derék munkása Szegedre érkezik, akkor lelkiismeretesen is kellett volna gondoskodni arról, hogy kellemes emlékeket vigyenek el magukkal. A port, a kövezet rosszóságát, a világitás gyatraságát s egyéb súlyos bajainkat hiába hallgatnók el: úgy is látja mindenki, aki Szegedre jön. És nekünk az a nézetünk, hogy szebb is, okosabb is, ha e bajainkat nem igyekezzük szépíteni, hanem azt mondjuk, hogy ide vitt bennünket az ázsiai közigazgatás, de majd megmutatjuk, hogy ezután másképpen lesz. Ugyan így vagyunk a tűzoltókongresszus rendezésbeli gyarlóságaival is.

A hatóság tartozik gondoskodni róla, hogy az ünnepség külső rendje is méltó legyen egy nagy kulturváros színvonalához. A szellemi emelkedettség kifejezésre juttatását ugyanis nagyon bajos volna ezidő szerint az újjászületett nemzeti fővárosban sürgetni. Hatóságunk és társadalmunk vezetői úgy látszik minden téren, ahol az összeséget képviselniük kellene, a hallgatás aranyezőire vonulnak vissza, rábizván a kulturpalota előtt veszteglő Szokrateszre, hogy nyitná meg helyetük bölcs ajkait.

Szokratesz hallgat, bölcsen, mintha azt mondaná, miért beszéljek én, mikor mellettem Homerosz, a tettek énekese is mélyen aluszik.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: A szegedi nagygyűlés. — Hivatalos rész: Meghívó. — Pénztárátadás. — Az elnökség augusztus 13-iki ülésén felvett jegyzőkönyv. — A segélyzőszövetség választmányi ülése. — Az országos választmány augusztus 13-án tartott ülése. — A segélyzőszövetség közgyűlése. — A versenygyakorlatok bíráló bizottságának üléséről szóló jegyzőkönyv. — A XVI-iki nagygyűlés határozatai. — Az országos választmány tisztújító közgyűlése. — A vasuti vonatok megelőző tűzrendészete. — Bánatos akkordok. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Tűz a primási palotában.** Esztergomban a hercegprimás palotájának második emeletén, a kép- és régiségtárban a parkett kigyulladt. Innen a tűz a lépcsőház melletti első szobába harapódzott át, melynek nagy műbecsű tárgyakból álló berendezése teljesen elégett, mert abban a szobában, ahol a tűz kigyulladt, semmit sem tudtak megmenteni a nagy forróság miatt. A közelben levő termekbe, ahol óriási vagyont érő műkincsek vannak, szerencsére nem hatolt be a tűz, de a kár így is jelentékeny. A tűznek — melyet estefelé oltottak el — keletkezése okául megállapították, hogy a kémény falazata áttört és így fogott tüzet a régiségtár padlózata. Az eddig megállapított kár a következő: két darab bandériális zászló a XIV. századból, egy selyemre nyomtatott diploma VI. Károly császár idejéből és sok egyéb pótolhatatlan mű és emléktárgy. A termek Simor hercegprimás végakaratahoz képest a káptalan felügyelete alatt állandóan elzárva vannak, úgy hogy a primás környezete sem mehet be és így még nem tudni bizonyossággal, hogy mi minden pusztult el. A műtárgyak fél millióra vannak biztosítva.

— **Vörös László**, az átmeneti ministerium, kereskedelmi ügyvivője az állami tűzbiztosításról törvényjavaslatot készít. Így írják a lapok. Beszédese tanúsága ez is azoknak a

nagy mulasztásoknak, melyeket az eddigi kormányok a harmincéves sivár párturalmi korokban elkövettek. Hogy azonban épen egy átmeneti kormány nyul e nagyfontosságú kérdéshez — kényszerűségből vagy álságból — az éppen nem vigasztaló, mert több mint bizonyos, hogy az üdvös alkotás, melyre pedig égetően van szükség, most lesz legkevesbé valóra váltva.

Acetyléne dissous. A lapunkban ismertetett robbanásmentes acetylén kocsilámpát azóta a műgyetemen is kipróbálták. És pedig először üllőre helyezve azt, 15 kilós pörölylyel ütést mértek reá, azután 12 méteres magasságból a a kövezetre dobták alá, végre égő máglyára helyezték s az eredmény az volt, hogy a készülék sem az ütésre, sem az ütődésre nem robbant; a máglyán pedig még kinyitott csapnál sem gyuladt be a lámpa s a csapon át belőle kiáramló acetylén, a nagy nyomás miatt, csak 6 mtr. távolságban kapott lángot. Az acetonba préselt és illetőleg öldött acetylén-lámpa tehát teljesen megbízható.

— **Statisztika.** A megkárosult községek száma volt a magyar birodalomban átlag:

1891-től 1895-ig	5510
1896-tól 1900-ig	6510
1897-ben	6182
1898-ban	7159
1899-ben	7102
1900-ban	6782
1901-ben	6745
1902-ben	6707

A tűzesetek száma volt átlag:

1891-től 1895-ig	11506
1896-tól 1900-ig	14987
1897-ben	14120
1898-ban	16970
1899-ben	17053
1900-ban	15913
1901-ben	16205
1902-ben	16891

— **A veszprémi tűzoltók mászótornya**, amit csak az elmúlt évben készítettek jelentékeny költséggel, ujabban feltűnően félrehajlott. Anynyira, hogy már-már a háromemeletes faalkotmány kidőlésétől és attól lehetett tartani, hogy a közelben lakók ott játszani szokott gyermekeiket agyonüti. A minapában végre bizottság vizsgálta meg a mászóházat s nagy felháborodás közben azt állapította meg, hogy a bajnak az az oka, hogy a tölgyfagerendákat a a földbe ásott cölöpökhöz erősítő vascsavarok valamenynyijéről lelopta valaki az anyacsavart s ezért engedtek a gerendák. Az ellopott csavarokért nem kaphatott a tolvaj többet 40 fillérlnél, ha egyáltalában eladni volt szándékában és nem pusztá pajkosság vezérelte. A botbüntetés miatt, amit Dániában ujabban behoztak, ugyancsak leszólják egyes „művelt“ népek a szegény Dániát. Pedig nálunk is elkelne az, avagy mit érdemelne a veszprémi cselekmény tetteese inkább, ha nem jó kemény huszonötöt.

Kecskeméten a városház főudvarán Szondy Károly őrparancsnoknak és Kósa János csővezetőnek a napokban adta át a tanács megbízásából Füvessy Imre főkapitányi helyettes a 25 éves szolgálati érmet s a város ajándékát: 100, illetve 50 koronát. Füvessy Imre rövid, férfias beszédben emelte ki a jubilálók érdemeit: keresetlen, de anuál megkapóbb szavakban emlékeztetve meg odaadó, páratlan kitartásukról, emberfölötti munkájukról, melylyel ezer esetben óvták meg az emberek élet és vagyonbiztonságát, — majd a tűzoltótestületet, amelyet fennállása óta most ért először ily kiténtetés, — a nemes példa követésére buzdította. Végül föltűzte az érdemes emberek mellé a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség szolgálati érmeit. Azután Kónya Imre tűzoltóparancsnok beszéde következett, s ezzel az ünnepség, melynek fénye emelésére a rendőrség teljes személyzete díszruhában vonult fel, véget ért.

— Csópán (Szolnokvm.) Csátár Andor parancsnok és lapszerkesztő buzgólkodása révén, a bővizű ártézikut mellé igen helyesen egy, minden oldalról könnyen megközelíthető, medencét építtetett az előjáróság. Azonban a medence, mint viktartó, sem a tűzrendészet, sem pedig a közegészség szempontjából nem felel meg.

Mikoriban az ártézi kut elkészült — írja a „Csépa és Vidéke“ — s lett vizünk rogyásig, hamarosan elhatároztuk, hogy valahol a falu alatt viktartó-medencét fogunk létesíteni, melynek vízbősége előtt minden jobb

modoru tűz beadja majd a derekát s melyből a község és a mészárosok jégszükségleteiket fedezni fogják. Ám az a bökkenő, hogy a feles vizet elvezető csatorna afféle kövel kirakott nyitott meder, mely a sikátorok közt futva tova, a dögölt macskától kezdve a kirhatatlanokig mindent magába szed.

— A szeptemberi tűzoltószövetség idén rendezett tanfolyamára Alsószlovinkáról, ahol a tanfolyamon való részvételre nem találtak alkalmas férfit, a község Zapotoczky Irént küldte ki. A községi tűzoltóságot e szerint Alsószlovinkán nem férfi fogja szervezni.

— Párbeszéd. „Mondja csak kollega ur, hol is tört ki voltaképen önöknél a tűz?“ „Arról nem adhatok felvilágosítást!“ „Persze, persze! Ez üzleti titok!“

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. M. A farakások megengedett magassága 5 méter. 1896. évi 53241. számú kereskedelemügyi miniszteri döntvény állapította meg így. A székesfőváros területén, a kerületi előjáróságok, mind a tíz kerületben egyformán, ezt írják elő.

H. J. Az elnöki jelentésben érintett nagyobb tűzestek leírása s kritikája tisztán helyszüke miatt szorult ki lapunkból. Győr, Baja, Töketeremes, Pusztavám, Kassa, Szepesszombat, Szolnok s legujabban Szolnok, mind sorra fognak kerülni, de csak ha hely lesz.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geitner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

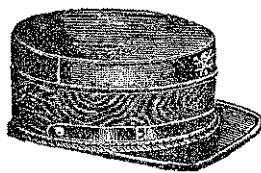
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság (ezelőtt WALSER FERENC)
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfecskendőket és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
Saját készítményű: tűzi fecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

Tiller Mór és Társa
a tűzoltóság szállítója
Budapest, IV., Váci-utca 35. sz.
küld a tűzoltó-tesztületeknek egyenruháról, felszereléséről ingyen árjegyzéket.
Legjobban ajánlható bevásárlási forrás.

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes**
kannákat, tartályokat, hordókat
gyárt a
Magyar fémlemez-ipar részvénytársaság
Budapest, VII., Gizella-út 53. sz.
Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat
legjobb és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

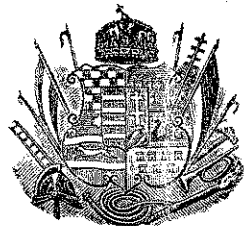
Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár
Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sapok, század-kürtök, valamint **tűzoltó-zene-karok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.**
STOWASSER J., udv. hangszergyáros.
— Hadsereg szállító. —
Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5.
Árjegyzék ingyen küldetik szét.

TÜZOLTÓK GYUFÁJA.

Készül **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának jut.

Schottola Ernő Budapest,
VI., Andrásy-út 2. szám.

— Szállít a tűzoltószakmába tartozó mindennemű cikket. —
Mentőkocsik, mentőszekrények, hordályok. Kendertömlőkben állandóan nagy raktár.

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lapszékküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell irányítani; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség irodája IV., Kossuth Lajos-u. 8.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy »tiszteletdíjért.«
--	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Az új elnökség első megnyilvánulása.

Sikerrel kecsegtető manifestum.

Nemcsak azért, mivel lendületes tollal s meggyőző erővel van megírva, hanem az okból is, mert fején találja a szegyet. A biztosító társulatok bevonását sürgeti a teherviselésbe s a tűzrendészeti törvény megalkotását kívánja a törvényhozástól.

A tűzoltás jó sokáig inkább sport volt: ma az élet- és vagyonmentés első tényezője. De virágzónak épen nem mondható. Az ifjuság s a társadalom érdeklődése iránta ellanyhult és a hatóságok kötelességszerű érdeklődése csak most ébredszik. Ha tehát fel tudjuk kelteni e most említett mindkét irányban jó ügyünk megfelelő komolyan vételét: ezzel nemcsak sok mulasztást (nem a miénket, de mégis csak mulasztást) pótolunk, hanem valódi honmentő missziót is teljesítünk.

Jó megelőző tűzrendészet s racionális, megbízható organisatio elengedhetetlen feltételek s mindkét feladat sikeres megoldása csak a hatóságok közreműködésével lehetséges.

Ezért volt okos gondolat, Liptóvármegye megszólalását felhasználva, a törvényhatóságokat sarkalni tevékenységre. S ugyanezért üdvözölhető hazafias örömmel az a körlevél, melyet a vármegyékhez s önálló törvényha-

tósági joggal bíró városokhoz e hó elején intézett az elnökség.

Az eszme voltaképen már a szeptemberi nagygyűlést megelőző augusztus 13-iki országos választmányi ülésen került szóba, Dr. Vass János vetette fel, a ki rámutatott, hogy belügyi téren ma-holnap nagy reformok lesznek. Meg kell tehát adni a cselekvés irányfonalát. Mindezt pedig annak kapcsán penditette meg, mert Liptóvármegye a tűzrendészet ügyének rendezése tárgyában felirt a kormányhoz s körlevélben hasonló eljárásra szököltotta fel a társ-törvényhatóságokat.

A liptói feliratban azonban csak jóakarát van sok, de kevés benne a szaktudás. Javasolta ennél fogva, hogy a törvényhatóságokkal együtt irjon fel a szövetség is s közölje a főbb irányelveket a többi törvényhatóságokkal is. Barabás István helyes hozzászólása után, az elnökség a szükséges intézkedéssel megbízatván, a szót követte a tett s az immár szét is küldött felhívás ekkép hangzik:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Az országszerte felébredt nemzeti közszellem, az államélet minden terén korszakot alkotó reformtörekvéseket idézett elő. Telve reménységgel várja mindenki a jobb jövőnek, a haladásnak, fejlődésnek hajnalhasadását. Bennünk, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségének lelkében is reménység fakadt arra, hogy elközelgett az az idő, midőn a tűzrendészet ügye is, az általa képviselt érdekek fontosságához mért figyelemben részesül; midőn

évtizedek mulasztásának pótlásaként az ország tűzrendészeti állapota rendezés alá kerül.

A nemzeti közszellem e megnyilatkozását véljük felismerni Liptó vármegye közönségének ama mozgalmában, melyet a tűzrendészetnek törvényhozásilag való rendezése érdekében megindított. A midőn örömmel üdvözljük e nemes törvényhatóság kezdeményező lépését s ahhoz készségesen csatlakozunk, megragadjuk az alkalmat arra, hogy részünkről is előterjeszszük mindazokat a kívánalmakat, melyek megvalósításától tűzrendészetünk fejlődését reméljük és várjuk.

A tüzet, e romboló, pusztító elemet a felvilágosult emberi agy a kultúra tényezőjévé avatta. S ma már szinte a polgárosultság kérdése az, hogy a tűz pusztításait mennyire vagyunk képesek megfékezni s annak hatalmát az emberi célok szolgálatában értékesíteni. A tizenkilencedik század minden irányu haladásának révén hazánk joggal tart számot a kulturállam névre. S mégis szerte a hazában magasan lobog a pusztító láng; mely tűzvészszé hatalmasodva milliókra menő értéket hamvaszt el tőkeszegény országunk nemzeti vagyonából. Nem lobog annyi láng a kohók s gyárakban, mint mennyi végig száguld a vereskakas szányain. Az 1898—1903. év alatt 36493 községben 96500 tüzeset 208 millió 674 ezer korona kárt okozott.

Mind ezen tények elvitázhatatlanul tanusítják, hogy hazánk tűzrendészete nem áll közigazgatása fejlettségének megfelelő színvonalán. A tüzesetek nagy száma, a tűzkárok megdöbbentően magas összege arra vezethető, mint okra vissza, hogy a megelőző tűzrendészet szabályai csak elvétve vannak betartva. A nagy általánosságot tekintve az építkezés rendszertelen, zsufojt; a házak nagyrésze faluhelyen tűzveszélyes anyagokkal fedett, sőt a tűzbiztos építkezés még az új építkezéseknél sincs megkövetelve. A kémények sok helyütt még ma is rózsából, deszkából készülnek. A nyomtatás, cséplés vigan folyik a beltelteken, a szalma és takarmányfélék elhelyezésénél a tűztávlatra ügyet sem vetnek. A tűzrendészeti kormányrendeletben megkívánt tűzoltói szerek, csak elvétve vannak meg az előírt mennyiségben; szakszerű gondozásuk azonban biztosítva csak oly helyeken van, hol önkéntes egyesületek kezelésében vannak. A kötelezett tűzoltóságok szakképzettség, szakértelmes vezetésnek híján vannak. Az önkéntes egyesületek kebelében hanyatlásnak indult a tradicionalis szellem, egyrészt a lankadó érdeklődés miatt, másrészt a kellő hatósági és társadalmi támogatást nélkülözvén, sok helyütt nem töltik be hivatásukat. Szóval sem a tűzbiztonság, sem a tűz ellen való szakszerű védekezés biztosítva nincsen. A hatóságok pedig a hatáskörükbe utalt fontos közigazgatási teendők által elhalmozva s a szakértelmet nélkülözvén érdeklődést nem tanusítanak a tűzrendészet ügye iránt.

A tűzoltás ügyének elősorolt hiányai abban gyökereznek, hogy ámbár a tűzrendészetet az 1888. évi kormányrendelet közigazgatási feladatnak minősítette, a tűz elleni védekezés, kivált pedig a tűzoltási tevékenység úgy szólván egészen a társadalom vállaira nehezedik. Mig a rendészet egyéb ágait állandó alkalmazásban levő szak-

képzett hatósági közegek látják el, addig a tűzrendészet még az ilyen felügyelet és ellenőrzésnek is híján van. Hiányzik a szervei kapcsolat a tűzoltóságok között. Egyenesen alapvető kívánalom, tehát, hogy a tűzoltóságok, — legyen bár azoknak szervezete hivatásos, önkéntes vagy kötelezett, — legyenek eminenter községi intézmények, melyek a községek előjáróságainak befolyása és felügyelete alatt működjenek. Ennek következménye lesz egyrészt a tűzoltóságok parancsnokai és a hatóságok között nélkülözhetetlenül szükséges harmonikus együttműködés, — mit manapság különösen a tüzesetek alkalmával a rendészeti hatóságok részéről tapasztalni csak ritkán lehet, — másrészt a tűzoltóságok szankcióval biztosított felelőssége folytán, fegyelmezettsége, mindenirányu szakképzettsége s készenléte. Legyen a tűzoltói kötelezettség oly általános polgári köteher, mely alól a megsabott korhatáron belül mentességnek csak megfelelő válság ellenében, vagy akkor van helye, midőn a kötelezett tűzoltóság helyét egészen hivatásos tűzoltóság foglalja el. A válságokból s a büntetéspénzekből befolyó jövedelem pedig minden nagy községben lehetővé teszi az állandó tűzország biztosítását.

Biztosítani kell a szakszerűséget, nemcsak a tűzoltóságok képzettsége, kivált annak vezetése tekintetében, de a szoroson közigazgatási funkciók keretében is. A tűzrendészet, a tűzoltás körébe tartozó ügyek épen úgy rászorulnak a szakértők véleményére, közreműködésére, mint a többi külön képzettséget megkövetelő közigazgatási ágak. Egyrészt tehát a tűzrendészeti hatóságoknak s a jogkereső közönségnek szakvéleménynyel való támogatása, másrészt a tűzrendészet állapotának, a tűzoltói szervezetek működésének átutalt hatáskörben való ellenőrzése és felügyelete végett, tűzrendészeti felügyelői állások szervezendők. Ez állások teendői az előadottakon kívül terjedjenek ki a speciális tűzrendészeti kívánalmak érvényesíthetése céljából a telepengedélyezések és gyárvizsgálatokra is; legyenek a hatóságok tűzrendészeti tevékenységének kezdeményezői, irányítói, mely célból ne csak előterjesztési joggal rendelkezzenek, de legyen számukra a felelbbviteli jog is biztosítva.

A tűzoltói ügynek technikai és taktikai előbbvitele, a tűzoltói ismeretek terjesztése, a szakirodalom kultiválása s a célból, hogy tűzrendészetünk a modern államok haladásával lépést tarthasson, a tűzoltóságok csoportosíttassanak vármegyei és országos tűzoltó-szövetségbe. A szövetségek életképes működését pedig a tagegyesületek kötelező csatlakozásának kimondása és jelentékeny állami anyagi támogatás útján kell biztosítani.

Az ilyként megalkotott szervezet azonban csak keretül szolgál, melyben a tűzrendészet egyéb követelményeinek elhelyezkedni és érvényesülni kell. E kívánalmak között kiemelkedik a megelőző tűzrendészet biztosítása, melyet tűzbiztos, rendszeres építkezés: az egyes épületeknek tűzfalak által való elkülönítése, tűz ellen biztos fedőanyagok használata, zárt tűzálló kémények és

tűzhelyek létesítése; gyúlékony anyagok felhalmozásának és kezelésének kellőképen való szabályozása, tűztávlatok meghatározása, a tűzveszélyes szerek készenléti mennyiségének megszabása, az öngyúlsnak kitett anyagok elhelyezésének rendszabályozása által érhetünk el. Gondoskodni kell arról, hogy a tűzjelzés, különösen a vízszerezés kérdése mindenütt megoldassék. A védelemre és oltásra szükséges szerek kellő számban, kifogástalan karban rendelkezésre álljanak s azok szakavatott kezelése, kiképzett tűzoltóság működésével biztosítva legyen.

Mindezeket törvényben lefektetett jogszabályoknak kell megállapítani, mert a már érvényben levő kormányrendelet a tűzrendészet széles terét nem öleli fel s az autonóm jogalkotásnak kelleténél nagyobb határidőt enged, mi egyöntetűség és egységesség rovására esik. De ettől eltekintve, jogpolitikai okokból sem engedhető meg, hogy oly sarkalatos jogokat érintő kötelezettségeket s oly fontos intézmények szervezését, melyet a tűzrendészet felőlel, kormányrendelet szabályozzon.

A felsorolt reformok azonban nagy kiadásokat jelentenek, melyek talán az államháztartás mai kereteiben fedezetet nem találhatnának, épen azért mi a kívánalmak teljesülését olyként óhajtánánk, hogy abból az ország háztartására újabb megterheletés ne származzék. Manapság a tűzrendészet keretében tett óvintézkedések, azok betartása, valamint a tűzoltóságok egész munkája csak a biztosító társaságok anyagi hasznát szolgálják, a nélkül, hogy e társulatok kötelezve volnának, vagy

kötelességüknek ismerték volna azon szolgáltatásokat honorálni. Hogy tehát ezentúl mind ezen szolgáltatások a köz javára értékesüljenek, hogy az ezen szolgáltatásokból származó anyagi haszon az állam osztályrésze legyen, alkosson a törvényhozás törvényt a tűzkárbiztosításnak kötelezővé tételéről s állami kezelésbe való átvételéről. Ez által nem csak milliókra menő nemzeti vagyonnak kártalanítás nélkül való elpusztulását akadályozzuk meg, de a biztosítási ügyletekből származó jövedelem közcélok szolgálatára fog gyümölcsöztetni. A menyiben azonban, a kötelező állami tűzkárbiztosítás akár a szerzett jogok tisztelete, akár pénzügyi okok miatt megvalósítható nem lenne, úgy minden esetre követeljük, — miként az már a külföld legtöbb polgárosult államában megtörtént, a tűzbiztosító intézetek bruttó jövedelmének 2—3% állami adóval való megterhelését és az akként származó bevételnek tűzrendészeti célokra való fordítását.

Ezekben előterjesztvén a tűzrendészet rendezése érdekében szükséges törvényhozási teendőket, kérjük a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy azok megvalósítását szorgalmazandók: méltóztassanak Liptóvármegye megkereséséhez képest az előadott irányelvek alapján feliratot intézni az országgyűlés képviselőházához tűzrendészeti törvény és az állami tűzkárbiztosítási törvény alkotása iránt.

Budapest, 1905. szeptember 27-én.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Dr. Óvári Ferencz
alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

HIVATALOS RÉSZ.

1523.
1905. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége f. évi október hó 21-én ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés fontosabb tárgyai:

- A népies tankönyv pályázata.
- A kocsifecskendőre beérkezett ajánlatok.
- Jelentés a szomolnoki tűzesetről; előadó Apáthy Vilmos.
- Folyó ügyek.

Az elnökségi ülést megelőzőleg d. u. ¹/₂3 órakor a segélyzőpénztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1905. szeptember 20-án.

Széchényi Viktor gróf
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

1540.
1905. sz.

Figyelmeztetés.

I.

A magyar országos tűzoltószövetség és a magyar tűzoltótisztek országos egyesülete f. évi november hó 1-én foglalják el VII. Kerepesi-ut 38. sz. (IV. emelet 15. ajtó) alatt lévő egyesített helyiségeiket. Az egyesületek tagjai részére a személyfelvonó (lift) használata ott ingyenes. A Népszínház és Rókus-kórház mellett fekvő ezen helyiség (mely a „Párisi áruház“ című üzlet házában van), úgy a nyugati, mint a keleti pályaudvarról is villamoson közvetle-

nül elérhető. Felkérjük az összes érdekelteket, hogy a fent jelzett időponttól kezdve a két egyesületet már ezen új cím alatt keressék fel.

II.

A legközelebbi mult egyik nagy tűz eseténél megtörtént, hogy a tűzoltóság a községtől távolabb fekvő erdőben majálist rendezvén, ehhez a csapat teljes létszámban kivonult s midőn a községet majd nem teljesen elpusztító tűz keletkezett, nem volt otthon senki, aki az oltáshoz hozzáfoghatott volna. Az intézmény érdeke, valamint az általunk a polgársággal szemben elvállalt kötelezettség megkívánja, hogy ilyen esetek elő ne forduljanak s ezért felhívjuk a tek. Parancsnokságokat arra, hogy minden egyes alkalommal, amidőn a csapat zöme a község beépített területét elhagyja, gondoskodjanak oly készenlét ott-tartásáról amely a netán keletkező tüzek oltását addig is megkezdheti, amíg a nagyobb segély megérkezhetik. Általában véve pedig ne engedjék azt, hogy a csapat ¹/₃-dánál nagyobb létszám a községből eltávozzék.

III.

Az utolsó politikai felvonulások alkalmával megtörtént, hogy a tüntető menetben, szociálista feliratokkal ékesítve és zenével egy tűzoltótötestület is vonult fel egyenruhában. A tűzoltóság az összes polgárság által és annak érdekében fenntartott intézmény lévén, tisztán humanitárius célokat szolgál és így — ha politikai célok előérése segédkezett

nyújt, — szabályaitól eltérően, felosztására szolgáltat okot, de minden körülmények között a békés egyetértés megzavarásával az intézmény érdeke ellen cselekszik. Minden tűzoltó, mint egyén s polgári ruhában vallhat olyan politikai meggyőződést, amilyen neki tetszik, de egyenruhában tartsa magát távol minden olyan mozgalomtól, mely a tűzoltói hivatással semmiféle összefüggésben nincs, ellenben az intézmény kárára lehet. Felkérjük a t. Parancsnokságokat, hogy ez irányban befolyásukat mindenkor érvényesítsék és akadályozzák meg azt, hogy intézményünk ily felvonnások által ferde világításba hoztassék.

Budapest, 1905. szept. 21.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

1525. sz.
1905.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapesten, 1905. szeptember 16-án a magyar országos tűzoltósövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf, majd dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: dr. Balogh Dezső titkár-pénztárnok, Lukács Gyula, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Szily József, Varga Lőrinc, dr. Vass János, Vida Pál előadók. Elmaradásukat kimentették Apáthy Vilmos, Barabás István és dr. Glósz Kálmán előadók.

163. Elnök megnyitván a gyűlést, üdvözlí az új elnökséget és egyben indítványozza, hogy azon volt előadóknak, akik az új elnökségnek nem lettek tagjai, működésükért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék.

Elfogadtatott.

164. Varga Lőrinc az augusztus hóban Szegeden tartott ülés jegyzőkönyvének helyreigazítását kéri annyiban, amennyiben elmaradását kimentette, ennek nyoma ellenben a jegyzőkönyvben nincs.

A jegyzőkönyvnek ily értelemben való kiigazítása elrendeltetett.

165. Varga Lőrinc jelenti, hogy a **pacsovai** testület jubileumához nyert azon megbízásának, hogy ott az elnökséget képviselje, nem tett eleget, mivel megtudta, hogy az elnökség ezen ünnepélyre meghívást sem kapott. Tudomásul vétetett.

166. Titkár jelenti, hogy Szegeden a nagygyűlés által megválasztott új felügyelő-bizottsági tagok, névszerint: gróf Széchényi Frigyes és dr. Marinovich Imre, megválasztásukat tudomásul vették és ezen tisztet elfogadták.

Tudomásul vétetett.

167. **Szatmárnémeti** tűzoltóparancsnoka bemutatván a város meghívó határozatait, kéri, hogy a nagygyűlés rendezésének tervezetét az elnökség már most adja meg neki.

Dr. Óvári Ferenc javaslatára utasított titkár, hogy a jövő ülésig a rendezés-tervezetet készítse el és mutassa be.

168. A **nagygyűlés határozata** értelmében több felterjesztés lévén intézendő a kormányhoz, az elnökség utasítja titkár, hogy ezen felterjesztéseket dolgozza ki és mutassa be, hogy azok a politikai helyzet megváltoztával alkalmas időben beterjeszthetők legyenek.

169. Titkár ismertetvén a Belügyminiszternek a **szövetség alapszabályai** módosítására vonatkozó leiratát, javasolja, hogy az adassék ki

egy bizottságnak, amely a nagygyűlésen elhangzott kívánságok és a miniszteri leirat figyelembevételével új alapszabálytervezetet dolgozzon ki s mutasson be.

Az elnökség e javaslatot elfogadván, a módosítás irányzatának hosszabb megbeszélése után, megbizsa dr. Vass János, dr. Szily József és Breuer Szilárd előadók által álló bizottságot a tervezet kidolgozásával, az elnökségben és a nagygyűlésen e tekintetben hangoztatott kívánságokat a bizottságnak figyelmébe ajánlja ugyan, de egyébként neki teljesen szabad zetet enged, de a tervezetnek még a folyó évben való benyújtására utasítja.

170. Titkár jelenti, hogy a **versenygyakorlatok** díjnyertesei részére diplomák küldendők, a készlet azonban elfogyott és új rendelés lenne eszközlendő.

Az elnökség kimondja, hogy a külföldi minta helyett hazai mintát fog beszerezni és a Szabó Gyula által még az ülés folyamán beszerzett és bemutatott minták és ajánlatok alapján, megbizsa titkár, hogy a Czeittel és Deutsch céggel érintkezésbe lépve, rajzoltasson egy magyar motívumokkal bíró vázlatot, amely az iroda által elbíráltatván, elkészíthető s ugy a szövetség céljaira felhasználható, mint a tagtestületeknek is ólesó árban átengedhető lenne. A díjnyertes testületek pedig arról értesítse, hogy fenti okból a diplomákat későbbben fogják megkapni.

Elnök eltávozván, az elnöki széket elfoglalja dr. Óvári Ferenc alelnök.

171. Markusovszky Béla lapszerkesztő, miután az elnökség tagjává nem választottat meg újból, a **lap szerkesztésére** vonatkozó megbízást is visszabocsátja az elnökség rendelkezése alá.

Ezzel kapcsolatban Szabados Imre javasolja, hogy a **jegyzőkönyvek** a hozzászólások elhagyásával, egészen röviden irassanak meg és az ekkép megnyert hely a lapban szakszerű cikkek közlésére használtassék fel, ami által eléretnek az, hogy a lapnak szakjellege jobban kidomboríttatnék.

Az elnökség hosszabb tárgyalás után elfogadja Szabados Imre javaslatát s utasítja titkár, hogy a jegyzőkönyveket akkép szerkessze, hogy a tárgy és előadói javaslaton kívül csak a részletesen kifejtett határozatot tartalmazza. A lap szerkesztését illetőleg pedig határozottat, hogy nem lévén ok a változtatásra, a szerkesztői teendőkkkel egyelőre ismét Markusovszky Béla bizassék meg, figyelmeztetendő azonban, hogy a szerződéses megállapodásokat tartsa be szigorúan és legyen azon, hogy a rendelkezésre álló hely megnagyobbodásával, ugy a lap szakszerűségét emelje, mint a vármegyei szövetségekkel és tagtestületekkel is, iparkodjék az összeköttetést bensőbb kapcsolattal a lap számára újból létesíteni.

172. Titkár beterjeszti a vármegyei törvényhatóságokhoz a **tűzrendészeti törvény** ügyben szétküldő körlevél vázlatát.

Az elnökség azt kidolgozás végett kiadja dr. Vass János előadónak azzal, hogy munkálatát rövid idő alatt mutassa be, az irodát pedig utasítja, hogy a körlevél végleges szövegét nyomassa ki s küldje meg mielőbb a törvényhatóságoknak.

173. **Molnár József** (Monor) a tiszti vizsga letételéért folyamodván, a régi elnökség a határnap kitűzését és a bizottság kiküldését az új elnökség hatáskörébe utalta.

Ezzel kapcsolatban dr. Óvári Ferenc azt indítványozta, hogy mivel a budapesti tűz-

oltóságok **egységes kocsifecskendőt** nem bocsáthatnak a szövetség rendelkezésére, egy régebbi elnökségi határozat pedig már elrendelte a tanfolyamokhoz szükséges szerek beszerzését, gondoskodják az elnökség már most egységes kocsifecskendő beszerzéséről.

Az elnökség Molnár József tiszti vizsgájának határidejéül október 22-ét tűzi ki s öt arról értesíteni rendeli; a vizsgálóhoz szükséges szerek és csapatátengedésére a budapesti önk. tűzoltótestületet felkéri, a vizsgálóval felmerülő költségeket engedélyezi és a vizsgabizottságba Breuer Szilárd, Lukáts Gyula és dr. Balogh Dezső előadókat kiküldi. Elfogadja továbbá dr. Óvári Ferenc javaslatát s utasítja a titkárt, hogy a három hazai gyáros céget hívja fel egységes kocsifecskendőre vonatkozó ajánlatnak október hó 15-ig való beadására. A kocsifecskendőre vonatkozó feltételeket a következőkben állapítja meg: mély medencéjű, rugókkal és rugózárakkal ellátott. 100 mm. hengerátméretű éreszerkezetű gép; a kocsin 8 ülőhely, amerikai bőrvánkosokkal; kocsilámpák; rugós kocsirúd; leemelhető hámvasak; nyomóoldali csap; szívókazán; kicsappantható tömlőkösár; szerszámláda; nyomórudak, megerősítő csavarokkal; szűrő, csavaros tartón; két sugáreső villákban; 4 lövőke; 4 db 2—2 méteres szívótömlő; 8 db 15—15 méteres kender-tömlő csavarokkal; fakalapács; kerékkules; olajozó; osztóvilla; utánakasztási agancs; befestett vas alkatrészekkel; szállítási határidő 3 hónap.

174. **Kállay Imre** (Budapest) igazolvány kiállítását kérte arról, hogy ő az orsz. szaktanfolyam segéd- és rendes előadója volt és a „Tűzrendészet“ című könyv „Tűzjelzés“ fejezetét annak idején felhívásra megírta.

Kiadni rendeltetett.

175. A **parndorfi** testület zászlószenteléséhez zászlószentelést küldvén az elnökségnek, annak beverésére és az elnökségnek költségnélkül való képviselésére Szabó Gyula előadó kéretett fel.

Elnök elfoglalja e közben ismét az elnöki széket.

176. Titkár felhívja az elnökség figyelmét arra, hogy a **m. áll. vasút** 1906. évtől kezdődőleg 140 K.-ért évi arcképes igazolványt bocsát ki, melyek féláru jegy váltására jogosítanak és felveti a kérdést, vajon nem volna-e előnyös ilyeneket egyes előadók részére váltani?

Az elnökség ily igazolványok váltásától pénzügyi előnyt nem érthetvén el, attól eltekint.

177. Szabó Gyula jelenti, hogy a mezsiéri járás részére Parndorfban 3 napos **tanfolyamot** tartott, melyen 17 községből 274 tűzoltó vett részt.

Örvendetes tudomásul szolgál.

178. Szily József dr. jelenti, hogy az 1880. évben engedélyezett **portómentességet**, melyet a postaigazgatóság 1902. évben záradékolt, újabban oda magyarázza, hogy az a szövetséget csak feltétlenül portómentes közhatalóságokkal szemben illeti meg, ilyenekül pedig a községi előjáróságokat el nem ismeri és ezért a postakönyvet lezárta, a feltétlenül portómentes levelek könyvnélküli átvételére pedig a fővárosi postahivatalokat körlevél útján utasítani fogja. Javasolja, hogy a Belügyminiszterhez felirat intéztessék, amelyben kérjük a kereskedelmi miniszterrel együttes eldöntését annak, vajjon a községi előjáróság közhatalóság-e s vele szemben megillet-e bennünket a portómentesség?

Az elnökség alelnök javaslatára utasítja az irodát, hogy a feltétlenül portómentes hatóságokhoz szóló leveleket küldje a postakönyvvel, a községeknek szólókat pedig kézbesítés végett az alispán vagy főszolgabírák útján; egyben elhatározza, hogy a Belügyminiszterhez felterjesztést intéz, amelyben a teljes portómentesség engedélyezését, esetleg legalább az eddig élvezett portómentesség meghagyását kéri.

179. Lukáts Gyula előterjeszti jelentését a **töketerbesi tűzesetről**, amely szerint a tűz elterjedését az épületek puha tetőzetén kívül az is okozta, hogy az 1900. évi tűzrendészeti vizsgálat óta semmi javítás nem történt, mert tűzoltóság most sincs, a szerek nincsenek meg, tömlő sincs és a szomszéd községekből is csak Gálszécsről jött segély, mert tűzoltóság ott sincs sehoh.

Tekintettel arra, hogy a község már a miniszter által 1900-ban eszközölt szemlék alkalmával figyelmeztetve lett a kormányrendelet végrehajtására s ezt nem tette, az elnökség elhatározza, hogy úgy az alispánhoz, mint a miniszteriumhoz az esetet bejelenti s hivatkozással a miniszteri kiküldött által felvett jegyzőkönyvre és az 1904. évben kiadott belügyminiszteri körrendeletre, a mulasztást elkövetett közegek ellen a fegyelmi eljárás megindítását fogja kérni. A kiküldetés költségeinek utalványozása kapcsán kimondotta egyúttal az elnökség, hogy e tűzeset jelentése is a hivatalos lapban közzététessék.

180. Lukáts Gyula jelenti, hogy az **aranyosmaróti** vármegyei székház égését is tanulmányozta, ott azonban különös jelenteni valót nem talált; ez alkalommal azonban megbeszélés tárgyát képezte a vármegye tűzrendészeti állapota is, melyet az alispán szánálni ígéri.

Tudomásul vétetett.

181. Vida Pál jelenti, hogy a **martonvásári** tűz színhelyén eljárván, arról különös jelenteni valója nincs; a szerek megfelelőek, a baj azonban az volt, hogy a lakosság vásáron volt, az előfogatókat az az nap elvonuló katonaság foglalta le és így a vizszerzés is a lehető legrosszabb volt.

Tudomásul vétetett.

182. A **szomolnoki** tűzeset tanulmányozására titkár Apáthy Vilmos előadót kérte fel; Follmann Alajos volt alelnök pedig felhívta titkár útján az elnökség figyelmét arra, hogy a jelen esetben a tűz elterjedésének oka az volt, hogy a tűzoltóság majális on a városból távol volt; kívánatosnak tartja, hogy az elnökség e mulasztásra a tűzoltóságok figyelmét felhívja.

Az elnökség addig is, míg Apáthy Vilmos előadó jelentését beterjeszti, elrendeli, hogy a hivatalos lapban figyelmeztessenek a tűzoltóparancsnokságok, hogy a községet a teljes csapattal sohase hagyják el.

183. A **szolnoki** malomégés után a parancsnok a tűzeset megvizsgálását kérvén, felhívott, hogy arról maga terjesszen be jelentést, minthogy ép akkor kiküldetés lehetősége nem fogott fenn.

Tudomásul vétetett.

184. Titkár jelenti, hogy a Belügyminiszterium sürgetésére a Krausz-féle **robbanásmentes edény** ügyiratai visszaterjesztettek azzal, hogy mivel a feltaláló sem edényt, sem rajtot nem mutatott be felhívásunkra, véleményyt adni sem lehet. A robbanásmentes edények kötelező elrendelése egyébként 1906. évtől kezdve ténnyé válik, amennyiben a belügy-

miniszterium elkészített egy erre vonatkozó rendeletet, amelyre vonatkozólag az elnökség azonban véleményt nem mondott és melyet meg nem felelő voltánál fogva a kereskedelmi miniszterium nem fogadhatott el, hanem egy új rendeletet készített, amelynek egyes pontjait illetőleg titkár véleményét is kikérte. E rendeletet azóta a földmivelésügyi miniszter is elfogadta.

Tudomásul vétetett.

185. **Köhler István** meghíván az elnökséget az általa Budapestre hozott automobilgőzfeeskendő és szénsavhajtású tolólétra bemutatásához:

Az elnökség képviselőjében Breuer Szilárd titkár küldi ki és egyben utasítja az irodát, hogy a többi előadókat is a próba idejéről lehetőleg idejekorán értesítse.

186. A **pozsonyi** testület alapításának évfordulója alkalmából kiosztani óhajtván az ez idén esedékes szolgálati érmekeket, a rövid idő múlva esedékessé váló érmekek előzetes kiadását is kérte.

Kivételesen s tekintettel a csekély időközökre, kiadni rendeltettek.

187. Az új **előadók utiköltsége** megállapítandó lévén,

az elnökség Szabados Imre utiköltségét 28 K.-ban, dr. Vass János előadóját 11 K.-ban állapítja meg.

188. A **elnök** jelenti, hogy a **pénztár** kulcsaival egyetemben augusztus 31-én az új pénztárnoknak átadott.

Tudomásul vétetett és az átadásról felvett jegyzőkönyv irattárba helyeztetett.

189. Titkár hivatkozással egyik előadónak a „Tűzrendészeti felügyelő“-ben megjelent cikkére, elmondja az irodának e tekintetben követett eljárását s konstatálni kívánja, hogy a szerek az egységesség szabályainak megfeleltek, az elszállítás előtt helyesen átvették s hogy e tekintetben az elnökséget mulasztás vádjára nem érheti.

Az elnökség e jelentést tudomásul vette s minthogy előzőleg megfelelő és állandó szerek beszerzése iránt már intézkedett, további intézkedésnek szükségét nem látja.

190. Az új **irodahelyiség** beosztása, berendezése, a telefon bevezetésének, a fűtés, világítás és takarításnak kérdése eldöntendő lévén,

az elnökség elfogadja titkár azon javaslatát, hogy a közös gyűlésteremben és az attól balraeső szobában a tisztii egyesület, a jobbraeső két szobában pedig a szövetség nyerjen elhelyezést; elrendeli továbbá, hogy a telefon oda bevezetessék és a kereskedelmi miniszter kedvezményes ár engedélyezéseért megkeressék; a berendezés eszközésével és a szükséges butorok beszerzésével a dr. Szily József, Breuer Szilárd és dr. Balogh Dezső előadók-ból álló bizottságot bizza meg s a szükséges költségeket engedélyezi; a világítást illetőleg kimondja, hogy a lakásban világításról nem gondoskodik, az előszoba, gyűlésterem, tisztii egyesületi szoba villamosvilágítást, az iroda ellenben villamos és esetleg gázvilágítást kapjon; a fűtést valamennyi helyiségben, — a lakást kivéve, — a szövetség házilag eszközli; a takarításért és a tisztii egyesületi szállás kezeléseért pedig az ott lakó irodatisztnak évi 400 K. átalányt fizet; 8 új szekrény és két íróasztal beszerzését is elrendeli; az áthurcolkodást végül október végén rendeli eszközölni s ennek költségeit is engedélyezi.

191. Titkár jelenti, hogy az **alapszabály-minta** teljesen elfogyott s néhány megkeresőnek ilyen adni már nem tudott.

Az elnökség elrendeli a mintának 3000 pl.-ban való kinyomatását a szöveg olyan módosításával, amint azt a Belügyminiszter ujabban a szövetségi alapszabályoknál kívánta.

192. Titkár jelenti, hogy **Kelemen Ferenc** felhivatott acéllemezekből készült szikracsapójának bemutatására, válasz azonban nem érkezett.

Tudomásul vétetett.

193. A **decsi** önk. testület az iránt tett kérdést, vajjon nem volna-e célszerű a tűzoltást már a népiszkolában ismertetni? A válaszban a testület az eszme keresztülvitelére hivatott fel azzal, hogy az eredményről tegyen annak idején ide jelentést.

Tudomásul vétetett.

194. A **zilahi** járás főszolgabírája véleményt kért s kapott szerek beszerzése tárgyában.

Tudomásul vétetett.

195. Az **illavai** járás főszolgabírája véleményt kért s kapott a benzínmotorok körül elrendelendő óvintézkedések tárgyában.

Tudomásul vétetett.

196. A **kolozsvári** testület véleményt kért s kapott a szabad villamos vezetékek veszélyessége tárgyában.

Tudomásul vétetett.

197. **Varannó** és **Ujpest** fecskendőjének a gyárban való átvételét és kipróbálását kérte; eszközöltetett.

Tudomásul vétetett.

198. A Belügyminiszter leküldvén véleményezés végett a **dedrádi** önk. testület alapszabályait, azok a mintának megfelelőeknek találtattak, azonban javasoltatott, hogy a hivatalos nyelv a magyar is legyen, a parancsnokságot pedig csak a működő tagok választják.

Tudomásul vétetett.

199. **Baranya** vármegye alispánja egy községi tűzrendészeti szabályrendeletmintát kívánván kiadni közsegeinek, a tervezet felülbírlását kérte; a tervezet a szövetségi mintával sokban megegyező lévén, csupán az javasoltatott, hogy a tűzoltóparancsnok az előjáróság szakközöge legyen, viszont a főszolgabírák, az alispán szakközögeül — addig is, míg felügyelők lesznek, — a vármegyei szövetség tekintessék és különösen oly ügyekben hallgattassék meg, amilyen testületek felosztatása, a parancsnokok felmentése, különleges szerek beszerzése; a testületek felosztatását egyébként a Belügyminiszter magának tartja fenn; végül szükséges, hogy az elrendelt végrehajtása szakszerűen ellenőriztessék.

Tudomásul vétetett.

200. A **jövő ülés** határidejéül október 21-ének d. u. 3 órája tűzetett ki.

201. A **jegyzőkönyv** hitelesítésére felkerettek dr. Szily József és Vida Pál előadók. Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés végét ért.

Kmf.

Gróf Széchenyi Viktor Dr. Óvári Ferenc
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Hitelesítjük:

Dr. Szily József Vida Pál
előadó. előadó.

580.
1905. sz.**Jegyzőkönyv.**

Felvételét Budapestén, 1905. szeptember 16-án a magyar országos tűzoltószövetség segélyzöpenztárának elnökségi ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: dr. Ovári Ferenc alelnök, dr. Balogh Dezső titkár-pénztárnok, Szabados Imre, Szabó Gyula, Szily József dr., Varga Lőrinc és Vida Pál előadók.

48. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenté, hogy Kozáry János, Györy László, Ertinger Sándor, ifj. Sipos László, ifj. Artzt Ferenc, Winkler István, Zámbo István, Nagy Károly segélyei a felterjesztésnek megfelelően utalványoztattak.

Tudomásul vétetett.

49. Sárdy József (Böhönye) augusztus 14-én tűznél meghűlvén, légesőhurut miatt 25 napig munkaképtelen volt.

Az I. m. ált. alapítványából nyerendő 25 K. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

50. Werner János (Ujverbász) augusztus 26-án tűznél a szerről leugorván, bokarándulást szenvedett, mely miatt 12 napig munkaképtelen volt.

Az I. m. ált. alapítványból nyerendő 24 K. segélyre felterjesztetni határozottatott.

51. Trnovszky György (Besztercebánya), szeptember 1-én tűznél kezét kátránnyal megégette s 10 napig munkaképtelen volt. Ugyanakkor szenvedett 10 napi munkaképtelenséget okozó égési sebeket arcán Chrenko János is.

Mindkét sérült részére az I. m. ált. alapítványából 10—10 K. segély kieszközöltetni határozottatott.

52. Kovács László (Nagyatád) szeptember 3-án tűznél, a padláson átszakadván, lábán égési sebeket szenvedett, melyek 5 napi munkaképtelenséget okoztak és 12 nap alatt gyógyultak.

Az I. m. ált. alapítványához 24 K. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

53. Szapper György (Veszprém) fizetett tűzoltó augusztus 30-án az őrtorony lépcsőjén elesésznél, könyökén 10—14 napi munkaképtelenséget okozó zúzódást szenvedett.

Az orvosi zárjelentés beérkeztekor a segélyzöpenztárból kifizetendő napi 1 K. segély részére engedélyeztetett.

54. Augusztus 7-én Marosvásárhelyt pusztított tűznél Unisor Györgynek a feeskendő lecsipete jobb mutató ujjának hegyét, minek folytán 25 napi munkaképtelenség állt be; ugyanakkor szenvedett lábszárán égési sebeket Orosz Ferenc, aki 17—18 napig munkaképtelen volt továbbá Weisz Jakab is, aki azonban 7 nap alatt felgyógyult; Zsigmond Gábor pedig egy ráeső gyalupadtul combján és hasán szenvedett 15 napi munkaképtelenséget okozó zúzódást.

Tekintettel arra, hogy Zsigmond Gábor a biztosított tagok sorában nem szerepel, segélyre igényt nem tarthat s így kérelmével elutasított; Weisz Jakab az I. m. ált. alapítványához 14 K. segélyre felterjesztetni rendeltetett, míg Unisor György és Orosz Ferenc részére az orvosi zárjelentések beérkezte után ugyancsak az I. m. ált. alapítványából napi 1 K. 50 fill. illetve 2 K. segély engedélyeztetett.

55. Szokoly Ignác, Csanády József, Jerger Péter, Fuchs József, Albert Já-

nos, Nagy János segélyezése az okmányok beérkezéig

függőben hagyatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

1157
1905 sz.

A Magyar Országos Tűzoltó-szövetség „József kir. herceg” alapítványának alapító-levele.

1. §. A magyar országos tűzoltó-szövetség 1905-ben elhalálozott fenséges védnöke József kir. herceg emlékére 4000 K. külön alapot létesít alapítványképen, a melynek címe: „József kir. herceg alapítvány”.

2. §. Ezen alapítvány célja: oly tűzoltói szolgálat közben megsérült tűzoltóknak vagy hátramaradottjaiknak segélyezése, a kik sem a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzöpenztárából, sem az I. m. ált. biztosító-társaságnak jubileumi alapítványából segélyben többé bármi okból nem részesülhetnek, de arra még rá vannak szorulva és az alábbi §§-ok feltételei szerint a segély megadása iránt a m. orsz. tűzoltószövetség elnökségéhez folyamodnak.

3. §. Az alapítvány tőkéje mindenkor érintetlenül lévén hagyandó, csupán kamatai oszt-hatók ki. A mennyiben pedig alkalmas folyamodó hiányában a kamatok ki nem adatnának, úgy azok a tőke gyarapítására fordítandók.

4. §. A segély nagysága lehet az alaptőke kamatainak teljes összege egy egészben avagy annak a folyamodó körülményeihez mérten arányos része. Hogy a kamatok egy összegben avagy több részletre osztva és kinek adassanak ki, azt a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége, mint az alapítvány kezelője, állapítja meg.

5. §. Segélyért folyamodhatik illetékes parancsnoksága útján Magyarországon azon önkéntes, hivatásos vagy kötelezett tűzoltóságainak segélyre szorult tagja, a mely tűzoltóságok a magyar országos tűzoltó-szövetség tagjai sorába tartoznak vagy a kérvény alapjául szolgáló baleset alkalmával tartoztak.

A kérvényhez melléklendő a következő bélyeg-telen hatósági igazolvány:

a) Hatósági igazolvány arról, hogy folyamodó magyar honos, segélyre szorult és érdemes, s hogy sérülése tűzoltói szolgálatközben történt;

b) hatósági orvos igazolványa arról, hogy a sérülés miben állt és a munkaképtelenség hány napig tartott;

c) tűzoltóparancsnoksági igazolvány arról, hogy folyamodó a sérülés történetkor a testület tagja volt, s hogy a sérülés szolgálatközben s mikép történt.

Kimutatandó egyúttal az is, hogy folyamodó más alapokból eddig milyen segélyben részesült.

6. §. A segély iránti kérvények bélyegmentesek és bármikor nyújthatók be; a segély kiadása azonban minden év márczius 2-án, mint boldogult József kir. herceg születése napján, — eszközklendő.

7. §. Az alapítvány igénybevételére való felhívást a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége köteles minden évben egyszer alkalmas módon közzhírré tenni.

Budapest, 1905. augusztus hó 15-én.

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

A sárvári magyar műselyemgyár megelőző tűzrendészete.

A kultúra haladásával mindinkább szaporodnak a gyártelepek. Azelőtt inkább csak a főváros és a provinciális nagy városok mentén alakultak nagyobb szabású ipartelepek — míg ma már kisebb vidéki városkákban is egyre-másra épülnek ily iparvállalatok.

A vidéki tűzoltóságnak eddig a mezei gazdálkodás éghető anyagai, kisebb raktárak, faterlepek és malmok megelőző tűzrendészete és a tető-, szoba-, bolti- stb. tüzek szakszerű eloltása képezte feladatát, — míg ma már tovább kell haladnia, mert az épülő nagyszabású iparvállalatok és az általuk feldolgozandó anyagok a keletkező tűzi veszedelmek valószínűségét növelvén, igen fontos kérdés az, hogy a vidék tűzoltósága is megismerkedjék a modern tűzrendészettel, a melyet ilyen nagyszabású iparvállalatok telepein gyakorolnia kell.

De, hogy a gyári tűzrendészet kellőképpen gyakorolva legyen, — az nemcsak a tűzoltóságtól és a ma még vidéken oly gyarló és hiányos tűzrendészeti szabályzatoktól függ, hanem függ főképp a gyártelep tulajdonosától, a kinek ha van érveke a tűzrendészet iránt, nemcsak a gyártelepet magát, hanem annak szomszédságát is törekszik a keletkező tűzveszedelmek ellenében, a megelőző tűzrendészet leghatásosabb intézkedéseivel biztosítani.

Szép példát nyújt a legmodernebb megelőző tűzrendészetre a f. évi július hóban üzembe vett sárvári selyemgyár. Az általa készített selyemfonál a collodium műselymek közé tartozik és készítési módja gróf Chardonnet Hilaire francia főur találmánya.

Chardonnet gróf a gyár alapítója és vezérigazgatója, valamint főrésztvényese ama részvénytársaságnak, amely a gyárat felépítette s nemes emberbaráti érzületének már igen sok ízben tanujelét adta s adja legújában különösen azért, hogy az egész nagyszabású gyártelepet, költséget nem kimélve oly biztosan

rendezte be, hogy ezáltal a tűz keletkezetésének valószínűségét csökkenti, — de, ha esetleg tűz a gyártelepen mégis támadna, az csirájában elfojtatnék anélkül, hogy akár a munkások testi épségökben, akár a szomszédság vagyonában nagyobb kárt szenvednének.

A gyártelep 15900 négyszögöl területen felépített egy három, egy két és egy egyemeletes, továbbá tizenhárom földszintes épületből, egy külön épült földalatti szivattyus házból, egy négy méter magas víztartány és egy 24 méter magas viztoronyból, egy külön épített 18 méter magas, téglából épült, körkeményből, egy exhaustorból és egy neutralizáló toronyból áll.

A külön elhelyezett kazánház tűzbiztos építmény; a hamutartó előtt van egy hydrans tömlővel és sugárcsővel állandóan felszerelve. — amelylyel a hamu kihordás előtt sárrá lesz locsolva.

A tisztító rongyokat, kócot stb. használat után a gépész azonnal tűzbe veti. A kazánházban elhelyezett tisztító eszközöket tartalmazó szekrényben csakis még nem használt kócot szabad tartani.

A kazánház belsejében a kazántól 6 m. távol egy külön elrekesztett részben raktároztatik a napi szükséglet: télen 1 waggon nyáron $\frac{1}{3}$ waggon kőszén. A kazán csakis fűtésre van berendezve, — víztartánya külön szivattyu és egy Körting-féle injektor által tápláltatik.

A munkások életbiztonságát illetőleg minden munkatermen, majd minden oldalon két-két 2 m. 30 cm. széles kifelé nyíló ajtó van, amely vész idején azonnal nyitható.

Legtöbb épület földszintes, tehát a menekülés utja a munkásoknak vész idején könnyű. És habár az Ella-pavillon három emeletes is, a menekvés vész esetén itt is könnyen történhetik, mert az épület belsejében egy 150 cm. széles körülfalazott tűzmentes kőlépcső vezet a II. emeletig s azon kívül mind a három emeletről a pavillonon kívül 100 cm. széles vaslépcső van elhelyezve az egyik, s kényelmes vaslétra a másik oldalon.

Az üzemerőt a vasvármegyei electromos művek részvénytársaságának ikervári turbina-telepe szolgáltatja.

A magas feszültségű áramot vezető huzalok a gyártelepbe először az árammenyiséget mérő helyiségbe vezetettek. A huzalok izoláltan és porcellángyűrűkön át futnak egy külön-

Szóljon Szily Józsefről az ének.

Óvári Ferenc dr. meghívására szeptember 15-én, az országos kaszinó egyik külön helyiségében, olyan társaság gyült egybe, mely Magyarország tűzrendészetének budapesti ügyvivőit csaknem teljes számban egyesítette.

A megjelentek az asztal körül ekkép helyezkedtek el: középen ült dr. Szily József, tőle jobbra gróf Széchényi Viktor, azután Breuer Szilárd, Boross Soma, a székesfővárosi törvényhatóság bizottságának tagja, Markusovszky Béla, Kálmán Géza, Oleják Károly, Vida Pál, Oszetzky Lajos, Kállay Imre, Holes József, Lukács Gyula, Szabados Imre, dr. Vass János, Szabó Gyula, dr. Balogh Dezső és dr. Óvári Ferenc, a ki, hogy miért került közepre dr. Szily, a vacsora folyamán a következőképp magyarázta meg!

Tisztelt uraim! (Halljuk!) Férfiutjötünk ünnepelni, aki törhetlen buzgósággal és ügyszeretettel negyedszázadon át szolgálta azt az ügyet,

mely tisztán a humanizmusnak van szentelve. E férfiú itt ül köztem és az elnök úr között. (Éljen Szily József!)

Kedves bajtársak!

Ha egy ember életében is korszakot jelent 25 esztendő, mennyivel több, nagyobb jelentősége kell, hogy legyen ennek olyan férfinál, aki e 25 év alatt úgyszólván teljes munkásságát ennek a mi nemes ügyünknek hozta áldozatul. Mert Szily barátunknak 25 év alatt talán egyetlen olyan napja sem volt, amelyben ne foglalkozott volna a tűzoltó-ügygyel. (Igaz!)

S ha e hosszú idő alatt merültek is fel olyan alkalmak, amidőn talán nem volt kedves azoknak, akikkel érintkezésbe jutott; meggyőződés, hogy sohasem a személyeskedés, soha-

álló tűzbiztos épületbe, amelynek közepén különálló márványlapokon vannak a mérő órák és az ólombiztosítékok. E helyiségnek külön villámhárítója is van.

Az electromos erő az árammérő helyiségből szintén izoláltan vezetetik a motorhelyiségekbe.

A dynamo-motorok a többi épülettől külön, tűzfalal teljesen elválasztott helyiségekben nyertek elhelyezést, ahol az electromos világitást be- és kikapcsoló készülékek is vannak. A dynamo-motorokba az electromos áram ismételtén is ólombiztosítékokon fut át.

Az egész gyártelep területén **villanyvilágítás** van. A huzalok minden helyiségben izoláltak és azonkívül az izolált huzalok porcellángyűrűkön vezetnek tova. A lámpák a munkatermekben Sandus-rendszerű kettősen burkolt ivlámpák. A villanyvilágító áramot vezető izolált és párhuzamos futó huzalok közötti távolság 3 cm. Egy helyiségből sem hiányzik a villanyvilágító áram huzalába beiktatott és a helyiségen kívül elhelyezett ólombiztosíték.

A gyártelep **fűtése** gőzzel történik. Egy különálló épületben van felállítva a fűtőkazán, amely épületből részint a föld alatt, részint pedig a föld felett elhelyezett izolált csövek szállítják a fűtéshez használt gőzt az egyes helyiségekbe. A fűtőcsövek akként vannak lerakva, hogy az épületek bármelyikében fa-épületrészt ne érintsenek.

A fűtés úgy történik, hogy a gőz a padozattól $2\frac{1}{2}$ m. — $3\frac{1}{2}$ m. magasan fekvő fűtőtesteket — bordáscsöveket — melegít.

Az egész gyártelepet **vizzel**, egy a föld felett 4 m. magasságban elhelyezett 125 köbméter vizet tartalmazó alacsony nyomású vizarány és egy a föld felett 20 m. magasságban fekvő, 4 m. magas, 100 köbméter vizet tartalmazó magas nyomású vizarány látja el.

Az alacsony nyomású vizarány vize mosáshoz használtatik. A magas nyomású vizarány vize csakis tűzoltási célokra szolgál.

A galleriákból a gyűjtőkutakba vezetett vizet az alacsony nyomású vizarányba egy óránként 250 köbméter vízszállító képes-

séggel bíró szivattyú nyomja. A magas nyomású vizarány megtöltésére ellenben két szivattyú szolgál; egy kisebb, óránként 18 köbméter és egy nagyobb, óránként 200 köbméter vízszállító képességgel.

Mind a három szivattyú egy külön földalatti helyiségben nyert elhelyezést, elektromos erő hozza őket mozgásba és authomatikusan működnek. Amint a magas nyomású vizarány, külső oldalán alulról is látható, vízmutatója felszáll, — a mi azt jelzi, hogy a vízszinmagasság a toronyban 4 méterrel leszállt, a kisebb szivattyú azonnal authomatikusan működésbe lép. Ha pedig bármi okból a vizarány vízszine 4 méteren alul 30 cm-re száll alá, akkor a nagy szivattyú authomatikusan azonnal pótolja az elfogyasztott és így hiányzó vízmennyiséget.

A vizarányokban elhelyezett vizet befagyás ellen gőzfűtőcsövekkel védik, melyek a vizarányt körülölelik.

A gyár területén a hydransok (tűzcsapok) és sprinklerok (vizszórók) táplálására a 24 m. magas vizarányhoz 2 atmoszféra állandó nyomása alatt, a magas nyomású vizarányban 100 köbméter, — az alacsony nyomású vizarányban pedig 4 m. magas nyomás alatt 125 köbméter, összesen 225 köbméter vizet áll rendelkezésre. Tűzvész kitörése esetén tehát az első félórán 225 köbméter vizet fogyasztható és minden következő félórán 100 köbméternél több a vízkészlet, miután az authomatikusan működő elektromos szivattyúk minden órában $18 + 200$, összesen 218 köbméter vizet képesek a vizarányba felnyomni.

A magas nyomású vizarányból a víz minden helyiség belsejében összesen 44 az épületeken kívül pedig a gyár belterületén 20 hydranshoz van vezetve.

A hydransok vízszállító képessége 12 mm. átméretű lövőkéken át percenként mintegy 140 liter. A hydransok viz sugara függőlegesen tartott sugárcsővel 12 m. magasságot, — vízszintesen tartott sugárcsővel pedig 22 m. távolságot ér el. Minden hydrans helye nagy

sem a kétértelműség, hanem mindig csak az ügynek mindenekfelett való igaz szeretete vezette őt. Az általa néha osztogatott vágások nem szóltak soha a személynek, hanem kizárólag az ügy érdekét szolgálták azok.

S ma, amidőn köréje gyűltünk, hogy néhány percet ennek az ő lankadatlan munkában eltöltött 25 évének szenteljünk, elég egyetlen egy röpke pillantást vetni az ő legutolsó nagyobb szabású tevékenységére. Megcsinálta az új gyakorlati szabályzatot!

Lassan kívánczozott ki, kedves barátunk keze alul. A türelmetlenség már hajszolta is érte. Magam is eleget hajszoltam. És e közben hányzor találtam őt veres szemekkel, álmatagon, bágyadt kinézéssel, megtörtén! E látomány vitt rá engem és az ő őrangyalát arra a gondolatra, hogy

ezentúl más, kevésbé terhes munkát juttassunk neki.

És ez a gondolat indított engem arra — most már elárulhatom — hogy Szegeden ne jelenjek meg közöttetek, sőt alelnöki állásomról is leköszönjek. Azt hittem t. i., hogy így helyettem őt ültetik az alelnöki székbe és ő engedni fog a kérésteknek.

De ő a kérésre nem hajlott s a ti bölcsességetek másként határozott. Ő az elnöki előadók sorába került: engem újra alelnökké választottatok.

Mint az országos tűzoltó-szövetség alelnöke üdvözlöm tehát a mi barátunkat és hogy rövid legyek — új minőségében eltöltendő másik 25 évet kívánok neki.

Éljen Szily József!

(Lelkes éljenek felharsanása közben esendült össze az első pohár).

fekete táblán, veres-betűs „Tűz Csap“ felirással van jelölve. Minden hydrans mellett egy vaspléhszekrényben megfelelő hosszúságú tömlőkészlet és sugárcső van elhelyezve.

A fonóda, cernázó és motolláló helyiségekben, valamint általában mindazon gyári helyiségekben, a hol félszáraz nitrocellulose van raktáron avagy dolgoztatik fel, Grinell **vizszórók** (sprinkler) vannak alkalmazva és az épület tetőzete Hennebiq ue-féle vasbeton.

A cernázó és motolláló helyiségekben a sprinkler a padozattól számítva 2 m. 80 cm. magasságban vannak elhelyezve oly mennyiségben, hogy minden 9 négyszögméterre egy essék. A cernázó és motolláló helyiségekben a sprinkler felfelé állanak s a 40—60° Celsius hőnél fémötvényük megolvadván kinyílnak s eső alakjában áztatják el az épületet. A cernázóban 4 hydrans és 115 sprinkler, a motollálóban 4 hydrans és 48 sprinkler van alkalmazva.

A fonódában a sprinkler lefelé állók és akként vannak alkalmazva, hogy minden 3-40 négyszögméterre egy jusson belőlük. A fonóda lefelé álló sprinklerjei 50 cm. távolságban közvetlen a gépek orsója felett vannak elhelyezve és akként szerkesztve, hogy ha a párhuzamosan haladó orsók bármelyikének selyme meggyuladna, a sprinklerből a két orsóra két-két erős vizsugár lökődik ernyőalakuan lefelé. A fonódában 2 hydrans megfelelő tömlőkészlettel és sugárcsővel, továbbá 132 sprinkler van alkalmazva.

A fonódában és a körül aethergőz egyáltalán nem érezhető, miután azt összegyűjtve egy exhausztoron át a szabadba bocsátják.

A belső hydransok minden épületben az ajtók közelében nyertek elhelyezést. Ha például a helyiségek bármelyikében tűz keletkeznék, a munkások a kellő számú és fentebb körülírt széles kapukon a szabadba menekülhetnek s az oltásban kiképzett munkások a már szerelt hydranssal igyekeznek a tüzet elfojtani, addig, míg a sprinkler működésbe nem lépnek. A sugárcső úgy van szerkesztve, hogy az csak akkor ad vizsugarat, a míg a csővezető kezé-

ben tartja s ujjával a sugárcsővön alkalmazott emeltyűt gyengéden lenyomja, tehát abban a pillanatban, a midőn a sprinkler az épületet már eláztatná, a csővezető egyszerűen eldobhatja a sugárcsővet, a nélkül, hogy a csapot el kellene zárni s ezáltal meg van akadályozva, hogy a hydransokon át a víz feleslegesen ömöljön ki és elpazaroltassék. Mert ha a hydransok nyitva maradnának, ha pl idő nem maradna a csap elzárására, a vízkészlet a toronyból haszontalanul fogyna és ezáltal a nyomás kevesbednék.

A selyemgyárhoz tartozó collodiumgyárban a **collodium** vastartányokban van elhelyezve, a melyek 10 cm. vastag gipsz- és szalmaburokkal vannak a felmelegedés ellen megvédve. Tudvalevő, hogy a collodium már csekély hőfoknál is forrni kezd, tehát a gyár belsejében elhelyezett két hydranssal időnként a padló erősen fel lesz loesolva. Ha mégis bármi okból a hőmérő 25° Celsiusnál felül emelkednék, akkor egy vizszóró készülék hozható működésbe, a melyből a víz permetező harmat alakjában hull alá, hogy a légmentes lehűtse.

A collodiumgyár tetőzete facement, a melynek 30 cm. vastag kavicsrétege folyton nedvesen tartatik. Ha tehát a tető faszerkezete belülről meg is gyulladna s ha a faszerkezet el is égne, a nedves kavics lefolyva eltemetné az egész gyárhelyiséget.

A háromemeletes Ella-pavillon földszintjén az irodahelyiségek, a szerelési anyagraktár és azok között tűzmentesen elkülönítve a csomagoló helyiség van elhelyezve. Minden helyiségben hydransok megfelelő tömlőkészlettel és sugárcsővel.

A földszintről egy külön körülfalazott kőlépcső vezet az I. és II. emeletre. Az I. emelet közepén levő külön csomagoló helyiségtől két oldalt kőfállal és vasajtóval vannak elválasztva a motolláló- és selyemosztályozó helyiségek. A II. emeleti munkateremből az egész III. emeletet elfoglaló selyemraktárba egy belső, külön lépcső vezet fel.

Az I. és II. emeleti munkatermek szintén viz-

Másodikként **Széchényi Viktor gróf** állott fel szólásra, hogy rövid bevezetés után, a megjelentek és az elnökség többi tagjai nevében emléktárgyul egy szivarkazettát nyújtson át az ünnepeltnek, azzal az óhajttal, hogy számos évig kinálghassa belőle vendégeit.

Azután **Boross Soma** ünnepelte Szilyt, kívánva, hogy sikerüljön az önkénteseknek azt a szellemet, erőt és intelligenciát újra megteremteni, mely 28 évvel ezelőtt, mikor a szóló tűzoltóvá lett, a budapesti önkéntes testületnek rendelkezésére állott.

Akkor — ugymond — a hivatásos tűzoltósággal karöltve és bajtársas összetartással működve — nagyobb, dicsőbb, hatalmasabb lesz a székesfőváros tűzoltó intézménye, mint volt valaha; olyan lesz, aminőnek azt Budapest polgárai s köztük a szóló is melegen óhajtja, hogy legyen! E szebb jövő letéteményeseként élteti Szilyt.

Oszetzky Lajos, mint a budapesti tűzoltók nesztorja szólal fel, mert 1869 óta szolgál. Ez idő óta a testület élén több főparancsnok volt, de ezek sorában Szily valóságos providenciális férfia a budapesti önkénteseknek. Kéri a

magyarok istenét, hogy „legyen annyi belátással“ és sokáig tartsa meg őt a tűzoltóság javára.

Szabó Gyula az országos szövetség előadói karának seniora gyanánt teljesíti kedves kötelességét, midőn az elnöki előadók nevében üdvözli Szilyt. Kéri az egek urát, hogy édes hazánk s szövetségünk örömére, javára, engedje megacélosodni Szilyben azt a nemes lelkesedést, mely 25 éven keresztül lelkében honolt s oly üdvösen működött.

Most **Markusovszky Béla** emelkedett fel szólásra. Boross szavaira való rövid reflektálással kezdte s az Oszetzky által kifejtettekhez csatlakozva, így folytatta:

Szily József, akiről ezuttal szól az ének, igen sokszor volt már a napnak ünnepelt hőse s érdemeinek itt hallott méltatása után, csak a Dunába hordanék vizet, hogy ha terjengősen foglalkoznám az ő dicsőítésével. Pedig igen illetékes volnék ennek megtevésére, mert 1876 óta, amikor beléptem a budapesti önkéntes tűzoltó testületnek kebelébe, sokat éltem át, quorum pars magna fui s a most emlegetett negyedszázad leforgása alatt igen sok vonatkozásban álltam Szily Józsefnek az oldala mellett. A

szórókkal vannak ellátva. A III. emeleti selyemraktárba sprinklerek helyett záporkészüléket terveznek, miután a sprinklerekkel megeshetik, hogy ok nélkül maguktól is vizet adva, az elzárt raktárhelyiségben esetleg nagy kárt okozhatnak. A III. emelet záporkészülékének csapja nemcsak felülről lesz kinyitható, hanem az épületen kívül a földszinten is egy az épület felső falán rejtetten lecsüngő lánc segítségével.

Az Ella-pavillonban összesen 13 hydráns és az I. és II. emeleten összesen 117 sprinkler van elhelyezve.

A mosódában, a hol a **pyroxilént** mossák, két, a nitrálóban hat hydráns van és szintén Sandus-féle kettős burkolatu ivlámlák szolgáltatják a világítást.

A denitráló helyiségben két hydráns van alkalmazva, a vele kapcsolatos festő- és fehérítő helyiség pedig egyenként egy hydránssal van felszerelve. A hol a műselyem mosását végzik, és ez a denitráló helyiség, ott állandóan nagy mennyiségű víz van. Az épület belsejében motorkal és kapcsolókkal az egész telepen egyedül itt találkozunk.

A pamutraktárban és a szárító helyiségben 30 sprinkler és két hydráns van és a világítást itt kettősen burkolt izzólámpa szolgáltatja.

A salétromsav- és kénsavtartályok az épület belsejében a földbe vannak süllyesztve. A **kén- és salétromsavas** tartályok kiürítése és megtöltése, teljesen zártan, légnyomással történik.

A selyemgyár területén egy aethergyár is tartatik üzemben. Az **aethergyár** a nitráló helyiségtől 50 m. és a szeszraktártól 25 m. távolságban épült és könnyű tetőszerkezettel bír. Az aethergyár belsejében semmiféle huzal nincsen, világítása kívülről történik az ablakokon át kettős burkolatú izzó-lámpákkal, a melyeknek fénye reflektorokkal vetetik a gyár belsejébe. Az aether gyártásához burkolt csöveken gőzt vezetnek a helyiségbe, míg elektromos erő csakis mint légnyomás kerül a gyárépület belsejébe. Az aether tovább szállítása a gyárból légnyomással történik.

Az aethergyárral párhuzamosan épült, tőle

25 m. távolságban, közvetlen a neutralizáló tavak partján, a szeszraktár, a melyben **5—600 hektoliter alkohol és aether** vegyesen, de mégis külön-külön tűzfalal választott és földbe süllyesztett helyiségbe raktároztatik.

A szeszraktár tetőzete szintén fából van, a mely fölé 30 cm. vastag kavicsréteg van töltve; ezt is állandóan nedvesen tartják. A szeszraktár világítása kívülről történik, ép oly módon mint az aethergyárnál.

A gyártelepen külön épületben elhelyezett labororium mellett tervbe van véve egy **acetylen-fejlesztőtelep** létesítése, oly célból, hogy az acetylen lángja a labororiumban gázláng hiányában felhasználtassék. Az acetylen-fejlesztőtelepnek csak az épülete van eddig kész, berendezése még hiányzik. Ez a fejlesztőhelyiség 6 m. távolságra épült a labororiumtól, a labororium felé eső fala 90 cm., tetőzete könnyű fa és a neutralizáló tavak felé nagy, kifelé nyíló ajtóval bír. Ha ezen acetylen-telep létesül, úgy az esetleg bekövetkező robbanás csak a neutralizáló tavak felé lenne kihatással.

Dohányozni és gyufát a gyár területére bevinni a munkásoknak azonnali elbocsátás terhe alatt szigorúan tiltatik. Ezen tilalom már a gyártelep kapuján és azonkívül minden épület bejáratánál és belsejében láthatóan ki van függesztve. A munkások legszigorubbán ellenőriztetnek, hogy ez utóbbi tilalmat meg ne szeghessék.

Egy külön épületben van a munkás-ebédlő. A dohányzás csakis az ebédlő-helyiségben van megengedve, a hol külön e célra szolgáló lámpánál a munkások ebéd után felügyelet alatt gyújthatnak rá.

A selyemgyárban összegyűlemlött szemetet a neutralizáló tavak mellett két tűzbiztos különálló kemencében naponként, felügyelet alatt, elhamvasztják.

Az épületeken a cs. és kir. hadügyminiszterium, mint jóvedéki hatóság által előirt villámhárítók nagy számban vannak alkalmazva.

Az állandó tűzörkődésre négy fizetett tűzoltót tart a részvénytársaság; munkásokból pedig 25 mint rendszeres tűzoltó nyert kiképzést. A tűzoltóság feladata leendő a gyár belsejében keletkező tüzeket gyors és szakszerű beavatkozással sikeresen elfojtani, továbbá, ha a gyár környezetében tűz támadna, a tűzvésznek a gyár irányában bekövetkező tovaterjedését megakadályozni.

véletlen folytán még az is, hogy ő egyáltalán tűzoltó lett, az én ráhatásom alatt történt. Legalább ő maga így állítja, mondván, hogy az önkéntes intézménynek tőlem hallott magasztalása birta őt rá arra, hogy nemes eszménk harcosai közé sorakozzék. Voltam aztán az önkéntes testületnél szakaszparancsnok-társa, majd előbb szerkesztője, később munkatársa a „Tűzoltó Közlöny“-nél, előadó társa egy csomó tanfolyamon, sőt még titkár is voltam mellette, mint a budapesti szövetség elnöke mellett. Minde vonatkozások közül azonban most csak két dolgot akarok érinteni.

Láttam Szilyt, mikor a Gorecky aera után átvette az országos szövetség titkárságát és láttam őt, mikor Bárány Ernő gyászos letünésekor az önkéntes testület parancsnoki állása a nyakába szakadt. Egyik kritikussabb esemény volt a másikonál, mert egyik rendezetlenebb állapotokat hagyott maga után, mint a másik. Hogy az országos szövetség titkárságát, minekutána annak terhét 15 esztendeig viselte volna, milyen rendezetten és főleg minő pénzügyi mérleggel adta át az utódjának Szily, arról ebben a társaságban felesleges minden kommentár: a buda-

pesti önkéntes testület pedig ma is az ő Atlaszi vállain nyugszik. Mert hogy az önkéntes tömörülés ethikai becse, az önkéntességben rejlő amaz erkölcsi erő, amelynek zászlaját első sorban szövetségünk lobogtatja fenn, nem hanyatlott le végkép a fővárosban, az kizárólag Szily József érdeme!

És ha semmi egyebet nem tudnánk is az ő multjából, pedig munkabírása s időt nem néző odaadó ügybuzgalma is bámulatosak, — e kettős szereplése egymagában is annyira kimagasló érdemekkel teszi gazdaggá az ő, szemünk láttára megfutott, tűzoltói pályáját, ami a jövő generációnak méltán lehet a mintaképe, mint a hogy az eddigi országos tanfolyamok hallgatóinak érzelmi világa, tűzoltói jelleme már is ezen a szép példán edződött.

A közélet más téerein hasonló tüneményes munkásság — legalább is a vaskorona-rendet eredményezi: nálunk, a Szegeden ünnepiesen átadott szolgálati érmen kívül, egyedül a mi osztatlan elismerésünk a jutalom. De ez a vasmal maradandóbb!

Kedves Szily barátom! Legyen ez a mi osztatlan elismerésünk elég arra, hogy pusztá-

A külső hydránsok közül több már akként van elhelyezve, hogy ha a szomszédságban tüzi veszedelem ütne ki, a magasznyomástú viztorony vize az oltáshoz felhasználható legyen.

Kilátásba van helyezve, hogy egy gyári mérnök mint parancsnok vezetése alatt alakítandó gyári tűzoltóság tagja fog lenni a vasvármegyei tűzoltó-szövetségnek és általa az országos tűzoltó-szövetségnek.

A tűzoltóság oly szerelvényekkel is fog birni, hogy a város belterületén kitért tűzvész alkalmával a sárvári tűzoltó-testületnek az oltási művelet végrehajtásában segédkezet nyújthasson.

Ezekben ismertetem e gyár modern tűzrendészetét, a milyenhez még hazánkban nagyon kevés hasonló van. Nem mulaszthatom azonban el, e helyütt sem, hogy ne konstátáljam, miszerint a sárvári magyar műselyemgyár részvénytársaság, tekintettel a gyártelepen raktározott és feldolgozott tűzveszélyes és robbanékony anyagokra, saját maga és környezete érdekében nemcsak a belföld, de a külföld legszigorubb tűzrendészeti szabályainak is mindenben eleget tett.

Ajkay Zoltán,

a vasvármegyei tűzoltó-szövetség elnöke,
sárvári tűzoltó-parancsnok.

A veszprémi szövetség gyűlése Zircen.

A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség XII. rendes évi közgyűlését augusztus hó 20-án, Szent István napján tartotta meg Zircen, a casinó nagy termében.

A közgyűlést megelőzőleg az összes megjelent tűzoltók résztvettek az apátsági nagytemplomban tartott szent-misén, melyet dr. Vajda Ödön apát mutatott be fényes segédlettel az egek Urának; a szent-mise és szent beszéd végeztével, melyet dr. Párkányi zirci tanár mondott el, a szövetség vezetősége dr. Óvári Ferenc orsz. képviselő elnökle alatt tisztelgett Vajda Ödön apátnál, őt meghíván a tűzoltói közgyűlés és ünnepekre.

A közgyűlésen, mely 1/2 órákor kezdődött el és 3 órán át egyfolytában tartott, megjelentek: dr. Óvári Ferenc szöv. elnök, Blázy Imre szöv. főjegyző, dr. Benkő Károly t. o. parancsnok, Pápay Gyula, dr. Kemény Pál, Kányay József, Véssey József, Biky Sándor (Pápa),

választmányi tagok: Szentés Anselm prior, Szőnyeghy László főszolgabíró, Holitszer Károly földbirtokos, Berchold Károly főerdész, Würth Bene Gábor főtanító, Kránitz Kálmán, Gácsér Lőrinc, Gerber Sándor járási tűzfelügyelők, Wieser Móric t. o. parancsnok (Zirc) stb. és 33 tűzoltó-egyesület küldöttei.

Dr. Óvári elnök üdvözölvén a megjelenteket, a XII. közgyűlést megnyitotta és a közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére dr. Benkő Károly veszprémi és Wieser Móric zirci t. o. parancsnokokat kérte fel.

Felolvastatott és elfogadtatott a szövetség 1904. évi működéséről szóló jelentés, ugyszintén a pénztáros számadása, mely 2244 korona bevételt tüntetett fel; az az 1906. évi költségvetés 2820 korona összegben irányoztatott elő; tárgyalattak és elfogadtattak a járási tűzfelügyelők évi jelentése; a segélyalpból jutalomban részesültek a veszprémi, vámosi, jákói tűzoltó-egyletek, ugyszintén a nagyhidegkuti, kishidegkuti, tótvázszyoni és peremartoni tűzoltóparancsnokok; rendkívüli segélyben részesült özv. Lukács Istvánné, kinek férje 28 éven át vitéz és lelkes tűzoltó volt; a beérkezett indítványok közül egyedül Blázy indítványa fogadtatott el, mely szerint jövőben a jelesebb tűzoltó-egyletek tűzoltószereket és eszközöket is fognak nyerhetni jutalomképpen a segélyalpból.

Miután a tisztikar mandátuma lejárt, az lemondott: az új választás Szőnyeghy főszolgabíró korelnök vezetése mellett folyt le. Dr. Kemény Pál választmányi tag indítványára dr. Óvári újlag és egyhangulag felkérte az elnöki tisztelet elfogadására: Óvári az elnökséget általános éljenzés között újlag elfogadta és megköszönte a kiténtető bizalmat, melyet szorgalmas munkával ígér meghálálni.

Dr. Óvári Ferenc elnökle alatt az új tisztikar a következőképpen választatott meg: Alelnökké: Szeglethy György, főjegyzővé: Blázy Imre, jegyzővé: dr. Fritse József. Járási tűzrendészeti felügyelővé: a veszprémi járásra Blázy Imre és Kránitz József, a zirci járásra Molnár Lajos és Matkovich Jenő, el nem fogadás esetén Kratochvill Béla, a pápai járásra Benczik Aladár és Fodor Gusztáv, a deveceeri járásra Gácsér Lőrinc és Gombás Sándor, az enyingi járásra Gerber Sándor; választmányi tagokká 16-an, névszerint: dr. Benkő Károly Veszprém, Békeffy György Várpalota, Bárdossy Imre Siófok, dr. Kemény Pál Zirc, Köves Béla Vesz-

emlékével, lelked lángolását az ügy javára még sokszor váltsa ki és igen sokáig tegye lehetővé.

Az isten éltesse!

Azután Óvári Ferenc jelentette, hogy részben táviratilag, részben levélileg többben fejezték ki meg nem jelenhetésük felett való sajnálkozásukat u. m.: dr. Glósz Kálmán, orsz. előadó, dr. Gerber Béla és dr. Eulenberg S. Sceserbovszki Szaniszló főparancsnok, Janicsek Andor, tűzfelügyelő, Adorján Antal, belügyminiszteri titkár, stb. — Felolvasott üdvözlő soraik szerint lelkiileg valamennyi körünkben volt.

Most Szily József állott fel, hogy az elhangzott felköszöntőkre válaszoljon.

Trefásan kezdte. A sablonos diszvacsorák képzelt látománya idejővet ólomsúlylyal nehezdedett a keblére s mindenekelőtt azt konstátálja, hogy e tekintetben kellemesen csalódott. És ha, az elnök úr kedvéért — evett is az ő héringjéből, aminek csak sava volt, de borsó nem, hiába készítették hamburgi módra; abból a jóízű birkapörköltből lakott jól, amit kiválasztani az étlapról szabadságában állott.

Amennyire nekem kedvesen egyszerű volt — ugymond — ez a mai „disz“ lakoma, ép olyan feltűnést kerülő módon teljesítettem, becsületes magyar módjára, 25 éven keresztül

azt a kötelességet, amit lelkiismeretem diktált, azzal a munkássággal, amire ambicióm sarkalt.

Azután sorra válaszolt a felszólalók beszédének pointírozottabb részeire. Végül pedig hálas szívvel köszönetet mondott az ünnepeletésért és az ajándékért, ígérve, hogy ameddig a körülményei, kora és ereje engedik, az ügy szolgálatára lenni meg nem szünik.

Meleg éljenzés követte az ünnepeletnek lelkes szavait.

Az est további folyamán Óvári Ferenc felköszöntötte az elnökségbe Szegeden beválasztott új előadókat, kiknek nevében dr. Vass János mondott köszönetet, lendületes beszédben a nemes Széchényi család egyik legnemesebb sarjadékának, a tűzoltó ügy szolgálatába lépett Széchényi Viktor grófnak a működésére kérve a jó isten áldását.

Gróf Széchényi Viktor erre a következőképp válaszolt:

Nem volt szándékomban felszólalni. Dr. Vass gyönyörű szavai azonban rákésztettek, részben azért, hogy megköszönjem a reám halmozott dicséretet, — részben pedig abból az okból, mert nem lehetek vele teljesen egy véleményen.

Vass János előadó ur ugyanis hangsúlyozva kiemelte, hogy ámbár a demokrácia jegyében

prém, dr. Magyar Károly N. Kamond, dr. Csomasz Béla Veszprém, Bikky Sándor Pápa, Kányay József Enying, Kerényi Endre Veszprém, Véssey József Zirc, Lackó Dezső Veszprém, Pápay Gyula Veszprém, dr. Réthi Ede Veszprém, Szokoly Ignác Pápa, Weisz Elek Veszprém.

A közgyűlés legutolsó tárgya Gerber Sándor szakfelolvasása volt a takarmányfélék öngyulladásáról. Az ülés az új elnök életetésével végződött, aki immáron 4-ed ízben választatott meg a szövetség vezetésére.

Ülés után nagy bankett volt a nagyvendéglőben, melyet a zirci önk. tűzoltó-egylet és a vezető intelligencia rendezett a szövetség tiszteletére; az első felköszöntőt dr. Óvári elnök mondotta a haza boldogulására; Véssey József zirci elnök az új elnök egészségére üritette poharát, dr. Benkő Károly a zirci önk. tűzoltó egyletét, a zirci vendéglátó társadalmat köszöntötte fel; a zirciek jókívánatait dr. Kemény Pál tolmácsolta. Koller Sándor alispán sürgönyileg tolmácsolta érzelmeit a gyűlés eredményére.

A kedélyes és barátságos diszebed után a zirci tűzoltóság diszgyakorlata következett, mely általános tetesztést és dicséretet keltett; a tűzoltók kiképzéseért a babér és elismerés Wieser parancsnokot illeti meg.

Öt óraker pedig az egész társaság a tűzoltózenekar vezetése mellett kivonult a csodásshépségű apátsági erdőbe, hol a táncmulatság tartatott meg két táncterem és két zenekar közreműködése mellett; nagy örömet és lelkesültséget keltett Vajda Ödön apát megjelenése a mulatságon, ő méltósága jó kedvével és áldott szívével az egész társaságot lebilincselte.

A jövő évi közgyűlés helyéül Ferhida és Peremarton szomszédos község tüzett ki, mint amely helyeken a tűzoltóság óriási haladást tett.

A ragyogó Szent István napja pedig sokáig emlékezetes ünnep lesz a zirci tűzoltóságnak épen úgy, mint a velük testvériesen érző és a vármegye minden részéből oda sereglett bajtársaknak, nem különben a zirci közönségnek, mert a bajtársias érzés és a társadalmi összhang nemes tüzet őszintén állítottak oda méltó példaképen más városok okulására.

* * *

A Bars-vármegyei Szövetség is tartott közgyűlést október 1-én Garamszéktkeresztén, ahol az új alapszabályokat elfogadták, a tisztújítást megejtették s

élünk, a nép, legalább az a nép, mely ennek a magyar hazának földjéből sarjadzott és amelyet e hazához vérkötélekek fűznek, ma is rendi még. 1848-ban, mikor mindenki azon gondolkozott, miként volnának a jogok a népre kiterjesztendők, ez a mi magyar népünk maga nem kérte, sem nem sürgette, hogy vegyék be őt az alkotmány sáncaiba s ma is a rendiség érzete hatja át, a rendiség szeretete tölti el, különösen olyan felmagasztosult percekben, a midőn historiánk ama vezérlő alakjainak az emlékére száll a gondolat, aminők II. Rákóczy Ferenc, Kossuth Lajos és Széchényi István valának.

Hát erre egy megjegyzésem van.

Ha nem is vagyok olyan demokrata, mint Vázsonyi Vilmos, de azért a rendi jogokat, amelyek részint de jure, részint ethikai alapon állnak fenn, én a magam részéről csak a dősleveleknek tekintem. Szerintem az a véletlen szerencse, amely egy történeti névnek örökösévé teszi az embert, másnak nem tekintendő, mint várakozásra és a köteleességek teljesítésére szóló kötelezővénynak, melynek kiki a maga ereje és hazafias érzelme

a legközelebbi közgyűlés helyéül Lév a városát tűzték ki. Elnök lett Ambrózy Béla báró, alelnök Lukáts Gyula, titkár Stefka Nándor, pénztáros Boroncsok János. A gyűlésre megjelentek előtt a Lukáts Gyula által begyakorolt zsarnócai tűzoltóság feckendőszerelest, az új gyakorlószabályzat szerint, mutatott be.

A tűzoltó-ügy haladása Ausztriában.

A londoni meg a budapesti nemzetközi kongresszusok hatása az osztrákoknál is érezhetővé kezd válni. Böles Gyula, belügyminiszteri o. tanácsos londoni felolvasása, meg az országos szövetség megbízásából dr. Glósz Kálmán által kidolgozott s német nyelven is megjelent ismertetése a hazai tűzoltó-viszonyoknak, bizonyos magukbaszállást eredményezett lajtántuli szomszédainknál. A salzburgi, steiermarki, sziléziai s felső- és alsó-ausztriai tartománygyűlések mindegyike foglalkozott a tűzoltó-intézmény fejlesztésével.

Salzburgban a tartománygyűlés 1000 koronát bocsát egy évre a választmány rendelkezésére abból a célból, hogy ez összegből minden oly kárnak, amit a szereket tűzhöz szállító elfogattulajdonos lovainak komoly megsérülése folytán esetleg szenved, 80%-a fedeztessék. A kár 20%-át az a járás tartozik megtéríteni, illetőleg viselni, amelynek területén a feckendő elé fogott ló megsérült.

Ugyanitt elhatározták azt is, hogy minden község képviselő-testülete tartozik községi tűzrendészeti szabályrendeletet alkotni és pedig, ahol önkéntes tűzoltóság van, ott e testület vezetőségének a meghallgatásával.

Saját tűzoltósággal bíró utadalmak és gyárakra a szabályrendelet hatálya nem fog kiterjedni.

Ebben a szabályrendeletben kimondható, hogy minden háztulajdonos (jogi személy is)

szerint, a sors által rája szabott körben tesz eleget, de itt megfelelni köteleességének tartja. Hát, uraim, ilyen formában vagyok én a rendi intézménynek hive. (Éljen Széchényi Viktor!)

Felszólalásomat pedig azzal kívánom befejezni, hogy miután szövetségünk alelnöke az elnökség új tagjait már éltette, engedjék meg nekem, hogy poharamat azok egészségére üritsem, akik Szegeden az előadók sorából kiestek".

Erre Markusovszky Béla, mint a Szegeden kibuktatott volt előadók közül egyedül jelenlévő, a maga és osztályosai nevében megköszönve elnöknek a róluk való szives megemlékezését, — viharos éljenzés kíséretében, a Szily tiszteletére rendezett estének szerzőjére: Óvári Ferencre üritette poharát.

Óvári, alelnök, viszonzválasza volt az utolsó tósztt, mely az önkéntes testület parancsnokságának és ennek nestora: Osetzky Lajosnak az életetésével végződött.

* * *

Amit a fenti, gyorsírással rögzített, jókívánások uni sono kifejezésre juttattak, oda csendül ki a szerkesztőség óhajta is: dr. Szily József sokáig éljen!

Sztenográf.

minden lakható épület után köteles az előjáróság rendelkezésére legalább egy tűzoltói szolgálatra alkalmas embert állítani, aki viszont az előjáróság rendelkezésének engedelmeskedni tartozik s különbeni büntetés terhe mellett évenként 3 (legfeljebb 3) gyakorlaton részt venni.

E kötelezettség alul a háztulajdonosok az épület nagysága szerint 1—10 korona váltásdíjért menthetők fel. Ahol házbéradót is fizetnek, ott minden 200 korona után 1 kor.-át lehet kivetni e címen.

Amely háztulajdonos vagy maga önkéntes tűzoltó vagy a családjából tartozik valaki e testület kötelékébe, az sem kötelezett tűzoltót nem állit, sem váltásdíjat nem fizet. E kedvezmény azonban csak arra az egy házra vonatkozik, amelyben a tulajdonos lakik.

Aki puhafedelű házat tűzbiztos tetőzettel látja el, az egy évre ez új adó alul mentve van.

Steierországban a 25 éves tűzoltói szolgálatért állami kitüntetést sürgetnek.

A sziléziai tartománygyűlés konstataulta, hogy igen sok község vagy nem kellő mérvben vagy egyáltalán nem segíyezi a maga tűzoltóságát, ezt nem találja helyénvalónak.

Felső-Ausztriában utasították a választmányt, hogy hasson oda, miszerint, ahol ennek szervezése lehetséges, ott tényleg életbe is léptessék a tűzoltóságot.

Alsó-Ausztriában végre egy új tűzrendészeti kormányrendelet tervezetének a kidolgozására látják elérkezettnek az időt s az egyfolytában sokáig teljesített szolgálatnak megfelelő kitüntetésére iránt érdeklődnek. A tűzjelzés módját is javítani szeretnék. Végre a biztosító-társulatok hozzájárulási százalékának emelése tárgyában a tartománygyűlés jövő ülésen jelentést vár.

E legutolsó és a salzburgi legelső határozat nálunk is megérdemli a figyelmet.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom. Az új elnökség első megnyilvánulása. — Hivatalos rész. — Meghívó. — Figyelmeztetés. — A szeptember 16-iki elnökségi ülés jegyzőkönyve. — Az ugyanakkor tartott segélyező pénztár elnökségének ülésén felvett jegyzőkönyv. — A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség József kir. herceg alapítványának alapító levele. — Szövetségünk köréből. — A sárvári műselyemgyár tűzrendészete. Irta: Ajkay Zoltán. — Szóljon Szily Józsefről az ének. — A vármegyei szövetség gyűlése Zircen s Garamszentkeresztén. — A tűzoltó-ügy haladása Ausztriában. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Köhler István**, az országos szövetség volt elnöki előadója, mint tűzoltó-szergyáros, igen okos dologra határozta el magát. Az 1846-ban alapított nürnbergi Braun J. Chr. cégnek, 3 olyan legújabb constructióju szerét, amelyek közül egyik jobban megragadja az érdeklődő szakember figyelmét, mint a másik, elhozta Budapestre. Mind a három szer hozzánk egye-

nesen Passauból szállítottott, ahol a bajor országos tűzoltó-szövetség idei közgyűlése alkalmából rendezett kiállításnak voltak feltűnést keltő tárgyai. Egy közülök, és pedig a javított Schappler-féle (egészen vasból való) tolólétra, csak modellben került bemutatásra, a másik kettő azonban (egy automobil-gőzfecskendő és elektromotoros tolólétra) természetes nagyságban, a maga valóságában. S e serbovszki Szaniszló, főparacsnok, a felfűtött gőzautomobillal s a 60 lóerejű villamos accumulator segélyével tovaszállitható s szénsavval eszközölhető kihúzásra berendezett mechanikus forgólétrával próba kivonulást is rendezett fel a várba, ahová a 7%-os emelkedés és erős kanyarulatok dacára ugy fel, mint lefelelé, minden fennakadás nélkül tette meg az utat mindkét gép, melyek közül az accumulatoros tolólétra bátran gépkolosszusnak is hívható, lévén 56 métermázsa súlyu. Lahocsinszky Árpád, tanácsjegyző, a tűzoltó ügyek helyettes referense előbb általában érdeklődők, majd Almády Géza, tanácsnok a házi bizottmány és meghívott szakértők jelenlétében összehasonlító szerelést, működés közben való bemutatásokat is tartatott velök; a gépezetes létrának könnyed, biztos és gyors kezelhetősége meglehetősen bámulatot keltett. Az elektromos automobil-létra, melynek ára 38 ezer korona, 4 nap alatt 197 hektowattot fogyasztott, amelyért az áramot szolgáltató általános villamossági részvénytársaságnak 7 korona 88 fillér volt fizetendő. Minthogy pedig egy tolólétra vontatásához szükséges egy pár ló és egy kocsis Budapesten naponként 754 koronába kerül, a teljes töltő áram csaknem négyszerre kevesebbe kerül. Ha pedig figyelembe vesszük, hogy a főváros szerződése értelmében 50%-al olcsóbban kapja az áramot mint a magánosok, akkor a létra accumulatorának üzemképes állapotban való tartása csaknem 8-szorta kevesebb költséget igényel, mint a lófogat. Addig is, míg írásban és képben ismertethetnők e meglepő újdonságokat, őszintén csatlakozunk azok véleményéhez, akik határozott érdemül tudták be Köhler Istvánnak, követett eljárását, amelylyel költséget és fáradságot nem kimélve, abba a helyzetbe juttatta a székesfővárost és annak tűzoltóságát, hogy autopszice, gyakorlatilag szerzhessen meggyőződést a tűzoltó-technikai téren elért modern haladás legújabb vívmányairól.

— **Pestvármegyében** a papiros tűzoltóságok kipurztatását egész komolyan megkezdték. Csak legutóbb is 3 tűzoltóság újjászervezése s begyakorlása foganatosított, u. m. Alberti-Irsán Dabason és Tökölön. Az utóbbi két helyen a budapesti önkéntes testület megkeresése folytán Kállay Imre, Alberti-Irsán pedig Oleják Károly szakaszparacsnokok végezték a begyakorlás teendőit.

— **A berlini** tűzoltóság új főparacsnoka, a tűzrendészetnek egyetemi habilitációt nyert magántanára, Reichel, már is hozott be egynémely újítást. Először is eltávolította az

előde (Giersberg) által próbakép behozott ama nyilvános tűzjelzőket, melyek fáklyával feltűnővé tett magas állványokon voltak az uttesteken elhelyezve. Azután a szénsavas fecskendők valamennyiét átépítés alá véteti, mert azok vas viztartójának egész terhe a hátsó tengelyen nyugodott, ami gyorshajtásnál meglehetősen hátrányokkal járt. A Giersberg-féle füstálarcot a bécsi Müllerfélével és az altonai König füstsisakjával helyettesítette, amely kettő Budapesten is használatban van. Végül pedig a tűzoltók szolgálati beosztásán könnyített, olyformán, hogy míg eddig minden harmadnap került egy-egy emberre színház szolgálattal megterhelt szabadnap és így voltaképp csak fél szabadnapot élveztek, addig ezentúl 48 óra után, színházba vezényeltetnek ugyan az emberek, de onnan haza távozván csak 32 óra múlva kötelesek ismét bevonulni.

— **Ruggyanta** v. mézgyár alakult Matador címén Pozsonyban. A gyár építését már meg is kezdték s jövő év március havában helyezik üzembe. Az automobilon tömör gummi kerekét tehát ezentúl nemcsak Hannover fogja tudni szállítani, hanem hazai cég is, ámbar egyelőre e gyár részvényeinek tulajdonos része szintén a hannoveri gyár kezében van.

— **Földgázok.** Amiről mi világító gázt adó kutak címén emlékeztünk meg ezévi májusi számunkban, vagyis a metán, vagy földgáz iránt újabb mindnagyobb érdeklődés mutatkozik. Már a kereskedelemügyi miniszter is elrendelte a hazai földgázok tanulmányozását. Ezzel kapcsolatban nem lesz érdektelen rámutatni az United States Geological Survey képviselőjének, Mr. Oliphantnak a lütti petroleum-kongresszuson tartott előadására, mely az Északamerikai Egyesült Államok földgáziparát szám adatokban ismerteti. Szerinte 1876—1904. évek alatt 5.655,110,443,000 köbláb gázt termeltek. E gázmennyiséggel egy 75 láb átmérőjű és oly hosszú csövet lehetne megtölteni, mely a földgolyót az egyenlítőnél körülölelné. Feltéve, hogy 20.000 köbláb földgáz fűtőértéke egy tonna szén fűtőértékével egyenértékű, úgy fenti gázmennyiség 282.755,522 tonna szénnek felel meg. E szédítő számok mellett figyelembe veendő, hogy a földből előtörő éghető gázoknak világítás céljaira, meg motorikus erő gyanánt, csak kis részét használják ki, mert nagy részük, különösen a petroleum források környékén, észrevétlenül a levegőbe illan.

— **Ashesztgyár** létesült Zimonyban, mely már üzemét meg is kezdte. A vállalat Fiumében és Budapesten is szándékozik gyártelepeket felállítani. Aminek feldolgozásával tehát eddig csak Angliá, meg Németország foglalkoztak, — ezentúl hazánkban is iparilag termelt cikkek lesznek.

— **Budapesten** 698 ezer olyan helyiség van (szoba, előszoba, hálófülke, fürdőszoba, konyha, cselédszoba), amelyben lakni lehet és így vigyázatlanságból avagy gondatlanságból tűz is könnyebben üt ki.

— **Herkulesfürdő veszedelme.** Mikor Apáthy Vilmos bajtárs az ő felolvasását tartotta Szegeden, már égett az a kicsiből nagygyá lett tűz, mely a Cserna völgyében, Herkulesfürdő körül elterülő óriási kiterjedésű kincstári erdőben, hat héten át dühöngött, sok száz hold gyönyörű erdőséget pusztítván el. Tovaterjedésének megállítására csak szeptember 19-én gondoltak, a mikor a földmívelési miniszterium intézkedése folytán Temesvárról a 39-ik gyalogezred négy százada vonult ki a helyszínére. A katonák árkokat ástak s fákat döntöttek ki, szóval védővonalat vontak az égő területek körül s így lokalizálták a tüzet. A végleges elfojtását azonban a tűznek a 22-én megeredt eső végezte, mely szerencsére esti 6 órától reggelig kevés megszakítással folyton esett.

— **Sajtóhiba.** A szegedi versenygyakorlatokról szóló jegyzőkönyvbe egy sajtóhiba csuszott be; nevezetesen az mondatik, hogy a II. sorozatban a szegedi szállodások díját a budapesti önk. testületnek ítélte oda a jury, holott a budapesti testület a versenyben részt sem vett, hanem e díjat a **székesfehérvári** önk. testület nyerte el. — Egy vidéki lap nyomán pedig azt közöltük a múltkor, hogy a szepesvármegyei tűzoltótanfolyamom nő is vett részt, nevezetesen Zapotocky Irén, Alsószlovinkáról. Török J. krompachi parancsnok, járási tűzfelügyelő most arról értesít bennünket, hogy Zapotocky Iréneus férfi és pedig kántortanító.

— **A celluloid lögyapotból és kámforból** készül, mely utóbbi adja meg számára a simulékonyságot. A lögyapot azonban nitrocelluloze, melyet akép gyártanak, hogy kénsavval kevert salétromsavat (mint dynamitnál a glycerint) tesznek ki a nitrosav hatásának, amikor is a salétromsavban foglalt nitrogen csoport belép a gyapot celluloz-molekulájába. S ebből a veszedelmes, mert rendkívüli hevesen fellobbanó anyagból készítik ma a botok fogantyúját, a játékbaba fejét, a gyermekek sapkájának az ellenzőjét, a hölgyek hajtüit, fésűjét és az automobilonok álarcaát. Minthogy pedig az Első Magyar Celluloidáru-gyár (Baron és Prager) Budapesten már megalakult, tehát nekünk is lesz nemsokára dolgunk a tüzek egyik legveszedelmesebb fajtájával, a celluloid égésével.

— **Tiszaföldváron** Busa Ákos főszolgabíró elnöklété mellett járási értekezlet volt, mely alkalmával többi között a kéményseprési szabályrendeletre nézve azon általános megállapodás történt, hogy a községek általánosan való kiegyezés mellett olyképp rendezzék e kérdést, hogy a szilárd szerkezetű kéményeken kívül a patiosos kémények havonkénti tisztítása is beletudassék az általányösszegbe.

— **A kaposvári önk. tűzoltótestület** e hó 1-én tartotta a tizezedik éjjeli őrseget, amelynek megkezdését jól sikerült házi ünneppel tette a parancsnokság emlékeztetéssé. — Az újjászervezett **hatvani** önk. tűzoltóegyesület pedig ugyanaz nap szüreti mulatságot rendezett, melyet megelőzőleg a Kossuth-téren, a versenygyakorlatok programja szerint, diszgyakorlat volt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. A váltott levelék szó szerint így hangzanak:

T. Markusovszky Béla urnak, Budapesten. A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségében viselt mandátumának lejártával, fogadja köszönetünket azon jóakarataért és fáradozásáért, melyet az intézmény iránt az elmúlt három év alatt is mindenkor tanusított s kérjük, miszerint bennünket a jövőben is — bár e tiszten kívül állóan — becses támogatásában részesíteni sziveskedjék. 1905. szeptember 3-án. Gróf Széchényi Viktor s. k., elnök, Breuer Szilárd s. k., titkár.

Az erre adott válasz a következő volt:

Nagytekintetű elnökség! Folyó hó 3-án 1461. szám alatt kelt szives levelük birtokában, sietek biztosítani a Nagytekintetű Elnökséget, hogy a jó ügynek támogatására — az előadói tiszten kívül állóan is — mindenkor kész vagyok.

Egyidejűleg azonban, netáni félreértések kikerülése céljából, indítatva érzem magam mindjárt ez alkalmat használni fel arra, hogy abbéli megbízatásomat, melylyel a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztőjének a címe s teendője ruháztatott rám, az új Elnökség kezeibe ezennel visszahelyezzem.

Ugy fogtam fel ugyanis akkor s így fogom fel ma is, hogy ez a megtiszteltetés a volt Elnökség tagját érte bennem. Minthogy pedig az Országos Választmány augusztus 15-iki közgyűlése az einöki előadók sorába újabb három évre nem választott be, az 1903-ik év december havában nyert mandátumomat vagyis a szerkesztői megbízatást is lejártnak kell tekintenem.

Midőn szerencsém volna az élvezett bizalomért még egyszer köszönetet mondani, tisztelettel kérem egyben annak tudomásul vételét, hogy választandó utódomnak, a mennyiben támogatásomat igénybe akarná venni, némi szakavatottsággal bíró munkatárs gyanánt, szívesen állók a rendelkezésére.

Várva a Nagytekintetű Elnökség becses utasítását, maradtam stb.
Markusovszky Béla.

Az elnökség viszonzválasza pedig ekkép hangzik:

Van szerencsénk értesíteni, hogy az elnökség a Tűzrendészeti Közlöny szerkesztésében most változtatni nem kíván s így a lap szerkesztésével Bajtárs urat az ismert feltételek mellett egyelőre továbbra is megbizsa és arra felkéri. Felhívjuk azonban szerkesztő urat, hogy — mivel a jegyzőkönyvek rövidebb fogalmazása folytán több hely fog rendelkezésére állani — iparkodjék a nagygyűlés kívánsága szerint szakcikkek közlésével a lap szakszerűségét emelni és a vármegyei szövetségekkel, testületekkel a kapcsolatot minél szorosabbra fűzni.

Bajtársi üdvözléttel
Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

— **Figyelmeztetés.** Az új gyakorló-szabályzat egyes példányainak ára tagtestületek és azok tagjai részére **1 korona**, másoknak **2 korona**. A kivonatos füzet ára példányonként **10 fillér**.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geitner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

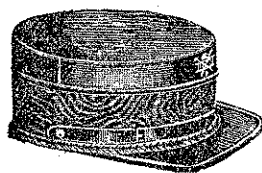
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság ezelőtt WALSER FERENC
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfecskendőköt és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
Saját készítményül: tűzi fecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

Tiller Mór és Társa
a tűzoltóság szállítója
Budapest, IV., Váci-utca 35. sz.
küld a tűzoltó-testületeknek egyenruháról, felszerelésről ingyen árjegyzéket.
Legjobban ajánlható bevásárlási forrás.

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA
Budapest.
Központi Iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotókat.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes**
kannákat, tartályokat, hordókat
gyárt a
Magyar fémlemez-ipar részvénytársaság
Budapesten, VII., Gizella-út 53. sz.
Hivánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenden.
Kivánatra árjegyzék és mintasapka.

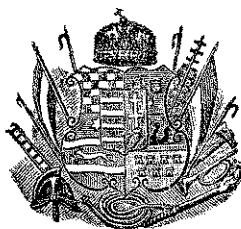
Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár
Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sípok, század-kürtök, valamint **tűzoltó-zene-karok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.**
STOWASSER J., udv. hangszergyáros.
— Hadsereg szállító. —
Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5.
Árjegyzék ingyen küldetik szét.

TŰZOLTÓK GYUFÁJA.

Készül **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár **5%**-a a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség **segélypénztárának jut.**

Schottola Ernő Budapest,
VI., Andrásy-út 2. szám.

— Szállít a tűzoltószakmába tartozó mindennemű cikket. —
Mentőkocsik, mentőszekrények, hordágyak. Kendertöm-
lőkben állandóan nagy raktár.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogositott. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Kerepesi-út 38. Telefon 90—33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy átszítélet-díjért.
--	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Evolucio.

Irta: dr. Vass János, orsz. elnökségi előadó.

Sok szó esett, az elmúlt harmadfél hónap alatt, a Szegeden tartott XVI. tűzoltókongresszusról, társalgás közben s papiroson egyaránt. S mind az, amit a különböző megfigyelések, következtetések véleménnyé alakítottak, sok hiányt mutat, sok ócsárlást tartalmaz. Kétségtelenül nem ok nélkül. A nagygyűlésnek gáncsot érdemlő része azonban, tulajdonképen csak a külsőségekre vonatkozhatik, mert az ügy lényegét, szellemét érdeklőleg egy igen fontos és becses nyereséget szereztünk.

A szegedi kongresszus tartalma ugyanis, — magát a tűzoltói ügyet tekintve, — egészen elűt a legutóbbi évtized előző nagygyűléseitől. Nevezetesen, míg ezek valójában a tűzoltók egy-egy szép ünnepe, a bajtársi szeretet, az összetartozandóság érzetének megnyilatkozása voltak, — melynek keretéből a tűzrendészet, a tűzvédlem ügyével való komoly és érdeklődést tanúsító foglalkozás hiányzott, — addig a szegedi kongresszus nélkülözött minden ünnepélyességet; a bajtársak barátkozás helyett vitatkozni, eszmét cserélni jöttek össze; mindenkinek lelkéből kitört az elégedetlenség, a változtatás iránti óhaj; jelt adott magáról sok rejtett, forrongó

vágy, ki nem alakult idea. A gyűlések egész hangulata izzó, szinte szenvedélyes volt, mintha a lenyügözött munkakedv, a haladás utáni vágy szaggatta volna rabbilincseit. E hangulatnak, az országos szellemnek voltak kifejezői a felszólalások is, melyek minden téren átalakulást, lüktető életet, szárnyaló vezetést szorgalmaztak. Az a szellem nyilatkozott meg a mi intézményünk keretében is, mely heviti az egész ország lelkét, — minden téren. A nemzeti szellem felébredése ez! A történelmi materializmus azon tanításának igazolása, hogy a nemzetek históriája megismétlődik. A mi édes hazánk történelmében, a századok eleje, a szellemi ébredés korszaka. Mindig becses, örök értékű időszak!

Szóljon tehát bár az egész ország minden tűzoltója másként, én mégis eredményesebbnek, sikeresebbnek fogom vallani a szegedi kongresszust minden elődjénél. Mert azon láttam először jelentkezni forrongást, erőt, akaratot s ahol ezek megnyilatkoznak, ott élet honol. Az élet pedig terem, alkot és haladást jelent. De én bízom abban is, hogy valamiképen az ország felébredt nemzeti szelleme nem fog elpihenni addig, míg diadalt nem arat, a mi intézményünk kebelében fellobbant láng is világító sugár s magkeltő hő lesz.

A kongresszus folyamán kifejezésre jutott elégtelenség abban kulminált, hogy a tűzoltói szervezetek — respektive egyrészt az országos szövetség, másrészt a vármegyei szövetségek és tagtestületek — között, a joggal megkivánt kapcsolat, bensőséggel teljes viszony nincsen meg. Kifogásolták azt is, hogy a tagsági jogosultságok igen szűk körre szorítvák, a választói jog figuratív; az egyéni érvényesülésre nincs alkalmas tér; a szövetség élén álló férfiak helyzete tulságosan szeparált. Nyomatékosan hangsúlyozták azt is, hogy a nagygyűlés nem foglalkozik elég belterjesen a tűzvédelem és a tűzrendészet kérdéseivel; sehol sem kínálkozik mód és alkalom a szakdolgozók megvitatására.

Hosszu forrongás, tépelődés, eltűnődés kialakult véleményei e kifogások; hiszen egy évtizeden át csak itt-ott felmerült nézetekként szerepeltek azok. De amily hosszú idő alatt jegecesedtek ki, épen oly nagy azoknak az igazságban rejlő keménységi foka. Éreztük azok igazságát mindannyian, vallotta az elnökség is. Készen is állunk valamennyien állapotaink megjavítására s vele az öntudatos haladásra.

Mindezek kiviteléhez évek hosszú munkája kell; a megkezdésnek ideje azonban már is elérkezett. Véleményem szerint, a felsorolt bajokon csak mélyreható szervezeti változtatások útján lehet segíteni. Ám épen ennek megoldása vár reánk ma, aktuális kérdés gyanánt. Az országos nagygyűlés ugyanis megbizta az elnökséget a szövetség alapszabályainak revíziójával s utasította, hogy azt mielőbb terjessze rendkívüli közgyűlés elé.

Az elnökség Breuer Szilárd, dr. Szily József és csekélységemből álló bizottságot küldötte ki a tervezet elkészítésére. E minőségemből kifolyólag sokat gondolkoztam afelől, hogy miként lehetne szervezetünket, melynek egyes alkatrészei a múltban feladatukat kifogástalanul betöltötték, olyként átalakítani, hogy míg egyrészt az egyes testületek és a tűzoltók működésre hivatott individuumok legyenek, másrészt minden

szervezetnek megfelelő hatáskör biztosítsák s egymással erős kapcsolatban legyenek. De minél inkább belemerültem a kérdés tanulmányozásába, annál határozottabban kialakult az a meggyőződésem, hogy ezen kérdések megoldásánál nem egyes emberek ideáira, hanem az összes tűzoltók munkájára van szükség. Eltökéltem ennél fogva azt is, hogy mielőtt javaslatomat beterjeszteném, közre fogom adni — kedves Szerkesztőnk becses engedelmeivel, e lapok hasábjain — gondolataimat s felkérem t. bajtársaimat, hogy sziveskedjenek azokat eszmeesere tárgyává tenni, véleményüket, terveiket, akár hirlapilag akár levélben közölni. Remélem, hogy az ekként összehozott anyagból, módjában lesz az országos szövetségnek maradandó becsü munkát, fejlődésre képes szervezetet alkotni.

Mind azokat a kívánalmakat, melyeket előbb felsoroltam, csak úgy lehet kielégíteni, ha alapjában reformáljuk a szövetség legnagyobb szervének: a nagygyűlésnek hatáskörét és szervezetét és pedig akként, hogy a nagygyűlés ne legyen egy hallgatásra, tétlenségre kárhozott, szentesítő forum, hanem legyen az fokusa a tervek és eszmék kialakulásának; élő organum, mely a vezetésnek, a fejlődésnek irányt szab, tevékenységi kört jelöl ki s az érvényesülésre tág teret biztosít. A közelmúlt nagygyűléseink tárgysorozatai mindig akként voltak összeállítva, hogy azok tanácskozási anyagot jóformán nem is nyújtottak; elannyira, hogy a három évről három évre összegyűlt sok mondani való felől az elnökségi jelentés és hasonló tárgyaknál esett szó. De hiszen a tárgysorozat illetően összeállítása valójában a szükségszerűség követelménye, mert bizony sok száz tagból álló testület, tanácskozássra nincs hivatva; arra csak bizonyos demonstratív jellegű teendők, generális jogosultságok — választás — gyakorlása s tiszteleti vagy ünnepélyes természetű dolgok ruházhatók. Kell tehát találni oly szervet, mely-

nek keretében a tulajdonképeni szakdolgozók intéztessenek, — a legnagyobb szélességű mederben.

Ha összehasonlítjuk a tűzoltókongresszusok lefolyását, más hasonló feladatokra hivatott, hasonlólag nagy körben mozgó intézmények nagygyűléseivel, azt látjuk, hogy nálunk épen az a munkásság hiányzik, mely más kongresszusoknak gerincét alkotja: a szakosztályok tanácskozása. Valahány komoly, szellemi produktivitásra hivatott kongresszus ülést tart, mindig a megnyitó ülés után megalakulnak a szakosztályok s azokban folyik a cél, az eszme előbbrevitele s ezek konkluzív határozatában jelentkezik a kongresszus eredménye. Nékünk is nagy szükségünk lenne tanácskozásokra; hatalmas tér kínálkoznék itt a komoly munka iránt fogékony egyének számára s e mellett az ügy fejlesztése is biztosítva lenne. Ugy vélekedem tehát; nálunk is lehetne a kongresszusnak oly formát adni, hogy az üdvözléseket és ehhez tartozó effektív természetű dolgokat magában foglaló megnyitó után a szakosztályok ülnének össze. A szakosztályok tagjait, a mi intézményünk sajátosságának megfelelőleg, nem ad hoc alakítanánk meg, hanem egyszersmindenkorra olyként, hogy a legközelebbi nagygyűlés előtt felhívást intéznénk a szövetség kebelébe tartozó tűzoltóegyesületek tisztjeihez, — mert én állandó szakosztályi tagokul, tekintetbe véve, hogy a szakosztályokban, előkelő intelligenciát feltételező szellemi munka folyik, csak ezeket tenném meg, — hogy mily irányban óhajtanak szellemi téren működni s kivánságuk szerint beosztanánk őket a különböző szakosztályokba, egyeseket esetleg többbe is.

Az alakítandó szakosztályokat illetőleg úgy vélekedem, hogy szükségünk lenne: szervező, gazdasági, szakirodalmi, technikai és megelőző tűzrendészeti, illetőleg közigazgatási szakosztályra; mindegyik nevének megfelelő hatás- és működési körrel.

Minden szakosztály maga válasz-

taná elnökét, alelnökét; előadója pedig az országos elnökség egyik tagja lenne, ki minden gyűlésen beszámolna az egész szövetségnek — tehát az elnökségnek, választmányának, a szakosztály esetleges küldöttségeinek, vagy bizottságának — az illető ügykörbe tartozó három évi működéséről, ez a vita megindítására szolgálna; továbbá gondoskodnék arról, hogy a szakosztály tanácskozásának megfelelő anyaga legyen. Ilyképen elérnők azt, hogy minden kongresszusi tag csak oly tárggyal foglalkoznék, mi őt érdekli, a mihez ő is ért s nem kelene egyes tárgyaknál egész sereg embernek unatkozni, türelmetlenkedni. Nem akadályozná meg a részletességet, a beható tanácskozást: a siettetés. Elérnők azt is, hogy többen igyekeznének a szakdolgozokkal mélyrehatólag foglalkozni, mert a nyilvános szereplés erre igen erős rugó lenne. Biztosítanók a kongresszusok látogatottságát is, az érdeklődés felkeltése révén. A szaktanácskozások eredményeként jelentkező határozatok pedig valóságos erősen buzogó források lennének a választmány és elnökség széleskörű működésének. Ezenfelül egyes dolgokat, milyen például a szervezés kérdése, mik ma, elegendő személyi és anyagi erő híján, szinte megvalósíthatatlanok, — könnyűszerrel keresztülvihetnénk, mert a szakosztályok tagjaik útján valóságosan behálóznák az egész országot, kezük oly vidékekre is eljutna, honnét mi embereket sem ismerünk.

További részletkérdés lenne az, hogy a szakosztályok permanens működési körben mozoghatnának-e vagy a végrehajtás az elnökségre hárulna; valamint az is, hogy milyen viszonyban legyenek a szakosztályok vezetői a választmánnyal, illetve az elnökséggel? Erről, valamint a tulajdonképeni nagygyűlés, választmány és elnökség hatásköréről és egymáshoz való viszonyairól később szólok, mert az azokra vonatkozó javaslat, a most tárgyalt alapvető kérdés tisztázásától függ.

Kérem tehát egyelőre a most előadottakra vonatkozó szives véleményüket.

HIVATALOS RÉSZ.

1684.
1905. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége f. évi november hó 18-án d. u. 3 órakor Budapesten, VII., Kerepesi-ut 38. sz. alatti új helyiségében ülést tart, melyre az elnökség tagjait tisztelettel meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai a következők:

a) Jelentés a fecskendő-pályázat eredményéről (dr. Szily József).

b) Jelentés az okt. 22-én tartott tiszti-vizsga lefolyásáról (Breuer Szilárd).

c) Jelentés a kongresszusi zárszámadások felülvizsgálásáról (dr. Óvári Ferenc).

d) Jelentés a Jász-Nagy-Kun Szolnok vármegyei tűzoltó-szövetség megalakulásáról (dr. Glósz Kálmán.)

e) Folyó ügyek.

Az ülést megelőzőleg d. u. 1/23 órakor a segélyző-pénztár elnöksége is tart ülést.

Végül az ülés folyamán a felügyelő-bizottság is megtartja alakuló-gyűlését; ennél fogva felkérjük e bizottság tagjait, hogy a jelzett időben és helyen lehetőleg szintén megjelenni sziveskedjenek.

Budapest, 1905. október 24-én.

Széchenyi Viktor gróf
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

1685.
1905. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételt Budapesten 1905. október hó 21-én a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf, majd dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: Marinovich Imre dr. felügyelő-bizottsági tag, Apáthy Vilmos, Barabás István, dr. Glósz Kálmán, Lukáts Gyula, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Szily József, dr. Vass János, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok. Elmaradását kimentette: Polcz Rézső felügyelőbizottsági tag és Varga Lőrinc előadó.

222. Elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy Mátyás kir. herceg halála alkalmával József kir. herceg védnök urhoz részvétáviratot menesztett, amelyre távirati köszönőválasz is érkezett.

Tudomásul vétetett.

223. Elnök jelenti, hogy a nemzetközi kongresszus külföldi tagjainak kitüntetése tárgyában sürgető lépéseket tett, hogy az ügy a belügyminiszteriumból pártolólá lett felterjesztve és hogy támogatását a védnök urnál is kérelmezte.

Tudomásul vétetett.

224. Elnök felszólal a hivatalos lap szerkesztőjének azon eljárása ellen, hogy az elnökség utasítása dacára sem jelentetett meg eddig egy tűzjelentést sem; szükségesnek tartja, hogy a szerkesztő most már egyenesen utasítások erre.

Elnök javaslata elfogadtatott és utasított a szerkesztő, hogy a tűzjelentéseket most már okvetlenül jelentesse meg, ha költségtöbbletet okoznak is.

225. A népies tankönyv pályázata október 16-án lejárván, a kikötött időre három pályamű érkezett be s pedig: a) „Mindenki számára“,

b) „Falusi tűzrendészet és tűzoltás“, c) Tűzre, vizre vigyázzatok, hogy károkat ne valljatok!“ jelígek alatt.

Az elnökség a három pályaműnek a január havi ülésig való felülbírálatára dr. Szily József, Barabás István és Szabó Gyula előadókat küldi ki, kik a megbízást elfogadták.

226. A beszerzendő kocsifecskendőre kiírt pályázat folytán a kitűzött határidőre mindhárom gyáros adván be ajánlatot,

az elnökség az ajánlatoknak a jövő ülésig való elbírálására dr. Szily József, Szabados Imre előadókat és Breuer Szilárd titkárt küldte ki.

227. Titkár jelenti, hogy a nemzetközi kongresszus jelentése elkészült és a tagtestületeknek, kongresszusi tagoknak, rendezőknek, hatóságoknak, kormányoknak, szövetségeknek, tűzoltóságoknak és a kiállítóknak megküldetett s így a zárszámadás is elkészülhetett.

A jelentés tudomásul vétetvén, a zárszámadások felülvizsgálására kiküldött bizottság, névszerint dr. Óvári Ferenc, Barabás István és Vida Pál felhivatott azzal, hogy jelentését a jövő ülésig terjessze be.

228. A szövetségi irodába bevezetendő telefon a keresk. miniszter évi 150 kor. kedvezményes áron engedélyezte és a bevezetés iránt intézkedett; az évi díjból három hónap azonnal, a többi havi részlet előlegesen fizetendő; a kötelezettség egy évre terjed, azután egy hónapi felmondás lép életbe.

Tudomásul vétetvén, az előfizetési összeg utalványoztatott.

229. Dr. Vass János előadó tanulmányt óhajtott írni arról, hogy tűzoltóság és közigazgatás az egyes államokban egymással milyen szervi kapcsolatban van, az ebből levonható tanulságokat azután javaslatban előterjesztené, a milánói kongresszuson felolvasná, a tanulmányt pedig kinyomatásra átengedné; kéri ennél fogva, hogy az elnökség az általa összeállítandó kérdőpontokat és a beérkezendő válaszokat a külföldi nyelvekre és kellő ajánlással az illető helyekre juttassa.

Elnök kijelenti, hogy a lefordítást, valamint a kérdéseknek a külföldi tűzoltó-előkelőségekhez való megküldését, továbbá az onnan beérkező válaszoknak és törvényeknek, szabályrendeleteknek kivonatos fordítását vállalja és dr. Vass János előadónak rendelkezésére bocsátja.

Az elnökség dr. Vass János kérelmének helyt adván, elnök ajánlatát köszönettel elfogadja, utasítja az irodát, hogy a szövetségi könyvtárban már meglévő külföldi törvényeket és szabályrendeleteket gyűjtse össze és bocsátása elnök rendelkezésére, dr. Vass János előadót pedig a tanulmány megírásával megbizsa.

230. A budafoki önk. testület azon javaslata, hogy a főváros környékén pusztító nagyobb tüzekhez a budapesti önk. testület automobilon szállítson ki 1000 m. tömlőt a tömlőhiánnyal küzdő falusi tűzoltóságok részére, hogy azok távolabb eső vízforrásokat is felhasználhassanak:

az elnökség nem tartja kivihetőnek, mert az automobil nem teherszállító, hanem fecskendő, és a budapesti önk. testület nem rendelkezik 1000 m. felesleges tömlő felett; a kérdéses esetben egyedül a fecskendőláncolat létesítése ajánlható olyképen, hogy a víz nélkül amugy is hasznavehetetlen fecskendők tömlőkészlete összevonatik azon 4—5 fecskendőhöz, amely a fecskendőláncolatot a vízforrástól a tűzig alkotja.

231. A páthy Vilmos előadó felolvassa terjedelmes és alaposan kidolgozott, tervrajzzal kiegészített jelentését a **szomolnoki tűzveszről**. E szerint a tűz elterjedésének okai a tűzveszélyes építkezés (fazzindelytetők, fabódék), a kis tűztávlatok (szűk utcák), a tűz alkalmával keletkezett nagy hőség, a vízvezeték primitív volta és elégtelensége, sőt elzárása a lakosság által, az első támadás helytelen volta és a tűzoltóság egy részének távolléte. A dohánygyár tűzbiztonsági berendezése is elégtelen volt. Modern vízvezeték létesítésére ellenben a viszonyok igen alkalmasak.

Az elnökség a jelentés szép kidolgozásáért Apáthy Vilmos előadónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz, kiküldetésének költségeit utalványozza, a jelentést pedig a lapban való közlés költségeinek engedélyezése kapcsán azzal adja ki a lapszerkesztőnek, hogy azt a lap legközelebbi számában közölje. Szomolnok városának tanácsát végül megkeresni rendeli, hogy a modern vízvezeték létesítésének kérdésével behatóan foglalkozzék.

232. A Czettel és Deutsch cég által bemutatott **diploma-vázlat** nélkülözvén a magyar motívumokat, Szabó Gyula előadó az ülésből kiküldetett a céghez, hogy vele az elnökség kívánságait megbeszélje. Szabó Gyula e tárgyban eljárván, egy újabb vázlatot vetett papírra és azt bemutatja.

Az elnökség ezen újabb vázlatot elfogadja, a céget annak kidolgozására felhívni rendeli és a végleges kivitel felülbíráásával a szűkebb elnökséget bizza meg.

234. **Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegye** alispánja a vármegyei szövetségnek november hó 4 én Szolnokon tartandó alakuló gyűléséhez egy előadó kiküldését kéri.

A gyűléshez dr. Glósz Kálmán előadó küldetett ki.

235. Titkár jelenti, hogy a **Barsvármegyei szövetség** legutóbb tartott gyűlésén elnökké báró Ambrózy Bélát, alelnökké Lukáts Gyulát, titkárrá Stefka Nándort, pénztárnokká Boroncsok Jánost választotta.

Tudomásul vétetett.

236. A **Turóc vármegyei szövetség** elnöksége két évi hallgatás után, a működés megkezdésére hivatván fel, válaszában azon kívánságának ad kifejezést, hogy az elnökség az alispánnál az alapszabályok elintézését sürgesse meg és a szervezéshez egy erélyesebb előadót rendeljen ki. Lukáts Gyula ott eljárva előadó jelentésének meghallgatása után,

elhatározza az elnökség, hogy az alapszabályok sürgős elintézésére az alispánt felkéri, eredménytelenség esetén a Belügyministeriumhoz jelentést tesz, egyben pedig tudomásul vette Lukács Gyula abbéli kijelentését, hogy legközelebb saját költségén ismét felutazik Turóc vármegyébe a szövetség ügyeit rendezendő.

237. Titkár jelenti, hogy Markovits Sándor ungvári parancsnok kezdeményezésére **Ungvármegye** alispánja rendeletet adott ki, amely szerint a tűzoltóságok körjegyzőségenként szervezendők, a vezetők részére 7 napos tanfolyam tartandó és vmegyei szövetség alakítandó; a községi tűzrendészeti szabályrendelet mintát lenyomatta és Sükösd István „Kátéjával” együtt a községeknek megküldötte.

Örvendetes tudomásul vétetvén, alispánhoz köszönő átirat intéztetni rendeltetett.

238. A belügyminister azon leirata, amely szerint szolgálati és kiképzési okokból meg nem engedhető, hogy a **katonaság** mint tűzoltócsapat az oltásban rendszeresen részt vegyen, tudomásul vétetett.

239. Titkár jelenti, hogy a tűzrendészeti törvény tárgyában a vármegyékhez intézendő körlevelet dr. Vass János előadó kidolgozta s hogy az annak idején szétküldetett, sőt egyes vármegyék közgyűlésének napirendjére is kitézetett.

Tudomásul vétetett.

240. **Baranyamegye** alispánjának azon átirata, mely szerint Szopok község feeskendőt már beszerzett, a tűzoltóságok szervezése iránt pedig a községi szabályrendeletmintá kiadása után fog mindenütt intézkedni, tudomásul vétetett.

241. Titkár jelenti, hogy Hellebronth Géza felügyelőbizottsági tag kívánságára megalkuláshoz összehívta a felügyelőbizottságot is; azonban egyedül egy tagja a bizottságnak jelent meg, Polcz Rezső ellenben elmaradását kimentvén, a bizottság elnökéül Hellebronth Gézát, jegyzőjeül dr. Marinovic Imrét ajánlja.

Tudomásul vétetett azzal, hogy a bizottság a jövő üléshez újból meghívattassék.

Elnök eltávozván, az elnöki széket dr. Óvári Ferenc alelnök foglalja el.

242. Titkár bemutatja a **szatmárnémeti** parancsnok által kért nagygyűlés rendezési tervezetet.

Ezzel kapcsolatban dr. Vass János felszólal a „**Hírcsarnok**” azon eljárása ellen, hogy a szövetségről közleményeket a díjazás dacára sem szokott kiadni és azt ajánlja, hogy a könyvmatos lap helyett inkább 1—2 napilappal lépjen az elnökség érintkezésbe.

Az elnökség a rendezési tervezetet csekély módosítással elfogadván, Szatmárnémeti város közönségének és a szatmárnémeti parancsnoknak megküldeni rendeli azzal, hogy a rendezés munkálatai Vida Pálnak a székesfehérvári gyűlésről kiadott jelentésében részletesen kifejtettek. A hírlapokkal való connexus rendezését pedig az elnökség azon időre halasztja, a midőn a Hírcsarnok 1 évre terjedő szerződése lejár.

243. Titkár jelenti, hogy a Köhler István által rendezett automobil bemutatáson az elnökség három tagja volt jelen s hogy azok annyira megnyerték a szakkörök tetszését, hogy a főváros legközelebb több villamos automobilszert fog beszerezni.

Tudomásul vétetett és Lukács Gyula előadó indítványára kimondatott, hogy a jövőben az elnökség oda hasson, hogy a szövetség részére külön rendeztessenek ily bemutatások, hogy azokon legalább az elnökség összes tagjai részt vehessenek.

244. Stermann M. gyufagyáros a „**tűzoltó-gyufa**” után a harmadik évnegyedre 39 K 58 f-t küldött be. Ezzel kapcsolatban Lukács Gyula előadó felhívja az elnökség figyelmét arra, hogy a gyufák feje az eloltás után tovább is izzó marad.

Az elnökség az összeget a segélyzőpéntárhoz bevételezni rendeli, Szabó Gyula előadót felkéri, hogy Nagyszombaton jártában a gyáros könyveit vizsgálja át alkalomadtán, a gyarost pedig utasítani rendeli, hogy a gyufa fejének izzását az anyagnak jobb összeállítása által mielőbb szüntesse meg.

245. Az **óbudai hajógyár** tűzoltósága f. évi október 22-én ülvén fennállásának 50 éves jubileumát, az elnökség ezen ünnepélyen való képviseltetésével Apáthy Vilmos előadót bizta meg.

246. A **Keczel** községben állítólag uralkodó rossz kéményseprési állapotok tárgyában érkezett panaszlevelet

az elnökség további intézkedés céljából Pest vármegye alispánjához áttenni rendelte.

247. A battonyai testület parancsnoka

véleményt kért és kapott a benzinmotoros malmok telep engedélyezésénél teendő kikötések tárgyában.

Tudomásul vétetett.

348. A tűzoltóságnak a politikai körmenetekben való részvétele ellen az elnökség felhívást adott ki a hivatalos lapban.

Helyeslőleg tudomásul vétetett.

249. A Belügyminister véleményezés végett leküldvén **Miskolc város színházi szabályrendeletét**, titkár annak több pontban való kiegészítését javasolta, nevezetesen a vízvezeték, tűzjelzés, villamos világítás, oltószerek, örködés stb. tételénél, különös tekintettel arra, hogy a színház tetején lévő óratorony kifogás alá esik, a rendelkezésre álló oltóberendezés pedig meg nem felelő.

Az elnökség titkár javaslatát elfogadja és a véleményt ehhez képest megadni rendelte.

250. A Kereskedelmi Ministernek 61717/905.

VII. a. sz. a. kéményseprő kerületek betöltése tárgyában kiadott rendelete

Tudomásul vétetett.

251. A Belügyminister véleményezés végett leküldvén **Nyitrávámegye** módosított tűzrendészeti szabályrendeletét, a vélemény megadatott azzal, hogy a tűzoltóság több községre kiterjedően ne szerveztessék, a szervezés a szövetségi szabályok szerinti legyen, a szerek beszerzéséhez a községek ne csoportosítottassanak és több megelőző intézkedés a törvényjavaslatnak megfelelően módosítottassék.

Helyeslőleg tudomásul vétetett.

252. A Belügyminister leküldvén véleményezés végett a **betlenházi önk. testület** alapszabályait, a vélemény az alapszabálymintának megfelelően megadatott azzal, hogy az egyesület hivatalos nyelve a magyar is legyen, a tűzoltó egyesület pedig lövészegettel ne hozassék kapcsolatba.

Tudomásul vétetett.

253. A Belügyministerium által véleményezés végett leküldött **nagyatádi önk. testületi** alapszabályra a vélemény a minta-alapszabálynak megfelelően megadatott.

Tudomásul vétetett.

254. A Belügyminister leküldvén véleményezés végett a **mezőkovácsházai önk. testület** alapszabályait, azok a minta-alapszabálynak megfelelően felülbíráltattak.

Tudomásul vétetett.

255. Barabás István előadó jelenti, hogy a Belügyminister **Vasvármegye** tűzrendészeti szabályrendeletét s abban a kötelező csatlakozást jóváhagyta.

Örvendetes tudomásul vétetett.

256. Apáthy Vilmos előadó utiköltéségei 36 K-ban állapíttatnak meg.

257. Pénztárnok bemutatja a jelentését a pénztári III. évnegyedről, mely szerint a bevétel 15654 K 70 f., a kiadás 4629 K 62 f. s így a pénztári maradvék 11025 K 08 f.

Tudomásul vétetett.

258. A jövő ülés határidejéül november 18-ikának d. u. 3 órája tüzetett ki.

259. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek dr. Szily József és Lukáts Gyula előadók.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Dr. Óvári Ferencz,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Dr. Szily József,
előadó.

Lukáts Gyula,
előadó.

616. sz.
1905.

Jegyzőkönyv.

Felvételt Budapest, 1905. október 21-én a magyar országos tűzoltószövetség segélyző pénztára elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf, Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Marinovich Imre felügyelőbizottsági tag, dr. Balogh Dezső pénztárnok, Barabás István, Szabados Imre, dr. Szily József, Vida Pál előadók. Elmaradását kimentette: Varga Lőrinc előadó.

56. Elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy az I. m. ált. alapítványa tárgyában a társaság vezérigazgatója azon szándékát fejezte ki előtte, hogy az évi kamatok fel nem használt részét az év végén a szövetség segélyző-pénztárának szándékozik juttatni.

Tudomásul vétetett.

57. Titkár jelenti, hogy Werner János, Kovács László, Trnovszky György, Chreukó János és Sárdy József segélyei a felterjesztésnek megfelelően utalványoztattak s hogy utóbbi a segélyösszeg nagyságát kevesli, mivel állítólag nem 25, hanem 30 napig volt munkaképtelen.

A jelentést az elnökség tudomásul vette, Sárdy József segélyét azonban azon oknál fogva nem találta felemelhetőnek, mert az orvosi igazolvány csak 25 napot jelez, a betegség pedig olynemű volt, hogy sem teljes munkaképtelenséget nem okozott, sem pedig kizárólag a tűzoltói szolgálat folyományának nem tekinthető.

58. Ujpest község előjárósága fizetett tűzoltóságának felvételét kérvén:

az elnökség azt a szokásos feltételek mellett a tagok sorába felveszi.

59. Magyar Pál (Szeged) szeptember 10-én tűznél a röptűztől arcán és nyakán 12 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett, minek folytán elnökileg az I. m. ált. alapítványához 25 kor segélyre felterjesztetett.

A segély a felterjesztésnek megfelelően kiutalványoztatott.

Tudomásul vétetett.

60. Szapper György (Veszprém) az orvosi zárjelentést be-terjesztvén, neki a mult ülés határozata értelmében napi 1 kor., összesen 21 kor. segély a pénztárból megküldetett.

Tudomásul vétetett.

61. Ugyancsak a mult ülés határozatából folyólag elnökileg felterjesztetett az I. m. ált. alapítványához **Unisor György** (Marosvásárhely) 14 napi munkaképtelenség után 28 kor., **Orosz Ferenc** 8 napi munkaképtelenséggel 16 kor., **Weisz Jakab** 7 nappal 14 kor. segélyre, amely összegek együttes utalványon kiutalványoztattak.

Tudomásul vétetett.

62. Szokoly Ignác (Pápa) július 2-án tűznél a kocsi-raló leszállás közben sérvert szenvedvén, operáltatott és 26 napig gyógykezeltetett.

Az I. m. ált. alapítványához 50 kor. segélyre felterjesztetni határoztatott.

63. Jerger Péter (Szeged) július 29-én tűznél egy rá esett gerendától felkarrörést szenvedett, mely 57 nap alatt gyógyult.

Az I. m. ált. alapítványához 100 kor. segélyre felterjesztetik.

64. Fuchs József (Tósökberénd) folyó évi augusztus 15-én tűznél butormentés közben arcán, kezén, fején, térdén, nyakán égési sebeket szenvedett, melyek 54 nap alatt gyógyultak.

Az I. m. ált. alapítványához 108 kor., segélyre felterjesztetni rendeltetett.

65. Nagy János (Hatvan) szeptember 10-én gyakorlaton egy fejére esett téglától fejjuzódást szenvedett, mely 8 nap alatt gyógyult.

A pénztárból részére 10 kor. segély megküldetni határoztatott.

66. Mokány János (Kishegyes) szeptember 3-án tűzhözmenet a fecskendő nyomókarját átfogván, karján zuzódást szenvedett, mely miatt 5 napig munkaképtelen volt.

Az I. m. ált. alapítványához 10 kor. segélyre felterjesztetik azon figyelemzetéssel, hogy a bejelentés elkészésének ismétlése esetén a kishegyesi testület elkészen beérkező beadványai figyelembe vétetni nem fognak.

67. Medlen György (Pomáz) szeptember 21-én munkahelyén a meggyuladt kátrányt eloltani akarván, újjaít megégette és 14 napig munkaképtelen volt.

Az elnökség a kérvényt figyelembe vehetőnek nem találta, mert a testület a segélyzőpénztárnak nem tagja s mert a sérülés nem tűzoltói szolgálatban, hanem munka közben következett be.

68. Györki Lajos (Gyöngyös) szeptember 11-én tűznél karján és lábán 18 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett.

Az I. m. ált. alapítványához 36 kor. segélyre felterjesztetik. Figyelemzeteti azonban az elnökség folyamodó

testületet, hogy elkésett bejelentés ismétlődés esetén figyelembe vétetni nem fog.

69. **Boros Mátyás** (Zenta) augusztus 26-án tűznél kezén 8 nap alatt gyógyuló égési sebeket szenvedett.

Tekintettel arra, hogy a bejelentés ismételtelen elkésve adatott be a testület által, a bejelentést a parancsnok sem láttamozta, az elnökség a kérvényt figyelembe vehetőnek nem találta.

70. **Csanády József, Albert János és Szabady Pál** segélyezése az orvosi zárjelentés beérkeztéig függőben hagyott.

71. A belépési ívek nyomtatását és a hivatalos lappal való szétküldését

az elnökség a folyó évben is engedélyezte és elrendelte.
Kmf.

Gróf Széchenyi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

Jelentés*)

az Országos Tűzoltószövetség Tek. Elnökségéhez, a Szomolnok bányavárosban 1905 év. augusztus hó 27-én dühöngött tűzvesztről.

Sokat emlegetett szálló igévé vált már, hogy hazánkban Szepesvármegye, fenséges hegycsoportjával, sűrűn lakottsága, elég fejlődött ipara, és műveltségével az ország gyöngye. Nem mondhatjuk azonban ezt tűzbiztonsági szempontból.

A megye nagyobb városai a nem rég multban kiállott tűzkatasztrófákon okulva, és támogatva rendezett anyagi viszonyaik által, utóbbi időben viszonylag tűzbiztosabban építkeztek ugyan, azonban külterületeiken, ezek is nagyon sok kívánni valót hagynak még hátra. Egészen elrémítők azonban a tűzbiztonsági állapotok a kisebb városokban és községekben.

A legtöbb esetben a terepviszonyok sem engedtek meg, hogy a községek téresebben épüljenek.

Legnagyobbrészt többé-kevésbé szűk völgyekben fekvő, rendezetlenül egymás hegyére, hátára épültek a házak, még fő utvonalaikon is vannak részek, melyek alig szélesebbek 4 m.-nél, úgy, hogy két szekér nem tud kitérni egymásnak, mint p. o. Szomolnok úgy nevezett Alsó, de forgalmilag fő utcáján. A házak a fenti okokból kifolyólag úgy egymáshoz vannak ragasztva, hogy eresz, ereszt ér, a házak legnagyobb része nem hosszoldalukkal hanem keskeny végükkel nézvé az utcára, tűzfalakkal nincsenek egymástól elválasztva.

Az épületek anyaga, a nagyobb községekben, különösen a német lakosság között, a főépületek falaiban terméskő, de csaknem mindegyik épületnek kapubejárata deszkázott, úgy, hogy egy kőfalakkal épült szoba mellett, egy ugyan olyan széles, deszkázott kapubejáró van — egy fedél alatt és így váltakozván közvetlenül egymáshoz ragasztva húzódik ez végig az egész utcáson.

A tót lakosságu falvak házai tulnyomóan fa falakkal épültek, csak újabb időben, az Amerikából beküldözött nagyobb pénzösszegek indítják a lakosság ezen részét is kőépítésre.

Az a kevés anyag, ami építkezési célokra felhasználható, rendesen kövecses és meszes tartalmu, úgy, hogy fedőeserép készítésére alkalmatlan. Fa azonban zsindelekészítésre mindenhol van bőven, ez az oka azután, hogy a tetők, még a középületeken is mind fenyőzsindelelyel fedvők, az újabb olesó és tűzbiztos fedési anyagok, p. o. az aszfaltlemez, a közép konzervatívismusból kifolyóan csak las-

san terjed; de sőt megjegyezhetem, hogy azt még a lőcsei államépítészeti hivatal szakközege is bizalmatlanul fogadja és p. o. a szomolnoki új építkezéseknél kizárta; a cserepet tehát messziről kell hozatni. A bádóg, pala, eternit drága, ezek mind hozzá járulnak ahhoz, hogy a tűzbiztos fedelek lassan szaporodnak.

Ennél is nagyobb baj az, hogy még nagyobb városokban is, a különben szolidabban épült házaknak legtöbb esetben nincs kéményük, a füst a tüzelő helyekről a padlásürbe tódul és onnan a zsindelek között és a deszkázott oromfal résein távozik. Ehhez a rendszerhez azért ragaszkodik annyira a lakosság, mert a füstből a tető belső lapjára lerakódó koromnak kreozot alkotórésze konzerválja a zsindeletet, úgy, hogy az ilyen épületeken tovább tart az, mint a kéménnyel ellátott tetőkön. Ha mindezekhez még hozzá teszem azt is, hogy a padlások rendszerint tele vannak szénával, a ház környéke, melléképületei nagy mennyiségű fenyőfa tüzelőkészlettel, mindenki el fogja képzelhetni, hogy mily veszedelmes tűzfészek e községek és reá fog találni azon okokra, melyeknél fogva községeink átlag minden 30—40 évben egyszer porrá égnek. Csak itt Gölnicbánya közel vidékén Nagy-Kuncsfalu 1893-ban, Merény 1896-ban, Kossó 1895-ben, Zakárfalu 1896-ban, Szepes-Váralja, Szomolnok a folyó évben lettek legnagyobb részükben a lángok martaléka.

Nagy egészben a fent vázolt állapotok vonatkoznak Szomolnok bányaváros építkezési viszonyaira is.

Szomolnok régi bányaváros, a Gölnicfolyó déli, szomolnoki mellékvölgyében, rétekek tarkázott, fenyvesek körítette elég meredek oldalú szűk völgyben fekszik. Lakosságának száma 592, lélekszáma 2555, akik leginkább németek s kis részben ipar és kereskedelemmel, legnagyobb részben pedig bánya- és erdőmunkával és a dohánygyárban foglalatostkodnak.

A község helyrajzát, annak most elpusztult alsó részében a mellékelt helyszínrajz mutatja, mely a gölnicbányai telekkönyv térképéről másoltatott. Építkezési viszonyaira vonatkozólag teljesen megfelel a fent általánosságban vázolt képnek, ahol az épületek lakott részei tulnyomóan terméskőfalazattal, a kapubejáratok s melléképületek ellenben deszka, vagy fa falakkal bírnak. A leégett részen, három kivétellel, melyek a térrajzon sötét pontozással vannak jelezve, mind fenyőzsindelek fedéllel épültek.

Vizzel a város, amint az a jelelt vízforrásokból látható, elég bőven el van látva. Részben a város belsején, részben pedig annak nyugati oldalán folyik a mindig bő vizü Szomolnokpatak, melynek vizszíne a város keleti ház sora alatt helyenkint mintegy 30 m. mélyen, 3—400 m. távol fekszik. A város keleti oldalán, a szélső házaktól mintegy 300 m. távol és azok felett 20—30 m. magasan húzódik a szomolnoki kovandbányák fedett vizárka, mely az uhornai tóban mesterségesen felfogott vízkészletet szállítja a város alatt levő bányák erőgépeihez. Miután a bányák üzeme vasárnap szünetel, száraz időjárásakor a vasárnapi szüneti napokon ezen árokba, takarékoság okából csak kevés vizet boesájtanak, mint ez a tűzvész napján is történt. Ezen fedett vízárkból, földbe fektetett 52 milliméteres bőségű facsöveken a város különböző helyein elhelyezett mintegy 2—3 m³-t tartalmazó nyílt viztartókba lefolyások vannak készítve, melyek a lakosság vízszükségletének ellátására és tűzoltási célokra szolgálnak és a térrajzon ponto-

*) Egy volt tanítványomnak e cikkét nem adhatom közre anélkül, hogy a felett érzett lelki gyönyörűségemnek ne adjak kifejezést, hogy „miként” ír le és bírál meg valamely tüzesetet, egy országos tanfolyamnak volt hallgatója. A szerk.

zott vonalakkal vannak jelezve. Ezenkívül van a város területén pár jelentéktelenebb víztartalmu forrás és kut, mely az ivóvizet adja.

Van a városnak önkéntes tűzoltótestülete, mely 54 működő tagot számlál és következő felszereléssel bír: van egy Szeltenhofer-féle 110 mm. heng. atm. billenő rendszerű hidrofór (az ábrán Sz. I.-el jelelve), egy egészen új négykerekű 110 mm. henger atm. egységes kocsifecskendő (rajzban Sz. II. jelelve), egy régi négykerekű, 150 mm. henger atm. gölyanyak, átdolgozva egységes csavarra (rajzban Sz. III. jelelve), egy kis két kerekű targonca-fecskendő és egy mankó-fecskendő, (a két utóbbi bent égett a szertárban); 350 m. nyomótömlő, egy két kerekű motolán és a kocsifecskendő motoláján és megfelelő számú tövises tető- és támasztó-létrá. A két kapuval, mászótoronnyal ellátott szertár a főtéren, a nagytemplom felett, a 27 iki tűzvész kitérésí pontjától 250 m.-re van. A szerek az általam f. év július 16-án megtartott hivatalos szemle alkalmával mind kifogástalan jókarban voltak. Ezekből látható, hogy a község tűzoltóberendezése a rendes kívánalmaknak megfelelő volt.

Mi történt már most augusztus 27-én Szomolnokon?

Az idei rendkívüli forró nyár a mi hegyeink között is éreztette hatását, a források megapadtak, az uhornai tó vízkészlete alá szállt, a bánya kényszerítve volt, az ünnepnapokon a várost is tápláló vízárók készletét a minimumra redukálni. A zsindeletetők a forró augusztusi délután izzani látszanak a hőségűtől, mérsékelt erősségű déli szél a rajzon jelelt nyíl irányában huz. Szerencsétlenségre ugyanez nap tartja a 3 km. távolságban levő Szomolnokhuta község tűzoltósága nyári mulatságát, hova a szomolnoki tűzoltóság 22 tagja, alparancsnokuk vezetése alatt délután 2 órakor testületileg elvonul.

A város lakosainak legnagyobb része, a várost minden oldalon környező szép fenyves erdőségben keres délutáni üdülést, ezek között Linkes Armin derék tűzoltóparancsnok is családjával. Délután 4 órakor a főtérről induló „Réz-utca“ harmadik házából sűrű füst és lángnyelvek csapnak a magasba. A városka utcáin lézengő pár ember észre vevén a veszedelmet, tűzlármát esap, rohan a főtéren levő harangtoronyba, a harangokat félreverik és a mellette levő tűzoltószertárból az I. számú hidrofort a tömlőmotolával kihúzzák s azzal tűzoltótisztjelenléte nélkül rohannak a piac déli sarkából a patak felé vivő utcácskán a vízhez (Szomolnok patak) és szerelik a fecskendőt, mint a rajz mutatja, az égő ház szél felőli felső szomszédságára.

Mikor Linkes parancsnok a felcsapó lángoktól figyelmessé téve, a szomszéd erdőcskéből pár perc alatt rohanva a főtéri szertárhoz érkezik, már a Réz-utca három háza ég, ő a kocsifecskendőt a főtér városháza melletti víztartóhoz szerelteti és a sugarat védelmi sugárnak a piac déli sarkát képező Karafa nevű hentes házára irányítja (a rajzban Sz. II. a.). A harmadik régi kocsifecskendőt pedig szintén a piacon magasabban állíttatja fel, hogy az a Rozsnyói-utcában és a főtéren is levő víztartókból vedrek segítségével vízzel ellátva, a második védelmi sugarat képezze a Karafa-házra (a rajzban Sz. III. a.). Alig kezd a II. fecskendő működni, kénytelen észre venni, hogy a víztartó vize kifogyott, a hozzáfolyás pedig nem elég, hogy a fecskendő-sugarat állandóan táplálja és még saen elégtelen viz is apad, mert, amint utóbb a tüzeset utáni vizsgálatból kitűnt, a bánya-

vízárók felső szakaszán a rozsnyói-utca felső részének lakói víztorlaszokat rögtönöztek, hogy a közeledő veszély esetére több vizet kapjanak. Ugyanezen okból és a vízszállítók elégtelen volta miatt a III. sz. fecskendő sem működött kielégítően. Ezeknek következtében a Karafa-féle ház hátsó része tüzet fogott. Karafának hentes üzlete van és házának derekán rosszul épített füstölő kamara, raktárában pedig nagyobb mennyiségű szalonna és zsir készlete volt. Ez csakhamar szintén tüzet fog és az első tűzi lármától számított 10 perc alatt ropogva ég az egész Réz-utca torkolata és a közben megerősödött szélben az égő szalonnahasábok torony magasságra repülve átszálnak a városház épülete felett és lángba borítják nemcsak a nagytemplomot (dacára annak, hogy délről és nyugatról nagy fák is védtek), de még a piacnak északi házsorát is. A II. és III. sz. fecskendő kénytelen vissza vonulni a piac északi sarkára, hogy ott a Sz. II. b. és Sz. III. b. állásban a nagy vendéglő melletti forrásból táplált vízmedencéből a régi értékes harangokkal bíró tornyot és a piac keleti házsorát védjék. A piac keleti homlokzata a dohánygyárig ég, az I. sz. fecskendő a pataknál el van szigetelve, úgy, hogy nem hozható többé a vész helyén működésbe. A tűzfolyami zugva hőmpolyóg végig a piac keleti és északi házsorain és rövid másfél óra alatt elsöpri a város egész alsó részét. A szomolnoki és hutai majálisra levő tagokkal megfogyott tűzoltóság az első pozícióból kiveretve, fegyelmét veszti, mindenki igyekszik a sajátját menteni, amennyire lehet.

Mire a majálistozó hutai és gyári tűzoltóság 5 órára a tűz színhelyére érkezik, már nem képes a városba behatolni és a város végén B. és Szh. (vízárók mellett) állásokból menti az Alsó utca utolsó négy házát és a Bánya- és Alsó-utca között kissé nagyobb tűztávval épült pár házat. (Lásd a rajzon vonallal áthuzott házakat, melyek leégtek). Rövid vonásokban ez volt a tűzvész lefolyása.

Lássuk már most balóle a tanulságokat.

Hogy a tűzbiztonsági szempontból kritikán aluli építkezés mennyiben járult hozzá a tűzvész ily óriás mérvű elharapódzásához, azt annak, aki a bevezető részben elmondottakat figyelemmel olvasta és egy pillantást vet a helyszínrajzra, nem kell, hogy részletesebben magyarázzam. Zsindeletet, zsindeletet érint, tűz távolság ismeretlen fogalom. Amint már fentebb is megjegyeztem, még az utcák szélessége is csak imitt-amott éri el a 9 m. minimális tűztávolságot. Ez volt oka legnagyobb részt annak is, hogy az összesen leégett 209 különböző épület közül csak 11 nem égett be, a többi 198 földig égett és nem maradt meg egyéb, csak a pusztá kőfalak. Ez nem is képzelhető másképp. A szűk utcák mindkét fele lángban áll, a szélső utcák külső oldalán levő házsorok mögött is, még mindenhol fából épült melléképületek, melyeket a térrajz fel sem tüntet, szintén lángban; könnyen elképzelhető, hogy a tetők leomlása után sem voltak képesek a lakók a házakat megközelíteni, hogy a beégést megakadályozzák.

Ezen a bajon az építkezési terepviszonyok tekintetbe vételével másképp segíteni nem lehet, mint legfeljebb az utcákat kellőképp kiszélesíteni és mindent feltétlenül tűzbiztosan fedni. Ezt a tűz után eljáró közigazgatási hatóság szigorúan el is rendelte, csak aztán fogantatja is lenne!

A második megbeszélendő kérdés, a vízszerezés. Mikor ez év július havában tűzfelügyelői minő-

ségben Szomolnokon jártam, a vizszerzési viszonyokat olyanoknak találtam, hogy azért a város előljáróságát meg is dicsértem. A már többször említett fedett bányaárokból a város különböző — elég részarányosan elosztott pontjaira — összesen 21 helyre volt a víz elég bő mennyiségben levezetve, azonkívül ott van a Szomolnok-patak és még is a tűz alkalmával vízhiány volt. Fentebb már jeleztem, hogy a bányán vizszegény időszakban munkaszünet lévén, a vizárok vizét reducálták, azonkívül a város felsőrészi lakosai az árkot, saját védelmük érdekében, kővel és gyephanttal eltorlaszolták, így a vész helyére nem juthatott elég víz. Ebből először azt a tanúságot vonom le, a mit a magyar példaszó azzal fejez ki, hogy „közös lónak turós a háta“. A városnak anyagilag is módjában volna és a természeti viszonyok is megengednék, hogy külön nyomásos vízvezetékét létesítsen, a melyvel maga rendelkezik, zárt vezetékében egészen is kifogástalan vizet, minden időben elég bőven szolgáltat, avatatlanként hozzáférhetőségét lehetetlené teszi, ha a lakosság legnagyobb része fejét vesztve szét szalad is, lehetővé teszi, hogy egy-két higgadt ember oltani alkalmas sugarral álljon szembe a vésszel. Szóval a jelenlegi állapot nem megfelelő.

Térjünk át a tűz első megtámasztásának taktikai részére.

A mint fentebb láttuk, a szomolnoki tűzoltóság a viszonyoknak megfelelően van szervezve. Parancsnok és alparancsnok a folyó évben Iglón tartott vármegyei tanfolyamon részt vett és ott, mint annak egyik előadója, személyesen volt alkalmas meggyőződni azok raterettségről, mégis az első felállásban egy óriási taktikai hibát látok. Ha a helyszínrajzra egy pillantást vetünk, azonnal szemünkbe ötlök az a képtelen helyzet, a hogy az I. sz. fecskendő szerelve van. Tudom azt, hogy ezen fecskendő kivonulásánál még sem a parancsnok, sem az alparancsnok nem volt ott, azt a legénység közül valaki és laikusok szerelték. A parancsnoknak azonban, midőn a vész helyére érkezett, erről azonnal tudomást kellett volna szerezni és a sugarat a piac sarkából a patak felé menő utcán a Karafa házra védelmi sugárnak vezényelni. A másik két fecskendő felállása helyes volt, de azok sajnos, vízhiány miatt nem dolgozhattak kellőképen. Pedig erős meggyőződésem, ha az I. sz. fecskendő is a piac sarokra irányítja működését, a Karafa háznál el lett volna fogható a vész, annál is inkább, mert ott egy bádoggal fedett (Hirs-féle) ház is megkönnyítette volna a védelmet ezen a ponton. Végzetes hiba volt, melynek talán az is egyik szülőoka, hogy a legénység kiképzésénél a taktikai kiképzésre nem fektettek elég súlyt, mert annyit a taktikából az utolsó szivattyusnak is tudni kellene, hogy az első sugarat nem szabad szél felé szerelni. Nagyjában ezeket tartottam szükségesnek megjegyezni.

Még egy pár epizóduszerű mozzanatot is ki kell, hogy emeljek.

A tűzvésznek sajnos, két emberélet is áldozatul esett. A Bánya-utca alsó részében keresztül jelelt épületek egyikében egy ember még akkor is, midőn házának teteje már düledézett, be szaladt a szobába, hogy apróságokat mentsen, kijöve egy lehulló gerenda fejen találta, összeesve háza udvarán megégett. Ettől a negyedik házban egy öreg asszony beteges, vagy mások szerint részegen fekvő maradt szobájában és ott porrá égett, csak másnap a takarítási munkáknál feltalált elszenesedett csontjai hozták köztudatra elpusztultát.

Linkes Armin parancsnok az Alsó-utca egyik házából négy emberéletet mentett ki saját élete veszélyeztetésével, a mennyiben a már égő melléképületek között, vizes pokrócba burkolva, behatolt a ház hátsó ablakán és az ott bent szorult három gyermek és egy cselédleányt az égő épületek közül kimentette, ezért a nemes tetteért méltó jutalma azt hiszem nem is fog elmaradni.

Végül a dohánygyár égéséről kell még egyetmást elmondanom.

A dohánygyár főépülete a főtéren pléhvel fedett kétemeletes nagy épület. Tűzbiztonság szempontjából nagyon alapos kifogás alá esik. Fedele pléh, de első- és másodemeleti mennyezetei fából voltak. A padlásokon mintegy 25m³ viztartót a városi vízvezeték látott el vízzel, melyből a két emelet és földszint hidrantsaihoz csőhálózat vezetett. Tető és padlás védelmére a régi kincstári kamarai gólyanyaku fecskendő szolgált, mely alig képes a második emelet ablakai magasságig sugart adni. A dohánygyár személyzete igazgatójuk vezetése alatt az épület déli szárnyának I. és II. emeletét védtek, az ablakokat vizes pokrócokkal elszegézvén és a hidrantsokból locsolván. A padlás védtelen. Arról úgy látszik nem volt tudomásuk, hogy a városi I. sz. fecskendő a pataknal tétlenségre kárhoztatva, nekik jó védelmi eszközt nyújthatott volna. A padlás deszkazata a jó hővezető pléh alatt a szomszédságban levő szertár és kistemplom óriási hőjétől izzásba, majd tűzbe borul, átég a padlás mennyezete, a viztartó lezuhan, menthetetlen az első emelet is és csak a földszint kezelési helyiségeit menti meg a vastag boltozat. Szerencse, hogy a (gyártól nyugatra) külön épített és szinten pléhvel fedett kész anyag-raktár, nem is lévén a tűzvonalban, megtudták menteni.

Magas kincstár! Egy jóra való modern tűzfecskendő beszerzése és rendszeres gyári tűzoltóság nem emésztette volna fel a dohányjövédék tiszta jövedelmének millióit és talán az Alsó-utca nyugati házsorát is megmenthette volna!

A főtéren álló nagy róm. kath. templom zsindeleteteje a repülő Karafa-féle szalonna tábláktól gyulladt ki, ettől meggyulladt a gyönyörű veresrézzel fedett torony is, lezuhanva keresztül ütötte az orgona feletti boltozatot, orgona, karzat és alatta az első padosztály leégett, a templom belsejének többi része épen maradt, mert az égő toronyház mint egy óriási kürtő a lángokat és hőt a beomlott boltozat nyílásán át kiszívta. A földig égett kis luteránus templom közelében, köröskörül égő épületek tengerében sziklácskán áll egy privát kertben egy aszfaltlemezrel fedett, deszkából összerótt méhes, szaimaköppükkel. Ennek egyik talpgerendája, már meggyulladt és ámbár senki nem oltotta, magától megint elaludt, a kasokban még a lép sem olvadt le, a méhecskék vigan hordják tovább a mézet, a nagy pusztulás felett.

Talán ugyanaz az eset, ami a baltimorei tűzvész kis faházacska-jáé.

A tűz keletkezésének oka részleteiben kiderítetlen. Annyi beigazolódott, hogy egy részeges házaspár férje a kertben heverészett, az asszony meg a konyhában foglalatoskodott és ott keletkezett a tűz. Állítólag krampampulit főzött és az robbant fel. A pálinka mindenesetre szerepet játszott a dologban. Anti-alkoholista mozgalom jöjjön el a te országod!

Különbben a tűzvész statisztikája a következő:

Elégett 119 lakóház, 3 templom, 2 iskola, egy dohánygyár két melléképületével és 81

gazdasági melléképület, elpusztult két emberélet, körülbelül 4000 korona készpénz, egy tehén. Az összes kár hivatalos becslés szerint 1055100 = egy millió ötvenötezer egy száz korona, melyből 600,000 K. a dohánygyárra esik, hol a munkatermekben és a szárítókban 3 $\frac{1}{2}$ millió drb szivar is elégett, 45,000 korona kár a templomokban, 12,000 korona iskolákban, 8,000 korona a városháza. Biztosítva csak 150,000 korona volt.

A kincstár nem biztosít.

A végső tanuság pedig: tűzrendészeti törvényt kérünk és annak szigorú végrehajtását. Addig pedig hazám egyik gyöngye, szép Szepesség! mennyi ilyen katasztrófának leszel még szintere?!

Gölnicbányán, 1905. év szeptember havában.

Apáthi Vilmos,

magyar orsz. tűzoltó-szövetség
elnöki előadója.

Tűzoltók versenye.*)

A humánus törekvések szolgálatában kevés oly nemes versenyt ismerünk, mint a tűzoltók versenyét.

A tudomány az ember anyagi léte tökéletesítésén és javításán, a költészet és a filozófia az ember lelki képzésén fáradoznak, versenyezve egymással és egyéb törekvésekkel. A tűzoltók gyakorlati rendeltetése, — igaz — nem öleli föl a vagyon- és életvédelmi célok oly nagy kontigensét, mint pl. a katonaság; de viszont az is igaz, hogy akciójuk nem jár oly reakcióval, mint épen a katonaságé, mely amikor védelmez, épen úgy pusztít.

Az ő versenyük tehát, melylyel ügyességüket szakbeli és gyakorlati képességüket hasznos mérkőzésben összehasonlítják: nemcsak dicsőséget jelent a győztes testületnek, de szükséges és üdvös okulást, tanulságot nyújt valamennyi testületnek.

Ha így fogjuk fel tűzoltóbajtársaink országos versenyének horderejét, lehetetlen a legnagyobb elismeréssel nem adóznunk fáradaimáikért, melylyel hónapok óta készültek a szegedi tornára.

Elnéztük az ő versenyüket és egyik csodálkozásból a másikba estünk, látva az értelemnek és a kivitelnek ilyen ritka pontosságát és gyorsaságát.

Szívbeli gyönyörűség volt látni bajtársainkat, amint az egyszerű vezényszavakra szinte boszorkányos gyorsasággal hajtották végre a műveleteket. Az a sok ezernyi érdeklődő közönség bizonyára megnyugvással konstataálta, hogy a magyar tűzoltók valóban magaslatán állanak hivatásuknak.

Tartsa is meg őket a magyarok Istene ebben a hivatásszeretetükben, értelmük és férfias egészségük ilyen frissességében!

Cs. F.

*) A szegedi nagy napok visszhangjaként vesszük át ezt a cikket, mely a nagygyűlések alkalmából rendezni szokott versenyek hatását, az intézmény iránt jóindulattal viselkedő laikus közönségre, igen karakterisztikusan tükrözteti vissza

A szerk.

A magyar színház tűzbiztonsága.

A budapesti magyar színházban állandó panasz és kifogásolás tárgyát képezte a vízvezetési hálózat csekély víznyomása, mely a felsőbb emeleteken különösen a földszinti csapok egyidejűleg megnyitásakor, igen feltűnően érezhető hiányosságot képviselt.

A nyomás fokozása céljából azért külön berendezés létesítése rendeltetett el, mely az idei nyári szünet folyamán nyert kivitel. Az átvételt megelőző próba augusztus 18-án ejtetett meg Janicsék Andor tűzfelügyelő és Markusovszky Béla segédtsízt vezetése alatt kivonult három fővárosi tűzörség közreműködésével.

A szükségesnek ítélt magasabb víznyomás előállítására szolgáló e berendezés lényegében egy magasnyomású turbina szivattyuból áll, melynek szívó- és nyomócsöve a színház belsejében lerakott 100 mm belső átmérőjű városi vízvezetékkel kapcsolattott össze, továbbá egy 16 lóerejű elektromotorból, mely szíjjátétellel hajtja a magasnyomású szivattyút.

A szivattyu normalis teljesítménye 800 liter percenként, vagyis óránként 48 köbméter.

A víz a városi vezetékből 2—3 légkör nyomás mellett kerül a szivattyuba, a visszacsapó szelepen keresztül a szivattyu azután tetszés szerint 5—8 légkörre fokozza a nyomást. Amint a 5—8 légkört a nyomás meghaladja, functioba lép az önműködő nyomásszábályozó, melynek be és kikapcsoló készüléke a motort megállítja. Mihely azonban a vezeték valamelyik csapjából vizet veszünk, illetőleg egy tűzcsapot megnyitunk, a nyomás természet-szerűleg leszáll; ha pedig a nyomás 5—6 légkörnél kevesebb, a nyomásszábályozó a motort azonnal ismét megindítja.

Az önműködő ki és bekapcsoló egy rheostat-tal van összeköttetésben, melyet időnként az emeltyű fokozatosan be- és kikapcsol. Hasonlít e készülék az önműködő ajtócsukóhoz. A rheostat fokozatos bekapcsolása azért szükséges, mert ellenkező esetben a hirtelen bekapcsolás által a villamos motornak úgy a drótvezetéke, mint a biztosítéka folyton veszélyeztetve volna.

A visszacsapó szelep a színházi vezetéket a kívül levő városi vezetéktől esetleges nyomás emelkedéskor automatikusan zárja el, de ha a szivattyu meg is áll, a megelőző 5—8 légkörnyomás állandó mind addig, míg a nyomóvezetékből vizet nem vesznek, illetőleg valahol egy csapot meg nem nyitnak.

Ha az összes nyomóvezeték zárva van és a szivattyu tovább működik, 8 légkörnél azért nagyobb nyomást nem ér el, ami az üzembiztonságot szintén fokozza.

A próba, melyet sokan végignézték, egy jelképes színházi tűz megtámadásával kapcsolattván össze, elég érdekes volt.

A sárvári műselyemgyár katasztrófája.

— Eredeti tudósítás. —

Folyó évi október hó 14-én látott napvilágot ama cikk, amely a sárvári műselyemgyár tűzrendészetét ismertette s a csodás véletlen következtében, ép azon a napon, délután 3 óra 40 perckor a műselyemgyárhoz tartozó collodiumgyárban nagyobb robbanás történt, a melynél 7 munkás életét veszítette és többen kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek.

A collodiumgyárban 5 melaxeur-ben vegyítetnek a collodium előállításához szükséges anyagok. A melaxeurök egyenként 2000 liter űrtartalommal bírnak s bennök 360 kgr. pyroxilén 1400 liter aetherben feloldatván, az így nyert collodium, mely ekkor olyan, mint a brillantine, 30 atm. nyomással a filtrirózó gépekbe nyomatik, majd a compressoron át a fonódába, a hol a hajszálcsoveken keresztül szabadba kerülő collodium-szálból az aether elpárolog. A visszamaradt fonál pedig felgombolyittatik és ez az ugynevezett Chardonnét-féle műselyemszál.

Az öt melaxeur (hengerdob) közül egy robbant fel. De mert épen ez, a robbanás előtt, már üres volt, így a robbanás nem volt egyéb, mint 15—20 liter collodium felett egy 30 atmoszféra nyomás alatt álló aethergáz-robbanás.

Hogy a robbanást mi okozta, a szakértők határozottan megállapítani nem voltak képesek.

Tűztől nem származhatott, mert a gyár szakszerű berendezése mellett ki van zárva, hogy a melaxeur felmelegedjék; a nagy ellenőrzés mellett az sem igen képzelhető, hogy egy munkás pipára gyújthatott volna. De, ha ez utóbbinak megtörténtét tennők is fel, az általa bekövetkező aethergáz robbanás akkor sem valószínű, mert a hengerdob légmentesen van elzárva. Lehet, hogy a melaxeurbe

idegen kvarcszerű anyag került, amely a forgás által a hengerdob belsejében szikrát vetett. Találgatni lehet sok mindent, de bizonyosnak az az egy látszik, hogy a robbanást valami vegyi vagy technikai hiba okozhatta; az utóbbi lévén a valóbszinű.

A robbanás következtében a collodiumgyár épülete összeomlott és a felrobbant melaxeur vasrészei nagy területen hullottak le. Egy mintegy 3 métermázsás hengerdobot 300 méternyire, egy 107 kilós vastartányrészt pedig a robbanás színhelyétől 900 méternyire találtak fel.

Az összeomlott collodiumgyár facement tetőzetének ama faalkatrésze, mely a felrobbant tartány felett volt, kigyúlt és avval a veszedelemmel fenyegetett, hogy az égés következtében előálló hőség miatt a még fel nem robbant 4 másik szintén collodiummal telt melaxeur is fel fog robbani, ámde ép ama kiváló tűzvédelmi berendezésnek és a gyárban már némi szervezettel ellátott gyári munkásokból álló tűzoltóságnak köszönhető, hogy a robbanás után 3 percre 7 vízvezeteki hydráns öntötte sugarát egyrészt az égő faanyagra, másrészt pedig hűtötte az épen maradt hengerdobokat.

Az oltási művelet alatt a selyemgyári tűzoltóság megerősítettett a sárvári városi tűzoltóság és a cukorgyári tűzoltóságnak egyenként egy vízvezeteki hydránszhoz szerelt fecskendője és a sári községi tűzoltóság egy, a neutralizáló tóhoz szerelt, fecskendője által. Így 10 fő vizsugár állván rendelkezésre, a csekély mérvű tűz félóra alatt teljesen eloltatott.

A tűz leoltása után a telt melaxeurök még esti 7 óráig locsoltattak s talán ez a körülmény indította a hírlapokat arra, hogy nagyobb fokú tűzesetről irtak. A tűzeset minimális volt, csak a robbanás volt nagyfokú.

A sebesülteket a városi és a selyemgyári

**Az óbudai hajógyár tűzoltósága
50 éves.**

Az I. cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság óbudai hajógyárának tűzoltósága október 22-én ünnepelte fennállásának 50 éves jubileumát. (1855—1905).

A testület ezidőszertinti parancsnoka R u h Géza, a nevezetes évforduló alkalmából külön füzetben adta ki a hajógyári tűzoltóság történetét. Ebből vesszük át a következőket:

Az óbudai hajógyár nagy, védgát által összekötött, két részből álló szigeten fekszik. Egész területe 203 kat. hold és 1509 □°, melyből 22 kat. hold és 809 □° beépített gyári terület, a többi pedig egy nagy kiterjedésű gazdaságot képez. A hajógyár alapítása a 40-es évek elejére esik.

A gyár területén összesen 81 különféle épület áll, u. m.: műhelyek, raktárak, hivatali helyiségek és lakások. A falazott épületek száma 53, a fából és vegyes anyagból építettek száma 28. Ezen épületek tetőzetei, azok anyagára vonatkozólag feloszlanak s p. hullámvaslemez 6, sima vaslemez 6, asbest-pala 2, pala 7, cserép 11, kátránylemez 33, zsindely 10, nád 1.

A gyári területen egy ivóviz- és egy gyári czélokra szolgáló vízvezeték van, melynek csőhálózata ca 4000 méter hosszú és 5 1/2, 11 és 18 1/2 cm-teres csöví fővezetékéből áll. Ezen csőhálózat egy főszelep által a városi vízvezetékkel van összekötve, mely szükség esetén ki

lesz nyitva. Tűzoltási czélokra 36, legnagyobb részben, földföldtől vízvezeteki csap áll rendelkezésre.

A vizet 10 lőerejű Burnham-féle gőszivattyu szolgáltatja, azonkívül még egy 15 lőerejű hat sugaras stabil-gőszivattyu áll tartalékban.

A hajógyár tűzbiztonságára egy 72 főből álló, katonailag szervezett, egyenruházott, teljesen felszerelt tűzoltóság ügyel és egy 14 tagból álló őrszemélyzet, u. m.: 4 hidór, 2 szigetcsúcsór, 2 kapuór és 6 éjjeli ór, mely utóbbiak Björk-féle ellenőrző órákkal ellátva, 24 órálomlás felhasználásával látják el az éjjeli őrszolgálatot.

A tűzjelzés 10 villanyos jelző és 43 távbeszélő állomástól eszközölhető; a riasztás egy gőz szirén, vagy egy háromhangu gőzsípval történik.

Az óbudai hajógyárban már az 1855-ik évben kezdődött a tűzvédelem iránti szervezkedés; az időben 7 nagy kézi fecskendő állott rendelkezésre, melyekkel minden 14 nap próba és egyszersmind gyakorlat tartott. E fecskendőkhez rendszeren egy parancsnok, két gépész és 14—16 gyári munkás mint szivattyus legénység volt beosztva. Ezen személyzet, 25 gyári órát beszámítva, 117 főből állott. A tűzriasztás kürt- és hangszóval történt.

Az örök egyenruhában jártak, karddal voltak felügyelve, kürttel és vízvederrel ellátva.

1869-ben kezdődött a fecskendő-parancsnokoknak és személyzetnek tűzoltótestületté való szervezkedése.

Nagy Károly, majdani hajógyári tűzoltófőparancs-

tűzoltóság mentői hordták a laboratórium épületbe, a vész színhelyére csakhamar megérkezett 3 orvos kezelése alá.

A collodiumgyárban 9 munkás tartózkodott a robbanás pillanatában; ezek közül csak kettő menekült meg — egy a robbanás pillanatában az ajtón akart kilépni, a légnomás földhöz vágta és egy gerenda is a lábaira esett, de idejében megmentették — s egy másik, aki a robbanás pillanatában az árnyékszékben volt. Az árnyékszék összeomlott s csak egy kis üres tér maradt, a melyben a munkás még megélhetett. Egy csendőr vette észre s a tűzoltóság minden erjét megfeszítette, hogy a romokban rekedt munkást kimentse. A mentés csak úgy volt elérhető, hogy a munkást egy sugárral folyton locsolták s így a víz által üdítettén, még életben hozhatták napvilágra. Az említett munkás a romok közül csak ötnegyed órai munka után volt kimenthető.

A gyártelepen levő authomatikus szivattyúk a gyári tűzrendészetnek e nagy vívmányai a veszély alkalmával kifogástalanul működtek.

Tekintve a műselyemgyár által feldolgozandó veszélyes és robbanó anyagok mennyiségét, a mely Sárvarra még végzetes lehet, széleskörű actió indult meg, hogy a selyemgyár a város belterületéről minél távolabbra kitelepíttessék.

* * *

Tudósítónk a tűz, illetve robbanás keletkezése okát technikai hibára vezeti vissza. Ezzel szemben a megtartott hivatalos vizsgálat, melyen Lóde Rezső, a budapesti kir. iparfelügyelőség h. főfelügyelője, továbbá Gerster Miklós, a kereskedelmi minisztérium vegyésze és Koos Géza, ker. iparfelügyelő is részt vettek, abban állapodott meg, hogy valószínűleg valamelyik munkás a rob-

banás színhelyével összekötött félreeső helyen — a szigorú tilalom dacára — pipára gyújtott és az égő gyufát maga mögé a pócegdörbe dobta. Eközben a levegőnél nehezebb fajsúlyú, tehát a mélyebb rétegekbe törekvő étergőzők vonultak a félreeső hely irányába, amelyek a gyufától meggyulladva előidézték a robbanást.

A két magyarázat között csak látszólagos az ellenmondás, egyik a másikat épenséggel nem zárja ki.

Az ugyanis, hogy valami módon étergőzők juthattak a pócegdörbe, mindjárt lehetséges, mihelyt technikai hibát tétélezhetünk fel. Mert ezeknek az illó gázoknak megvan az a veszedelemes tulajdonságuk,*) hogy $2\frac{1}{2}$ -szer nehezebbek a levegőnél; gyenge léghuzam tehát ki se tudja sodorni őket valamely árokból avagy gödörből. És másodsor, mint nehezebb légemű test, közvetlenül a föld felett, vagyis mindig legalól, valamely felületnek a legmélyebb pontjain terjengő, de szorosán összefüggő réteget képeznek. Harmadszor pedig ez illó gázok, ha egyszer meggyuladnak, — heves fellobbanásuk, vagy (ha a fellobbanó gázok ellenállásra) találva, összeszorulnak, akkor robbanásuk mindig egészen odáig szokott terjedni, ameddig összefüggő rétegük ér.

Mint hogy pedig itt a talaj legmélyebb pontjai felett libegő vékony éterréteg, minden valószínűség szerint, a melakszörtől a pócegdörig terjedt, a munkás által égve, avagy izzó állapotban eldobott gyufaszáltól lobbott vetett gőzök visszafelé egész odáig fellobbantak, ahol kiinduló pontjuk volt. Szükségképen be kellett tehát következni a melaxeur robbanásának is, mely elméletileg üres volt ugyan és

*) Lásd Megelőző Tűzrendészet 1894-ben megjelent I-ső kiadásának 153. és 154-ik és a negyedik kiadás 15-ik lapját. A Szerk.

nok és még hat fecskendő-parancsnok nyerték 1869-ben gróf Széchényi Ödön akkori budapesti önkéntes tűzoltó-főparancsnok és Krause tűzfelügyelő vezetése alatt, az első tűzoltási oktatást. Ez oktatás sikeres befejezése után neveztetett ki Nagy Károly hajógyári tűzoltó-főparancsnokká, aki egy 20 főből álló egyenruházott és kellően felszerelt tűzoltóságot szervezett. Ezen testület, mely az éjjeli őrzéssel összekötött gyári tűzörzolgálatot látta el, — később 48 főre szaporított.

1870-ben épült, a még most is e czélnak szolgáló tűzoltó őrszoba és szertár.

1888. november havában halt el Nagy Károly, mint a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, a hajógyári tűzoltótestület érdekeit előmozdító lankadatlan működésének 19-ik szolgálati évében.

Nagy Károly halála után Ruh Géza, akkori helyettes vette át a hajógyári tűzoltóság parancsnokságát.

1889-ben hozatott be a magyar vezényszó.

1891-ben a hajógyári tűzoltóság nagy változáson ment keresztül, régi tagjai, egyesek kivételével, csak egyszerű napszámosok, mind elbocsáttattak és egy új testület hivatott életbe, melyhez az akkori 1800 gyári munkás létszámából csakis katonaviselt mesteremberek vétettek fel. E nagyszámu munkásságnak javából kiválasztott újonnan szervezett testület képezi a mai hajógyári tűzoltóságot.

Az óbudai hajógyári tűzoltótestület négy szakaszból, a 16 ember- és minden szakasz, két félszakaszból áll.

Létszáma 72 és pedig: egy parancsnok, egy osztályparancsnok, azután 4 szakaszvezető, 4 gépész, továbbá 8 I-ső oszt., 8 II-od o szt. csővezető, 8 kürtös s 32 mászó és két kocsi. A testületbe való belépés önkéntes, de a belépő kötelezi magát, hogy legalább is három éven át tagja marad a testületnek.

Nappal a tűzoltók mint mesteremberek munkában állanak, munkaszünet után pedig éjjeli őrségre vonulnak. Minden éjjel egy szakasz áll szolgálatban. Vasár- és ünnepnapokon egy fél szakasz nappal is készenlétben áll.

Gyakorlat vagy iskoláztatás minden hét szombati napján tartatik.

A tűzoltók úgy a tűzörzolgálatért, valamint gyakorlatért külön díjazásban részesülnek.

Egy tág őrszoba és szertár, valamint hozzáépített istálló áll rendelkezésre, mely mint egy külön álló épület, a gyári terület közepén van elhelyezve.

A tűzoltóság két pár ló fölött rendelkezik.

Leltára a következő: 1 gőzfecskendő, 8 kocsifecskendő, 2 puttonyfecskendő, 1 szerkocsi, 2 vízfordókocsi, 1 légénységi kocsi, 6 felszerelt tömlőorsó 2400 m. kendertömlővel, 1 tolólétra (14 m. magas), 12 dugólétra, 7 egyhorgas mászólétra, 1 füstálarcz légszivattyúval, 60 vízveder. 40 kád, 1 ugróponyva, 1 mentőzsák, 1 mentőkösár, 2 hordágy.

légmentesen elzárt, de a valóságban — épen valami technikai hiba következtében — valahol mégis átbocsátotta a tartány falaihoz tapadva maradt étergőzőknek alig észrevehető mennyiségét. A robbanás azután első sorban az árnyékszékét döntötte ugyan fel, de mert a fellobbanó gázok a nagyobb ellenállásra magánál a hengerdobnál találtak, hatásuk is itt volt hevesebb.

A tanulság pedig, mely a sárvári esetből vonható, nem az, amit a „Budapesti Hirlap“ lapunk multkori cikkére hivatkozással derivál, hanem az, hogy valamely tűzveszélyes gyártelepen, ha még oly tökéletes is a berendezése, de a berendezéssel bántani tudásra kellőkép begyakorolt személyzet nem áll rendelkezésre — és a sárvári műselyemgyár alkalmazottai csak most tanulták a kezelést s a robbanáskor még csak a gépeket se állították meg), akkor a veszély oly pillanatban vétetik csak észre, amikor bekövetkeztének az elhárítására nincsen többé idő. Ellenben a mintaszerű megelőző tűzrendészeti berendezésnek ez esetben is megvolt az a kétségtelenül nagy haszna, hogy a megakadályozhatatlanul kitört veszedelemnek dacára, a tűz tovaterjedésének s ezzel a további, még veszedelmesebb robbanásoknak s ebből folyólag az egész gyár megsemmisülésének elejét lehetett venni.

A négy nappal később (október 18-án) elpusztult győri áruaktár is ezt bizonyítja. Mert ott a megelőző tűzrendészettel alig törődött valaki és így az oltó beavatkozás sem járhatott eredménnyel. Sárvárt még a közvetlenül veszélyeztetett 4 másik (telt) melaxeurt is megmentették, — Győrött pedig az egész áruaktár a lángok martaléka lett.

Ha a veszedelmesebb épületek egymástól és a környezettől megfelelő (ezuttal gyakorlatilag is kipróbált) tűz tá v o l s á g b a n helyzetetnek el s a gépek mellé olyan munkások kerülnek, akik a megmunkált anyagok természetét ismerik s kezelésekbe s az akkörüli követendő óvórendszabályokba kellőkép beavatva lesznek; úgy a sárvári műselyemgyár újra felépítése szerintünk engedélyezhető.

Egy előszó.*)

A III. nemzetközi tűzvédelmi kongresszusnak Budapesten, országuuk fővárosában történt megtartása hazánk közmívelődési történetének minden esetre egyik nevezetes momentumát fogja képezni.

Hazai tűzoltóságunk a külföld előtt ezuttal bizonyíthatta be, hogy a tűzrendészet és tűzoltás hazánkban is állanak oly fokon, mint bármely más kulturállamban. Alkalom volt ez

*) A tavalyi nemzetközi tűzoltó-kongresszus lefolyásáról 4 nyelven kiadott összesítés a napokban hagyta el a sajtót. A külön füzetet képező jelentés előszavát mutatjuk itt be a t. olvasóknak. Lapunkban is megkivántuk ezt örökíteni, mert kétségtelen, hogy ez marad országos szövetségünk tevékenységének, évtizedeken át, a legkimagaslóbb ténye. (A szer.)

azonban arra is, hogy hatóságaink és polgárságunk figyelme rá irányíttassék ezen sok helyt még elhanyagolt eszmék nagy fontosságára és arra, hogy a tűzrendészet fejlesztése elsőrendű nemzetgazdasági teendő, a melynek elmulasztása helyreépíthetetlen hátrányokkal jár.

Láthatta itt a közönség, hogy a tűzrendészet és tűzoltás kezelése ma már nem olyan feladat, melyet patriarchális módon, sportszerűen lehet úzni, hanem, hogy az a műszaki ismereteknek olyan speciális része, a melylyel tudományosan kell foglalkozni, ha e téren eredményt, haladást akarunk felmutatni. E hivatás betöltésére manapság már nem elég csak néhány órát áldozni, hanem akár egész életet is lehet s nagyobb városokban kell is reá szentelni.

A régebben csak sportszerű foglalkozás: ma életcéllá fejlődött.

Amit még néhány év előtt a társadalom egymaga is meg tudott csinálni, ahhoz ma hatósági beavatkozás és támogatás is kell, más-különben stagnáció állhat be.

A kongresszus munkálatai nem terjednek kötetekre, mert a központi vezetés nem tartotta előnyösnek, hogy a kongresszus a tárgyak sokaságával halmozassék túl és azután egyikkel se lehessen behatóan foglalkozni; hanem előre megállapította volt azon fontosabb témákat, a melyekkel a kongresszuson foglalkozni lehetett, hogy ekkép e kérdések teljesen kimeríthetők legyenek. A kongresszusi határozatok száma tehát kevés, de oly fontos, hogy azok általános végrehajtása minden esetre nagy előnyére lenne a tűzrendészetnek.

Ez készítette a magyar országos tűzoltószövetség elnökségét arra, hogy a kongresszus lefolyását megörökítendő, azt külön füzetben kiadja, melynek összeállításával *Breuer Szilárd* titkárt bizta meg.

Nem tart igényt vele arra, hogy más kongresszusok diszjelentéseivel egy kategóriába helyeztessék, de az ördeklődőnek mindenesetre nyujt annyit, hogy a kongresszusról teljes képet nyerjen.

Eredetileg tervbe vétetett a kiállítási tárgyak részletes ismertetése is — s e miatt, valamint a 4 nyelvre való fordítás miatt, huzódott oly soká e jelentés megjelenése — azonban az összes tárgyak leírását és ábráit nem sikerült a gyárosoktól megkapni, fél munkát pedig céltalan lett volna világgá bocsátani.

Budapest, 1905. július hóban.

A „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség“ elnöksége:
Szőchényi Viktor gróf s. k. **Breuer Szilárd** s. k.
 elnök. titkár.

— **Figyelmeztetés.** Az új gyakorlószabályzat egyes példányainak ára tagtestületek és azok tagjai részére **1 korona**, másoknak **2 korona**. A kivonatos füzet ára példányonként **10 fillér**.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** Evolucio. Irta dr. Vass János. — Hivatalos rész: Meghívó. — Az elnökség okt. 21-iki ülésének jegyzőkönyve. — Ásegélypénztár elnökségi ülésén felvett jegyzőkönyv. — Jelentés a szomolnoki tűzvészről. (Ábrával.) Irta Apáthi Vilmos. — Tűzoltó versenyek. Irta: Cs. F. — A magyar színház tűzbiztonsága. — A sárvári selyemgyár katasztrófája. — Az óbudai hajógyár tűzoltósága 50 éves. — Egy szó. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Elnökünkről,** gróf Széchenyi Viktorról, ki — mint tudjuk — a főrendiházban a nemzeti jogok védelmére szólalt fel, a „Nagyvárad“ című ujság a következő epizódot eleveníti föl:

Gróf Széchenyi Viktor pár évvel ezelőtt, mint a Vilmos-huszárezred főhadnagya Nagyváradon állomásozott s a társaságos életben is előkelő szerep jutott a daliás katonának, akiről sok róla szálló kedves történet helyett csak egyetlen jellemző esetet mondunk el. Mikor a „Nagyvárad“ gyűjtést indított a Kossuth-szobor javára, egy délután katonalátogató jött a szerkesztőségünkbe:

— Széchenyi főhadnagy vagyok. Ezt a kis összeget hoztam a Kossuth-szoborra.

Átadta az adományt, mi pedig megkérdeztük, nem lesz-e kellemetlen, ha a nevét közli az ujság? Amire a gróf szinte elsodálkozva mondotta:

— Világért sem! Én mindenek előtt magyar ember vagyok, — csak azután vagyok katona.

Artézi műkútfúrás csak külön iparigazolvány alapján gyakorolható. (Békés vármegye alispánjának felterjesztésére a keresk. miniszternek 1905. június 17-én 30.140. szám alatt hozott határozata szerint az artézi és műkútfúrás nem tartozik a géplakatos, kovács és lakatos vagy bármely más képesítéshez kötött iparág körébe, hanem annak, aki ezen foglalkozást keresetszerűleg üzi, külön iparigazolványt kell váltania.

— **Szomolnok épül.** A tűz által elhamvasztott Szomolnok (szepesmegyei) városkában már erősen megindult az építkezés. Szomolnok képviselőtestülete — mint tudósítónk jelenti — elhatározta, hogy az összes leégett házak felépítéséhez szükséges faanyagot a károsultnak díjtalanul bocsátja rendelkezésére. Biztosítás révén a kár jelentékeny része megtérül.

— **Andrássy Dénes** gróf, abból az alkalomból, hogy boldogult nejének a páratlan szívjósága, az árvák és elhagyatottakon kívül több száz templomot és iskolát is gyámolító, Franciska grófnőnek a hálás gömöriek — élükön a rozsnyaiakkal — márvány-szobrot*) állítottak az emlékezetére, — egyéb jótékony és kulturális célokra adott jelentékeny összegeken kívül, a rozsnói önkéntes tűzoltó-egyletnek is kétezer koronát adományozott. Feljegyzésre méltónak találjuk ezt az esetet, mert amíg a Lajtán túl minden héten jut valamelyik önkéntes testületnek egy-egy ilyen — legtöbbször Ő felsége magánpénztárából kikerülő — ado-

*) Ez a Rozsnónak történeti nevezetességű Rákóczi-terén, a városi őrtorony előtt, október 29-én leleplezett szobor hazánkban (a pozsonyi Mária Terézia- és a gödöllői Erzsébet-szobor után) a harmadik női szobor.

A Szerk.

mány: addig nálunk, mostoha gyermekekénél, ha Andrássy Dénes fajta nemes szívű férfaink nem volnának, lassan még az is feledésbe menne, hogy a tűzoltóság voltaképpen szintén humanitárius intézmény.

— **A szegedi városi és önkéntes tűzoltó-testületek szomorodott szívvel jelentik főparancsnokuknak Harcz Lajosnak f. hó 6-án 55 éves korában történt elhunytát.** Kovács József elhalálása után előbb helyettesként, majd később mint Szeged város megválasztott parancsnoka állott az önkéntes és városi testületek élén, megérdemelt népszerűségtől és bizalomtól környezve. — A derék bajtárust, kit a nagygyűlés alkalmából is nagyon nélkülözött a szegedi rendező-bizottság, hosszas betegség után váltotta meg szenvedéseitől a jótékony halál. Nyugodjék békével!

— **A milánói kiállítás,** melyet jövő év tavaszán nyitnak meg, csaknem háromszor akkora lesz, mint azt eredetileg tervezték. Eredetileg ugyanis mindössze kilencvenezer négyzetméter területet szántak a kiállítás céljaira s ma már kétszázötvenezer négyzetméteren dolgoznak szakadatlanul a munkások légiói. Érdekeség kedvéért megjegyezzük, hogy az idei liège-i kiállítás a milánóinak csupán a felét, százharmincezer négyzetméter területet foglalt el.

— **Jubileumok.** A malackai önkéntes tűzoltóság 30 éves, a munkácsi pedig 25 éves jubileumot ült.

Dr. Szily József, 25 éves jubileumát, a budapesti önk. tűzoltótestület október 29-én külön ünnepelte meg. A központi laktanya udvarán, az önkéntesek egész csapata sorakoztatva várta az ünnepeltet, aki a tisztelgést vezénylő Kállay Imre, szakasparancsnok-titkár jelentésének átvétele után, az arevonál előtt végig haladva, tiszttársai kíséretében a parancsnoksági ülésterembe ment, ahol az üdvözlésére megjelent társtestületek és gyárak képviselői riadó éljennel fogadták. Itt elsőnek a székesfővárosi hivatásos csapat tisztikarának élén és nevében Sceserbovszki Szaniszló főparancsnok üdvözölte röviden, de meleg szavakkal a jubiléumot, azután az önkéntes testület legénységének külön küldöttsége, majd a budapesti tűzoltótestületek szövetsége, végre pedig egy értékes jubileumi ajándék átadása kapcsán, mindazok nevében, akik az emléktárgy vételéhez hozzájárultak, Bulyovszky Aladár, parancsnoksági tag, belügyminiszteri titkár ünnepelte Szilyt hosszabb, magvas beszéddel. A jubiléum az üdvözlő beszédekre külön-külön válaszolt, nem mulasztván el a szivattyúgyárak külön ajándékáért is mondani néhány köszönő szót. A hivatalos üdvözlések után a társaság egyrésze a Metropol-szálló külön termében, félhivatalosan folytatta és fejezte be az emlékezetes napot.

— **Az új börzepingala.** Október 30-án költözött át a budapesti tőzsde, a Dunaparti korzón (az Eötvös-szobor megett) megszokott helyéről a Szabadság-téren épült új palotájába. Palota kifejezést használunk, mert a szomorú emlékű

Ujépületnek (Neugebäude) Nádor-utca felőli (nyugati) oldalán emelt ezen új épület oly hatalmas méretekkel bír, hogy (9500 négyszög-méternyi beépített területével) a király budavári palotája és az új országház után a harmadik legnagyobb épületévé lett Budapestnek. Összterületével nagyobb még a berlini börzénél is, amely pedig a világ tőzsdepalotái között harmadik helyen áll. És a tőzsde terme csak azért marad a 2687 m² területű berlinié mögött, mert ebben az újépületben az árutőzsde is külön termet kapott, meg az értéktőzsde is. A két nagy termet (mindegyik 793 m² együtt tehát 1586 négyszög méter) gyönyörű márvány kolonnád köti össze, középen 21 méter magas kupolával, mely alá a Nádor-utcaból is, meg a Szabadság-tér felőli főbejáratból is pompás lépcsők vezetnek fel. Mindegyik terem 36 méter hosszú, 22 m. széles és 18 méter magas, — 1500 személyt tehát bármelyik befogad. Ekkora nagy terem Budapesten csak a kir. várpalotának van, a vigadó nagyterme csak 600 négyszög méter lévén. A palotának négy a légudvara, egyenként 200 m² területtel. Négy a személyszállításra berendezett liftek (felvonók) száma is. Az épületet betetőző tornyok 50 méternyi magasságban végződnek. Alpár Ignác, műépi-

tónk, e remeke 7 és 1/2 millió koronába került. mely összegből két és fél millió a telek árára esik. Az épület tűzbiztonsági berendezését, a legközelebb megejtendő tűzrendőri szemle kapasan fogjuk ismertetni.

— **Biztosítási ügynök:** «Aztán hány évre tetszik fizetni a biztosítás díját?» No! «Egy negyed évre nem bánom!»

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. I. Az elektro-automobil tololétráról közlendő cikkünk már ki is van szedve, egyedül a szomolnoki jelentés miatt szorult ki ebből a számból. A tanács egyébként komolyan foglalkozik a létra esetleges megrendelésének a módozataival, ami tekintve e szerhasznavehetőségének sokoldalúságát és szerkezetének genialis voltát, — egész természetes.

— **Értesítés!** A t. tagtestületek parancsnokságainak tudomására hozzuk, hogy a magyar országos tűzoltószövetség irodájánál (Budapest, VII., Kerepesi-út 38.) mélyen leszállított áron a következő fénynyomatú **arc képek** kaphatók: József főherceg volt védnök (nagyság: 55/50 cm. és 50/33 cm.), gróf Széchényi Ödön és gróf Cziráky Béla volt szövetségi elnökök (nagyság 50/33 cm.), összesen 4 darab arckép postai elküldéssel 1 korona beküldése ellenében (levélbélyegben is lehet) Ugyanott kapható még néhány példány **dísz-okmány-ürlap** is darabonként 2 K illetve diszebb kivitelben 2 K 50 f árban.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geitner és Rausch tulajdona)
feeskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

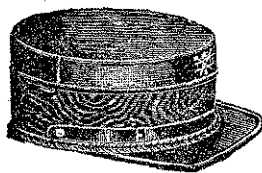
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság (ezelőtt WALSER FERENC)
Budapest, VI., Váci-út 69.
Gyárt: Tűzfeeskendőket és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
Saját készítményű: tűzi feeskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

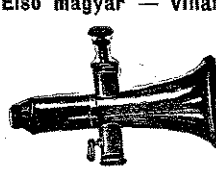
Tiller Mór és Társa
a tűzoltóság szállítója
Budapest, IV., Váci-utca 35. sz.
küld a tűzoltó-testületeknek **egyenruháról, felszereléséről** ingyen árjegyzéket.
Legjobb ajánlható bevásárlási forrás.

MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotókat.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes**
kannákat, tartályokat, hordókat
gyárt a
Magyar fémlemez-ipar részvénytársaság
Budapesten, VII., Gizella-út 53. sz.
Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat
legjobb és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

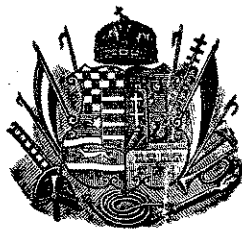
Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár
Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sípok, század-kürtök, valamint **tűzoltó-zene-karok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.**
STOWASSER J., udv. hangszergyáros.
— Hadsereg szállító. —
Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5.
Árjegyzék ingyen küldetik szét.

TŰZOLTÓK GYUFÁJA.

Készül **Stermann M.** nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a **Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség segélypénztárának jut.**

Schottola Ernő Budapest,
VI., Andrásy-út 2. szám.

— Szállít a tűzoltószakmába tartozó mindennemű cikket. —
Mentőkocsik, mentőszekrények, hordágyak. Kendertömlőkben állandóan nagy raktár.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hírdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell írni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Kerepesi-út 38. Telefon 90—33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpóldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy tiszteletdíjért.
---	---	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

A sárvári műselyemgyár ügye.

Még egyszer vissza kell térnünk reá.

Vasvármegye alispánjához ugyanis időközben már leérkezett a kereskedelemügyi miniszternek harmadfoku döntése és illetőleg a gyár felrobbant részének újraépítését engedélyező határozata, melyet közérdekű voltánál fogva, egész terjedelmében ideiktatunk:

„A magyar Chardonnet selyemgyár részvénytársaság által a sárvári gyártelepen létesített és felrobbant kolloidiumgyár helyén szűrő és sajtoló helyiség, valamint a melaxeurök befogadására szolgáló új épület létesítéséhez szükséges telepengedély kiadása iránt benyújtott kérelem tárgyában folyó évi október hó 29-én 18.268. szám alatt hozott és az elsőfoku iparhatósági véghatározattal egybehangzó II-od foku határozatot, amely a nevezett részvénytársaságot az iparhatósági telepengedély kiadása iránti kérelmével elutasítja és a részvénytársaságot kötelezi, hogy annak a kérdésnek előzetes eldöntését, vajjon gyárának üzeme az 1890. évi október 8-án kelt 40302. számú belügyministeri rendelet alá tartozik-e, vagy sem, a rendelet 4-ik szakasza alapján a belügyminister irtól eszközölje ki: a nevezett részvénytársaság részéről a törvényes határidőben beadott felelkezés következtében felülvizsgálat alá vettem.

Ennek eredményéhez képest az idézett II-od foku véghatározatot megváltoztatom és a kért telepengedélyt a belügyminister irtal egyetértőleg, a következő feltételek mellett megadom:

1. A melaxeurök minden egyéb helyiségtől elkülönített és magában álló épületben helyezendők el.
2. A melaxeur helyisége erős, télen előmelegített levegőt szolgáltató szellőztetéssel látandó el.
3. Minden hengerdob fémvezeték útján a földdel legyen kapcsolatban.
4. A melaxeuröket megtölteni, vagy kiüríteni csupán képesített vegyész jelenlétében szabad.
5. Hengerdobot sűrített levegőnyomással kiüríteni tilos; a kiürítés kizárólag a kolloidum leszivása által történhetik.
6. A melaxeurök kiürítése alatt a buvónyilások zárva tartandók és a levegő a melaxeurökbe csupán sűrű szilárd szövetrel teljesen leborított szelep útján eresztendő be.

Igy kellett határoznom, mert a másodfoku véghatározat azon kikötése, hogy a részvénytársaság a m. kir. belügyminister irtól annak eldöntését eszközölje ki, vajjon gyárának üzeme a 40502/890. számú belügyministeri rendelet alá tartozik-e, vagy sem, — mint arról az általam és a belügyminister irt által kiküldött bizottság folyó évi október hó 6-án a helyszínen tartott kísérletekből meggyőződött! — a gyártelepen robbanó anyagok nem használtak és így a gyár üzeme a jelzett belügyministeri rendelet hatálya alá nem tartozik s a gyártáshoz használt aether, alkohol, piroxilén, kolloidum, kénsav, salétromsav, kalciumszulfid robbanó anyagnak nem tekinthető.

A gyártásban csupán az aethergőz — levegő keverék robbanhat, de ez is csak nagyobb nyomásnál okozhat veszedelmet s ennek megakadályozása és kikerülése végett köttettek ki a fentebbi 1—6 pont alatt felsorolt gyártási feltételek, mely feltételek betartásával még a munkások vigyázatlansága mellett sem történhetik robbanás.

Eddig tart a legfelső iparügyi hatóság határozata, mely mesés gyorsasággal hozatott meg, de a kritikát annál erősebben kihívja.

Mult számunkban, mi a „sárvári műselyemgyár katasztrófája“ című eredeti tudósításhoz fűzött megjegyzéseink során — nem ugyan az országos szövetség nevében, hanem csak a saját egyéni véleményünk gyanánt elmondottakban, magunk is odanyilatkoztunk, hogy bizonyos feltételek mellett a gyár újra felépítése engedélyezhető. A minister által tett kikötéseket azonban nem tartjuk elégségeseknek; sőt megnyugvás keltésére épenséggel alkalmatlanoknak itéljük őket.

Mert a képesített vegyész jelenléte, a most már földdel kap-

esokozó hengerdobok (melaxeurök) megtöltésénél és kiüresítésénél, mely utóbbi, zárva tartott buvónyilasok mellett, leszívás által fog ezentul történni — tagadhatatlanul haladást jelez ugyan az előbbi technikailag tökéletlen állapotokkal szemben; ámde ennek konstatálása egymagában is kétségtelenné teszi, hogy abban a gyárban, ahol mindez az előírás, csak egy bekövetkezett katasztrófa után lát napvilágot, hogy ott még jó egypár szerencsétlenségre van szükség az irányban, hogy a műselyemgyártás veszélyessége, a maga teljességében álljon, akár a csak most alkalmazandó gépészmérnök, akár maga a képesített vegyész és illetőleg a gyárban foglalkoztatottak szeme előtt.

Elégteleneknek tartjuk azonban, a saját szempontunkból, a tett kikötéseket főképp az okból, mert a feltételek első pontja csak általánosságban rendel el annyit, hogy a hengerdobok minden egyéb helyiségtől elkülönített és magában álló épületekben helyezendők el. Mi a veszedelmesebb épületek valamennyiénél, azoknak egymástól és a környezettől való megfelelő tűztávolságára fektettük a főszólyt. Ez pedig lényegesen más, mint a miniser engedélyében olvasható elkülönítése a melaxeuröknek.

Budapesten a Ferencvárosban (IX. kerület), ahol a katonaság tűzészerraktára van elhelyezve, ahol kész lövegek s lőpor, dynamit stb. robbantó szerek tartatnak raktáron, 1000 méternyi körzetben nem volt lakóház s ma is legfeljebb olyanoknak van, akik saját felelősségükre, utólag telepedtek oda. S még így is folyton azon van a hatáság s legközelebb ki is viszi, hogy ez a tűzészerraktár a főváros területéről, a Csepelsziget lakatlan sarkára telepíttessék ki.

Sárvárnak nagyobb része ezer méternél közelebb fekszik a gyárhoz; sőt, mint értesültünk, a vasut közvetlenül mellette halad el. E körülmény talán a vasutak miniserét nyugtalaníthatná. Avagy példaadással kíván hatni a sárváriakra, nehogy ezek költözzenek el máshová?! Amilyen

furcsa világot élünk, nem lehetetlen, hogy miután a közös hadügyminiserium a gyár jövedéki hatásága, ennek a kedvéért, Sárvártól várják az adott körülményekhez való alkalmazkodást! Erre mutat legelőbb a leiratnak az a különössége, mely szerint a műselyemgyártáshoz használt aether, pyroxilén stb. nem tekinthetők robbanó anyagoknak!

E kijelentésnél kissé meg kell állapodnunk. Mert ha a pyroxilén, ami mono- és tetranitrocellulosa, nem robbanó szer: akkor nem igen tudjuk, hogy mi tekinthető robbanó anyagnak?

Tudvalevőleg a lőpor: kén-, szén- és salétromkeverékből áll. Az utóbbi alkotórészben kalium foglaltatik. A kalisalétrom (KNO_3) súlyának 47.5%-a oxigén. Ez a nagy élelyvagy oxygenium-mennyiség égeti el oly rohamosan a lőport képező keveréket, hogy az, elégeése közben, a robbanás tüneteményeit mutatja. Tehát már az egyszerű lőpor is robbanó keverék. Ha glycerint nitrosav (kénsavval kevert salétrom) hatásának teszünk ki, akkor keletkezik a nitroglycerin (robbanó olaj). Ebből az átlátszó színű folyadékból, ha azt homokkal felitatjuk s a homokot formákba préseljük, lesz a dynamit. Ez már kétségkívül robbantó szer. Ha glycerin helyett pamutot (gyapot) teszünk ki a kénsavval kevert salétromsav (nitrosav) hatásának, ugy a salétromsavban foglalt nitrocsoport belép a gyapotcelluloza molekulájába és létrejön a lőgyapot (nitrocellulose). Ezt maga Schönbein, aki először állította elő, nem is lőgyapotnak, hanem robbanó gyapotnak nevezte el s mint ilyen lett versenytársává robbantásoknál a lőpornak, melyet hatásában sokkal felülmul. A nitrocelluloza lehet több fokú: egyszerű nitrocelluloza, dinitrocelluloza, trinitrocelluloza; egyik tagadhatatlanul jobban explodál, mint a másik.

Végre, ha lőgyapotot még egyszer nitrálunk, akkor kapjuk a tetranitrocellulosét, más néven pyroxilént s erről azt mondja a miniser, hogy az nem robbanó szer!

Igaz ugyan, hogy meggyujtva ez is egyszerűen csak elég, akár a dynamit; az is igaz, hogy a műselyemgyár a mononitrocelluloset vagyis az egyszerű pyroxilént használja s fakádakban, bő vízben azt előbb mosatja, ugy hogy 28—30% a nedveségtartalma, mikor a hengerdobba kerül, abból a célból, hogy ott az ether-és szeszkeverékben oldódjék és illetőleg kollódiummá legyen; végre még a kész kollódiumot is mossák kénsavban, calciumhydratban és ujra bő vízben, ez épen a denitrálás, melylyel Chardonnet találmánya szerint a tömött pamutszálnak megadják a selyem színét, egyidejűleg elvevén a robbanékonyságát. Hanem mialatt a melaxörben az az oldás végbe megy,

20%-ot már centrifugálás után elveszt a piroxilén a nedvességéből és maga a kolloidiumsól is, amikor az éther elpárolog róla, vagyis ha megszáradt, még felgombolyítás közben is rendkívül lobbanékony.

A minister azonban egyedül az aether gőzkeverékről koncedálja, hogy az veszedelmet okozhat, de ezt is csak nagyobb nyomásnál.

Munkásokat, akik a megmunkálható anyagok természetének ismeretére és kezelésére s az a körül követhető óvó rendszabályokba kellőképp beavathatók, — lehet kapni; — képeztetett vegyész és gépészmérnököt is állíthat a gyár a begyakorolt személyzet élére. Ezek személyes jelenlétükkel, az előirt szabályok szigorú megtartásáért szavatolván, nemcsak észre vehetik a kikerülhetlenül bekövetkező veszedelmeket a kellő pillanatban; hanem azokat, a tőlük elvárható nagyobb lélekjelenlét és náluk feltételezhető nagyobb intelligentia révén valószínűleg el is hárihatják. De ha nincsen szándékában a műselyemgyárnak a terjeszkedés lakatlan irányban; avagy a várostól ellenkező irányban nem kínálkozik a gyár körül elegendő szabad térség arra a célra, hogy ennek kisajátítással vagy a nélkül való megszerzése után, megfelelő tűztávolságban legyenek elhelyezhetőek a gyártáshoz használt robbanó anyagok s az ezekkel való manipulálásra berendezendő tűzvesze-

delmes épületek: akkor Sárvár közönsége a minister határozatában meg nem nyugodhatik.

A tűzrendőri hatóság bármikor tarthatván gyárvizsgálatot, akár évi, akár ad hoc egybehívott tűzrendőri szemle címén, szálljon ki bizottságilag a helyszínére már legközelebb s tegye meg a szomszédság és általában a közönség biztonsága érdekében szükségeseknek ítélt kikötéseit. Ezek sorában pedig első helyen álljon az, hogy a hengerdobok ne egy szilárdan megépített gyárrész belső helyiségébe helyeztessenek, hanem territorialisan egymástól jó távol, pl. a minimalis tűztávlat huszonötszörösére.

És minthogy „periculum in mora“ esete forog fenn, tiltsa meg a gyártás folytatását mindaddig, a míg a veszedelmes épületek valamennyijének megfelelő tűztávolságra való kihelyezése keresztül nem vitetett és illetőleg el nincs érve az, hogy 1. igen nagy területen aránylag csak igen kevés munkás dolgozzék és 2. hogy baleseteknél a környék kárt ne vallhasson.

Mert a gyár maga és a nála önként szolgáltatást vállaló alkalmazottak a saját biztonságukat szabadon vihetik vásárra; de a szomszédságnak, Sárvár lakossága egyetemének élet- és vagyonbiztonsága semmiféle congregatiós alap kedvéért sem kockáztatható.

HIVATALOS RÉSZ.

1811. sz.
1905.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. évi december hó 16-án d. u. 3 órakor ülést tart, amelyre az elnökség tagjait ezuton tisztelettel meghívjuk.

Az ülés tárgysorozata:

1. Jelentés a robbanásmentes edények próbájáról (dr. Szily J.).
2. Jelentés a december 8-iki tiszti vizsga eredményéről (Breuer Sz.).
3. Jelentés a Szabó F.-féle könyvről (dr. Vass J.).
4. A diszokmány végleges vázlatának felülbírálása (Szabó Gy.).
5. Folyó ügyek.

Ugyancsak aznap d. u. 1/2 3 órakor tart ülést a segélyzőpénztár elnöksége is, míg d. e. 10

órákor a felügyelő-bizottság tagjai a magyar leszámítoló- és pénzváltó-bank (V. Dorottya-utca, 6. sz.) safe deposit termében gyűlnek össze, az ott elhelyezett értékpapírok revidiálása céljából.

Budapest, 1905. november 25-én.

Gróf Széchényi Viktor
elnök.

Breuer Szilárd
titkár.

1795. sz.
1905.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapest, 1905. november 18-án a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf, majd dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: Hellebronth Géza, Polez Rezső felügyelőbizottsági tagok, dr. Balogh Dezső pénztárnok, Apáthy Vilmos, Barabás István, Lukáts Gyula, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Szily József, Varga Lőrinc, dr. Vass János, Vida Pál előadók. Elmaradását kimentette dr.

Glósz Kálmán előadó és dr. Marinovich Imre felügyelőbizottsági tag.

260. Elnök az ülést megnyitván, üdvözlő az elnökséget, azon reményének adván kifejezést, hogy az új, megfelelőbb helyiségben a munkakedv is fokozódott mérvben fog az ügy javára megnyilvánulni. Lukáts Gyula az új helyiségek berendezésének fáradságáért az irodaszemélyzetnek jegyzőkönyvi köszönetet szavaztatni javasol, míg dr. Óvári Ferenc a kebelbeli köszönetszavazást mellőzni kéri s e helyett azt indítványozza, hogy a hurcolkodás és berendezés munkáját legnagyobb részét végző Keresztes János irodatisztnak e közben felmerült költségei megtérítessenek.

Alelnök indítványa elfogadtatván, Keresztes János irodatisztnak a felmerült 66 K költség kiutalványoztatik.

261. Dr. Óvári Ferenc mint a **kongresszusi zárszámadások** felülvizsgálására kiküldött bizottság elnöke jelenti, hogy a bizottság november 18-ikán délelőtt a zárszámadásokat felülvizsgálta és ennek alapján jelenti, hogy azok okmányyszerűleg helyeseknek találtattak. Egyes bevételek azonban az alkalmazásban volt bárcá és ellennyugta nélküli kezelés mellett stricte ellenőrizhetők nem voltak s ezért javasolja, hogy a jövőben ily alkalmakor mindenkor az elnökség által előre megbízott pénztárnok végezze a pénzkezelést, a bevételezés mindenkor bárcakönyv és ellennyugták alapján történjék, a kongresszusi zárszámadás pedig az e címen felmerülő kiadások befejeztéig ne zárattassék le.

Az elnökség e jelentést tudomásul vevén, alelnök javaslatát teljes egészében elfogadta.

262. Dr. Szily József betérjesztvén a **kocsifecskendő** pályázatára beérkezett ajánlatok felülbírlására kiküldött bizottság jelentését, javasolja, hogy a fecskendő a legelőnyösebb ajánlatot tett Köhler István gyárosnál rendeltessék meg s pedig a gyáros által javasolt 10 főre való ülésekkel; a nyers gép átvételére küldessék ki egy bizottság, a mely az esetleges változtatások eszközlése után a gépet végleg is átveszi; végül, a mennyiben a gép nem volna valamely tűzörségen elhelyezhető, hagyassék meg az a gyáros felajánlott gondozásában.

Az elnökség a bizottság javaslatát elfogadja és a jelentésttevő bizottságot a gépnek átvételével is megbizva; utasítja továbbá az irodát, hogy gyárossal a szállítási szerződést kösse meg s végül engedélyezi a gépnek 1700 kor.-t kitevő költségeit.

263. Gosztony Ernő bemutatván „**Vulcanus**” elnevezésű kézi-extinctörjét, a mely hosszában álló, kettős kifolyási csővel és oldalt elrendezett ütőszerezettel, 7 liter ürtartalmu, hazai gyártmány, — bizonyítványt kér arról, hogy ezen extinctör kisebb tüzek oltására alkalmas és kivált a vasúti póstakocsikban való elhelyezésre célszerű.

Az elnökség előlegesen kimondja, hogy vizsgáléseket és reclamüzelmeket elkerülendő, gyárosoknak gyártmányaikról bizonyítványt nem állit ki, azonban, ha valamely hatóság vagy testület az elnökségtől a gyártmány felől véleményt kér, ugy azt készséggel megadja. Ily értelemben rendeli értesíteni folyamodó feltalálót is.

264. A **felügyelőbizottság** azon jelentése, hogy megalakulván, elnökévé Hellebronth Gézát, jegyzőjévé dr. Marinovich Imrét választotta, Tudomásul vétetett.

265. Titkár felolvasván dr. Glósz Kálmán előadó jelentését a **Jásznagykunszolonk** vármegyei szövetség megalakulásáról, amely szerint az

alakuló gyűlésen 22 testület volt képviselve és ideigl. elnökké Bagossy Károly alispán, titkárokká Jancsó Kajetán és Csátár Andor választott meg,

tudomásul vétetett és dr. Glósz Kálmán előadónak utiköltségei kiutalványoztatnak.

266. **Turóc vármegye** szövetségének elnöke br. Révai László állásáról lemondván, a szövetséget is nemlétezőnek jelentette ki. Ügyiratok Lukáts Gyula előadónak kiadtván, nevezett jelenti, hogy a vármegye alispánjánál ez ügyben eljárt s hogy a vármegyei szövetség elnökségét Beniczky Kálmán alispán elvállalja, a szövetség alapszabályait felterjesztieni fogja, kívánja azonban, hogy Lukáts előadó ő a megalakulás keresztülvitelében továbbra is támogassa, a tűzfelügyelők kinevezése pedig az alapszabályokban az ő hatáskörébe tartozónak nyilváníttassék.

Lukáts Gyula jelentése tudomásul vétetvén, az elnökség kívánatosnak tartja, hogy a szövetség szabályszerűen új alakuló gyűlést tartván, elnököt válasszon és az alapszabálytervezetet az alispán kívánságához képest módosítsa, egyben pedig felkéri Lukáts Gyula előadót, hogy a szövetség létesítése körül továbbra is nyújtson segédkezet.

267. Titkár jelenti, hogy alispáni felhívásra a **zemplén vármegyei szövetség** október 8-án Sátoraljaújhelyen megalakult; bővebb jelentés azonban az elnökséghez nem érkezett.

Tudomásul vétetett.

268. Zemplén vármegye alispánjának átirata, mely szerint **Tókteterebes** község tűzoltóság szervezése, a szerek beszerzése és megfelelő vízkészlet biztosítása iránt intézkedett,

tudomásul vétetett és egyben alispán felkérétni határozatott, hogy a község határozatainak tényleges végrehajtását ellenőriztesse.

269. A **Torontál vármegyei szövetség** betérjesztvén közgyűlési jegyzőkönyvét, a határozatok sorában három olyant is hozott, melyek az országos szövetséget illetik, u. m. kívánja, hogy az alapszabályokban kimondassék, miszerint a költségvetés és zárszámadás csak névszerűt szavazással legyen tudomásul vehető és elfogadható; kívánatosnak tartja, hogy a nagygyűlés az ünnepélyek első napján tartassék, a versenyjuryban Torontál vármegye szövetsége is képviselve legyen s végül hogy az elnökség a költségvetést és zárszámadást alapszabályszerűen kezelje.

Az elnökség a nagygyűlésre és az alapszabályokra vonatkozó javaslatot az alapszabályok revideálásával megbízott bizottságnak kiadja; a versenyjuryba való kiküldetést, mint az orsz. választmány jogát, helyi kívánságok által korlátozhatónak tartja, de egyébként is a vármegyei szövetség kiküldöttjének a választmányban joga és módja van kebelbeli szakértőt is javaslatba hozni; végül pedig határozottan tiltakozik azon mivel sem megokolt feltevés ellen, mintha a költségvetés és zárszámadás alapszabályellenesen kezeltetnék és erről a vármegyei szövetséget értesíteni rendeli.

270. Titkár jelenti, hogy **Borsod vármegye** támogatásával Miskolcon tanfolyam tartatott, a melyről azonban bővebb jelentés nem érkezett. Tudomásul vétetett.

271. Goldschmidt József jelentése, mely szerint a csákvári földmives iskolában a tanfolyam kezdetét vette és azon kérelme, hogy a hallgatóknak 11 péld. „Tűzrendészet” díjtalanul megküldessék, neki pedig, mint előadónak tiszteletdíj utalványoztassék,

tárgyaltatván, tudomásul vétetett s határozatott, hogy mivel a tanfolyamot nem az orsz. szövetség rendezi, az elnökségnek nincs módjában annak előadóját honorálni, a „Tűzrendészet“ pedig azért nem küldhető meg, mivel példányai teljesen elfogytak.

272. Titkár, mint a kiküldött vizsgálóbizottság elnöke jelenti, hogy Molnár József monori lakos tisztivizsgálója október 22-én elméleti részében megejtetett, azonban mivel az elfogadható eredménnyel nem járt, a gyakorlati vizsgára folyamodó bocsátható nem volt. Minthogy egyik vizsgabiztos sem reflektált tiszteletdíjra és költség sem merült fel, a bizottság az 50 K díjat kivételesen folyamodónak visszaadni javasolja.

Az elnökség a jelentést tudomásul vette, az 50 K díjat azonban, hogy praecedens ne teremtsen, vizsgázónak vissza nem adja, hanem a segélyalaphoz csatolni rendeli.

273. Papp Ferenc szegedi szakaszarancsnok 50 K lefizetése kapcsán tiszti vizsga letétele iránt folyamodván, kéri a terminusnak mielőbbi kitűzését.

Az elnökség a vizsga határidejéül december 8-ikának d. e. 9 óráját tűzi ki és a bizottságba ismét Breuer Szilárd, Lukáts Gyula és dr. Balogh Lezsó előadókat kuli ki.

274. A csendőrök tűzoltói oktatását illetőleg a honvédelmi miniszter arról értesíti a szövetséget, hogy 7 tiszti (mint rendkívüli) és 7 altiszti (mint rendes) hallgató fog kivezényeltetni; a tanfolyamot augusztus hóban kívánja megtartatni; a megírandó tankönyv programjának kidolgozásához egy szakközeget kiküldeni kéri és a műnek felülbírálatát az elnökségre bizza.

Az elnökség a leiratot tudomásul vévén, e tárgyban már régebben hozott határozatai fenntartása mellett utasítja az irodát, hogy a leiratnak megfelelően annak idején járjon el.

275. Titkár jelenti ezzel kapcsolatban, hogy tudomása van arról, miszerint a honvéd. miniszterium az osztrák viszonyokra megírt „**Militärfeuerwehr**“ című könyvet a honvédség részére lefordítani kívánja és javasolja, hogy feliratban kérje az elnökség azt, miszerint e fordítás a hazai viszonyok és szervezet figyelembevételével állíttassék össze.

Az elnökség e javaslatot elfogadja és a felirat megszerkesztésére titkárt utasítja.

Elnök eltávozván, dr. Óvári Ferenc alelnök foglalja el az elnöki széket, mire

276. Titkár bemutatja a C z e t t e l é s D e u t s c h cégnek újabb díszokmányvázlatát, melyet az 500 példányban 500 kor.-ért szállítani kész.

Az elnökség a vázlatot csekély módosításokkal elfogadja és utasítja az irodát, hogy 500 példányt rendeljen meg, a kidolgozott rajz végleges levonatát pedig mutassa be a legközelebbi ülésen.

277. Markusovszky Béla lapszerkesztő bemutatván a londoni „The Fireman“ levelét, melyben az a tűzoltóság és a hatóságok viszonyáról irandó művéhez a magyar tűzoltóságra vonatkozó adatokat kéri, egyben az új irodahelyiségre való vonatkozással a hivatalos lap expedálásának az irodára való átruházását kéri.

Dr. Vass János előadó a lap szellemi részének felülvizsgálása céljából egy szerkesztőbizottság kiküldését javasolja, egyben felhívja az elnökség figyelmét arra is, hogy a tűzjelentések nagy elch é-k ö l t s é g e i t a szerkesztő tiszteletdíjából nem fedezheti.

Breuer Szilárd javasolja, hogy tekintettel arra, miszerint az összes tűzjelentések közlése a lap jelenlegi terjedelme mellett

lehetetlen, de céltalan is oly jelentések közlése, melyek technikai vagy taktikai értéket nem tartalmaznak, a clichék pedig nagy költségeket okoznak, az elnökség jövőre csak olyan jelentéseket adjon ki közlés végett, a melyek ugy technikai, mint taktikai tanulmánynak tekintethők.

B a r a b á s István felhívja az elnökség figyelmét arra, hogy a sárvári robbanás ismertetéséhez szerkesztő által névaláírás nélkül, hozzáfűzött megjegyzést a „Vasvármegye“ című lap, mint az elnökség véleményét vette át, holott az elnökség ezen nézetet aligha oszthatja.

Az elnökség a lap expedálását Keresztes János irodatisztre bízván, a lapellenőrzőbizottság kiküldésétől eltekint, azonban határozatilag kimondja, hogy mindazon clichéknek költségeit, melyek az elnökség rendelete folytán megjelentetendő cikkekhez készülnek, a szövetség pénztára viseli; hogy ezentúl csak oly tűzjelentések adassanak ki közlés végett, a melyek technikai és taktikai tartalmuknál fogva arra különösen alkalmasak; hogy végül lapszerkesztő cikkei alá névaláírását tevén, félreértéseknek elejét vegye és a lap legközelebbi számában is nyilatkoztassa ki, miszerint a sárvári esethez fűzött megjegyzés az ő véleményét képezi s nem az elnökségét, végül hogy a „Vasvármegye“ című laphoz is nyilatkozat küldessék be, amelyben az elnökség kinyilatkoztatja, hogy a „Tűzrendészeti Közlöny“ ben megjelent vélemény nem az elnökség véleménye, hanem a cikkirőé.

278. Titkár ezzel kapcsolatban jelenti, hogy a sárvári selyemgyár telepengedélyét a kereskedelmi miniszter a Belügyminiszterrel egyetértőleg megadta azzal, hogy az aether, alkohol, pirroxilin, collodium nem robbanó anyagok, tehát a robbanó anyagokra kiadott rendelet sem vonatkoztatható rájuk s hogy az elrendelt óvintézkedések mellett még a munkások vigyázatlansága sem okozhatná az aethergőzők robbanását.

Az elnökség a jelentést tárgyalván, elhatározta, hogy — mivel a szövetség a Belügyminiszteriumnak szakközege és így, bár az ügy véleményezés végett ide kiadva nem volt, a közönség azt hiheti, hogy e telepengedélyezés indokolásához a szövetség véleménye szolgálhatott alapul, ilyent pedig az elnökség nem adhatott volna, mivel az a szaktudással ellenkeznék, — úgy a Belügyminiszterium, mint a Kereskedelmi Ministeriumhoz felvilágosító felirat intéztessék, esetleg nyilatkozat tétessék közzé, a mely szerint az elnökség a telepengedélyben nyilvánított véleményt és indokolást magaéva nem teheti.

279. Belügyminiszter az ujonnan kiadott ásványolajrendelet kapcsán felhíván az elnökséget arra, hogy a robbanásmentes edényekkel november 30-án tartandó próbához egy szakközeget küldjön ki, egyben megküldi e rendelet egy példányát is.

Az elnökség a próbához az elnökség képviseletében dr. Szily József előadót küldi ki, egyben azonban konstatálja azt, hogy a robbanásmentes edények hivatása félreértetvén, óriási mennyiségű ásványolaj tartása engedélyeztetik lakások közepette és a robbanásmentes edények címén a kéziratok nagy raktárakká válnak, holott a robbanásmentes edények mellett sincs a robbanás lehetősége kizárva; elhatározza tehát azt, hogy — véleménye előzetesen nem kéretvén ki — most utólag felír a Belügyminiszteriumhoz, felhívja figyelmét az óvintézkedések hiányos voltára, valamint arra, hogy az engedélyezett

mennyiségek óriási veszélyt idézhetnek elő s életbiztonsági szempontból nem engedélyezhetőek. Utasítja egyben a lápszerkesztőt, hogy az ásványolajrendeletnél és a sárvári selyemgyár telepengedélyezésénél felmerült szakszerűtlenségeket tegye vezércikk tárgyává és egyben tegye közzé az elnökségnek is a rendelet tárgyában a Ministeriumhoz intézett feliratát is.

280. Polez Rezső felhívja az elnökség figyelmét arra, hogy a tűzrendészeti törvény tárgyában a törvényhatóságokhoz intézett körlevelet Kolozsvár városa azért nem intézhette el, mert az abban hivatolt Liptó vármegyei körlevelet nem kapta meg.

Tekintettel arra, hogy a vármegyei törvényhatóságok azt sorra tárgyalták, sőt Gömör vármegye hasonló határozathozataláról az elnökséget értesítette is, tehát feltehető, hogy a körlevél csak a városi törvényhatóságoknak nem küldetett meg: az elnökség felkéri Liptó vármegye alispánját, hogy a körlevelet a városi törvényhatóságoknak is küldje meg.

281. Szabó Ferenc (Torda) úzfelügyelő „A tűzrendészet kezelése a közigazgatási hatóságok által” címen könyvet adott ki, amelyben a szövetség összes szabályzatait az elnökség engedélye nélkül kinyomatván, azokat áruba bocsátja s így a szövetség szerzői és kiadói tulajdonjogát megsértette.

A könyv kiadatott dr. Vass János előadónak azzal, hogy a tartalom felülbírálása kapcsán mondjon egyúttal véleményt arról is, hogy nevezett úzfelügyelővel szemben milyen megtorló eljárás lenne követendő.

282. Titkár bejelenti, hogy a postaigazgatóság értesítése szerint az elnökségnek a portómentesség tárgyában intézett felirata akkép nyert elintéztést, hogy a hivatalos felhívásra adott válaszok portómentessége csak a feltétlenül portómentes hatóságokkal szemben illeti meg a szövetségeket, ellenben rendezett tanácsú városok és községekkel szemben nem, a levelek pedig a postahivatalokba adandók be s levélszekrénybe nem dobhatók.

Tudomásul vétetett.

283. Titkár azon bejelentése, hogy az elnökségnek a Széchenyi Ödön pasát is feltüntető régebbi csoportfényképe már nem kapható,

tudomásul vétetett.

284. Titkár jelenti, hogy Besztercebánya testülete véleményt kért és kapott szerek beszerzése, a biztosító-társulatok és a község segélyezési köteleltsége tárgyában, valamint hogy Ajkai Zoltán alelnök a Vas vármegyei szövetség részére általa kidolgozott gyári tűzrendészeti szabályrendelet-tervezetre kérte ki véleményét.

Tudomásul vétetett.

285. A rhédei önk. testületnek a Belügyminister által leküldött alapszabályait, a minta-alapszabálynak megfelelően azon megjegyzéssel véleményeztettek, hogy egyenruhát csak működő tagok viselhetnek.

286. A Belügyminister által leküldött kusicsi önk. testületi alapszabályok a minta-alapszabálynak megfelelően azzal javasoltattak jóváhagyatni, hogy a hivatalos nyelv a magyar is, a vezényszó pedig csak magyar legyen.

287. A Belügyminister által véleményezett végezt kiadott kistoronyi önk. testületi alapszabály jóváhagyatni javasoltatott azon kikötésekkel, hogy a szomszéd községbe a csapatnak legfeljebb 1/3-da vonulhat ki; hogy a szervezet és egyenruházat az országos szövetség szabályzata szerinti legyen; hogy a testület

köteleztessék a segélyző-pénztár tagja lenni s hogy a feloszlás 30 helyett 25 főnyi minimális létszámmal mondható ki.

288. A Belügyminister által leküldött szemlakai önk. testületi alapszabályok a minta-alapszabályra tett kikötések mellett jóváhagyatni javasoltattak.

289. A mikalakai önk. testületnek a Belügyminister által leküldött alapszabályai a minta-alapszabályokra tett kikötések mellett jóváhagyatni javasoltattak.

290. A szomolnoki önk. testületnek a Belügyminister által leküldött alapszabályai azon megjegyzéssel javasoltattak jóváhagyatni, hogy a tisztek elnevezése a szabályzatnak megfelelő legyen, hogy a testület megalakulása nem 3 évre kiterjedő, hanem végleges legyen és a maximális létszám meg ne határozassék; hogy a ház utáni tűzoltói adó tűzrendészeti szabályrendeletbe való; hogy a testület a segélyző-pénztár tagja legyen, a parancsnokság pedig csak a működő tagok által és azok sorából választassék.

291. Friedmann Miksa szepesszombati úzfelügyelő betérjesszván a nagyszalóki tűzesetről szóló tervrajzzal ellátott jelentését, amely szerint a tűznek gyors elterjedése okául az utcák szűk voltát, az épületek puha tetőzetét, a csüröknél a vizes hordók hiányát és azon körülményt említi, hogy a tűzoltóság meg nem felelő, a úzfelügyelő intéseit mibe sem veszi, az elnökség tudomásul veszi és Friedmann Miksának fáradozásáért elismerést szavaz; a jelentés szerint a tűzesetből folyólag a kellő intézkedés megtételénél, az elnökség további lépések tetelének szükségét nem látja.

292. Titkár azon javaslatát, hogy a szövetséghez nem tartozó testületek a csatlakozásra felhívassanak, az elnökség elfogadja és a körlevél megkeresésére és szétküldésére az irodát utasítja.

293. A tagsági díjakkal hátralékos szövetségeket és tagtestületeket az elnökség ugyancsak a díjak befizetésére felhívni rendeli.

294. A legközelebbi ülés határidejéül az elnökség december 16-ának d. u. 3 óráját állapítja meg.

295. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérettek dr. Szily József és Lukáts Gyula előadók.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor, Dr. Óvári Ferenc,
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Lukáts Gyula, Dr. Szily József,
előadó. előadó.

684.

1905.

Jegyzőkönyv.

Felvételett Budapesten 1905. november 18-án a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyző-pénztára elnökségének üléséből.

Elnök: gróf Széchenyi Viktor. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, Hellebronth Géza, Polez Rezső felügyelőbizottsági tagok, dr. Balogh Dezső titkár-pénztárnok, dr. Szily József, Szabó Gyula, Szabados Imre, Varga Lőrinc előadók.

72. Elnök az ülést megnyitván, titkár jelenti, hogy Csanády József (Kunszentmárton) a betérjesszött orvosi zárjelentés szerint, a július 21-én tűznél szenvedett égési sebek után fellépő ebecmával 90 napig volt munkaképtelen.

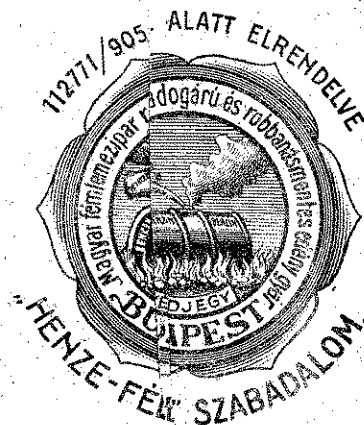
Az I. m. ált. alapítványához 180 kor. segélyre feltérjesszteni rendeltetett.

„HENZE-FÉLE SZABADALOM“

15 állambaszabadalmazva.

Magyar szabadalom:

16866., 17243., 23393. és 19760. sz.

Osztrák szabadalom:

3260., 7539., 3765. és 4773. sz.

KÉPES ÁRJEGYZÉK

tűzveszélyes és robbanékony folyadékok raktározására és szállítására szolgáló hordók, tartályok, kanák stb. számára.

Magyar fémlemezipar részv.-társ.

Budapest, VII. ker., Gizella-ut 53-55.

Eladási feltételek: Az árak kötelezettség nélkül, készpénzfizetés mellett budapesti gyárunkból értendők. A csomagolást az önköltségi árban számítjuk fel, de a jó állapotban levő ládákat, ha azok bérmentve küldetnek vissza, teljes árban beszámítjuk. 50 koronán aluli rendelvényeket és ismeretlen czégeknek csak utánvét mellett szállítunk. Felszólalásokat csak nyolcz napon belül veszünk figyelembe.

KÜLÖN MEGRENDELÉSRE KÉSZITÜNK BÁRMILY ALAKU TARTÁLYOKAT ÉS KIVÁNATRA SZIVESEN SZOLGÁLUNK RAJZZAL ÉS ÁRAJÁNLATTAL. MEGLÉVŐ ÉS JÓÁLLAPOTBAN LEVŐ TARTÁLYOKAT ÉS HORDÓKAT IS ÁTALAKITUNK ROBBANÁSMÉNTESÉ.

**UTÁNZATOKTÓL
ÓVAKODJUNK!**

**CSAK VÉDJEGYÜNKKEL ELLÁTOTT
EDÉNYEK ROBBANÁSMÉNTESÉK.**

**UTÁNZATOKTÓL
ÓVAKODJUNK!**

Kivonat a „Belügyi Közlöny“ 1905. november 19-iki számából.

112,771
III. c. /1905. B. M. számú körrendelet.

Az ásványolajok szállítása és tartására vonatkozó 290/1870. 1.) és 39,215/1894. 2.) számú körrendelet módosítása.

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.) 3.)

Minthogy az 1870. évi május hó 20-án 2.970 sz. a. kiadott belügyminiszteri körrendelet egyes határozmányai, nemkülömben az 1894. évi május hó 24-én 39,215. sz. a. kelt körrendelet a technika fokozott fejlődése folytán a mai ipari és kereskedelmi viszonyokkal szemben és egyáltalán is elavultak, addig is míg az előidézett körrendelet egész terjedelmében átdolgozható lesz, az élet- és vagyonbiztonság megóvása érdekében, valamint kereskedelmi és forgalmi tekintetből szükségesnek mutatkozott, hogy ezen körrendelet 10., 11., 12. és 13. §-ai a jelenlegi forgalmi igényeknek és fejlettebb viszonyoknak megfelelően módosítsanak, miért is a 2,970/1870. számú körrendelet fentidézett §-ainak, valamint a 39,215/1894. számú körrendeletnek hatályon kívül helyezésével a földmivelésügyi kereskedelmügyi és pénzügyi m. kir. minister urakkal egyetértőleg egyidejűleg a jelen szám alatt a mellékelt rendeletet bocsátom ki.

Midőn azt ide mellékelve Cimednek a legszélesebb körű közhírré tétel és megfelelő eljárás végett megküldöm, egyben értesitem, hogy az ezen rendele 1. §-a értelmében használandó, robbanást meggátló szerkezettel ellátott és hornyolással illesztett, szegecselte vagy hegesztett vas- és fémedényeként az eszközölt hatósági és szakértői vizsgálat alapján eddig csak a magyar fémlémezgyártás részv. társ. által (Budapest, VII., Gizella-ut 53-55. sz.) gyártott „Henze“-féle edények engedélyeztettek.

A későbbi vizsgálatok alapján engedélyezendő robbanásmentes edények beszerzési forrásait időnként fogom Cimed tudomására hozni.

Budapesten, 1905. évi november hó 10-én

Kristóffy s. k.

Melléklet a 112,771/1905. B. M. számú körrendelethez.

112,771
III.-c. /1905. B. M. számú rendelet.

Az ásványolajok szállítása és tartásáról szóló 1970/1870. B. M. sz. körrendelet módosítása.

1. §

A 21 C^o alatti hőmérsékletnél az Abel-féle készülékben meggyuladó ásványolaj (tűzveszélyes petroleum), továbbá mindennemű petroleumaether, benzín, ligroin, kénéaether, benzol, szénkéneg, valamint esetleg később külön rendelettel, ide sorolandó robbanó folyadék a tűzveszélyes petroleumra vonatkozólag 1 (egy) kilogrammnál, a felsorolt többi folyadékot illetőleg 1/2 (fél) kilogrammnál nagyobb mennyiségben csak a belügyminiszternek a kereskedelmügyi miniszterrel egyetértőleg a belügyminiszterium kiküldöttjének elnöke mellett a kereskedelemügyi miniszterium, a kir. József-műgyetem, a m. kir. technológiai iparmúzeum, a budapesti kir. ipari főfelügyelő és az orsz. tűzoltószövetség egy-egy kiküldöttjéből álló bizottság által eszközölt előzetes hatósági és szakértői vizsgálat alapján engedélyezett robbanást meggátló szerkezettel ellátott és hornyolással illesztett, szegecselte vagy hegesztett vas vagy fémedényekben raktározható és tartható az elárusítás számára.

2. §

Ugyanily edényekben tartandó üzlethelyiségekben a 21 C^o-nál nagyobb hőmérsékletnél az Abel-féle készülékben meggyuladó ásványolaj (finomított petroleum) is.

3. §

Az 1. és 2. §-ban felsorolt anyagokból a) üzlethelyiségben: finomított petroleumból 300 kg. tűzveszélyes petroleumból 200 kg. benzínből 100 kg. ligroinból 50 kg. benzolból 50 kg. petroleumaetherből 25 kg. kénéaetherből 10 kg. és szénkénegből 10 kg. b) üzlethelyiséghez vagy ipartelephez tartozó (kézi) raktárhelyiségben finomított petroleumból 800 kg. tűzveszélyes petroleumból 600 kg. benzínből 800 kg. ligroinból 300 kg. benzolból 300 kg. petroleumaetherből 150 kg. kénéaetherből 60 kg. szénkénegből 60 kg. mennyiségnél több nem tartható.

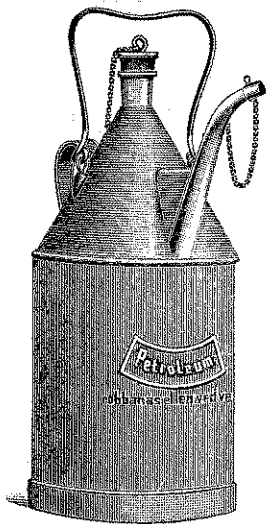
4. §

A helyi rendőrhatalóság különös szakértelemmel bíró kereskedőknek vagy iparosoknak (pl. droguistáknak) megengedheti, hogy kézi raktárakban a 3. §. b) pontjában megszabott mennyiségek felével többet tarthassanak.

8. §

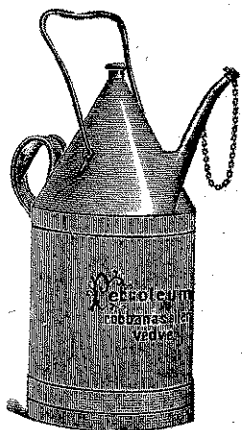
A robbanást meggátló szerkezettel ellátott edények (tartányok) tartására kötelezettek tartoznak azok használhatóságáról és jókarban létéről időnkint, esetleg szakközvegek útján meggyőződést szerezni, mert ha az edények (tartányok) rossz karban léte vagy használhatatlansága miatt robbanás történnék, az ez által előidézett károkért vagy szerencsétlenségekért az azok tartására kötelezettek nemcsak anyagilag, hanem büntetőjogiilag is felelősek.

2. ábra.

Robbanásmentes petroleum- és szesz- (spiritus)-kannák (háztartási célokra.)

1. ábra.

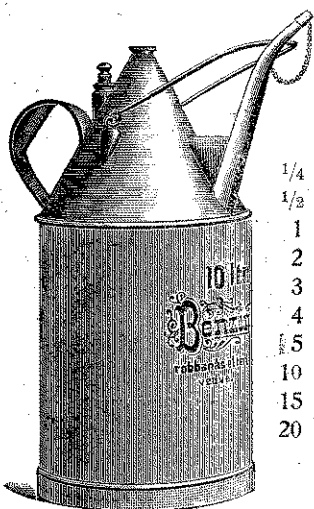
(Fényesre csiszolva.) Szilárd biztosítókkal.

Ürtartalom lit.	1/2	1	1 1/2	2	3	4	5
Ár Kor.-ban:	1.50	1.70	1.90	2.10	2.30	2.50	2.80

Ugyanezen kannák vörösrezeve darabonként 30 fillérrel drágábbak.

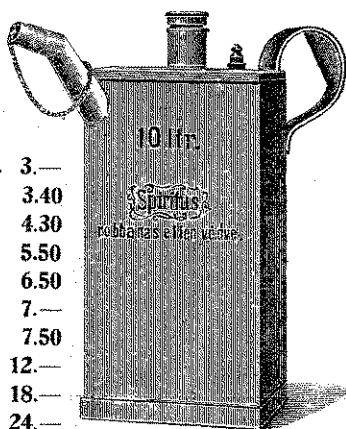
Robbanásmentes benzín-, szesz-, aether-, terpentín-, ligroin- stb kannák. Szilárd óvókészülékkel.

4. ábra.

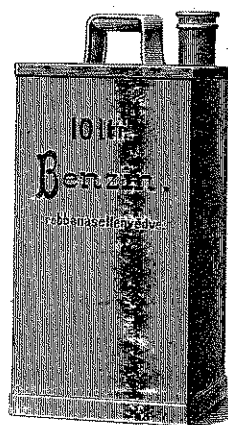
1/4 lit.	lit.	K.
		3.—
1/2	"	3.40
1	"	4.30
2	"	5.50
3	"	6.50
4	"	7.—
5	"	7.50
10	"	12.—
15	"	18.—
20	"	24.—

9. ábra.

lit.	K.
1	4.50
2	5.50
3	6.50
4	7.—
5	7.50
10	12.50
15	18.50
20	24.50

8. ábra.

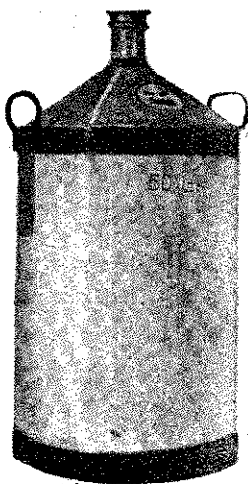

lit.	K.
1	4.—
2	5.—
3	6.—
4	6.50
5	7.—
10	12.—
15	18.—
20	24.—

Kivehető óvókészülékkel az árak darabonként 2.— koronával magasabbak.
Légcsap 5 literig 1.— korona; 5 literen felül 2.— korona.

Robbanásmentes raktár- és szállítóedények.

29. ábra.

Szállító kannák

5 kg (ca 7 lit.)	K.	7.50
10 "	"	11.—
15 "	"	13.—
20 "	"	14.—
25 "	"	16.—
50 "	"	22.—

Kivehető biztosítókkal
2.— Kor.-val drágább.

11. ábra.

Raktáredények csapkészülék nélkül.

lit.	K.
5	12.—
10	20.—
15	26.—
20	30.—
25	34.—
30	50.—
75	60.—
100	70.—

Tartalommutatóval ma-
gasabb az ár:
Lit 5—20, 20—50, 50—100
K. 16.— 20.— 25.—
Az árak 2 csappal még
4.— K.-val magasabbak.

Csapkészülék ventilcsappal:

1/4"	3/8"	1/2"
9.—	11.—	13.—

Légcsap 50 literig 2.50 Kor.; 50 literen felül 4.— Kor.

A szállító kannák erős ölmazott bádogból készülnek. A raktáredények ölmazott vagy ónozott bádogból, izlésesen festve készülnek. S a folyadék neméhez mért felirattal lesznek ellátva.

Kiöntőcső szállító kannákhoz.

A kényelmesebb kiöntéshez készí-
tünk a szállítóedényekhez csava-
ros kiöntőcsövet, melynek ára:
50 literes tartályig 2.— K.
50 literen felüli tartálynál 3.— K.

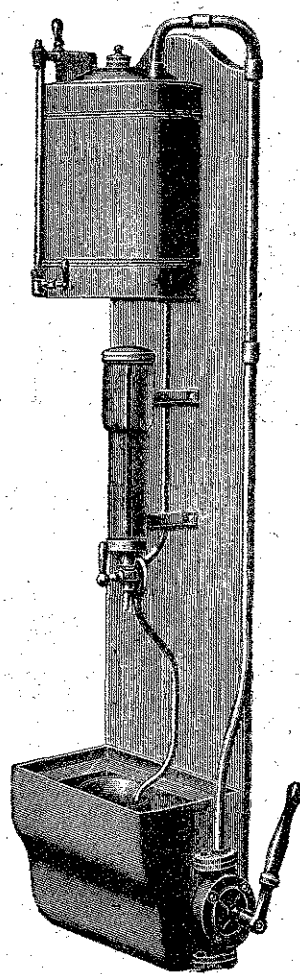
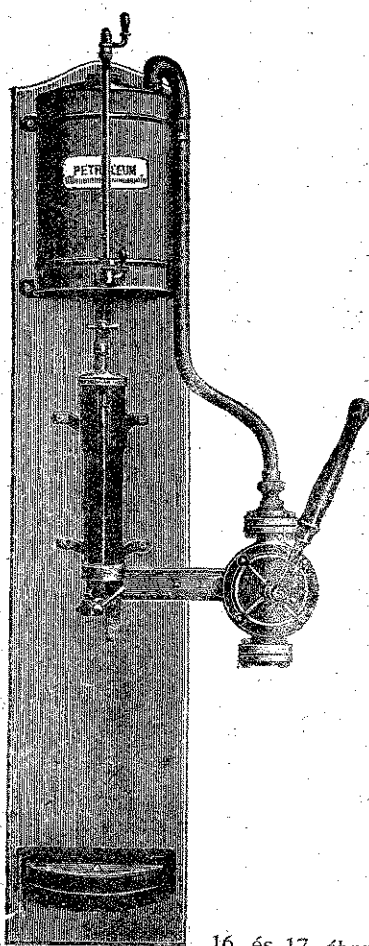
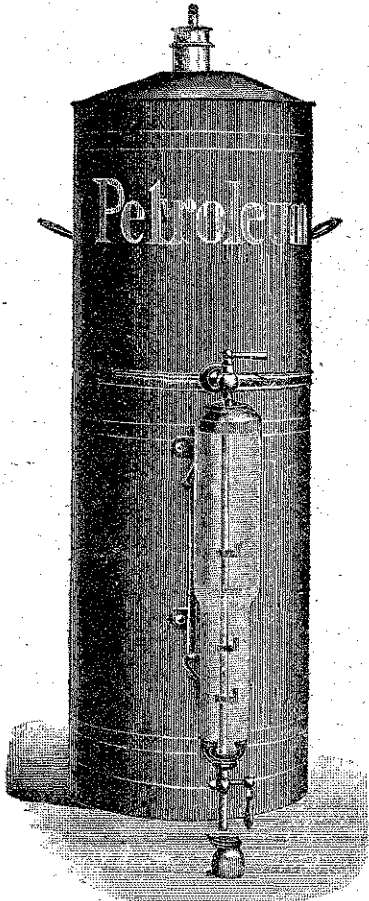
Robbanásmentes boltitartályok, mérőkészülékkel és szárnyszivattyúval.

15. ábra.

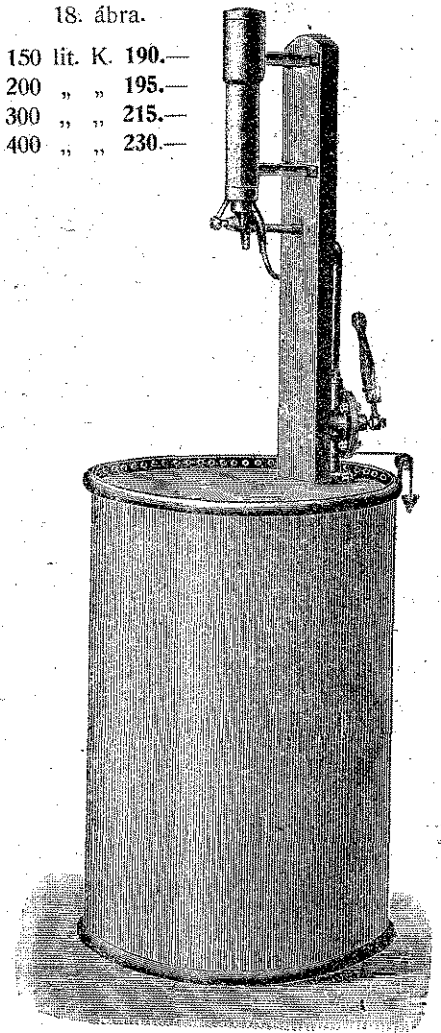
16. ábra.

17. ábra.

18. ábra.

150 lit. K.	190.—
200 „ „	195.—
300 „ „	215.—
400 „ „	230.—

15 lit. K.	50.—	80 lit. K.	80.—
25 „ „	62.—	100 „ „	100.—
30 „ „	64.—	200 „ „	125.—
50 „ „	70.—		

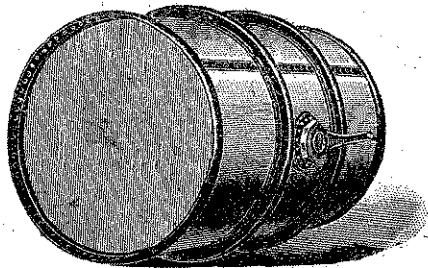
16. és 17. ábra.	
25 lit. K.	130.—
30 „ „	140.—
50 „ „	160.—

Robbanásmentes raktár-tartályok, szállító hordók és szárnyszivattyúk.

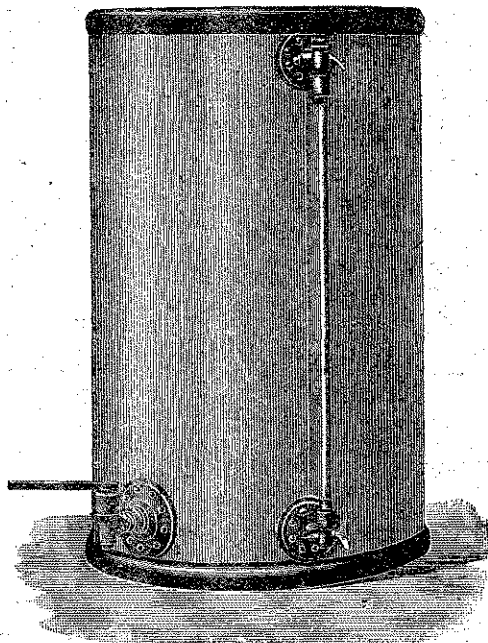
21. ábra.

szárnyszivattyúk.

22. ábra.

Hordók, szilárd biztosítékkal, vasbádognál, kívül festve.

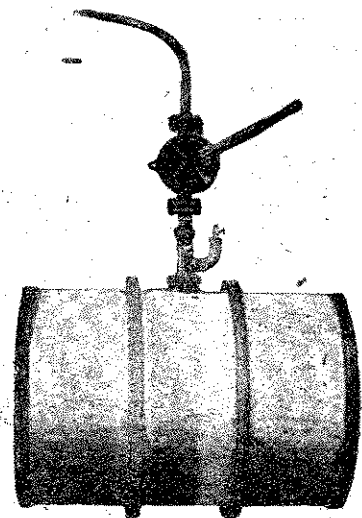

Árak külön ajánlat szerint.

Szárnyszivattyú

a szivattyúzáshoz való szivócsővel.
 1/3" 3/4" 1" szivócsővel
 76.— 96.— 119.— korona.

Szárnyszivattyú szivócső nélkül.
 1/3" 3/4" 1"
 46.— 60.— 75.— korona.
 30. ábra.

Lit. 100	125	150
K. 62.—	70.—	82.—
Lit. 200	300	400
K. 95.—	116.—	134.—

Horganyzott vaslemezből.

Lit. 100	125	150
K. 72.—	82.—	96.—
Lit. 200	300	400
K. 110.—	134.—	154.—

Kivehető óvókészülékkel az ár darabonként 20.— K.-val magasabb.

Schuler József, Budapest.

szabály javallatát javasolta azon kikötésekkel, hogy a szomszéd községbe a csapatnak legfeljebb 1/3-da vonulhat ki; hogy a szervezet és egyenruházat az országos szövetség szabályzata szerinti legyen; hogy a testület

Schuler József (Kunszentmárton) a Berterjesztett Orvosi Zárjelentés szerint, a július 21-én tűznél szenvedett égési sebek után fellépő ecdemával 90 napig volt munkaképtelen.

Az I. m. ált. alapítványához 180 kor. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

73. Szahady Pál (Kariócza) szeptember 20-án tűznél hátára esett és mellhártyagyuladást kapott, mely 52 napra tette munkaképtelenné.

Az I. m. ált. alapítványához 100 kor. segélyre leendő felterjesztése elhatározottatott

74. Porubszky János (Hatvan) október 4-én tűznél a tetőn való beugrás közben felhasította lábát és 8 napig munkaképtelen volt.

A kérvény elkésetten nyújtatván be, az igényjogsultság megszüntnek tekinthető; tekintettel azonban arra, hogy a késelem parancsnok betegségében mentséget talál, az elnökség kivételesen elrendeli, hogy sérült az I. m. ált. alapítványából nyerendő 10 kor. segélyre felterjesztessék.

75. Hinoráni Pál (Kurtics) március 12-én tűzhöz menet csákánjára esett, két bordája eltört és 30 napig volt munkaképtelen.

Tekintettel arra, hogy nevezett nem a parancsnokság útján folyamodott, a parancsnokság az esetet be sem jelentette, de még a tagok névsorát sem terjesztette be s így az sem volt konstatálható, hogy a folyamodó tagja-e a segélypénztárnak vagy sem s végül, mivel a kérvény elkésetten adatott be, az elnökség a segélyt — okmányok hiányában is — megadhatónak nem találta, hanem utasította a folyamodót, hogy kérelmével forduljon a biztosító-társulatok császár-jubiläum alapítványához Bécsbe, a melyet a magyar tűzoltók amúgy is alig vesznek igénybe.

76. Albert János (Péterréve), László István (Kishegyes), Wallinger Dániel (Szarazvám), Bella János (Mezőkovács-háza) segélyezésének ügye az orvosi zárjelentések és egyéb okmányok bevárása mellett a jövő ülés napirendjére tűzettek ki.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

A belügyministerium 1905. évi november 10-én 112771/III. c. sz. alatt kelt körrendelete.

Lapunk 1904. évi januári és márciusi számaiban olvasható a robbanásmentes edényekről szóló ismertetésünk, melyek arra indították a székesfőváros hatóságát, hogy kérdést intézzen a belügyminiszteriumhoz, e biztonsági edények kötelezővé tehetése tárgyában. Ez és az országos tűzoltószövetségnek azonos értelmű felterjesztése arra indították a legfőbb tűzrendészeti fórumot, hogy Sélley Sándor miniszteri tanácsos elnöklete alatt még egy hivatalos próbát ejtessen meg a feltalálójukról Henze-félének nevezett edényekkel. Idei áprilisi számunkban erről is megemlékeztünk. Most pedig végre az 1870. évi 2970. számú elavult és így revisióra megérett rendeletnek módosítását közölhetjük, amely szó szerint a következőképen hangzik:

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságához.

Minthogy az 1870. évi május hó 20-án 2970. sz. a kiadott belügyminiszteri körrendelet egyes határozmányai, nemkülönben az 1894. évi május hó 24-én 39215. sz. a. kelt körrendelet a technika fokozott fejlődése folytán a mai ipari és kereskedelmi viszonyokkal szemben és egyáltalán is elavultak, addig is, míg az előbbidézett körrendelet egész terjedelmében átdolgozható lesz, az élet-és vagyónbiztonság megóvása érdekében, valamint kereskedelmi és forgalmi tekintetéből szükséges-

nek mutatkozott, hogy ezen körrendelet 10, 11, 12 és 13 §-ai a jelenlegi forgalmi igényeknek és fejlettebb viszonyoknak megfelelően módosíttassanak, miért is a 2970/1870. sz. körrendelet fentidézett §-ainak, valamint a 39215/1894. számú körrendeletnek hatályon kívül helyezésével, a földművelésügyi, kereskedelemügyi és pénzügyi m. kir. minister urakkal egyetértőleg egyidejűleg a mellékelt rendeletet bocsátom ki.

Midőn azt ide mellékelve Czimednek a legszélesebb körű közhírretétel és megfelelő eljárás végett megküldöm, egyben értesitem, hogy ezen rendelet 1 §-a értelmében használandó robbanást meggátoló szerkezettel ellátott és hornyolással illesztett, szegecselt vagy hegesztett, vas és fémedényekként, az eszközt hatósági és szakértői vizsgálat alapján, eddig csak a magyar fémlemezipar részvénytársaság által (Budapest, VII. ker., Gizella-ut 53. sz.) gyártott „Henze“-féle edények engedélyeztetettek.

A későbbi vizsgálatok alapján engedélyezendő robbanásmentes edények beszerzési forrásait időnkint fogom Czimed tudomására hozni.

Budapest, 1905 november hó 10.

* * *

(Az ásványolajok szállítása és tartásáról szóló 2970/870 sz. B. m. körrendelet részben való módosítása.

I.

A 21° C. alatti hőmérsékletnél az Abel-féle készülékben meggyulladó ásványolaj (tűzveszélyes petroleum), továbbá mindennemű petroleum, aether, benzín, ligroin, kénather, benzol, szénkéneg, valamint esetleg később, külön rendelettel, idesorolandó robbanó folyadék, a tűzveszélyes petroleumra vonatkozólag egy kilogramnál, a felsorolt többi folyadékot illetőleg fél kilogramnál nagyobb mennyiségben, csak a belügyministernek a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg, a belügyministerium kiküldöttjének elnöklete mellett, a kereskedelemügyi ministerium, a kir. József-műegyetem, a m. kir. technologiai iparmuzeum, a budapesti kir. ipari főfelügyelő és az orsz. tűzoltószövetség egy-egy kiküldöttjéből álló bizottság által eszközölt előzetes hatósági és szakértői vizsgálat alapján engedélyezett, robbanást meggátoló szerkezettel ellátott és hornyolással illesztett, szegecselt vagy hegesztett, vas- vagy fémedényekben raktározható és tartható az elárusítás számára.

II.

Ugyanily edényekben tartandó üzlethelyiségekben a 21° C.-nál nagyobb hőmérsékletnél az Abel-féle készülékben meggyulladó ásványolaj (finomított petroleum) is.

III.

Az I. és II.-ban felsorolt anyagokból:

a) üzlethelyiségben: finomított petroleumból 300 kgr., tűzveszélyes petroleumból 200 kgr., benzínből 100 kgr., ligroinból 50 kgr., benzolból 50 kgr., petroleum-aetherből 25 kgr., kénatherből 10 kgr. és szénkénegből 10 kgr.

b) üzlethelyiséhez vagy ipartelephez tartozó kézi (raktárhelyiségben): finomított petroleumból 800 kgr., tűzveszélyes petro-

leumból 600 kgr., benzinből 800 kgr., ligroinból 300 kgr., benzolból 300 kgr., petroleum-aetherből 150 kgr., kénéaetherből 60 kgr. és szénkénegből 60 kgr. mennyiségnél több nem tartható.

IV.

A helyi rendőrhatalóság különös szakértelemmel bíró kereskedőknek vagy iparosoknak (pl. droguistáknak, motortulajdonosoknak) megengedheti, hogy kézi raktárakban a III. b) pontjában megszabott mennyiségek felével többet tarthassanak.

V.

Az I. és II. pontban felsorolt anyagokból a III. illetve IV. pontban megszabottnál nagyobb mennyiségek tartása:

a) **épületben** csak akkor engedhető meg, ha az lakásul nem használtatik és más lakott tűzbiztos épülettől legalább 20 méter, könnyen gyulladó épülettől legalább 50 méter távolságban fekszik és az ily épületnek is kizárólag ezen célra szolgáló oly világos, jól szellőzött raktárhelyiségében, melynek padlója, oldalfalai, valamint menyezete meg nem gyulladó anyagból épült és legalább 30 cm. magas ajtóközszöbvel, ugyesztintén kívülről zárható vasajtókkal és vasablaktáblákkal van ellátva.

b) **szabadban** vagy meg nem gyulladó anyagból épült fészerekben, csak minden lakott épülettől legalább 20 méter távolságban felállított tartányokban engedhető meg.

VI.

Az V. b) alatti esetben a tartányok egymástól legalább 60 cm. távolságban emelt pillérekre vagy vasgerendákra úgy helyezendők el, hogy a tartányok feneké alatt a szegecs sorok mentén legalább 60 cm. magas, hozzáférhető ürr maradjon. A pillérek és vasgerendák úgy helyezendők el, hogy a szegecselés szabadon maradjon. A föld színe fölött elhelyezett tartányok alatt, a tartány alapterületét köröskörül legalább 10 cm.-el meghaladó terület, folyadékot át nem eresztő burkolattal látandó el és oly méretű fallal vagy földsáncsal övezendő, hogy lék támadása esetén a tartány egész tartalma, az övbe foglalt ürben elférjen.

A föld színe alatt elhelyezett tartányok üregének szintén folyadékot át nem eresztő anyagból készültnek és oly méretűnek kell lennie, hogy a szabadon maradt ürbe a tartányok egész tartalma beférjen.

VII.

Minden raktárhelyiségben és minden tartány mellett kellő mennyiségű homok tartandó készletben.

VIII.

A robbanást meggátoló szerkezettel ellátott edények (tartályok) tartására kötelezettek tartoznak azok használhatóságáról és jókarbanlétéről időnként, esetleg szakközégek útján meggyőződést szerezni, mert ha az edények (tartályok) rozskarbanléte vagy haszna-

vehetetlensége miatt robbanás történnék, az ezáltal előidézett károkért vagy szerencsétlenségeikért az azok tartására kötelezettek nemcsak anyagilag, hanem büntetőjogilag is felelősek.

IX.

Az elsőfoku rendőrhatalóságok kötelesek helyszíni szemle útján időnként meggyőződést szerezni, hogy az I. és II. pontban felsorolt anyagok árusításával, raktározásával és tartásával foglalkozók a jelen rendeletben előírt kötelezettségeknek eleget tettek-e?

X.

Aki az I. és II. pontban felsorolt robbanó, vagy könnyen meggyuló anyagok árusítására, raktározására és tartására vonatkozó jelen rendeletben foglalt szabályokat megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, az 1879. XL. t. c. 190 §-a alapján 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

XI.

Jelen rendelet 1906. évi március hó 1-én lép életbe és mindazok, kik az I. és II. §-ban felsorolt anyagok elárulásával (forgalombahozatalával), raktározásával és tartásával foglalkoznak, tartoznak a jelen rendelet határozmányai értelmében, a fentjelzett időpontig, robbanást meggátoló szerkezettel ellátott és hornyolással illesztett, szegecselt, vagy hegesztett edények beszerzéséről gondoskodni. Miről az országos tűzoltó-szövetség és a magyar fémlemez ipar r. t. mint a Henzeféle szabadalom tulajdonosa (Budapest, VII., Gizella-ut 55) külön is értesítettnek. Előbbi azzal, hogy nov. 30-án 2 új robbanásmentesítő szerkezettel hivatalos próba tartatik.

Országos szövetségünk elnöksége erre a következő fölterjesztéssel élt:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Folyó évi 112771/905. III.-c. sz. leiratára való hivatkozással van szerencsénk bejelenteni, hogy a robbanásmentes edények folyó évi nov. 30-iki próbájához a magy. orsz. tűzoltószövetség képviselőjében dr. Szily József előadót küldöttük ki.

Célszerűnek találunk, ha ezen próbához a főváros tanácsa, valamint tűzoltófőparancsnoksága is meghivatnék, mivel egyrészt épen a főváros tűzrendészeti hatósága az, melynek ezen edényekkel lépten-nyomon dolga lesz s így autopsice meggyőződhetik azoknak mibenlétéről, másrészt mivel a próbákhoz kijelölt térnek is ő a tulajdonosa, illetve kezelője. Megjegyzendő, hogy a gyakorlati értelem a főváros tanácsától a próbához hivatalból kikérendő lenne.

Sajnálattal konstatáljuk ezuttal, hogy a magy. orsz. tűzoltószövetségnek, mint a m. kir. belügyminister tűzrendészeti szakközegének nem nyílt alkalma a most kiadott 112771/905. III.-c. számú tervezetében előzetesen betekinteni s így kötelességünknek tartjuk még

most utólag is Nagyméltóságod figyelmét néhány pontra felhívni, mely a rendeletről kimaradt és esetleg az elfogadott edényeket felsoroló pótrendelet kapcsán lenne még kiadható.

Nevezetesen a robbanásmentes edény kötelező tartása egymagában még nem szünteti meg a veszélyes robbanásokat, mert, ha az nyitva tartatik és pl. áttöltögetés alkalmával nyílt világ, tüzelés van a közelben, a kiáramló gőzök zárt helyiségben a levegővel robbanó vegyületet képeznek és ezen világtól felrobbannak. A robbanásmentesítő szerkezet ez esetben csupán azt akadályozza meg, hogy az edény tartalma is fel ne robbanjon. Ez okból a rendelet még a következő ponttal lenne kiegészítendő: „A robbanásmentes edények is mindenkor zárva tartandók, hogy azokból gőzök ki ne áramolhassanak. Közéjükben gyúlékony anyagok fel nem halmozhatók, nyílt világ, fűtés ott nem alkalmazható. Az edények szelepeire tárgyakat rakni, azokat megterhelni tilos.“

A robbanásmentes edényekre vonatkozólag pedig még kikötendő lenne az, hogy az edény anyaga oly vastagsággal bírjon, a biztonsági szelepet tartó könnyen olvadó fém pedig oly alacsony hőfoknál olvadjon, illetve a szelep oly alacsony hőfoknál, gáznyomásnál nyíljon, hogy az edényben keletkezett gőzök feszültsége még a szelep kinyílása előtt az edényt szét ne vethesse. Ezen kikötésnek meg nem felelő edényeknél ugyanis a robbanásmentesség címe albiztonságot idézne elő, amelynél az esetleg beálló robbanás — tekintettel a robbanásmentes edényekben lakóházakban, üzletekben is engedélyezett igen nagy mennyiségekre — borzasztó következményekkel járna.

Hogy pedig az engedélyezett edények helyett esetleg forgalomba kerülő hamisítványokkal szemben bárki által és bármikor ellenőrizhetők legyenek, kívánatosnak tartjuk, hogy a fent említett és az engedélyezett szerkezeteket

felsoroló pótrendeletben, ezen engedélyezett szerkezetek leírása és metszetrajza is publikáltassék. Az üzlethelyiségeknél és kézraktáraknál is kikötendő lenne az, hogy világos, jól szellőztethetők legyenek, hogy egyrészt ott a kezelésnél mesterséges világosságot ne kelljen használni, másrészt a keletkező gőzök a lég-huzam által azonnal tovább ragadtassanak a szabadba. Ami pedig a mennyiségeket illeti, úgy nem tűnik ki a jelen rendeletről egyrészt az, hogy ugyanezen helyen csak egy-egy megnevezett folyadék tartható-e a jelzett mennyiségben, vagy pedig valamennyi folyadék, akár együttesen is; másrészt a mennyiség oly horribilis nagy még egy-egy folyadékból is, hogy — tekintettel a robbanás lehetőségére, robbanásmentes edény daczára — azt tűzbiztonsági, illetve életbiztonsági szempontból megengedhetőnek nem tartjuk. Így pl. üzletben csak a benzintől 100 kg., a mellette lévő kézraktárban 800 kg. (droguistánál 150 és 1200 kg.) együtt tehát 900, illetve 1350 kg. lenne tartható lakházban, lakások közt és alatt, emberek közepette! s ehhez még hozzájön 300 + 200 + 800 + 600 = 1900 kg. petroleum-féle, a többi ritkább anyagokat nem is említve, a melyekkel a kézraktár (!?) készlete 3500—5000 kg.-ot tehet! Ez félreértése a robbanásmentes edény hivatásának, mert annak célja egyedül csak az lehet, hogy a most minimumra redukált és a gyakorlati életben többé meg nem felelő mennyiségek helyett a tényleges szükségnek jobban megfelelő s valamivel nagyobb — de azért még veszélyt magában nem rejlő — mennyiségek tartása lehetővé váljék, nem pedig az, hogy ezen címen a biztonság mellőzésével óriási anyagraktárak létesítenek lakások között! Kötelességünknek tartottuk ezen körülményre rámutatni és Nagyméltóságod figyelmét erre felhívni.

Gróf Széchenyi Viktor

Breuer Szilárd.

Villammótoros forgatható tolólétra.

Irtta: Markuszovszky Béla.

A „Tűzoltó Közlöny“ 1901. évi novemberi számában, a *berlini* nemzetközi tűzoltószervekiállításról közzétett jelentésem egyik passzusában ezeket irtam:

„A létraipar terén kénytelenek vagyunk konstatálni, hogy Németországgal egy napon nem is említettünk, itt egyelőre versenyképtelenek vagyunk. Vigasztalásunkra csupán az szolgálhat, hogy ebben a tekintetben a többi kulturállam is hasonló helyzetben van. Nagyobb gépezetes létrákat a francziák és angolok éppugy német cégeknél szerzik be, mint mi s Olaszország, mely *Milanóban* igen régi, jóhírnevű létragyárral, a *Porta Páléval*, rendelkezik, még ez is határozottan el van maradva; maga a milanói tűzoltóság Schmahlféle tolólétrát vásárolt a biberachi német cégnél.“

A nevesebb német gyárosok felsorolását követőleg azután külön emlékeztem meg a *nürnbergi Braun J. Chr.* cégről s annak balansz-létrájáról, mely szép kivitelén kívül, főképp azzal a nem közönséges előnyével kapta meg a figyelmet, hogy könnyed és mégis biztos felállításához (szereléséhez) egy ember is elegendő volt.

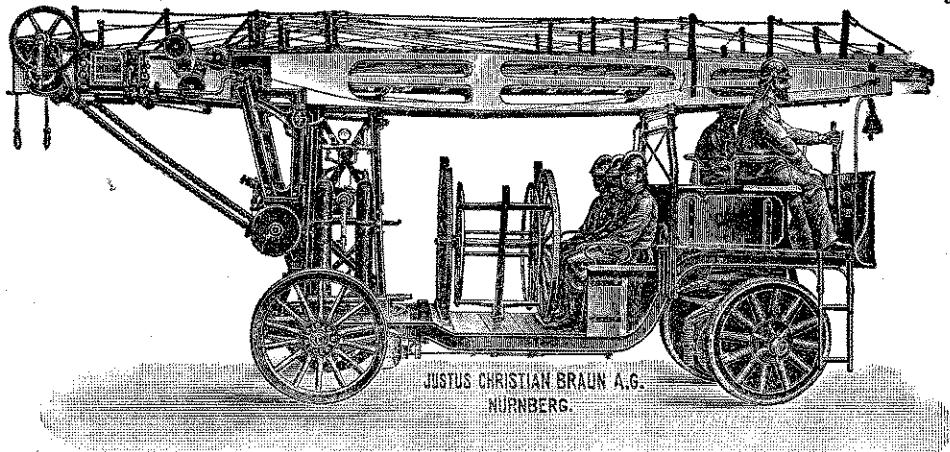
Azóta csak 4 rövid esztendő suhant el felettünk és ugyanez a cég a passai kiállításon az idén oly alakban volt képes bemutatni, a már 1901-ben, Berlinben feltűnt alapszerkezet megtartásával megépített tolólétráját, amely a tűzoltó-technikai téren elért modern haladás legújabb vívmányának valóban méltán nevezhető.

Mint októberi számunkban érintettük *Köhler István*, budapesti gyáros, volt elnökségi tag, dicséretreméltó áldozatkészsége folytán, a Braun

cég e sikerült alkotását, két más legújabb constructióju szer társaságában, közvetlen tanulmány tárgyává volt alkalma tenni a székesfővárosi tűzoltóság tisztikarának. Ma pedig abban a helyzetben vagyunk, hogy ígéretünkhöz képest részletesen ismertethetjük az elektromos vontatásra és szénsavhajtásra szerkesztett egyensúlyos tolólétrát, ábrában is bemutatván azt.

A négykerékű hatalmas alkotmány 56 métermázsás, két lónak az erejével tehát nem valami könnyen volna mozgatható. Ámde ennek a kolosszusnak tovamozdítása nem is lóerővel, hanem az elektromosság kényelmes és csaknem mindenre képes erejével történik. A villamosság t. i. az az őserő, mely a nagy mindenséget, a napot, holdat, csillagokat, földünkkel egyetemben mozgásban tartja; testünknek is ez kölcsönözvén az éltető és mozgató erőt.

A tolólétra tovaszállításához szükséges villamosáramot két szakaszra osztott $42 + 42 = 84$

rekesszel (zella) biró accumulator szolgáltatja, mely a két első kerék felett nyert elhelyezést. Az accumulator felhasználható árammennyisége 282 Ampère. Az így felhalmozva levő áramnak az erőssége, illetve feszültsége pedig 160 Volt. A rendelkezésre álló vontató erő eszerint 45—72 lóerőnek felel meg, amivel, ahol állati vontatás egyáltalán lehetséges, vagyis 10—16%-ig bármily emelkedés legyőzhető. Az áramot szolgáltató vezetékbe 60 ampères biztosítékok vannak közbeiktatva.

Ha 170—180 ampért, vagyis az árammennyiség $\frac{2}{3}$ -át már elfogyasztotta a gép, akkor újra töltik. Az accumulatornak ez a megtöltése egy 168—220 V. erejű egyenáramba való bekapcsolás útján történik. A kapcsolókészülék elektromos egyenáramot vezető kábel mentén, akármely órságon, illetve helyiségben felszerelhető. Ha az egyenáramú telep által szolgáltatott árammennyiség 60 Ampère, akkor 2 db. 6 mm.-es sodronyon keresztül egy óráig tart a töltés: ha pedig 120 Ampért liferál a telep, akkor a rekeszek újratöltése fél óra alatt eszközölhető.

A kocsi vezető egyetlen kormányzókerék segítségével dirigálja a menetet. A két első teljesen átfordítható kereket tömör gummigyűrű

borítja s felettük a kocsi rész előjén két, ugyan- csak az accumulatorból táplált villamoslámpa világítja meg az ut irányát. A locomótió ez első kerekeken van. Kitérésre egy lábbal működésbe hozható csengő hívja fel a szemközt jövőket. Fék kettő van, u. m. egy kézi és bármely pillanatban bekapcsolható elektromos fék. Az elérhető maximális sebesség óránként 24 kilométer.

A hátsó két kerék felett, forgatható korongon van elhelyezve a saját támasztékkal bíró, egyensúlyos szerkezetű, 25,8 méterre kitolható létra, melynek felállítása és illetve kitolása szénsav segítségével történik. Egyszeri felállításhoz 12 kilogramm szénsav szükséges, aminek ára 75 fillér. A szénsavat szolgáltató két kisebb és két nagyobb palack tartalma 32 kilogramm, vagyis körülbelül 1006 liter szénsav. Ez a mennyiség 60 légköri nyomást képes produkálni, de belőle itt csak 6—8 légkör érvényesülhet egyszerre.

Felállítás előtt a kocsi alját fixirozása és illetve a rugószerítők hatályba helyezése egyet-

len emeltyű segítségével végezhető. Maga a létra felállítása pedig háromféleképpen történhetik:

1. egyensúlyozással (balanszírozva), amihez két ember szükséges. Az emelő gépezetnél, felállítás közben egy Galle-féle, önműködőleg minden állásban megállítható, csukló-lánc göngyölődik fel a hengerre; ha ezt a láncot működésen kívül helyezük, avagy magától válnék az valami okból működőképtelenné, illetőleg nem rögzíthetővé, akkor

2. kerepemeltyű, jobban mondva kerepes emeltyű segítségével állíthatjuk fel a létrát, ami, ha elgörbült vagy letört akkor,

3., kézi forgantyúval is lehetséges a létrát felállítani.

A hosszabbítását vagy kitolását a kétoldalt itt is vasfeszítőkkel, illetve merevítő vaspálcákkal (vékony sinekkel) ellátott létrának 2—4 ember a forgantyúval, avagy egy ember a szénsavas palackok igénybevételével eszközölheti. Utóbbi esetben a létra kitolása 25—37 másodperc alatt lehetséges.

Hosszabbítás közben, ami órsókészülék segítségével történik, a kitolás maximuma szabályozva van; 25,8 méter magasra kitolva a létra (önműködőleg) magától megáll s

a felhasznált szénsav oldalt kisuhan (kipuffog).

Kitolódás közben minden méter magasságot, melyet a létra elért, regisztráló óramű jelez; ennek a csengőnek a megszólalása egyttal annak is jelzője, hogy abban a pillanatban az esési zárok (záró nehezékek) rajta nyugodnak valamelyik lépcsőfokon. Egyébkor a drótkötél viseli a létrák terhét. Amíg tehát a kötél meg van feszülve, addig nem küldünk fel senkit a létrára; mihelyt azonban lazává lesz, ez annak a jele, hogy az esési zárok már támpontot találtak és így bárki nyugodtan megmászhatja a létrát.

A talajbéli különbségek kiegyenlítését (talajszabályozás) a fordító korong baloldalán fogazott csigakerék fogaskerekű körívben végzi.

Előrehajlítás 55 fokig lehetséges; a frikció t. i. eddig a fokig nagyobb, mint a dörzsölődésoefficiense. Maga az előrehajlítás itt is a felállító forgantyú segítségével megy végbe.

A létra rövidítése vagy visszaesusztatása szintén háromféleképpen lehetséges, u. m.: 1. a forgantyúval, 2. a levegő összenyomásával (compressió), mert a kitolást fogantató dugattyú csak előre dolgozik, visszafelé a levegőt komprimálja, és 3. az olajfékkel, mely minden beállható hiba esetén, illetőleg úgy a kézi erővel eszközölt működtetés elhibázása, mint a levegő összeszorításának netáni kimaradása esetén feltétlenül működik.

Ez az olajfék külön szabadalmát képezi a Braun-cégnek s működése abban áll, hogy a lefelé sebesedő mozgást, automatikus kiegyenlítés révén, meglasztván, a létra visszaesését lehetetlenné teszi.

Az olajféken kívül azonban még egy külön fék is van, melylyel visszacsusztatás közben olyankor is megállíthatjuk a létrát, amikor az esési zárok egyik létrafokon sem nyugszanak.

A nürnbergi gépezetes tolólétra tehát (elektromótorral és szénsavas palackokkal) a legkülönbözőbb állásban is meglepő biztonsággal kezelhető s mint ilyen valószínűleg helyet is fog kapni a székesfővárosi tűzoltóság szereiben.

Glasgow, Malmö, Schöneberg és Charlottenburg városok már használják is.

London tűzoltósága.

Aki csak a kiállítás területén szolgálatot tevő őrséget szemlélte meg 1903-ban, Londonban, az voltaképpen nem az angol metropolis hivatásos tűzoltóságával ismerkedett meg, hanem csak a Salvage Corps egy kirendeltségével, amelynek érdemes főnökét 1904-ben Budapesten is tiszteltettük Fox alezredes rokonszenves személyében.

A bennszülött londoni, illetőleg a nép azonban épügy nem tud különbséget tenni a kétféle csapat között, mint ahogy az idegen erre — kezdetben legalább — teljesen képtelen.

Sokkal inkább feltűnő (és méltán) az idegen előtt is az a körülmény, hogy míg más nagy városokban a közönség rokonszenve osztatlanul irányul a tűzoltók felé: Londonban a rendőr népszerűbb, mint a tűzoltó. Keresetük

különös jelenség okát s úgy találtuk, hogy ez részben onnan van, mert aránytalanul kevés a tűzoltójuk. De másrészt azért is népszerűbb ott a rendőr, mint pl. nálunk, mert Londonban nem osztrák szellem az uralkodó, még rendőri körökben sem. A gazembert a londoni rendőr is kéréletlenül üldözi, de a csak szerencsétlennel szemben sohasem brutális. Jogtisztelete pedig odáig megy — és ez nem fér bele az osztrák koponyákba — hogy nyáron a Themse partján alvó hajléktalanokat se háborgatja. Elvük, hogy mindaddig, míg utjában és ártalmára nincsen valakinek, mindenki ott veti meg a feje alját, ahol tudja és ahogy tudja. Londonban tehát a rendőr, bár félelmetes is tud lenni, nem az a kellemetlen ember, akivel érintkezésbe jutni is tartózkodunk; hanem segítő barát is, épügy, mint a tűzoltó. Innen a nagyobb népszerűsége. És érdekes, hogy a magyar népléleknek is ez a sajátossága. Szereti a bátor, férfias elhatározásokat és azok bravuros végrehajtását, tehát az erőszakot is eltűri; de tüstént megvonja rokonszenvét az olyan erőszakosságtól, amely a magyar nemzet főerősségének alapelvét: a jogtiszteletet támadja meg. S a budapesti rendőr bizonyára az okból kevésbé népszerű, mint a tűzoltó, mert osztrák módra akkép nevelik, hogy a jog olyan valami cibil fogalom, amit félre kell rugni, mihelyt a felsőbbség úgy kívánja. Amár az is igaz, hogy Angliában a felsőbbségnek sem jut eszébe ilyet követelni.

Egyébként az angol époly maradi, mint a magyar és époly esőkönyös is. Az ujtásoknak ha csak nem divatról van szó, époly nehéz keresztül törni magukat, akár csak nálunk. Nem fortschrittler, de nincs is annyi középszerűség náluk, mint a németeknél.

Automobilt ép úgy csak az idén rendelte meg az elsőt a londoni tűzoltóság, mint ahogy Budapest tanácsa is csak most foglalkozik ezzel a kérdéssel. Londonnak azonban ezt senki sem merete volna a szemére vetni.

Épen ilyen az eset általában a tűzoltóintézménnyel is. Még a tűzoltóság valamelyik fajtájának a szervezését is csak most teszik kötelezővé. Egész Angliában alig 600 szervezett tűzoltóság van s ebből az 1887-ben alakult országos szövetségnek csupán 452 testület a tagja.

Maga a londoni tűzoltóság is a biztosító-társulatok kezdeményezésének köszöni a létrejövetelét. Persze ma már városi intézmény s a biztosító-társaságok csak az angol fővárosi hivatásos csapat mellett, annak mintegy kiegészítője gyanánt tartják fenn a Salvage Corpst, melynek voltaképpen rendeltetése elsősorban a biztosított emberek és tárgyak mentése s a tűzoltás közben viz által okozott károk csökkentése, ecébből a felszerelésükhöz óriás szivacsok és takaróponyvák is tartozván.

A hivatásos tűzoltóság fenntartásához a londoni törvényhatóságon kívül a kormány is

hozzájárul évi 10 ezer font sterlinggel (=250 ezer korona); a biztosító-társaságok pedig minden milliányi biztosítási összeg után 35 fontot szolgáltatnak be a város pénztárába, a tűzoltóság költségvetésének a javára.

Szervezetök a következő:

A Metropolitan Fire Brigade (székesfővárosi tűzoltócsapat) élén a Chief officer (főparancsnok) áll, aki után a Second officer (második tiszti) és a Third officer (harmadik tiszti) következnek. Ők hárman képezik a törzstisztek karát. Mindegyik mellé egy District officer (kerületi parancsnok) van segéd tiszti gyanánt beosztva. Azután következnek a Superintendensek (felügyelők), kik közül a négy rangidősebb (senior superintendent) a head Quarter-en (központi őrségen) tesz szolgálatot, míg 6 másik a főállomásokra (főőrségekre) van be-

osztva, de, mert főállomás van tiz, ennél fogva négy főállomásra már csak kerületi parancsnok jut, akiknek a száma eszerint szintén 7. A tisztek létszáma így összesen 20.

Altiszt van 89, ebből 4 a központon, 10 a főőrségen, a többi a kerületi (ott mellékőrségnek nevezhető) állomáson, mint őrparancsnok teljesíti a szolgálatot. Minden főőrséghez 7 mellékőrség (District station) tartozik, azonkívül 4 úszó gőzfecskendő (hajóállomás) és 21 négykerekű bódében elhelyezett kisőrség is van. A Salvage Corps 12 rendes őrséget és 3 pusztán vízvezeték szereléssel ellátott állomást tart fenn; embererővel továbbítható két kerekű (régifajta) tolólétrái pedig a kisőrségek mellett, az utca közepén nyernek elhelyezést.

(Folytatása következik.)

Temesvár tűzoltósága.

A 4123 házzal és 53033 lakossal bíró sz. kir. thjv. város dr. Telbisz Károly polgármester elnöklete alatt három önálló és egymástól teljesen független önk. tűzoltótestülettel bír, mely tűzoltóság 37 évvel ezelőtt szerveztetett.

Az I. parancsnokság a gyárvárosban, (laktanyáját lásd 1. ábra.) Varga Lőrinc orsz. tűzoltószöv. elnökségi eladó parancsnoksága alatt 86 működő önkéntes és 12 fizetett tűzoltóval; a harmadik parancsnokság a belvárosban, (laktanyáját, mely épült 1895-ben, lásd 2. ábra) Hermann Ede parancsnoksága alatt 68 működő tűzoltóval; a II. parancsnokság az Erzsébet és József város területén (laktanyája most újból épül, lásd 3. ábra) Novotny József parancs-

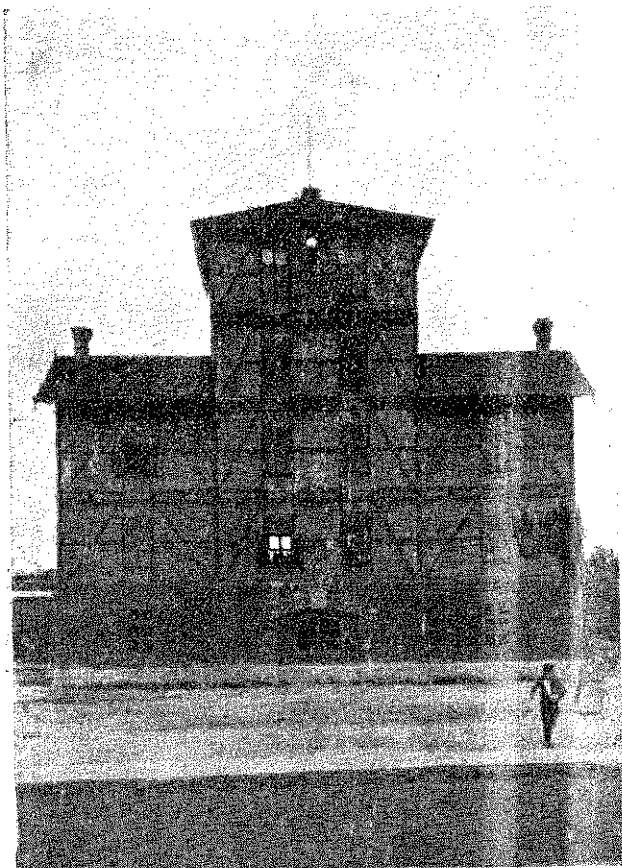
noksága alatt 83 működő tűzoltóval, — összesen: 249 tűzoltóval bír. A laktanyák ugy célszerűségük, mint diszességük tekintetében a hazai tűzoltólaktanyáink között első helyen említhetők.

Mind a három testület szervezete megfelelő, létszáma elegendő, a fogatok kötelezettsége rendszeresen van foganatosítva; a városi hatóság minden egyes testületének külön-külön évi 2000 korona segélyt ad. A testületek vezetése, adminisztrációja, szolgálatvezetése, fegyelmességük kifogástalan jó.

A gyakorlatok vásár- és ünnepnapokon, a templomi időn kívül, vagy hétköznap este tartatnak, a téli hónapokban pedig a gyakorlatok helyett szakszerű előadások és fölolvadások. Tartatik rendszeres őrségi szolgálat az őrnyákon; a tűzjelzés s a tűzoltóság riasztása az örök, kürt, telefon, villamos csengő, gőz- és villamos nagy kürttel történik; a gyors kivonulás lehetősége a városon belül és a szomszéd községekbe is biztosítva van. A vízszervezési viszonyok nagyon kedvezők.

A szervezet, egyenruha, rangjelzés és felszerelésre nézve a magy. orsz. tűzoltószövetség által megállapított s a nmélt. belügyminiszterium által 1898-ban jóváhagyott szabályzat szerint vannak felszerelve; mind a három testület tagja az orsz. tűzoltószövetségnek és az orsz. tűzoltó-segélyzőpénztárnál baleset ellen biztosítva vannak. Van segélyalapjuk is. Kiképzésük az orsz. tűzoltószöv. által előírt egyseges gyakorlati szabályzat szerint eszközöltetik.

Osapatfelszerelésüket illetőleg van az I. parancsnokságnál (a gyárvárosban): 1 gőzfecskendő (Knaust-féle) 1000 liter perccenkinti vízszállítással; 3 vészvonat sűrített szén-savas fecskendővel, melyeknek kovácsolt vaslemez-ből 8 légkörnyomásra kipróbált 600 liter űrtartalmu, kerekded víztartálya a reáerősített szerelvénytesttel kapcsolatosan lófogatós kocsi-ra van szerelve, ezen szerkezet kezelése egy embert igényel s csak másodpercek kellenek üzembehelyezésére; egyáltalán nem veszélyes és igen hatásos tűzoltószer (darabja kerül 1400

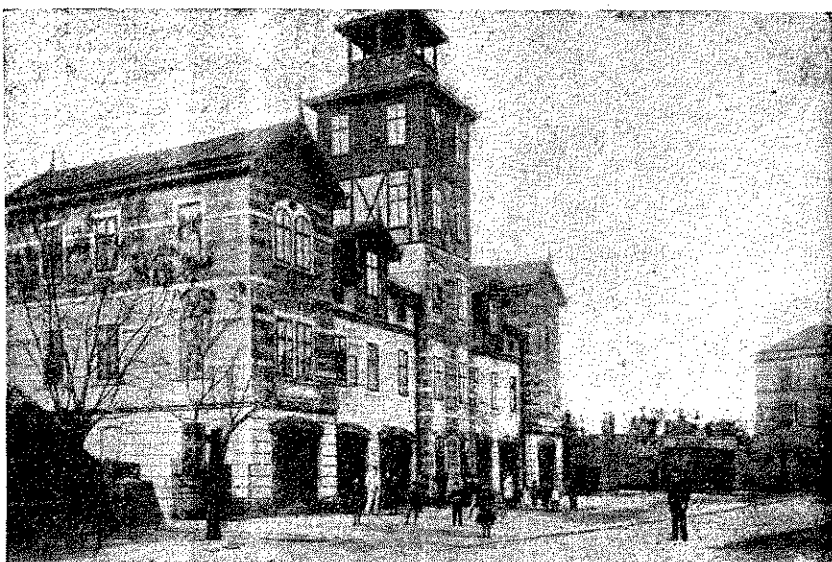

1. ábra. A Temesvár-gyárvárosi tűzoltó laktanya.

koronába) s megtakarítja a nyomólegénységet. Egy töltés 8 koronába jő; készítője Anheuer I. gépgyáros Temesvárott. (Ezen oltószert (4. és 5. ábra) bármily szervezettel bíró tűzoltóságnak melegen ajánlom beszerzésre.) 3 szánmozdonyfecskendő; 2600 méter nyomótömlő Roth-féle kapesokkal, áttéti darabok és kocsi-tömlőmotolákkal; 3 vízfordókoszi (vasból készült); mászó-eszközök: támasztó-létrák, angol, gráci- (Kölsch-féle), kihuzható-létrák (augzburgi), gépezetes tolólétra, horgaslétrák és tetőlétrák; mentő-eszközök: ugró-ponyva, mentőtömlő, mentőkötél és mentőtáska; védő-, bontó-, világító- és egyéb eszközök.

A szerek gondozása kifogástalan jó.

A laktanya, melyben az őrségi s istálló-

2. ábra.

A Temesvár-belvárosi tűzoltó-laktanya.

remekül sikerült. A II. és III. parancsnokságokra az I. parancsnokságról elmondottak állanak, kivévn, hogy azoknak csapatfelszereléséből a gőzfecskendő hiányzik.

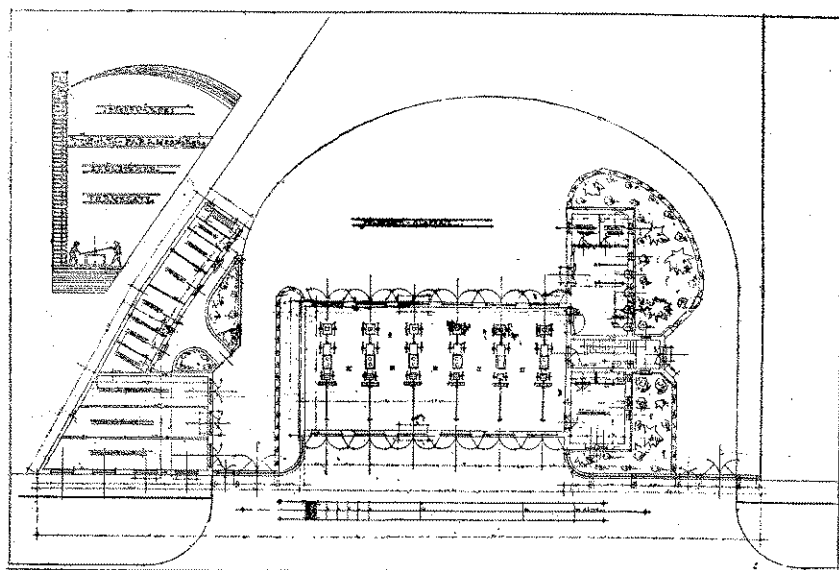
Hogy Temesvár város ilyen jól szervezett, felszerelt és kiképzett tűzoltótestületekkel bír, az első sorban Varga Lőrinc orsz. tűzoltó-szövetségi elnökségi előadó parancsnoknak, a szervezés napjától máig meg nem szűnő s lanthatlan buzgalmának, erős kítartásának és szakképzettségének köszönhető.

Ezt különben már 1891-ben, amikor Temesvárt országos kiállítás rendeztetett, maga néhai

József főherceg is konstátálta. Hanem hogy ma, 14 évvel később, az akkori állapotokhoz képest is az öröndetes fejlődés jelenségeivel találkozhatni, az határozott érdem.

Szabó Gyula

orsz. tűzoltószöv. elnökségi előadó

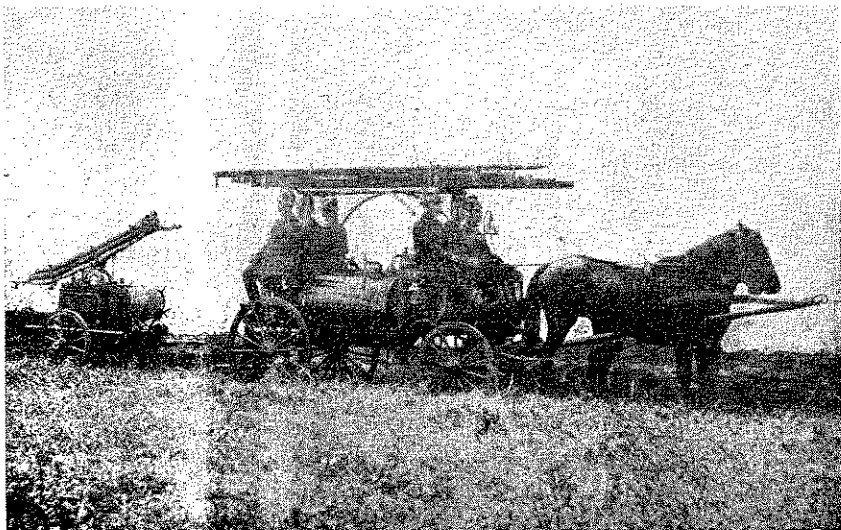

3. ábra.

A Temesvár-Józsefvárosi laktanya helyszínrajza.

helyiségen és üléstermen kívül tűzoltói lakások is vannak, szabadtéren áll, minden oldalról könnyen megközelíthető, bármely fővárosba is beillenék célszerűségét és imponansságát tekintve.

Varga Lőrinc parancsnok jelenlétemben tartott: iskola és támadási gyakorlatot; a riasztás után 45 másodperc alatt Karátsonyi János szakasparancsnok vezérlésével az őrség kivonult; az emeleti őrszobából a szertárba a tűzoltók a riasztáskor egy a padlóba vágott lyukon át, villámgyorsasággal csuhtak le s ültek a kijelölt helyeikre a vészvonatra, a lovak befogása is nagyon gyorsan és ügyesen történt. A gyakorlat

4. ábra.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tartalom: A sárvári műselyemgyár ügye. — Hivatalos rész: Meghívó. — Az elnökségi nov. 18-iki ülésének jegyzőkönyve. — A segélyző-pénztár ülésén fölvetett jegyzőkönyv. — Az ásványolajok szállítása és tartásáról szóló 1905. évi 112771. számú belügyminiszteri rendelet. — Az orsz. szövetség elnökségének fölterjesztése ugyane rendelet tárgyában. — Villam-motoros forgatható toliólétra. — London tűzoltósága. — Temesvár (ábrákkal). — Különfélek. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Széchenyi Imre gróf**, elnökünk testvér-bátyja, mint részvétellel értesülünk, mult hó végén elhalálozott. Minden ízében magyar, a szépért, jóért mindig tette kész, nemes főúr volt. A magyar kiscgazdák érdekében is sokat fáradozott A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgatóságának, a Magyar Athletikai Szövetségnek és a Balaton-Szövetségnek elnöke volt. Óvári Ferenc, mint az utóbbi szövetség alelnöke, koszorut helyezett az elhunyt ravatalára. Holttestét a somogyvári beszentelés után Sárpentelére szállították, ahol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra; itteni temetésére a kiterjedt előkelő rokonságon és a küldöttségeken kívül, néhai Rudolf trónörökös leánya, Erzsébet Amália kir. hercegnő is megjelent férjével Liechtenstein Alajos herceggel.

— **Tűzoltószerkiallítás Bécsben.** Abból az alkalomból, hogy 1906-ban szeptember havában az osztrák országos tűzoltó-szövetség 8-ik nagygyűlését (Feuerwehrtag) Bécs falai közt tartják, ugyanott tűzoltószerkiallítást is terveznek. A kiállítás védnökségét, Bécsről lévén szó, természetesen nem kisebb ember vállalta magára, mint Ferenc Ferdinánd, trónörökös. A rendező bizottság élén pedig a helytartó Kielmansegg gróf és dr. Lueger Bécs polgármestere állnak. Az elég érdekesnek ígérkező kiállításra vonatkozólag közelebbi felvilágosítással, minden irányban, maga, Bécs hivatalos tűzoltóságának parancsnoka, Müller szolgálat, aki a szolgálatba már beállított 12 automobil birtokában joggal hiszi, hogy a szintén jövő évi milánói nemzetközi kiállítás dacára is elég látnivalót tud majd

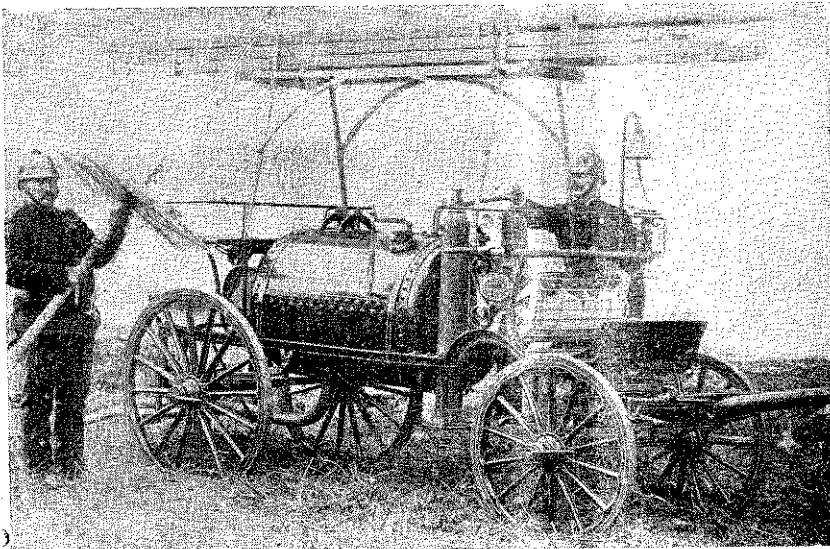
nyújtani a Bécsbe ez alkalomból ellátogató bajtársaknak.

Harc a kénegyújtó ellen. Hont vármegye közgazgatási bizottsága Czobor László alispán jelentéséből megtudván, hogy a nyár folyamán számos nagy tűzvész pusztított a vármegye községeiben s legtöbb helyen a tűzveszedelmet a hosszú ideig égő kénegyújtó okozta s minthogy a tapasztalás szerint a nép a kénegyújtóval bánni nem tud, illetőleg vele kellő óvatosságot nem tanusít s az különben is egészségtelen, elhatározta a bizottság, hogy felír a belügyminiszterhez, hogy a kénegyújtó használatát az egész országban tiltsa el s a svéd gyújtó használatáról intézkedjék.

A rendezett tanácsú városok és községek vízvezetési tervei. Miután egyes esetekben a rendezett tanácsú városok és községek a vízvezetési és csatornázási műveik kiépítésére vonatkozólag kötött szerződések által — különleges szakszerű elbírálás hiányában — érzékenyen károsodtak, a belügyminiszter most a földművelésügyi, valamint a kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértőleg körrendeletet intézett a vármegyei törvényhatóságokhoz, amelyben a következő rendelkezést teszi:

A rendezett tanácsú városi és községi vízvezetési és csatornázási művek építése, illetőleg ily művek kivételének és üzemének vállalatlal adása tárgyában hozott közgyűlési határozatoknak a vármegyei törvényhatóság részéről történő felülvizsgálata alkalmával a létesíteni szándékolt művek tervei és költségvetései, nemkülömben a művek létesítése iránt kötött szerződés, üzemének átruházása esetén pedig az erre vonatkozó szerződés szakszempontról való véleményezés végett jövőre nem a vármegyei államépítészeti hivatalnak, hanem minden esetben az országos vízépítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztályának Budapestre küldendők fel. E szakhivatal véleménye alapján hozandó határozat a nevezett szakhivattal mindenkor közlendő. Végül megjegyzi a minister, hogy az országos vízépítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztálya a vízvezetési, csatornázási és ártézi kut ügyekben a törvényhatóságoknak, városoknak és községeknek mindig díjtalanul ad felvilágosítást.

— **Az új Szent-István dóm**, melyet 1868 január 22. óta, amikor a kupolája beomlott, „lipótvárosi Bazilika“ néven ismert a főváros és az ország közönsége, melyet november 19-én ünnepélyesen átadtak rendeltetésének, — 4117 négyszögletes területet foglal el. Olyan nagy tehát, mint a párisi Invalidusok dómja és nagyobb, mint a tiszteletre méltó multtal bíró bécsi

5. ábra.

Szent István-templom. Kupolájának magassága 97 méter.

Felgyújtott színház. A chicagói „Morning Post“ rémes színházi szerencsétlenségről ad hirt, mely a buffalói Gayti Theater előadása közben történt. A színháznak volt egy esodaszép francia ballerínája, Juliette Courton, aki halálosan szerelmes volt a zenekari hárfásba. A hárfás nem volt sem szép, sem érdekes ember, tul volt már negyvenötödik életévén s nagy gyermekei voltak. A leány rimánkodott neki, hogy váljék el feleségétől és vegye őt feleségül, vagy legalább legyen a kedvese, de a hárfás meg sem hallgatta. A leány vigasztalhatatlan volt emiatt s bánatában súlyosan megbetegedett. Október 22-én gyógyult fel és már részt is vett „Az ibolyás leány“ című operett előadásán. Kedves volt és vidám és senki nem vett rajta észre semmi különöset. Az operett második felvonásának közepén nagy balett következett. Minden rendben ment, mikor egyszerre a kulisszák mögül előugrott Juliette Courton. Kezében valami égő, füstölő zacsót tartogatott amelyet a szinpadra lépve, meglóbált. A csomag egy pillanat alatt vakító, sercegő lánggal lobogni kezdett s a zenekarba, a hárfásra zuhant, aki égni kezdett. De meggyult maga a merénylő leány is és őrjöngve futkosott a szinpadon rémülten kiabáló társnői között, akiknek könnyű tüllszoknyái szintén meggyultak s lángra lobbantak a kertet ábrázoló díszletek is. Mindez egy pillanat alatt történt. A közönség egy percig bémultan ült helyén, aztán ötezer ember egyszerre ugrott fel helyéről s egymás hátán át akart kitörtetni. Ekkor egy férfi lekuszott egyik páholyból, a főkijáráthoz állt s kezében pisztolyt szorongatott.

— Aki tolnakodni mer, lelövöm, — harsogta — nem látjátok hogy nincs veszély?

Egy kárpitos el akarta kapni kezéből a fegyvert, s hogy kimeneküljön, egy előtte álló asszonyt földre tepert s a szerencsétlen testén gázolt át. A revolveres férfi erre rálőtt a kárpitosra, aki holtan terült el. Így rend is lett s a színház minden további baj nélkül kiürült. Ez alatt a tűzoltók negyven leányt megszábadítottak a tűzhaláltól, de a többi ballerínát s a szinpadot és díszletraktárt nem tudták megmenteni. A hárfás, akihez társai nem mertek közeledni, teljesen összeégett.

— **Gyújtogató néző közönség.** Ősi szokás szerint Dél-Franciaországban is rendeznek bika- viadlokot, nemcsak Spanyolországban és Portngalliában. Nem régiben Nimes városában volt egy ilyen viadal. A program 6 bika elővezetését hirdette, de csak 5 lett elővezetve. E miatt borzasztó kavargás támadt a közönség között. Fölszakgatta a padokat s azokat a porond közepére dobálva fölglyujtotta az egész cirkuszt.

— **Hány színház van a világon?** Egy angol statisztikus vette magának a fáradságot és színházatszínház után sorra véve feljegyezte, hogy hány városban adják elő Shakespearet a szinpadon.

13 ezer ilyen színházat állapított meg. Ha e számhoz hozzáadjuk azokat a helyeket, ahol Sekszpiert nem ismerik ugyan, de azért tartanak színelőadásokat, úgy a világ összes színházainak a száma mintegy 18—20 ezerre tehető. A színházak tűzbiztonsága tehát elég sok embert érdekel.

Építőkövek — üvegből. Az üveg és vashaló drága és nehézkes ablakkonstrukciók helyett, amelyek különösen a vasbetonépítkezéseknél válnak szükségessé, rövidesen az üvegépítőkövek lesznek használatosak, a melyek, akárcsak a cement-építőkövek, könnyen beilleszthetők a falba, sőt az épület minden részébe is. Éppen csak meg kell statikai szempontból felelnie a követelményeknek, hogy kiállja ugyanazt a nyomást, mint az építkezéseknél alkalmazott más betonanyag. E követelményeknek megfelelő volna a Falconniersystema szerint készített üvegépítőkö, mint azt a müncheni kir. technikai főiskola laboratoriumában végzett kísérletek beigazolták. Meg van az előnyük, hogy tejüveghez hasonló mértékben átbocsátják a világosságot és hogy minden kő belsejében egy levegőtől elzárt ürt tartalmaz, ami jó izolator a hideggel szemben.

— **A sárvari robbanás oka.** László Ernő, vegyész, a „Vegyő Ipar“ című szaklap november 25-iki számában ekkép nyilatkozik: „Az ottani katasztrófa tényleg egy eldobott gyufaszáltól eredhetett, annál is inkább, mert a gyufa feltételezett eldobási helyén a tető kigyuladt. A hengerdob expozíóját tehát tűz előzte meg, melynél gyújtózsínorként a melaxór helyiségben kóborló levegő-éterkeverék működött. Ha a robbanás a hengerdobból eredt volna, akkor ily vehemens expozíó közepette, a tetőszerkezet meggyuladására sem idő, sem lehetőség nem marad.“ Ez körülbelül fedi a mi általunk múlt számunkban kifejezésre juttatott véleményét.

— **Kőműves pallér remekje.** S.-A. Ujhely városában egy kőműves pallért a napokban fölkertek arra, hogy egy magánház cylinder-kéményébe falazzon be a padlason egy tisztító ajtócskát. És a pallér meg is felelt a föl-szólításnak emberül. Nem a cylinder-kéménybe falazta be a tisztító ajtócskát! Hogy hány ilyen szakértő kőműves lehet még nagy Magyarországon, azt csak a kéményseprők tudnák igazában megmondani, akik szerte a hazában az ilyen fajta kőművesek miatt, nap-nap után kénytelenek áldani azoknak az apjukat, anyjukat és mindenféle nemzetségüket!

— **Bécsben,** a belügyminiszter által folyósított 12 ezer koronányi államsegélylyel felépített modellszínházban november végén megtartották a hivatalos tűzpróbákat, melyet báró Kielmansegg, helytartó, Lueger, polgármester, Müller, a bécsi tűzoltók főparancsnoka stb. hivatalos egyének jelenlétében Helmer, főépítésügyi tanácsos (a híres Helmer és Fellner, színházépítő cég feje) rendezett. A próbán a vasfüggönynek, a füstelvezetőknek, valamint a vizszórók és a luxferprizmáknak hatása és a veszély alakulására gyakorolt befolyása különkülön figyeltettek meg. A székesfővárost Cserbovszki Szaniszló főparancsnok és Eberling József főmérnök képviselték. Birjuk ez urak szíves ígérését, hogy tett tapasztalataikról be-terjesztendő jelentésüket, lapunk számára közlés végett, átengedik.

— Amerikában, az Egyesült Államok statisztikai kimutatása szerint, az utolsó 6 esztendőben a tűzkár egy milliard dollárnál többet tett ki. (Egy dollár kb 5 K.) Hetenként átlag 3 színház vagy sokember látogatja helyiség, 3 bérház 10 iskola, 2 órültek háza és 26 vendéglő égett le. A tűzben tavaly 6772 ember pusztult el. New-Yorkban, melynek lakosszáma tavaly 723 ezer emberrel szaporodott és így ma már 4 millió fölül van, tavaly 8700 tüzeset fordult elő.

Hajógyár helyett városi fürdő A fiumei Lazarushajógyár tudvalevőleg a minap leégett. Mint most Fiuméből jelentik, a városi képviselőtestület elhatározta, hogy azt a mólot, ahol a Lazarushajógyár volt, a város részére megszerzi és ott községi fürdőt épített.

— **Tűzoltó fizetése** csak 1600 koronán felül tiltható le. Így mondotta ki a budapesti királyi

ítélőtábla 1905 évi 6885 számú döntvényében, amely szerint minden díjazott tűzoltó, az 1881. évi LX t. cz. 54-ik §-ában minősített kedvezményezett egyének tekintendő, ha csak a kir. Curia meg nem változtatja ezt a döntvényt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. G. Harcz Lajos örökére három helybeli pályázik: Papp Ferenc, Szakáll Lajos és Varga Lajos. — Szeged város polgármesterének beleegyezésével és a székesfővárosi tanács engedélyével most, mindhárman volentérszolgálatot végeznek, Budapesten.

G. H. Berlin legnagyobb vegyészeti gyáranak a címe csak volt Schering; ma „Chemische Fabrik auf Aktien“ (vormals E. Schering).

Mai számunkhoz mellékeljük a segélyző pénztárhoz való csatlakozási íveket.

Beszerzési források.

== A magyar országos tűzoltó-szövetség ==

Gyakorló szabályzata

egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére **1 kor.**, másoknak **2 kor.**

== A kivonatolt füzet ára **10 fillér.** ==

≡ **DÍSZOKMÁNY-ÜRLAPOK** ≡

2 kor. 24 fill. árban, **József főherceg** volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, **gróf Széchenyi Ödön** és **gróf Cziráky Béla** volt elnökök arcképeivel együtt **1 korona** beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geitner** és **Rausch** tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. Gyár: Felső-vaspálya-utca 6. szám.

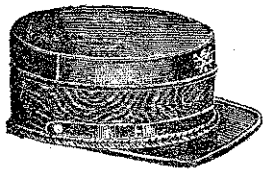
Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság (ezelőtt **WALSER FERENC**) Budapest, VI., Váci-út 69. Gyárt: Tűzfecskendőket és szivattyúkat.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. Saját készítményű: tűzi fecskendők, kútszivattyúk és tűzoltói felszerelések.

Tiller Mór és Társa a tűzoltóság szállítója Budapest, IV., Váci-utca 35. sz. küld a tűzoltó-testületeknek egyenruháról, felszereléséről ingyen árjegyzéket. **Legjobb ajánlható bevásárlási forrás.**

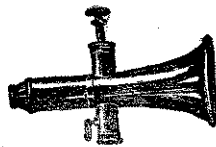
MÁTRAI, FEIK ÉS TÁRSA Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotelákat.

15 államban szabadalmazott **robbanásmentes kannákat, tartályokat, hordókat** gyárt a **Magyar fémlemez-ipar részvénytársaság** Budapest, VII., Gizella-út 53. sz. Kívánatra árjegyzéket v. költségvetést díjmentesen küld.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia Körömden.** Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Első magyar — villamos erőre berendezett — hangszer-gyár Hivatalos jelző-készülékek, tűzoltó-sípok, század-kürtök, valamint **tűzoltó-szene-karok** részére az összes hangszerekben **legnagyobb gyár és raktár.** **STOVASSER J.**, udv. hangszergyáros. — Hadsereg szállító. — Budapest, II. ker., Lánchíd-utca 5. **Árjegyzék ingyen küldetik szét.**

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **Tűzoltók gyufáját!**

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.

Schottola Ernő Budapest, VI., Andrassy-út 2. szám.

== Szállít a tűzoltószakmába tartozó mindennemű cikket. == Mentőkocsik, mentőszekrények, hordágyak. Kender-tömlőkben állandóan nagy raktár.

HIRDETÉSEKET

félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi **50 korona**, vagy félévi **25 korona** lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.